

**REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA,
SO SÍDLOM V KOŠICIACH, IPEĽSKÁ 1, 040 11**

**VÝROČNÁ SPRÁVA
RÚVZ KOŠICE ZA ROK 2019**

**MUDr. Zuzana Dietzová, PhD.
regionálny hygienik - zastupujúci**

Február 2020

OBSAH

1. IDENTIFIKÁCIA ÚRADU	1
2. POSLANIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD ORGANIZÁCIE	1
3. KONTRAKT ORGANIZÁCIE S ÚSTREDNÝM ORGÁNOM A JEHO PLNENIE	2
4. ČINNOSTI/PRODUKTY ORGANIZÁCIE A ICH NÁKLADY V ČLENENÍ	2
4.1 Výkon ŠZD v rozsahu pôsobnosti vymedzenej zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov.	2
4.2 Výkon úradnej kontroly v zmysle platnej legislatívy v oblasti ochrany verejného zdravia	3
4.3 Výkon práce v ohniskách nákaz	3
4.4 Monitoring	4
4.5 Skúšky odbornej spôsobilosti a vydávanie osvedčení o odbornej spôsobilosti	4
4.6 Posudková činnosť	5
4.7 Národné referenčné centrá	6
4.8 Plnenie programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR	6
4.9 Ostatné úlohy	7
4.10 Laboratórne činnosti (ak sú na príslušnom RÚVZ zriadené)	9
5. ROZPOČET ORGANIZÁCIE	9
6. PERSONÁLNE OBSADENIE	11
7. CIELE A PREHLAD PLNENIA	18
8. HODNOTENIE A ANALÝZA VÝVOJA ORGANIZÁCIE	18
9. HLAVNÉ SKUPINY ODBERATEĽOV	19
10. PRÍLOHY	
HYGIENA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA	20
PREVENTÍVNE PRACOVNÉ LEKÁRSTVO	69
HYGIENA VÝŽIVY	120
HYGIENA DETÍ A MLÁDEŽE	157
EPIDEMIOLOGIA	166
LEKÁRSKA MIKROBIOLOGIA	302
PODPORA ZDRAVIA A VÝCHOVA K ZDRAVIU	320
OCHRANA ZDRAVIA PRED ŽIARENÍM	396
KONTROLA, DOZOR, SŤAŽNOSTI	420
FYZIKÁLNE ANALÝZY	424
GENETICKÁ TOXIKOLOGIA	429
MIKROBIOLOGIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	437
BIOLÓGIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	447
TABUĽKOVÁ ČASŤ:	
HYGIENA DETÍ A MLÁDEŽE	
CHEMICKÉ ANALÝZY	
PUBLIKAČNÁ A PREDNÁŠKOVÁ ČINNOSŤ	
KOZMETICKÉ VÝROBKY	

1. IDENTIFIKÁCIA ÚRADU

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach

IČO: 00606723

Ipeľská 1, 040 11 Košice

generálny tajomník služobného úradu a regionálny hygienik: MUDr. Margita Kaplanová - do 17.09.2019

od 23.09.2019 – MUDr. Zuzana Dietzová, PhD – zastupujúca

kontakt: 055/7860100, mobil: 0911 339 968

e-mail: regionalnyhygienik@ruvzke.sk

Územná pôsobnosť:

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach vykonáva činnosti vyplývajúce zo zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zo zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov pre okresy:

Košice I

Košice II

Košice III

Košice IV

Košice-okolie

Je príslušným orgánom VZ vo veciach radiačnej ochrany v územnom obvode Košického kraja a Prešovského kraja.

2. POSLANIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD ORGANIZÁCIE

Poslanie a strednodobý výhľad organizácie vyplýva zo zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Odborné zameranie organizácie je:

- posudková činnosť
- výkon štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín
- príprava podkladov na opatrenia a rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva
- zabezpečovanie špecializovaných výkonov spojených s ochranou zdravia v oblastiach a rozsahu, ktorý vymedzuje zákon NR SR č. 355/2007 Z. z.
- výkon a zabezpečovanie špeciálnych laboratórnych vyšetrení pre účely kvantifikácie a kvalifikácie faktorov životného a pracovného prostredia vo vzťahu k zdraviu obyvateľstva
- výkon špecializovanej činnosti aj nad rámec Košického kraja v rámci špecializácie činností RÚVZ v SR a podľa štatútov NRC schválených MZ SR v zmysle koncepcií jednotlivých odborov v oblasti ochrany zdravia ľudí
- výkon metodicko-odbornej, poradenskej a koordinačnej činnosti vo vzťahu k RÚVZ v SR s hlavným zameraním na Košický kraj v otázkach zabezpečovania odborných činností v rámci jednotlivých odborov ochrany a podpory zdravia
- realizácia projektov a programov na ochranu a podporu zdravia v rámci celoslovenských aktivít RÚVZ v SR a programového vyhlásenia vlády
- koordinácia a odbornovo-metodické usmerňovanie programov a projektov na ochranu a podporu zdravia nad rámec okresného charakteru

- navrhovanie a spracovávanie štúdií a projektov v oblasti sledovania zdravotného stavu obyvateľstva a výchovy ku zdraviu na základe aktuálnych potrieb
- vykonávanie analýz a expertíznej činnosti súvisiacej s otázkami ochrany zdravia ľudí ako aj na žiadosť iných oprávnených štátnych orgánov, organizácií, právnických a fyzických osôb
- podieľanie sa na príprave návrhov odborných dokumentov, právnych predpisov a technických noriem súvisiacich s ochranou zdravia, resp. spracovávanie odborných stanovísk k nim
- zabezpečovanie odbornej a praktickej súčinnosti s dotknutými inštitúciami na pregraduálnej a postgraduálnej výchove lekárov v preventívnom lekárstve a verejnom zdravotníctve, iných vysokoškolákov a SZP
- zabezpečovanie špecializovanej zdravotnej výchovy pre vybrané profesné skupiny
- spolupráca s orgánmi, organizáciami a obcami pri plnení ich úloh na úseku ochrany a podpory zdravia

3. KONTRAKT ORGANIZÁCIE S ÚSTREDNÝM ORGÁNOM A JEHO PLNENIE

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach nie je povinný vypracovávať kontrakty s ústredným orgánom v zmysle uznesenia vlády SR č. 1370/2007.

4. ČINNOSTI/PRODUKTY ORGANIZÁCIE A ICH NÁKLADY V ČLENENÍ

4.1 Výkon ŠZD v rozsahu pôsobnosti vymedzenej zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov

Odbor HŽPZ

V roku 2019 bol odborom HŽPZ evidovaný celkový počet dozorovaných zariadení 3475. V rámci výkonu ŠZD bolo vykonaných 1208 kontrol, bolo odobratých 1245 vzoriek (z toho 547 vzoriek pitných vôd, 574 vzoriek vôd na kúpanie, 12 vzoriek teplej vody na prítomnosť ukazovateľa Legionella species, 12 vzoriek sterov z prostredia na vyšetrenie prítomností plesní a 100 vzoriek prachu na prítomnosť alergénov roztočov v ubytovacích zariadeniach).

Odbor HV

Výkon ŠZD v obore hygieny výživy bol vykonávaný priebežne podľa zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a to najmä v zariadeniach spoločného stravovania podľa stanoveného ročného plánu a nad zdravotnou bezpečnosťou kozmetických výrobkov, ďalej pri plnení mimoriadnych úloh a podnetov. Celkový počet zariadení podliehajúcich výkonu ŠZD bol 4372.

Odbor HDM

V roku 2019 bol evidovaný celkový počet zariadení pre deti a mládež v počte 1997, z toho 909 bolo neštátnych zariadení. V rámci výkonu ŠZD bolo vykonaných 1547 kontrol, bolo odobratých 263 vzoriek (184 vzoriek bazénových vôd, 14 vzoriek pokrmov, 21 sterov z prostredia a 44 vzoriek piesku).

V rámci posudkovej činnosti bolo vykonaných 160 obhliadok.

Odbor PPL

V roku 2018 bol evidovaný celkový počet dozorovaných zariadení odboru PPL v počte 5425. V rámci výkonu ŠZD bolo vykonaných 467 kontrol.

Odbor epidemiológie

V rámci územnej pôsobnosti bol z celkového počtu dozorovaných zariadení 1967 vykonaný štátny zdravotný dozor v 634 lôžkových a neštátnych zdravotníckych zariadeniach, ktorý bol zameraný na kontrolu dodržiavania hygienicko – epidemiologického režimu, kontrolu dodržiavania schválených prevádzkových poriadkov, mikrobiálny monitoring, kontrolu dodržiavania zákona o ochrane nefajčiarov, kontrolu zabezpečenia zdravotného dohľadu pri práci a kontrolu účinnosti sterilizátorov.

V ambulanciách všeobecných lekárov pre deti a dorast bola v rámci štátneho zdravotného dozoru 140 krát vykonaná kontrola zabezpečenia povinného pravidelného očkovania osôb, ktoré dosiahli určený vek.

Odbor OZpŽ

Oblasť radiačnej ochrany v Slovenskej republike sa riadi zákonom č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý vstúpil do platnosti 01. 04. 2018.

V roku 2019 bolo evidovaných v rámci okresov Košice-mesto a Košice-okolie 487 pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia. V rámci výkonu štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany bolo vykonaných 115 previerok.

4.2 Výkon úradnej kontroly v zmysle platnej legislatívy v oblasti ochrany verejného zdravia

Odbor HV

Výkon ÚKP bol vykonávaný priebežne v rozsahu kompetencií ustanovených zák. č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov, a to najmä odberom vzoriek potravín za účelom zistenia ich zdravotnej bezpečnosti, nad materiálmi a predmetmi určenými na styk s potravinami a potravinami na osobitné výživové účely a výživové doplnky.

Odbor HDM

Pracovníci HDM nevykonávali úradnú kontrolu v zariadeniach spoločného stravovania. Kontroly boli vykonávané v zmysle zák. č. 355/2007 Z. z. v rámci ŠZD.

4.3 Výkon práce v ohniskách nákaz

Odbor HDM

V sledovanom období nebol zaznamenaný výskyt VH A. Zaznamenaný bol epidemický výskyt salmonelovej enteritídy v ZŠ Staničná 13, Košice. V čase od 15.10.2019 do 23.10.2019 bolo nahlásených 22 prípadov ochorení na salmonelovú enteritídu u žiakov 1.stupňa ZŠ a jeden prípad bezpríznakového vylučovania salmonel u vedúcej jedálne. Vo všetkých prípadoch bol odobratý biologický materiál (výter z rekta) s pozitívnym výsledkom mikrobiologického vyšetrenia - kultivačne potvrdená Salmonella enteritidis. Zamestnanci odboru HDM odobrali 8 vzoriek stravy z hotových pokrmov a vykonali 11 sterov z pracovného prostredia stravovacej prevádzky a rúk zamestnancov s negatívnym výsledkom mikrobiologického vyšetrenia na prítomnosť baktérii z rodu Salmonella. Nakoľko v 5 odobratých vzorkách stravy a 3 sterov z rúk zamestnancov boli identifikované mikroorganizmy, ktoré svedčia o nesprávnej manipulácii s potravinami, nedodržaní osobnej resp. prevádzkovej hygieny zamestnancami školskej jedálne bola udelená 3 zamestnancom školskej jedálne bloková pokuta

Odbor epidemiológie

Na území okresov Košice I-IV a Košice okolie bola po celý rok 2018 vykonávaná surveillance a kontrola prenosných ochorení spojená so zabezpečením protiepidemických opatrení. V sledovanom období bolo do epidemiologického informačného systému (EPIS) celkovo vykázaných 4239 prenosných ochorení vrátane 819 nozokomiálnych nákaz, evidovaných bolo 46 epidémii. Zároveň bolo zadaných spolu 72 hlásení v systéme rýchleho varovania. Pre zabezpečenie rozšírených údajov v programe EPIS a posúdenie objemu práce v ohnisku nákaz bolo v roku 2019 komplexne spracovaných 2403 ohnisk nákaz.

4.4 Monitoring

Odbor HŽPZ

Monitoring kvality pitnej vody vo verejných vodovodoch bol v priebehu roka 2019 vykonávaný podľa vopred vypracovaného harmonogramu za príslušný kalendárny rok a v súlade s platnou legislatívou a usmerneniami hlavného hygienika SR. V meste Košice bolo v rozsahu minimálneho monitoringu kvality pitnej vody odobratých 79 vzoriek pitnej vody a v rámci úplného monitoringu 6 vzoriek. Z celkového počtu 85 analyzovaných vzoriek bolo 9 vzoriek nevyhovujúcich, čo je 10,59 % závadnosť. V okrese Košice - okolie bolo v rozsahu minimálneho monitoringu odobratých 148 vzoriek a v rámci úplného monitoringu 38 vzoriek pitnej vody z verejných vodovodov. Z celkového počtu vyšetrených vzoriek (186) bolo 52 vzoriek nevyhovujúcich, t. j. 27,96 % závadnosť. V hodnotenom roku neboli evidované epidémie, kde by faktorom prenosu bola pitná voda, ani ďalšie ochorenia a zdravotné problémy súvisiace s pitnou vodou.

Odbor epidemiológie

Z dôvodu kontinuálneho sledovania cirkulácie poliovírusov a iných enterálnych vírusov vo vonkajšom prostredí bolo v zmysle vypracovaného harmonogramu odobraných 10 vzoriek odpadových vôd v lokalitách spádového územia určeného pre RÚVZ Košice: ČOV Kokšov-Bakša a ČOV Moldava nad Bodvou. Všetky výsledky laboratórnych vyšetrení boli negatívne. V roku 2019 nebol hlásený prípad akútnej chabej obrny.

V rámci mikrobiálneho monitoringu bola v zdravotníckych zariadeniach realizovaná kontrola účinnosti vykonávanej dezinfekcie prostredia, predmetov a plôch, kontrola mikrobiálnej čistoty vnútorného ovzdušia, kontrola sterility zdravotníckych pomôcok a predmetov a účinnosti sterilizačného procesu.

Odbor OZpŽ

Odbor ochrany zdravia pred žiarením RÚVZ Košice je stálou zložkou radiačnej monitorovacej siete a zabezpečuje pravidelné merania zložiek životného prostredia (pôda, hydrosféra, vrátane pitných vôd, sedimenty, jednotlivé zložky potravinového reťazca – mlieko, ovocie, zelenina, krmoviny, obilniny a pod.) a pracovného prostredia (rádioaktívny aerosol, atmosférický spad, kontaminácia pracovných povrchov a pod.). Monitorovanie životného prostredia umožňuje sledovať dlhodobé zmeny v rádioaktívnom znečistení životného prostredia a získavať údaje o správaní sa rádioaktívnych látok v životnom prostredí, vrátane sledovania ekologických, hydrologických a metrologických aspektov tohto správania.

4.5 Skúšky odbornej spôsobilosti a vydávanie osvedčení o odbornej spôsobilosti

Odbor HŽPZ

Odbor HŽPZ má vymenované tri odborné komisie pre preskúšanie odbornej spôsobilosti a to: na epidemiologicky závažné činnosti v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo, na epidemiologicky závažné činnosti v úpravniach vody a pri obsluhu vodovodných

zariadení, na prevádzkovanie pohrebiska, pohrebnej služby a krematória. V roku 2019 bolo týmito komisiami preskúšaných spolu 76 osôb a taktiež bolo vydaných 76 osvedčení.

Odbor HV

V roku 2019 bolo úradom vydaných 919 osvedčení o odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažné činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov na nákup, predaj a spracovanie húb – 4.

Odbor HDM

Vedúca oddelenia HDM sa v roku 2019 zúčastňovala na preskúšaní pracovníkov pracujúcich v epidemiologicky závažných činnostiach pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov (osvedčenia o odbornej spôsobilosti pre tieto osoby boli vydané odborom hygieny výživy) v rámci školských a potravinárskych prevádzok na území mesta Košice a okresu Košice - okolie.

Odbor PPL

V roku 2019 bolo vydaných spolu **59** osvedčení o odbornej spôsobilosti, z toho **52** osvedčení bolo vydaných na prácu s VTLaZ a TLaZ a **7** osvedčení na prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie. Na základe skúšky bolo vydaných **5** osvedčení (VTLaZ a TLaZ) a bez vykonania skúšky, t. j. na základe overenia dĺžky odbornej praxe, **47** osvedčení. Komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prácu s VTLaZ zasadala **2 krát** a komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie **1 krát**.

Odbor OZpŽ

V súlade s § 6 ods. 1 písm. i) zákona č. 87/2018 Z. z. skúšobná komisia na preskúšanie a uznávanie odbornej spôsobilosti je zriadená na Úrade verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v Bratislave.

4.6 Posudková činnosť

Odbor HŽPZ

V rámci posudkovej činnosti bolo vydaných 467 rozhodnutí (z toho 1 nesúhlasné), 307 záväzných stanovísk a vykonaných 496 obhliadok. V rámci výkonu ŠZD bolo vykonaných 1208 kontrol. Na mieste boli uložené opatrenia so zákazom činnosti v 3 prevádzkach, bolo nariadených 52 opatrení (z toho 4 zákazy) a vydaných 8 pokynov. V roku 2019 nebola udelená ani jedná výnimka na používanie vody, ktorá nespĺňa hygienické limity ukazovateľov kvality pitnej vody.

Odbor HV

V roku 2019 bolo na odbore HV pripravených 103 záväzných stanovísk. Z toho: k územnému konaniu 23, ku kolaudáciám a k zmene užívania stavieb 80. Vydaných rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky bolo 439, schválených prevádzkových poriadkov, resp. ich zmeny 16, prerušených konaní 124 a zastavených konaní 51.

Odbor HDM

V rámci posudkovej činnosti bolo vykonaných 160 obhliadok, vydaných 30 záväzných stanovísk a 211 rozhodnutí – posudkov.

Odbor PPL

V rámci posudkovej činnosti bolo odborom PPL vydaných 715 rozhodnutí, 170 záväzných stanovísk a vykonaných bolo 489 obhliadok. Vydaný bol 1 pokyn na odstránenie nedostatkov a nariadené bolo 1 opatrenie.

Odbor OZpŽ

Podľa § 23 zákona č. 87/2018 Z. z. bolo v roku 2019 vydaných 6 potvrdení o zaevidovaní oznámenej činnosti.

Podľa § 25 zákona č. 87/2018 Z. z. bolo v roku 2019 vydaných 23 rozhodnutí o registrácii pri vykonávaní činnosti vedúcej k ožiareniu a 1 rozhodnutie o registrácii pri poskytovaní služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany.

Podľa § 28 zákona č. 87/2018 Z. z. bolo v roku 2019 vydaných 10 rozhodnutí na činnosti vedúcej k ožiareniu a podľa § 31 zákona NR SR č. 87/2018 Z. z. bolo vydaných 27 rozhodnutí.

4.7 Národné referenčné centrá

NRC pre hygienickú problematiku pitnej vody

-

4.8 Plnenie programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR

Odbor HŽPZ

Mimo stanovených úloh pre odbor HŽPZ sa pracovníci podieľali na plnení úloh programov a projektov ÚVZ SR a to:

1.2 Protokol o vode a zdraví.

1.7 Hodnotenie dodržiavania hygienických požiadaviek v prevádzkach solárií.

7.1 Monitorovanie výskytu cyanobaktériových vodných kvetov vo vodách určených na kúpanie, prírodných kúpaliskách a bio kúpaliskách.

Odbor HV

Odbor hygieny výživy sa v roku 2019 podieľal na plnení 2 úloh a projektov, a to:

- Monitoring príjmu kuchynskej soli

- Rezíduá pesticídov v potravinách pre dojčenskú a detskú výživu

Odbor HDM

Plnil úlohy v rámci programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR, a to:

4.1. Aktivity prevencie detskej obezity v kontexte plnenia národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015 – 2025 (NAPPO)

4.2 Zneužívanie návykových látok u detí a mládeže na Slovensku

4.3 Hygienická úroveň detských pieskovísk v areáloch MŠ a v rámci občianskej vybavenosti

4.4 Hodnotenie jedálnych lístkov MŠ a ZŠ

4.5 Úrazy u detí v SR

Mimo stanovených úloh pre odbor HDM boli plnené v rámci spolupráce úlohy ÚVZ SR, ktoré boli stanovené aj pre iné odbory, a to pre:

Preventívne pracovné lekárstvo

2.4 Úroveň ochrany zdravia na chránených pracoviskách

Podpora zdravia

9.2 Národný akčný plán v prevencii obezity na roky 2015 – 2025

Odbor PPL

Odbor PPL sa v roku podieľal na 5-tich úlohách v rámci programov a projektov úradov verejného zdravotníctva a to:

- 2.1.1 Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)
- 2.1.2 Znižovanie zdravotných rizík z veľmi toxických látok a zmesí a toxických látok a zmesí
- 2.1.3 Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narúšajúcich endokrinný systém
- 2. 2. 1 Zdravé pracoviská
- 2. 2. 2. Európska informačná kampaň Európskej agentúry pre BOZP (OSHA Bilbao) zameraná na prevenciu zdravotných a bezpečnostných rizík pri práci.

Odbor epidemiológie

Pracovníci odboru epidemiológie sa aktívne podieľali na plnení 9 úloh vyhlásených hlavným hygienikom SR, ktoré boli vyhodnotené v samostatnej správe.

Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu

Odpočet plnenia úloh vyplývajúcich z dokumentu Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v SR na rok 2019 a na ďalšie roky (kapitoly 9. Podpora zdravia) je podrobne spracovaný v samostatnej ročnej správe. Všetky úlohy boli odborom plnené v zmysle platných anotácií a v stanovenom časovom rámci. Mimo uvedenej kapitoly sa participovalo aj na plnení vybraných medziodborových úloh (napr. 4.1, 6.7, 6.9).

Odbor OZpŽ

V roku 2019 bol na Odbore ochrany zdravia pred žiarením riešený projekt: Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia.

Realizáciu tejto úlohy zabezpečuje skupina pracovníkov zložená zo zástupcov pracovísk radiačnej ochrany na jednotlivých úradoch verejného zdravotníctva. V roku 2019 bola úloha zameraná na stanovenie individuálnych dávok pacientov a kolektívnych dávok pacientov z najfrekvencovanejších vyšetrení pomocou počítačovej tomografie a najfrekvencovanejších vyšetrení v nukleárnej medicíne. V prvej etape riešenia úlohy boli schválené metodiky pre hodnotenie dávok pacientov pri predmetných vyšetreniach a schválený bol postup pri zabezpečení zberu a spracovaní údajov, ktoré sú potrebné pre stanovenie dávok pacientov.

Na odbore ochrany zdravia pred žiarením na UVZ SR boli vypracované štandardné formuláre pre zber údajov z CT pracovísk a pracovísk nukleárnej medicíny a pokyny pre ich správne vyplňanie. V mesiacoch september a október boli uvedené materiály rozposlané na pracoviská v rámci Košického (12 CT pracovísk, 2 pracoviská nukleárnej medicíny) a Prešovského kraja (11 CT pracovísk, 2 pracoviská nukleárnej medicíny). Dotknuté pracoviská zabezpečili zber údajov za obdobie 3 mesiacov v roku 2019. V prípade, že na pracovisku je zavedený elektronický systém zaznamenávania údajov doručené boli dáta za celý rok 2019. V rámci CT pracovísk sa sumarizovali údaje o počtoch vyšetrení, o typoch jednotlivých CT vyšetrení a o údajoch, ktoré sú potrebné pre stanovenie veľkosti efektívnych dávok vyšetřovaných pacientov pri počítačovej tomografii. Rovnako bolo potrebné zabezpečiť zber údajov týkajúcich sa vyšetření na pracoviskách nukleárnej medicíny (identifikácia vyšetřovaného pacienta, špecifikácia vykonaného vyšetřenia, údaje o aplikovanom rádiofarmaku a údaje o expozícii pacienta pri vyšetření kombinovanom s CT).

4.9 Ostatné úlohy

Odbor HV

K ďalším úlohám, ktoré odbor hygieny výživy plnil, boli najmä mimoriadne úlohy plnené podľa usmernenia ÚVZ SR, na základe podnetov a hlásení nebezpečných potravín a materiálov a predmetov určených na styk s potravinami.

Odbor HDM

V roku 2019 pracovníci HDM plnili:

- **mimoriadne cielené** kontroly zamerané na:
  - RASFF NEWS“ oznámenie 2019.0311 - Veterinárne kontroly hovädzieho mäsa z Poľska pravdepodobne nevhodného na ľudskú spotrebu, ktoré neboli dôkladne vykonané
  - spoluprácu s ÚPSVaR pri zabezpečovaní „Obedov zdarma“
  - výkon cieleného štátneho zdravotného dozoru v školských stravovacích zariadeniach
  - monitoring údajov zaočkovanosť detí v materských školách na území mesta Košice a okresu Košice – okolie.

- **celospoločenské úlohy:**

Program озdravenia výživy obyvateľov SR, za rezort zdravotníctva s cieľom uplatňovať princípy racionálnej výživy ako prevencie obezity u detí a stravovaním podmienených civilizačných ochorení bol pracovníkmi odboru HDM plnení hlavne ich edukačnou a prednáškovou činnosťou. Odborná a metodická činnosť bola zameraná na zavedenie a kontrolu správnej výrobnéj praxe v zariadeniach školského stravovania pre deti a mládež, na samotnú výrobu pokrmov v uvedených zariadeniach, hlavne na dodržiavanie noriem, receptúr a technologických postupov schválených pre zariadenia školského stravovania.

Mimo uvedených cielených kontrol pracovníci odboru sledovali a hodnotili dodržiavanie zákona o ochrane nefajčiarov v zariadeniach pre deti a mládež.

Odbor epidemiológie

V súlade s Odporúčaním Rady 2009/C 151/01 z 9. júna 2009 o bezpečnosti pacientov vrátane prevencie a kontroly infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou bola v priebehu roka 2019 realizovaná **Surveillance infekcií spôsobených Clostridium difficile**. Prípady infekcií spôsobených Clostridium difficile zaznamenané za uvedené obdobie (165x) boli štandardne zadané do EPIS a následne exportované do TESSy.

Odbor podpory zdravia výchovy k zdraviu

Názov úlohy: Realizácia intervenčných aktivít v spolupráci *so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou*, zameraných na zvyšovanie zdravotného uvedomenia a ovplyvňovanie rizikových faktorov životného štýlu u cieľovej skupiny mladých dospelých, populácie v produktívnom veku a u seniorov.

Plnenie: V spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou v Košiciach sme v hodnotenom období uskutočnili spoločné akcie mobilnej Poradne zdravia s konaním na 15 miestach. Dominovala orientácia na klientelu najmä v produktívnom veku z rôznych profesií. Pri niektorých aktivitách boli oslovené záujmové skupiny, resp. verejnosť. Klientom boli poskytnuté služby zahrňujúce individuálnu konzultáciu v otázkach озdravenia spôsobu života, meranie celkového cholesterolu (príp. ďalších parametrov) z kapilárnej krvi, pulzu, krvného tlaku, výpočet BMI, WHR, percenta telesného tuku a u fajčiarov poradenstvo na odvykanie od fajčenia. Na realizovaných akciách bolo prostredníctvom mobilnej Poradne zdravia intervenovaných spolu 813 klientov, z toho 292 mužov a 521 žien. Služby Poradne na odvykanie od fajčenia využilo 152 osôb (94 mužov, 58 žien).

Ďalšia úloha v roku 2019 sa týkala spolupráce *so Slovenským Červeným krížom, územným spolkom Košice-mesto* (ďalej len „SČK“). Spočívala v plánovaní, organizovaní a praktickej realizácii edukačno-poradenských aktivít preventívneho/zdravotno-výchovného charakteru, s určením pre rôzne cieľové skupiny (profesijné skupiny, verejnosť a študenti SŠ). V rámci aktivít do ich programu prispeli: SČK (prostredníctvom dobrovoľníkov) prezentáciou ukážok poskytovania predlekárskej prvej pomoci s využitím zdravotníckych pomôcok a špeciálnej resuscitačnej figuríny; Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu RÚVZ Košice ponukou vybraných služieb základnej Poradne zdravia, Poradne na odvykanie od fajčenia ako aj

výchovno-vzdelávacou aktivitou na tému „Všeobecné zásady poskytovania predlekárskej (laickej) prvej pomoci“ (výklad s besedou, doplnený o praktické ukážky a tematické videá k prvej pomoci). Spoločne organizované akcie sa konali na miestach, ako Dom SČK, Komenského 19, Košice; Úrad Košického samosprávneho kraja, Nám. Maratónu mieru 1, Košice; Centrum pre deti a rodiny, Uralská 1, Košice. O poradenské služby a vyšetrenia prejavilo záujem celkovo 114 klientov. Služby Poradne na odvykanie od fajčenia využilo 15 osôb. Edukovaných v Centre pre deti a rodiny bolo 25 profesionálnych/náhradných rodičov, resp. zamestnancov (17.5.2019).

4.10 Laboratórne činnosti

Odbor OZpŽ

Laboratórna činnosť je uvedená v samostatnej prílohe

5. ROZPOČET ORGANIZÁCIE

Na základe závažného rozpisu ukazovateľov a limitov štátneho rozpočtu na rok 2019 boli stanovené príjmy pre Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach 177 tis. €.

K 31.12.2019 bolo na príjmových účtoch evidovaných 182 tis. €.

Príjmy 2019 (v tisícoch €)	
Rozpočet:	171
Skutočnosť:	176
% plnenie:	102,92

Rozbor príjmov (v tisícoch €)	
za porušenie predpisov	29
za predaj výrobkov, tovarov a služieb	138
z prenájmu	8
iné príjmy	1

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach ako rozpočtová organizácia všetky príjmy odvádza do štátneho rozpočtu.

Výdavky 2019 (v tisícoch €)	
Rozpočet	3 580
z toho:	
bežné výdavky	3520
kapitálové výdavky	60

Bežné výdavky organizácie boli použité na chod organizácie vrátane miezd zamestnancov a povinných odvodov do poisťovní. Podrobnejší rozpis týchto výdavkov je uvedený nižšie.

Kapitálové výdavky boli v roku 2019 použité na rekonštrukčné práce laboratórných priestorov a úhradu projektovej dokumentácie.

Bežné výdavky	Rozpočet	3 520
	Skutočnosť	3 520
Mzdy (610)		2 204
Poistné a príspevky zamestnávateľa (620)		751

Tovary a ďalšie služby (630)	549
Cestovné výdavky (631)	12
Energie, voda a komunikácie (632)	124
Materiál a dodávky (633)	188
Dopravné (634)	25
Rutinná a štandardná údržba (635)	22
Nájomné za prenájom (636)	3
Ostatné tovary a služby (637)	175
Bežné transfery (640)	16

610 - Mzdy

Mzdové prostriedky boli čerpané na tarifné platy vo výške 1 703 tis. €, príplatky osobné vo výške 284 tis. €, príplatky ostatné vo výške 51 tis. €, odmeny vo výške 162 tis. € a doplatok k platu štátneho zamestnanca vo výške 4 tis. €.

620 – Poistné a príspevky zamestnávateľa

Poistné a príspevky zamestnávateľa boli čerpané vo výške 751 tis. €. Do Všeobecnej zdravotnej poisťovne bolo uhradených 145 tis. €, do ostatných zdravotných poisťovní 71 tis. €, na sociálne poistenie bolo uhradených 535 tis. €.

631 – Cestovné výdavky

Na uvedenej položke bolo k 31.12.2019 vyčerpaných 12 tis. €.

Čerpanie na uvedenej položke výrazne ovplyvňujú vzdialenostné rozdiely, prevažná väčšina porád, školení, prípadne iných podujatí sa koná mimo mesta, čím pre organizáciu vznikajú tieto cestovné náklady. Čerpanie na tejto podpoložke ovplyvňuje i čerpanie na stravné pri pracovných cestách, pracovné cesty mimo Košického kraja nie je možné uskutočniť v čase kratšom ako 5 hodín, čím pre organizáciu vzniká povinnosť uhradiť zákonom stanovené stravné.

632 – Energie, voda a komunikácie

Na uvedenej položke bolo k 31.12.2019 vyčerpaných 124 tis. €.

Čerpanie na uvedenej podpoložke výrazne ovplyvňujú skutočnosť, že RÚVZ Košice sídli v 3 budovách, pričom s počtom budov dochádza k zvyšovaniu spotreby energií - elektrickej, plynu (vykurovanie 2 budov prostredníctvom vlastných kotolní) i tepelnej energie (vykurovanie 1 budovy dodávateľským spôsobom). Laboratóriá (umyvárne laboratórneho skla) sú náročné na spotrebu vody.

633 – Materiál a dodávky

Na uvedenej položke bolo evidované čerpanie k 31.12.2019 vo výške 188 tis. €.

Čerpanie na uvedenej podpoložke výrazne ovplyvňuje čerpanie na nákup diagnostík, chemikálií, skla, plastov a iných laboratórných potrieb, kancelárskych potrieb, papiera a čistiacich a dezinfekčných prostriedkov, ktoré si vyžaduje práca laboratórných a terénnych zložiek úradu.

634 – Dopravné

Na uvedenej položke bolo k 31.12.2019 vyčerpaných 25 tis. €.

Čerpanie na uvedenej podpoložke, opätovne ako pri cestovných výdavkoch, výrazne ovplyvňujú vzdialenostné rozdiely, prevažná väčšina porád, školení, prípadne iných podujatí sa koná mimo Košického kraja. Čerpanie na tejto podpoložke ovplyvňujú i cenová hladina pohonných hmôt a služieb súvisiacich so zabezpečením prevádzky a údržby motorových vozidiel, ktorých priemerný vek je 10,35 rokov.

635 – Rutinná a štandardná údržba

Na uvedenej položke bolo k 31.12.2019 vyčerpaných 22 tis. €.

Čerpanie na uvedenej podpoložke výrazne ovplyvňuje technický vek používanej techniky na RÚVZ. Vzhľadom ku skutočnosti, že v posledných rokoch neboli pridelované finančné prostriedky na kapitálové výdavky, nebolo možné obmieňať jestvujúcu techniku. Náklady na opravy starších a starých prístrojov sú neustále vyššie, v danom prípade platí čím je starší prístroj, tým je finančne náročnejšia jeho oprava a údržba.

636 – Nájomné za prenájom

Na uvedenej položke bolo k 31.12.2019 vyčerpaných 3 tis. €.

Čerpanie na uvedenej podpoložke je ovplyvnené uzavretými nájomnými zmluvami na nebytové priestory – garáže a prenájom fliaš na technické plyny pre potreby chemických laboratórií.

637 – Ostatné tovary a služby

Na uvedenej položke bolo k 31.12.2019 vyčerpaných 175 tis. €.

Čerpanie na uvedenej položke ovplyvňujú výdavky na stravovanie zamestnancov, výdavky na všeobecné a špeciálne služby, predovšetkým výdavky na metrologickú a kalibračnú činnosť, ktorých potreba vyplynula z požiadaviek na akreditáciu našich laboratórií. Výraznou mierou sa na čerpaní tejto položky podieľajú aj zvýšené miestne poplatky – miestne dane a poplatky za vývoz komunálneho odpadu. V roku 2019 sa prvýkrát čerpali aj finančné prostriedky na úhradu rekreačných príspevkov pre zamestnancov, ktoré činili 15 tis. €.

640 – Transfery

Na základe záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu boli účelovo určené finančné prostriedky na transfery vo výške 16 tis. €, ktoré boli čerpané na vyplatenie odchodného vo výške 5 tis. € a na výplatu nemocenských dávok vo výške 11 tis. €.

6. PERSONÁLNE OBSADENIE

Na rok 2019 bol RÚVZ so sídlom v Košiciach stanovený limit zamestnancov na 188. V roku 2019 odišli 6 zamestnanci, 5 zamestnancov nastúpilo na RÚVZ so sídlom v Košiciach, 2 zamestnankyne sa vrátili z RD.

Z úradu odišli:

- 2 VŠ laborantky z LM – dohodou na vlastnú žiadosť
- 1 VZ z odboru PZ a VkZ – odchod do starobného dôchodku
- 1 odborný radca z HV – skončenie zastupovania
- 1 hlavný radca z odboru DP – odchod do starobného dôchodku
- 1 úmrtie – regionálny hygienik

Na úrad nastúpili:

- 1 zdrav. laborant na odbor OzpŽ
- 1 molekulárny biológ na LM
- 1 laborant – biológ na LM
- 1 samostatný radca – lekár na odbor epidemiológie
- 1 samostatný radca na odbor PPL

K 31.12.2019 na MD a RD sú 5 zamestnankyne a to: 3 štátne zamestnankyne z odboru PPL, 1 biológ z odboru LM, 1 VZ – z odboru OCHA

- stav zamestnancov RÚVZ so sídlom v Košiciach k 31.12.2019

Zamestnanci zaradení podľa zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov (vo fyzických osobách)	
Kategória	Počet zamestnancov
Lekár	2
Sestra	0
Verejný zdravotník	6
Zdravotnícky laborant	42
Fyzik	0
Laboratórny diagnostik	18
THP - VŠ	8
THP - ÚSV	9
Robotníci	17
Spolu	102

**Zamestnanci zaradení podľa zákona č. 400/2009 Z. z.
o štátnej službe (vo fyzických osobách)**

Kategória	Štátny radca	Hlavný radca	Odborný radca	Samostatný radca	Radca	Hlavný referent	Odborný referent	Samostatný referent	Spolu
Lekár	1	5	1	1					8
Sestra									
Verejný zdravotník			7	14	31				52
Zdravotnícky laborant									
Fyzik									
Laboratórny diagnostik		2		1					3
THP - VŠ		2	1	1					4
THP - ÚSV					4				4
Robotníci									
Spolu	1	9	9	17	35				71

**V sledovanom období sú v mimo
evidenčnom stave**

(spolu verejná aj štátna služba):

materská dovolenka	2
rodičovská dovolenka	3
neplatené voľno	0

Prehľad počtu zamestnancov za r. 2019

Počty zamestnancov	Plán rok 2019	Skutočnosť rok 2019
Evidenčný poč. zam. vo fyz. osobách k poslednému dňu sled. obdobia	188	173
Priemerný ev. poč. zam. vo fyz. osobách v sledovanom období	188	173
Evidenčný počet zam. prepočítaný k poslednému dňu sled. obdobia	188	173
Priemerný evidenčný počet zam. prepočítaný v sledovanom období	188	173
SPOLU	188	173

Prepočítaný počet zamestnancov k 31.12.2019 podľa kategórií a vekovej štruktúry

Veková štruktúra zamestnancov podľa kategórií k 31. 12. 2019 (všetci zamestnanci)

	Lekár	Sestra	Verejný zdravotník	Zdrav. laborant	Fyzik	Labor. diagnostik	THP		Robotnícke povolanie	Spolu
							VŠ	ÚSV		
do 20 rokov										
20 - 24				1			1			2
25 - 29			1				3			4
30 - 34			4							4
35 - 39			10							10
40 - 44	1		1	1		4	1		1	9
45 - 49	1		5	8		2	2	3	2	23
50 - 54			12	10		2	4	3	6	37
55 - 59	3		14	14		3		4	5	43
60 - 64	5		9	8		9	1	3	3	38
65 a viac			2			1				3
Spolu	10		58	42		21	12	13	17	173

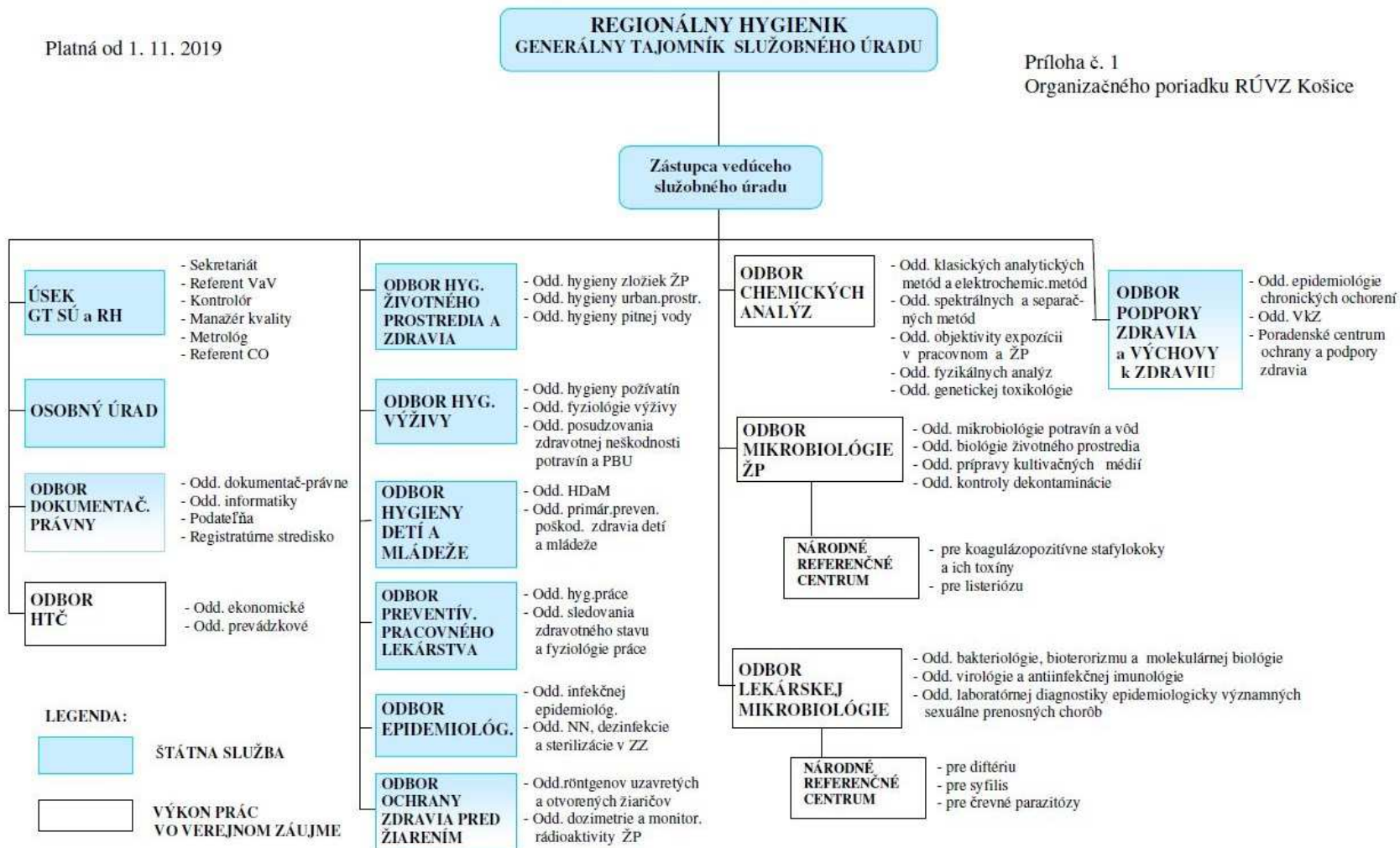
Prepočítaný počet zamestnancov k 31.12.2019 podľa kategórií a odborov

	Lekár	Sestra	Verejný zdravotník	Zdrav. laborant	Fyzik	Labor. diagnostik	THP		Robotnícke povolanie	Spolu
							VŠ	ÚSV		
HŽPaZ	1		12			1	1			15
HDM	1		6							7
PPL	1		11							12
HV			13							13
EPI	3		7							10
Laboratóriá	2		2	38		15	4	1	1	63
Úsek RH	1		1			2	4	7	2	17
HTČ							2	4	14	20
PZ	1		3	2						6
OZpŽ			4	2		2	1	1		10
Spolu	10		59	42		20	12	13	17	173

REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SO SÍDLOM V KOŠICIACH

Platná od 1. 11. 2019

Príloha č. 1
Organizačného poriadku RÚVZ Košice

7. CIELE A PREHĽAD PLNENIA

Úlohou RÚVZ so sídlom v Košiciach je presadzovať, podporovať a rozvíjať činnosti smerujúce k ochrane, podpore a rozvoju verejného zdravia a k výchove obyvateľstva ku zdraviu.

Činnosť všetkých odborných útvarov sa odvíja predovšetkým od úloh a povinností priamo alebo nepriamo vyplývajúcich zo zákona č. 355/2007 Z. z. a predpisov vydaných na jeho vykonanie, zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách, Nariadení vlády SR, záväzných právnych predpisov ES a iných všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia a dokumentov prijatých vládou SR.

Jednotlivé odborné útvary počas roka vykonávali štátny zdravotný dozor, úradnú kontrolu potravín a plnili odborné úlohy vyplývajúce zo zákona č. 355/2007 Z. z., programov a projektov ÚVZ v SR, úloh vyplývajúcich z Programového vyhlásenia vlády SR a mimoriadnych úloh a to hlavne:

1. efektívny a účinný výkon štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín v oblasti ochrany verejného zdravia, vrátane objektivizácie faktorov životného a pracovného prostredia
2. posilňovanie prevencie prenosných ochorení a výkon imunizačných prehľadov v populácii
3. posilňovanie prevencie neprenosných ochorení, monitorovanie zdravotného stavu obyvateľstva a jeho skupín vo vzťahu k životným podmienkam a pracovným podmienkam, spôsobu života a práce a zdravotného uvedomenia ľudí, vrátane monitorovania determinantov zdravia a hodnotenia dopadov na verejné zdravie

Všetky úlohy boli zrealizované v určených termínoch, stanovenom rozsahu a na požadovanej úrovni. Rozbor činností, konkrétne cieľové úlohy a ich výsledky sú podrobne rozpracované v správach jednotlivých odborov vrátane tabuľkového štatistického vyhodnotenia.

8. HODNOTENIE A ANALÝZA VÝVOJA ORGANIZÁCIE V ROKU 2019

Rozsah činnosti Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach (ďalej len RÚVZ) vyplývajúci zo zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov a zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a z jeho územnej pôsobnosti, ako aj odpočet plnenia úloh uvedený v nasledujúcich kapitolách, sú dôkazom výnimočnej a nezastupiteľnej odbornej rôznorodosti jednotlivých útvarov RÚVZ.

RÚVZ je štátna rozpočtová organizácia, jeho financovanie je zabezpečované a závislé výlučne na štátnom rozpočte. Vývoj ekonomiky a vývoj rozpočtu sa preto priamo odráža od úrovne financovania, ktoré má úrad pre svoj chod k dispozícii. V roku 2019 bolo hospodárenie s pridelenými finančnými prostriedkami opätovne zamerané na priebežne maximálne šetrenie a hodnotenie každej finančne náročnejšej požiadavky súvisiacej so zabezpečením odborných činností aj prevádzky.

Čo sa týka hodnotenia dosiahnutých výsledkov našej organizácie, z hľadiska kvantitatívnych ukazovateľov sa úradu tak ako po iné roky podarilo splniť všetky stanovené úlohy. Z hľadiska kvalitatívneho, všetky stanovené úlohy boli splnené v termíne, v požadovanom rozsahu a na požadovanej úrovni. Plnenie úloh vyplývajúcich z Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva na rok 2019 a ďalšie roky bolo podľa požiadavky Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky odpočítované dvakrát ročne, plnenie

mimoriadnych úloh bolo spracovávané formou písomných správ ich zaslaním v stanovenom termíne a vnútroúradná štatistika bola za každý odbor vykazovaná a hodnotená v polročných intervaloch.

Podrobnejšie vyhodnotenie výsledkov činnosti jednotlivých odborov je spracované v prílohe č. 1

9. HLAVNÉ SKUPINY ODBERATEĽOV

Regionálny úrad verejného zdravotníctva spolupracuje v rámci svojej pôsobnosti pri ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia

- a) s ústrednými orgánmi štátnej správy a miestnymi orgánmi štátnej správy
- b) s obcami a samosprávnymi krajinami
- c) s vysokými školami, školami, výskumnými, výchovnými a vzdelávacími inštitúciami
- d) s poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti
- e) so stavovskými organizáciami v zdravotníctve
- f) so zdravotnými poisťovňami a Sociálnou poisťovňou
- g) inými právnickými osobami a fyzickými osobami
- h) s medzinárodnými organizáciami.

10. PRÍLOHY

HYGIENA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ZDRAVIA

I. Analýza zložiek životného prostredia

1. Pitná voda

1.1 Zásobovanie pitnou vodou

V zásobovaní pitnou vodou na území mesta Košice v roku 2019 nedošlo k žiadnym zásadným zmenám oproti roku 2018. V okrese Košice - okolie pribudli tri nové vodovody a v dvoch prípadoch došlo k zmene dezinfekcie vody vo verejnom vodovode.

Mesto Košice je zásobované pitnou vodou z tzv. „Košického skupinového vodovodu“, resp. skupinového vodovodu „Turňa - Drienovec - Košice“. Prevádzkovateľom tohto vodovodu je Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s., Košice (ďalej len „VVS, a. s., Košice“). Problematika zásobovania pitnou vodou za mesto Košice je spracovaná sumárne za všetky štyri okresy, nakoľko pitná voda je do spotrebiska privádzaná z viacerých lokalít a v jednotlivých častiach mesta je miešaná. Zdrojom pitnej vody pre „Košický skupinový vodovod“ je povrchová a podzemná pitná voda z týchto lokalít: Vodárenskej nádrže Starina, Vodárenskej nádrže Bukovec, Čermeľských prameňov, studní pri rieke Hornád a vodárenských zdrojov z lokality Družstevná pri Hornáde, sústavy vodárenských zdrojov Turňa - Drienovec - Košice a potoka Čierna Moldava. Mestská časť Kavečany má samostatný vodovod a má vlastné (podzemné) vodárenské zdroje.

Z celkového počtu obyvateľov v meste Košice 238 692 bolo na verejný vodovod napojených 235 431 obyvateľov, čo je 98,63 % zásobovanosť. Percento zásobovanosti bolo to isté ako v roku 2018. Celkový počet obyvateľov v meste Košice bol nižší ako v roku 2018.

Okres Košice - okolie aj naďalej ostáva hlboko pod celoslovenským priemerom v počte zásobovaných obyvateľov zdravotne bezpečnou pitnou vodou z verejných vodovodov. Z celkového počtu obyvateľov v okrese Košice - okolie 129 418 bolo na verejný vodovod napojených 90 850 obyvateľov (t. j. 70,2 %). Oproti roku 2018 je to nárast o 1,29 % (zo 68,91 % na 70,20 %). V okrese Košice - okolie bol zaznamenaný nižší celkový počet obyvateľov. Najviac vodovodov v okrese Košice - okolie prevádzkuje VVS, a. s., Závod - Košice. V roku 2019 táto spoločnosť prevzala do svojej správy ďalšie tri vodovody, a to vodovod v obci Belža a Blažice a vodovod pre IBV „Rúbaniská“ v obci Ploské. Obec Belža je napojená na skupinový vodovod „Kechnec - Seňa - Milhost“, obec Blažice na skupinový vodovod „Vyšná Myšľa - Bohdanovce“ a zdrojom pitnej vody pre IBV „Rúbaniská“ v obci Ploské je podzemný vodárenský zdroj - prameň "Vraca". Prevádzkovateľom vodovodov: Vyšná Myšľa, Bohdanovce, Vajkovce, Trstené pri Hornáde, Vyšná Kamenica, Čakanovce je spoločnosť Aquaspiš - vodné hospodárstvo, Rudňany. Verejné vodovody v obciach: Bačkovík, Boliarov, Debraď, Háj, Hačava, Hýľov, Kecerovce a Vyšný Medzev - časť Lucia Baňa prevádzkuje spoločnosť VaK SERVIS, s. r. o., Poprad. Skupinový vodovod U. S. Steel Košice je v správe U. S. Steel Košice, s. r. o., Košice a prevádzkovateľom vodovodu v obci Štós a Rudník je W-Control, s. r. o., Poprad. Správcom vodovodu v obci Žarnov je Aqua Spiš plus s. r. o., Rudňany. Prevádzkovateľmi ostatných vodovodov v okrese sú jednotlivé obce. Vlastníci a prevádzkovatelia vodovodov majú svoje práva a povinnosti upravené v písomných zmluvách tak, aby sa zabezpečilo kvalitné a plynulé prevádzkovanie verejného vodovodu.

Obyvatelia okresu Košice - okolie sú v prevažnej miere zásobovaní podzemnou pitnou vodou. Z povrchových zdrojov sú zásobované obce: Bukovec, Malá Ida, Baška, Budimír, Nová Polhora, Chrastné, Hrašovík, Kráľovce, Rozhanovce, Ploské, Herľany, Poproč a časť mesta Medzev. V 2 obciach (Vyšný Medzev - časť Lucia Baňa a Vajkovce) je zásobovanie pitnou vodou riešené z podzemného a povrchového vodárenského zdroja.

Okres Košice - okolie aj naďalej ostáva hlboko pod celoslovenským priemerom v počte zásobovaných obyvateľov zdravotne bezpečnou pitnou vodou z verejných vodovodov. Stále evidujeme 17 obcí (zo 114-tich), v ktorých absentuje verejný vodovod a zásobovanie

obyvateľov je riešené z individuálnych vodných zdrojov - studní (Bunetice, Čížatice, Košický Klečenov, Košická Polianka, Kecеровský Lipovec, Nižný Čaj, Nový Salaš, Obišovce, Olšovany, Opátka, Opiná, Rankovce, Slančík, Slanská Huta, Svinica, Trebejov, Vyšný Čaj). Budovanie a používanie vlastných studní má viacero dôvodov. Na jednej strane v niektorých obciach neexistuje možnosť pripojiť sa na verejný vodovod, na strane druhej, ľudia sa odpájajú, resp. nevyužívajú vodu z vodovodu v snahe ušetriť finančné prostriedky.

V roku 2019 Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach („RÚVZ Košice“) vydal k návrhom na územné a kolaudačné konanie vodohospodárskych stavieb 48 záväzných stanovísk. K návrhom na **územné konanie** bolo vydaných 17 záväzných stanovísk. V meste Košice sa jednalo napr. o prepojenie výtlačného potrubia na sídlisku Furča, okrskové vodomerné šachty, rozšírenie vodovodu (okružná križovatka Kostolianska cesta - Národná trieda - Podhradová, nová prípojka pre OC Shopbox), rekonštrukciu (ul. Berlínska, ul. Mliečna a ul. Sv. Ladislava), zokruhovanie (ul. Cottbuská) a prekládku vodovodnej vetvy v MČ Západ - ul. Kysucká. V okrese Košice - okolie išlo vo viacerých prípadoch o rozšírenie vodovodu pre IBV v obciach Kysak, Perín, Nižná Kamenica a Chrastné, rekonštrukciu v obci Turňa nad Bodvou (ul. Moldavská) a Ždaňa, zokruhovanie vodovodu v obci Dvorníky a preložku vodovodu v obci Malá Ida. V 1 prípade bolo vydané záväzné stanovisko k územnému konaniu stavby „Poproč Úpravňa vody - Intenzifikácia ÚV“.

K návrhom na **kolaudáciu stavieb** bolo vydaných 31 záväzných stanovísk. V meste Košice išlo o rozšírenie, rekonštrukciu, prepojenie a zokruhovanie vodovodu (napr. na ulici Mlynská Bašta, Vyšná Úvrat', Košická Nová Ves, Herlianska cesta, Šaca - Ludvikov dvor, ul. Kremnická, Južné mesto, Nová terasa, Pereš - ul. Revúcka, Pereš - Vyšný Lorinčík - prepojenie vodovodu, Furča - prívod vody). V okrese Košice - okolie išlo o rozšírenie vodovodu v obci Sokol', Perín, Seňa, Nižná Hutka, Sady n/T. - časť Zdoba, Janík, Bukovec, Nová Polhora, Šemša, Chrastné a stavebné úpravy vodovodu v obci Nižná Kamenica. Koncom roka 2019 bola skolaudovaná časť vodovodu v obci Blažice a Svinica a v obci Poproč bola skolaudovaná nová prečerpávací stanica studenej vody na Lesnej ulici, ktorá bude upravovať tlakové pomery na vodovodnom potrubí a umožní napojenie na vodovod ďalším 20 rodinným domom. Ďalej bol vydaný súhlas na kolaudáciu stavby „Rákoš - záchyt prameňa, využívanie vodného zdroja Rákošské lúky na zásobovanie pitnou vodou a na určenie osobitného režimu území“ a využívanie vodného zdroja na zásobovanie pitnou vodou pre Jazdecký areál v obci Sokol'. V dvoch prípadoch bolo vydané záväzné stanovisko k návrhu žiadateľa na určenie osobitného režimu území pre vodárenské zdroje „Košice-Kavečany - prameň Pstružník I. a Pstružník II.“ a v okrese Košice - okolie pre vodárenské zdroje „Host'ovce I. a II. - Lokality L-1, L-2, L-3 - vrty“.

Kapacita vodárenských zdrojov pre mesto Košice bola postačujúca. Pre dostatok vody z iných lokalít sa v roku 2019 v rámci „Košického skupinového vodovodu“ nevyužívali vodárenské zdroje: „studne pri Hornáde č. I, II, VI“, „Péder - vrt č. 1 - 7“, „Žigard - I“, „Host'ovce I, III, V“, „Turnianska Nová Ves“, „Družstevná pri Hornáde - Chemika“, „Družstevná pri Hornáde - Sokol' IA - HG 1, 2“, „Družstevná pri Hornáde - Tepličany - vrt HG 11, 11A, 12“, vodárenské zdroje „Hatiny I, II, III, IV, V“. Nevyužívali sa ani vodárenské zdroje na ulici Komenského 50, Letná, Ázijská, VŠT, Mier a Jazero, ktoré slúžia pre zásobovanie obyvateľstva mesta Košice v prípade regulovanej dodávky vody alebo núdzového zásobovania vodou. Celkový odber vody z jednotlivých vodárenských zdrojov, ktoré slúžia pre „Košický skupinový vodovod“ ostal približne na úrovni roku 2018.

V okrese Košice - okolie sa v roku 2019 nevyužívali vodárenské zdroje: „Kráľovce - Chrastné“ - vrt „V2“ a „Zlatá Idka - prameň Brauner“. V obci Hýľov, Rudník a Hačava došlo k poklesu výdatnosti vodárenských zdrojov, preto bola v obci Hýľov a Rudník nutná regulácia vody, ako aj donáška vody do vodojemov. Pre pokrytie potrieb pitnej vody pre obyvateľov obce Hačava bola v čase nedostatku vody do prevádzky uvedená studňa v hornej časti obce, ktorá v minulosti slúžila pre potreby Základnej školy. Malý odber vody z rozvodnej siete verejného

vodovodu bol zaznamenaný v týchto obciach okresu Košice - okolie: Baška, Buzica, Sady nad Torysou, Geča, Čaňa, Cestice, Mokrance, Vyšná Hutka, Chrastné, Ďurkov, Rákoš, Vtáčkovce, Šemša, Paňovce, Nižný Klátov, Seňa, Belža, Boliarov, Kecerovce.

Celkový odber vody z jednotlivých vodárenských zdrojov v okrese Košice - okolie pre jednotlivé obce zodpovedal miestnym pomerom a ostal približne na úrovni roku 2018.

Úprava pitnej vody - oproti roku 2018 nenastali zmeny v spôsobe úpravy pitnej vody. Na úpravu pitnej vody v meste Košice a v okrese Košice - okolie sa aj naďalej využívajú tieto úpravne vody: Úpravňa vody (ÚV) Bukovec (vodárenská úprava povrchovej vody na odstránenie arzenu, antimónu a mangánu), ÚV Vtáčkovce (vodárenská úprava podzemnej vody v ukazovateľoch železo a mangán), ÚV Kechnec (technológia úpravy priemyselnej a pitnej vody - homogenizácia, chemická úprava a zníženie hodnoty rozpustných látok pod 350 mg/l), ÚV Medzev (klasická vodárenská úprava povrchovej vody - potok „Čierna Moldava“), ÚV Bidovce (vodárenská úprava podzemnej vody v ukazovateli arzén), ÚV Herľany (klasická vodárenská úprava povrchovej vody - „Svinický“ a „Medvedí“ potok), ÚV Poproč (úprava povrchovej vody, potok „Zábava“ a „Hájny“). V obci Poproč je technológia úpravy povrchovej vody veľmi zastaralá a objekt ÚV je vo veľmi zlom technickom stave. V mesiaci december 2019 tunajší úrad vydal súhlasné záväzné stanovisko k územnému konaniu stavby „Poproč Úpravňa vody - Intenzifikácia ÚV“. Predložená projektová dokumentácia riešila intenzifikáciu ÚV Poproč výmenou existujúceho technologického zariadenia, vrátane prívodu elektrickej energie do ÚV a odstránenie zákalu surovej vody z vodárenských zdrojov. Prevádzkovatelia jednotlivých verejných vodovodov na svojich úpravniach vody (okrem ÚV Poproč) nezaznamenali v priebehu roka 2019 žiadne technologické a prevádzkové problémy, ktoré by ovplyvnili plynulosť dodávky a kvalitu dodávanej pitnej vody. Úpravňa vody Poproč bola v dôsledku dlhotrvajúcich zákalových stavov v jesennom období r. 2019 využívaná len čiastočne. V obci Poproč došlo k zmene distribúcie vody a celá obec Poproč bola zásobovaná z podzemného vodárenského zdroja - z prameňa „Teplica“, ktorý slúži aj na zásobovanie pitnou vodou obyvateľov obce Jasov.

Dezinfekcia vody: v okrese Košice - mesto a Košice - okolie neevidujeme verejné vodovody bez zdravotného zabezpečenia pitnej vody. Dominantnou metódou hygienického zabezpečenia pitnej vody v uvedených okresoch je dezinfekcia pitnej vody na báze chlóru (dávkovanie chlórnanu sodného). Prevádzkovateľ „Košického skupinového vodovodu“ vykonáva dezinfekciu vody chlórnanom sodným vyrábaným elektrolýzou roztoku NaCl na prevádzkach: Košice - Rozdeľovací objekt Červený Rak I, Košice - Stanica hygienického zabezpečenia vody Čermeľ, Ústredná čerpacia stanica v Košiciach, Čerpacia stanica Drienovec, Košice - Vodojem T2, Košice - Vodojem KVP Z1, Úpravňa vody Bukovec, kde sa na dezinfekciu vody používa elektrolýzer typu CHLORINSITU®-III. V obecných vodovodoch sa na chlórovanie vody využíva chlórnan sodný. Dezinfekcia pitnej vody plynným chlórom sa vykonáva na: ÚV Medzev, VDJ Rak III, ČS Tepličany, v skupinovom vodovode v obci Vyšná Myšľa Bohdanovce a vo vodovode U. S. Steel Košice, s. r. o., Košice. V 2 prípadoch došlo k zmene dezinfekcie vody, a to ČS Nižná Myšľa a ČS Slanec, kde sa na dezinfekciu vody už nepoužíva plynný chlór, ale elektrolýzer. Menšie nedostatky v dezinfekcii pitnej vody v „Košickom skupinovom vodovode“ boli v priebehu roka 2019 zistené v MČ: Šaca, Pereš a MČ Sever (Vodárenská, Podhradová) a vo verejných vodovodoch v obciach okresu Košice - okolie (Trstené pri Hornáde, Mudrovce, Hačava, Vajkovce, 2 x Rudník, Nižná Myšľa, Bohdanovce, Skároš, 2 x ÚV Medzev, Slanec, Jasov, Nižná Kamenica, Skároš, Komárovce, Nováčany, Hačava, Chrastné). V týchto vodovodoch bola pri odbere vzorky vody zistená nadlimitná hodnota ukazovateľa voľný chlór (nad 0,30 mg/l), načo boli jednotliví prevádzkovatelia vodovodov v priebehu roka upozorňovaní. Dezinfekciu vody v obci Háj a Hačava vykonával prevádzkovateľ vodovodu ručne, a to z dôvodu nevyhovujúceho technického stavu vodojemu. Pre obnovu a rekonštrukciu rozvodnej vodovodnej siete v obci Háj je už vydané stavebné

povolenie, v ktorom je o. i. plánovaná aj dodávka a montáž dávkovacieho potrubia chlórnanu sodného.

Zásobovanie pitnou vodou sa zabezpečuje 8 skupinovými vodovodmi:

1. *"Košický skupinový vodovod"* (resp. „skupinový vodovod Turňa-Drienovec-Košice“): okrem mesta Košice sú z časti zdrojom pre „Košický skupinový vodovod“ zásobované pitnou vodou aj obce v okrese Košice - okolie, a to: Turňa nad Bodvou, Drienovec, Moldava nad Bodvou, Chorváty, Turnianska Nová Ves, Ččejevce, Host'ovce, Péder, Budulov, Janík, Kokšov-Bakša, Veľká Ida, Valaliky, Čaňa, Geča, Vyšná Hutka, Mokrance, Perín, Chym, Vyšný Lánec, Nižný Lánec, Buzica, Cestice, Komárovce, Rešica. Ďalej je z "Košického" skupinového vodovodu napojená časť mesta Medzev, obce: Bukovec, Malá Ida, Baška, Družstevná pri Hornáde, Kostol'any nad Hornádom, Budimír, Nová Polhora, Chrastné, Hrašovík, Sady nad Torysou, Beniakovce, Kráľovce, Rozhanovce, Ploské, Vajkovce - lokalita „Slnecná stráň“, Nižný Klátov, Paňovce, Ččejevce-časť Seleška, Šemša, Hodkovce, Nováčany (1 zásobovaná oblasť (ZO), 48 spotrebísk).
2. *Skupinový vodovod „Nižná Myšľa-Ždaňa“* (1 ZO, 2 spotrebiská).
3. *Skupinový vodovod „Bidovce-Ďurkov-Ďurďošík-Ruskov-Trst'any“* (1 ZO, 5 spotrebísk).
4. *Skupinový vodovod „Kechnec-Seňa-Milhost'-Belža“* (1 ZO, 4 spotrebiská).
5. *Skupinový vodovod „Vyšná Myšľa-Bohdanovce-Blažice“* (1 ZO, 3 spotrebiská).
6. *Skupinový vodovod „Sokol'any-Bočiar-Gyňov-Haniska“* (1 ZO, 6 spotrebísk). Z uvedeného vodovodu je okrem uvedených obcí zásobovaná aj rekreačná oblasť Čaňa a areál U. S. Steel Košice, s. r. o. Zdrojmi vody sú podzemné studne, v prípade potreby je vybudované prepojenie na „Košický skupinový vodovod“.
7. *Skupinový vodovod „Dvorníky-Zádiel“* (1 ZO, 2 spotrebiská).
8. *Skupinový vodovod „Boliarov-Bačkovík-Kecerovce“* (1 ZO, 3 spotrebiská).

Ďalej je to 38 verejných vodovodov, ktoré majú samostatné vodárenské zdroje a zásobujú iba jednu obec (1 ZO, 1 spotrebisko). Patria tu tieto spotrebiská: Košice - MČ Kavečany, Herľany, Kysak, Mudrovce, Slanec, Sokol', Zlatá Idka, Skároš, Vyšný Klátov, Slanské Nové Mesto, Veľká Lodina, Malá Lodina, Košická Belá, Vyšný Medzev, Nižná Kamenica, Rákoš, Košické Olšany, Jasov, Dvorníky, Poproč, Košická Belá - rekreačná oblasť Ružín, Včeláre, Ploské (vodovod pre IBV „Rúbaniská“), Kalša, Čakanovce, Vyšný Medzev - časť Lucia Baňa, Vyšná Kamenica, Trstené pri Hornáde, Debraď, Štós, Hačava, Vajkovce, Rudník, Hýľ'ov, Háj, Žarnov, Štós-kúpele a Vtáčkovce.

1.2 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou verejnými vodovodmi

V meste Košice nemusel prevádzkovateľ „Košického skupinového vodovodu“ regulovať dodávku pitnej vody z dôvodu nedostatku výdatnosti alebo nevyhovujúcej kvality vody. K regulácii dodávky pitnej vody v meste Košice dochádzalo iba z dôvodu dlhodobého neuhrádzania faktúr za pitnú vodu zo strany neprispôsobivých občanov v 2 oblastiach, a to v MČ Luník IX (ul. Hrebendova, Podjavorinská a Krčméryho) a v MČ Ťahanovce - lokalita „Demeter“. Kvalita takto dodávanej, resp. regulovanej pitnej vody nebola negatívne ovplyvnená. Značný vplyv na kvalitu dodávanej pitnej vody v meste Košice má staré potrubie a s tým súvisiaci nárast obsahu železa v dopravovanej vode, menší odber vody u koncového zákazníka a následne nízka rýchlosť prúdenia vody vo vodovodných potrubiach a vnútorných rozvodoch. Riešením by bola výstavba nového vodovodného potrubia, čím by sa zokruhovala vodovodná sieť, odstránili by sa koncové vetvy, zmenilo by sa prúdenie vody v sieti a zlepšila sa kvalita vody. Väčšie poruchy, ktoré by nepriaznivo a dlhodobo ovplyvnili dodávku a kvalitu pitnej vody v meste sa v priebehu roka nevyskytli. Po epidemiologickej stránke sme v hodnotenom roku v meste Košice nezaznamenali epidemický výskyt ochorení, kde by faktorom prenosu bola pitná voda.

K regulácii vody v okrese Košice – okolie aj naďalej dochádza v obci Sady nad Torysou v rímskej osade pri cintoríne, a to z dôvodu neuhrádzania faktúr za pitnú vodu. Nevyhovujúci technický stav rozvodnej vodovodnej siete a následné straty vody v potrubí mali za následok nedostatok vody v obci Hýľov. Nutná regulácia vody bola aj v obci Rudník a Hačava, nakoľko v týchto obciach došlo k poklesu výdatnosti vodárenských zdrojov. V obci Hýľov a Rudník bola daná situácia riešená dopĺňaním vodojemov cisternami a pre pokrytie potrieb pitnej vody pre obyvateľov obce Hačava bola v čase nedostatku vody do prevádzky uvedená studňa v hornej časti obce, ktorá v minulosti slúžila pre potreby Základnej školy. Dezinfekcia vody v tejto studni bola vykonávaná v akumuláčnej nádrži. Ani v týchto prípadoch kvalita takto dodávanej pitnej vody nebola negatívne ovplyvnená. Väčšie poruchy, ktoré by nepriaznivo a dlhodobo ovplyvnili dodávku a kvalitu pitnej vody v okrese Košice - okolie neboli zo strany majiteľov a prevádzkovateľov vodovodov hlásené a zaznamenané. Aj napriek nepriaznivej situácii v zásobovaní obyvateľov tohto okresu pitnou vodou neboli v hodnotenom roku zistené a prešetrované ochorenia súvisiace s nevyhovujúcou kvalitou pitnej vody. Medzi najdôležitejšie a dlhodobé problémy v zásobovaní obyvateľstva pitnou vodou v tomto okrese patria: zlý technický stav existujúcich vodovodov, nedostatok finančných prostriedkov na ich rekonštrukciu, nižší záujem občanov o napojenie sa na už existujúce vodovody, pokles spotreby pitnej vody na jedného obyvateľa, nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových vodovodov. Najvhodnejším riešením danej situácie by bolo vybudovanie nových, resp. rekonštrukcia starých vodovodov.

Prehľad zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov je podrobnejšie uvedený v "Tabuľke č. 1.1".

1.2.1 Výnimky udelené na používanie vody, ktorá nespĺňa hygienické limity ukazovateľov kvality pitnej vody

V roku 2019 nebola udelená výnimka na používanie vody vo verejných vodovodoch, ktorá nespĺňa hygienické limity ukazovateľov kvality pitnej vody.

V platnosti bola aj naďalej I. výnimka na použitie pitnej vody zo skupinového vodovodu „Boliarov - Bačkovík - Kecerovce“, ktorá nespĺňa limity kvality pitnej vody v ukazovateli arzén (platnosť výnimky je do 08. 09. 2020). Prevádzkovateľ tohto skupinového vodovodu v priebehu roka 2019 zabezpečoval monitorovanie ukazovateľa arzén, a to 6 x ročne v každej obci. Hodnota arzénu v pitnej vode sa v priebehu roka výrazne nezvýšila, preto nebolo potrebné rozhodnutie opätovne prehodnotiť. Obec Boliarov t. č. rieši vybudovanie úpravne vody na báze sorpčných filtrov na odstránenie arzénu.

1.3 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou z hygienicky významných individuálnych vodovodov a verejných studní

V roku 2019 nedošlo k žiadnym zmenám v zásobovaní pitnou vodou z hygienicky významných individuálnych vodovodov a verejných studní.

V meste Košice evidujeme iba jeden vodovod, ktorý patrí medzi hygienicky významný individuálny vodovod, a to vodovod pre Zoologickú záhradu Košice - MČ Kavečany. Účinná dezinfekcia vody v tomto vodovode sa v priebehu roka vykonávala a kvalita pitnej vody bola stabilná a vyhovujúca vo všetkých skúšaných ukazovateľoch. Verejné studne sa na území mesta Košice nenachádzajú.

V okrese Košice – okolie evidujeme iba 3 verejné studne, a to v obci Blažice, Mokrance a Nováčany. V týchto obciach je už vybudovaný vodovod a obyvatelia týchto obcí majú možnosť sa napojiť na vodovod, resp. si donášať pitnú vodu z budovy Obecného úradu, ktorá je už napojená na verejný vodovod. Ide však o neprispôsobivých občanov, preto niektorí obyvatelia aj naďalej pijú vodu zo studní. V obci Blažice obyvatelia rímskej osady odmietajú

pit' chlórovanú vodu z verejnej studne a odoberajú vodu z voľne vytekajúceho prameňa, ktorý sa nachádza v blízkosti verejnej studne. Odber vody z tohto prameňa je však iba na vlastnú zodpovednosť, nakoľko kvalita vody v tomto vodnom zdroji nie je v súlade s limitmi uvedenými vo Vyhláške Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 247/2017 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou (ďalej len „vyhláška MZ SR č. 247/2017 Z. z.“). Prameň je označený informatívnou tabuľkou „Nepitná voda“. Alternatívne zásobovanie rómskej marginalizovanej komunity v obci Nováčany je v projektovom riešení, a to zapojením obce do projektu „Zlepšenie prístupu k pitnej vode obyvateľov MRK v obci Nováčany“, cez výzvu na poskytnutie dotácie na podporu riešenia mimoriadnej nepriaznivej situácie rómskej komunity. Obec spracováva žiadosť o vytvorenie prístupu k pitnej vode v prostredí MRK, a to zriadením automatu na pitnú vodu, ktorý bude napojený na verejný vodovod Nováčany. Aj napriek tomu, že starostovia sa starajú o tieto vodné zdroje a dezinfekciu vody, kvalita vody vo využívaných verejných studniach je naďalej kolísavá, a to z dôvodu, že obyvatelia rómskej osady v obci Blažice a Nováčany svojvoľne odstraňujú chlórovací zariadenie, poškodzujú zariadenia studne a znečisťujú okolie studne. Celkovo boli v roku 2019 odobraté a analyzované v rozsahu minimálnej analýzy 4 vzorky. Iba 1 vzorka vody vyhovela vo všetkých skúšaných ukazovateľoch požiadavkám vyhlášky MZ SR č. 247/2017 Z. z. 3 vzorky vody nevyhoveli v mikrobiologických ukazovateľoch, v 2 vzorkách bola prekročená limitná hodnota chemického ukazovateľa dusičnany a v 1 vzorke bola prekročená medzná hodnota (MH) ukazovateľa pH.

Pre verejne prístupné studne v obciach Boliarov, Bunetice, Rankovce, Rákoš, Slančík a Vtáčkovce je aj naďalej v platnosti zákaz používania zdraviu škodlivej vody na pitné účely, nakoľko voda v týchto studniach nie je zdravotne bezpečná.

V mesiaci január, marec a október 2019 sme riešili anonymné podnety, týkajúce sa nevyhovujúcej kvality pitnej vody v bytovom dome č. 68 v obci Slanská Huta. V liste sa uvádzalo, že obyvatelia bytového domu majú podozrenie, že voda v studni nie je pitná. Nakoľko vzorky vody, ktoré odobrali zamestnanci RÚVZ Košice z vodného zdroja pre Obecný úrad, Kultúrny dom a 6 bytovú jednotku č. 68 v obci Slanská Huta nevyhoveli požiadavkám citovanej vyhlášky v mikrobiologických ukazovateľoch, voda takejto kvality nebola zdravotne bezpečná a predstavovala významné nebezpečenstvo poškodenia zdravia ľudí, správny orgán začal voči účastníkovi konania, t. j. Obci Slanská Huta, správne konanie vo veci uloženia opatrení na predchádzanie ochoreniam. Následne na základe objektívne zistených skutočností správny orgán dospel k záveru, že v záujme predchádzania vzniku hromadne sa vyskytujúcich ochorení a iných porúch zdravia v súvislosti s nevyhovujúcou kvalitou pitnej vody vo vyššie uvedených objektoch je potrebné nariadiť účastníkovi konania opatrenia spočívajúce v zákaze používania takejto vody na pitné účely a v zabezpečení dostatočného množstva zdravotne bezpečnej pitnej vody pre užívateľov týchto objektov. Starostka obce Slanská Huta informovala obyvateľov bytovej jednotky o zhoršení kvality pitnej vody a na úradnej tabuli vyvesila oznam, že voda sa nesmie používať na pitie. Pre obyvateľov 6 bytovej jednotky č. 68 a zamestnancov obecného úradu zabezpečila balenú pitnú vodu. Vodný zdroj dala vyčistiť a kvalitu vody v studni bude monitorovať.

1.4 Zhodnotenie monitoringu a štátneho zdravotného dozoru nad hromadným zásobovaním pitnou vodou

Monitoring kvality pitnej vody vo verejných vodovodoch bol v priebehu roka vykonávaný podľa vopred vypracovaného harmonogramu za príslušný kalendárny rok. Zamestnanci odboru Hygieny životného prostredia a zdravia (oddelenia hygieny pitnej vody) postupovali pri plánovaní odberov vzoriek v súlade s platnou legislatívou a usmerneniami hlavného hygienika SR.

V meste Košice v rozsahu kontrolného (minimálneho) monitoringu kvality pitnej vody bolo odobratých 79 vzoriek pitnej vody a v rámci preverovacieho (úplného) monitoringu 6 vzoriek. Z celkového počtu 85 analyzovaných vzoriek bolo 9 vzoriek nevyhovujúcich, čo je 10,59 %. Nevyhovujúca kvalita vody v mikrobiologických ukazovateľoch bola zistená v 1 prípade, t. j. 1,18 %, v 8 vzorkách boli prekročené fyzikálno-chemické ukazovatele, čo je 9,41%. Z mikrobiologických ukazovateľov bola prekročená limitná hodnota ukazovateľa kultivovateľné mikroorganizmy pri 36°C, a to v MČ Poľov. Kontrolná vzorka vody vyhovela požiadavkám vyhlášky MZ SR č. 247/20017 Z. z. V 3 vzorkách nebola dodržaná stanovená odporúčaná hodnota ukazovateľov: Ca, Mg, Ca+Mg a v 4 vzorkách bola prekročená nadlimitná hodnota ukazovateľa voľný chlór (Šaca, Pereš, ÚČS Vodárenská, Sever - Podhradová). MH ukazovateľa železo bola prekročená v 3 prípadoch, a to 1 x na sídlisku Ťahanovce a 1 x v MČ Lorinčík a Myslava. V týchto prípadoch išlo o zanedbateľné prekročenie medzných hodnôt, koncentrácia železa neprekročila hodnotu 0,50 mg/l a nedošlo ani k nežiaducemu ovplyvneniu senzorických vlastností vody.

Kvalita pitnej vody v „Košickom skupinovom vodovode“ sa oproti roku 2018 zlepšila v mikrobiologických, ako aj vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch. Na základe laboratórnych analýz vzoriek vôd je možné jednoznačne konštatovať, že kvalita pitnej vody v „Košickom skupinovom vodovode“ je stabilná a zdravotne bezpečná.

Taktiež kvalita pitnej vody v MČ Kavečany bola stabilná a vyhovujúca vo všetkých skúšaných ukazovateľoch.

V okrese Košice - okolie bolo v rozsahu kontrolného monitoringu odobratých 148 vzoriek a v rámci preverovacieho monitoringu 38 vzoriek pitnej vody z verejných vodovodov. Z celkového počtu vyšetrených vzoriek (186) bolo 52 vzoriek nevyhovujúcich (t. j. 27,96 %). V mikrobiologických ukazovateľoch bola zistená nevyhovujúca kvalita vody v 14 vzorkách (t. j. 7,53 %), z fyzikálno-chemických ukazovateľov bolo prekročenie limitných hodnôt zistené v 40 vzorkách (t. j. 21,51 %). Biologické ukazovatele neboli prekročené. Prekračovania limitných hodnôt boli sporadicky zisťované vo viacerých vodovodoch, či už v správe VVS, a. s., Košice, obcí, resp. inej organizácie. Ojedinelé a mierne prekročenie mikrobiologických ukazovateľov (koliformné baktérie, kultivovateľné mikroorganizmy pri 22° C a kultivovateľné mikroorganizmy pri 36° C, živé organizmy) boli zistené v obciach: Hačava, Hýľov, Vajkovce, Kecerovce, Ruskov, Vtáčkovce, Skároš, Ploské. Menšie nedostatky v dezinfekcii vody a následne prekročenie najvyššej medznej hodnoty (NMH) ukazovateľov: Enterokoky a Escherichia coli boli zistené vo vodovodoch v obciach: Rudník, Háj a vodovode pre IBV Ploské - Rúbaniská. V obci Háj išlo o zanedbateľné prekročenie NMH ukazovateľa: Enterokoky (2 KTJ/100 ml) a v obci Rudník bol v jednom prípade prekročený ukazovateľ: Escherichia coli (3 KTJ/100 ml). Na tieto skutočnosti bol prevádzkovateľ vodovodu upozornený, s tým, že je potrebné zistiť príčinu zhoršenej kvality pitnej vody a účinnosť vykonaných opatrení je nutné overiť následnou laboratórnou analýzou. Prevádzkovateľ vodovodu Rudník uviedol, že si nevie vysvetliť príčinu zhoršenia kvality vody, nakoľko dezinfekciu vody vykonáva pravidelne (taktiež zamestnanci RÚVZ Košice pri každom odbere vzorky vody namerali hodnotu voľného chlóru). T. č. kvalita vody vo verejnom vodovode v obci Rudník vyhovuje zdravotno-hygienickým kritériám kladeným na kvalitu pitnej vody. Vo vodovode pre IBV Ploské „Rúbaniská“ bola prekročená MH ukazovateľa koliformné baktérie (1 KTJ/100 ml) a NMH ukazovateľa Enterokoky (2 KTJ/100 ml). Tu je však potrebné uviesť, že odber vzorky vody z tohto vodovodu bol vykonaný z hydrantu, nakoľko obyvatelia tejto lokality neumožňujú zamestnancom RÚVZ Košice odobrať vodu z ich rodinných domov. Z fyzikálno-chemických ukazovateľov boli prekročené limitné hodnoty týchto ukazovateľov: absorbania (2x vo vodovode Čakanovce a 1x vo vodovode Poproč), dusičnany (3x vo vodovode Žarnov), pach (1x Mudrovce), reakcia vody (2x Hýľov, 1x Štós), zákal (3x Čakanovce, 1x Bohdanovce, 1x Štós - kúpele), železo (1x Slanec, 1x Budimír, 1x Bohdanovce, 1x Veľká

Lodina, 2x Čakanovce), arzén (1x Trst'any), nikel (1x Zlatá Idka), olovo (1x Milhost', 1x Sokol'). Až v 10 vzorkách bola prekročená limitná hodnota ukazovateľa mangán, a to vo vodovode v obci: Slanské Nové Mesto, Vajkovce, Hýľov, Slanec a skupinovom vodovode Vyšná Myšľa - Bohdanovce. V skupinovom vodovode Vyšná Myšľa - Bohdanovce, vo vodovode Slanské Nové Mesto a Vajkovce prekročenie medznej hodnoty mangánu spôsobuje geologické podložie. V 18 vzorkách nebola dodržaná stanovená odporúčaná hodnota ukazovateľov: Ca, Mg, Ca+Mg a až v 19 prípadoch bola pri odbere vzorky vody zistená nadlimitná hodnota ukazovateľa voľný chlór (Trstené pri Hornáde, Mudrovce, Hačava, Vajkovce, 2x Rudník, Nižná Myšľa, Bohdanovce, Skároš, 2x ÚV Medzev, Slanec, Jasov, Nižná Kamenica, Skároš, Komárovce, Nováčany, Hačava, Chrastné). Aj napriek tomu, že v ostatných prípadoch išlo o zanedbateľné prekročenie limitných hodnôt, jednotliví prevádzkovatelia vodovodov boli na tieto skutočnosti priebežne upozorňovaní. Títo následne zabezpečili častejšie preplachovanie, odkaľovanie vodovodného potrubia a účinnosť vykonaných opatrení overovali následnou laboratórnou analýzou. Kontrolné vzorky vody, ktoré odobrali zamestnanci RÚVZ Košice, resp. prevádzkovateľ vodovodu (okrem Čakanoviec) boli v súlade s limitnými hodnotami a opakovaná analýza pitnej vody nepotvrdila výsledky prvotnej analýzy.

Nakoľko výsledky laboratórných analýz vzoriek pitných vôd, odobratých zamestnancami správneho orgánu z verejného vodovodu v obci Čakanovce poukazovali aj naďalej na kolísavú kvalitu pitnej vody v ukazovateľoch železo, hliník, absorbancia a zákal boli Obci Čakanovce nariadené opatrenia, a to „zabezpečenie dostatočného množstva zdravotne bezpečnej pitnej vody, ktorá spĺňa limity ukazovateľov kvality pitnej vody v zmysle vyhlášky MZ SR č. 247/2017 Z. z. pre obyvateľov obce Čakanovce v termíne do 31. 12. 2020“ a „zabezpečenie oboznámenia všetkých dotknutých obyvateľov obce Čakanovce o zhoršení kvality pitnej vody vo verejnom vodovode, ktoré by mohlo ohroziť ich zdravie“.

Okrem monitoringu kvality pitnej vody vo verejných vodovodoch, zamestnanci oddelenia hygieny pitnej vody vykonávali aj štátny zdravotný dozor, ktorý bol zameraný na technický stav vodárenských zdrojov a vodohospodárskych objektov, ochranné pásma I. a II. stupňa v zmysle Vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 29/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov, na kontrolu bezpečnosti vodárenských objektov, zdroje znečistenia a zúčastňovali sa kontrol dodržiavania schváleného režimu v ochranných pásmach vodárenských zdrojov. V roku 2019 bolo takto skontrolovaných 98 vodohospodárskych stavieb. Zistené nedostatky boli prerokované s jednotlivými prevádzkovateľmi verejných vodovodov, ktorí následne navrhovali opatrenia a termíny na odstránenie nedostatkov. V meste Košice prevádzkovateľ vodovodu odstraňoval nedostatky na vodohospodárskych objektoch, a to vo vodojeme Terasa - starý (sever), Terasa - nový (FNsP) a vodojeme KVP Z2. V obci Háj prevádzkovateľ vodovodu v armatúrnej komore vodojemu vymenil potrubie a armatúry za nerezové, do vodojemu nainštaloval vodomer na odbernom potrubí. Na vodovodnej sieti vodovodu Hačava boli zistené a odstránené tri väčšie skryté poruchy a namontované 4 vodomery. Rekonštrukcia a výmena časti vodovodného potrubia bola v obci Vajkovce a v obci Trstené pri Hornáde bola odstránená porucha na trafostanici, ktorá napája objekt Úpravne vody.

Štátny zdravotný dozor (ďalej len „ŠZD“) nad kvalitou pitnej vody určenej na hromadné zásobovanie obyvateľstva bol vykonávaný v súlade s usmerneniami hlavného hygienika SR a bol minimalizovaný. Pre posudzovanie kvality pitnej vody z hľadiska ochrany zdravia obyvateľstva boli využívané výsledky analýz získané z monitoringu kvality pitnej vody a výsledky prevádzkovej kontroly zabezpečovanej výrobcom a dodávateľom pitnej vody. ŠZD bol v priebehu roka cielene zameraný na kontrolu kvality vody vo vodovodoch s kolísavou kvalitou, ďalej na úpravu vody a na prešetrovanie podnetov zo strany spotrebiteľov.

V meste Košice bolo v rámci výkonu ŠZD odobratých a analyzovaných 23 vzoriek pitnej vody, z ktorých 1 vzorka vody nevyhovela (4,35 %) v ukazovateli voľný chlór (MČ Juh). Mikrobiologické a biologické ukazovatele vyhoveli požiadavkám vyhlášky MZ SR č. 247/2017 Z. z. Kvalita pitnej vody bola aj naďalej monitorovaná v tých mestských častiach, do ktorých je dodávaná upravovaná voda - MČ Šaca, Terasa, sídlisko KVP. Z týchto mestských častí bolo odobratých 13 vzoriek pitnej vody na stanovenie ukazovateľov: arzén a antimón. Ani v jednej vzorke vody nebola prekročená NMH týchto ukazovateľov. Zvýšený ŠZD nad kvalitou pitnej vody v „Košickom skupinovom vodovode“ bol v mesiaci apríl a máj, a to pred začiatkom „Majstrovstiev sveta v ľadovom hokeji 2019“. Z rozvodnej siete tohto skupinového vodovodu zamestnanci RÚVZ Košice odobrali 15 vzoriek. Všetky odobraté vzorky vody boli analyzované v rozsahu minimálnej analýzy a boli v súlade s limitmi uvedenými v citovanej vyhláške.

V súvislosti s kvalitou a dodávkou pitnej vody sme v priebehu roka 2019 riešili 1 podnet v meste Košice, a to na ul. Hodonínska a Brnenská. V liste sa uvádzalo, že obyvatelia týchto ulíc majú dlhodobu sfarbenú vodu do oranžova, voda nie je vhodná na pitie a poškodzuje elektrospotrebiče v domácnosti. Problematika z hľadiska pôsobnosti tunajšieho úradu bola náležite prešetrená. Po prijatí tohto podnetu sme na uvedenú situáciu telefonicky upozornili zamestnankyňu VVS, a. s., Košice, ktorá uviedla, že ide o starý, skorodovaný prírodný rad, preto značný vplyv na kvalitu dodávanej pitnej vody môže mať staré potrubie a s tým súvisiaci nárast obsahu železa v dopravovanej vode. Dodala, že podľa finančných možností plánujú v danej lokalite postupne meniť vodovodné potrubie. Zamestnanci RÚVZ Košice vykonali šetrenie podnetu a odobrali 2 vzorky vody z „Košického skupinového vodovodu“, a to z rodinného domu na ul. Hodonínska a z rodinného domu na ul. Brnenská. Pri odbere vzoriek vody neboli vizuálne zistené zmeny senzorických vlastností pitnej vody, voda tiekla čistá, bez zákalu a v dostatočnom množstve. Na základe skutočností overených v teréne a na základe výsledkov laboratórnych analýz vzoriek vôd zo záujmovej lokality bolo možné konštatovať, že pitná voda je vyhovujúcej kvality a pre danú lokalitu nepredstavuje riziko ohrozenia verejného zdravia. Podstatu celého problému je možné riešiť technickými opatreniami (napr. výmenou vodovodného potrubia), avšak takéto opatrenia nespádajú do kompetencie RÚVZ. Daný podnet bol uzatvorený ako neopodstatnený.

V mesiaci júl 2019 obyvateľka Zvolenskej ulice v Košiciach požiadala RÚVZ Košice o sprístupnenie informácií, súvisiacich s prerušovaním dodávky pitnej vody. V danej súvislosti jej bola daná odpoveď a boli vymenované právne predpisy, ktoré to umožňujú.

V okrese Košice - okolie bolo v rámci ŠZD odobratých 28 vzoriek pitnej vody z verejných vodovodov, z ktorých 14 nevyhovelo kritériám vyhlášky MZ SR č. 247/2017 Z. z. (50 %). Nevyhovujúca kvalita vody v mikrobiologických ukazovateľoch bola zistená v obci Rudník, Vtáčkovce a Ruskov. Z fyzikálno-chemických ukazovateľov bola prekročená MH ukazovateľa mangán vo vodovode v obci Bohdanovce, pach v obci Péder a NMH ukazovateľa arzén v skupinovom vodovode Bidovce - Ďurkov - Ďurďošík - Ruskov - Trst'any (2x v obci Bidovce, 2x v obci Ďurďošík a 1x Trst'any). Kontrolné vzorky vody, ktoré odobral prevádzkovateľ tohto skupinového vodovodu však nepotvrdil výsledky prvotnej analýzy. Nad rámec monitoringu bola kvalita vody navyše sledovaná v obci Poproč. V novembri 2019 sme prijali 2 anonymné (telefonické) podnety na zhoršenú kvalitu pitnej vody v tomto vodovode, kedy sa obyvatelia sťažovali na chuť vody. Na danú situáciu sme upozornili prevádzkovateľa vodovodu, ktorý uviedol, že v obci Poproč došlo k zmene distribúcie vody a celá obec Poproč je t. č. zásobovaná z podzemného vodárenského zdroja, a to z prameňa „Teplica“ Jasov. Nakoľko obyvatelia obce boli doposiaľ zásobovaní pitnou vodou z povrchových zdrojov, mohli pociťovať zmenu chuti vody. Odobraté vzorky vody však nepotvrdili skutočnosti uvedené v telefonických sťažnostiach a všetky odobraté vzorky pitnej vody, či už zo strany RÚVZ, alebo zo strany prevádzkovateľa, vyhoveli požiadavkám vyhlášky MZ SR č. 247/2017 z. z. Následne sme v mesiaci december 2019 riešili jeden (písomný) anonymný podnet, týkajúci sa

nevyhovujúcej kvality pitnej vody vo verejnom vodovode v obci Poproč. Na objektivizovanie kvality pitnej vody vo verejnom vodovode v obci Poproč vykonali zamestnanci tunajšieho úradu akreditovaný odber 2 vzoriek pitnej vody z verejného vodovodu v obci Poproč. Vzorky pitnej vody boli vyšetrené v akreditovaných skúšobných laboratóriách tunajšieho úradu v rozsahu minimálnej analýzy podľa cit. vyhlášky. V čase odberu vzorky pitnej vody neboli vizuálne zistené zmeny senzorických vlastností pitnej vody, voda z kohútika tiekla čistá, bez farby, bez pachu a v dostatočnom množstve. Laboratórnym nálezom bolo zistené, že v jednej vzorke bola prekročená iba medzná hodnota ukazovateľa železo, a to 0,52 mg/l, ostatné skúšané ukazovatele boli v súlade s limitmi uvedenými vo vyššie citovanej vyhláške. Z uvedeného dôvodu bol podnet uzatvorený ako neopodstatnený. Prekročené limitnej hodnoty ukazovateľa železo mohlo byť spôsobené aj domácim rozvodným systémom.

Prekračovania limitných hodnôt boli sporadicky zisťované vo viacerých vodovodoch, či už v správe VVS, a. s., Košice, inej organizácie a jednotlivých obcí. Zamestnanci RÚVZ v spolupráci s prevádzkovateľmi verejných vodovodov pravidelne získavali aktuálne informácie o vývoji v zásobovaní pitnou vodou v meste Košice a v obciach okresu Košice - okolie, s ohľadom na reálne riziká a možnosti ohrozenia zdravia obyvateľstva. Prípadné zistené nedostatky, resp. významné rozdiely v zistených hodnotách jednotlivých ukazovateľov pri prevádzkovej kontrole kvality vody, monitoringu kvality pitnej vody, resp. pri ŠZD, boli prerokované s jednotlivými prevádzkovateľmi verejných vodovodov. Títo následne vykonávali kontrolu účinnosti dezinfekcie, preplach vodovodného potrubia, overovali účinnosť technológie úpravy pitnej vody, resp. vykonávali iné opatrenia na zlepšenie stavu a odoberali vzorky vody na laboratórnu analýzu. Opakovaná analýza pitnej vody vo viacerých prípadoch v meste Košice nepotvrdila výsledky prvotnej analýzy. V okrese Košice - okolie bola kvalita pitnej vody vo vodovodoch kolísavá aj z dôvodu, že ide o vodovody, ktoré boli vybudované v akcii „Z“ a technický stav vodohospodárskych objektov a rozvodnej vodovodnej siete sú zastaralé. Značný vplyv na kvalitu dodávanej pitnej vody má aj nižší odber vody, nízka rýchlosť prúdenia vody v potrubiach a vnútorných rozvodoch. Aj napriek tomu, že vo viacerých vzorkách išlo o zanedbateľné prekročenie limitných (najmä medzných a odporúčaných hodnôt) a opakovaná analýza pitnej vody nepotvrdila výsledky prvotnej analýzy, vykonané opatrenia zo strany prevádzkovateľov vodovodov boli účinné iba krátkodobo a nedostatky sa opakovali. Medzi najdôležitejšie a dlhodobé problémy v zásobovaní obyvateľstva pitnou vodou v tomto okrese patria: zlý technický stav existujúcich vodovodov, nedostatok finančných prostriedkov na ich rekonštrukciu, nižší záujem občanov o napojenie sa na už existujúce vodovody, pokles spotreby pitnej vody na jedného obyvateľa, nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových vodovodov. Najvhodnejším riešením danej situácie by bolo vybudovanie nových, resp. rekonštrukcia starých vodovodov. Aj napriek nepriaznivej situácii v zásobovaní obyvateľov tohto okresu pitnou vodou neboli v hodnotenom roku evidované epidémie, kde by faktorom prenosu bola pitná voda. V dôsledku nevyhovujúcej kvality pitnej vody neboli riešené žiadne infekčné alebo neinfekčné ochorenia u spotrebiteľov.

Nakoľko niektoré vodovody nemali vypracovaný „Program monitorovania kvality pitnej vody“ a „Prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii chemickým faktorom“, boli jednotliví prevádzkovatelia vodovodov v roku 2019 vyzvaní, aby ich predložili na posúdenie. V mesiaci november a december bolo zo strany RÚVZ Košice vydaných 35 rozhodnutí na schválenie prevádzkových poriadkov pre prácu v expozícii chemickým faktorom. Všetky predložené prevádzkové poriadky spĺňali náležitosti § 11 Nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov.

Prehľad kvality vody verejných vodovodov podľa výsledkov monitoringu a ŠZD a percento závadnosti sú podrobnejšie uvedené v "Tabuľke č. 1.2" a "Tabuľke č. 1.3".

Okrem toho zamestnanci oddelenia hygieny pitnej vody odobrali ďalších 135 vzoriek pitnej vody určenej na hromadné zásobovanie obyvateľstva v rámci platených služieb.

1.5 Zhodnotenie prevádzkovej kontroly kvality pitnej vody

Prevádzkovú kontrolu kvality pitnej vody z rozvodných sietí verejných vodovodoch vykonávali prevádzkovatelia jednotlivých verejných vodovodov v zmysle platných predpisov, v stanovenom rozsahu a početnosti. Prípadne prekročovanie limitných hodnôt oznamovali na tunajší úrad. Nad rámec stanoveného rozsahu sa vykonávala analýza vzoriek pitnej vody v ukazovateli As a Sb v meste Košice, a to v tých mestských častiach, do ktorých je dodávaná upravovaná pitná voda. V okrese Košice - okolie sa z dôvodu úpravy vody monitorovala kvalita pitnej vody v ukazovateli arzén, a to v skupinovom vodovode „Bidovce - Ďurkov - Ďurďošík - Ruskov - Trst'any“ a v skupinovom vodovode „Boliarov - Bačkovík - Kecerovce“. V povrchových vodárenských zdrojoch sa nad rámec stanoveného rozsahu sledovala kvalita pitnej vody v ukazovateli TOC. Jednotliví prevádzkovatelia aj naďalej vykonávali odbery vzoriek vôd v tých vodovodoch, v ktorých boli prekročené limitné hodnoty rádiologických ukazovateľov. Výsledky laboratórnych analýz boli predkladané na RÚVZ elektronicky, resp. poštou. Prípadné prekročovania limitných hodnôt boli prerokované s jednotlivými prevádzkovateľmi vodovodov. Kontrolné vzorky boli v súlade s hygienickými limitmi.

Po zhodnotení prevádzkovej kontroly kvality pitnej vody za rok 2018 neboli v roku 2019 dané sankcie za jej nedodržanie.

1.6 Zhodnotenie dôsledkov nevyhovujúcej kvality pitnej vody na zdravie obyvateľstva

V roku 2019 neboli hlásené žiadne infekčné a neinfekčné vodou prenosné ochorenia. Taktiež nebol zaznamenaný výskyt dusičnavej methemoglobinémie dojčiat.

2. Voda na kúpanie

Kvalita vody v prírodných i umelých kúpaliskách a vo vodných nádržiach určených na kúpanie (VUK), bola kontrolovaná podľa požiadaviek právnych predpisov a pokynov zaslaných z ÚVZ SR na začiatku kúpaciej sezóny (KS). Výsledky laboratórnych analýz boli priebežne vkladané do Informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie (ďalej IS Vody na kúpanie). Aktuálne informácie o kvalite vody boli počas KS v týždenných intervaloch poskytované ÚVZ SR. Zároveň boli uverejnené na webovej stránke nášho úradu a v prípade požiadavky poskytované médiám. Napriek tomu, že z dôvodov nevyhovujúcej kvality vody v ukazovateľoch cyanobaktérie a chlorofyl a bolo kúpanie v dvoch vodných plochách zakázané, neboli v roku 2019 na RÚVZ so sídlom v Košiciach (ďalej len RÚVZ Košice) hlásené žiadne ochorenia spojené s kúpaním.

2.1 Prírodné kúpacie oblasti

VUK bez prírodného kúpaliska:

KS na VUK Ružín bola stanovená od 15. 06. 2019 do 15. 09. 2019. Odber vzoriek vôd bol vykonávaný v súlade s vypracovaným programom monitorovania. Predsezónna vzorka vody bola odobratá dňa 28. 05. 2019, posledná vzorka vody bola odobratá dňa 24. 09. 2019. Pri každom odbere bola vykonaná aj vizuálna kontrola a hodnotenie premnoženia cyanobaktérií a vizuálna kontrola odpadu a prírodného znečistenia.

Počas KS 2019 bolo z VUK Ružín (len okres Košice – okolie) odobratých 14 vzoriek vôd z monitorovacieho miesta „Pri móle“, z ktorých štyri nevyhoveli v ukazovateľoch cyanobaktérie, chlorofyl a a priehľadnosť, jedna nevyhovela v ukazovateľoch cyanobaktérie a chlorofyl a, jedna v ukazovateľoch chlorofyl a a priehľadnosť, tri vzorky v ukazovateli

priehľadnosť a jedna vzorka v ukazovateli nasýtenie vody kyslíkom. Z týchto dôvodov RÚVZ Košice nariadil dňa 26. 07. 2019 opatrenie na predchádzanie vzniku iných hromadne sa vyskytujúcich ochorení a iných porúch zdravia, ktorým zakázal kúpanie vo vode, ktorá nespĺňa požiadavky na kvalitu vody vo vode určenej na kúpanie. Najvyšší počet cyanobaktérií 324 000 buniek/ml vody bol zistený vo vzorke odobratej dňa 27. 08. 2019 a najvyššie množstvo chlorofylu a 106,5 µg/l bolo zistené vo vzorke vody odobratej dňa 26. 07. 2019. Najnižšia priehľadnosť bola dňa 03. 09. 2019 a to 40 cm. O zistených skutočnostiach bol písomne informovaný aj Okresný úrad Košice, Odbor starostlivosti o životné prostredie.

Z dôvodu zhoršenia kvality vody v biologických ukazovateľoch bolo z VUK Ružín odobratých ďalších 13 vzoriek vôd z miest s najvyšším výskytom cyanobaktérií ako aj vzorka vodného kvetu. Na základe vyšetrení uskutočnených na ÚVZ SR bolo zistené nasledovné percentuálne zastúpenie a druhová diverzita taxónov: Aphanizomenon flos – aquae 60 %, Woronichia naegeliana 30 %, Aphanizomenon klebahnii 5 %, Microcystis ichthyoblahe 3 %, Microcystis novacekii 1 % a Microcystis aeruginosa 1 %. Vo vode, odobratej z miesta najväčšieho premnoženia cyanobaktérií bola v laboratóriách na ÚVZ SR chemickými analýzami zistená prítomnosť cylindrospermopsínu v množstve 0,52 µg/l. Po skončení kúpackej sezóny a po zistení vyhovujúcej kvality vody vo VUK Ružín bolo nariadené opatrenie odvolané.

V rámci kontroly kvality vody z VUK Ružín boli pred začatím KS (28. 05. 2019) a 1x počas KS (22. 07. 2019) analyzované aj ďalšie ukazovatele a to celkový fosfor, celkový dusík, celkový organický uhlík, nasýtenie vody kyslíkom, reakcia vody a farba. MH týchto ukazovateľov nie sú stanovené príslušnou vyhláškou, IS Vody na kúpanie vyhodnotil jednu vzorku vody ako nevyhovujúcu v ukazovateli nasýtenie vody kyslíkom.

KS na VUK „Pod Bukovcom“ bola stanovená od 15. 06. 2019 do 15. 09. 2019. Predsezónna vzorka vody bola odobratá dňa 28. 05. 2019, posledná vzorka vody bola odobratá dňa 24. 09. 2019. Celkovo bolo odobratých a následne vyšetrených 7 vzoriek vôd z monitorovacieho „Pláž pravá strana“ a dve vzorky z iných miest. Pri každom odbere vzorky vody bola vykonaná aj vizuálna kontrola a hodnotenie premnoženia cyanobaktérií a vizuálna kontrola odpadu a prírodného znečistenia. Voda počas KS 2019 vykazovala I. stupeň – vhodná kvalita vody – A, resp. II. stupeň – prípustná kvalita vody - B. Na vodnej hladine ani v jej blízkosti sa nevyskytoval žiadny odpad ani prírodné znečistenie. V dvoch vzorkách vôd z monitorovacieho miesta kvalita vody nevyhovela v ukazovateli priehľadnosť vody (minimálna hodnota bola 40 cm). Vo vzorkách vôd odobratých pred začatím KS a 1x počas KS boli analyzované aj chemické ukazovatele: celkový fosfor, celkový dusík, celkový organický uhlík, nasýtenie vody kyslíkom, reakcia vody a farba. Medzné hodnoty týchto ukazovateľov nie sú stanovené príslušnou vyhláškou, IS VNK ich vyhodnotil ako vyhovujúce.

Vodné plochy s prírodným kúpaliskom:

Plážové kúpalisko Jazero nebolo v KS 2019 prevádzkované ako prírodné kúpalisko, KS bola stanovená od 15. 06. 2019 do 15. 09. 2019.

MČ Košice Nad Jazerom zabezpečovala údržbu areálu kúpaliska, ale nevyberala vstupné a nezabezpečovala dozor nad kúpajúcimi sa návštevníkmi. Mesto Košice v spolupráci so Sdružením flos aque, Brno realizovalo ďalšie opatrenia na zlepšenie kvality vody v ukazovateli cyanobaktérie. V tejto KS nebol do vody aplikovaný chemický prípravok PAX – LR, 2x bola uskutočnená aplikácia PROFI baktérií, ale len v nižšej dávke oproti minulému roku. Ako preukázali výsledky laboratórnych analýz odobratých vzoriek vôd tento spôsob úpravy vody nebol dostatočne účinný.

Zamestnanci RÚVZ Košice pred a počas KS vykonávali odbery vzoriek vody na základe objednávky Mesta Košice (celkovo bolo odobratých 104 vzoriek zo štyroch odborných miest, pričom odbery boli zamerané len na stanovenie biologických ukazovateľov vo voľnej

vode a vo vode odobratej planktónovou sieťkou). Z toho počtu bolo do IS VNK zadaných 26 vzoriek z dvoch stálych odberných miest. Ďalej zamestnanci RÚVZ Košice vykonávali odbery na základe objednávky MČ Košice Nad Jazerom (celkovo bolo odobratých 6 vzoriek vôd z odberného miesta pláž v rozsahu ukazovateľov podľa vyhl. MZ SR č. 308/2012 Z. z.). Všetky tieto vzorky sú zadané do IS VNK. Okrem toho bolo v rámci ŠZD odobratých ďalších 26 vzoriek vôd, z toho počtu 15 z odberných miest (pláž a KVL Trixen), ktoré boli zadané do IS Vody na kúpanie a 11 vzoriek z ďalších odberných miest. Celkovo bolo do IS Vody na kúpanie zadaných 47 vzoriek vôd, z toho počtu 32 nevyhovelo vo všetkých skúšaných ukazovateľoch. Vo vzorkách vôd bolo vyšetrených 284 ukazovateľov, prekročenie MH bolo zistené 19x v biologických ukazovateľoch a 33x vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch.

K zhoršeniu kvality vody došlo začiatkom augusta. Vo vzorkách vôd odobratých dňa 13. 08. 2019 bol zistený počet cyanobaktérií tesne pod MH (odberné miesto pláž 98 000 buniek/ml vody, odberné miesto KVL TRIXEN: 86 000 buniek/ml vody). RÚVZ Košice vydal dňa 15. 08. 2019 pre citlivú časť populácie – pre deti, alergikov a osoby s oslabeným imunitným systémom odporúčanie nekúpať sa vo vode, v ktorej je počet cyanobaktérií v rozmedzí od 20 000 do 100 000 buniek/ml. Toto oznámenie bolo odovzdané MČ Košice – Nad Jazerom za účelom informovania verejnosti dostupnými verejnými oznamovacími prostriedkami. Následne boli vývesné informačné tabule rozmiestnené na niekoľkých miestach na pláži pri Jazere. Zároveň boli tieto skutočnosti uverejnené na webovej stránke RÚVZ Košice a hlásené ÚVZ SR.

K ďalšiemu zhoršeniu kvality vody došlo dňa 27. 08. 2019. V ten deň odobratých a následne analyzovaných vzorkách vôd boli zistené počty cyanobaktérií v rozmedzí od 1 153 000 buniek/ml do 1 410 000 buniek/ml vody a hodnoty chlorofylu a od 56,30 µg/l do 73,80 µg/l. Vo všetkých analyzovaných vzorkách boli zistené tieto dominantné taxóny cyanobaktérií: *Cylindrospermopsis raciborskii*, *Microcystos* sp. a *Aphanizomenon flos-aquae*. Následne RÚVZ Košice nariadil dňa 28. 08. 2019 opatrenie na predchádzanie vzniku iných hromadne sa vyskytujúcich ochorení a iných porúch zdravia podľa § 12 ods. 3 písm. h) zák. č. 355/2007 Z. z a to zakázal kúpanie vo vode, ktorá nespĺňa požiadavky na kvalitu vody v prírodnom kúpalisku. Keďže súčasťou prírodného kúpaliska je aj vodnolyžiarsky vlek, RÚVZ Košice nariadil jeho prevádzkovateľovi opatrenie podľa § 12 ods. 3 písm. e) zák. č. 355/2007 Z.z a to zákaz prevádzky.

Dňa 10. 09. 2019 bola z prírodného kúpaliska odobratá aj vzorka vody (vzorku vodného kvetu nebolo možné odobrať) a táto bola zaslaná na vyšetrenie na Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, odbor objektivizácie faktorov životných podmienok. V zmysle protokolu o skúškach 2707/2019 zo dňa 13. 09. 2019 bol vo vzorke vody zistený počet cyanobaktérií 781 600 buniek/ml vody (*Aphanizomenon gracile*, *Cylindrospermopsis raciborskii* a *Planktolyngbya limnetica*). Hodnota chlorofylu a bola 62,7 µg/l.

Pokles počtu buniek cyanobaktérií v ml vody pod MH bol zistený až pri analýzach vzoriek vôd odobratých dňa 24. 09. 2019 (62 000 a 72 000 buniek/ml). Taktiež namerané hodnoty chlorofylu a 35,5 a 37,4 µg/l boli pod MH 50 µg/l. Z týchto dôvodov bude opatrenie o zákaze kúpania a zákaze prevádzky vodnolyžiarskeho vleku odvolané.

Vodné plochy, ktoré sú miestnym obyvateľstvom využívané na kúpanie, bez prírodného kúpaliska:

V KS 2019 bola jednorázovo monitorovaná kvalita vody v ďalších troch prírodných vodných plochách bez štatútu prírodného kúpaliska a vody určenej na kúpanie a to v štrkoviskách Geča a Čaňa a v jazere IZRA. Všetky vzorky boli vyhodnotené ako nevyhovujúce z dôvodu zníženej priehľadnosti. V štrkovisku Čaňa bola prekročená aj MH v ukazovateli chlorofyl a.

2.2 Umelé kúpaliská

V rámci ŠZD bolo zamestnancami RÚVZ Košice uskutočnených 7 tváromiestnych obhliadok pred vydaním rozhodnutia na uvedenie priestorov umelého kúpaliska počas KS do prevádzky. Výkon ŠZD na umelých kúpaliskách bol uskutočnený 15x, žiadne závažné nedostatky v prevádzke týchto zariadení zistené neboli. Na tunajšom úrade neboli v danej veci riešené žiadne podnety.

2.2.1 Kúpaliská s celoročnou prevádzkou

Na základe rozhodnutia RÚVZ Košice bolo v prevádzke 28 zariadení s umelým bazénom s celoročnou prevádzkou. Mimo prevádzky boli bazény v týchto zariadeniach: Rekreačno-športové stredisko Jahodná, Penzión Barca na Gavlovičovej ulici v Košiciach a TERRA VITAE wellness v obci Čaňa. Oproti minulému roku nedošlo v ich prevádzkovaní k žiadnym zmenám.

Celkovo bolo z 39-tich umelých bazénov s celoročnou prevádzkou odobratých v rámci prevádzkovej kontroly kvality vody 453 vzoriek bazénovej vody (301 zamestnancami RÚVZ Košice a 152 inými akreditovanými laboratóriami), z ktorých všetkým skúšaným ukazovateľom nevyhovelo 126 vzoriek t. j. 27,81 %. Spolu bolo vyšetrených 5761 ukazovateľov, prekročenie MH bolo zistené 168x (26x kultivovateľné mikroorganizmy pri $36^{\circ}\pm 1^{\circ}\text{C}$, 18x *Pseudomonas aeruginosa*, 3x *Staphylococcus aureus*, 12x CHSK_{Mn} , 38x voľný chlór, 16x viazaný chlór, 55x pH).

Podrobnejšie hodnotenie kvality na umelých kúpaliskách s celoročnou prevádzkou:

- Z bazénov v MKP v Košiciach bolo odobratých 54 vzoriek vôd, z ktorých 15 t. j. 27,7 % nevyhovelo požiadavkám vyhlášky MZ SR č. 308/2012 Z. z. o požiadavkách na kvalitu vody, kontrolu kvality vody a o požiadavkách na prevádzku, vybavenie prevádzkových plôch, priestorov a zariadení na prírodnom kúpalisku a na umelom kúpalisku (ďalej len vyhl. č. 308/2012 Z. z.). MH bola prekročená 11x v ukazovateli pH, 4x viazaný chlór, 4x voľný chlór.
- Z bazéna v Hoteli Bankov bolo odobratých 12 vzoriek vôd, z nich 3, t. j. 25,00 %, nevyhovelo požiadavkám vyhl. 308/2012 Z. z. v ukazovateľoch: 1x viazaný chlór, 2x voľný chlór a 1x CHSK_{Mn} .
- Z bazéna v SRC na Milosrdenstva v Košiciach bolo odobratých 10 vzoriek vôd, z nich 3 t. j. 30,00 % nevyhovela v ukazovateľoch: 1x viazaný chlór, 2x pH.
- Z RZ Zlatá Idka bolo odobratých 25 vzoriek vôd, z ktorých 3 t. j. 12,00 % nevyhovelo v ukazovateľoch: 3x kultivovateľné mikroorganizmy pri $36^{\circ}\pm 1^{\circ}\text{C}$, 1x viazaný chlór..
- V zariadení Rímsky dom S.P.Q.R. v Košiciach bolo odobratých 24 vzoriek vôd, z ktorých 1 t. j. 4,16 % nevyhovelo v ukazovateľoch: 1x voľný chlór.
- Z wellness v Hoteli Yasmin bolo odobratých 11 vzoriek vôd, z nich 2 t. j. 18,18 % nevyhovelo v ukazovateľoch: 1x kultivovateľné mikroorganizmy pri $36^{\circ}\pm 1^{\circ}\text{C}$ 1x pH.
- Z wellness v Hoteli DoubleTree by Hilton bolo odobratých 11 vzoriek vôd, z nich 1 t. j. 9,09 % nevyhovelo v ukazovateli CHSK_{Mn} .
- Z wellness v Hoteli Bristol bolo odobratých 9 vzoriek vôd, ktoré vyhoveli vo všetkých skúšaných ukazovateľoch.
- Z wellness v Hoteli Ambassador bolo z hydromasážneho bazéna odobratých 12 vzoriek vôd, z nich 2 t. j. 16,67 % nevyhovelo v ukazovateľoch 2x pH.
- Z wellness v Penzióne Hradbová bolo odobratých 7 vzoriek vôd, z nich 3 t. j. 42,86 % nevyhovelo kritériám vyhl. 308/2012 Z. z. v ukazovateľoch 1x *Pseudomonas aeruginosa*, 1x kultivovateľné mikroorganizmy pri $36\pm 1^{\circ}\text{C}$, 2x voľný chlór 2x pH. Prevádzkovateľovi zariadenia bolo 1x uložené opatrenie v zmysle § 55 ods. 2 písm. e) zák. 355/2007 Z. z. a to zákaz kúpania vo vode, ktorá nespĺňa požiadavky na kvalitu vody v umelom kúpalisku.

- Z Relax centra pri Penzióne Lesanka v Košickej Belej bolo odobratých 25 vzoriek vôd, z nich 9 t. j. 36,00 % nevyhovelo v ukazovateľoch: 3x pH, 3x CHSK_{Mn}, 3x voľný chlór, 1x viazaný chlór, 1x kultivovateľné mikroorganizmy pri 36±1°C.
- Z wellness FORMA CLUB v Košiciach bolo odobratých 13 vzoriek vôd, z nich 2 t. j. 15,38 % nevyhovelo v ukazovateľoch: 1x kultivovateľné mikroorganizmy pri 36±1°C, 1x Staphylococcus aureus. Prevádzkovateľ zariadenia ihneď po oznámení nevyhovujúcej kvality vody vykonal príslušné opatrenia a zabezpečil kontrolný odber vzorky vody. Kvality vody následne vyhovela požiadavkám vyhlášky.
- Z indických ajurvédskych kúpeľov v Hoteli Golden Royal Košice bolo odobratých 31 vzoriek vôd, z nich 19 t. j. 61,29 % nevyhovelo požiadavkám vyhl. 308/2012 Z. z. v ukazovateľoch: 3x Pseudomonas aeruginosa, 4x kultivovateľné mikroorganizmy pri 36±1°C, 2x viazaný chlór, 6x voľný chlór, 12x pH. Nevyhovujúca kvality vody v mikrobiologických ukazovateľoch bola zistená vo vonkajšom hydromasážnom bazéna. Prevádzkovateľ zariadenia ihneď po oznámení výsledkov o nevyhovujúcej kvalite vody zabezpečil výmenu vody v bazéne. Výsledky opakovaných skúšok zodpovedali požiadavkám vyhl. 308/2012 Z. z.
- Z City wellness na Krivej v Košiciach bolo odobratých 9 vzoriek vôd, z nich 3 t. j. 33,33% nevyhovelo požiadavkám vyhl. 308/2012 Z. z. v ukazovateľoch: 3x pH.
- Z wellness v Kúpeľoch Štós bolo odobratých 22 vzoriek vôd, z nich 9 t. j. 40,91 % nevyhovelo v ukazovateľoch: 1x Pseudomonas aeruginosa, 1x kultivovateľné mikroorganizmy pri 36±1°C, 1x CHSK_{Mn}, 3x pH, 6x voľný chlór.
- Z wellness 3PLE v OC OPTIMA v Košiciach bolo odobratých 14 vzoriek vôd, z nich 6 t. j. 42,86 %, nevyhovelo v ukazovateľoch: 2x Pseudomonas aeruginosa, 3x kultivovateľné mikroorganizmy pri 36±1°C, 1x viazaný chlór, 1x voľný chlór, 1x pH, 1x CHSK_{Mn}. Prevádzkovateľ zariadenia ihneď po oznámení výsledkov o nevyhovujúcej kvalite vody zabezpečil výmenu vody v bazéne. Výsledky opakovaných skúšok zodpovedali požiadavkám vyhl. 308/2012 Z. z.
- Z wellness Women's World - Wellness SPA na Štefánikovej v Košiciach bolo odobratých 11 vzoriek vôd, z nich 2 t. j. 18,18 % nevyhovelo v ukazovateľoch 2x kultivovateľné mikroorganizmy pri 36±1°C, 1x pH.
- Z wellness v Drienoveckých kúpeľoch bolo odobratých 20 vzoriek vôd, z nich 9, t. j. 45,00 % nevyhovelo v ukazovateľoch: 1x kultivovateľné mikroorganizmy pri 36±1°C, 8x voľný chlór, 1x viazaný chlór.
- Z wellness v Športovom areáli Kechnec bolo odobratých 24 vzoriek vôd, z nich 1, t. j. 4,17 % nevyhovelo v ukazovateľoch: 1x pH, 1x voľný chlór.
- Z bazénu v administratívnom objekte ÚVV a ÚVTOS na Floriánskej v Košiciach bolo odobratých 11 vzoriek vôd, ktoré vo všetkých skúšaných ukazovateľoch vyhoveli požiadavkám vyhl. 308/2012 Z. z.
- Z Relaxcentra ZEN beauty spa v Ždani bolo odobratých 11 vzoriek vôd, z nich 3 t. j. 27,27 % nevyhovelo v ukazovateľoch: 2x kultivovateľné mikroorganizmy pri 36±1°C, 1x CHSK_{Mn}.
- Z relaxačného centra v Hoteli Slamený dom v Malej Ide bolo odobratých 20 vzoriek vôd, z nich 9 t. j. 18,18 % nevyhovelo v ukazovateľoch: 5x Pseudomonas aeruginosa, 3x kultivovateľné mikroorganizmy pri 36±1°C, 1x CHSK_{Mn}, 1x viazaný chlór. Prevádzkovateľovi zariadenia bolo 1x uložené opatrenie v zmysle § 55 ods. 2 písm. e) zák. 355/2007 Z. z. a to zákaz kúpania vo vode, ktorá nespĺňa požiadavky na kvalitu vody v umelom kúpalisku.

- Z bazénu v zariadení sociálnych služieb ARCUS – ŠZ a ZpS na Skladnej ulici v Košiciach bolo odobratých 9, ktoré v skúšaných ukazovateľoch vyhoveli požiadavkám vyhl. 308/2012 Z. z.
- Z relaxačného centra v Hoteli Sivec v Košickej Belej bolo odobratých 16 vzoriek vôd, z nich 5 t. j. 31,25 % nevyhovelo v ukazovateľoch: 2x kultivovateľné mikroorganizmy pri $36 \pm 1^\circ\text{C}$, 2x pH, 3x CHSK_{Mn} , 2x viazaný chlór, 2x *Pseudomonas aeruginosa*. Prevádzkovateľovi zariadenia bolo 1x uložené opatrenie v zmysle § 55 ods. 2 písm. e) zák. 355/2007 Z. z. a to zákaz kúpania vo vode, ktorá nespĺňa požiadavky na kvalitu vody v umelom kúpalisku.

V roku 2019 bol riešený podnet, v ktorom autor poukazuje na možné znečistenie vody v Mestskej krytej plavárni z dôvodu nesprchovania sa športovcov po rozcvičke pri bazéne. Po prešetrení a na základe výsledkov kontroly kvality vody bol podnet uzatvorený ako neopodstatnený.

2.2.2 Kúpaliská so sezónnou prevádzkou

V KS 2019 bolo v prevádzke len 6 letných kúpalísk: Červená hviezda na Staničnom námestí 5 v Košiciach, RYBA, Pod šiancom 5 v Košiciach, Letné kúpalisko na Rumanovej ulici v Košiciach, Mestské kúpalisko v Medzeve a vonkajší areál Mestskej krytej plavárne na Protifašistických bojovníkov 4 v Košiciach. Mimo prevádzky bolo kúpalisko TRITON Košice (nevyhovujúci stav úpravni vody a technologických zariadení, skladu chémie a niektorých hygienických zariadení), Mestské kúpalisko v Moldave nad Bodvou (prevádzkovateľ nepredložil návrh na uvedenie zariadenia do prevádzky). Celkovo bolo zo 16 umelých bazénov odobratých 62 vzoriek bazénovej vody (z toho počtu odobrali zamestnanci RÚVZ Košice 58 vzoriek vôd a iné právne subjekty 4 vzorky). Všetkým skúšaným ukazovateľom nevyhovelo 18 vzoriek t. j. 29,03 %. Vyšetrených bolo spolu 752 ukazovateľov, prekročenie limitnej hodnoty bolo zistené 10x v mikrobiologických ukazovateľoch: 2x *Staphylococcus aureus* a 8x kultivovateľné mikroorganizmy pri $36 \pm 1^\circ\text{C}$ a 14x v chemických ukazovateľoch: 2x CHSK_{Mn} , 10x pH a 2x voľný chlór.

Podrobnejšie hodnotenie kvality na umelých netermálnych kúpaliskách:

- Na Letnom kúpalisku na Rumanovej ulici v Košiciach boli v prevádzke 3 bazény. Celkovo bolo vyšetrených 12 vzoriek vôd, z ktorých bolo analyzovaných 158 ukazovateľov. Prekročenie MH nebolo zistené. Návštevnosť zariadenia bola 36438 osôb.
- Na kúpalisku Červená hviezda na Staničnom námestí 5 v Košiciach boli v prevádzke 4 bazény (2 plavecké, jeden neplavecký a jeden detský a neplavecký). Celkovo bolo vyšetrených 21 vzoriek vôd, z ktorých bolo analyzovaných 271 ukazovateľov. Prekročenie MH bolo zistené v ukazovateľoch: 4x pH a 1x *Staphylococcus aureus*. Návštevnosť zariadenia bola 27 199 osôb.
- Na kúpalisku RYBA boli v prevádzke všetky 3 bazény. Celkovo bolo vyšetrených 10 vzoriek vôd (128 ukazovateľov). Prekročenie MH bolo zistené v ukazovateľoch: 4x pH, 1x *Staphylococcus aureus*, 1x kultivovateľné mikroorganizmy pri $36 \pm 1^\circ\text{C}$. Návštevnosť kúpaliska bola 10350 osôb.
- Na Mestskom krytom kúpalisku s vonkajším areálom v Košiciach bolo z detského bazéna odobratých 6 vzoriek vôd, z nich 3 nevyhoveli v ukazovateľoch 2x pH, 1x kultivovateľné mikroorganizmy pri $36 \pm 1^\circ\text{C}$ a 1x CHSK_{Mn} . Prevádzkovateľ zariadenia doriešil vstup do vonkajšieho detského bazéna len cez turnikety, čím znemožnil prekračovanie kapacity detí v bazéne. Návštevnosť kúpaliska bola 1941 osôb.

Na Letnom kúpalisku v Medzeve boli v prevádzke tri bazény. Celkovo bolo vyšetrených 9 vzoriek vôd (119 ukazovateľov). Nadlimitná koncentrácia bola zistená v ukazovateľoch: 4x kultivovateľné mikroorganizmy pri $36 \pm 1^\circ\text{C}$, 2x voľný chlór. 1x CHSK_{Mn} . Návštevnosť kúpaliska bola 900 osôb.

3. Kvalita ovzdušia uzatvorených priestorov

3.1 Zhodnotenie stavu kvality ovzdušia uzatvorených priestorov budov nevýrobného charakteru

Zamestnanci odboru hygieny životného prostredia vydali v roku 2018 jedno odborné vyjadrenia k výskytu plesní v byte, v ktorom bol majiteľ bytu súčasne poučený o negatívnych účinkoch plesní na zdravie a o možnostiach riešenia vzniknutého stavu.

4. Pôsobenie zdrojov hluku

4.1 Zdroje hluku v životnom prostredí

Na území mesta Košice je významným zdrojom hluku mestská hromadná doprava, pričom nepriaznivá je situácia v obytných zónach, v ktorých sa nachádzajú komunikácie s koľajovou mestskou hromadnou dopravou. Napriek tomu, že na území mesta Košice prebehla v uplynulých rokoch rozsiahla rekonštrukcia električkových tratí, obyvatelia sa sťažujú najmä na škripanie električiek. Mesto severojužnom smere pretína železničná doprava, ktorá však hlukom ovplyvňuje len obmedzenú časť obytného územia.

Predmetom podnetov obyvateľov mesta Košice bol najmä hluk zo vzducho-technických zariadení (obchodných a ubytovacích prevádzok) v nočnom čase, hluk z dopravy, mimopracovnej činnosti a pod.

V okrese Košice – okolie boli riešené 2 podnety na hluk z kultúrnych podujatí konaných v obecnom kultúrnom dome.

4.2 Opatrenia na zníženie hlučnosti

Problematike znižovania vplyvu hluku z dopravy na obytné územie je venovaná pozornosť pri spracovávaní a posudzovaní územno-plánovacej dokumentácie - v etape zámeru, ak výstavba podlieha posudzovaniu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a dokumentácie pre územné konanie stavieb, vyžadujúcich ochranu pred hlukom.

V spolupráci s odborními hygieny výživy a preventívneho pracovného lekárstva bolo riešené eliminovanie vplyvu hluku z novovznikajúcich prevádzok na okolitú obytnú zástavbu, a to tak pri posudzovaní umiestnenia nových prevádzok v území ako aj pri uvedení priestorov do prevádzky.

V roku 2019 bolo riešených spolu 17 podnetov na obťažovanie hlukom a 2 podnety boli postúpené na vybavenie kompetentným orgánom. V rámci riešenia podnetov vykonali odborní pracovníci tunajšieho úradu trikrát meranie hluku, a to: jedenkrát z dopravy – škripania električiek, jedenkrát z kultúrno – spoločenskej akcie a jedenkrát kontrolné - z prevádzky chladiacich veží nemocnice. Na základe výsledkov merania bol jeden podnet ukončený ako neopodstatnený, dva boli opodstatnené. Riešenie ďalších podnetov bolo vykonané bez merania hluku s tým, že prevádzkovatelia pristúpili urýchlene k vykonaniu protihlukových opatrení. V dvoch prípadoch sa na obťažovanie hlukom sťažovali aj obyvatelia bytových domov (hluk z neidentifikovanej činnosti susedov). Týmto sťažovateľom bolo v liste vysvetlené, že riešenie takýchto podnetov nespadá do kompetencie tunajšieho úradu a je potrebné obrátiť sa na správcu bytového domu.

II. Analýza hygienickej problematiky v objektoch, v ktorých je vykonávaný štátny zdravotný dozor

Zariadenia občianskej vybavenosti

V rámci výkonu ŠZD bolo vykonaných 90 obhliadok pred uvedením priestorov predajní rôzneho druhu do prevádzky, resp. pred vydaním záväzného stanoviska k zmene v užívaní stavby na predajňu. Následne bolo vydaných 78 rozhodnutí na uvedenie priestorov predajne do prevádzky, 11 záväzných stanovísk ku kolaudácii resp. k zmene v užívaní častí stavby na predajňu. V roku 2019 bol riešený podnet na nevyhovujúce pracovné podmienky v predajni H&M v Nákupno-zábavnom centre AUPARK Košice a to z dôvodu nedodržiavania faktorov tepelno-vlhkostnej mikroklímy a rozdiel teplôt medzi dvoma podlažiami predajne. Namerané hodnoty teplôt v predajni boli v súlade s tabuľkou č. 1 Prílohy č. 2 vyhlášky MZ SR č. 99/2016 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred záťažou teplom a chladom pri práci v znení neskorších predpisov. Po prešetrení bol podnet uzatvorený ako neopodstatnený. Ďalší podnet bol riešený v spolupráci s odborom hygieny výživy, v ktorom autor poukazoval na nedostatočné vetranie predajni v OD Dargov v Košiciach a na šírenie zápachu pripomínajúceho plyn a chemikálie v predajni pri kaviarni na 1. poschodí. Pri výkone ŠZD bolo zistené, že na všetkých podlažiach sú VZT funkčné a priestory sú bez zápachu. Podnet bol zo strany odboru HŽPZ uzatvorený ako neopodstatnený.

• Zariadenia cestovného ruchu

V roku 2019 bolo v prevádzke 126 ubytovacích zariadení s kapacitou lôžok (tab. č. 5.1.1) a 20 ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce (tab. č. 5.1.2.).

Na základe rozhodnutí RÚVZ Košice boli v roku 2018 poskytované ubytovacie služby v 32 hoteloch (+2 oproti roku 2018), 1 moteli (bez zmeny), 43 penziónoch (+2), 28 turistických ubytovniach (+1), 3 kempingoch (bez zmeny), 5 chatových osadách (bez zmeny), 8 ubytovacích zariadeniach v súkromí (+1) a 6 zariadeniach v kategórii Iné (+3). Ubytovacie služby boli ďalej poskytované v 20 robotníckych ubytovniach. Mimo prevádzku boli tieto ubytovacie zariadenia: Rekreačné zariadenie Zlatník v Košickej Belej, Hotel Hrabina na Bukovci, ATK v MČ Košice Nad Jazerom, Rekreačné stredisko Izra.

V rámci výkonu ŠZD bolo vykonaných 26 obhliadok ubytovacích zariadení pred vydaním záväzného stanoviska alebo rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva v zmysle § 13 zák. 355/2007 Z. z. Záväzné stanovisko bolo vydané k územnému konaniu stavby „Ubytovacie zariadenie v obci Zádiel, k stavebným úpravám dvorného krídla budovy na Hlavnej v Košiciach, Lodenici s ubytovaním v obci Trstenné pri Hornáde a ubytovaciemu zariadeniu v Campingu Route E58 v Košiciach. Záväzné stanovisko ku kolaudácii bolo vydané k stavbám: Ubytovacie zariadenia pre športovcov na Čermeľskej 1 v Košiciach, Dostavba k Hotelu Slávia v Košiciach, Turistická ubytovňa v Mestskom parku v Košiciach, Hotel na Komenského 9 v Košiciach, Ubytovacie zariadenie DATACOM Košice, Turistická ubytovňa na ulici Pod šiancom v Košiciach a Ubytovacie zariadenie na Textilnej ulici v Košiciach. V roku došlo k viacerým zmenám prevádzkovateľov už existujúcich ubytovacích zariadení. (Hotel DAVID, Hotel ROKOKO a Hotel CHRYSSO v Košiciach, Hotel Bonaparte v Šebastovciach). Zároveň boli rozhodnutím orgánu verejného zdravotníctva uvedené do prevádzky nové ubytovacie zariadenia, napr. Hotel na Komenského ulici v Košiciach, Hotel Aréna na Nerudovej ulici v Košiciach, Turistická ubytovňa na Učňovskej 10 v Košiciach, Turistická ubytovňa na Hlavnej ulici v Košiciach, Ubytovacie zariadenie na Bajzovej ulici v Košiciach. Taktiež došlo k rozšíreniu priestorov na poskytovanie ubytovacích služieb a to v Hoteli Košice o jedno podlažie a v Turistickej ubytovni na Učňovskej 6 v Košiciach o jedno podlažie.

V okrese Košice okolie boli uvedené do prevádzky tieto ubytovacie zariadenia: Penzión na Rožňavskej ulici v Moldave nad Bodvou, Penzión Poľovník v Moldave nad Bodvou a Robotnícka ubytovňa v Bidovciach. V rámci ŠZD vykonali zamestnanci odboru hygieny životného prostredia a zdravia v už posúdených ubytovacích zariadeniach 157 kontrol, pri ktorých bolo odobratých z lôžok aj 100 vzoriek prachu. V zariadeniach neboli zistené závažné hygienické nedostatky. V roku 2019 bol doručený na prešetrenie podnet, v ktorom autor poukázal na hygienické nedostatky v zariadení Reštaurácia a penzión Starý mlyn v obci Jasov. Podnet bol uzatvorený ako opodstatnený. V šetrení je aj podnet vo veci prevádzkovania ubytovacieho zariadenia na Kuzmányho ulici v Košiciach. Toto ubytovacie zariadenie nebolo uvedené do prevádzky rozhodnutím orgánu verejného zdravotníctva. Sťažovateľ si izby objednal cez stránku www.buking.com. Po zistení majiteľa objektu mu bol zaslaný list, v ktorom uviedol, že sa nejedná o poskytovanie ubytovania spojeného so živnosťou, ale sa jedná o klasický prenájom v zmysle Občianskeho zákonníka. V šetrení tohto podnetu ešte budeme pokračovať.

Prehľad ubytovacích zariadení v spádovom území RÚVZ Košice je podrobne spracovaný v tabuľkách č. 5. 1.1 a 5.1.2

- **Zariadenia starostlivosti o ľudské telo**

Na území v pôsobnosti RÚVZ Košice bolo v roku 2019 v prevádzke 1375 zariadení starostlivosti o ľudské telo (383 kaderníctiev, 37 holičstiev, 264 kozmetík, 130 pedikúr, 211 nechťových dizajnov a manikúr, 29 solárií, 19 zariadení, v ktorých sa vykonáva tetovanie, 4 zariadenia, v ktorých sa vykonáva piersing, 162 masážnych salónov, 4 erotické masážne salóny, 40 sáun, 8 zariadení na vykonávanie myostimulácií a 84 „iných“ zariadení). Všetky zariadenia starostlivosti o ľudské telo boli posudzované ako celky, t. z., že neboli vydávané rozhodnutia na jednotlivé pracovné miesta v rámci jednej pracovnej miestnosti, resp. na jednotlivé pracovné miestnosti v rámci jedného zariadenia. Ak v zariadení starostlivosti o ľudské telo vykonávali činnosť okrem prevádzkovateľa aj ďalšie osoby so živnostenským oprávnením, uzatvorili s ním dohodu o využívaní pracovného miesta a dodržiavaní schváleného prevádzkového poriadku.

Zamestnanci odboru hygieny životného prostredia a zdravia uskutočnili v roku 2019 v rámci výkonu ŠZD 164 tváromiestnych obhliadok pred vydaním záväzného stanoviska ku kolaudácii alebo k zmene v užívaní stavby, ako aj pred vydaním rozhodnutia na uvedenie priestorov zariadenia do prevádzky. Celkovo bolo v roku 2018 vydaných 141 rozhodnutí na uvedenie priestorov zariadení starostlivosti o ľudské telo do prevádzky a na schválenie prevádzkových poriadkov a 70 záväzných stanovísk ku kolaudácii stavby alebo k zmene v užívaní časti stavby na zariadenie starostlivosti o ľudské telo. V rámci výkonu ŠZD bolo v už posúdených zariadeniach starostlivosti o ľudské telo vykonaných 161 kontrol, ktoré boli zamerané aj na dodržiavanie ustanovení zákona NR SR č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov a predloženie posúdenia zdravotných rizík z expozície faktorom práce a pracovného prostredia a posudku o riziku. Zamestnanci odboru hygieny životného prostredia a zdravia vykonávali v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo aj cielené kontroly na základe hlásení o výskyte nebezpečných výrobkov v Európskej únii (RAPEX). Najčastejšie kontrolovanými zariadeniami boli tetovacie salóny a kozmetiky, v ktorých sa vykonáva permanentný make-up. V hodnotenom roku bolo celkovo vykonaných 135 kontrol s negatívnym výsledkom.

V rámci realizácie mimoriadneho cieleného štátneho zdravotného dozoru v prevádzkach solárií zameraného na dodržiavanie hygienických požiadaviek spojeného s meraním UV žiarenia vykonali pracovníci odboru hygieny životného prostredia a zdravia 8 kontrol a uskutočnili 9 meraní opalovacích prístrojov. V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru boli zistené tieto nedostatky: prevádzkovanie zariadenia bez súhlasného rozhodnutia

orgánu verejného zdravotníctva po zmene prevádzkovateľa a bez schváleného prevádzkového poriadku, nesprávne vedené prevádzkové dokumentácie k opaľovacím prístrojom, chýbajúce doklady preukazujúce odbornú spôsobilosť na vykonávanie epidemiologicky závažných činností v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo u obsluhy opaľovacích prístrojov. Pri meraní UV žiarenia bolo zistené prekročenie hodnôt celkovej účinnej ožiarenosti E_{eff} na 5-tich z 9-tich meraných opaľovacích prístrojov. Prevádzkovateľom zariadení boli uložené tri pokuty v celkovej sume 1050 Eur. Blokové pokuty v celkovej sume 240 Eur boli uložené 4 osobám bez odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologicky závažných činností.

V roku 2019 boli riešené v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo (kaderníctvo a 2x zariadenie na regeneráciu a rekondíciu) 3 podnety. Po prešetrení boli uzatvorené ako neopodstatnené. Dokončené bolo jedno správne konanie vo veci uloženia pokuty v prevádzke nechtového štúdia a kaderníctva. Účastníkovi konania bola uložená pokuta v sume 600 Eur.

Prehľad zariadení starostlivosti o ľudské telo v spádovom území RÚVZ Košice je podrobne spracovaný v tabuľke č. 5.2.

• **Zariadenia sociálnych služieb**

Na základe súhlasného rozhodnutia RÚVZ Košice bolo v roku 2019 v prevádzke 97 zariadení sociálnych služieb, ktoré boli zriadené v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a § 63 zák. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v ktorých sú poskytované pobytové, ambulantné alebo iné formy sociálnej služby. V niektorých zariadeniach sa vykonáva aj niekoľko druhov pobytovej (ročnej alebo týždennej) a ambulantnej formy sociálnej služby.

Pobytová forma sociálnej služby v zmysle zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov a § 63 zák. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov bola poskytovaná v týchto zariadeniach:

- 3 zariadeniach podporovaného bývania
- 18 zariadeniach pre seniorov
- 7 špecializovaných zariadeniach
- 9 zariadeniach opatrovateľskej služby
- 6 domovoch sociálnych služieb
- 4 nocľahárňach
- 6 útulkoch
- 2 domovoch na pol ceste
- 1 zariadení núdzového bývania
- 1 resocializačnom stredisku

Ambulantná forma sociálnej služby pre fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, pre rodiny s deťmi, pre fyzické osoby v nepriaznivej sociálnej situácii uvedené v § 1 ods. 2 písm. m) vyhl. MZ SR č. 210/2016 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhl. MZ SR č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia poskytuje v týchto zariadeniach:

- 1 domove sociálnych služieb
- 4 špecializovaných zariadeniach
- 9 denných stacionároch
- 5 denných centrách
- 1 rehabilitačnom stredisku

- 10 komunitných centrách
- 3 centrách včasnej intervencie
- 2 stredisku osobnej hygieny
- 1 pracovňa
- 4 v kategórii iné zariadenia

V rámci výkonu ŠZD bolo uskutočnených 24 obhliadok priestorov zariadení sociálnych služieb pred vydaním rozhodnutia podľa § 13 ods. 4 zák. č. 355/2007 Z. z., resp. záväzného stanoviska podľa § 13 ods. 3 cit. zák. Záväzné stanovisko k územnému konaniu bola dané pre tieto stavby: Prístavba zariadenia pre seniorov Família na Maloidanskej v Šaci, Zariadenie núdzového bývania v obci Sokolany, Komunitné centrum v obci Rankovce, Denný stacionár v obci Kokšov – Bakša, Denný stacionár v obci Seňa, Zariadenie sociálnych služieb v obci Kechnec a Komunitné centrum na Hrebendovej ulici v Košiciach. Po realizácii stavebných prác bolo vydané záväzné stanovisko ku kolaudácii týchto objektov sociálnych služieb: ZOS Bidovce, Komunitné centrum Družstevná pri Hornáde, Seniorcentrum sv. Alžbety Rozhanovce, Zariadenie opatrovateľskej služby na Mlynárskej v Košiciach.

V hodnotenom roku boli po stavebných úpravách existujúcich priestorov, resp. po vybudovaní prístavieb a nadstavieb k existujúcim objektom uvedené do prevádzky tieto zariadenia: Zariadenie opatrovateľskej služby Jesienka na Turgenevovej v Košiciach, Útulok a nocľaháreň v Bernátovciach, Zariadenie pre seniorov a špecializované zariadenie Seniorcentrum v Rozhanovciach, Zariadenie opatrovateľskej služby v Bidovciach, Zariadenie opatrovateľskej služby na Mlynárskej v Košiciach a Komunitné centrum v obci Družstevná pri Hornáde. V posledných rokoch je tendencia v už posúdených zariadeniach sociálnych služieb s ubytovacou kapacitou presahujúcou 40 lôžok v jednom objekte, zriaďovať nové druhy sociálnej služby či už pobytovou alebo ambulantnou formou. Táto skutočnosť je následne spojená so zmenou v prevádzkovaní priestorov zariadenia, pretože prevádzkovatelia zariadení potrebujú mať priestory, v ktorých sa nové druhy sociálnej služby poskytujú, posúdené orgánom verejného zdravotníctva. V roku 2019 bola zmena v prevádzkovaní priestorov posúdená v týchto zariadeniach sociálnych služieb: zariadenie núdzového bývania a útulok na Adlerovej v Košiciach.

V rámci výkonu ŠZD bolo uskutočnených 29 kontrol v existujúcich zariadeniach sociálnych služieb. Kontroly boli zamerané predovšetkým na dodržiavanie nových legislatívnych požiadaviek a schválených prevádzkových poriadkov. Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že prevádzkovatelia zariadení hlavne z dôvodu nepridelenia finančných prostriedkov zo strany zriaďovateľov, nestihli splniť všetky nové hygienické požiadavky do vyhláškou stanoveného termínu 01. 10. 2018. Mnohé zariadenia vyžadujú celkovú rekonštrukciu napr. z dôvodu zabezpečenia bezbariérovosti, alebo musia výrazne znížiť ubytovaciu kapacitu, aby splnili požiadavku plošnej výmery 8 m² na jedného ubytovaného klienta. Vo všetkých zariadeniach boli dohodnuté termíny na odstránenie zistených nedostatkov. V niektorých prípadoch boli spracované projektové dokumentácie na rekonštrukciu a prevádzkovatelia požiadali o pridelenie dotácií zo strany zriaďovateľa.

V hodnotenom roku boli riešené štyri podnety na prevádzku zariadení sociálnych služieb. V dvoch prípadoch sa jednalo o nedostatky v prevádzkovej hygiene, manipulácii s posteľnou bielizňou, spôsobe vykurovania a v likvidácii obsahu žumpy v tom istom zariadení. Obidva podnety boli po prešetrení uzatvorené ako neopodstatnené. Ďalší podnet sa týkal porušovania zákona na ochranu nefajčiarov v domove sociálnych služieb. Podnet bol uzatvorený ako opodstatnený, pretože v zariadení nebola zriadená fajčiareň. Prevádzkovateľ zariadenia už v priebehu výkonu štátneho zdravotného vyčlenil na tieto účely jednu miestnosť a zaviazal sa, že do konca roka stavebne upraví ďalší priestor, v ktorom bude povolené fajčenie. Zároveň v areáli zariadenia bude fajčenie umožnené len vo vyhradených priestoroch, ktoré sa nenachádzajú pri vstupe do objektov, resp. pod oknami izieb. Štvrtý podnet sa týkal rušenia

prijímateľa sociálnej služby hlukom z neznámeho zdroja a nedostatočného vetrania izby. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru bolo zistené, že v izbe prijímateľa sociálnej služby je zabezpečený voľný prístup k oknu, ktoré si môže kedykoľvek otvoriť. V izbe ani v blízkom okolí izby nebol nájdený žiadny zdroj hluku. Prijímateľ sociálnej služby uviedol, že hluk počuje napr. ráno okolo piatej hodiny. V čase výkonu štátneho zdravotného dozoru hluk nepočul. Podnet bol uzatvorený ako neopodstatnený. Zároveň bolo dohodnuté s prevádzkovateľom zariadenia, že sa budú spoločne so sťažovateľom snažiť identifikovať zdroj, ktorý spôsobuje jeho problémy.

Prehľad zariadení sociálnych služieb v spádovom území RÚVZ Košice je podrobne spracovaný v tabuľke č. 5. 3

- **Zdravotnícke zariadenia**

Štátny zdravotný dozor v zdravotníckych zariadeniach vykonáva odbor epidemiológie. Odbor hygieny životného prostredia sa v problematike zdravotníckych zariadení zaoberá posudzovaním zadaní stavieb zdravotníckych zariadení, vyjadrovaním sa k projektovým dokumentáciám a prípravou podkladov k vydávaniu rozhodnutí k uvedeniu do prevádzky jednotlivých zdravotníckych zariadení. V roku 2019 bolo vydaných 102 rozhodnutí k návrhu na uvedenie priestorov do prevádzky rôznych nemocničných zariadení, ambulancií, lekární a očných optík v meste Košice. Ďalej bolo vydaných 5 vyjadrení k projektovým dokumentáciám a 21 záväzných stanovísk k návrhu na územné konanie, zmenu v užívaní stavby a ku kolaudácii stavieb. V okrese Košice – okolie bolo vydané 1 záväzné stanovisko k návrhu na územné konanie a 8 rozhodnutí k uvedeniu priestorov do prevádzky nových ambulancií a lekární. V samostatnom správnom konaní bolo vydaných 19 rozhodnutí k návrhu na schválenie prevádzkových poriadkov zdravotníckych zariadení.

- **Telovýchovno-športové zariadenia**

Na základe rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva bolo v roku 2019 v prevádzke 212 telovýchovných zariadení. Okrem toho sú takmer v každej obci v okrese Košice – okolie vybudované miestne športoviská, prevažne futbalové štadióny, s minimálnym vybavením pre športovcov, prípadne návštevníkov. Výkon štátneho zdravotného dozoru bol uskutočnený v 67 zariadeniach, pri ktorom neboli zistené porušenia právnych predpisov. Do prevádzky bolo uvedených 18 telovýchovných zariadení. Bolo vydaných 8 záväzných stanovísk, z toho 2 k územnému konaniu stavby, 3 k zmene v užívaní stavby. V roku 2019 neboli šetrené žiadne podnety v súvislosti s telovýchovno-športovými zariadeniami a taktiež neboli zistené závažné hygienické nedostatky v týchto zariadeniach.

- **Pohrebníctvo**

Štátny zdravotný dozor sa vykonáva na území mesta Košice v 9 zariadeniach pohrebných služieb, z toho je 1 krematórium, a na území Košice - okolie v 10 zariadeniach s frekvenciou kontroly 1 krát ročne. V rámci tejto problematiky sa vykonáva štátny zdravotný dozor aj v domoch smútku a na pohrebiskách, s frekvenciou kontrol raz za 5 rokov (ak je dom smútku zásobovaný pitnou vodou) a raz za 3 roky (ak je objekt napojený na vlastný vodný zdroj). Na území mesta Košice je v prevádzke 8 domov smútku a 17 cintorínov a na území Košice - okolie 84 domov smútku a 129 pohrebísk. Na prevádzkovanie pohrebiska a pohrebnej služby bolo vydaných 10 osvedčení o odbornej spôsobilosti. K povoleniu vykonania exhumácie ľudských ostatkov v tlecej dobe pre obstarávateľa pohrebu sa tunajší úrad v roku 2019 nevyjadroval. K možnosti výstavby rodinného domu v ochrannom pásme pohrebiska sa zamestnanci odboru vyjadrovali v jednom prípade. Vo vyjadrení bolo žiadateľovi vysvetlené, že v ochrannom pásme sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy okrem budov, ktoré poskytujú služby súvisiace s pohrebníctvom a v ochrannom pásme existujúceho pohrebiska je

možné v zmysle § 36 ods. 3 umiestniť len tie budovy, ktoré boli schválené v územných plánoch pred 1. novembrom 2005 alebo boli schválené v územnom konaní rozhodnutím príslušného stavebného úradu pred 1. novembrom 2005. Zamestnanci odboru HŽPZ šetrili 1 anonymný podnet na neodborné zaobchádzanie s ľudskými ostatkami na Verejnom pohrebisku v Košiciach, s poukázaním na hrozbu možnej infekcie. V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo skontrolované dodržiavanie ustanovení zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve týkajúcich sa prevádzkovania pohrebiska, dodržiavania schváleného prevádzkového poriadku pohrebiska a zaobchádzania s ľudskými pozostatkami a ostatkami, vrátane vykonávania exhumácie. V uvedených oblastiach sa nezistili žiadne skutočnosti, ktoré by preukázali, že došlo k porušeniu ustanovení platnej legislatívy na úseku pohrebníctva v zmysle zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve v znení neskorších predpisov.

III. Poskytovanie informácií verejnosti

Pracovníci odboru Hygieny životného prostredia a zdravia poskytovali informácie verejnosti rôznymi formami. Najčastejšou formou boli osobné a telefonické konzultácie, informácie zverejňované prostredníctvom webovej stránky RÚVZ, písomnou formou a tiež prostredníctvom regionálnych masmédií. Na webovej stránke sú pravidelne aktualizované informácie o kvalite vody vo verejných vodovodoch, kvalite vôd na kúpanie, základné hygienické požiadavky na ochranu zdravia po záplavách, informácie o podkladoch pre rozhodovacia činnosť orgánov verejného zdravotníctva, zoznam odborne spôsobilých osôb a skúšobný poriadok skúšobných komisií. Ďalej pracovníci odboru vykonávali tiež konzultačné činnosti, v rámci rôznych písomných podaní, ktoré využívali najmä projektanti, dodávatelia technologických zariadení a investori stavieb. Žiadané konzultácie boli tiež k problematike zariadení starostlivosti o ľudské telo, ubytovacích zariadení, zdravotníckych zariadení, kvalite ovzdušia, hluku a v rámci územných a kolaudačných konaní.

V r. 2019 boli pracovníkmi odboru HŽPZ prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov podané verejnosti nasledovné informácie:

Rozhlas

- MUDr. Dietzová, PhD., 24.01.2019, Rádio Košice, Rozhovor na tému: „Smogová situácia vo Veľkej Ide – odporúčania pre obyvateľov“
- MUDr. Dietzová, PhD., 13.02.2019, Rádio Košice, Rozhovor na tému: „Výsledky kontroly výkonu celoplošnej deratizácie povinnými subjektami v meste“
- MUDr. Dietzová, PhD., 20.03.2019, Rádio Košice, Rozhovor na tému: „Svetový deň vody – akcie na RÚVZ so sídlom v Košiciach“
- MUDr. Dietzová, PhD., 21.03.2019, Rádio Košice, Rozhovor na tému: „Začiatok jarnej peľovej situácie – rady pre alergikov“
- MUDr. Dietzová, PhD., 10.04.2019, Rádio Košice, Rozhovor na tému: „Štátny zdravotný dozor v ubytovacích zariadeniach pred majstrovstvami sveta v ľadovom hokeji“
- MUDr. Dietzová, PhD., 30.04.2019, Rádio Košice, Rozhovor na tému: „Hygienické previerky pred majstrovstvami sveta v ľadovom hokeji - Steel aréna, verejné WC a ubytovacie zariadenia“
- MUDr. Dietzová, PhD., 29.05.2019, Rádio Košice, Rozhovor na tému: „Arzén v nadlimitných koncentráciách v pitnej vode“
- MUDr. Dietzová, PhD., 30.05.2019, Rádio Košice, Rozhovor na tému: „Aktuálne informácie z peľového monitoringu, režim kosby trávnikov“
- MUDr. Dietzová, PhD., 27.06.2019, Rádio Košice, Rozhovor na tému: „Letná kúpacia sezóna, ako sa správať na kúpaliskách a na prírodných vodných plochách“
- MUDr. Dietzová, PhD., 2.07.2019, Rádio Košice. Rozhovor na tému: „Výskyt komárov a opatrenia voči nim“

- MUDr. Dietzová, PhD., 11.07.2019, RTVS – Slovenský rozhlas, Rozhovor na tému: „Stav hygienickej bezpečnosti na letných kúpaliskách a prírodných vodných plochách v Košiciach a okolí“
- MUDr. Dietzová, PhD., 14.08.2019, Rádio Košice, Rozhovor na tému: „Predstavujú potkany zdravotné riziká pre ľudí“
- MUDr. Dietzová, PhD., 15.08.2019, Rádio Košice, Rozhovor na tému: „Vodný prameň pod mostom pri OC Optima – Nepitná voda“
- MUDr. Dietzová, PhD., 24.09.2019, Rádio Košice, Rozhovor na tému: „Peľová situácia v Košiciach, kosenie trávnikov v meste“

Televízia

- MUDr. Dietzová, PhD., 7.02.2019, RTVS – STV1, Príspevok na tému: „Potreba celoplošnej deratizácie v Košiciach, možné zdravotné riziká z premnoženia potkanov“
- Mgr. Ferencová, 1.07.2019, RTVS – STV1, Príspevok na tému: „Pripravenosť letných kúpalísk a prírodných vodných plôch na letnú kúpaciu sezónu“
- MUDr. Dietzová, PhD., 18.07.2019, RTVS – STV1, Príspevok na tému: „Opatrenia v meste Košice na zamedzenie množenia sa potkanov“
- MUDr. Dietzová, PhD., 1.08.2019, RTVS – STV1, Príspevok na tému: „Predstavujú potkany zdravotné riziká pre ľudí“
- MUDr. Dietzová, PhD., 20.08.2019, TV Markíza, Príspevok na tému: „Zákaz kúpania sa vo vodnej nádrži Ružín pre nadlimitný výskyt siníc“
- MUDr. Dietzová, PhD., 21.10.2019, Mestská televízia Košice - TELKE, Príspevok na tému: „Kvalita pitnej vody v Košiciach, štátny monitoring kvality pitnej vody v meste“

Regionálna tlač

- MUDr. Dietzová, PhD., 15.01.2019, Denník Nový čas, Príspevok do článku: „Smogová situácia vo Veľkej Ide, možné zdravotné dôsledky“
- MUDr. Dietzová, PhD., 19.02.2019, Vavrinecký občasník, Príspevok do článku: „Príprava Svetového dňa na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva v Košiciach“
- MUDr. Dietzová, PhD., 11.03.2019, TASR, Príspevok do článku: „Sledovanie kvality vody v prírodnom prameni pri obci Buzica, okres Košice-okolie“
- MUDr. Dietzová, PhD., 11.04.2019, Denník Košický Korzár, Príspevok do článku: "Nadlimitný arzén v sedimentoch vodnej nádrže Bukovec“
- MUDr. Dietzová, PhD., 18.04.2019, Denník Košice Dnes, Príspevok do článku: „Pitná voda z Bukovca je bezpečná, arzén je výrazne pod limitom“
- MUDr. Dietzová, PhD., 20.06.2019, Občasník My noviny východu, Príspevok do článku: „Aktuálne informácie z peľového monitoringu, režim kosby trávnikov“
- MUDr. Dietzová, PhD., 25.06.2019, Aktuality SK, Príspevok do článku: „Výskyt komárov a opatrenia voči nim“
- MUDr. Dietzová, PhD., 21.08.2019, Denník Košický Korzár, Príspevok do článku: „Prečo je zákaz kúpania sa v štrkovisku Čaňa“

Ďalej, v rámci "Svetového dňa vody" bolo na RÚVZ so sídlom v Košiciach dňa 21. marca 2019 občanmi doručených 383 vzoriek z individuálnych zdrojov vody. Ku každej vzorke pri jej preberaní bola občanom ústne podaná stručná informácia a pri preberaní výsledkov laboratórnych rozborov bola realizovaná osobná konzultácia. Spolu s ďalšími žiadateľmi o informácie v súvislosti s kvalitou a bezpečnosťou pitnej vody v meste Košice a okolí bolo poskytnutých cca 300 konzultácií, a to o kvalite vody pri verejnom zásobovaní, o vplyve dusitanov a dusičnanov na zdravie a o realizácii nápravných opatrení vo vzťahu ku kvalite vody pri individuálnom zásobovaní pitnou vodou. Tiež boli poskytované odborné informácie súvisiace s postupom pri očiste povodňou postihnutých domácností, ako aj s postupom pri sanácii studní. Informácie boli v rámci svetového dňa vody poskytované aj starostom obcí.

IV. Ďalšie činnosti odboru

- Šetrenie podnetov občanov: V priebehu roku 2019 pracovníci odboru HŽPZ šetrili množstvo podnetov od obyvateľov týkajúcich sa rôznych lokálnych problémov zhoršovania kvality bývania, znečisťovania prostredia, obťažovania hlukom z dopravy, verejných podujatí, reštauračných a kultúrnych zariadení, znečisťovania prostredia odpadmi, nadmerného výskytu hlodavcov a nevyhovujúcich podmienok bývania z dôvodu výskytu plesní v bytoch. Spolu išlo o 63 podnetov. Pri šetrení každého z nich sa postupovalo štandardným postupom, t. j. ak to bolo možné bol stav objektivizovaný prístrojovým alebo laboratórnym meraním a zaujatím odborného stanoviska k predmetu podania podnetu. Podávatelia podnetov boli vždy písomne informovaní o výsledku šetrenia.

- V rámci posudkovej činnosti boli posudzované územnoplánovacie podklady a dokumentácie, investičné zámery v rámci zákona č. 24/2006 Z. z. o hodnotení dopadov na životné prostredie, dokumentácie pre územné a kolaudačné konania stavieb v zložitých podmienkach výstavby. V roku 2019 bolo v rámci tejto činnosti vydaných spolu 307 záväzných stanovísk a 1 800 vyjadrení.

- Štátny zdravotný dozor bol zabezpečovaný okrem bežných prevádzok aj pri hromadných najmä kultúrnych podujatiach, v zariadeniach ministerstva spravodlivosti a vykonávali sa tiež kontroly podľa zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov. V rámci Svetového dňa vody boli vykonávané vyšetrenia individuálnych vodných zdrojov u donesených vzoriek vody obyvateľmi jednotlivých vidieckych regiónov, kde doteraz nie je napojenie na verejné vodovody. Pri tejto príležitosti poskytovali obyvateľom ústnu poradenskú službu.

- Pracovníci odboru HŽPZ sú členmi okresných aj krajských krízových štábov a evakuačných komisií, ktoré zasadaajú v prípadoch povodní a iných mimoriadnych udalostí. Tiež vykonávajú činnosti v rôznych komisiách na preskúšanie odbornej spôsobilosti ako napr. na výkon epidemiologickej závažnej činnosti na úseku starostlivosti o ľudské telo, na výkon prác v oblasti pohrebníctva a cintorínskych služieb, pri zabezpečovaní hygienickej nezávadnosti pitnej vody a vody na kúpanie atď.

- Zúčastňujú sa krajských porád organizovaných krajskou odborníčkou pre HŽPZ, na ktorých sú prejednávané aktuálne problémy odboru, v roku 2019 išlo najmä o problematiku pri výkone ŠZD v soláriách, ubytovacích zariadeniach, zariadeniach sociálnych služieb, na prírodných kúpaliskách, pri hodnotení a posudzovaní hluku z rôznych zdrojov atď.

- Plnia úlohy pri realizácii Programov a projektov regionálnych úradov verejného zdravotníctva v SR a ich vyhodnocovaní v súlade so stanovenými termínmi. Ďalej podľa pokynov HH SR vykonávajú ciele a mimoriadne kontroly podľa aktuálnej situácie v oblasti životného prostredia a zdravia.

- Podieľajú sa na postgraduálnej i pregraduálnej výučbe, na predatestačnej praxi lekárov, letnej stáži študentov verejného zdravotníctva atď.

- **Uplatňovanie procesu HIA v praxi**

V roku 2019 Regionálnemu úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach nebolo predložené žiadne HIA na posúdenie, ani zamestnanci odboru HŽPZ nežiadali ani v jednom prípade jeho predloženie.

- **Ohrozenie verejného zdravia v dôsledku mimoriadnych situácií**

V roku 2019 neboli zaznamenané mimoriadne situácie v súvislosti s privalovými dažďami, povodňami ani letnými horúčavami.

- **Hromadné podujatia pre verejnosť**

O hromadných podujatiach pre verejnosť tunajší úrad pravidelne informujú usporiadatelia (napr. o organizovaných akciách v letnom kine v Amfiteátri, vystúpeniach

hudobných skupín, športových ligách a pod.) v časovom predstihu. ŠZD sa vykonáva iba v objektoch a v priestoroch na to určených. V roku 2019 neboli v rámci výkonu ŠZD zistené žiadne hygienické nedostatky. V máji 2019 sa uskutočnili v meste Košice majstrovstvá sveta v hokeji. Zamestnanci odboru HŽPZ vykonali pred ich zahájením štátny zdravotný dozor v zariadeniach, v ktorých sa mali premietat' jednotlivé zápasy (Kultúrpark, fanzóna pri Kultúrparku, Tabačka Kulturfabrik), v amfiteátri a taktiež v telovýchovno-športovom zariadení Steel Aréna. Spolu sa vykonalo 5 kontrol. Počas trvania majstrovstiev sveta bolo vykonaných spolu 6 kontrol. Okrem vyššie uvedených zariadení boli skontrolované aj verejné WC na Hlavnej ulici v Košiciach. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru neboli zistené žiadne hygienické nedostatky.

- **Zariadenia na výkon trestu odňatia slobody:**

V pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Košiciach sú dve zariadenia tohto druhu a to Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody na Floriánskej v Košiciach a Ústav na výkon trestu odňatia slobody na Budovateľskej ulici v Košiciach – Šaci. V uplynulom roku bolo vydané jedno rozhodnutie na zmenu v prevádzkovaní časti zariadenia Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody na Floriánskej v Košiciach, spočívajúcu vo vytvorení priestorov výstupného oddelenia.

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Okres: Košice mesto, Košice - okolie

Tab. č. 1.1

Prehľad zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov

P. č.	Názov vodovodu	Počet obyvateľov v obci	Počet zásobovaných obyvateľov v hodnotenom roku	Percento zásobovaných obyvateľov z celkového počtu obyvateľov obce
1.	Košice I, II, III, IV	238 692	235 431	98,63
2.	Košice – okolie	129 418	90 850	70,20
	SPOLU:	368 110	326 281	88,64

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Okres: Košice mesto, Košice - okolie

Tab. č. 1.2

Prehľad kvality vody verejných vodovodov podľa výsledkov monitoringu

P. č.	Okres	Celkový počet vyšetrených vzoriek		Z toho nevyhovujúcich		Nevyhovujúce vzorky			
		PM	KM	počet	%	Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické	
						abs.	%	abs.	%
1.	Košice – mesto	6	79	9	10,59	8	9,41	1	1,18
2.	Košice – okolie	38	148	52	27,96	40	21,51	14	7,53
	SPOLU:	44	227	61	22,51	48	17,71	15	5,54

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Okres: Košice mesto, Košice - okolie

Tab. č. 1.3

Prehľad kvality vody verejných vodovodov podľa výsledkov ŠZD

P .č.	Názov vodovodu	Celkový počet vyšetrených vzoriek	Z toho nevyhovujúcich		Nevyhovujúce vzorky			
					Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické	
			počet	%	abs.	%	abs.	%
1.	Košice – mesto	23	1	4,35	1	4,35	0	0,00
2.	Košice – okolie	28	14	50,00	10	35,71	5	17,86
	SPOLU:	51	15	29,41	11	21,57	5	9,80

RÚVZ so sídlom v Košiciach**Okres: Košice mesto, Košice - okolie****Tab. č. 1.4****Výnimky na používanie pitnej vody vo verejných vodovodoch**

Názov vodovodu	Prevádzkovateľ	Obec	Počet zásobovaných obyvateľov	Dodávaná voda v m ³	Nevyhovujúci ukazovateľ	Jednotka	Limit podľa platného predpisu	Limit podľa povolenej výnimky	Priemerná zistená hodnota v hodnotenom roku	Časové obdobie výnimky (od - do)	Poradie výnimky
Pre RÚVZ so sídlom v Košiciach nebola udelená žiadna výnimka											

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Okres: Košice mesto, Košice - okolie

Tab. č. 1.5

Prehľad epidémií, kde faktorom prenosu bola pitná voda

Okres	Druh epidémie	Obdobie trvania	Miesto (Obec/Zariadenie)	Počet postihnutých (príp. dospelý/deti)	Zdroj vody VV/IZ	Príčiny	Nariadené opatrenia
V okresoch Košice – mesto a Košice - okolie neboli evidované epidémie, kde faktorom prenosu bola pitná voda.							

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Okres: Košice mesto a Košice - okolie

Tab. č. 2.1

Prehľad prírodných kúpalísk

		Plocha							
Názov kúpaliska	Typ vody	kúpaliska a pláže [m ²]	vody [km ²]	Štatút	Rekreácia	Stav kúpaliska	Dátum začatia sezóny	Dátum ukončenia sezóny	Poznámka
okres Košice - mesto									
Plážové kúpalisko JAZERO	Vodná nádrž			Štatút nevyhlásený	Neorganizovaná	Neuvedené			Plážové kúpalisko nemá prevádzkovateľa. Dňa 28. 8. 2019 vydaný zákaz kúpania na základe výsledkov vzoriek vody odobratých dňa 3.9.2019 zamestnancami RÚVZ Košice trvá naďalej.
okres Košice – okolie									
Pod Bukovcom	Vodná nádrž			Štatút vyhlásený	Neorganizovaná	Mimo prevádzky			
Geča	Vodná nádrž			Štatút nevyhlásený	Neorganizovaná	Neuvedené			Jazero Geča nie je určené na kúpanie a nemá štatút prírodného kúpaliska. Na základe vzorky vody odobratej dňa 16.07.2019 kvalita vody vyhovuje na kúpanie.
Ružín	Vodná nádrž			Štatút vyhlásený	Neorganizovaná	Mimo prevádzky			
Izra	Vodná nádrž			Štatút nevyhlásený	Neorganizovaná	Neuvedené			Jazero Izra nie je určené na kúpanie a nemá štatút prírodného kúpaliska. Na základe vzorky vody odobratej dňa 30.07.2019 kvalita vody vyhovuje na kúpanie.
Štrkovisko Čaňa	Odkrytá podzemná voda			Štatút nevyhlásený	Neorganizovaná	Neuvedené			Jazero Čaňa nie je určené na kúpanie a nemá štatút prírodného kúpaliska. Od roku 1995 je vyhlásený zákaz kúpania. Laboratórna analýza vzorky vody odobratej dňa 16.7.2019 preukázala jej nevyhovujú kvalitu.

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Okres: Košice mesto a Košice - okolie

Tab. č. 2.2

Prehľad kvality vody prírodných kúpalísk

		Plocha				Vzorky			Ukazovatele				
Názov kúpaliska	Typ vody	kúpalska a pláži [m ²]	vody [km ²]	Štatút	Rekreácia	vyšetrené spolu	počet prekročených s MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiologické	biologické	fyzikálno-chemické
okres Košice - mesto													
Plážové kúpalisko JAZERO	Vodná nádrž			Štatút nevyhlásený	Neorganizovaná	47	32	68,09	284	52	0	19	33
okres Košice – okolie													
Pod Bukovcom	Vodná nádrž			Štatút vyhlásený	Neorganizovaná	8	2	25,00	62	2	0	0	2
Geča	Vodná nádrž			Štatút nevyhlásený	Neorganizovaná	1	1	100,0	7	1	0	0	1
Ružín	Vodná nádrž			Štatút vyhlásený	Neorganizovaná	14	10	71,43	92	20	0	11	9
Izra	Vodná nádrž			Štatút nevyhlásený	Neorganizovaná	1	1	100,0	7	1	0	0	1
Štrkovisko Čaňa	Odkrytá podzemná voda			Štatút nevyhlásený	Neorganizovaná	1	1	100,0	7	2	0	1	1

RÚVZ so sídlom v Košiciach**Okres: Košice mesto a Košice - okolie****Tab. č. 2.3****Prehľad umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou**

Názov kúpaliska	Dátum zahájenia prevádzky	Prerušenia	Kapacita	Bazény		
				termálnych	netermálnych	spolu
okres Košice - mesto						
Relaxačno-športové stredisko Jahodná	07.01.2013		60	0	1	1
Relaxačné zariadenie Forma club	21.10.2010		13	0	2	2
Hotel Ambassador	20.10.2009		3	0	1	1
Hotel Bankov	17.12.2002		16	0	1	1
Hotel Bristol	24.04.2006		15	0	2	2
Hotel Doubletree by Hilton	19.02.2009		6	0	1	1
Hotel Golden Royal, Indické ájurvédske kúpele Rasajana SPA	10.08.2011		14	0	2	2
Hotel Yasmin	11.09.2009		4	0	1	1
Mestská krytá plaváreň	06.05.2013		296	0	2	2
Penzión Hradbová	10.05.2010		10	0	1	1
Rímsky dom SPQR	11.03.2008		14	0	2	2
Women´s World – Wellness SPA	06.12.2013		4	0	1	1
Wellnesscentrum 3 PLE	16.05.2014		40	0	1	1
Pension Barca	14.02.2013	mimo prevádzky	20	0	1	1
ARCUS – Zariadenie sociálnych služieb	01.07.2016		20	0	1	1
City Wellness	05.11.2010		6	0	1	1
Spoločensko-relaxačné centrum	14.07.1998		18	0	1	1
ÚVV a ÚVTOS Floriánska	10.07.2014		14	0	1	1

Tab. č. 2.3 Prehľad umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou – pokračovanie

okres Košice – okolie						
Drienovecké kúpele, Rehabilitačný dom s ubytovaním	14.07.2014		40	0	2	2
Haniska, Wellness ZICHY	17.06.2019		20	0	1	1
Kechnec, Wellness centrum v Športovom areáli	25.03.2013		14	0	2	2
Košická Belá, Relaxcentrum pri Penzióne Lesanka	05.12.2011		29	0	2	2
Košická Belá, Vitálny svet v Penzióne Sivec	29.06.2016		23	0	2	2
Malá Ida – Relaxcentrum v Hoteli Slamený dom	14.03.2016		15	0	2	2
Zlatá Idka, RZ Zlatá Idka	05.04.2007		16	0	2	2
Čaňa – TERRA VITAE wellness	18.04.2016	mimo prevádzky	8	0	1	1
Štós kúpele, Vitálny vodný svet	15.05.2013		43	0	2	2
Ždaňa, Relaxcentrum ZEN beauty spa	17.12.2014		10	0	1	1

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Okres: Košice mesto a Košice - okolie

Tab. č. 2.4

Prehľad kvality vody umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

Názov kúpaliska	Vzorky			Ukazovatele				
	vyšetrené spolu	počet prekročených s MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	Mikrobiologické	Biologické	fyzikálno-chemické
okres Košice - mesto								
Relax.športové stredisko Jahodná	0	0	0	0	0	0	0	0
Relaxačné zariadenie Forma club	13	2	15,38	146	2	2	0	0
Hotel Ambassador	12	2	16,67	158	2	0	0	2
Hotel Bankov	12	3	25,00	156	4	0	0	4
Hotel Bristol	9	2	22,22	117	4	4	0	0
Hotel Doubletree by Hilton	11	1	9,09	146	1	0	0	1
Hotel Golden Royal, Ind.ájurv.kúpele Rasajana SPA	31	19	61,29	365	27	7	0	20
Hotel Yasmin	11	2	18,18	140	2	1	0	1
Mestská krytá plaváreň	54	15	27,78	686	19	0	0	19
Penzión Hradbová	7	3	42,86	93	6	2	0	4
Rímsky dom SPQR	24	1	4,17	314	1	0	0	1
Women´s World – Wellness SPA	11	2	18,18	122	3	2	0	1
Klinika FBLR, Trieda SNP 1	11	0	0,00	143	0	0	0	0
Wellnesscentrum 3 PLE	14	6	42,86	174	9	5	0	4
FRO Nemocnica Šaca Lúčna 57	16	8	50,00	208	10	2	0	8
Pension Barca	mimo prevádzky							
Klinika FBLR, Rastislavova 43	11	6	54,55	143	6	0	0	6
ARCUS – Zariadenie sociálnych služieb	9	0	0,00	117	0	0	0	0
City Wellness	9	3	33,33	118	3	0	0	3
Spoločensko-relaxačné centrum	10	3	30,00	132	3	0	0	3
ÚVV a ÚVTOS Floriánska	11	0	0,00	143	0	0	0	0

Tab. č. 2.4 Prehľad kvality vody umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou – pokračovanie

okres Košice – okolie								
Drienovecké kúpele, Rehabilitačný dom s ubytovaním	20	9	45,00	265	10	1	0	9
Haniska, Wellness ZICHY	4	0	0,00	52	0	0	0	0
Kechnec, Wellness centrum v ŠA	24	1	4,17	312	2	0	0	2
Košická Belá, Relaxcentrum pri Penzióne Lesanka	25	9	36,00	318	11	1	0	10
Košická Belá, Vitálny svet v Penzióne Sivec	16	5	31,25	212	12	4	0	8
Malá Ida, Relaxcentrum v Hoteli Slamený dom	20	9	45,00	264	12	9	0	3
Zlatá Idka, RZ Zlatá Idka	25	3	12,00	305	4	3	0	1
Čaňa – TERRA VITAE wellness	mimo prevádzky							
Štós kúpele, Vitálny vodný svet	22	9	40,91	290	12	2	0	10
Ždaňa, Relaxcentrum ZEN beauty spa	11	3	27,27	122	3	2	0	1

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Okres: Košice mesto a Košice - okolie

Tab. č. 2.5

Prehľad umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou

Názov kúpaliska	Dátum					Bazény		
	začatia sezóny	ukončenia sezóny	Prerušenia	Mimo prevádzky	Kapacita	termálnych	netermálnych	spolu
okres Košice - mesto								
Umelé kúpalisko RYBA-ANIČKA	21.06.2019	01.09.2019	nie	nie	1100	0	3	3
Umelé kúpalisko Rumanova	13.06.2019	01.09.2019	nie	nie	1700	0	3	3
Umelé kúpalisko Červená hviezda	26.06.2019	01.09.2019	nie	nie	1200	0	4	4
Umelé kúpalisko – Letný areál MKP	14.06.2019	01.09.2019	nie	nie	936	0	1	1
Umelé kúpalisko TRITON				áno	1565	0	4	4
okres Košice – okolie								
Košická Belá, Umelé kúpalisko pri Hoteli GARDEN	15.08.2019	31.08.2019	nie	nie	400	0	2	2
Medzev, Umelé kúpalisko	28.06.2019	31.08.2019	nie	nie	445	0	3	3
Moldava n/Bodvou, Umelé kúpalisko				áno	300	0	2	2

RÚVZ so sídlom v Košiciach**Okres: Košice mesto a Košice - okolie****Tab. č. 2.6****Prehľad kvality vody umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou**

Názov kúpaliska	Vzorky			Ukazovatele				
	vyšetrené spolu	počet prekročených s MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiologické	biologické	fyzikálno-chemické
okres Košice - mesto								
Umelé kúpalisko RYBA-ANIČKA	10	4	40,00	128	6	2	0	4
Umelé kúpalisko Rumanova	12	0	0,00	158	0	0	0	0
Umelé kúpalisko Červená hviezda	21	4	19,05	271	5	1	0	4
Umelé kúpalisko – Letný areál MKP	6	3	50,00	48	4	1	0	3
Umelé kúpalisko TRITON	mimo prevádzky							
okres Košice – okolie								
Košická Belá, Umelé kúpalisko pri Hoteli GARDEN	4	2	50,00	28	2	2	0	0
Medzev, Umelé kúpalisko	9	5	55,56	119	7	4	0	3
Moldava n/Bodvou, Umelé kúpalisko	mimo prevádzky							

RÚVZ so sídlom v Košiciach (2019)
 Okres: Košice mesto a Košice - okolie
 Tab. č. 3.1

Prehľad kvality uzatvorených priestorov budov nevýrobného charakteru

okres	Priestor – účel využitia	Celkový počet vyšetrení	Ukazovatele kvality vnútorného prostredia											
			Viditeľná prítomnosť plesní		Viditeľná prítomnosť vlhkosti		Mikrobiologické faktory		Z toho nevyhovujúce		Chemické faktory		Z toho nevyhovujúce	
			počet	%	počet	%	škodlivina	počet meraní	počet	%	škodlivina	počet meraní	počet	%
Košice mesto	Bytový	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nebytový	187	0	0,0	0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-
Košice - okolie	Bytový	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nebytový	158	0	0,0	0	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-

Poznámka: kontroly v rámci ŠZD

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Okres: Košice mesto a Košice – okolie (2019)

Tab. č. 4.1

Podnety obyvateľov k problematike hluku v životnom prostredí riešené v rámci výkonu ŠZD

Okres		Zdroj hluku								
		Doprava			Stacionárne zdroje					
		cestná	železničná	letecká	priemysel, výrobné prevádzky	pohostinské zariadenia, obchodné prevádzky a pod.	stavebná činnosť	technologické zariadenia, vzduchotechnika a pod.	mimo- pracovné aktivity ľudí	Iné stacionárne zdroje
Košice mesto	Počet podnetov spolu:	3	-	-	1	3	3	3	2	-
	<i>z toho: opodstatnených</i>	-	-	-	-	2	-	2	1*	-
	<i>neopodstatnených</i>	3	-	-	1	1	3	1	1	-
Košice- okolie	Počet podnetov spolu:	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	<i>z toho: opodstatnených</i>	-	-	-	-	-	-	-	2	-
	<i>neopodstatnených</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* podnety v štádiu riešenia

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Okres: Košice mesto a Košice - okolie

Tab. č. 5.1.1

Prehľad ubytovacích zariadení pre cestovný ruch v spádovom území RÚVZ

Okresy	Ubytovacie zariadenia pre cestovný ruch (§ 1 ods. 2 písm. h) vyhl. MZ SR č. 259/2008 Z. z.)								
	Hotel	Motel/Hotel	Penzión	Turistická ubytovňa	Kemping	Chatová osada	Krátkodobé ubytovanie v súkromí	Iné	Spolu
	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet	Počet
Košice-mesto	28	0	23	17	1	1	3	6	79
Košice-okolie	4	1	20	11	2	4	5	0	47
SPOLU	32	1	43	28	3	5	8	6	126

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Okres: Košice mesto a Košice - okolie

Tab. č. 5.1.2

Prehľad ubytovacích zariadení súvisiacich s výkonom práce v spádovom území RÚVZ

Okresy	Ubytovacie zariadenia súvisiace s výkonom práce (§ 1 ods. 2 písm. n) vyhl. MZ SR č. 259/2008 Z. z.)		
	Robotnícka ubytovňa	Ubytovňa pre brigádnikov	Spolu
	Počet	Počet	Počet
Košice-mesto	15	0	15
Košice-okolie	5	0	5
SPOLU	20	0	20

RÚVZ so sídlom v Košiciach
 Okres: Košice mesto a Košice - okolie
 Tab. č. 5.2

Prehľad zariadení starostlivosti o ľudské telo v spádovom území RÚVZ

Okresy	Druh zariadenia														
	Kader- níctva	Holičstvá	Kozme- tíky	Pedikúry	Nechtový dizajn, manikúry	Soláriá	Tetovacie salóny	Klasické masáže	Erotické masážne salóny	Sauny	Piersing	Myosti- mulácie	Nastreľov. náušnic	Iné	Spolu
Košice-mesto	315	37	238	118	187	21	18	142	4	28	4	8	0	73	1193
Košice-okolie	68	0	26	12	24	8	1	20	0	12	0	0	0	11	182
SPOLU	383	37	264	130	211	29	19	162	4	40	4	8	0	84	1375

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Okres: Košice mesto a Košice - okolie

Tab. č. 5.3

Prehľad zariadení sociálnej služby v spádovom území RÚVZ

Okresy	Druh zariadenia								
	Zariadenia podporovaného bývania, zariadenia pre seniorov, domovy sociálnych služieb, špecializované zariadenia, zariadenia opatrovateľskej služby, rehabilitačné strediská	Zariadenia núdzového bývania, domovy na polceste	Resocializačné strediská, krízové strediská	Denné stacionáre	Nízkoprahové denné centrá, integračné centrá, komunitné centrá	Denné centrá, jedálne, práčovne, strediská osobnej hygieny	Nocľahárne, útulky	Iné	Spolu
	počet	počet	počet	počet	počet	počet	počet	počet	počet
Košice-mesto	27	3	0	7	4	4	10	14	69
Košice-okolie	16	0	1	2	6	4	0	0	29
SPOLU	43	3	1	9	10	8	10	14	98

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Okres: Košice mesto a Košice - okolie

Tab. č. 5.4

Prehľad zariadení pohrebných služieb a krematórií

Okres	počet prevádzkovaných		počet		počet pohrebných vozidiel		
	pohrebných služieb	krematórií	chladiace zariadenia*/kapacita	mraziace zariadenia*/kapacita	vyrobené pohrebné vozidlo	upravené pohrebné vozidlo	vozidlo len pre miestnu prepravu
Košice – mesto	8	1	12 / 186	1 / 3	2	6	1
Košice - okolie	10	-	9 / 20	-	-	10	0
Spolu	18	1	21 / 206	1 / 3	2	16	1

* zahŕňa celkový počet v pohrebných službách a v krematóriách za celý okres

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Okres: Košice mesto a Košice - okolie

Tab. č. 6.1 Vyžiadanie HIA v rámci procesu SEA

Okres	Názov strategického dokumentu pre ktorý sa HIA vyžiadala	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa
Košice mesto	-	-	-
Košice - okolie	-	-	-

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Okres: Košice mesto a Košice - okolie

Tab. č. 6.2 Vyžiadanie HIA v rámci procesu EIA

Okres	Názov zámeru navrhovanej činnosti pre ktorý sa HIA vyžiadala	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa
Košice mesto	-	-	-
Košice - okolie	-	-	-

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Okres: Košice mesto a Košice - okolie

Tab. č. 6.3 Vyžiadanie HIA v rámci posudkovej činnosti mimo procesu EIA/SEA

Okres	Názov HIA	Na aký účel sa HIA vyžiadala (vid'.§ 13 odsek 3 zákona 355/2007)	Mini HIA/ Maxi HIA	Meno hodnotiteľa
Košice mesto	-	-	-	-
Košice - okolie	-	-	-	-

PREVENTÍVNE PRACOVNÉ LEKÁRSTVO

1. Analýza stavu pracovného prostredia a pracovných podmienok v okrese

Na konci roka 2019 bolo na území okresov Košice I, II, III, IV a Košice - okolie evidovaných 5 425 zariadení, čo je o 193 viac ako v roku 2018.

V sledovanom období vzniklo 350 nových prevádzok, čo je o 52 menej v porovnaní s rokom 2018. Zamestnanci odboru vykonali spolu 956 kontrol, čo predstavuje o 316 kontrol menej v porovnaní s rokom 2018.

LESNÉ HOSPODÁRSTVO A POĽNOHOSPODÁRSTVO

V rezorte poľnohospodárstva nedošlo ku významným zmenám v uplynulom roku.

V existujúcom areáli spoločnosti TAJBA a. s. v obci Čaña vznikla nová spoločnosť **UBM Agro Slovakia s. r. o.** zameraná na výrobu a predaj krmných zmesí, ktorá zamestnáva 12 zamestnancov.

V spoločnosti **EKO OR, s. r. o.** na hospodárskom dvore Gyňov boli uvedené do prevádzky 2 objekty zamerané na chov kôz a oviec.

Po presťahovaní boli nanovo uvedené priestory **Poľnohospodárskej platobnej agentúry pobočka Košice** (ďalej len agentúra), ktorej činnosť je zameraná na poskytovanie finančnej podpory pre poľnohospodárov a kontrolnú činnosť v poľnohospodárstve a zároveň kontrolnú činnosť samostatne hospodáriacich roľníkov do prevádzky.

ŤAŽBA A DOBÝVANIE

K významným zmenám nedošlo ani v oblasti ťažby a dobývania. Dozorujeme naďalej 10 ťažobných závodov zameraných na ťažbu a spracovanie kameňa, vápenca, andezitu a na ťažbu a úpravu štrkopieskov (EUROVIA - Kameňolomy, s. r. o. - Lom Hradová, 2 lomy spoločnosti Carmeuse Slovakia, s. r. o., a to Lom Včeláre a Lom Trebejov, Štrkovňa Geča spoločnosti CRH (Slovensko) a. s., Lom Ruskov spoločnosti PK Doprastav, a. s. (od 05. 03. 2019 došlo k zmene názvu pri nezmenenom IČO na PK Metrostav, a. s.), Lom Drienovec, s. r. o., Lom Host'ovce spoločnosti AMETYS, s. r. o., v ktorých evidujeme práce zaradené do tretej kategórie a Lom Slanec spoločnosti VSK MINERAL s. r. o., LB MINERALS SK, s. r. o. – Štrkopiesky Drienovec a ťažobný závod v Kechneci ALAS SLOVAKIA, s. r. o.)

V roku 2019 boli uvedené do prevádzky 2 dobývacie priestory spoločnosti LB MINERALS SK, s. r. o., a to v Ťahanovciach a v Rudníku.

Predmetom ŠZD boli spracovateľské závody na výrobu betónu, cementu, betónových zmesí a odsírovacích zmesí. Išlo o Výrobný závod Cementáreň Turňa spoločnosti CRH (Slovensko) a. s. a Závod Vápenka Košice spoločnosti Carmeuse Slovakia, s. r. o. vo Vstupnom areáli U. S. Steel Košice (práce zaradené do 3. a 4. kategórie), Slovenské magnezitové závody, a. s. Jelšava a INTOCAST Slovakia a. s. v priemyselnej zóne Bočiar (práce zaradené do tretej kategórie), Opta Minerals (Košice) a. s. vo Vstupnom areáli USSK a Betonáreň B3 spoločnosti CRH (Slovensko) a. s. na ceste do Hanisky.

Pri areáli výrobného závodu cementáreň Turňa nad Bodvou boli do trvalej prevádzky uvedené priestory pracoviska TAP 200, ktoré nadväzuje na linku TAP situovanú v areáli výrobného závodu cementárne.

Na štyroch pracoviskách, t. j. Lom Ruskov spoločnosti PK Metrostav, a. s., Slovenské magnezitové závody, a. s. Jelšava v priemyselnom areáli Bočiar, Závod Vápenka Košice spoločnosti Carmeuse Slovakia, s. r. o. a Lom Hradová spoločnosti EUROVIA – kameňolomy, s. r. o. vydané nové rozhodnutia na zaradenie prác do tretej kategórie a štvrtej kategórie.

PRIEMYSELNÁ VÝROBA

Kovovýroba a strojárstvo

V priemyselnom parku CTPark Košice (predtým areál IMMOpark) pri Letisku boli predmetom ŠZD hlavne pracoviská spojené s výrobou komponentov pre automobilový priemysel, a to výrobnomoontážne haly spoločností **U-Shin Slovakia s. r. o.**, **Windsor Machine & Stamping s. r. o.** a **Howe Slovensko s. r. o.**

V spoločnosti **U-Shin Slovakia s. r. o.** došlo v súvislosti s presunom časti výrobnomoontážnych liniek do iných závodov k zníženiu počtu zamestnancov o 181 (z 1 461 v roku 2018 na 1 280 v roku 2019). Počet zamestnancov vykonávajúcich práce zaradené do 3. kategórie sa nezmenil, aj naďalej je to 27 mužov.

Spoločnosť **Windsor Machine & Stamping s. r. o.** presťahovala výrobu z výrobnomoontážnej haly na Rozvojovej ulici v Košiciach do novovybudovanej haly v priemyselnom parku CTPark Košice. V spoločnosti došlo k nárastu počtu zamestnancov na 173 vlastných a 204 agentúrnych zamestnancov. V novej výrobnomoontážnej hale boli zaradené práce do tretej kategórie pre faktor fyzická záťaž s počtom exponovaných 66 zamestnancov, z toho 11 žien.

V spoločnosti **HOWE Slovensko s. r. o.** došlo k zníženiu počtu zamestnancov na 617 (v roku 2018 ich bolo 858 zamestnancov) a k ukončeniu výroby v objekte na Magnezitárskej 8 v Košiciach. Výroba sa realizuje v objekte na Magnezitárskej 10 a vo výrobnomoontážnej hale v priemyselnom parku CTPark Košice pri Letisku. Na oboch pracoviskách spoločnosti sú práce zaradené do tretej kategórie pre faktor hluk s celkovým počtom zamestnancov 17.

V priemyselnom parku Kechnec (ďalej len PP Kechnec) je väčšina spoločností orientovaná na výrobu a montáž komponentov pre automobilový priemysel.

Spoločnosť **GETRAG FORD Transmissions Slovakia s. r. o.**, sa od **1. 4. 2019** premenovala na spoločnosť **MAGNA PT s. r. o.** a vznikol z dôvodu organizačných a technologických zmien nový právny subjekt. Výrobné priestory spoločnosti boli v tejto súvislosti uvedené do skúšobnej prevádzky do 02. 08. 2020, a to z dôvodu objektivizácie hluku, vibrácií a chemických faktorov v pracovnom prostredí. Spoločnosť zamestnáva 642 zamestnancov, z toho 74 žien, na základe čoho je napriek poklesu počtu zamestnancov najväčším zamestnávateľom v PP Kechnec.

Od 08. 08. 2019 došlo v spoločnosti Schelling Slovakia s. r. o. k zmenám v obchodnom názve na **IMA Schelling Slovakia s. r. o.** Z dôvodu navýšenia počtu zamestnancov a samotnej výroby realizovala spoločnosť výstavbu administratívnej budovy, skladovej haly hotových výrobkov a vonkajšieho skladu. Spoločnosť zamestnáva 65 zamestnancov, z toho 6 žien. Práce v profesii zvarač a zámočník na stredisku zvarovňa sú zaradené do 3. kategórie pre faktor hluk a zvaračské pevné aerosóly.

V uplynulom roku boli uvedené do prevádzky priestory novej výrobnomoontážnej haly v spol. **Marelli PWT Kechnec Slovakia s. r. o.**, ktorá zamestnáva 382 zamestnancov. Zároveň boli schválené prevádzkové poriadky pre prácu v expozícii hluku a chemickým faktorom.

Vstupný areál U. S. Steel Košice:

V auguste 2019 boli uvedené do prevádzky priestory spoločnosti **KORAD Radiators s. r. o.**, a to po rozpade DZ Radiátory a Rúry a následnom odpredaji. Činnosť je zameraná na výrobu radiátorov a príslušenstva a vykonáva ju 128 zamestnancov, z toho 19 žien. 108 zamestnancov je zaradených do 3. a 4. kategórie prác.

V októbri 2019 boli uvedené do prevádzky priestory plastikárskej dielne spoločnosti **GIM SERVIS a. s.**, ktorej činnosť je zameraná na plastikárske a zámočnícke práce. Spoločnosť zamestnáva 20 zamestnancov z toho 2 ženy.

Do prevádzky priestory boli uvedené aj priestory spoločnosti **METAL SERVIS Inžiniering, s. r. o.**, ktorej činnosť je zameraná na dohľad nad zabudovaním a aplikáciou žiaruvzdorných materiálov na VP1, VP2 a VP3 v prevádzke Výroba surového železa, DZ Vysoké pece, U. S. Steel Košice, s. r. o. Práce vykonávané dvomi zamestnancami boli zaradené do 4. kategórie pre faktory hluk a chemické faktory, a to na základe výsledkov objektivizácie faktorov práce a pracovného prostredia, ktoré im poskytla spoločnosť U. S. Steel Košice, s. r. o.

Predmetom ŠZD v areáli boli v roku 2019 prevádzky najmä spoločnosti: **U. S. Steel Košice - Labortest, s. r. o.** (162/98 zamestnancov, RP 52/27) a **U. S. Steel Services, s. r. o.** - Chránená prevádzka (46/6) a Práčovňa (22/17), **ISS Facility Services spol. s r. o.**, 241/ 126 (v roku 2018 340/138), kde práce zaradené do 3. a 4. kategórie vykonáva 96 zamestnancov (168 v roku 2018), **EUROCAST Košice, s. r. o.**, ktorá prevádzkuje jediné zlievareň sivej liatiny a zamestnáva spolu 351 zamestnancov, z ktorých 281 vykonáva práce zaradené do tretej kategórie a štvrtej kategórie. V roku 2019 boli uvedené do prevádzky priestory nového skladu modelov pre pracovisko Zlievareň 1.

K rozšíreniu priestorov došlo v spoločnosti **Auguste Cryogenics Slovakia s. r. o.**, ktorá sa zaoberá výrobou zásobníkov kryogénnych plynov.

V spol. **KOKSMONT, a. s.** Košice bolo vykonané prehodnotenie zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia a vykonaná bola objektivizácia mikroklimatických podmienok na pracoviskách v blízkosti komôr VKB1. Bolo vydané nové rozhodnutie na zaradenie prác do 3. kategórie rozšírené o faktor záťaž teplom. Bol schválený prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii záťaži teplom pre pracovisko v DZ Koksovňa.

Podnikateľské subjekty mimo priemyselných parkov:

Novým subjektom v oblasti kovovýroby je spoločnosť **mageba Slovakia s. r. o.**, ktorej administratívne a výrobné priestory sú situované v priemyselnom areáli Pri Krásnej 4 v Košiciach boli uvedené do prevádzky a zároveň boli schválené prevádzkové poriadky pre prácu v expozíciách chemickým faktorom, hluku a vibráciám. Činnosť spoločnosti je zameraná na výrobu dilatčných mostových záverov a zamestnáva 74 zamestnancov. Na pracovisku geometrického zvarovania a pracovisku povrchových úprav bola práca v profesii zámočník/zvárač (obsluha hydraulických nožníc, obsluha dvojramennej píly, obsluha zvaracieho a vŕtacieho automatu) zaradená do 3. kategórie pre faktor hluk a chemické faktory – zvarčské pevné aerosóly a do 4. kategórie pre faktor vibrácie prenášané na ruky a pevný aerosól prevažne nefibrogénny – železo a jeho zliatiny.

Uvedená do prevádzky bola aj spoločnosť **KOPR Slovakia s. r. o.** na Južnej triede 78 v Košiciach, ktorá sa zaoberá konštrukciou a montážou zariadení pre strojársky priemysel. Spoločnosť zamestnáva 6 kmeňových zamestnancov a 15 živnostníkov, ktorí vykonávajú práce podľa potreby.

Spoločnosť **BRETTON Slovakia s. r. o.**, ktorá sa zaoberá výrobou loveckých a športových zbraní, sa presťahovala do priestorov na Moldavskej 8 v Košiciach a bola uvedená do skúšobnej prevádzky.

Spoločnosť **IQ Metal s. r. o.**, ktorá prevádzkuje zámočnícku dielňu, sa presťahovala na Rastislavovu 100 v Košiciach. Z dôvodu potreby objektivizácie faktorov v pracovnom prostredí je bol vydaný súhlas na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky.

V roku 2019 došlo k zmene prevádzkovateľa v troch spoločnostiach bez zmeny charakteru výroby a bez výraznejších zmien v počte zamestnancov. Ide o spoločnosť **ANTICOREX Steels. r. o.**, Trebejov 77, ktorá sa zaoberá povrchovou úpravou kovov, spoločnosť **TS STEEL s. r. o.** v priemyselnej zóne Bočiar, ktorej predmetom činnosti je priečne a pozdĺžne delenie zvitkov plechu a výroba cyklopásky a spoločnosť **BOPE Steel**

s. r. o. na Jazernej 3 v Košiciach, ktorá pokračuje vo výrobnom programe spoločnosti INVITA s. r. o. a vyrába zvárané profily. V spoločnostiach ANTICOREX Steel s. r. o. a BOPE Steel s. r. o. boli zároveň zaradené práce do 3. kategórie.

Spol. **Handtmann Slovakia s. r. o.**, ktorá sa zaoberá odlievaním hliníka tlakovým odlievaním pre automobilový priemysel, s počtom zamestnancov 201, bolo v uplynulom roku vydané záväzné stanovisko k umiestneniu nového výrobného závodu spoločnosti v priemyselnom parku Kechnec.

V spoločnosti **JOBELSA SLOVENSKO s. r. o.** došlo k zrušeniu objektu, hala Planta 2 a tak k zníženiu počtu zamestnancov o 222 na 603 (825 zamestnancov v roku 2018). Do 3. kategórie práce je zaradených 20 zamestnancov pre faktor hluk a 17 zamestnancov pre faktor fyzická záťaž.

V spoločnosti **TOM TERM s. r. o.**, ktorá sa zaoberá výrobou kúpeľňových radiátorov, boli pre pracovisko výrobná hala na Revolučnej 23 v Medzeve vytvorené nové zariadenia na osobnú hygienu. Vo výrobnej sfére nedošlo k výrazným zmenám.

Spoločnosť **ROSENBERG SLOVAKIA s. r. o.** zriadila nové pracovisko navíjarné, ktoré bolo uvedené do prevádzky.

Hutnícka výroba

V hutnom kombináte **U. S. Steel Košice, s. r. o.** bolo ku koncu roka 2019 zamestnaných 8 936 zamestnancov, **čo je o 1 211 zamestnancov menej** ako v roku 2018 (10 147 zamestnancov). Práce zaradené do 3. a 4. kategórie vykonáva 7 748 zamestnancov (7 622 v roku 2018), z toho 546 žien (560 žien v roku 2018).

Na základe organizačných zmien došlo ku redukcii počtu DZ. Rozpadol sa DZ Radiátory a rúry a pracovisko Radiátory bolo predané spoločnosti KORAD Radiators s. r. o., priestory ktorého boli uvedené do prevádzky rozhodnutím RÚVZ so sídlom v Košiciach dňa 21. 08. 2019. Pracovisko Rúry bolo začlenené do útvaru Hlavného manažéra pre podporu rúrovne USSK. Ostali: DZ Koksovňa, DZ Vysoké pece, DZ Oceliareň, DZ Doprava, DZ Expedícia, DZ Zušľachtovne a obalová vetva, DZ Teplá valcovňa, DZ Studená valcovňa, DZ Energetika, DZ Údržba, DZ Mechanika, Závodný hasičský útvar, Spôľahlivosť zariadení a Vedenie spoločnosti U. S. Steel Košice, pod ktoré patria jednotlivé útvary.

Zrušený bol útvar Riaditeľa pre spoľahlivosť zariadení výroby, útvar Riaditeľa pre koordinovanie opráv a útvar Riaditeľa pre riadenie spoľahlivosti zariadení.

Na DZ Koksovňa boli realizované pravidelné osobné odbery a stacionárne merania PAU, odbery moču na prítomnosť 1 hydroxypyrenu a zároveň opakované odbery. Boli vyšetrené CALPL u vytypovaných zamestnancov výroby koksu VKB1 a VKB3, Termoprocesy a renovácia výmurovky a Chémia a odsírenie koksárenského z dôvodu objektivizácie rizika mutagenity v pracovnom prostredí. Na pracoviskách Výroba koksu - VKB 1, VKB 3, Termoprocesory a renovácia výmurovky, Chémia a odsírenie koksárenského plynu, Vedenie a Údržba bola vykonaná objektivizácia chemického faktoru - 3,4 benzo(a)pyrenu. Na pracovisku Príprava vsádzky Koksovne bola vykonaná objektivizácia chemického faktoru - oxidu kremičitého, kryštalického. Na pracoviskách Chémia a Odsírenie koksárenského plynu, Údržba, Termoprocesy a renovácia výmurovky, Vedenie koksovne, Podpora DZ, Výroba koksu VKB 1 a VKB 3, Príprava vsádzky boli uskutočnené merania hluku. Na pracoviskách Údržba Koksovne a Výroba koksu bolo uskutočnené meranie vibrácií. Objektivizácia bola realizovaná vlastnou PZS a RÚVZ so sídlom v Košiciach, Výkon lekárskeho preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci bol naďalej zabezpečený na základe zmluvy s poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v Nemocnici Košice - Šaca, a. s., 1. súkromná nemocnica. Spoločnosť má zabezpečenú PZS vlastnými zamestnancami na útvare Riaditeľa pre MZ a PZS.

Zamestnanci sa zúčastňujú v zákonom stanovených lehotách lekárskeho preventívnych prehliadok vo vzťahu k práci. V prípade zdravotných obmedzení sú zamestnanci preradovaní na

vykonávanie inej pracovnej činnosti tak, aby výkon práce bol v súlade so zdravotným obmedzením konkrétneho zamestnanca.

V priebehu roka vykonávala spoločnosť na jednotlivých divízijských závodoch organizačné a technické opatrenia. Zamestnanci sú vybavení certifikovanými a účelovými osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami (ďalej len OOPP) a u zamestnancov, ktorí používajú OOPP na ochranu dýchacích ciest (polomasky, celotvárové masky), sú vykonávané FIT - testy. Tí, ktorí vstupujú do priestorov s nebezpečenstvom výskytu plynu, sú vybavení analyzátormi CO a osobnými detektormi pre kontrolu vystavenia CO. Z dôvodu potenciálneho úniku vysokopecného, konvertorového, resp. koksárenského plynu do pracovného ovzdušia je monitorovaná koncentrácia CO v ovzduší. Na všetkých pracoviskách, na ktorých zamestnanci vykonávajú pracovnú činnosť s chemickými látkami a zmesami, sú v súlade s požiadavkami uvedenými v kartách bezpečnostných údajov zabezpečené očné, celotelové, resp. prenosné bezpečnostné sprchy. Pre zamestnancov sú zabezpečované čistiace a dezinfekčné prostriedky a ochranné pracovné masti. Na horúcich a chladných pracoviskách je zabezpečený pitný režim poskytovaním pitnej vody AQUA PRO, minerálneho nápoja, resp. teplého nápoja. Ako nadštandard boli aj v roku 2019 poskytované zamestnancom pri záťaži teplom a zamestnancom pri fyzickej záťaži izotonické iontové nápoje v odporúčaných množstvách. Pre zamestnancov sú zabezpečované rekondičné, rehabilitačné a ozdravné pobyty.

Útvar Riaditeľa pre MZ a PZS U. S. Steel Košice, s. r. o. vykonával naďalej kvalitatívne a kvantitatívne hodnotenie faktorov pracovného prostredia. Výsledky z meraní boli spracované v komplexných protokoloch. Zamestnanci boli s výsledkami objektivizácie faktorov práce a pracovného prostredia oboznámení svojimi nadriadenými a zároveň im boli poskytované ďalšie informácie formou bezpečnostných bleskoviek a bezpečnostných kontaktov aj prostredníctvom útvaru Riaditeľa pre MZ a PZS, úseku GM pre bezpečnosť a hygienu a útvaru Riaditeľa pre REACH.

V priebehu roka 2019 boli na pracoviskách DZ Oceliareň, DZ Vysoké pece, DZ Studená valcovňa kolaudované stavby technologického a ekologického charakteru. Ich účelom bolo zníženie prašnosti na pracoviskách a zníženie emisii tuhých znečisťujúcich látok do ovzdušia.

ENERGETIKA, PLYNÁRENSTVO A VODNÉ HOSPODÁRSTVO

V priebehu roka 2019 boli uvedené do prevádzky priestory laboratória skúšobne E71 spoločnosti VSD, a. s. v areáli VSD v Lemešanoch a priestory plniarne fliaš propán-butánom a propánom v areáli v Haniske pri Košiciach spoločnosti PROBUGAS a. s.

Spoločnosti STEEL MAXX s. r. o. bolo vydané nesúhlasné rozhodnutie na uvedenie priestorov pyrolýznej jednotky na výrobu a dodávku elektrickej energie a tepla z drevnej štiepky v areáli Sandrik Štós do prevádzky z dôvodu nadlimitnej hodnoty hluku v životnom prostredí.

Práce zaradené do 3. kategórie evidujeme v Stredisku servisných činností v areáli na Vodárenskej 18 v Košiciach zameranom na opravu vodomernov a výrobu plastových vodomerných a kanalizačných šácht spoločnosti VVS, a. s., v TEKO a. s. na Teplárenskej 3 v Košiciach so zameraním na výrobu tepla, pary a elektriny a na pracovisku Obrobňa na Južnom nábřeží v Košiciach spoločnosti TEHO, s. r. o. Košice.

Pre pracoviská Správa povodia Hornádu a Bodvy spoločnosti SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, štátny podnik, Odštepňý závod Košice a Plniareň kyslíka a oxidu uhličitého na Ceste do Hanisky spoločnosti Messer Tatragas, spol. s. r. o. boli vydané nové rozhodnutia na zaradenie prác do 3. kategórie.

STAVEBNÍCTVO

Inžinierske stavby, a. s. Košice zmenili od 05. 06. 2019 názov spoločnosti na COLAS Slovakia, a. s. s rovnakým IČO.

Na pracovisku Prefa Kysak v Kysaku došlo k prehodnoteniu zdravotných rizík a predložený bol nový návrh na zaradenie prác do 3. kategórie pre faktor hluk a vibrácie prenášané na ruky a 4. kategórie pre faktor hluk.

Spol. TERMOSTAV – MRÁZ, spoločnosť s ručením obmedzeným, Košice realizovala naďalej činnosť na DZ Koksovňa vo Vstupnom areáli USSK (na oprave ohrievača vetra 24, VP 2).

Práce zaradené do 3. kategórie vykonávajú zamestnanci na pracoviskách cestmajsterstvo Moldava nad Bodvou a cestmajsterstvo Čaña spoločnosti Správa ciest Košického samosprávneho kraja, Premac, spol. s r. o. so zameraním na výrobu betónových výrobkov, Stredisko zámkovej dlažby spoločnosti CITY STONE DESIGN s. r. o. v areáli v Geči, ŽPSV a. s. Čaña so zameraním na výrobu železničných podvalov a Stavebná firma – BOLDA s. r. o. so zameraním na rekonštrukcie bytových jadier, zateplovanie fasád a pod.

Nové rozhodnutie na zaradenie prác do 3. kategórie pre faktory hluk a fyzická záťaž bolo vydané pre spoločnosť TEBAU, spol. s r. o. na pracovisko čistenia dielcov v areáli na Magnezitárskej v Košiciach.

POTRAVINÁRSTVO

Na dozorovanom území evidujeme **7 subjektov** podnikajúcich v potravinárskej výrobe, v ktorých sú práce zaradené do 3. a 4. kategórie (**VAMEX a. s. Košice, HYDINA Slovensko s. r. o., HYDINA SK s. r. o., FRUCONA Košice, a. s., OLD HEROLD, spol. s r. o., Pekáreň COTTBUS a CALMAR s. r. o.**).

V roku 2019 pribudla nová spoločnosť **GTO – PRO s. r. o.** na Budulovskej ceste 33 v Moldave nad Bodvou, ktorej činnosť je zameraná na výrobu a predaj chleba a pekárenských výrobkov. Na stredisku výroby chleba boli práce v profesii pomocný pekár zaradené do 3. kategórie pre chemický faktor - rastlinný pevný aerosól - múka.

DREVOVÝROBA

V prevažnej miere sa na pracoviskách spracováva pri výrobe nábytku drevotrieska alebo mäkké drevo.

Rizikové práce sú evidované v 6 subjektoch (Píla RÚFUS, s. r. o., DYHA TIROLA s. r. o., Stavebno-obchodná firma Žabecký, s. r. o., L – RIS s. r. o., WoodPol s. r. o. a ALLETTE s. r. o.), čo je o 1 subjekt (spoločnosť FORWOOD, s. r. o.) menej ako v roku 2018. Spoločnosť FORWOOD, s. r. o. pozastavila ku dňu 31.12.2018 výrobnú činnosť aj na pracovisku stolárskej výroby drevených atypických paletových výrobkov a obalových systémov v Areáli prekladisko Haniska v Košiciach, kde boli rozhodnutím RÚVZ Košice zaradené práce do 3. kategórie pre faktor hluk. Zamestnávateľ dal všetkým zamestnancom výpovede, pretože neboli podpísané zmluvy s novým dodávateľom a spoločnosť nevedela zabezpečiť prácu pre svojich zamestnancov. V roku 2019 boli prijatí do zamestnania 2 THP a 1 vodič. Spoločnosť plánuje vyhlásiť nové výberové konanie a obnoviť pozastavenú výrobu.

ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Dominantnými spoločnosťami v tomto rezorte sú **KOSIT a. s.** v areáli Termovalorizátor v kat. ú. Barca so zameraním na úpravu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadu, **Phoenix**

Services Slovensko s. r. o. vo Vstupnom areáli U. S. Steel Košice so zameraním na spracovanie oceliarskej trosky a **AVE SK odpadové hospodárstvo s. r. o.** v priemyselnom areáli Kechnec so zameraním na výrobu gumeného granulátu z opotrebovaných pneumatík. V spoločnosti Phoenix Services Slovensko s. r. o. evidujeme práce zaradené do 3. a 4. kategórie.

K ďalším prevádzkovateľom v tejto oblasti patria **ENVIRONCENTRUM, s. r. o.** so zameraním na recykláciu stavebných odpadov a biotechnologickú degradáciu ropných odpadov, **KBZ s. r. o.** v areáli na Traťovej ulici v Košiciach so zameraním na zber, nakladanie a úpravu kovového odpadu, v ktorých evidujeme práce zaradené do tretej kategórie.

Nové rozhodnutia na zaradenie prác do 3. kategórie boli vydané spoločnosti KOSIT a. s. pre zariadenie na drvenie veľkorozmerného odpadu v areáli Spaľovňa odpadov – Termovalorizátor, spoločnosti KOSIT EAST s. r. o. na pracovisko predrvenia, drvenia a separovania elektroodpadu a lisovania plastov v areáli na Jarmočnej 2 v Košiciach a spoločnosti SIBIN s. r. o. pre pracovisko spracovania plastového odpadu v priemyselnom areáli Haniska.

V roku 2019 boli uvedené do prevádzky pre spoločnosť KOSIT a. s. priestory dočasného zariadenia na odloženie vecí sezónnych pracovníkov v areáli na Jarmočnej 2 a zberný dvor na Napájadlách v Košiciach a pre spoločnosť Martin CVIK INDUSTRY zberný dvor na Slovenskej 16 v Košiciach.

VEREJNÁ SPRÁVA A OBRANA

V roku 2019 boli uvedené do prevádzky ďalšie administratívne priestory **Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky** na treťom a štvrtom nadzemnom podlaží budovy **Daňového úradu Košice** na Železničnej 1 v Košiciach (v r. 2018 to boli priestory na prvom podzemnom podlaží a prvom a druhom nadzemnom podlaží).

Ďalej boli uvedené do prevádzky administratívne priestory **Regionálneho centra sociálnej ekonomiky pre Košický kraj** v budove na Krivej 21 v Košiciach. Centrá sú zriadené vo všetkých krajoch na Slovensku a patria pod Implementačnú agentúru Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Ich úlohou je napomáhať riešeniu sociálnych problémov a nezamestnanosti.

VYŠŠIE ŠKOLSTVO, VÝSKUM, VÝVOJ

Na **Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Lekárska fakulta** (ďalej len UPJŠ LF) boli na novom vedecko-výskumnom pracovisku, **Združená tkanivová banka UPJŠ a UNLP**, schválené prevádzkové poriadky pre prácu v expozícii biologickým faktorom a chemickým faktorom, daný súhlas na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a zmesami a na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním chemických karcinogénov a mutagénov. Toto vedecko-výskumné pracovisko zabezpečuje výkon činností súvisiacich s biomedicínskym výskumom hlavne v oblasti tkanivovej regenerácie, preto nie je zaradené do pravidelnej pedagogickej činnosti.

Na **Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Prírodovedecká fakulta** na **Ústave fyzikálnych vied**, Katedry fyziky kondenzovaných látok bolo v priebehu roka 2019 zrušené Laserové pracovisko v priestoroch budovy Park Angelinum 9 v Košiciach. Na tomto pracovisku boli rozhodnutím tunajšieho úradu zaradené práce vykonávané profesiami profesor, docent a výskumný pracovník do tretej kategórie pre faktor umelé optické žiarenie – lasery. Vzhľadom k zrušeniu pracoviska rozhodnutie o zaradení prác do rizika stratilo v plnom rozsahu účinnosť.

Na **Univerzite veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach** (ďalej len UVLF), na Ústave mikrobiológie a gnotobiológie a Ústave imunológie, na Katedre mikrobiológie

a imunológie boli schválené prevádzkové poriadky pre prácu v expozícii biologickým a chemickým faktorom, daný súhlas na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a zmesami. Ďalej bol daný súhlas na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním chemických karcinogénov a mutagénov a pre práce študentov boli v súlade s platnou legislatívou vymedzené kontrolované pásma, a to na Ústave mikrobiológie a gnotobiológie. Na pracovisku Kliniky malých zvierat, Univerzitetnej veterinárnej nemocnice (ďalej len UVN) na Komenského 73 v Košiciach zamestnanci v profesii veterinárny lekár a doktorand na ambulantných pracoviskách manipulujú o. i. aj so zdrojom laserového zariadenia laser triedy 4, laserovým prístrojom zn. A.R.C Laser – Fox, lekársky diódový laser (ďalej len laserový prístroj Fox). Laserový prístroj Fox používajú na invazívne a neinvazívne výkony v stomatologickej, oftalmologickej a chirurgickej ambulancii, v odboroch podľa indikácie pacienta, a preto bol schválený prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii umelému optickému žiareniu.

VETERINÁRNE ČINNOSTI A SLUŽBY SÚVISIACE SO STAROSTLIVOSŤOU O ZVIERATÁ

V roku 2019 bolo uvedených do prevádzky **6 nových veterinárnych ambulancií**, z toho v jednom prípade boli pre právnickú osobu zároveň schválené prevádzkové poriadky pre prácu v expozícii chemickým faktorom a biologickým faktorom. V priebehu roka boli zrušené 4 veterinárne ambulancie.

V roku 2019 boli uvedené do prevádzky 2 salóny pre psov, z toho jeden aj so škôlkou pre psíkov a hotelom pre malé zvieratá a 5 nových predajní chovateľských potrieb.

VEĽKODISTRIBUČNÉ SKLADY ZDRAVOTNÍCKEHO MATERIÁLU A LIEKOV

V roku 2019 boli vydané 2 rozhodnutia na uvedenie priestorov distribučnej haly liekov do prevádzky, a to pre spoločnosti MEDICAL GROUP SK a. s. a Dr. Max 73 s. r. o., ktoré sa presťahovali do novozrekonštruovanej budovy v distribučnej hale liekov v oplotenom areáli spoločnosti BUBI-GOLD CENTER, s. r. o. na Buzinskej 581, Košice-Šaca.

ZUBNÉ TECHNIKY

V roku 2019 boli vydané 4 rozhodnutia na uvedenie priestorov zubnej techniky do prevádzky a v jednom prípade bol zároveň schválený prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii chemickým faktorom. Dve pracoviská boli presťahované do iných priestorov a v ďalšom prípade išlo o rozšírenie priestorov pôvodného pracoviska. Okrem toho jeden zubný technik ako SZČO ukončil svoju činnosť.

ZDRAVOTNÍCTVO A SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

Odbor PPL spolupracuje formou odborných vyjadrení s odborom HŽPaZ pri vydávaní rozhodnutí na uvedenie priestorov zdravotníckych zariadení do prevádzky spojených so schvaľovaním prevádzkových poriadkov pre prácu v expozícii chemickým faktorom, biologickým faktorom a umelému optickému žiareniu - laserom.

Odbor PPL pripravuje rozhodnutia na zaradenie a vyradenie prác z/do 3. a 4. kategórie.

Pre **Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou** – súdnolekárske a patologicko-anatomické pracovisko pobočka Košice (ďalej len SLaPA Košice) bolo v októbri 2019 vydané rozhodnutie, ktorým boli zaradené do 3. kategórie pre biologické faktory práce vykonávané profesiami lekár, toxikológ VŠ, vedúci laborant, histologický laborant, toxikologický laborant, sanitár, umývačka skla, upratovačka, administratívny pracovník a prevádzkový údržbár

a vyradené práce vykonávané profesiou toxikológ VŠ zo štvrtj kategórie pre KaMF (benzén). V novembri 2019 bol schválený prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii karcinogénnym a mutagénnym faktorom na pracovisku SLaPA Košice.

Pre **UNLP Košice** boli v marci 2019 vydané rozhodnutia pre Oddelenie patológie na zaradenie prác vykonávaných profesiami lekár, laboratórny diagnostik, zdravotnícky laborant a sanitár do 3. kategórie pre karcinogénne a mutagénne faktory, konkrétne 10 % pufrovaný formaldehyd (ďalej len formaldehyd), ktorý je podľa nariadenia EPaR č. 1217/2008 v platnom znení klasifikovaný v triede nebezpečnosti karcinogenita kategórie nebezpečnosti 1B a pre Ústav patológie na zaradenie prác vykonávaných profesiami lekár, zdravotnícky laborant a sanitár do 3. kategórie pre karcinogénne a mutagénne faktory (formaldehyd).

Pre Oddelenie patológie a Ústav patológie boli vo februári 2019 vydané rozhodnutia, ktorými bol schválený prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii chemickým faktorom a pre prácu v expozícii karcinogénnym a mutagénnym faktorom na Ústave patológie a Oddelení patológie UNLP Košice na Rastislavovej 43 v Košiciach, bol daný súhlas na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a zmesami a na činnosti spojené s manipuláciou, skladovaním a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na uvedených pracoviskách.

Pre **Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb a. s.** (ďalej len VÚSCH a. s.) boli v roku 2019 vydané dve rozhodnutia. V marci 2019 bolo vydané rozhodnutie na zaradenie prác do 3. kategórie pre ionizujúce žiarenie pre profesiu lekár na Klinike angiológie a Klinike kardiológie - kardiologickom oddelení a v júni 2019 bolo vydané rozhodnutie na zaradenie prác do 3. kategórie pre ionizujúce žiarenie pre profesiu lekár na I. kardiologickej klinike - arytmiologickom oddelení.

Mimoriadna udalosť bola zaznamenaná v mesiaci november 2019, kedy došlo k úniku, resp. vyliatiu chemickej látky v priestoroch budovy Miestneho úradu Mestskej časti Košice – Západ na Triade SNP 39 v Košiciach. Na mieste zasahoval Hasičský a záchranný zbor Košice, ktorý usmernil vedenie úradu, aby zabezpečil evakuáciu zamestnancov. Následne boli privolaní zamestnanci Kontrolného chemického laboratória Civilnej ochrany z Jasova, ktorí odobrali vzorky ovzdušia. Z výsledkov vyšetrení odberov vyplynulo, že uniknutou látkou bol o-krezol, pričom nameraná koncentrácia neprekračovala najvyššie prípustný expozičný limit a z tohto dôvodu situácia nebola vyhodnotená ako havarijná. Bolo zabezpečené intenzívne vetranie zasiahnutých priestorov a ich dôkladné vyčistenie. U niektorých zamestnancov sa po čase prejavili dýchacie ťažkosti a nevoľnosť, na základe čoho boli privolané sanitné vozidlá. Po vyšetrení boli zamestnanci prepustení domov a ani u jedného si stav nevyžadoval hospitalizáciu.

2. Rizikové práce

V roku 2019 bol zaznamenaný neustály pohyb v počte subjektov, v ktorých zamestnanci vykonávali práce zaradené do tretej kategórie a štvrtj kategórie (ďalej RP), ako aj v počte exponovaných zamestnancov.

Štátny zdravotný dozor (ŠZD) bol prioritne zameraný na kontrolu dodržiavania právnych predpisov a opatrení na znižovanie rizík na týchto pracoviskách. Na pracoviskách s RP bolo vykonaných **173 kontrol**, bolo vydaných **76 rozhodnutí** na zaradenie prác do tretej kategórie a štvrtj kategórie a **68 rozhodnutí** stratilo účinnosť z dôvodu prehodnotenia rizika, zmeny právnej subjektivity, organizačných zmien, ukončenia výrobnj činnosti a zániku podnikateľských subjektov.

Dôvody straty účinnosti rozhodnutí boli zrušenie pracovísk ako takých (TEMPUS – TRANS s. r. o.), zrušenie pracovísk z organizačných dôvodov (U. S. Steel Košice s. r. o. - útvar

Riaditeľ a pre spoľahlivosť zariadení výroby, útvar Riaditeľ a pre koordinovanie opráv, útvar Riaditeľ a pre riadenie spoľahlivosti zariadení, ISS Facility Services s. r. o. - DZ Radiátory a rúry, DZ Doprava), vyradenie prác z tretej kategórie do prvej kategórie (U. S. Steel Košice s. r. o. - útvar Riaditeľ a pre REACH) a do druhej kategórie (DPMK, a. s.).

Počas ŠZD boli zamestnancom rozdane na vyplnenie kontrolné listy informovanosti v počte 158 (typ C - 30, H - 95, K - 3, V - 29, Z - 1).

Evidencia prác zaradených do tretej kategórie a štvrtej kategórie bola priebežne doplňovaná a aktualizovaná v programe ASTR_2011.

Za neplnenie povinností na ochranu zdravia na pracoviskách, kde zamestnanci vykonávajú práce zaradené do tretej kategórie a štvrtej kategórie boli uložené 3 pokuty vo výške 2 400 €, a to za nezabezpečenie posudzovania zdravotnej spôsobilosti na prácu a nezabezpečenie vypracovania písomných posudkov o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou (Ing. Ladislav Popovič, ZTS VVÚ Machinery s. r. o., ZTS Výskumno - vývojový ústav Košice, a. s.).

Údaje v tabuľke porovnávajú počty vydaných rozhodnutí a ŠZD za roky 2018 a 2019

1.	2. rok 2018	3. rok 2019	4. trend
Nové rozhodnutia RP	12	15	+ 03
Prehodnotenú rozhodnutia RP	65	61	- 04
Vydané rozhodnutia spolu	77	76	- 01
Rozhodnutia RP, ktoré stratili účinnosť	70	68	- 02
ŠZD – kontroly RP	173	173	rovnako

V roku 2019 bolo evidovaných v 120 subjektoch 12 523 zamestnancov vykonávajúcich práce zaradené do tretej kategórie a štvrtej kategórie, z toho 1 233 žien.

Okres	Za rok 2018			Za rok 2019		
	Počet subjektov	Počet zamestnancov v 3. kat. a 4. kat.		Počet subjektov	Počet zamestnancov v 3. kat. a 4. kat.	
		spolu	z toho žien		spolu	z toho žien
Košice I, II, III, IV a Košice - okolie	114	12 432	1 219	120	12 523	1 233

V roku 2019 došlo oproti roku 2018 k **zvýšeniu** počtu zamestnancov zaradených do tretej kategórie a štvrtej kategórie o **91**, najmä v dôsledku prehodnotenia zdravotných rizík na existujúcich pracoviskách a zaradenia prác do tretej kategórie a štvrtej kategórie na novovzniknutých pracoviskách.

Vývoj zmien zamestnancov exponovaných rizikovým faktorom v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi

Počet exponovaných rizikovým faktorom									
2019		2018		2017		2016		2015	
Spolu	žien	spolu	žien	spolu	žien	spolu	žien	spolu	žien
12 523	1 233	12 432	1 219	12 094	1 179	12 042	1 111	11 642	1 085

Z celkového prehľadu za posledných 5 rokov je zrejmé, že v priebehu roka 2019 došlo oproti predchádzajúcim štyrom rokom k zvýšeniu počtu zamestnancov zaradených do tretej kategórie a štvrtej kategórie, a to najmä v dôsledku prehodnotenia expozície faktorom práce na existujúcich pracoviskách a vzniku nových prevádzok s rizikovými prácami.

Stav po prehodnotení rizikových prác

V **120 subjektoch** evidujeme **12 523 zamestnancov** v tretej kategórii a štvrtej kategórii, z toho je 1 233 žien. Dominantné zastúpenie medzi subjektmi má spoločnosť U. S. Steel Košice, s. r. o. s počtom 7 748 zamestnancov, z toho 546 žien.

Z hľadiska prevažujúcej činnosti je najviac zastúpená **priemyselná výroba (8 900/589)**, administratívne a podporné služby (766/56), dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu (751/29), doprava a skladovanie (665/50), odborné, vedecké a technické činnosti (382/90), zdravotníctvo a sociálna pomoc (366/316), verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie (199/49), dodávka vody, čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov (189/0), umenie, zábava a rekreácia (150/51), stavebníctvo (121/0), ťažba a dobývanie (19/0), poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov (11/0), vzdelávanie (4/3).

Podľa faktorov je najviac prác zaradených do tretej kategórie a štvrtej kategórie pre faktor **hluk** (10 858/721), ďalej nasledujú chemické faktory (5 908/346), a to chemické látky a zmesi (5 135/127) a chemické karcinogény, mutagény, reprodukčne toxické látky (773/219), vibrácie (1 782/148), záťaž teplom a chladom (1 111/36), fyzická záťaž (602/43), psychická pracovná záťaž (206/76), biologický faktor (98/69), elektromagnetické polia (86/1), optické žiarenie (71/23), ionizujúce žiarenie (35/2) a zvýšený tlak vzduchu (9/6).

Samostatne zárobkovo činné osoby: do tretej kategórie a štvrtej kategórie sú zaradené práce u Juraj ŽIGA –Defektoskopia (1/0) a Vojtech Oláh (31/0), ktorý vykonáva činnosť v spoločnosti EUROCAST Košice s. r. o., Vstupný areál U. S. Steel Košice.

Samostatne hospodáriaci roľníci nie sú zaradení do tretej kategórie a štvrtej kategórie. Trend vývoja faktora psychická pracovná záťaž

2019		2018		2017		2016		2015		2014		2013		2012		2011	
spolu	žien	spolu	žien	spolu	žien	spolu	žien	spolu	žien	spolu	žien	spolu	žien	spolu	žien	spolu	žien
206	76	207	75	211	77	149	22	148	22	163	21	163	21	163	21	5	0

V roku 2011 boli v U. S. Steel Košice s. r. o. na úseku Manažéra leteckej dopravy zaradené práce do tretej kategórie pre faktor psychická pracovná záťaž vykonávané profesiami

manažér leteckej dopravy - pilot, zástupca manažéra leteckej dopravy - pilot, dispečer leteckej prevádzky a pilot (5/0).

V roku 2012 došlo k nárastu počtu zamestnancov zaradených do tretej kategórie pre faktor psychická pracovná záťaž, a to zaradením prác vykonávaných profesiou príslušník Mestskej polície Košice u 158/21 zamestnancov Mesta Košice.

V roku 2014 sme mali zaradený rovnaký počet zamestnancov ako v rokoch 2012 a 2013.

V roku 2015 bolo v U. S. Steel Košice, s. r. o. z organizačných dôvodov zrušené pracovisko úsek Manažéra leteckej dopravy a v Mestskej polícii Košice bol počet zamestnancov zaradených do tretej kategórie pre faktor psychická pracovná záťaž znížený na 148/22.

V roku 2016 došlo k zvýšeniu počtu zamestnancov zaradených do tretej kategórie pre faktor psychická pracovná záťaž o 1 zamestnanca Mesta Košice v profesii príslušník Mestskej polície Košice.

V roku 2017 došlo k nárastu počtu zamestnancov zaradených do tretej kategórie pre faktor psychická pracovná záťaž z dôvodu zaradenia prác v Detskom domove Košice na pracoviskách v 1. až 6. špecializovanej samostatnej skupine a špecializovanej samostatnej skupine LIENKY v profesiách zdravotná sestra, asistent komunitnej činnosti, pomocný vychovávateľ, koordinátor ošetrovateľskej starostlivosti o deti – sestra a vychovávateľ (50/50). V profesii príslušník Mestskej polície Košice bol počet zamestnancov zaradených do tretej kategórie zvýšený na 161/27.

V roku 2018 došlo k zníženiu počtu zamestnancov zaradených do tretej kategórie pre faktor psychická pracovná záťaž o 4 zamestnancov Mesta Košice v profesii príslušník Mestskej polície Košice.

V roku 2019 došlo k zníženiu počtu zamestnancov zaradených do tretej kategórie pre faktor psychická pracovná záťaž o 1 zamestnanca Mesta Košice v profesii príslušník Mestskej polície Košice.

Stav po prehodnotení pracovísk, na ktorých sú zamestnanci exponovaní ionizujúcemu žiareniu

V roku 2010 boli práce v expozícii ionizujúcemu žiareniu na väčšine pracovísk v spolupráci s odborom ochrany zdravia pred žiarením preradené do druhej kategórie a od roku 2012 do roku 2018 bol stav nezmenený. V priemysle od roku 2011 bola zaradená práca subjektu Juraj Žiga - Defektoskopia (1/0).

V roku 2019 boli práce v expozícii ionizujúcemu žiareniu zaradené v riziku v zdravotníckych zariadeniach na rádiodiagnostických pracoviskách Východoslovenského ústavu srdcových a cievnych chorôb a. s. (9/2) a v priemysle v spoločnosti U. S. Steel Košice s. r. o. na DZ Zušľacht'ovne a obalová vetva (13/0) a DZ Teplá valcovňa (12/0). Subjekt Juraj Žiga - Defektoskopia (1/0) ostáva nezmenený.

Trend vývoja faktora ionizujúce žiarenie

	2019		2018		2017		2016		2015		2014		2013		2012		2011		2010	
	C	Ž	C	Ž	C	Ž	C	Ž	C	Ž	C	Ž	C	Ž	C	Ž	C	Ž	C	Ž
IŽ v zdravotníctve	9	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
IŽ v priemysle	26	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	3	0
Spolu	35	2	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	2	0	4	0

Prehľad faktora ionizujúce žiarenie podľa subjektov

	2019		2018		2017		2016		2015		2014		2013		2012		2011	
	C	Ž	C	Ž	C	Ž	C	Ž	C	Ž	C	Ž	C	Ž	C	Ž	C	Ž
VÚSCH a.s.	9	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UNLP Košice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Juraj Žiga - Defektoskopia	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0
U. S. Steel Košice, s. r. o.	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	35	2	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	2	0

(Vysvetlivky: C - celkom, Ž - z toho žien)

Informácie o výsledkoch hodnotenia zdravotných rizík

Podľa § 30 ods. 1 písm. m) zákona č. 355/2007 Z. z. predkladajú zamestnávateľia informácie o výsledkoch hodnotenia zdravotných rizík a opatreniach vykonaných na ich zníženie alebo odstránenie na pracoviskách, na ktorých zamestnanci vykonávajú rizikové práce. V správach sú uvedené aj plánované technické, organizačné a iné opatrenia na zníženie rizika na rok 2020. Za rok 2019 bolo predložených 119 hodnotiacich správ, čo znamená, že zákonnú povinnosť si splnili všetci zamestnávateľia – subjekty, v ktorých sú zaradené práce do tretej kategórie a/alebo štvrtej kategórie. Jeden nový subjekt (GTO - PRO s. r. o.) informáciu nezaslal, nakoľko zaradené práce do tretej kategórie mal odo dňa 13. 12. 2019.

3. Zabezpečovanie pracovnej zdravotnej služby

Pracovná zdravotná služba (ďalej len PZS) zabezpečuje dohľad nad pracovnými podmienkami pre zamestnancov vykonávajúcich práce zaradené do prvej kategórie až štvrtej kategórie. Na území okresov mesta Košice a okresu Košice-okolie evidujeme 8 subjektov, ktorí si výkon PZS zabezpečujú **vlastnými zamestnancami**, z toho 7 subjektov tímom PZS - **U. S. Steel Košice, s. r. o.** (ďalej len USSK), **Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice** (ďalej len UNLP Košice), **Nemocnica Košice–Šaca a. s. 1. súkromná nemocnica, Ergomed Poliklinika, s. r. o., Letecká vojenská nemocnica, a. s., ProCare, a. s. a Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach** a 1 subjekt lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo - **Zbor väzenskej a justičnej stráže**.

Z toho 5 subjektov, a to **Nemocnica Košice–Šaca, a. s. 1. súkromná nemocnica, Ergomed Poliklinika, s. r. o., Letecká vojenská nemocnica, a. s., ProCare, a. s. a UNLP**

Košice zabezpečuje pre svojich zamestnancov výkon lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci (ďalej len LPP) aj posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu.

Pre najväčšieho zamestnávateľa Košického regiónu (USSK) zabezpečuje výkon LPP vo vzťahu k práci na základe zmluvy Nemocnica Košice – Šaca, a. s., 1. súkromná nemocnica.

V roku 2019 bol štátny zdravotný dozor (ďalej len ŠZD) vykonaný v **3** subjektoch zabezpečujúcich dohľad nad pracovnými podmienkami **vlastnými zamestnancami - tímom PZS** s celkovým počtom zamestnancov **13 413**, z toho **7 894** zamestnancov vykonávajúcich práce zaradené do tretej kategórie a štvrtej kategórie a v **2** subjektoch zabezpečujúcich PZS **lekárom** so špecializáciou v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo s celkovým počtom zamestnancov **82** (Tab. č. 13a).

Pri výkone ŠZD bolo zistené, že poskytovanie PZS je **dodávateľským spôsobom tímom PZS** zabezpečené v **892** subjektoch s celkovým počtom zamestnancov 24 957, z toho 3 648 zamestnancov vykonávajúcich práce zaradené do tretej a štvrtej kategórie, **lekárom** v **250** subjektoch s celkovým počtom zamestnancov 902 a **verejným zdravotníkom** v **20** subjektoch s celkovým počtom zamestnancov 49.

Z údajov uvedených v tab. č. 13b vyplýva, že dominantné zastúpenie pri poskytovaní PZS dodávateľským spôsobom majú **tímy PZS**.

Pri výkone ŠZD bol zistený **1** subjekt s celkovým počtom **26** zamestnancov, ktorý **nezabezpečil vypracovanie dokumentov v spolupráci s PZS** (Tab. č. 13c), preto mu bola **uložená pokuta** v sume **250 €** za správny delikt podľa **§ 57 ods. 22 písm. b)** zák. č. 355/2007 Z. z., ktorého sa prevádzkovateľ dopustil tým, že nezabezpečil posúdenie zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia a nezabezpečil vypracovanie písomného posudku o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou podľa § 30 ods. 1 písm. b) (Tab. 13d).

V roku 2019 **neboli uložené sankcie** pre držiteľov oprávnenia na PZS a pre poskytovateľov PZS za správne delikty na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci (Tab. č. 13e).

Najčastejšími subjektami, ktoré poskytujú PZS v kontrolovaných subjektoch, sú ProCare, a. s., MEDISON s. r. o., BE –SOFT a. s., Nemocnica Košice–Šaca, a. s. 1. súkromná nemocnica, Ergomed Poliklinika, s. r. o., UNLP Košice, Železničné zdravotníctvo Košice, s. r. o., Letecká vojenská nemocnica, a. s., Pro Benefit, s. r. o., NEOCLINIC s. r. o, Falck Healthcare a. s., BOZPO, s. r. o., OHS, s. r. o. a TeamPrevent Santé s. r. o.

Úroveň poskytovania odborných a poradenských služieb pre zamestnávateľov v oblasti ochrany a podpory zdravia výkonom zdravotného dohľadu sa každým rokom zlepšuje.

Zo záverov ŠZD vyplýva, že posudzovanie zdravotnej spôsobilosti pre konkrétny výkon práce je realizovaný formou LPP vo frekvencii podľa zaradenia práce do kategórie, resp. podľa osobitných predpisov.

4. Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania

V sledovanom období bolo prešetrovaných **56 zamestnancov v jednotlivých položkách**, čo je o **4 zamestnancov** menej ako v roku 2018.

Najčastejšie prešetrovanými boli podozrenia na chorobu z povolania v položke č. 29 - choroba z DNJZ u 31 zamestnancov (o 16 menej ako v r. 2018), v položke č. 28 – choroba z vibrácií u 18 zamestnancov (o 8 menej ako v r. 2018), v položke č. 38 – porucha sluchu z hluku 8 zamestnancov (rovnako ako v r. 2018), v položke č. 24 – infekčné choroby a parazitárne choroby okrem tropických infekčných chorôb u 7 zamestnancov (v r. 2018 nebolo vôbec), v položke č. 33 – choroba zaprášenia pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý u 6

zamestnancov (o 5 viac ako v r. 2018), v položke č. 47 – iné poškodenie zdravia z práce u 1 zamestnanca (o 4 menej ako v r. 2018), v položke č. 45 – alergické choroby horných dýchacích ciest s dokázanou precitlivosťou na alergény z pracovného prostredia poškodeného u 2 zamestnancov (o 1 viac ako v r. 2018), v položke č. 46 – nádorové choroby vznikajúce následkom práce z dokázanými chemickými karcinogénmi v pracovnom prostredí poškodeného a prejavujúceho sa u neho v príslušných cieľových orgánoch, ktoré nie sú uvedené v zoznam chorôb z povolania u 2 zamestnancov (v r. 2018 nebolo vôbec), v položke 37 – bronchiálna astma u 1 zamestnanca (ako v r. 2018), v položke č. 22 – kožné choroby okrem rakoviny kože a prenosné kožné choroby u 1 zamestnanca (v r. 2018 nebolo), v položke č. 31 – choroba dolných dýchacích ciest a pľúc spôsobená hliníkovým prachom z hliníkových zliatin u 1 zamestnanca (v r. 2018 nebolo).

Najviac prešetrovaných podozrení na chorobu z povolania bolo v spoločnosti **U. S. Steel Košice, s. r. o. u 20 zamestnancov** v položkách č. 28, 29, 33, 38 a 46 (o 8 zamestnancov menej ako v r. 2018). Najčastejšie prešetrovanými boli profesie **žeriavnik** (5 zamestnancov) a **zámočník** (5 zamestnancov).

V Detskej fakultnej nemocnici v Košiciach bolo prešetrovaných 7 zamestnancov na položku č. 24. Najčastejšie prešetrovaná bola profesia **zdravotná sestra** u 3 zamestnancov.

V roku 2019 v spoločnosti **RMS Košice s. r. o.** bolo prešetrovaných 6 zamestnancov. Najčastejšie prešetrovaná profesia bola **hutný murár** u 3 zamestnancov, z toho u 2 zamestnancov súčasne v **položkách č. 28 a 29 a** u 1 zamestnanca v troch položkách č. **28, 29 a 33.**

V Univerzitnej nemocnici L. Pasteura v Košiciach boli prešetrení 2 zamestnanci v položkách č. 22, 24 a 47, z toho u 1 zamestnanca v položkách č. 24 a 47 a u 1 zamestnanca v položke č. 22.

V spoločnosti **AT AGROCES, spol. s r. o.** bolo vykonané prešetrenie u 1 zamestnanca v profesii obsluha zariadení a samochodných strojov pre poľnohospodárstvo v štyroch položkách č. 28, 29, 37 a 45.

Problémy spojené s prešetrovaním sú chronicky známe a naďalej pretrvávajú. Podrobnejšie údaje o prešetrovaných podozreniach na chorobu z povolania v r. 2019 sú uvedené v tabuľke č. 10.

5. Choroby z povolania

V roku 2019 bolo doručených na RÚVZ so sídlom v Košiciach **46 hlásení o uznaní choroby z povolania**, čo je o **7 hlásení viac ako v r. 2018.** Tak ako v r. 2018 ani v r. 2019 nebolo doručené hlásenie o ohrození chorobou z povolania.

V sledovanom období boli uznané tieto choroby z povolania (ďalej len CHzP):

- choroba z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín – ochorenie kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín (položka č. 29) u 21 zamestnanca,
- choroba z vibrácií (položka č. 28) u 8 zamestnancov,
- infekčné choroby a parazitárne choroby okrem tropických a parazitárnych chorôb (položka č. 24) u 7 zamestnancov,
- porucha sluchu z hluku (položka č. 38) u 5 zamestnancov,
- choroba zaprášenia pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý (položka č. 33) u 2 zamestnancov,
- kožné choroby okrem rakoviny kože a prenosné kožné choroby (položka č. 22) u 1 zamestnanca,
- alergické choroby horných dýchacích ciest (položka č. 45) u 2 zamestnancov.

V roku 2019 bolo najviac uznaných CHzP v spoločnosti **U. S. Steel Košice, s. r. o.**, celkom **16 zamestnancom** (o 3 menej ako v r. 2018) na chorobu z vibrácií (č. 28), chorobu z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín (č. 29) a porucha sluchu z hluku (č. 38). V profesii **žeriavnik** bola uznaná CHzP **9 zamestnancom**, z toho 6 zamestnancom na položku č. 29 a 3 zamestnancom na položku č. 28. Ďalej v profesii **zámočník** **5 zamestnancom**, u 2 zamestnancov na položku č. 28 a u 2 zamestnancov na položku č. 29 a u 1 zamestnanca na položku č. 38.

V **Detskej fakultnej nemocnici v Košiciach** bola uznaná CHzP u **7 zamestnancov** na položku č. 24 v profesiách **lekár, zdravotná sestra, praktická sestra, profesionálna sanitárka, sanitárka**, z toho v profesii zdravotná sestra u 3 zamestnancov.

V spoločnosti **RMS Košice s. r. o.** bola uznaná CHzP u **6 zamestnancov**. Priznaná bola v profesiách **hutný murár (3 zamestnanci), predák hmotárne, vodič VZV a zámočník** na položky č. 28, 29 a 38.

V **Univerzitetnej nemocnici L. Pasteura v Košiciach** bola uznaná CHzP u **zdravotníckeho laboranta** na položku č. 45 a u **diplomovanej operačnej sestry** na položku č. 22.

Po jednej položke došlo k uznaniu CHzP u jedného zamestnanca v týchto spoločnostiach ELPROPEK, s. r. o. Košice, EUROCAST Košice s. r. o., FERAD s. r. o., HOWE Slovensko s. r. o., Hydina Slovensko s. r. o., JOBELSA SLOVENSKO, s. r. o., Kaufland Slovenská republika, v.o.s., KOSIT a. s., Mestský podnik lesov Medzev, s. r. o., Nemocnica Košice - Šaca a. s., PVOD Mokrance, U. S. Steel Obalservis, s. r. o. Košice a U-Shin Slovakia s. r. o..

V dvoch prípadoch boli CHzP uznané nie v spoločnostiach, kde boli prešetrované, ale u predchádzajúcich zamestnávateľov.

6. Toxické a veľmi toxické chemické látky a zmesi

V roku 2019 bolo v rámci ŠZD vykonaných **8 kontrol** zameraných na kontrolu dodržiavania právnych predpisov na ochranu zdravia pri práci s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami (ďalej len VTLaZ a TLaZ).

Z uvedeného počtu boli 3 kontroly vykonané v spoločnosti U. S. Steel Košice, s. r. o. (ďalej USSK), a to na pracovisku Útvary GM pre materiálové riadenie - sklad farieb a chemikálií, Útvare GM pre environment a na DZ Energetika Vodné hospodárstvo – ČOV Sokolany. V posledných dvoch pracoviskách sa VTLaZ používajú na laboratórne účely pri vyšetrení kvality odpadových vôd.

Ďalšie 3 kontroly boli vykonané v spoločnosti U. S. Steel Košice – Labortest s. r. o. na pracoviskách Laboratórium Studenej valcovne, Laboratórium Koksovne a Kvantometrické laboratórium. Kontrola bola vykonaná aj v spoločnosti ISS Facility Services s. r. o. v laboratóriu GM pre environment.

Pred vydaním rozhodnutia na skladovanie a manipuláciu s VTLaZ bol ŠZD vykonaný na Univerzite veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, konkrétne na Katedre mikrobiológie a gnotobiológie

V roku 2019 boli uvedené do prevádzky priestory laboratória skúšobne E71 v areáli VSD, a. s. v Lemešanoch, v ktorom sú na meranie obsahu vody v izolačnom oleji používané chemické látky klasifikované v triede akútna toxicita kategórie 3.

V roku 2019 bolo rozhodnutím do tretej kategórie a štvrtej kategórie práce pre chemické faktory klasifikované ako TLaZ (trieda nebezpečnosti akútna toxicita kategórie 3) zaradených 218 zamestnancov, z toho 57 žien (v roku 2018 to bolo 194 zamestnancov, z toho 49 žien) a pre chemické faktory klasifikované ako VTLaZ (trieda nebezpečnosti akútna toxicita kategórie 1 a 2) bolo zaradených 21 zamestnancov, z toho 0 žien, a to v spoločnosti USSK.

V roku 2019 bolo vydaných **6 súhlasných rozhodnutí** na používanie, skladovanie a manipuláciu s VTLaZ. Dve rozhodnutia boli vydané pre Univerzitnú nemocnicu L. Pasteura

Košice, a to pre Ústav patológie a Oddelenie patológie, na ktorých sú zamestnanci exponovaní VTLaZ pri laboratórnych činnostiach a pri vykonávaní mechanickej očisty laboratórneho skla. Jedno rozhodnutie bolo vydané pre Univerzitu veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, a to pre Ústav mikrobiológie a gnotobiológie a Ústav imunológie na Katedre mikrobiológie a imunológie. Jedno rozhodnutie bolo vydané pre Univerzitu P. J. Šafárika v Košiciach, konkrétne pre vedeckovýskumné pracovisko Združenej tkanivovej banky. Vo všetkých uvedených prípadoch bol okrem súhlasu na skladovanie a manipuláciu s VTLaZ vydaný aj súhlas na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním chemických karcinogénov a mutagénov.

Podnikateľským subjektom vykonávajúcim prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie boli vydané dve rozhodnutia na skladovanie a používanie VTLaZ, a to spoločnosti DERO s. r. o. a fyzickej osobe – podnikateľovi Ing. Ladislavovi Popovičovi, podnikajúcemu pod obchodným menom DEZIN. VTLaZ sú insekticídy Quickphos a Ficam 80WP. Súčasťou rozhodnutí na skladovanie a manipuláciu s VTLaZ bolo aj schválenie prevádzkových poriadkov pre prácu v expozícii chemickým faktorom.

Porušenie predpisov na ochranu zdravia pri používaní VTLaZ a TLaZ nebolo v priebehu roka zaznamenané.

V sledovanom období bolo vydaných spolu **59 osvedčení o odbornej spôsobilosti**, z toho 52 osvedčení bolo vydaných na prácu s VTLaZ a TLaZ a 7 osvedčení na prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie. Na základe skúšky bolo vydaných 5 osvedčení (VTLaZ a TLaZ) a bez vykonania skúšky, t. j. na základe overenia dĺžky odbornej praxe, 47 osvedčení. Komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prácu s VTLaZ zasadala 2 krát a komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie 1 krát.

Mimoriadna udalosť zaznamenaná v mesiaci november, kedy došlo k úniku, resp. vyliatiu chemickej látky v priestoroch budovy Miestneho úradu Mestskej časti Košice – Západ na Triede SNP 39 v Košiciach, je uvedená v bode 1. výročnej správy.

7. Karcinogénne a mutagénne faktory

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach vydal v roku 2019 **9 rozhodnutí** na zaradenie prác do tretej kategórie a štvrtej kategórie pre KaMF.

Pre spoločnosť U. S. Steel Košice, s. r. o. (ďalej len USSK) bolo vydaných 5 rozhodnutí, a to pre DZ Mechanika (expozícia Cr⁶⁺), útvar GM pre environment (pracovný proces s rizikom expozície polycyklickým aromatickým uhl'ovodíkom (ďalej len PAU), DZ Údržba (PAU), útvar pre spoľahlivosť VTZ (PAU) a DZ Koksovňa (expozícia benzénu a PAU).

Pre spoločnosť ISS Facility Services spol. s r. o. bolo vydané 1 rozhodnutie na zaradenie prác do tretej kategórie pre KaMF (PAU) na pracovisku DZ Koksovňa - práca vykonávaná profesiou čistič Koksovňa VKB1 a VKB3.

Pre spoločnosť KOKSMONT s. r. o. bolo vydané 1 rozhodnutie na zaradenie prác do tretej kategórie pre KaMF (PAU) na pracovisku DZ Koksovňa - práca vykonávaná profesiou pomocný pracovník v stavebnej výrobe.

V marci 2019 boli vydané pre Univerzitnú nemocnicu L. Pasteura Košice 2 rozhodnutia, a to na zaradenie prác vykonávaných na Oddelení patológie UNLP Košice na Rastislavovej 43 v Košiciach profesiami lekár, laboratórny diagnostik, zdravotnícky laborant a sanitár do tretej kategórie a na Ústave patológie UNLP Košice na Rastislavovej 43 v Košiciach profesiami lekár, zdravotnícky laborant a sanitár do tretej kategórie pre karcinogénne a mutagénne faktory, konkrétne 10 % pufrovaný formaldehyd.

V októbri 2019 bolo vydané pre súdnolekárske a patologicko-anatomické pracovisko Košice Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou rozhodnutie na vyradenie prác vykonávaných profesiou toxikológ VŠ zo štvrtej kategórie pre KaMF, konkrétne benzén.

V porovnaní s rokom 2018 sa **znížil** v roku 2019 počet zamestnancov zaradených do tretej kategórie a štvrtej kategórie práce pre KaMF o **35**. V roku 2019 to bolo spolu **773** (808 v roku 2018) zamestnancov, z toho 219 žien (206 žien v roku 2018) (zdroj ASTR), pričom v tretej kategórii prác to bolo 648 zamestnancov (703 zamestnancov v roku 2018), z toho 219 žien (206 žien v roku 2018) a vo štvrtej kategórii 125 zamestnancov (105 zamestnancov v roku 2018), z toho 0 žien (3 ženy v roku 2018).

Najviac zamestnancov zaradených do tretej kategórie a štvrtej kategórie pre KaMF, konkrétne PAU, vykonáva prácu v DZ Koksovňa, USSK. Ide o **377** zamestnancov spoločností USSK, ISS Facility Services s. r. o. a KOKSMONT a. s. Košice.

Na druhom mieste v počte zamestnancov exponovaných KaMF sú zdravotnícke zariadenia, v ktorých je do tretej kategórie zaradená práca s cytostatikami (**176** zamestnancov). Ide o zdravotnícke zariadenia: Východoslovenský onkologický ústav a. s. s pracoviskami Oddelenie klinickej onkológie, Oddelenie radiačnej onkológie a Nemocničná lekáreň, Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice s pracoviskami Klinika hematológie a onkohematológie, Nemocničná lekáreň, Detská fakultná nemocnica Košice s pracoviskami Oddelenie detskej onkológie a hematológie, Nemocničná lekáreň a Odbor prevádzkových a technických činností - referát upratovacích činností. Významný je aj počet zdravotníckych zamestnancov, a to 41, ktorých práca je zaradená do tretej kategórie pre expozíciu formaldehydu, ktorý je podľa nariadenia EPaR č. 1217/2008 v platnom znení klasifikovaný v triede nebezpečnosti karcinogenita kategórie 1B. Ide o práce vykonávané v Dezinfekčnej stanici UNLP Košice profesiou verejný zdravotník a zdravotnícky asistent pri riedení 37 % formaldehydu na 10 % pufrovaný formaldehyd a práce vykonávané na Oddelení patológie UNLP Košice na Rastislavovej 43 v Košiciach profesiami lekár, laboratórny diagnostik, zdravotnícky laborant a sanitár a na Ústave patológie UNLP Košice na Rastislavovej 43 v Košiciach profesiami lekár, zdravotnícky laborant a sanitár.

V sledovanom období bolo v rámci ŠZD vykonaných **27 kontrol** zameraných na ochranu zdravia zamestnancov exponovaných na pracovisku karcinogénnym a mutagénnym faktorom (ďalej len KaMF). Z uvedeného počtu bolo 15 kontrol vykonaných na pracoviskách spol. USSK a v dcérskych spoločnostiach USSK v areáli U. S. Steel Košice, kde je evidovaný najvyšší počet zamestnancov zaradených do 3. kategórie a 4. kategórie pre KaMF.

V DZ Energetika, spol. USSK, prevádzka Technické plyny na udržiavanie neustáleho pretlaku vysokopečného plynu v plynojeme používa špeciálny tesniaci olej Gasometer Abdichtmittel P, klasifikovaný v triedach karcinogenita, mutagenita zárodočných buniek a reprodukčná toxicita kategórie 1B.

V prevádzke Vodné hospodárstvo, pracovisko ČOV Sokolany, spol. USSK sa pri laboratórnych analýzach kvality odpadových vôd používa okrem dichrómanu draselného aj chróman draselný klasifikovaný v triedach karcinogenita a mutagenita zárodočných buniek kategórie 1B. Chróman draselný sa používa aj pri laboratórnych analýzach na stanovenie chloridov v okruhoch chladiacich vôd na útvare manažéra Prvovýroby a podpory výroby pri laboratórnych analýzach na sledovanie kvality odpadových, podzemných a povrchových vôd na úseku Riaditeľa pre ochranu vôd a EMS.

Na Úseku GM pre bezpečnosť a hygienu a REACH USSK, oddelenie fyzikálnych a chemických faktorov, sa KaMF používajú na stanovenie 3,4 benzo(a)pyrénu.

Na DZ Mechanika spol. USSK, prevádzka Opravy valcovní, koksovne a vysokých pecí, Stredisko EM34, pracovisko Sintrovacia dielňa sú zamestnanci exponovaní pri opravách tzv. uzlov a pri výrobe a renovácii náhradných dielov a pri nanášaní a natavovaní kovových práškov NP-62 a NP-22 na valčekoch zväračským pevným aerosólom s obsahom niklu a jeho zlúčenín

klasifikovaného v triede karcinogenita kategórie 1A a v triede reprodukčná toxicita kategórie 1B.

V prevádzke Metalurgia DZ Mechanika spol. USSK, sú zamestnanci pri zváraní vysokolegovaných nerezových materiálov na pracovisku zvárania „Lod' č. 9“ exponovaní zvaračským pevným aerosólom s obsahom šesťmocného chrómu (Cr^{6+}) a jeho zlúčenín klasifikovaného v triede karcinogenita kategórie 1A a mutagenita zárodočných buniek kategórie 1B.

V spoločnosti U. S. Steel Košice – Labortest, s. r. o., a to Laboratórium Studenej valcovne, Laboratórium Koksovne a Kvantometrické laboratórium sa pri laboratórnych rozboroch moriacich a chrómovacích roztokov, odpadových vôd, technického železa, ďalej pri stanovovaní fenolu a pri sušení vzoriek v exikátoroch používajú KaMF, konkrétne dichróman draselný (karcinogén kategória 1B, mutagén kategória 1B, reprodukčná toxicita kategória 1B) a fenolftaleín (karcinogén kategória 1B). V laboratóriu Koksovne sa pri analytických a mechanických skúškach používa aj fenol, benzol, benzén, bromičnan draselný, dichlórmetán, formaldehyd, síran hydrazínu a octan kademnatý.

V prevádzke Práčovňa spoločnosti U. S. Steel Services, s. r. o. sú zamestnanci exponovaní PAU, konkrétne 3,4 benzo(a)pyrénu pri chemickom čistení a praní pracovných odevov z DZ Koksovňa.

Pri týchto kontrolách neboli zistené porušenia zákona č. 355/2007 Z. z. a vykonávacích predpisov.

V roku 2019 bolo vydaných **6 rozhodnutí** na činnosti spojené s používaním, manipuláciou a skladovaním KaMF (Oddelenie patológie a Ústav patológie UNLP Košice pri laboratórnych činnostiach, Združená tkanivová banka LF UPJŠ Košice s. r. o. pri laboratórnych činnostiach, RMS Košice s. r. o. pre pracoviská DZ Údržba metalurgických pecí pri opravách tepelných agregátov v hutníckom cykle USSK, pri odlievaní surového železa a pri vulkanizérskych prácach a DZ Refrako pri výrobe žiaruvzdorných keramických materiálov, Ústav mikrobiológie a gnotobiológie a Ústav imunológie na Katedre mikrobiológie a imunológie UVLF v Košiciach pri laboratórnych činnostiach, C - bau, spol. s r. o. pri výmene izolačných materiálov v biomasových kotloch). V sledovanom období boli vydané **2 rozhodnutia**, ktorými bol schválený prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii chemickým faktorom a pre prácu v expozícii KaMF, a to pre spoločnosť ESP ENVIRO SERVICE s. r. o. pri stavebnej činnosti spojenej s odstraňovaním azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb a pre súdnolekárske a patologicko-anatomické pracovisko Košice Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou pri pitvách, laboratórnom spracovaní a likvidácii biologického materiálu.

V roku 2019 vydal úrad **107 súhlasných rozhodnutí** na činnosti spojené s manipuláciou s materiálmi obsahujúcimi azbest klasifikovaný v triede nebezpečnosti karcinogenita kategórie 1A a v triede nebezpečnosti látka s toxicitou pre špecifický cieľový orgán po opakovanej expozícii (STOT RE) kategórie 1, čo je o **6 rozhodnutí viac** ako v roku 2018.

Činnosti spojené s odstraňovaním azbestu v **exteriéri** boli schválené v 81 rozhodnutiach, z toho 53 x bol azbest odstraňovaný zo striech, resp. obvodových plášťov rodinných domov, 1 x zo strechy bytového domu, 19 x zo striech, resp. obvodových plášťov nebytových budov a 8 x bol odstraňovaný už demontovaný azbestocementový (ďalej azc) materiál uložený na pozemku.

Činnosti spojené s odstraňovaním azbestu v **interiéri** boli schválené v 23 rozhodnutiach, z toho 3 x bol azbest odstraňovaný pri demontáži kanalizačných potrubí, 5 x pri demontáži stropných podhládov v bytových domoch, 1 x pri demontáži azc dverí z podzemných priestorov kolektorov, 1 x pri odstraňovaní azc potrubí vzduchotechniky, 1 x pri odstraňovaní dažďových zvodov v chodbách bytových jednotiek, 8 x v lávkach v káblových kanáloch, 1 x pri odstraňovaní protipožiarnych dverí v teplovodných kanáloch, 1 x pri odstraňovaní stropných prestupov pod rozvážacími skriňami, 1 x vo vnútornom plášti ohrievača vetra a 1 x vo vnútornej skladbe valcovej steny guľového mlyna v kotolni TEK0.

Spolu bolo odstránených cca 921,69 t materiálov s obsahom azbestu (v roku 2018 to bolo cca 5 567,4 ton) a cca 558 m³ odpadu spolu s kontaminovaným materiálom v kontakte s azc prachom pri odstraňovaní azc dosiek v skladbe plášťa OV 24 na stavbe „Rekonštrukcia OV 24, divízy závod VP2 v areáli U. S. Steel Košice s. r. o.“

V roku 2019 boli vykonané 3 kontroly zamerané na dodržiavanie nariadenia vlády SR č. 253/2006 Z. z. o požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci (ďalej len NV SR č. 253/2006 Z. z.). Jedna kontrola vykonaná v rámci ŠZD na základe oznámenia o začatí prác bola zameraná na odstraňovanie azc panelov zo stropnej konštrukcie v pivničných a spoločných priestorov v bytovom dome na Čordákovej 31 a 33 v Košiciach. Práce boli vykonávané zamestnancami spoločnosti PROSERVIS Strážske, s. r. o. Kontrolou neboli zistené porušenia zák. č. 355/2007 Z. z. a NV SR č. 253/2006 Z. z.

Dve kontroly boli vykonané v súvislosti s prešetrovaním podnetov na odstraňovanie azbestu zo strechy rodinného domu na Východnej 44 v Poproči a administratívno-skladovej budovy na Jarmočnej 2 v Košiciach.

V čase prešetrovania anonymného podnetu na odstraňovanie azc strešnej krytiny z administratívno-skladovej budovy na Jarmočnej 2 v Košiciach boli demontážne práce ukončené, odpad bol odvezený a na streche sa nachádzala nová strešná krytina. Z tohto dôvodu nebolo možné objektívne sa vyjadriť k opodstatnenosti podnetu. Zhotoviteľ prác, spoločnosť ASTANA, s. r. o., predložila na tunajší úrad návrh na odstraňovanie azc strešnej krytiny z predmetnej budovy.

Pri šetrení podnetu na odstraňovanie azc strešnej krytiny z rodinného domu na Východnej 44 v Poproči bolo zistené, že demontáž a likvidácia pôvodnej eternitovej strešnej krytiny mala byť vykonaná spoločnosťou PP trader s. r. o. Konateľ uvedenej spoločnosti však uviedol, že došlo k zneužitiu mena spoločnosti, ktorá tieto práce nevykonala. Uvedená skutočnosť je predmetom šetrenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice – okolie, Odboru kriminálnej polície.

Ďalší podnet vo veci odstraňovania azc strešnej krytiny na rodinnom dome v obci Košické Olšany 152 bol uzavretý ako opodstatnený. Práce však boli vykonávané svojpomocne, vlastníkom rodinného domu ešte v roku 2018, preto nebolo v kompetencii tunajšieho úradu uložiť mu pokutu.

V súvislosti s odstraňovaním azc strešnej krytiny boli na tunajší úrad doručené 2 oznámenia o priestupkoch. Išlo o rodinné domy na adrese Rešov Majer 4 v Košiciach a Nováčany 80. V oboch prípadoch bola vec podľa § 66 ods. 22 písm. a) zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov odložená, a to z dôvodov výkonu prác fyzickými osobami v prípade Rešov Majer a nemožnosti identifikácie konečného vykonávateľa prác (išlo o zahraničného prevádzkovateľa).

Znižovanie zdravotných rizík z látok poškodzujúcich reprodukciu a narúšajúcich endokrinný systém bolo zamerané na ich aktívne vyhľadávanie.

V roku 2019 bolo zaradených **do tretej kategórie a štvrtej kategórie práce** pre expozíciu látkam poškodzujúcich reprodukciu **279 zamestnancov, z toho 161 žien** (zdroj ASTR) v 6 organizáciách (Kerkotherm a. s., UN. L. Pasteura Košice, Východoslovenský onkologický ústav, a. s., ČaSS s. r. o. , detská fakultná nemocnica v Košiciach a USSK). K najčastejšie sa vyskytujúcim látkam poškodzujúcim reprodukciu, patria dichróman draselný a fenolftaleín, ktoré sa používajú pri laboratórnych analýzach a sú zároveň klasifikované ako KaMF. Na pracoviskách v areáli USSK je významná aj expozícia 3,4 benzo(a)pyrénu.

8. Výkony v štátnom zdravotnom dozore

Komentár k tabuľke č. 2:

Spolu bolo v roku 2019 vydaných 715 rozhodnutí. V porovnaní s rokom 2018 sa znížil **počet vydaných rozhodnutí** o 59 podľa § 13 ods. 4 zák. č. 355/2007 Z. z. (v uvedenom počte sú zahrnuté aj rozhodnutia o zastavení konania, ktorých bolo 15 a rozhodnutia o prerušení konania s počtom 88). Znížil sa hlavne počet **návrhov na uvedenie priestorov do prevádzky (o 38 menej)**, **zvýšil sa počet rozhodnutí**, ktorými boli schválené prevádzkové poriadky (96 v roku 2019, 65 v roku 2018). Bolo vydané jedno nesúhlasné rozhodnutie na uvedenie priestorov do prevádzky z dôvodu prekročenia prípustných hodnôt pre hluk v životnom prostredí. Počet rozhodnutí k návrhom na **odstraňovanie azbestu** a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb sa oproti roku 2018 zvýšil len minimálne (107 rozhodnutí v roku 2019, 101 rozhodnutí v roku 2018).

V mnohých prípadoch bol jedným rozhodnutím vydaný súhlas na uvedenie priestorov do prevádzky a zároveň boli schválené prevádzkové poriadky, prípadne bol vydaný súhlas na skladovanie a manipuláciu s VTLaZ a zároveň na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním chemických KaM na pracovisku. Z tohto dôvodu nezodpovedá údaj v tabuľke skutočnému počtu schválených prevádzkových poriadkov, ani počtu rozhodnutí na skladovanie a manipuláciu s VTLaZ alebo na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním chemických KaM.

Len nepatrne sa zvýšil počet vydaných záväzných stanovísk (o 7 viac ako v roku 2018). Najviac záväzných stanovísk bolo vydaných tak ako v predchádzajúcich rokoch k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb (112 z celkového počtu 170 stanovísk).

Pre ostatné odbory bolo vypracovaných 323 interných oznámení, pričom až 265 z nich sa týkalo schvaľovania prevádzkových poriadkov. Najviac boli zastúpené prevádzkové poriadky pre prácu v expozícii chemickým faktorom.

Komentár k tabuľke č. 3

V uplynulom roku **bolo v rámci ŠZD vykonaných 467 kontrol**, čo je o 250 kontrol menej než v roku 2018, a to v dôsledku zníženia počtu zamestnancov na odbore, nakoľko dve zamestnankyne odišli na MD.

K zníženiu došlo aj v počte prešetrovaných podnetov o 8 (22 v roku 2019, 30 v roku 2018).

Podnety uzatvorené ako **opodstatnené**:

1. Anonymný podnet na prešetrovanie úniku plynu a nevhodných hygienických podmienok, okrem iného aj poškodených a zatečených stien v budove na Magnezitárskej 11 v Košiciach v sídle spoločnosti Enprotech s. r. o. Voči spoločnosti bolo začaté správne konanie.
2. Podnet na kvalitu pitnej vody v spoločnosti Magneti Marelli Slovakia s. r. o. v Priemyselnom parku Kechnec (z výsledkov realizovaných rozborov vyplynulo, že voda nie je v súlade s limitmi uvedenými vo vyhláske MZ SR č 274/2017 Z. z. v ukazovateli železo). Zamestnávateľ následne zabezpečil pre pitný režim zamestnancov pitnú vodu formou výdajných stojanov.
3. Opakovaný podnet na fajčenie v priestoroch obchodného centra Torysa na Jaltskej 3 v Košiciach. Nakoľko bolo pri výkone ŠZD zistené porušenie zák. č. 377/2004 Z. z., priestupok bol prerokovaný v blokovanom konaní a bola uložená bloková pokuta.
4. Podnet odstúpený z Inšpektorátu práce Košice na prešetrovanie pracovných podmienok v predajni TEDI s. r. o., Napájadlá 1/E, Košice, konkrétne na vysokú teplotu na pracovisku. Prevádzkovateľovi bolo rozhodnutím nariadené opatrenie zabezpečiť optimálne, resp. prípustné mikroklimatické podmienky pre zamestnancov v teplom období.

5. Podnet na spoločnosť INGSTAV GV s. r. o., a to na prevádzkovanie priestorov kancelárie v priestoroch na ul. Kpt. Nálepku 1/U v Košiciach bez súhlasu tunajšieho úradu.
6. Opakovaný podnet obyvateľov na nadmerný hluk z prevádzok v areáli Sandrik Štós v obci Štós. Vo veci prebieha konanie.
7. Opakovaný podnet obyvateľa na hluk zo šrotovísk na Budulovskej ulici v Moldave nad Bodvou. Vo veci prebieha správne konanie.
8. Podnet na preskúmanie stavebných prác, vrátane výmeny azbestocementovej strešnej krytiny, prebiehajúcich na pozemku fyzickej osoby v obci Košické Oľšany. Vo veci bude začaté správne konanie.
9. Podnet fyzickej osoby na neodbornú manipuláciu pri odstraňovaní azbestocementovej strešnej krytiny z rodinného domu na Východnej 44 v obci Poproč. Vzhľadom k tomu, že vo veci prebieha vyšetrovanie Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach, Odboru kriminálnej polície, pričom realizátor prác nebol jednoznačne preukázaný, zatiaľ nebolo vo veci začaté konanie.

Podnety uzatvorené ako **neopodstatnené**:

10. Anonymný podnet na prešetrenie hygienických podmienok na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Žižkova 21, konkrétne na nedostatok zariadení na osobnú hygienu.
11. Anonymný podnet na prešetrenie sťažných pracovných podmienok s ohľadom na záťaž teplom a fyzickú záťaž na pracovisku DZ Zušľachtovne U. S. Steel Košice.
12. Anonymný podnet na prešetrenie pracovného prostredia, konkrétne znečistenie vzduchu vplyvom zanedbania klimatizačnej jednotky na pracovisku laboratórium Lakoplastovacej linky, prevádzka Laboratória Studená valcovňa DZ Zušľachtovne a Obalová vetva U. S. Steel Košice.
13. Podnet odstúpený z Magistrátu mesta Košice na výskyt hlodavcov pri stanovišti kontajnerov s označením steny budovy patriacej VSD a. s. na Lesníckej 35 v Košiciach.
14. Podnet spotrebiteľa na výskyt ploštíc v novej posteli zakúpenej v predajni KIKA.
15. Podnet odstúpený z Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie Košice na tunajší úrad na pracovisko Záložňa BREVA, konkrétne na výskyt živočíšnych škodcov (švábov).
16. Anonymný podnet na špinu a zápach v zariadeniach na osobnú hygienu v Obchodnom centre Galéria.
17. Podnet odstúpený z Inšpektorátu práce Košice na prešetrenie postupu zamestnávateľa UNLP Košice vo veci nerešpektovania odporúčania pracovnej zdravotnej služby so zaradením zamestnanca v expozícii ionizujúcemu žiareniu v období od júla do konca roka 2017.
18. Podnet riešený v spolupráci s odborom Hygieny detí a mládeže zameraný na preverenie pracovných podmienok - teploty na pracovisku a manipuláciu s bremenami.

Nebolo možné vyjadriť sa k opodstatnenosti.

19. Podnet na opätovné zvýšenie hluku z prevádzky úpravne štrkopieskov v obci Geča. Vzhľadom k tomu, že nebolo možné vykonať objektivizáciu hluku v životnom prostredí chráneného územia obcí Čaňa a Geča.
20. Anonymný podnet na likvidáciu azbestu zo strechy skladu spoločnosti Petruzalek s. r. o. v areáli na Jarmočnej 2 v Košiciach - v čase výkonu ŠZD boli demontážne práce ukončené a na streche bola uložená nová krytina. Z toho dôvodu nebolo možné overiť spôsob odstraňovania azbestu.
21. Podnet na prešetrenie prevádzky Markes auto s. r. o. na Podnikateľskej 4 v Košiciach, konkrétne na možné znehodnocovanie pitnej vody odstavenými vozidlami určenými na opravu. Tunajší úrad nebol kompetentný riešiť využívanie pozemkov fyzickou osobou a jeho dopad na kvalitu vody v individuálnom vodnom zdroji.

Neprešetrené podnety

22. Anonymný podnet na prešetrenie mikroklimatických podmienok na pracovisku Údržba žeriavov spoločnosti U. S. Steel Košice. Odosielateľ podnetu nekonkretizoval, o akú prevádzku v rámci uvedenej spoločnosti ide.

Podnety odstúpené iným úradom z dôvodu vecnej a územnej príslušnosti:

1. Z Magistrátu mesta Košice boli na tunajší úrad odstúpené 2 podnety vo veci výskytu hlodavcov na konečnej zastávke autobusu MHD č. 19 na sídlisku Košice – Nad Jazerom. Nakoľko bolo pri šetrení podnetov zistené, že komplexnú údržbu zastávok autobusovej dopravy zabezpečuje mesto, resp. jednotlivé mestské časti, boli tieto podnety odstúpené Mestskej časti Košice – Nad jazerom.
2. Podnet na biofarmu samostatne hospodáriaceho roľníka v obci Perín – Chym bol odstúpený Obci Perín – Chym, nakoľko bolo zistené, že farma nie je umiestnená na území v súlade s územným plánom obce, pričom primárna zodpovednosť za dodržiavanie územného plánu patrí do kompetencie obce.
3. Podnet na nevhodné a protizákonné nakladanie s nebezpečným odpadom – práškovými farbami bol odstúpený na priame vybavenie Okresnému úradu Košice, Odboru starostlivosti o životné prostredie ako vecne a miestne príslušnému orgánu štátnej správy starostlivosti o životné prostredie na úseku odpadového hospodárstva.
4. Z dôvodu rezortnej príslušnosti bol na Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Oddelenie oblastného hygienika Košice odstúpený podnet vo veci nedodržiavania hygienických predpisov v priestoroch posunovača na Železničnej stanici v Košiciach.
5. Z dôvodu miestnej príslušnosti boli odstúpené 2 podnety na RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi (podnet na chov hovädzieho dobytku v obci Jaklovce a na navážanie toxického odpadu v Krompachoch) a 2 podnety na RÚVZ so sídlom v Trebišove (podnety na chov hovädzieho dobytku v Kráľovskom Chlmci a prepravu pacientov Nemocnice s poliklinikou v Kráľovskom Chlmci).

V súvislosti s odstraňovaním azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb boli v roku 2019 prešetrované aj **2 priestupky**. V oboch prípadoch išlo o odstraňovanie azbestocementovej strešnej krytiny z rodinných domov, pričom v jednom prípade (rodinný dom na adrese Rešov Majer 4, Košice – Krásna) bola krytina odstraňovaná svojpomocne fyzickými osobami a v druhom prípade (rodinný dom v obci Nováčany 80) majiteľ domu nekonkretizoval realizátora prác. Vec bola v oboch prípadoch podľa § 66 ods. 2 písm. a) zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch odložená.

Odborné stanoviská (expertízy):

Vypracovaných bolo **56** odborných stanovísk v súvislosti s prešetrovaním podozrení na choroby z povolania.

Komentár k tabuľke č. 4: je uvedený v bode 6 výročnej správy.

Komentáre k tabuľkám č. 5a a 5b: sú uvedené v bode 7 výročnej správy.

Komentár k tabuľke č. 6:

V roku 2019 bolo uložených spolu 9 pokút v celkovej sume 3 210 eur (v roku 2018 to bolo 24 sankcií v sume 9550 eur). Z 9-tich pokút bola v blokovom konaní uložená 1 pokuta za priestupok podľa § 7 ods. 1 písm. g) bod 2 zák. č. 377/2004 Z. z., a to porušenie zákazu fajčenia v priestoroch obchodného domu.

Dôvodom uloženia pokút bolo porušenie povinností ustanovených v § 52 ods. 1 písm. b) zák. č. 355/2007 Z. z.

Za správny delikt podľa § 57 ods. 33 písm. b) boli uložené sankcie subjektom Enprotech a. s., INGSTAV GV s. r. o., KATJA občianske združenie a Štefan Demke, nakoľko nepredložili návrh na uvedenie priestorov do prevádzky a do času kladného posúdenia sa nezdržali vykonávania posudzovaných činností.

Spoločnosti ATALIAN SK s. r. o. bola uložená pokuta za správny delikt podľa § 57 ods. 33 písm. d) zák. č. 355/2007 Z. z., nakoľko nepredložila na schválenie prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii chemickým faktorom.

Ing. Popovičovi, fyzickej osobe - podnikateľovi bola uložená sankcia za správne delikty podľa § 57 ods. 33 písm. d) za nevypracovanie prevádzkových poriadkov pre prácu v expozícii chemickým faktorom a biologickým faktorom, podľa § 57 ods. 22 písm. b) za nezabezpečenie posúdenia zdravotného rizika a nevypracovanie posudkov o riziku v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou a podľa § 57 ods. 37 za neoznámenie začiatku výkonu deratizácie 48 hodín vopred.

Za správne delikty podľa § 57 ods. 22 písm. b) a ods. 33 písm. d) bola uložená sankcia spoločnosti ZTS VVÚ Machinery s. r. o. Spoločnosť sa voči uloženej pokute odvolala a odvolací orgán potvrdil rozhodnutie RÚVZ so sídlom v Košiciach.

Za obdobné správne delikty bola uložená sankcia aj spoločnosti ZTS Výskumno-vývojový ústav Košice, a. s. , a to podľa § 57 ods. 22 písm. b), ods. 33 písm. d) a ods. 33 písm. b) zák. č. 355/2007 Z. z. Po odvolaní bola v rámci autoremedúry znížená výška uloženej pokuty.

Všetky uložené pokuty boli v priebehu roka uhradené.

Komentár k tabuľke č. 7:

V roku 2019 bola vykonaná obhliadka pred uvedením priestorov (chránených dielní a pracovísk) do prevádzky v 34 existujúcich podnikateľských subjektoch, ktorí zamestnávali, resp. plánovali zamestnať občanov so zdravotným postihnutím (ZP). Vydaných tak bolo celkom 34 rozhodnutí, s celkovým počtom zamestnancov so ZP 65. Uvedené údaje sú sumárom za odbory PPL, HŽPaZ, HV a HDM.

Zrušenie chránených pracovísk bolo zistené na 6 pracoviskách s celkovým počtom zamestnancov so ZP 19.

V sledovanom období boli zaslané 3 akceptačné listy na rozšírenie pracovných miest pre občanov so ZP na existujúcich pracoviskách.

ŠZD bol vykonaný na 4 existujúcich pracoviskách s celkovým počtom zamestnancov so ZP 41.

Bolo zistené, že všetky posudzované priestory spĺňali požiadavky ustanovené v nariadení vlády SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko. Zamestnanci chránených dielní a chránených pracovísk vykonávali jednoduché manuálne činnosti bez fyzickej záťaže.

Tak ako aj po minulé roky bolo pri obhliadkach vykonaných pred uvedením priestorov do prevádzky zistené, že podnikateľský subjekt nemá v čase posudzovania priestorov informácie o zdravotnom postihnutí budúceho zamestnanca. O uvedenej skutočnosti sa dozvie až na základe ponuky z ÚPSVaR po schválení štatútu chráneného pracoviska, resp. chránenej dielne.

Počet vytvorených pracovných miest na jedno pracovisko sa pohybuje od 1 do 3. Zamestnanci vykonávajú nenáročné ľahké práce v administratíve, ako predavač, predavačka, kuchár, čašník, recepčný, vrátnik, masér, administratívny pracovník, výrobca pizze.

Tak ako v predošlých rokoch aj v sledovanom období bolo zistené, že na pracoviskách dochádza často ku zmene v počte osôb so ZP, ale aj ku zrušeniu CHP, resp. CHD do 2 rokov od vydania súhlasného rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky. Stáva sa, že niektoré pracoviská ani po schválení priestorov RÚVZ za účelom zriadenia chráneného pracoviska nezískali štatút postavenia chránenej dielne alebo chráneného pracoviska, čo je možné zistiť až

po vykonaní opakovaného ŠZD na uvedených pracoviskách. Pred zaradením na výkon práce boli obvykle u zamestnancov vykonané vstupné lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci.

Ostatné zistenia sú obdobné ako po minulé roky. Ani na jednom pracovisku nie sú práce zaradené do tretej kategórie a štvrtej kategórie.

Kontrolný dotazník bol vyplnený zamestnancom na pracovisku PH – Services s. r. o., Gemerská 3, Košice v administratíve.

Komentár k tabuľke č. 8

V roku 2018 bolo spolu vyplnených 158 kontrolných listov, z toho na chránenom pracovisku bol vyplnený 1 kontrolný list so zobrazovacími jednotkami v spoločnosti PH – Services s. r. o., Gemerská 3, Košice. Dotazníky boli vyplnené zamestnancami spoločností U. S. Steel Košice, s. r. o., Ferroenergy s. r. o. a EUROCAST s. r. o. Išlo o kontrolné listy zamerané na prácu s chemickými faktormi, hlukom, karcinogénnymi a mutagénnymi faktormi.

Z vyhodnotenia kontrolných listov vyplynulo, že zamestnanci boli dostatočne informovaní o vplyve jednotlivých rizikových faktorov na zdravie.

Skupinové poradenstvo nebolo v roku 2019 realizované.

Komentár k tabuľke č.11:

Prednášková činnosť je uvedená aj v samostatnej prílohe

E. Brdárska, A. Vojtková., E. Chovancová: Ekologické farbenie kože pre potreby automobilového priemyslu, XII. Regionálny odborný deň medicínsko-technických pracovníkov, GES Club Košice, 27. 02. 2019.

Mgr. M. Ludrovská: Smernica EPaR (EÚ) 2017/2398 a smernica EPaR (EÚ) 2019/130 a ich implementácia do Nariadenia vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci, seminár pre MTP pracovníkov RÚVZ Košice, 09. 04. 2019.

Mgr. A. Plevová: Expozícia izokyanátom v pracovnom prostredí, seminár pre MTP pracovníkov RÚVZ Košice, 09. 04. 2019.

Mgr. M. Ludrovská: Smernica EPaR (EÚ) 2017/2398 a smernica EPaR (EÚ) 2019/130 a ich implementácia do Nariadenia vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci, VŠ seminár RÚVZ Košice, 23. 05. 2019.

Mgr. A. Plevová: Expozícia izokyanátom v pracovnom prostredí, VŠ seminár RÚVZ Košice, 23. 05. 2019.

RNDr. D. Gajdošová, RNDr. A. Gajdoš CSc., MUDr. D. Tarabčáková, RNDr. J. Majoroš, doc. MVDr. T. Kimáková, PhD: Mutagénne faktory z pracovného prostredia a životosprávy vo vzťahu k riziku nádorových ochorení., medzinárodná konferencia Ochrana ovzdušia AIR PROTECTION, Vysoké Tatry, 11. – 13. 11. 2019

Komentáre k tabuľkám č. 13a, 13b, 13c, 13d a 13e sú uvedené v bode 3 VS.

Komentár k tabuľke č.14a:

V roku 2019 bola vykonaná 1 spoločná kontrola s orgánmi inšpekcie práce, a to v Univerzitnej nemocnici L. Pasteura Košice z dôvodu prešetrenia nadmernej expozície ionizujúcemu žiareniu u zamestnanca Urologického oddelenia UNLP Rastislavova 43 v Košiciach.

RÚVZ so sídlom u priebehu a záveroch z vykonanej spoločnej kontroly v Košiciach informoval ÚVZ SR.

Komentár k tabuľke č. 14b:

V rámci spoločných dozorných aktivít boli predmetom ŠZD so Slovenskou inšpekciou životného prostredia, odbor inšpekcie ochrany vôd 3 subjekty, z toho 1 subjekt zaradený do kategórie B, a to U. S. Steel Košice, s. r. o., DZ Energetika, prevádzka Technické plyny, úsek Kyslíkárň a 2 subjekty zaradené do kategórie A, a to PROBUGAS a. s. Haniska pri Košiciach a Messer Tatragas spol. s r. o. Plniareň kyslíka, Haniska pri Košiciach.

Pri ŠZD vo vyššie uvedených subjektoch neboli zistené nedostatky, na základe čoho neboli uložené žiadne opatrenia.

9. Podpora zdravia pri práci

V roku 2019 sa úloha plnila v primeranom rozsahu v rámci výkonu ŠZD, a to najmä čo sa týka poradenstva pre zamestnávateľov a zamestnancov.

Zdravotno-výchovné aktivity úrad plní, avšak organizované sú cestou odboru Výchovy k zdraviu. Tento odbor svoje aktivity zdieľa aj v masovo-komunikačných médiách.

MUDr. Tarabčáková sa ako člen Národnej siete EÚ OSHA v rámci roka pravidelne zúčastňovala na stretnutiach zástupcov bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktoré sa konali na NIP v Košiciach.

V rámci medzinárodnej kampane organizovanej OSHA „Zdravé pracoviská kontrolujú nebezpečné chemické látky za obdobie v rokoch 2018 – 2019“, zamestnanci odboru vykonávali priebežne po celý rok ŠZD na pracoviskách, na ktorých sú zamestnanci pri výkone práce vo zvýšenej miere vystavení nebezpečným chemickým faktorom. Išlo najmä o pracoviská s výskytom chemických karcinogénov a mutagénov, toxických látok a zmesí a veľmi toxických látok a zmesí a reprodukčne toxických látok a zmesí.

Každoročne sa v rámci kampane sa na tunajšom úrade organizuje týždeň otvorených dverí, počas ktorého môžu zamestnávatelia a zamestnanci konzultovať problematiku spojenú s ochranou zdravia pri práci.

10. Špecializované úlohy a iná odborná činnosť

Odbor PPL nemá zastúpenie v medzirezortných a medzinárodných pracovných skupinách a komisiách.

Špecializované a iné činnosti:

MUDr. Tarabčáková sa aktívne ako krajský odborník pre PPL v košickom kraji aktívne zapája do prípravy všetkých noviel zákona, vyhlášok či nariadení vlády.

V minulom sa pod vedením MUDr. Tarabčákovskej konala 1 krajská pracovná porada pre pracovníkov preventívneho pracovného lekárstva v Košickom kraji, a to v decembri 2019.

MUDr. Tarabčáková je členkou Regionálnej komisie pre posudzovania chorôb z povolania a pravidelne 1 x za mesiac až dva zúčastňuje na jej pracovných stretnutiach. Ďalej je členkou poradného zboru HH SR pre PZS a poradného zboru HO HH SR pre PPLaT. Poradný zbor sa v roku 2019 konal dva krát, a to v apríli a novembri.

MUDr. Tarabčáková je ďalej zástupcom Národnej siete pre BOZP a je členkou Riadiacej komisie programu Bezpečný podnik zriadenej NIP.

V rámci RÚVZ je garantom pre PZS a predsedníčkou komisie pre skúšanie odbornej spôsobilosti pre prácu s VTLaZ a TLaZ a na prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie. Komisia zasadala v roku 2019 2x.

Zamestnanci odboru sa zapájajú aj do pregraduálnej a postgraduálnej výučby. Odbornú stáž na odbore PPL absolvovalo 7 študentov 1. ročníka Bc. a 9 študentov 1. ročníka Mgr. odboru Verejné zdravotníctvo Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach.

Odbor PPL v roku 2019 zabezpečuje úlohy pracovne zdravotnej služby tunajšieho úradu.

11. Vyhodnotenie dohody o spolupráci a koordinácii činností medzi ÚVZ SR a NIP v oblasti ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti pri práci

V rámci spolupráce s IP sa uskutočnili 4 pracovné stretnutia s cieľom vzájomného plánovania a plnenia spoločných úloh, poskytovania informácií o postupoch pri šetrení podnetov, o zmenách v legislatíve a ich uplatňovaní v praxi.

MUDr. Tarabčáková sa v rámci roka pravidelne zúčastňovala na stretnutiach zástupcov Národnej siete bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktoré sa konali na NIP v Košiciach a ako člen Riadiacej komisie programu „Bezpečný podnik“ na riadnych zasadnutiach tejto komisie, ktorá zasadala na NIP v Košiciach v uplynulom roku 1 krát.

Z dohody IP Košice a RÚVZ Košice vyplynulo, že celkom bude vykonaných 5 spoločných previerok, a to po jednej v každom regióne košického kraja.

IP Košice s RÚVZ Košice vykonal jednu spoločnú kontrolu, a to u zamestnávateľa U. N. LP Košice, so zameraním na riešenie podnetu týkajúceho sa sťažností zamestnankyne na nepreradenie mimo expozície ionizujúceho žiarenia. Zo strany IP Košice, ktorý podnet riešil v spolupráci s RÚVZ Košice bol podnet uzavretý ako opodstatnený, tzn. že zamestnávateľ v období júl – december 2017 nepreradil zamestnankyňu mimo expozície IŽ. Tá pracovala naďalej v ústavnej pohotovostnej službe na pracovisku so zdrojmi IŽ.

12. Výkon štátneho zdravotného dozoru orgánmi verejného zdravotníctva v súvislosti s chemickou legislatívou

Komentár k tabuľke č. 15a:

V prípade vydaných rozhodnutí na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a zmesami a na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracoviskách bol pre 4 subjekty vydaný súhlas na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a zmesami a súčasne na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním chemických karcinogénov a mutagénov. Zároveň boli schválené prevádzkové poriadky pre prácu v expozícii chemickým faktorom.

Komentár k tabuľke č. 15b

V porovnaní s rokom 2018 došlo k výraznému nárastu počtu oznámení o výkone dezinfekcie a regulácie živočíšnych škodcov v zariadeniach na dozorovanom území (1016 oznámení v roku 2019 a 645 oznámení v roku 2018). V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že tento výrazný nárast nesúvisí s intenzívnejším výkonom dezinfekcie a regulácie živočíšnych škodcov, ale so zlepšením oznamovacej povinnosti subjektov vzhľadom na sankcie uložené v roku 2018.

Komentár k tabuľke č.15c

Sankčné opatrenia za správne delikty v oblasti chemických faktorov podľa zák. č. 355/2007 Z. z. boli uložené 4 subjektom.

Spoločnosti ATALIAN SK s. r. o. bola uložená pokuta za správny delikt podľa § 57 ods. 33 písm. d) zák. č. 355/2007 Z. z., nakoľko nepredložila na schválenie prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii chemickým faktorom.

Ing. Popovičovi, fyzickej osobe - podnikateľovi bola uložená sankcia za správne delikty podľa § 57 ods. 33 písm. d) za nevypracovanie prevádzkového poriadku pre prácu v expozícii chemickým faktorom, podľa § 57 ods. 22 písm. b) za nezabezpečenie posúdenia zdravotného rizika v súvislosti s expozíciou chemickým faktorom a nevypracovanie posudku o riziku v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou a podľa § 57 ods. 37 za neoznámenie začiatku výkonu deratizácie 48 hodín vopred.

Za správne delikty podľa § 57 ods. 22 písm. b) a ods. 33 písm. d) v súvislosti s s expozíciou zamestnancov chemickým bola uložená sankcia aj spoločnostiam ZTS VVÚ Machinery s. r. o. a ZTS Výskumno-vývojový ústav Košice, a. s.

13. Personalistika

Oproti roku 2018 sa počet zamestnancov odboru nezmenil. K 31.12.2019 pracovalo na odbore 9 zamestnancov. V súvislosti s odchodom Mgr. Porubskej na MD nastúpila koncom roka na odbor Mgr. Jurašková.

Odbor aj naďalej pozostáva z 2 oddelení a to oddelenia hygieny práce a oddelenia sledovania zdravotného stavu a fyziológie práce. Číselný prehľad týkajúci sa personálneho obsadenia ku koncu roka 2019 je uvedený v tabuľke č. 16.

Komentár:

1 lekár (vedúci odboru a oddelenia hygieny práce) - nadstavbová atestácia v odbore hygiena práce a pracovné lekárstvo

Oddelenie hygieny práce a oddelenie sledovania zdravotného stavu fyziológie práce

3 VŠ zdrav. – zdravotnícki pracovníci s ukončeným vzdelaním v odbore verejného zdravotníctva (1 Mgr. na Jesseniovej lekárskej fakulte v Martine, 1 Mgr. na Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave a 1 Mgr. na Trnavskej univerzite).

Zo stredných zdravotníckych pracovníkov majú 4 AHE PŠŠ z preventívneho pracovného lekárstva, bez špecializácie je 1 DAHE.

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2019 podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórie rizikového faktora (1. stupeň prevažujúcej činnosti)

Tabuľka č. 1a

Kód	Prevažujúca činnosť (1. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
		celkom	žien	celkom	Žien	celkom	žien
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	10	0	1	0	11	0
B	Ťažba a dobývanie	16	0	3	0	19	0
C	Priemyselná výroba	6 491	500	2 409	89	8 900	589
D	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	411	9	340	20	751	29
E	Dodávka vody, čistenie a odvod odp. vôd, odpady a služby odstraň. odpadov	138	0	51	0	189	0
F	Stavebníctvo	109	0	12	0	121	0
G	VO a MO, oprava motorových vozidiel a motocyklov	0	0	0	0	0	0
H	Doprava a skladovanie	625	50	40	0	665	50
I	Ubytovanie a stravovanie	0	0	0	0	0	0
J	Informácie a komunikácia	0	0	0	0	0	0
K	Finančné a poisťovacie služby	0	0	0	0	0	0
L	Činnosti v oblasti nehnuteľností	0	0	0	0	0	0
M	Odborné, vedecké a technické činnosti	359	88	23	2	382	90
N	Administratívne a podporné služby	647	56	119	0	766	56
O	Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	199	49	0	0	199	49
P	Vzdelávanie	4	3	0	0	4	3
Q	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	366	316	0	0	366	316
R	Umenie, zábava a rekreácia	150	51	0	0	150	51
S	Ostatné činnosti	0	0	0	0	0	0
spolu		9 525	1 122	2 998	111	12 523	1 233

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2019 podľa prevažujúcej činnosti a podľa kategórie rizikového faktora (2. stupeň prevažujúcej činnosti)

Tabuľka č. 1b

Kód	Prevažujúca činnosť (2. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
		celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
02	Lesníctvo a ťažba dreva	10	0	1	0	11	0
08	Iná ťažba a dobývanie	16	0	3	0	19	0
10	Výroba potravín	109	46	36	13	145	59
15	Výroba kože a kožených výrobkov	17	0	0	0	17	0
16	Sprac. dreva a výr. výrobkov z dreva	13	6	0	0	13	6
19	Výroba koksu a rafin. ropných produktov	306	14	201	11	507	25
23	Výroba ostatných nekov. min. výrobkov	675	26	80	0	755	26
24	Výroba a spracovanie kovov	3 283	271	1 573	56	4 856	327
25	Výr. kov. konštr. okrem strojov a zariad.	994	63	297	7	1 291	70
27	Výroba elektrických zariadení	31	5	19	0	50	5
28	Výroba strojov a zariadení i. n.	74	0	23	0	97	0
29	Výroba motor. vozidl., návesov a prívesov	90	11	0	0	90	11
31	Výroba nábytku	1	0	0	0	1	0
32	Iná výroba	65	10	8	0	73	10
33	Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	833	48	172	2	1 005	50
35	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	411	9	340	20	751	29
36	Zber, úprava a dodávka vody	48	0	0	0	48	0
37	Čistenie a odvod odpadových vôd	3	0	0	0	3	0
38	Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov, recyklácia materiálov	87	0	51	0	138	0
41	Výstavba budov	0	0	6	0	6	0
42	Inžinierske stavby	20	0	0	0	20	0
43	Špecializované stavebné práce	89	0	6	0	95	0
49	Pozemná doprava a doprava potrubím	357	0	33	0	390	0
52	Skladové a pomocné činnosti v doprave	268	50	7	0	275	50
74	Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	359	88	23	2	382	90
78	Sprostredkovanie práce	101	7	0	0	101	7
81	Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinnou úpravou	64	7	119	0	183	7
82	Admin., kancelár. a iné obchod. činnosti	482	42	0	0	482	42
84	Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	199	49	0	0	199	49
85	Vzdelávanie	4	3	0	0	4	3
86	Zdravotníctvo	316	266	0	0	316	266
87	Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	50	50	0	0	50	50
90	Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti	150	51	0	0	150	51
Spolu		9 525	1 122	2 998	111	12 523	1 233

**Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2019
podľa druhu a kategórie rizikového faktora
(1. stupeň triedenia podľa rizikového faktora)**

Tabuľka č. 1c

Rizikový faktor (1. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Biologický faktor	98	69	0	0	98	69
Elektromagnetické polia	86	1	0	0	86	1
Fyzická záťaž	594	43	8	0	602	43
Hluk	9 252	660	1 606	61	10 858	721
Chemické karcinogény, mutagény, reprodukčne toxické látky	648	219	125	0	773	219
Chemické látky a zmesi	3 532	88	1 603	39	5 135	127
Ionizujúce žiarenie	35	2	0	0	35	2
Optické žiarenie	71	23	0	0	71	23
Psychická pracovná záťaž	206	76	0	0	206	76
Tlak vzduchu	9	6	0	0	9	6
Vibrácie	1 437	132	345	16	1 782	148
Záťaž teplom a chladom	1 111	36	0	0	1 111	36

Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2019 podľa druhu a kategórie rizikového faktora – okrem chemických látok a zmesí (1.a 2. stupeň)

Tabuľka č. 1d

Rizikový faktor		Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
1. stupeň	2. stupeň	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Biologický faktor		98	69	0	0	98	69
	Tuberkulóza	98	69	0	0	98	69
Elektromagnetické polia		86	1	0	0	86	1
	Elektromagnetické polia	86	1	0	0	86	1
Fyzická záťaž		594	43	8	0	602	43
	Dynamická záťaž	44	8	0	0	44	8
	Dlhodobé nadmerné jednostranné zaťaženie	514	35	8	0	522	35
	Pracovná poloha	36	0	0	0	36	0
Hluk		9 252	660	1 606	61	10 858	721
	Premenný	9 251	660	1 606	61	10 857	721
	Impulzný	1	0	0	0	1	0
Ionizujúce žiarenie		35	2	0	0	35	2
	V zdravotníctve	9	2	0	0	9	2
	V priemysle	26	0	0	0	26	0
Optické žiarenie		71	23	0	0	71	23
	Laser	71	23	0	0	71	23
Psychická pracovná záťaž		206	76	0	0	206	76
	Psychická pracovná záťaž	206	76	0	0	206	76
Tlak vzduchu		9	6	0	0	9	6
	Zvýšený tlak vzduchu	9	6	0	0	9	6
Vibrácie		1 437	132	345	16	1 782	148
	Prenášané na ruky	893	24	264	11	1 157	35
	Prenášané na celé telo	565	108	81	5	646	113
Záťaž teplom a chladom		1 111	36	0	0	1 111	36
	Záťaž teplom	1 094	36	0	0	1 094	36
	Záťaž chladom	17	0	0	0	17	0

**Počty pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2019
podľa druhu a kategórie rizikového faktora – chemické látky a zmesi
(1. stupeň triedenia)**

Tabuľka č. 1e

Chemické látky a zmesi (2. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Alergény	204	36	10	0	214	36
Dermatotropné	109	9	43	0	152	9
Dráždivé	778	196	516	3	1 294	199
Chemické karcinogény	551	219	107	0	658	219
Jedovaté – toxické	200	57	18	0	218	57
Mutagény	259	182	0	0	259	182
Pevné aerosóly	3 599	83	1 629	39	5 228	122
Reprodukčné toxické látky	261	161	18	0	279	161
Veľmi toxické	21	0	0	0	21	0
Žieravé	78	36	22	0	100	36

Tabuľka č. 2

Štátny zdravotný dozor (preventívne aktivity)	Počet		
A. Rozhodnutia súhlasné/nesúhlasné § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z.	RÚVZ	ÚVZ SR	Spolu
- o návrhoch na uvedenie priestorov do prevádzky vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu faktorov životného prostredia alebo pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky	367/1		
- o návrhoch na schválenie prevádzkových poriadkov a návrhoch na ich zmenu	96/0		
- o návrhoch na používanie biologických faktorov, na zmenu ich použitia	0/0		
- o návrhoch na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami zmesami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín	6/0		
- o návrhoch na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagérov na pracovisku	2*/0		
- o návrhoch na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	107/0		
- o návrhoch na zaradenie prác do tretej alebo štvrtej kategórie, návrhoch na ich zmenu alebo vyradenie	76/0		
- o návrhoch na zriaďovanie a prevádzku pohrebiska, pohrebnej služby, krematória a na činnosti súvisiace s prevozom mŕtvych podľa osobitných predpisov	-		

- ostatné	60		
S p o l u:	714/1		
B. Rozhodnutia - pokyny - opatrenia	1 1		
C. Vydané / odobraté oprávnenia na činnosti pracovnej zdravotnej služby	-		
D. Vydané / odobraté oprávnenia na odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	-		
E. Záväzné stanoviská: § 13 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. s prihliadnutím na zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov a zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	-		
§ 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z.			
- k územným plánom a k návrhom na územné konanie	58		
- k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb	112		
- k návrhom na využívanie vodných zdrojov na zásobovanie pitnou vodou	0		

Tabuľka č. 3

Štátny zdravotný dozor	P o č e t
Výkon ŠZD (ukončený záznamom)	467
Šetrenie sťažností (vykazuje odbor, ktorý je nositeľom úlohy)	0
Šetrenie petícií	0
Šetrenie podnetov na výkon ŠZD	22
Odborné stanoviská (expertízy)	56
Konzultácie	2040
Poradenstvo - individuálne - skupinové	0
Iné činnosti*	0

Tabuľka č. 4

RÚVZ v sídle kraja	Počet vydaných osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami			Počet odobraných osvedčení
	Na základe skúšky pred komisiou	Na základe preukázania odbornej praxe (bez skúšky)	Spolu	Spolu
RÚVZ Košice	5	47	52	0

Tabuľka č. 5a

Počet zamestnancov exponovaných karcinogénnym a mutagénnym faktorom v SR - najčastejší výskyt podľa počtu exponovaných v rozdelení podľa krajov					
Chemický karcinogén, chemický mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity (vrátane azbestu)		Klasifikácia*	Počet exponovaných (vrátane azbestu) (vrátane RP) celkom / ženy		Počet podnikov / organizácií
1.	PAU	Proces s riz. CHK	548	47	4
2.	Formaldehyd	K 1B	220	172	9
3.	Dichróman draselný	K 1B, M 1B	150	106	9
4.	Benzén	K 1A, M 1B	116	65	6

* K 1A - dokázaný karcinogén pre ľudí, K 1B - pravdepodobný karcinogén,
M 1A - mutagén ľudských zárodočných buniek, M 1B - mutagén cicavčích zárodočných buniek,
proces - proces s rizikom chemickej karcinogenity

Tabuľka č. 5b

Oznámenia o výkone odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest a výkon štátneho zdravotného dozoru podľa § 41 ods. 16 zákona č. 355/2007 Z. z. a NV SR č. 253/2006 Z. z.	Počet
Oznámenia o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest	70
Výkon štátneho zdravotného dozoru po oznámení o začatí výkonu odstraňovania azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest	3

Tabuľka č. 6

Sankčné opatrenia	Počet	V sume
Pokuty za priestupky – blokové konanie	1	10
Pokuty za priestupky – pokuty do 1659 € okrem blokových konaní (§ 56 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z.)	-	-
Pokuty za iné správne delikty (§ 57 ods. 41 zákona č. 355/2007 Z. z.)	8	3200
Iné sankcie / opatrenia – zákaz výroby, používania zariadení a prevádzky (§ 55 ods. 2 písm. a), f), g) zákona č. 355/2007 Z. z.)	-	-
Trestné oznámenie	-	-
Náhrada nákladov (§ 58 zákona č. 355/2007 Z. z.)	-	-
Zvýšenie poistného (podľa zákona č. 461/2003 Z. z.)	-	-
Výkon rozhodnutia (§ 79 zákona č. 71/1967 Zb.)	-	-

Tabuľka č. 7

Úroveň ochrany zdravia na chránených pracoviskách v roku 2019									
RÚVZ	Počet nových posúdení		Počet kontrolovaných CHP v danom roku	Počet kontrol na CHP v danom roku (spolu) ¹	Počet zamestnancov so ZP na kontrolovaných CHP v danom roku (spolu) ²	Kontrolné listy	Zistené nedostatky	Uložené opatrenia	Poznámky (napr. vykonané úpravy prac. podmienok na pracovisku a pod.)
	rozhodnutí	stanovísk				(aké, koľko)	(aké, koľko)	(aké, koľko)	
Košice	34	3	46	46	125	Z - 1	0	0	0

Tabuľka č. 8

Použitie kontrolných listov (dotazníkov informovanosti zamestnancov) pri výkone ŠZD										
RÚVZ	Počet kontrolných listov									
	A	B	C	H	K	N	P	R	V	Z
Košice	0	0	30	95	3	0	0	0	29	1

Prehľad o počte podnikateľských subjektov kontrolovaných v r. 2019

Tabuľka č.9

Prehľad o počte kontrolovaných podnikateľských subjektov						
Právna forma subjektu	Počet kontrolovaných subjektov					
	rozdelenie podľa počtu zamestnancov v kontrolovanom subjekte					
	0	1 - 9	10 - 49	50 - 249	250 a viac	SPOLU
Podnikateľ-FO – nezapísaný v OR	1	74	1	-	-	76
Podnikateľ-FO – zapísaný v OR	-	-	-	-	-	-
FO – slobodné povolanie	-	-	-	-	-	-
FO – poľnohospodárska výroba	-	2	-	-	-	2
Fyzické osoby - spolu	1	76	1	0	0	78
Verejná obchodná spoločnosť	-	-	-	-	-	-
Spoločnosť s ručením obmedzeným	-	113	62	34	25	234
Komanditná spoločnosť	-	1	-	-	-	1
Nadácia	-	-	-	-	-	-
Nezisková organizácia	-	-	-	-	-	-
Akciová spoločnosť	1	15	12	8	3	39
Družstvo	-	-	-	-	-	-
Spoločenstvá vlastníkov pozemkov, bytov a pod.	-	-	-	-	-	-
Štátny podnik	-	2	-	-	-	2
Národná banka Slovenska	-	-	-	-	-	-
Banka – štátny peňažný ústav	-	-	-	-	-	-
Rozpočtová organizácia	-	1	-	-	-	1
Príspevková organizácia	-	5	8	2	2	17
Obecný podnik	-	-	1	-	-	1
Fondy	-	-	-	-	-	-

Verejnoprávna inštitúcia	-	-	2	1	1	4
Zahraničná osoba	-	-	-	-	-	-
Sociálna a zdravotné poisťovne	-	-	-	-	-	-
Odštepny závod	-	-	-	-	-	-
Združenie (zväz, spolok)	-	1	-	-	-	1
Politická strana, hnutie	-	-	-	-	-	-
Cirkevná organizácia	-	-	-	-	-	-
Organizačná jednotka združenia	-	-	-	-	-	-
Komora (s výnimkou profesijných komôr)	-	-	-	-	-	-
Záujmové združenie právnických osôb	-	-	-	-	-	-
Obec (obecný úrad), mesto (mestský úrad)	-	-	1	-	-	1
Krajský a obvodný úrad	-	-	-	-	-	-
Samosprávny kraj (úrad samosprávneho kraja)	-	-	-	-	-	-
Právnické osoby - spolu	1	138	86	45	31	301
SPOLU	2	214	87	45	31	379

Zdroj: RÚVZ v SR

Tabuľka č. 10

Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania						
Počet prešetr.	Č. položky Zoznam CHzP	Dg.	Organizácia (posledný zamestnávateľ)	Profesia	Záver prešetrenia S/N/?/K/X	Lehota (v dňoch)
1	46	Adenocarcinom sred. laloka pľúc - mikropapilárny typ.	U. S. Steel Košice, s. r. o.	troskár	?	32
2	29	Ochorenie HK z DNJZ: Impingement sy. SA bilat. Gr. II. pr. l. dx., PHS bilat, praecip. l. dx., Capsulitis adheziva omi l. dx., Epicondylitis radiali et ulnaris humeri bilat.	U. S. Steel Košice, s. r. o.	žeriavnik	?	49
3	29	Ochorenie HK z DNJZ: Sy canalis carpi l. sin. sredne ťažkého stupňa l. dx. Hraničné hodnoty, st. p. OP l. sin.	U. S. Steel Košice, s. r. o.	spojovací manipulant	N	57

4	45	Rhinitis allergica s precitlivosťou na ražnú múku, Rhinoconjunctivitis chronica perzist. str. ťažká, alergická, sy dráždivého kašľa AB v dokumentácií, t. č. bez prítomnej bronchiálnej hyperreaktivity, alergia na jelšu, trávu, obilniny, pšeničnú a ražnú múku	ELPROPEK, s. r. o. Košice	pekár	S	45
5	38	Hypacusis perceptiva bilat.	FERAD s. r. o.	zvárač - SZČO	S	25
6	38	Hypacusis combin. bilat., CSS po odrátaní prevodu 52,15 a 40, 1% Tinnitus aurium	ISS Facility Services spol. s r. o.	čistič	S	47
7	38	Porucha sluchu z hluku	U. S. Steel Košice, s. r. o.	zámočník	S	25
8	29	Impingement sy. omis I. utrg., I. gr. III., Epicondylitis lat. et med. Humeri bilat. chron.	U. S. Steel Obalservis, s. r. o. Košice	žeriavnik	S	28
9	28	Raynaudov sy. HK, sy canalis carpi bilat., gr. medii, Impingement sy. ommae bilat. gr. II., Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat., AC arthrosis def. bilat. incip., Arthrosis cubiti bilat.,	RMS Košice s. r. o.	hutný murár	S	43
	29				N	
	33	Susp. pneumokonióza.			S	
10	29	Susp. ochorenie HK z vibrácií ev. DNJZ: Sy karpálneho tunela bilat. (st. post. op. bilat. - 6/2014 a 3/2015), Laterálna a mediálna epikondylitída bilat.	Kaufland Slovenská republika, v. o. s.	pracovník na oddelení obslužných pultov	S	62
	28				N	
11	29	Ochorenie HK z DNJZ: Impingement sy ommae bilat. I. dx. gr. III., I. sin. gr. II., známky tendinózy, RM bilat. (USG), Epicondylitis ulnaris humeri bilat., Epic. radialis humeri I. dx.;	U. S. Steel Košice, s. r. o.	zámočník	S	49

	33	Choroba zo zaprášenia pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý (silikóza, silikotuberkulóza), vrátane (uhl'okopskej) pneumokoniozy: Pneumoconiosis susp., v.s. prejavy zväčšačných pľúc (HRTC)			S	
12	29	Syndróm manžety rotátorov bilat., st. post ASK 01/2019 a v roku 2014. Epicondylitis rad. et uln. hum. bilat.	U. S. Steel Košice, s. r. o.	zámočník	S	25
13	29	Ochorenie HK z DNJZ: Impingement sy. ommae bilat. pr. l. dx. chron., Syndróm manžety rotátorov, Arthrosis def. AC ommae l. dx. gr. II et l. sin. gr. II et arthrosis def. cubiti bilat gr. II precipuie l. dx., Epicondylitis lat. et med. humeri bilat. precip.	ZŠ Abovská 36, Košice	kuchárka	K	36
14	29	Ochorenie HK z DNJZ susp. Impingement sy ommae bilat. II - III, Epicondylitis radialis et uln. hum. l. sin., Sy canalis cubiti l. sin. v dok., Styloradiálna tendosynovitída vľavo v dok.	Nemocnica Košice - Šaca a. s.	masér	S	88
	47	Iné poškodenie zdravia z práce			N	
15	28	Susp. ochorenie HK z vibrácií event. DNJZ: Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat., Sy canalis carpi bilat. ľahk. stupňa, Impingement sy ramien bil. gr. I.,	RMS Košice s. r. o.	hutný murár	S	27
	29	Arthrosis acromioclavicularis l. sin. gr. II. et cubiti bilat. gr. II.			S	
16	28	Susp. ochorenie HK z vibrácií ev. DNJZ, Raynaudov sy. HK, Sy canalis carpi l. sin. str. ťažk. st., l. dx. ľahk. st.,	AT AGROCES, spol. s r. o.	obsluha zariadení a samostatných strojov pre	N	34
	29	Impingement sy. ommae			N	

		bilat. l. dx. gr. III., l. sin. gr. II		poľnohospodárstvo		
	37	bronchiálna astma			S	
	45	alergické ochorenia dýchacích ciest			N	
17	29	Ochorenie HK z DNJZ: Epicondylitis radialis et ulnaris humeri l. dx.	HOWE Slovensko s. r. o.	operátor výroby	S	29
18	29	Susp. ochorenie HK z DNJZ: Sy canalis carpi. bilat. EMG verif. 3/2018, Epicondylitis radialis humeri bilat., PHS bilat., Impingement sy ommae bilat. gr. II. l. dx., l. sin gr. I.	ÚVV a ÚVTOS	kuchárka	N	63
19	28	Ochorenie HK z DNJZ alebo vibrácií: Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat. chron. Impingement sy subacromiale l. dx. gr. I. (?), parc. laesia m. supraspinati omi l. dx. v dorzál. časti, Peritendinitis caput longum musculi bicipitis brachii.	TERMOSTAV - MRÁZ, spoločnosť s r. o.	izolátor - klampiar	N	40
	29				N	
20	28	Ochorenie HK z vibrácií, DNJZ: Impingement sy. ommae bilat., pr. l. sin., frozen shoulder l. sin., ruptura m. supraspinatus l. sin (usg), Sy canalis carpi bil. incip., Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat., Raynaudov sy HK v dokum.	KOSIT a. s.	žeriavnik	N	44
	29				S	
21	29	Impingement sy. ommae bilat. tendinosis m. supraspinati et infraspinati bilat., kalcifikát RM + AC arthrosa bilat. praec. l. sin., Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat.	U-Shin Slovakia s. r. o.	operátor výroby	S	73
22	28	Susp. ochorenie HK z vibrácií, DNJZ: Raynaudov sy. HK, Sy canalis carpi l. dx., str.	RMS Košice s. r. o.	predák hmotárne	N	32

	29	ťažk. st., Sy canalis cubiti l. sin. ľahk. st., Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat., Arthrosis art. cubiti l. sin., Impingement sy ommae			S	
23	38	Porucha sluchu z hluku	U. S. Steel Košice, s. r. o.	obsluha DTK, TG3V	S	22
24	28	Susp. ochorenie HK z DNJZ ev. vibrácií: Raynaudov sy. HK, Sy canalis carpi gravis praec. l. dx., st. p. OP pre SCC l. dx. 21.3.2019, l. sin 21.5.2019, PHS l. dx. incio., Impingement sy. ommae bilat. gr. II., Tendinitis m. supraspin. l. dx., B	U. S. Steel Košice, s. r. o.	zámočník	S	42
	29				N	
25	28	Ochorenie HK z DNJZ a z vibrácií : PHS bilat., Impingement sy ommae l. dx. gr. I., l. sin. gr. II., Peritendinitis m. biceps brachii l. dx., Omarthrosis l. sin., Arthrosis acromioclavicularis bilat., Epicondylitis radialis et ulnaris hum	U. S. Steel Košice, s. r. o.	žeriavnik	S	53
	29				S	
26	29	Impingement sy subacroniale l. dx. gr. II., Tendinosis m. supraspinati l. dx., Arthrosis acromioclavicularis bilat., Gonarthrosis gr. II., USG známky entezopatie dist. úponu m. quadriceps bilat.	U. S. Steel Košice, s. r. o.	vedúci posunu a posunovač	S	27
27	28	Susp. ochorenie HK z vibrácií ev. DNJZ: Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bil., Arthropatia cubiti l. sin. v dok., PHS, Bursitis SA l. sin., Arthrosis AC bil. Incip., Arthrosis DIP man. l. u., Sy canalis cubiti l. sin. ľah. st.	Magneti Marelli Slovakia, s. r. o.	operátor výroby - team leader	N	57
	29				N	

28	28	Susp. ochorenie HK z vibrácií event. DNJZ: Impingement sy. ommae bilat. chron. gr. I., Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat., Sy. canalis carpi l. sin. gr. levis., Raynaudov sy HK incip. v dok. Arthrosis def. AC ommae bilat. gr. II.	GE-METAL Štós, s. r. o.	pomocný robotník	N	46
	29				N	
29	28	Susp. ochorenie HK z DNJZ ev. vibrácií: Impingement sy ommae bilat. gr. II., Bursitis subacromialis bilat., Tendinitis caput longum m. biceps brachii bilat., susp. laesio partialis m. subscapularis l. sin., Arthrosis acromioclaviculari	U. S. Steel Košice, s. r. o.	žeriavnik	N	49
	29				S	
30	29	Impingement sy ommae l. sin. gr. II. (USG), l. dx. II. v dokum., Tendinosis m. supraspinati l. sin., Arthrosis acromioclavicularis bilat., Epikondylitis radialis et ulnaris humeri bilat.	U. S. Steel Košice, s. r. o.	žeriavnik	S	25
31	29	Syndróm karpálneho tunela obojstranne stredne ťažkého stupňa, Impingement sy ommae l. sin. gr. I. - II., Omarthrosis def. bilat. gr. II., Arthrosis acromioclavicularis bilat. gr. III., Arthrosis def. CMC I. - II. bilat. gr. III. at mediocarpal. bilat. pre	RMS Košice s. r. o.	formár - predák	N	43
32	28	Susp. ochorenie HK z vibrácií event. DNJZ: Impingement sy. ramien bil. vpravo II. stupňa, vľavo I. stupňa, Bursistis calcarea subdeltoidea l. dx., Arthrosis acromioclavicularis bilat. gr. III., Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat., klin., Sy.	RMS Košice s. r. o.	hutný murár	S	35
	29				N	

33	28	Susp. ochorenie HK z vibrácií a DNJZ: Epicondylitis rad. humeri bilat., Calcar olecrani ulnae bilat., Impingement sy. pr. ramena klin., St. p. dist. art. ommae l. dx. (2014),	U. S. Steel Košice, s. r. o.	strojník SÚ - opravár	N	50
	29	Arthrosis def. AC ommae et cubity bilat. gr. II., Incip. senzo/motor. prevažne			N	
34	28	Susp. ochorenie HK z vibrácií event. DNJZ: Sy. canalis carpi bilat., st. p. op. SKT l. sin., Epicondylitis rad. humeri bilat.,	U. S. Steel Košice - Labortest, s. r. o.	laborant	N	36
	29	Epicondylitis uln. humeri bilat., Impingement sy. SA l. sin. s prac. rupt. m. supraspinati l. sin., Impingement sy. SA l. dx. gr			N	
35	28	Ochorenie HK z DNJZ event. z vibrácií susp: Sy canalis carpi bilat., ľahšia senzít.	U. S. Steel Košice, s. r. o.	zámočník	N	57
	29	Neuropathia n. ulnaris l. dx., Impingement sy l. bilat. precip. l. dx. Neer III (?), Incip. Raynaudov sy HK, Arthróza AC a interphalal. zhybov rúk			S	
36	28	Susp. ochorenie HK z DNJZ ev. vibrácií: Impingement sy. ommae bilat. Bursitis subacromialis l. sin. MR zn. ruptúry m. subscapularit l. dx. - Lafosse II. star. dáta. zn.	U. S. Steel Košice, s. r. o.	žeriavnik	S	56
	29	tendinózy šľachy m. supraspinatus l. dx., MR zn. tendosynovitídy caput			S	
37	29	Susp. ochorenie HK z DNJZ: Epicondylitis radialis humeri bilat., Epicondylitis ulnaris humeri l. dx. t. č. v remisii, PHS l. dx., Impingement sy. omi bilat. klinicky, Tendinitis cap. longi m. biceps brachii l. sin., Arthrosis	Hydina Slovensko s. r. o.	výrobný robotník - porážka	S	34

		acromioclavicularis bilat.				
38	33	Silicosis pulmonum	U. S. Steel Košice, s. r. o.	vodič nákladnej dopravy	S	86
39	38	Susp. porucha sluchu z hluku	SchwartzWald, s. r. o.	piliar	N	87
40	46	Susp.: Duplex Ca - Ca mammae l. dx. a serózny Ca tuby IIIB susp. IV/PLE.	U. S. Steel Košice, s. r. o.	upratovačka - šatniarka	N	35
41	38	Susp. porucha sluchu z hluku	RMS Košice s. r. o.	vodič VZV	S	46
42	22	Eczema chronicum manuum et antebrachii l. utq. contactum, Thiuram mix epik. testy pozit. +++, latexové chirurgické rukavice (všetky druhy) pozit. +++)	UNLP Košice	diplomovaná operačná sestra	S	30
43	28	Sy canalis carpi bilat. anam.	Handtmann Slovakia s. r. o.	pracovník pre tlakové litie	N	39
	31	Hypersenzitívna pneumonitis v akútnom/subakútnom štádiu pri profesijnej expozícii hliníkom verif. CT			S	
44	33	Histol. potvrdená silikóza pľúc	Kovstav s. r. o., Lipany (HUTNÉ STAVBY, a. s. Košice)	metalizér	S	27
45	38	Porucha sluchu z hluku: Hypacusis perceptiva bilat. CSS 51,7%	U. S. Steel Košice, s. r. o.	evident expedičnej dokumentácie	S	27
46	33	Choroba zo zaprášenia pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý (silikóza, silikotuberkulóza), vrátane (uhlíkovskej) pneumokoniózy	EUROCAST Košice s. r. o.	prípravár výroby	S	28
47	33	Susp. pneumokonióza (sideróza pľúc)	U. S. Steel Košice, s. r. o.	2. tavič (troskár)	S	36
48	38	Porucha sluchu z hluku	U. S. Steel Košice, s. r. o.	sústružník kovov	S	36

49	24	Morbilli	Detská fakultná nemocnica Košice	lekár	S	71
50	24	Morbilli	Detská fakultná nemocnica Košice	zdravotná sestra	S	72
51	24	Morbilli	Detská fakultná nemocnica Košice	zdravotná sestra	S	73
52	24	Morbilli	Detská fakultná nemocnica Košice	zdravotná sestra	S	79
53	24	Morbilli	Detská fakultná nemocnica Košice	profesijná sanitárka	S	86
54	24	Morbilli	Detská fakultná nemocnica Košice	praktická sestra	S	52
55	24	Morbilli	Detská fakultná nemocnica Košice	sanitár	S	64
56	24	A15 (Respiračná TBC bakteriologicky a histologicky potvrdená) a dg. A16 (Respiračná TBC bakteriologicky alebo histologicky nepotvrdená)	UNLP Košice	inštrumentárna sestra	?	157
	47	Spondylodiscitis specifica L4/5			?	

Zdroj: RÚVZ v SR

Poznámka: V tabuľke je uvedený počet prešetrovaných podozrení na chorobu z povolania a pri každom je uvedená položka/položky zoznamu chorôb z povolania (u jednej fyzickej osoby mohlo prešetrovanie podozrenia na chorobu z povolania zahŕňať viac položiek zoznamu chorôb z povolania – najčastejšia kombinácia položiek 28/29).

Tabuľka č. 11

Špecializované úlohy a iná odborná činnosť						
Prednášky		Pregraduálna a postgraduálna výchova (počet hodín)	Publikácie v odborných časopisoch a zborníkoch (počet)	Zahraniczne pracovné a študijné cesty (počet)	Špecializované úlohy (počet)	Iné činnosti (počet)
na odborných podujatiach (počet prednášok)						
4		120	0	0	0	0

Tabuľka č.12

Objektivizácia faktorov v pracovnom prostredí			
Druh vzorky	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
Ovzdušie ¹⁾ - pracovné	55	73	144
Biologický materiál	0	0	0
Genetická toxikológia	91	91	9300
Hluk	19	57	370
Vibrácie	4	8	28
Optické žiarenie ²⁾	0	0	0
Elektromagnetické pole	82	1312	1886
Mikroklimatické podmienky	114	393	441
Ionizujúce žiarenie	106	2	598
S p o l u :	471	1936	12767

- Objektivizácia bola realizovaná Odborom chemických analýz a Odborom ochrany zdravia pred žiarením RÚVZ Košice

Tabuľka č. 13a

PZS vlastnými zamestnancami - vypracovala pre zamestnávateľa dokumenty*							
	Tímom PZS			Lekárom		Verejným zdravotníkom	
RÚVZ Košice	Počet subjektov**	Počet zamestnancov	z toho v kategórii 3 a 4	Počet subjektov**	Počet zamestnancov	Počet subjektov**	Počet zamestnancov
	3	13 413	7 894	2	82	-	-

- *) Napríklad posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, záznam o posúdení rizika, návrh na zaradenie prác do kategórie 3 alebo 4, návrh na zmenu alebo vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4,
 **) Údaje získané výkonom ŠZD

Tabuľka č. 13b

PZS dodávateľským spôsobom - vypracovala pre zamestnávateľa dokumenty*							
	Tímom PZS			Lekárom		Verejným zdravotníkom	
RÚVZ Košice	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	z toho v kategórii 3 a 4	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov
	892	24 957	3 648	250	902	20	49

- *) Napríklad posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, záznam o posúdení rizika, návrh na zaradenie prác do kategórie 3 alebo 4, návrh na zmenu alebo vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4
 **) Údaje získané výkonom ŠZD

Tabuľka č. 13c

Zamestnávateľ nezabezpečil vypracovanie dokumentov* v spolupráci s PZS					
RÚVZ Košice	v subjektoch, kde nie sú vyhlásené rizikové práce		v subjektoch s vyhlásenými rizikovými prácami		
	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	Počet kontrolovaných subjektov**	Počet zamestnancov	z toho v kategórii 3 a 4
	1	26	-	-	-

*) Napríklad posudok o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika, záznam o posúdení rizika, návrh na zaradenie prác do kategórie 3 alebo 4, návrh na zmenu alebo vyradenie prác z kategórie 3 alebo 4

***) Údaje získané výkonom ŠZD

Tabuľka č. 13d

Sankcie pre zamestnávateľov za správne delikty na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci týkajúce sa spolupráce s PZS				
	Názov a sídlo kontrolovaného subjektu	Správny delikt podľa § 57 zákona č. 355/2007 Z. z. (uviesť odsek a písmeno)	Popis (čoho sa týka podľa príslušného písmena)	V sume €
RÚVZ Košice	ZŠ a MŠ Juhoslovanská 2, Košice	ods. 22 písm. b)	nezabezpečí posúdenie zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia a nezabezpečí vypracovanie písomného posudku o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou podľa § 30 ods. 1 písm. b)	250 €

Tabuľka č. 13e

Sankcie pre poskytovateľov PZS za správne delikty na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci				
	Názov a sídlo kontrolovaného poskytovateľa PZS	Správny delikt podľa § 57 ods. 24 alebo ods. 36 zákona č. 355/2007 Z. z. (uviesť odsek a písmeno)	Popis (čoho sa týka podľa príslušného písmena)	V sume €
RÚVZ Košice	-	-	-	-

Tabuľka č. 14a

Spoločné preverky orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce vo vybraných organizáciách*		
Kraj	Počet	Organizácia (podnik)
Košický	1	Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice – Urologické oddelenie

Tabuľka č. 14b

Spoločné koordinované dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva s inými orgánmi dozoru vo vybraných organizáciách na prevenciu závažných priemyselných havárií (podľa zákona č. 128/2015 Z. z.)				
Kraj	Preverka vykonaná RÚVZ	Kontrolované subjekty	Kategória subjektu	Počet uložených opatrení
Košický	Košice	U. S. Steel Košice, s.r.o. DZ Energetika, prevádzka Technické plyny, Kyslíkáreň	B	0
		PROBUGAS a. s. Haniska pri Košiciach	A	0
		Messer Tatragas, spol. s r. o. Plniareň kyslíka Haniska pri Košiciach	A	0

Tabuľka č. 15a

Rozhodnutia orgánov verejného zdravotníctva v oblasti chemických faktorov, karcinogénov, mutagénov a látok reprodukčne toxických	Počet rozhodnutí	
	súhlas.	nesúhlas.
Rozhodnutia o návrhoch na uviedenie priestorov do prevádzky* vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu chemických faktorov (vrátane karcinogénov, mutagénov a látok reprodukčne toxických) pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky. (§13 ods.4 písm. a) zákona č.355/2007 Z. z.)	23	0
Rozhodnutia o návrhoch na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými látkami a zmesami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín (§ 13 ods. 4 písm. h) zákona č. 355/2007 Z. z.)	6	0
Rozhodnutia o návrhoch na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku. (§ 13 ods. 4 písm. i) zákona č. 355/2007 Z. z.)	6*	0
Rozhodnutia o návrhoch na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb. (§13 ods. 4 písm. j) zák. č. 355/2007 Z. z.)	107	0

* Týka sa prevádzok, u ktorých orgán verejného zdravotníctva schválil prevádzkový poriadok, ktorého súčasťou je posudok o riziku pri práci s chemickými faktormi.

Tabuľka č. 15b

Nápravné a predbežné opatrenia, oznámenia týkajúce sa chemických faktorov	Počet
Zákaz alebo obmedzenie uvádzania do obehu a použitia nebezpečných chemických látok a chemických prípravkov a iných výrobkov ohrozujúcich verejné zdravie. (§ 12 ods. 3 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.)	0
Zákaz alebo obmedzenie výroby, spracovania a používania chemických látok a prípravkov, ktoré zhoršujú pracovné prostredie, podmienky práce a ohrozujú zdravie zamestnancov. (§ 12 ods. 4 písm. e) zákona č. 355/2007 Z. z.)	0
Oznámenie začiatku vykonávania dezinfekcie a regulácie živočíšnych škodcov ako profesionálnu činnosť fyzickými osobami - podnikateľmi a právnickými osobami písomne najneskôr do 48 hodín pred jej začiatkom. (§ 52 ods. 4 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.)	1016
Zákaz výroby, manipulácie alebo uvádzania do obehu výrobkov, ktoré odporujú požiadavkám ustanoveným týmto zákonom a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia. (§ 55 ods. 2 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z.)	0
Opatrenie nariadené v prípade, ak hrozí poškodenie zdravia alebo života alebo ak k nemu už došlo vplyvom expozície karcinogénnym látkam, mutagénnym látkam a látkam reprodukčne toxickým vrátane nariadenia zneškodnenia nebezpečnej látky, nebezpečnej zmesi alebo nebezpečného výrobku. (§ 26 ods. 2 písm. b) zákona č. 67/2010 Z. z.)	0
Opatrenia prijaté na obmedzenie látky, látky v zmesi alebo látky vo výrobku, ak sa zistí, že na ochranu zdravia je nevyhnutný zásah. (§ 26 ods. 2 písm. c) zákona č. 67/2010 Z. z.)	0
Opatrenia prijaté v prípade, ak látka alebo zmes predstavuje vážne riziko pre zdravie ľudí z dôvodov klasifikácie, označovania alebo balenia*. (§ 26 ods. 3 písm. c) zákona č. 67/2010 Z. z.)	0

Tabuľka č. 15c

Sankčné opatrenia uložené orgánmi verejného zdravotníctva za správne delikty v oblasti chemických faktorov podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a zákona č. 67/2010 Z. z.	Podľa	Počet	V sume €
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 zákona č. 355/2007 Z. z.:	§ 57 ods. 33 písm. d)	1	150
	§ 57 ods. 22 písm. b), ods. 33 písm. d) § 57 ods 37	1	300
	§ 57 ods. 22 písm. b) a ods. 33 písm. d)	2	2100
Pokuty uložené za správne delikty podľa zákona č. 67/2010 Z. z.	§ 33 písm. ods. 1 písm. c), d), e) zákona č. 67/2010 Z. z.	0	0
Poriadkové pokuty uložené podľa zákona č. 67/2010 Z. z.	§ 36 písm. c) zákona č. 67/2010 Z. z.	0	0

Tabuľka č. 15d

Stanoviská, informácie, vyjadrenia a expertízy vypracované v oblasti chemických faktorov	Počet
Odborné stanoviská, informácie, expertízy a vyjadrenia pre Centrum pre chemické látky a prípravky Ministerstva hospodárstva SR (§ 26 ods. 3 písm. b) zákona č. 67/2010 Z. z.)	0
Vyjadrenie k bezpečnostnej správe (§ 23 ods. 7 písm. a) zákona č. 128/2015 Z. z.)	0

Tabuľka č. 16

Personálne obsadenie odboru (oddelenia) preventívneho pracovného lekárstva k 31.12.							
Lekári	VŠ		DAHE	AHE	SŠ		S p o l u
	zdrav.	iní			zdrav.	ostatní	
1	3	0	1	4	0	0	9

HYGIENA VÝŽIVY

1. Personálne obsadenie odboru hygieny výživy RÚVZ Košice

Zamestnanci (celkový počet)	VŠ II. stupňa	VŠ I. stupňa	Úplné stredné vzdelanie	Vyššie odborné vzdelanie
14*	8	1	4	1

*1 zamestnanec k 30. 05. 2019 ukončil pracovný pomer

2. Odborná činnosť a vzdelávanie zamestnancov

Zamestnanci odboru hygieny výživy sa v priebehu hodnoteného roka zúčastnili nižšie uvedených vzdelávacích akcií týkajúcich sa problematiky hygieny výživy, prípadne súvisiacich aj s činnosťou odboru hygieny výživy.

Názov vzdelávacej akcie	Druh vzdelávacej akcie	Dátum konania	Miesto konania	Organizátor	Počet zúčastnených zamestnancov
CS pracovná porada v HV	Pracovná porada	20.02.2019	Bratislava	ÚVZ SR Bratislava	1
Odborné semináre na odbore HV podľa plánu ÚKP	Seminár	8x	Odbor HV RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	95
Cudzorodé látky v potravinách	Konferencia	14.03. -15.03. 2019	Bratislava	ÚVZ SR Bratislava	1
Obaly pre potraviny a kozmetiku ošetrovateľstva	Medzinárodný seminár	10.04.2019	Praha	SYBA Praha	1
Zdravotné a výživové tvrdenia	seminár	27.09.2019	Trenčín	ÚVZ SR Bratislava	2
Nové trendy v hygiene výživy	seminár	22.10.2019	Bratislava	SZU Bratislava	2

Vnútro ústavné semináre pre VŠ	Seminár VŠ 9x	podľa vyprac. harmonogramu	RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	54
Vnútro ústavné semináre pre MTP	Seminár 7x	podľa vyprac. harmonogramu	RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	43
CS pracovná porada v HV	Pracovná porada	11.11.-12.11.2019	Štrbské Pleso	ÚVZ SR Bratislava	2
Komunikačné zručnosti pre manažérov	Kurz manažérskeho vzdelávania	25. – 26. 9. 2019	Košice	ÚVZ SR Bratislava	1
Základy manažérskych zručností	Kurz manažérskeho vzdelávania	05.11. – 06.11.2019	Bratislava	ÚVZ SR Bratislava	1
GDRP – odborná príprava osôb, ktoré sú zapojené do spracovateľských operácií osobných	školenie	14. 11. 2019	RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	13

Zamestnanci odb. hygieny výživy v roku 2019 pripravili odborné prednášky na VŠ a MTP semináre a semináre na pracovné porady odboru, v rámci ktorých bolo realizované vzdelávanie aj podľa ročného plánu ÚKP v celkovom počte: **8**

Zameranie prednášok na SŠ a VŠ seminároch:

- 1/ Kontrola hovädzieho mäsa z Poľska, pravdepodobne nevhodného na ľudskú spotrebu v ZSS patriacich do pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Košiciach.
- 2/ Bio rozložiteľné materiály na Potraviny.
- 3/ Kontrola pripravenosti ZSS na Majstrovstvá sveta v ľadovom hokeji v roku 2019
- 4/ Význam výživy u fajčiarov a pri odvykaní fajčenia.

Aktivity v médiách: **5**

Iné odborné činnosti:

- konzultačná a poradenská činnosť: **4900**
- členstvo v skúšobnej komisii pre vydávanie osvedčení odbornej spôsobilosti pre výkon práce v potravinárstve, v ktorom zastupuje odborný zamestnanec úrad: **2**
- členstvo v skúšobnej komisii na preskúšanie odbornej spôsobilosti na nákup, predaj a spracúvanie húb, v ktorom zastupuje odborný zamestnanec úrad: **2**

Hubárska poradňa poskytovala poradenskú činnosť od **6. 5. 2019 do 25. 11. 2019**, 1x týždenne (celkom **31 x**), poradňu navštívilo **170 klientov**, bolo identifikovaných húb: **421**.

1. Rozbor činnosti

3.1.1. Štátny zdravotný dozor

Štátny zdravotný dozor bol v hodnotenom roku vykonávaný podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v zariadeniach spoločného stravovania, nad kozmetickými výrobkami a v rámci posudkovej činnosti.

Odbor hygieny výživy **RÚVZ so sídlom Košiciach** zabezpečuje štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v potravinárskych prevádzkach a zariadeniach spoločného stravovania na území okresov **Košice mesto a Košice okolie**.

3.1.1. Posudková činnosť (tabuľka č.3 – prehľad výkonov posudkovej činnosti)

Počet súhlasných rozhodnutí: **437**, z toho:

- **ZSS – 298**
- **ostatné prevádzky: 139**

Počet nesúhlasných rozhodnutí: **2**

Počet zastavených konaní: **51**

Počet rozhodnutí na schválenie, resp. zmenu prevádzkových poriadkov: **16**

Prerušenie konania: **124**

Zastavenie konania: **51**, z toho **30** rozhodnutím a **21** vyznačením v spise

Počet záväzných stanovísk: **103**, z toho

- **k územnému konaniu: 23**
- **ku kolaudácii a k zmene v užívaní priestorov: spolu 80**
- **Iné výkony** (napr. vyjadrenia a stanoviská vrátane k projektovým dokumentáciám, resp. podnikateľským zámerom, oznámenia, výzvy k podaniu vyjadrenia pred začatím správneho konania): **703**

Podané boli **2 odvolania** (voči uloženej pokute), ktoré boli postúpené tunajším správnym orgánom ÚVZ SR Bratislava a boli potvrdené.

K najčastejším problémom pri uvádzaní potravinárskych zariadení do prevádzky patrilo:

- nepredloženie príslušných dokladov, ako napr. doklad stavebného úradu o užívaní stavby na posudzovaný účel a v zariadeniach spoločného stravovania prevádzkové poriadky, nájomnej zmluvy, resp. listu vlastníctva, čo bolo dôvodom výzvy prevádzkovateľov na predloženie dokladov
- predčasné podávanie žiadostí, keď pracovné priestory zariadení neboli pripravené k ich uvedeniu do prevádzky (pred ukončením stavebných úprav, resp. vybavenia prevádzok účelovým zariadením),
- nezabezpečenie dokladov o kvalite pitnej vody potravinárskych prevádzok zásobovaných z vlastného vodného zdroja a atestov o vodotesnosti žúmp, čo bolo dôvodom prerušenia konania, resp. predĺženie lehoty z dôvodu časovej a dôkazovej náročnosti nad 30 dní od začatia konania,
- nezabezpečenie členenia priestorov zariadení spoločného stravovania v zmysle platných právnych predpisov (napr. nebola riešená kuchyňa, hrubá prípravovňa zemiakov a zeleniny, nebola zabezpečená predsieň vo WC ako pre zamestnancov, tak aj pre konzumentov, neboli riešené šatne pre zamestnancov zvlášť pre mužov a ženy), nezabezpečenie jednosmernosti

výrobného procesu, pri zásobovaní tovarom (napr. nezabezpečenie samostatného vstupu pre zásobovanie potravinami), pri výdaji pokrmov a príjme použitého stolového riadu.

Na území okresu Košice – mesto vznikli prevádzky širšieho významu, a to:

- obchodné centrum SHOPBOX na Herlianskej ul. v Košiciach, v rámci ktorého okrem prevádzok nepotravinárskeho charakteru vznikli ako potravinárske, napr. kaviareň, herňa-bar, predajňa nápojov 1.day,
- objekt DUETT BUSINE RESIDENCE na Námestí osloboditeľov v Košiciach, kde bol o.i. zriadený Supermarket KLAS,
- obchodné centrum PRIMA, Rožňavská ul. v Košiciach, kde bola o.i. zriadená kaviareň, výrobňa cukrárenských výrobkov a predajňa nápojov,
- k hotelu ARENA, Nerudova 12, Košice, bola v prístavbe zriadená reštaurácia, kaviareň a cukrárenská výrobňa ,
- ďalšia predajňa LIDL na Herlianskej ul. v Košiciach,
- v prístavbe k OC Kaufland na Popradskej ulici v Košiciach bolo zriadené zariadenie spoločného stravovania McDonald's, v ďalších zrekonštruovaných priestoroch obchodného centra bolo zriadené Vietnamské Bistro, predajňa cukrárenských výrobkov a nápojov s možnosťou konzumu, predajňa tlače, časopisov a tabakových výrobkov,
- zrekonštruovaných bolo 6 ČSPH SLOVNAFT (FRESH CORNER) z dôvodu rozšírenia potravinárskej činnosti o prípravu a podávanie pokrmov rýchleho občerstvenie a dispozičných zmien priestorov zariadenia
-

3.1.2. Kontrolná činnosť

- kontroly podľa zákona č. 355/2007 Z. z.: **1561**
  - kontroly podľa zákona o ochrane nefajčiarov: **592**
  - **kontroly na základe podnetov/sťažností:**
- celkový počet podnetov: **110**, z toho počet opodstatnených: **41**, neopodstatnených: **44**, postúpených: **22**, v štádiu riešenia: **3**

Kontroly na základe podaných podnetov boli vykonané podľa zákona č. **355/2007 Z. z.**; zákona č. **152/1995 Z. z.** a zákona č. **377/2004 Z. z.**

Predmetom podnetov prešetrovaných podľa zákona č. 355/2007 Z. z. bolo:

- nedostatky v osobnej hygiene zamestnancov (bez pokrývky hlavy, resp. bez rukavíc, špinavé ruky) v zariadeniach spoločného stravovania,
- nedostatky v prevádzkovej hygiene v zariadeniach spoločného stravovania (neudržiavané ťažšie dostupné miesta, účelové, chladiace a mraziace zariadenia, znečistené pracovné plochy a podlahy), znečistené záchody pre konzumentov a zamestnancov, nedostatočne čistý riad, stoly, nedostatočné čistenie pívneho potrubia, poškodenie technologického a účelového zariadenia kuchyne,
- prevádzkovanie potravinárskych zariadení bez súhlasného rozhodnutia a bez vytvorenia podmienok,
- rušenie pohody bývania zápachom a nadmerným hlukom z produkcie hudby, ventilačných zariadení, resp. zápachom,
- nedodržanie hygienických požiadaviek pri výrobe pokrmov a podávaní pokrmov, podávanie pokazených, nedostatočne teplých pokrmov, resp. podávanie nekvalitných pokrmov, sensoricky zmenených s nedostatočnou gramážou, vlas v pokrmoch, podozrenie na výskyt plesní v pokrme, tráviace ťažkosti po konzumácii pokrmov, jednotvárnosť jedálneho lístka,

- výskyt hmyzu v zariadeniach s prípravou rýchleho občerstvenia situovaných v obchodnom centre a v pokrme v bufete situovanom v nemocnici,
- nevhodné odkanalizovanie záchodov pre konzumentov (zápach po splaškoch v okolí),
- nevyhovujúce mikroklimatické podmienky na pracoviskách,
- nedostatočné odvetranie prevádzkových priestorov zariadení,
- zamestnávanie zamestnancov bez odbornej a zdravotnej spôsobilosti,
- obťažovanie obyvateľov susediaceho obytného domu svetelným smogom (reflektor) z letnej terasy zariadenia spoločného stravovania.

Predmetom podnetov prešetrených podľa zákona č. 152/1995 Z. z.:

- nehygienický predaj zmrzliny a tráviace ťažkosti po jej konzumácii,
- predaj cukrárenských výrobkov bez vytvorenia hygienických podmienok,
- predaj výživových doplnkov a potravín na osobitné výživové účely po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti a zamestnávanie zamestnancov bez zdravotnej spôsobilosti v súvislosti s vykonávaním epidemiologicky závažných činností v potravinárstve,
- porušovanie hygienických predpisov v súvislosti so skladovaním potravín v bufete pre odsúdených,
- nesprávne označovanie, reklama a prezentácia výživových doplnkov s ohľadom na pripisovanie liečivých a preventívnych účinkov, prípadne iných zdravotných tvrdení,
- zavádzajúce informácie na webovej stránke e-shopu lekárne k predávaným výrobkom počítajúcej výživy dojčiat (dodanie iného výrobku ako bol v objednávke a navyše po uplynutí dátumu spotreby).

Podnety podľa zákona č. 377/2004 Z. z.:

- nerešpektovanie zákazu fajčenia v zariadeniach spoločného stravovania, kde sa pripravovali a podávali hotové pokrmy,
- obťažovanie zápachom z cigaretového dymu.

3.2 Úradná kontrola

Úradné kontroly potravín boli v roku 2019 vykonávané v rozsahu kompetencií orgánov verejného zdravotníctva ustanovených zákonom č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov, podľa ustanovení nariadenia ES č. 882/2004 o úradných kontrolách, nariadenia ES č. 852/2004 o hygiene potravín a v súlade s Plánom výkonu úradnej kontroly potravín vypracovaným na rok 2019 podľa Viacročného národného plánu pre úradnú kontrolu potravín.

Kontroly boli vykonávané **nad potravinami** z hľadiska ich zdravotnej bezpečnosti a označovania v zariadeniach spoločného stravovania, s výrobou a predajom zmrzliny, cukrárenských a lahôdkárskych výrobkov (pokrmov studenej kuchyne) v zariadeniach s ich konzumom na mieste, nad potravinami na osobitné výživové účely a výživovými doplnkami, na základe hlásení RASFF z ÚVZ SR o zdravotnej škodlivosti potravín a **materiálov určených na styk s potravinami**, podnetov a pri plnení ďalších stanovených úloh. Kontrolami bolo zisťované, overované a hodnotené **plnenie povinností** prevádzkovateľmi kontrolovaných potravinárskych prevádzok vo vzťahu k **podmienkam** výroby, skladovania a umiestňovania potravín na trh, **zabezpečovania** prevádzkovej hygieny, osobnej hygieny zamestnancov, zabezpečovaniu a uplatňovaniu **dokumentácie** súvisiacej s potravinárskou činnosťou vrátane správnej výrobných praxe. Realizovaný bol aj **odber vzoriek potravín, pokrmov, materiálov a predmetov určených na styk s potravinami za účelom** sledovania a hodnotenia ich zdravotnej bezpečnosti. Tiež bola úradná kontrola vykonávaná nad epidemiologicky rizikovými činnosťami osôb.

Výsledky z úradných kontrol boli priebežne vkladané do informačného systému pre vytváranie databázy.

V roku 2019 bolo vykonaných 2265 kontrol, pri ktorých bolo zistených celkom 120 nezhôd v 73 kontrolovaných subjektoch.

3.2.1 Úradná kontrola v potravinárskych podnikoch vyrábajúcich a manipulujúcich s nebalenou zmrzlinou, minerálnymi a pramenitými vodami pre dojčatá, potravinami na osobitné výživové účely, výživovými doplnkami, prídavnými látkami, arómami doplnky

Tunajší úrad eviduje **41 prevádzok s výrobou a predajom zmrzliny na maloobchodnej báze.**

Frekvencia a typy nezhôd pri výrobe a manipulácii s nebalenou zmrzlinou:

(celkový počet nezhôd 7 v 3 zariadeniach)

- v dodržiavaní zásad SPV, HACCP – 2
- v priebežnom vzdelávaní zamestnancov – 1
- v hygiene prevádzky – 0
- v osobnej hygiene – 0
- v odbornej spôsobilosti – 0
- v zdravotnej spôsobilosti – 0
- v označovaní - 0
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach – 0
- potravinách po dátume spotreby/dátume min. trvanlivosti – 0
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – 1
- v skladovaní potravín – 0
- v manipulácii s potravinami – 0
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zariadením - 0
- iné – 3

Najčastejšie zisťované nedostatky pri výrobe a manipulácii so zmrzlinou:

- **v dodržiavaní zásad SVP, HACCP** – nezavedenie a neuplatňovanie postupov pri výrobe zmrzliny založené na zásadách vypracovaného systému HACCP,
- **v priebežnom vzdelávaní zamestnancov** – nezabezpečenie školenia zamestnancov o hygiene potravín v rozsahu primeranom pracovným činnostiach, ktoré vykonávajú,
- **v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti** – nepredloženie dodacieho listu k predávaným zmrzlinám,
- **iné** - neodkladanie vzoriek z vyrobených zmrzlín.

Frekvencia a typy nezhôd pri výrobe a manipulácii s výživovými doplnkami a ostatnými potravinami na osobitné výživové účely, vrátane dojčenskej a detskej výživy (celkový počet nezhôd 8 v 6 prevádzkach):

- v dodržiavaní zásad SPV, HACCP – 0
- v priebežnom vzdelávaní zamestnancov – 0
- v hygiene prevádzky – 0
- v osobnej hygiene v – 0
- v odbornej spôsobilosti – 0

- v zdravotnej spôsobilosti – 0
- v označovaní – 4
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach – 0
- potravinách po dátume spotreby/dátume min. trvanlivosti – 0
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – 0
- v skladovaní potravín – 0
- v manipulácii s potravinami – 0
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zariadením – 0
- iné - 4

Najčastejšie zisťované nedostatky pri výrobe a manipulácii s výživovými doplnkami a ostatnými potravinami na osobitné výživové účely, vrátane dojčenskej a detskej výživy

- **v označovaní, prezentácii a reklame** výživových doplnkov:
- neuvedenie krajiny pôvodu v označení výrobkov z tretích krajín,
- na obale výrobkov nesprávne uvádzané označenie dátumu minimálnej trvanlivosti ako expirácia („EXP“),
- používanie nepovolených zdravotných tvrdení na potravinách, pripisovanie zdravotných tvrdení komplexne výrobku, nie konkrétne jeho zložkám, prípadne látkam v jeho zložení,
- uvádzanie nepovolených zložiek v zložení výrobkov a chemicky nesprávne uvádzanie niektorých zložiek vo výrobku

Iné:

- neoznámenie predaja výživových doplnkov na diaľku na účely registrácie,
- umiestňovanie výživových doplnkov s obsahom nepovolených zložiek/látok na trh prostredníctvom predaja na diaľku,
- umiestňovanie nesprávne označených potravín (prírodné sladidlo Xylitol ako Brezový cukor)
- umiestňovanie nevyhovujúcej potraviny na trh z dôvodu patogénnych mikroorganizmov (Repíkový čaj- výživový doplnok, žiadosť ÚVZ SR Bratislava)

Frekvencia a typy nezhôd nad materiálmi a predmetmi určenými na styk s potravinami:

V súvislosti s kontrolou materiálov a predmetov určených na styk s potravinami bolo vykonaných celkom **45 kontrol**. Z toho 3 s odberom vzoriek v distribučnej sieti, 1 kontrola v súvislosti so šetrením podnetu, 2 kontroly v súvislosti s kontrolou dokumentácie vo veľkoskladoch a 39 kontrol v rámci RASFF predmetov určených na styk s potravinami.

V hodnotenom období bolo zamestnancami odboru vybavených 12 objednávok prevádzkovateľov týkajúcich sa laboratórnych rozborov potravín, hotových pokrmov, zmrzlín, v rámci ktorých bolo posúdených 38 vzoriek.

Zhodnotenie kontrol vykonaných v nadväznosti na hlásenia o výskyte zdravotne škodlivých potravín v systéme Rapid Alert System For Food (RASFF):

V rámci RASFF boli na tunajší úrad zaslané nasledovne varovné oznámenia týkajúce sa:

1. Veterinárnych kontrol hovädzieho mäsa z Poľska pravdepodobne nevhodného na ľudskú spotrebu, ktoré neboli dôkladne vykonané,

2. Aflatoxínov v ovocnom detskom príkrme „babylove“
3. Nevyhovujúceho výrobku s názvom Propolis powder 10 % silicon dioxide pôvodom Číny pre vysoký obsah PAU
4. Prítomnosti minerálneho oleja aromatických uhl'ovodíkov (MOAH) v počiatočnej a následnej dojčenskej výžive značky Novalac, Nestlé, Nutrilon, Hero Baby a Neolac
5. Prítomnosti arzénu a ortuti v detskej výžive značky Hamé Hamánek - Tuniak so zeleninou a zemiakmi 190g, mäsovo-zeleninový príkrm určený od 5. mesiaca veku dieťaťa
6. Detekcie úhora európskeho vo výrobku označenom ako úhor americký
7. Neoznačenia SiO₂ v grilovaných artičokoch v slnečnicovom oleji pôvodom z Talianska
8. Nálezu šigatoxínu v tatárskom bifteku vyrobenom v Poľsku produkujúceho Escheria coli

Na základe vyššie uvedených varovných oznámení zamestnanci úradu vykonali ciele kontrolu pričom inkriminované výrobky v preverených zariadeniach nezistili.

V roku 2019 bolo vykonaných **39 kontrol** v súvislosti s hlásením zdravotne škodlivých predmetov určených na styk s potravinami v systéme **RAPID ALERD**.

Jednalo sa o migráciu formaldehydu a melamínu z drevenej misky z Číny, o migráciu olova a kadmia zo skleneného hrnčeka, migráciu formaldehydu z bambusového hrnčeka a o keramický set škrabka a nôž, u ktorého došlo k zlomeniu čepele.

V kontrolovaných prevádzkach neboli predmetné nebezpečné výrobky zistené.

3.2.2. Kontrola v zariadeniach spoločného stravovania (ZSS) vrátane výroby lahôdkárskych výrobkov, cukrárskych výrobkov a prípravy hotových pokrmov a jedál na predajných miestach

Tunajší úrad eviduje **2428 ZSS** (z toho 1104 vyvárajúce a 1324 nevyvárajúce), z ktorých bolo kontrole podrobených 850 subjektov, u ktorých bolo vykonaných **1727 kontrol**.

Frekvencia a typy nezhôd (**celkový počet nezhôd 103 v 62 zariadeniach**)

- dodržiavanie zásad SPV, HACCP – 6
- v priebežnom vzdelávaní zamestnancov – 0
- v hygiene prevádzky – 31
- v osobnej hygiene – 6
- v odbornej spôsobilosti – 2
- v zdravotnej spôsobilosti – 0
- v označovaní – 1
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach – 0
- potravinách po dátume spotreby/dátume min. trvanlivosti - 1
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – 2
- v skladovaní potravín – 2
- v manipulácii s potravinami – 23
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zariadením – 0
- iné – 29

Kontrola v ZSS - kontrola prevádzkovateľov (popis najčastejšie zisťovaných nezhôd):

- **v dodržiavaní zásad SVP, HACCP**
- nepredloženie dokumentáciu SVP ani evidencie súvisiacej s jej uplatňovaním pri výrobe pokrmov a nápojov,
- nedodržanie kritických limitov v kritických kontrolných bodoch,

- nedôsledné vedenie evidencie o sledovaní mikroklimatických podmienok skladovaných potravín, o nápravných opatreniach v prípade zistení prekročenia kritických limitov v kritických kontrolných bodoch,
- nezabezpečenie vylúčenia kríženia čistých a nečistých činností pri výrobe pokrmov a nápojov
- **v hygiene prevádzky** – nezabezpečenie čistoty a dobrého stavu údržby priestorov a účelového strojno-technologického zariadenia a vybavenia výrobných a manipulačných priestorov, kuchyne, skladov, priestorov výčapu (napr. chladiace, mraziace zariadenia, účelové zariadenia na tepelnú úpravu pokrmov, úložné a odkladacie plochy, pracovné plochy, svietidlá, dvere, vzduchotechnické zariadenia), konzumných priestorov, šatní pre zamestnancov, znečistenie stien a stropov s nánosom pavučín a plesní, poškodenie podláh; uloženie prepraviek s prázdnyimi obalmi na komunikačných priestoroch, uloženie osobných vecí zamestnancov v kuchyni na manipulačných plochách, parapetných doskách,
- **v osobnej hygiene** – nepoužívanie a znečistenie ochranného pracovného odevu zamestnancov, nepoužívanie pokrývok hlavy, nosenie šperkov a rôznych ozdobných predmetov, spoločné uloženie pracovného a civilného odevu v šatňových skrinkách i mimo nich, nezabezpečenie účelového zariadenia na umytie, resp. na osušanie rúk, nezabezpečenie teplej vody k umývadlám na ruky,
- **v odbornej spôsobilosti** – nepredloženie dokladov o odbornej spôsobilosti zamestnancov na vykonávanie epidemiologicky závažných činností pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov,
- **v označovaní** – nezabezpečenie označenia alergénov u predávaných zmrzlín,
- **potraviny po uplynutí dátumu spotreby/dátumu minimálnej trvanlivosti**- v jednom zariadení boli zistené mrazené potraviny po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti,
- **v overovaní pôvodu potravín, výsledateľnosti** – nepredloženie dodacích listov k potravinám určeným na výrobu pokrmov,
- **v skladovaní potravín** - uchovávanie nezlúčiteľných druhov potravín v chladiacich zariadeniach (napr. tepelne neopracované s tepelne opracovanými, balené s nebalenými), prekročenie teploty v chladiacich a mraziacich zariadeniach,
- **v manipulácii s potravinami** – nezabezpečenie dostatočného množstva oddelených pracovných plôch so zreteľom na druh suroviny a spôsob jej spracovania a ich viditeľné označenie, zámena pracovných plôch na manipuláciu so surovinami, zmrazovanie surovín určených na výrobu pokrmov dodaných do zariadení v chladenom stave (napr. mäsa, mäsových výrobkov, chleba, knedlí), rozmrazovanie mäsa v rozpore s požiadavkami platných predpisov,
- **iné** – vykonávanie činnosti bez posúdenia priestorov orgánom verejného zdravotníctva a bez schválenia prevádzkového poriadku tohto zariadenia, ohrozenie bezpečnosti hotových pokrmov, nedostatky technického charakteru (napr. poškodenie, stien, podláh, účelového zariadenia a vybavenia), prekročenie hladiny hluku, napr. z reprodukovanej hudby, ventilačného zariadenia), nezabezpečenie teplej a studenej pitnej vody do drezu a umývadla na ruky.

Frekvencia a typy nezhôd v ostatných prevádzkarňach registrovaných RVPS (celkový počet nezhôd 2 v 2 zariadeniach):

- v dodržiavaní zásad SPV, HACCP – 0
- v priebežnom vzdelávaní zamestnancov – 0
- v hygiene prevádzky – 0
- v osobnej hygiene – 1

- v odbornej spôsobilosti – 0
- v zdravotnej spôsobilosti -0
- v označovaní -0
- vo výživových a zdravotných tvrdeniach – 0
- potravinách po dátume spotreby/dátume min. trvanlivosti – 0
- v overovaní pôvodu potravín, výsledovateľnosti – 0
- v skladovaní potravín – 0
- v manipulácii s potravinami – 0
- v manipulácii s odpadom a jeho kategorizačným zariadením – 0
- iné – 1

Najčastejšie zisťované nedostatky v ostatných prevádzkarňach registrovaných RVPS:

- **v osobnej hygiene** – nepoužívanie a znečistenie ochranného pracovného odevu
- **iné** – prevádzkovanie bez súhlasu orgánu verejného zdravotníctva

3.2.3 Audity podľa článku 5 nariadenia (ES) č. 882/2004

Na rok 2019 nebol plánovaný výkon auditov v potravinárskych zariadeniach ani u výrobcov obalových materiálov.

3.2. Zdravotná neškodnosť potravín

V roku 2019 bolo odobratých a vyšetrených **celkom 790**, z toho 4 **vzorky** predmetov určených na styk s potravinami, **mikrobiologicky** bolo vyšetrených **674 vzoriek** potravín a pokrmov a **chemicky 116 vzoriek**.

3.3.1. Mikrobiologické hodnotenie potravín

Mikrobiologicky bolo vyšetrených **674 vzoriek**, z ktorých nevyhovelo **70 vzoriek, t.j. 9,87 %**. **Kritériám hygieny procesu výroby nevyhovelo spolu 60 vzoriek** a to podľa jednotlivých skupín komodít nasledovne:.

- **14 vzoriek lahôdkárskeho výrobu**, z toho 10 pre prekročenie počtu kvasiniek, 9 vzoriek pre prekročenie počtu koliformných baktérií a 3 vzorky pre prekročenie počtu E. coli a 1 vzorka pre prekročenie počtu Koagulázopozitívnych stafylokokov v 1g;
- **37 vzoriek zmrzlín**: z toho 7 vzoriek pre prekročenie počtu kvasiniek, 35 vzoriek pre prekročenie počtu Enterobacteriaceae a 5 vzoriek pre prekročenie počtu koliformných baktérií v 1g;
- **7 vzoriek cukrárskeho výrobu**: pre prekročenie počtu koliformných baktérií, kvasiniek a plesní v 1g;
- **10 vzoriek hotových pokrmov**: z toho 7 vzoriek pre prekročenie, resp. prítomnosť koliformných baktérií, 1 vzorka pre prítomnosť E. coli a 4 vzorky pre prekročenie počtu B. cereus,
- **2 vzorky pokrmov rýchleho občerstvenia** pre prekročenie počtu koliformných baktérií v 1g.

Označovanie potravín

Pri kontrolách boli zisťované nedostatky pri označovaní výživových doplnkov a potravín určených na osobitné výživové účely, a najčastejšie šlo o:

- neuvedenie krajiny pôvodu v označení výrobkov z tretích krajín

- na obale výrobkov nesprávne uvádzané označenie dátumu minimálnej trvanlivosti ako expirácia („EXP“)

Pri kontrole výživového doplnku v **TV reklame (reklamný spot)** s obchodným názvom „bellasin balance 40+“ bolo zistené slovné pripisovanie rôznych tvrdení, vrátane zdravotných tvrdení na obale tohto výživového doplnku, a to všeobecne k produktu, nie jeho zložkám. Ďalej pri vyobrazení obalu výživového doplnku v TV reklame a popisov k nemu boli písomné uvádzané zdravotné tvrdenia o.i. i k jeho rastlinným zložkám – guarana, zelený čaj, ďatelina, rozchodnica, ktoré nie sú súčasťou zoznamu povolených zdravotných tvrdení na potravinách. Navyše pri rastline „rozchodnica“ bolo o.i. uvedené modifikované zdravotné tvrdenie, ktoré bolo k zložke „extrakt z rozchodnice ružovej“ zamietnuté nariadením komisie EÚ č. 1066/2013 z 30. októbra 2013.

Pri kontrole reklamy a prezentácie výživových doplnkov v **e-shopoch** v rámci podnetov boli najčastejšie zisťované nedostatky týkajúce sa:

- pripisovaniu rôznych zdravotných tvrdení komplexne výrobku, nie konkrétne jeho zložkám, príp. látkam v jeho zložení
- pri popisoch zloženia výživových doplnkov boli uvádzané nepovolené zložky, niektoré zložky napr. v zložení bola uvádzaná kyselina salicylová ako aspirín, pričom aspirín, resp. acylpyrín je chemicky kys. acetylsalicylová a pod.

3.3.2. Chemické hodnotenie potravín

Počet odobratých a laboratórne vyšetrených vzoriek potravín (vrátane pokrmov), z ktorých bolo **chemicky vyšetrených 116 vzoriek**, ktoré **vyhoveli** v sledovaných chemických ukazovateľoch požiadavkám Potravinového kódexu SR, resp. Nariadeniam komisie (ES).

Podľa jednotlivých kontaminantov a prídavných látok v jednotlivých komoditách potravín boli vyšetrené vzorky v nasledovnom rozsahu:

kontaminujúce látky -Pb, Cd, Hg boli sledované v hotových pokrmoch, vo výživových doplnkoch, dojčenskej a detskej výžive, ovocných a bylenných čajoch, v balených minerálnych vodách a pramenitých vodách, na obsah olova 40 vzoriek, kadmia 39 vzoriek a ortuti 35 vzoriek. Všetky vyšetrené vzorky **vyhoveli**.

- kontaminanty - **As** bol sledovaný v pramenitej vode pre dojčatá a vo vode vo watercooleroch, vyšetrených bolo 6 vzoriek, obsah **Cu** bol sledovaný v pramenitej vode pre dojčatá a vo vode vo watercooleroch, výživovom doplnku, celkom bolo vyšetrených 7 vzoriek, na obsah **niklu** bolo vyšetrených 7 vzoriek a to v pramenitej vode pre dojčatá, vo vode vo watercooleroch a v dojčenskej výžive. Všetky vyšetrené vzorky **vyhoveli**.

Prehľad v tab. č. 5.

- prítomnosť **dusičnanov** bola sledovaná v pramenitých vodách pre dojčatá, vo vode vo watercooleroch a v dojčenskej výžive celkom bolo vyšetrených 14 vzoriek, prítomnosť **dusitanov** v potravinách pre dojčatá a malé deti a v pramenitej vode pre dojčatá a vo vode vo watercooleroch celkom bolo vyšetrených 14 vzoriek;
- na stanovenie prítomnosti **zearalenon** – 2 vzorky, **deoxynivalenolu** - 2 vzorky **a Patulinu** -2 vzorky v potravinách pre dojčatá a malé deti, všetky vyšetrené vzorky vyhoveli;
- na sledovanie obsahu **reziduí pesticídov** v potravinách- 1 vzorka, ktorá vyhovela;
- na prítomnosť **PCB** - 2 vzorky, ktoré vyhoveli;
- na prítomnosť **akryamidu** neboli vyšetrené vzorky

- na prítomnosť **benzoapyrénu** bola vyšetrená 1 vzorka, ktorá vyhovela;
- na sledovanie prítomnosti histamínu - 0 vzoriek;
- **z prídavných látok** bola sledovaná, prítomnosť **farbív** v nebalených zmrzlínach, celkom bolo vyšetrených 8 vzoriek, obsah **chemických konzervačných látok** bol zisťovaný v 2 vzorkách a obsah pridanej kuchynskej soli v 39-tich vzorkách hotových pokrmov. Všetky vyšetrené vzorky v sledovaných ukazovateľoch vyhoveli,
- Prehľad v tab. č. 6.
- **glutén** – vyšetrená 1 vzorka a to: Sušienky so smotanou, zistená hodnota menej ako 5,0 mg/kg;
- **dušitany** – vyšetrené 6 vzoriek detskej výživy na báze ovocia a zeleniny, všetky zo zistenou hodnotou menej ako 2,0 mg/kg;
- sledovanie špecifických kritérií zdravotnej bezpečnosti **radiačne ošetrovaných potravín** - 1 vzorka Jadrá vlašských orechov, v ktorých nebolo zistené radiačné ošetrovanie;
- sledovanie potravín na **prítomnosť GMO** -v hodnotenom období, podľa plánu úradnej potravín tunajší RÚVZ nebol zaradený na odber vzorky.

3.4. Turistická sezóna

3.4.1 Letná turistická sezóna

Na území mesta Košice-mesto sa nachádza niekoľko stredísk cestovného ruchu so zariadeniami poskytujúcimi stravovacie služby (mestské kúpaliská, a to na Rumanovej ulici a Staničnom námestí - Červená hviezda), Alpinka, areál Anička, ZOO Kavečany a oblasť prírodného plážového kúpaliska pri Sídlišku nad Jazerom.

Na území **okresu Košice - okolie** sú to najmä **kúpaliská a prírodné vodné nádrže v obciach** Ružín, Bukovec, Medzev a tiež Moldava nad Bodvou a Čaňa, ktoré ani v tejto sezóne neboli prevádzkované.

Pred začatím letnej turistickej sezóny, ako aj počas nej boli vykonávané kontroly v zariadeniach spoločného stravovania sezónneho charakteru aj s celoročnou prevádzkou a v stánkoch s predajom zmrzliny, pri ktorých nedostatky neboli zistené, až na 1 zariadenie spoločného stravovania, v ktorom boli zistené závažné nedostatky v prevádzkovej hygiene, čo bolo dôvodom nariadenia opatrenia na mieste o jeho uzatvorení do doby odstránenia nedostatkov .

3.4.2 Zimná turistická sezóna

Na dozorovanom území boli v hodnotenom období využívané zariadenia spoločného zariadenia len v rekreačné stredisku **Jahodná (reštaurácia a čajovňa)**. Ide o zariadenia s celoročnou prevádzkou.

Kontrolou zameranou na podmienky manipulácie s potravinami, prevádzkovú a osobnú hygienu zamestnancov a dokumentáciu súvisiacu s činnosťou neboli zistené nehody s platnými predpismi.

3.5 Hromadné akcie

V roku 2019 sa uskutočnilo na území mesta Košice a okresu Košice okolie **spolu 11** hromadných akcií konaných v rámci osláv mesta Košice, pri konaní kultúrnych a športových podujatiach a vianočných sviatkov spojených s poskytovaním občerstvovacích služieb, ktoré boli usporiadateľmi ohlásené podľa § 52 zákona č. 355/2007 Z. z.:

Ide o nasledovné hromadné akcie:

Kultúrne podujatia: 1

- Dni mesta Košice, Hlavná ul., Košice

Športové podujatia: 1

- Majstrovstvá sveta v ľadovom hokeji 2019 konané v dňoch od 10. 05. – 26. 05. 2020

V rámci vianočných sviatkov: 1 (3 lokality)

- Vianočné trhy na Hlavnej ul., pred NZC Aupark, pred OC Galéria

V rámci trhov a jarmokov: 1

- Staromestské veľkonočné trhy v Košiciach

Iné: 7

- Stretnutie prezidentov krajín Bukureštskej deviatky, Kulturpark Kukučínova, Košice, Divadelná kaviareň, Hlavná 78, Košice, Hotel Double Tree Hilton, Hlavná ul., Košice konané dňa 28. 02. 2020,
- Zabíjačka Čaña
- Festival – Káva, čaj, čokoláda v objekte Kulturpark, Kukučínova 2, Košice
- Košice Gurmán Fest 2019
- Slávnostné dni vína v Košiciach
- Košice Street Food festival, Kasárenské námestie, Košice,
- „Polievka sv. Alžbety“ Hlavná ul., Košice

Vykonaných bolo spolu 597 kontrol. Najčastejšie boli zistené nedostatky v prevádzkovej hygiene, manipulácii s potravinami, resp. hotovými pokrmami, vykonávanie potravinárskej činnosti bez dokladu o odbornej spôsobilosti, prevádzkovanie bez súhlasného rozhodnutia ale aj nesplnenie uloženého opatrenia o uzatvorení prevádzky.

4. Sankčné opatrenia

Sankčné opatrenia podľa zákona č. 355/2007 Z. z.:

- podľa § 55 ods. 2 písm. g) bolo vydaných **30 opatrení na mieste**, ktorými bolo nariadené uzatvorenie potravinárskych prevádzok, z dôvodu možného rizika vážneho poškodenia zdravia ľudí;
- podľa § 55 ods. 2 písm. a) bolo vydané **1 opatrenie na mieste**, ktorým bol vydaný zákaz manipulácie so surovinami určenými na prípravu pokrmov, z dôvodu nevytvorenia podmienok
- podľa § 58 zákona č. 355/2007 Z. z. bolo uplatnených **11 náhrad nákladov** v celkovej sume **959,50 eur**;
- podľa § 57 bolo uložených **11 pokút** v sume **11 900 eur**;
- podľa § 56 bolo uložených **33 blokových pokút** v sume **2130 eur**;

Sankčné opatrenia podľa zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v platnom znení:

- podľa § 19 ods. 1 v spojitosti s § 20 ods. 9, 12 ako aj podľa čl. 54 nariadenia EP a Rady (ES) č. 882/2004 boli vydané nasledovné **opatrenia**:
- podľa § 20 ods. 12 písm. e) - **2 opatrenie** - o pozastavení alebo zatvorení prevádzky;
- podľa § 20 ods. 12 písm. a) - **1 opatrenie** - o okamžitom stiahnutí potravín z trhu;
- podľa § 20 ods. 12 písm. b) - **0 opatrenia** - o zničení potraviny;
- podľa § 20 ods. 12 písm. d) - **1 opatrenie** - o upozornení na riziká nebezpečných potravín;

- podľa § 28 boli uložené **4 pokuty** v celkovej sume **4 150 eur**;
- podľa § 29 bolo uložených **14 blokových pokút** v celkovej sume **660 eur**;
- podľa § 20 ods. 4 zákona č. 152/1995 Z. z. bolo uplatnených **5 úhrad nákladov** v celkovej sume **301,00 eur**;

Ďalšie sankčné opatrenia:

- podľa § 10 ods. 5 zákona č. 377/2004 Z. z. bola uložená **1 pokuta vo výške 2 000 eur**
- podľa § 11 ods. 3 písm. c) zákona č. 147/2001 Z. z. o reklame bola uložená **1 pokuta vo výške 300 eur**

Voči rozhodnutiam o pokute bolo v zákonom stanovenej lehote podané 2 odvolania, ktoré boli postúpené tunajším správny orgánom ÚVZ SR Bratislava, ktoré boli potvrdené.

5. Epidemický výskyt alimenárnych ochorení

Celkový počet alimentárnych ochorení prebiehajúcich v epidémiách na šetrení ktorých sa podieľali zamestnanci odboru hygieny výživy: **0**

6. Poradne správnej výživy

V r. 2019 neboli evidovaní noví klienti nadstavbovej poradne správnej výživy. Poradenská činnosť so zameraním na správnu výživu bola vykonávaná bez somatometrických meraní a vyšetrení parametrov z kapilárnej krvi, a to pri výkone ŠZD, resp. ÚKP v prevádzkach, kde bol o to záujem, resp. kde to bolo žiadúce v súvislosti so zostavovaním a úpravou jedálnych lístkov, a to najmä v zariadeniach zabezpečujúcich stravovacie služby pre rizikové skupiny konzumentov.

V rámci školení na Slovenskom červenom kríži na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti na vykonávanie epidemiologickej závažných činnosti boli zároveň účastníci školení oboznámení v celkovom počte 300 aj zo zásadami správnej výživy.

7. Projekty, mimoriadne úlohy

Odbor hygieny výživy sa v roku 2019 podieľal na plnení programov a projektov úradov verejného zdravotníctva, ktoré sú podrobne vyhodnotené v dokumente „Programy a projekty“. Ide o nasledovné úlohy:

- Monitoring príjmu kuchynskej soli
- Rezíduá pesticídov v potravinách pre dojčenskú a detskú výživu

Okrem plánovaných kontrol boli v hodnotenom období vykonaných **6 mimoriadnych kontrol podľa usmernení ÚVZ SR v Bratislave, a to:**

1. V zariadeniach spoločného stravovania pred a počas konania Majstrovstiev sveta v ľadovom hokeji

Štátny zdravotný dozor a úradné kontroly potravín spolu v počte 352 boli vykonávané pred a počas konania podujatia v zariadeniach spoločného stravovania s výrobou a podávaním pokrmov a nápojov, v ktorých boli ubytovaní účastníci majstrovstiev (napr. športové tímy, ich vedenie, rozhodcovia fanúšikovia) a tiež v zariadeniach spoločného stravovania v okolí miest

dejísk majstrovstiev. Preverené boli aj zariadenia s výrobou a predajom zmrzlín a cukrárenských výrobkov. Kontroly boli vykonávané aj v popoludňajších hodinách a počas víkendov. Najčastejšie boli zisťované nedostatky v prevádzkovej hygiene, manipulácii s potravinami a pokrmami, potraviny po uplynutí dátumu spotreby, resp. minimálnej trvanlivosti. V troch prípadoch v zariadeniach rýchleho občerstvenia na krátkodobý predaj neboli vytvorené podmienky na vykonávanú činnosť, a to pri manipulácii s potravinami a pokrmami nebola zabezpečená pitná voda. Zistené bolo aj prevádzkovanie zariadení bez súhlasného rozhodnutia, neplnenie uloženého opatrenia o uzatvorení prevádzky, vykonávanie potravinárskej činnosti bez dokladu o odbornej spôsobilosti. V rámci kontrol bolo uložených 9 opatrení na mieste o uzatvorení prevádzky do doby odstránenia zistených nedostatkov. Pred konaním akcie bolo dozatých 191 vzoriek pokrmov, z toho 176 vzoriek pokrmov na mikrobiologické vyšetrenie, z ktorých nevyhoveli 2 vzorky pre prekročenie počtu *B. cereus* a 15 vzoriek na chemické vyšetrenie (obsah soli), ktoré boli vyhovujúce. Počas konania tohto podujatia bolo odobratých 73 vzoriek, z toho 47 vzoriek pokrmov, 8 vzoriek cukrárenských výrobkov a 18 vzoriek zmrzlín, z ktorých 1 vzorka hotového pokrmu nevyhovela pre prekročenie koliformných baktérií, 7 vzoriek zmrzlín pre prekročenie počtu Enterobacteriacea a kvasiniek a 1 vzorka pre prekročenie počtu koliformných baktérií. Zároveň bolo vykonaných 15 sterov z prostredia, pracovných plôch, odevov a rúk pracovníkov, ktoré boli vyhovujúce.

2. Nebalenej zmrzliny počas letnej sezóny r. 2019

Celkovo bolo vykonaných 42 kontrol a preverených bolo 39 zariadení. Zistené nedostatky a týkali nezabezpečenie odkladania vzoriek z vyrobených zmrzlín, neoznačenia alergénov a farbív, ktoré zmrzliny obsahovali, nevytvorenie podmienok na predaj zmrzliny, nepredloženie evidencie o uplatňovaní zásad HACCP, nezabezpečenia dokladov o pôvode k predávaným zmrzlínám. Na základe zistených skutočností bolo 2 prevádzkovateľom uložené opatrenia na mieste o pozastavení prevádzky predaja zmrzliny do doby odstránenia zistených nedostatkov. V rámci kontrol bolo odobratých 141 vzoriek zmrzlín na mikrobiologické a senzorické vyšetrenie, z ktorých nevyhovelo 35 vzoriek zmrzlín pre prekročenie počtu Enterobacteriacea, koliformných baktérii a kvasiniek v 1 ml a 8 vzoriek zmrzlín na chemické vyšetrenie (prítomnosť syntetických farbív), ktoré boli vyhovujúce. Zároveň boli vykonané stery z prostredia, pracovných plôch, odevov a rúk pracovníkov v počte 20, z ktorých ani v jednom neboli zistené patogénne ani podmienne patogénne mikroorganizmy.

3. Stánkového a ambulatného predaja potravín počas konania hromadných podujatí – vianočných (Mikulášskych) trhov.

Vykonaných bolo 174 kontrol a skontrolovaných 37 stánkov s rýchlym občerstvením. Kontroly boli zamerané na prípravu, manipuláciu a podávanie pokrmov a nápojov (napr. kontrola výsledovateľnosti, chladiaceho reťazca, dátumu spotreby, resp. dátumu minimálnej trvanlivosti, označovanie, prevádzkovú a osobnú hygienu zamestnancov, doklady o odbornej a zdravotnej spôsobilosti zamestnancov). Zároveň bolo odobratých 31 vzoriek pokrmov na senzorické a mikrobiologické skúšky, z ktorých nevyhovela 1 vzorka pokrmu pre prekročenie počtu koliformných baktérií. Nedostatky boli zistené v piatich stánkoch a týkali nevhodnej manipulácie s potravinami, osobnej hygieny, nezabezpečenia pitnej vody na umývanie rúk zamestnancov a pracovného náradia pri príprave pokrmov rýchleho občerstvenia. Uložené boli 2 opatrenia na mieste o pozastavení prevádzky do doby odstránenia nedostatkov a 3 blokové pokuty (spolu 180 eur) zamestnancom za nedodržovanie zásad osobnej hygieny a za ohrozenie zdravotnej nezávadnosti potravín.

4. V prevádzkach verejného stravovania, ktoré vyrábajú pokrmy zo surového mäsa

V rámci vykonaných kontrol od začiatku minulého roka do 30. 08. 2019 neboli zistené nedostatky v prevádzkach verejného stravovania v súvislosti s prípravou a podávaním pokrmov z tepelne nespracovaného mäsa alebo rýb. V každom z preverených zariadení malo v jedálnom lístku uvedenú informáciu pre spotrebiteľa o zdravotných rizikách spojených s konzumovaním tepelne nespracovaného mäsa a vajec.

5. V zariadeniach spoločného stravovania sociálnych služieb – zariadeniach pre seniorov, domovoch sociálnych služieb a špecializovaných zariadeniach, ktoré nepatria medzi zdravotnícke zariadenia.

Zamestnanci odboru hygieny výživy vykonali štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v troch vybraných zariadeniach spoločného stravovania (2 súkromné a 1 štátne), v rámci ktorých nezistili hygienické nedostatky. V rámci tejto úlohy bola odobratá celodenná strava v jednom z troch preverených zariadení spoločného stravovania a zároveň boli vo všetkých zariadeniach prepočítané priemerné hodnoty plnenia Odporúčaných výživových dávok (OVD), na základe ktorého bolo zistené nadmerné plnenie OVD a nedodržanie trojpomerov B:T:S u oboch pohlaví konzumentov. Prevádzkovatelia týchto zariadení boli upozornení na úpravu zloženia jedálnych lístkov.

6. Výživových doplnkov obsahujúcich dinitrofenol (DNP)

Na základe listu ÚVZ SR, ktorý požiadal o vykonanie kontrol v určenom termíne zameraných na predaj výživových doplnkov obsahujúcich DNP, a to v 1-5 špecializovaných predajniach výživových doplnkov a potravín na osobitné výživové účely (s určením pre športovcov) v obchodných centrách a pri fitness centrách na príslušnom kontrolovanom území boli preverené 4 prevádzky a prekontrolovaných bolo 7 výživových doplnkov, pričom ani v jednom nebol zistený dinitrofenol.

Správy z plnenia jednotlivých mimoriadnych úloh boli zaslané ÚVZ SR v Bratislave v požadovanom rozsahu a v stanovenom termíne.

Tabuľky č. 1 až 8 podľa spracovania v roku 2019

Tabuľka č. 1 – vyhodnotenie analýz odobratých vzoriek

Tabuľka č. 2 – vyhodnotenie inšpekcií na mieste

Tabuľka č. 3 – prehľad výkonov posudkovej činnosti

Tabuľka č. 4 – počet vzoriek, v ktorých boli izolované patogénne a toxikogénne mikroorgan.

Tabuľka č. 5 – kontaminanty vo vyšetrovaných vzorkách

Tabuľka č. 6 – prehľad o počte vyšetrených vzoriek na obsah prídavných látok

Tabuľka č. 7 – hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach

Tabuľka č. 8 – prehľad auditov

Vyhodnotenie analýz odobratých vzoriek – RÚVZ so sídlom v Košiciach - rok 2019

Tabuľka č. 1

P. č.	Komodita	Mikrobio- logická kontami- nácia	Iná kontami- nácia	Zloženie výrobku	Označenie výrobku	Iné	Počet nevyho- vujúcich vzoriek	Celkový počet vzoriek	% nevyho- vujúcich vzoriek
1	Syry a bryndza zo Slovenska								
2	Ostatné mliečne výrobky								
3	Vajcia a výrobky z vajec							2	
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina								
5	Ryby a morské živočíchy								
6	Tuky a oleje							4	
7	Polievky, bujóny a omáčky								
8	Cereálie a pekárs. výrobky							4	
9	Ovocie a zelenina							2	
10	Byliny a koreniny								
11	Nealkoholické nápoje								
12	Víno								
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)								
14	Zmrzlina a dezerty	37					37	142	26,06
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)							1	
16	Ovocné a bylinné čaje							6	
17	Cukrovinky								
18	Orechy a výrobky z orechov							2	
19	Lahôdkárske výrobky	14					14	26	53,85
20	Cukrárske výrobky	7					7	53	13,21
21	Minerálne vody								
22	Minerálne vody dojčenské							2	
23	Pramenité vody a balené pitné vody								
24	Pramenité vody dojčenské							8	
25	Voda - watercoolery							6	
26	Hotové pokrmy	10					10	425	2,35
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	2					2	50	4,00
28	Detská a dojčenská výživa							27	
29	Výživové doplnky							13	
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely							1	
31	Prídavné látky - farbivá								
32	Prídavné látky - sladidlá								
33	Prídavné látky - konzervačné látky								
34	Iné prídavné látky								
35	Arómy								
36	Enzýmy								
37	Kuchynská soľ							12	
38	Obalové materiály								
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami							4	
40	Ostatné								
	Spolu	70					70	790	8,86

Vyhodnotenie inšpekcií na mieste – RÚVZ so sídlom v Košiciach- rok 2019

Tabuľka č. 2

	Výrobcovia a baliarne	Distribútori a dopravcovia	Maloobchod	Sektor služieb	Výrobcovia zmrzliny (stánky)	Spolu prevádzkarne registrované RÚVZ	Ostatné prevádzkarne – registrované RVPS	Spolu
Počet podnikateľských subjektov	10	48	276	2399	41	2774	1826	4600
Počet kontrolovaných subjektov	4	14	46	850	34	948	285	1233
Počet kontrol	4	23	59	1727	70	1883	382	2265
Počet subjektov s nevyhovujúcimi výsledkami		4	2	62	3	71	2	73
SVP/ HACCP				6	2	8		8
Vzdelávanie zamestnancov					1	1		1
Hygiena prevádzky				31		31		31
Osobná hygiena				6		6	1	7
Odborná spôsobilosť				2		2		2
Zdravotná spôsobilosť								
Označovanie		3	1	1		5		5
Výživové a zdravotné tvrdenia								
Potraviny po DS/DMT				1		1		1
Pôvod, výsledovateľnosť				2	1	3		3
Skladovanie				2		2		2
Manipulácia s potravinami				23		23		23
Manipulácia s odpadom a jeho kat. zaradenie								
Iné		3	1	29	3	36	1	37

Prehľad výkonov posudkovej činnosti - RÚVZ so sídlom v Košiciach - rok 2019

Tabuľka č. 3

P.č.	DRUH PODKLADOV PRE ROZHODOVACIU ČINNOSŤ	počet	ZSS	Výroba potravín	Výroba kozmet., tab., PBU a iné	Predaj potravín	Predaj kozmet., tab., PBU a iné	Sklady	Iné prevádzky	SPOLU
1.	Územné konanie	návrhy	10	1	0	9	0	1	2	23
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Kolaudačné konanie, zmena v užívaní stavieb	návrhy	48	5	2	14	1	5	5	80
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Schvaľovanie prev. poriadkov	návrhy	12	2	0	2	0	0	0	16
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Uvedenie do prevádzky, resp.do užívania	návrhy	286	17	1	102	11	12	10	439
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Umiestnenie nových potr. a výž. doplnkov na trh	návrhy	0	0	0	0	0	0	0	0
		odvol.	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	Prerušená konania		70	8	0	35	0	8	3	124
7.	Zastavená konania		24	4	0	17	3	2	1	51
8.	Odborné konzultácie		2568	279	35	1533	78	195	212	4900

Počet vzoriek, v ktorých boli izolované patogénne a toxínogénne mikroorganizmy - RÚVZ so sídlom v Košiciach- rok 2019

Tabuľka č. 4

P. č.	Komodita	Počet vyšetř. vzoriek	POČET VZORIEK S IZOLOVANÝMI KMEŇMI																		Počet nevyh. vzoriek		
			Sal	Shi	Cam	Yer	Pse	Clo Per	Lis	Sta	Ple	Kva	Clo Bot	B hem	Vib	Kol	Ecol	Ent	Bac Cer	Cro-no B		Enter obac.	
1	Syry a bryndza zo Slovenska																						
2	Ostatné mliečne výrobky																						
3	Vajcia a výrobky z vajec	2																					
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina																						
5	Ryby a morské živočíchy																						
6	Tuky a oleje																						
7	Polievky, bujóny a omáčky																						
8	Cereálie a pekárske výrobky																						
9	Ovocie a zelenina																						
10	Byliny a koreniny																						
11	Nealkoholické nápoje																						
12	Víno																						
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)																						
14	Zmrzlina a dezerty	135										7				5						35	37
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)																						
16	Ovocné a bylinné čaje	3																					
17	Cukrovinky																						
18	Orechy a výrobky z orechov																						
19	Lahôdkarské výrobky	26							1			10				9	3						14
20	Cukrárske výrobky	53									1	1				7							7

Počet vzoriek, v ktorých boli izolované patogénne a toxínogénne mikroorganizmy - RÚVZ so sídlom v Košiciach- rok 2019

Tabuľka č. 4 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Počet vyšetř. vzoriek	POČET VZORIEK S IZOLOVANÝMI KMEŇMI																		Počet nevyh. vzoriek		
			Sal	Shi	Cam	Yer	Pse	Clo Per	Lis	Sta	Ple	Kva	Clo Bot	B hem	Vib	Kol	Ecol	Ent	Bac Cer	Cro-no B		Enter obac.	
21	Minerálne vody																						
22	Minerálne vody dojčenské	1																					
23	Pramenité vody a balené pitné vody																						
24	Pramenité vody dojčenské	4																					
25	Voda - watercoolery	3																					
26	Hotové pokrmy	389														7	1		4				10
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia	50														2							2
28	Detská a dojčenská výživa	4																					
29	Výživové doplnky	4																					
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely																						
31	Prídavné látky - farbivá																						
32	Prídavné látky - sladidlá																						
33	Prídavné látky - konzervačné látky																						
34	Iné prídavné látky																						
35	Arómy																						
36	Enzýmy																						
37	Kuchynská soľ																						
38	Obalové materiály																						
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami																						
40	Ostatné																						
	Spolu	674									1	1	18				30	4		4		35	70

Vysvetlivky: Sal - Salmonellaspp., Shi - Shigellaspp., Cam - Campylobacterjejuni, Yer - Yersiniaenterocolitica, Pse - Pseudomonasaeruginosa, Clo Per - Clostridiumperfringens, Lis - Listeriamonocytogenes, Sta - Stafylokoky, Ple - plesne, Kva - kvasinky, CloBot - Clostridiumbotulinum, B hem- B-hemolytické streptokoky, Vib - Vibrioparahaemolyticus, Kol - koliformné baktérie, Ecol - E. coli, Ent - enterokoky, BacCer - Bacilluscereus, Crono B - Cronobacterspp.

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ so sídlom v Košiciach - rok 2019

Tabuľka č. 5

P. č.	Komodita	Celk. poč. vz.			Pb			Cd			Hg			As			Cr			Al			Cu			Ni			Sn							
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%					
1	Syry a bryndza zo Slovenska																																			
2	Ostatné mliečne výrobky																																			
3	Vajcia a výrobky z vajec																																			
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina																																			
5	Ryby a morské živočíchy																																			
6	Tuky a oleje																																			
7	Polievky, bujóny a omáčky																																			
8	Cereálie a pekárske výrobky																																			
9	Ovocie a zelenina	2			2			2			1																									
10	Byliny a koreniny																																			
11	Nealkoholické nápoje																																			
12	Víno																																			
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)																																			
14	Zmrzlina a dezerty																																			
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)	1			1																1															
16	Ovocné a bylenné čaje	3			3			3			3																									
17	Cukrovinky																																			
18	Orechy a výrobky z orechov	1			1			1			1																									
19	Lahôdkarské výrobky																																			
20	Cukrárske výrobky																																			

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ so sídlom v Košiciach- rok 2019

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	NO3			_RP			_MT			NEL			PCB			_NZ			EKF			_HIS			_INE		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska																											
2	Ostatné mliečne výrobky																											
3	Vajcia a výrobky z vajec																											
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina																											
5	Ryby a morské živočíchy																											
6	Tuky a oleje																											
7	Polievky, bujóny a omáčky																											
8	Cereálie a pekárske výrobky																											
9	Ovocie a zelenina																											
10	Byliny a koreniny																											
11	Nealkoholické nápoje																											
12	Víno																											
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)																											
14	Zmrzlina a dezerty																											
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)																											
16	Ovocné a bylinné čaje																											
17	Cukrovinky																											
18	Orechy a výrobky z orechov																											
19	Lahôdkarské výrobky																											
20	Cukrárske výrobky																											

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ so sídlom v Košiciach- rok 2019

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	NO3			_RP			_MT			NEL			PCB			_NZ			EKF			_HIS			Benzo(a)pyrén		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
21	Minerálne vody																											
22	Minerálne vody dojčenské	1																										
23	Pramenité vody a balené pitné vody																											
24	Pramenité vody dojčenské	4																										
25	Voda - watercoolery	3																										
26	Hotové pokrmy																											
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia																											
28	Det'ská a dojčenská výživa	6			1			7					2												1			
29	Výživové doplnky							1																				
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely																											
31	Prídavné látky - farbivá																											
32	Prídavné látky - sladidlá																											
33	Prídavné látky - konzervačné látky																											
34	Iné prídavné látky																											
35	Arómy																											
36	Enzýmy																											
37	Kuchynská soľ																											
38	Obalové materiály																											
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami																											
40	Ostatné																											
	Spolu	14			1			8					2												1			

Vysvetlivky: NO3 - dusičnany, _RP – reziduá pesticídov, _MT – mykotoxíny, NEL – polyaromatické uhľovodíky, PCB – polychlórované bifenyly, _NZ – nitrozamíny, EKF – estery kyseliny ftalovej, _HIS – histamín

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ so sídlom v Košiciach- rok 2019

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Sb			Ba			B			NO2			Fx			CN			Mn			Se		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska																								
2	Ostatné mliečne výrobky																								
3	Vajcia a výrobky z vajec																								
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina																								
5	Ryby a morské živočíchy																								
6	Tuky a oleje																								
7	Polievky, bujóny a omáčky																								
8	Cereálie a pekárske výrobky																								
9	Ovocie a zelenina																								
10	Byliny a koreniny																								
11	Nealkoholické nápoje																								
12	Víno																								
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)																								
14	Zmrzlina a dezerty																								
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)																								
16	Ovocné a bylinné čaje																								
17	Cukrovinky																								
18	Orechy a výrobky z orechov																								
19	Lahôdkárske výrobky																								
20	Cukrárske výrobky																								

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ so sídlom v Košiciach - rok 2019

Tabuľka č. 5 – pokračovanie

P. č.	Komodita	Sb			Ba			B			NO2			Fx			CN			Mn			Se		
		vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.
21	Minerálne vody																								
22	Minerálne vody dojčenské	1						1			1			1			1			1					
23	Pramenité vody a balené pitné vody																								
24	Pramenité vody dojčenské	4						4			4			4			4			4					
25	Voda - watercoolery	3						3			3			3			3			3					
26	Hotové pokrmy																								
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia																								
28	Detská a dojčenská výživa										6														
29	Výživové doplnky																					1			
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely																								
31	Prídavné látky - farbivá																								
32	Prídavné látky - sladidlá																								
33	Prídavné látky - konzervačné látky																								
34	Iné prídavné látky																								
35	Arómy																								
36	Enzýmy																								
37	Kuchynská soľ																								
38	Obalové materiály																								
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami																								
40	Ostatné																								
	Spolu	8						8			14			8			8			8			1		

Vysvetlivky: Sb - antimón, Ba - bárium, B - bór, NO2 - dusitany, Fx - fluoridy, CN - kyanidy, Mn - mangán, Se - selén

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ so sídlom v Košiciach - rok 2019

Tabuľka č. 5 – pokračovanie

Uvádzajú sa len komodity, v ktorých boli parametre uvedené v tabuľke vyšetrené

P. č.	Komodita	Ag			Cr6+			CML			form			mel			PAA			diizok			1-okt		
		vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.
39.	Predmety prich. do styku s potravinami										3														

P. č.	Komodita	rozp			styr			mono_EG			di_EG			ac_ald			akr_nit			vin_ac			kapr		
		vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.

P. č.	Komodita	adip			BADGE			BFDGE			NOGE			Bisf_A			Bisf_F			Bisf_S			odol_farb		
		vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.
	Predmety prich.do styku s potravinami												1												

P. č.	Komodita	UV_stab			fen			red_I			iony			odpar			prch_I			senz				
		vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.		

Vysvetlivky: **Ag** – striebro, **Cr6+** - šesťmocný chróm, **CML** - celková migrácia látok, **form** – formaldehyd, **mel** - melamín, **PAA** - primárne aromatické amíny, **diizok** – diizokyanáty, **1-okt** - 1-oktén, **rozp** - zvyškové rozpúšťadlá, **styr** – styrén, **mono_EG** – monoetylénglykol, **di_EG** – dietylénglykol, **ac_ald** – acetaldehyd, **akr_nit** – akrylonitril, **vin_ac** – vinylacetát, **kapr** – kaprolaktám, **adip** - bis-(2-etylhexyl)adipát, **Bisf_A** -Bisfenol A, **Bisf_F** - Bisfenol F, **Bisf_S** - Bisfenol S, **odol_farb** - odolnosť pigmentov a farbív, **UV_stab** - prítomnosť UV stabilizátora, **fen** – fenoly, **red_I** - redukujúce látky, **iony** - dôkaz iónov, **odpar** – odparok, **prch_I** - prchavé látky, **senz** - senzorické hodnotenie

**Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách-
RÚVZ so sídlom v Košiciach- rok 2019**

Tabuľka č. 6

P. č.	Komodita	Celkový počet vzoriek			Farbivá			Sladidlá			Chemické konzervačné látky			Iné prídavné látky			Kuchynská soľ			Kofeín			Chinín		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska																								
2	Ostatné mliečne výrobky																								
3	Vajcia a výrobky z vajec																								
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina																								
5	Ryby a morské živočíchy																								
6	Tuky a oleje																								
7	Polievky, bujóny a omáčky																								
8	Cereálie a pekárske výrobky	3														3									
9	Ovocie a zelenina	1									1														
10	Byliny a koreniny																								
11	Nealkoholické nápoje																								
12	Víno																								
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)																								
14	Zmrzlina a dezerty	8			8																				
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)																								
16	Ovocné a bylinné čaje																								
17	Cukrovinky																								
18	Orechy a výrobky z orechov																								
19	Lahôdkárske výrobky																								
20	Cukrárske výrobky																								

**Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách-
RÚVZ so sídlom v Košiciach - rok 2019**

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Celkový počet vzoriek			Farbivá			Sladidlá			Chemické konzervačné látky			Iné prídavné látky			Kuchynská soľ			Kofeín			Chinín		
		vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.
21	Minerálne vody																								
22	Minerálne vody dojčenské																								
23	Pramenité vody a balené pitné vody																								
24	Pramenité vody dojčenské																								
25	Voda - watercoolery																								
26	Hotové pokrmy	36														36									
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia																								
28	Detská a dojčenská výživa	1									1														
29	Výživové doplnky																								
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely																								
31	Prídavné látky - farbivá																								
32	Prídavné látky - sladidlá																								
33	Prídavné látky - konzervačné látky																								
34	Iné prídavné látky																								
35	Arómy																								
36	Enzýmy																								
37	Kuchynská soľ																								
38	Obalové materiály																								
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami																								
40	Ostatné																								
	Spolu	49			8						2					39									

**Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách-
RÚVZ so sídlom v Košiciach- rok 2019**

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Feroxyanidy			Jodidy			Dusitany			Dusičnany			pH			CHS kyselina manganistanom			Celkový organický uhlík			
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	
1	Syry a bryndza zo Slovenska																						
2	Ostatné mliečne výrobky																						
3	Vajcia a výrobky z vajec																						
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina																						
5	Ryby a morské živočíchy																						
6	Tuky a oleje																						
7	Polievky, bujóny a omáčky																						
8	Cereálie a pekárske výrobky																						
9	Ovocie a zelenina																						
10	Byliny a koreniny																						
11	Nealkoholické nápoje																						
12	Víno																						
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)																						
14	Zmrzlina a dezerty																						
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)																						
16	Ovocné a bylinné čaje																						
17	Cukrovinky																						
18	Orechy a výrobky z orechov																						
19	Lahôdkárske výrobky																						
20	Cukrárske výrobky																						

**Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách-
RÚVZ so sídlom v Košiciach - rok 2019**

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Feroxyanidy			Jodidy			Dusitany			Dusičnany			pH			CHS kyslíka manganistanom			Celkový organický uhlík			
		vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	vyš.	nev.	%.	
21	Minerálne vody																						
22	Minerálne vody dojčenské													1									
23	Pramenité vody a balené pitné vody																						
24	Pramenité vody dojčenské													4									
25	Voda - watercoolery													3									
26	Hotové pokrmy																						
27	Pokrmy rýchleho občerstvenia																						
28	Detská a dojčenská výživa																						
29	Výživové doplnky																						
30	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely																						
31	Prídavné látky - farbivá																						
32	Prídavné látky - sladidlá																						
33	Prídavné látky - konzervačné látky																						
34	Iné prídavné látky																						
35	Arómy																						
36	Enzýmy																						
37	Kuchynská soľ	12			12																		
38	Obalové materiály																						
39	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami																						
40	Ostatné																						
	Spolu	12			12									8									

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - RÚVZ so sídlom v Košiciach - rok 2019

Tabuľka č. 7

Druh zariadenia	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody		
		ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%
2.01 lahôdkárska výroba															
2.02 cukrárska výroba															
2.03 výroba zmrzlíny															
2.04 výroba nových druhov potravín															
2.05 výroba potravín na výživu dojčiat a malých detí															
2.06 výroba potravín pre osobitné výživné účely															
2.07 výroba výživových doplnkov	5		4												
2.08 výroba prírodných minerálnych vôd															
2.09 výroba vôd - pramenitých a balených pitných vôd															
2.10 výroba bylinných čajov															
2.11 výroba hotových mrazených a chladených pokrmov															
2.12 výroba aditívnych látok															
2.14 baliareň lahôdkárskych výrobkov															
2.15 baliareň cukrárskych výrobkov															
2.16 baliareň zmrzlíny															
2.17 baliareň nových druhov potravín	1														
2.18 baliareň potravín na výživu dojčiat a malých detí															
2.19 baliareň potravín pre osobitné výživné účely															
2.20 baliareň výživových doplnkov															
2.23 baliareň bylinných čajov															
2.24 baliareň hotových mrazených a chladených pokrmov															
2.25 baliareň aditívnych látok															
2.27.1 výroba plastových/kombinovaných obalov	1														
2.27.2 výroba papierových/kartónových obalov															
2.27.3 výroba keramiky															
2.27.4 výroba skla															

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - RÚVZ so sídlom v Košiciach - rok 2019

Tabuľka č. 7

Druh zariadenia	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody		
		ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%
3.1 špecializované sklady a distribúcia potravín	40	15	4	6											
3.3 sklady a distribúcia obalov a predmetov	8	2	2												
4.1 špecializované predajne potravín	79	11	22												
4.3 lekárne, drogérie	189	20	5	31											
4.5 predajne obalov a predmetov	8	3		4											
5.1.1 nemocnice - kuchyne	6	6	8	15											
5.1.2 nemocnice - výdajne stravy, čajové kuchynky	122	1	35												
5.1.3 nemocnice - bufety	22	6	14	14	5	36									
5.2.1 závodné stravovanie - kuchyne	45	40	75	79	2	3									
5.2.2 závodné stravovanie - výdajne stravy	105	10	24												
5.2.3 závodné stravovanie - bufety	44	11	17												
5.3.1 domovy sociálnej starostlivosti - kuchyne	31	21	39	38											
5.3.2 domovy sociálnej starostlivosti - výdajne stravy	61	1	58												
5.3.3 domovy sociálnej starostlivosti - bufety pre uzavretú skupinu	4														
5.4.1 rehabilitačné zariadenia - kuchyne	1	1	1												
5.4.2 rehabilitačné zariadenia - výdajne stravy															
5.4.3 rehabilitačné zariadenia - bufety	1	1	1												
5.6 zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzérie...)	500	291	409	296	17	6	8			2			1		
5.7 zariadenia bez prípravy jedál (hostince, bary, kaviarne)	968	73	273	38	3	8									
5.8 predaj občerstvenia (rýchle obč., bufety, sezónne zariadenia)	326	55	126	46	7	15									
5.9 krátkodobý stánkový predaj - občerstvenie (hromadné akcie)	163	46	82	37	1	3									
6 Výroba a predaj zmrzliny (stánky)	41	51	19	136	35	26	6			3					
Medzisúčet	2774	665	1218	740	70	9	15			5			1		
1 Primárna výroba															
2.13 výroba ostatných výrobkov	118	1	21												
2.26 baliareň ostatných výrobkov	3														
3.2 ostatné prevádzkare (ostatné sklady)	156	2	18	1											
4.2 ostatné potravinárske predajne	1321	30	294	49											
4.4 novinové stánky	221		12												
4.6 krátkodobý stánkový predaj – potraviny (hromadné akcie)	7		4												
Medzisúčet	1826	33	349	50											
Súčet	4600	698	1567	790	70	9	15			5			1		

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - SR podľa krajov - rok 2019

Tabuľka č. 7a

P.č.	Kraje	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody			
			ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	
1.	Banskobystrický																
2.	Bratislavský																
3.	Košický/RÚVZ Košice	4600	698	1567	790	70	9	15	0	0	5	0	0	1	0	0	
4.	Nitriansky																
5.	Prešovský																
6.	Trenčiansky																
7.	Trnavský																
8.	Žilinský																
9.	S p o l u																

Prehľad vykonaných auditov v potravinárskych prevádzkach – RÚVZ so sídlom v Košiciach rok 2019

Tabuľka č. 8

Druh zariadenia	Počet vykonaných auditov	Počet auditov s nezhodami	Počet zistených nezhôd
Spolu	0	0	0

Uvedie sa len ten druh zariadenia, kde boli audity vykonané, napr.: 5.6 zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzérie...)

HYGIENA DETÍ A MLÁDEŽE

VŠEOBECNÁ ČASŤ

1. Celkové zhodnotenie činnosti odboru HDM

V roku 2019 stav personálneho obsadenia odboru bol nezmenený, na odbore pracovalo 7 zamestnancov, z toho 1 lekár, 1 iný vysokoškolák, 4 DAHE a 1 AHS. Pracovníci odboru vykonávali, tak ako po minulé roky, posudkovú činnosť a štátny zdravotný dozor (ďalej len ŠZD) v rámci svojich kompetencií.

V sledovanom období, sme sa tiež zameriavali na riešenie Programov a projektov stanovených Úradom verejného zdravotníctva SR (ďalej len ÚVZ SR) a na edukáciu zamestnancov školských zariadení. Zúčastňovali sme sa porád a školiacich podujatí, ktorých hlavnou náplňou bola problematika školského stravovania a hygieny pedagogického procesu.

ŠZD bol vykonávaný v zariadeniach cielene, a to v rámci mimoriadnych kontrol stanovených ÚVZ SR, ale aj v rámci riešenia nedostatkov v konkrétnych školských zariadeniach. V rámci výkonu ŠZD bola venovaná pozornosť riešeniu problémov, ako je: zásobovanie zdravotne bezpečnou pitnou vodou z individuálnych vodných zdrojov, kvalita bazénových vôd, podmienky vykonávania výchovno – vzdelávacieho procesu v školách (prevádzková hygiena vrátane podmienok v telovýchovných zariadeniach), režim dňa, podmienky stravovania detí a mládeže, zabezpečovanie zdravotného dohľadu a uplatňovanie novej legislatívy v praxi. Pokračovalo sa v monitoringu zaočkovanosti detí v MŠ na území mesta Košice a okresu Košice - okolie, ktorý poukázal, že nedostatky zistené v roku 2018 v dodržiavaní požiadaviek na umiestnenie dieťaťa v predškolskom zariadení podľa § 24 ods. 6 až 8, prevádzkovatelia týchto zariadení odstránili, a kontrolami v roku 2019 už neboli zistené.

Vedúca pracovníčka oddelenia HDM sa podieľala na výučbe študentov III. ročníka LF UPJŠ v Košiciach - Verejné zdravotníctvo, ako aj na priebehu odbornej letnej praxe študentov I. ročníka.

2. Činnosť presahujúca rámec štátneho zdravotného dozoru, osobitná činnosť a agenda

(tab.č.1)

Pozostávala z plnenia programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR na rok 2019 a mimoriadnych cielených kontrol:

A) Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v SR riešené na odbore HDM:

- 4.1. Aktivity prevencie detskej obezity v kontexte plnenia národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015 – 2025 (NAPPO)
- 4.2 Zneužívanie návykových látok u detí a mládeže na Slovensku
- 4.3 Hygienická úroveň detských pieskovísk v areáloch MŠ a v rámci občianskej vybavenosti
- 4.4 Hodnotenie jedálnych lístkov MŠ a ZŠ
- 4.5 Úrazy u detí v SR

Mimo stanovených úloh pre odbor HDM boli plnené v rámci spolupráce úlohy ÚVZ SR aj pre iné odbory, a to pre:

Preventívne pracovné lekárstvo

- 2.4 Úroveň ochrany zdravia na chránených pracoviskách

Podpora zdravia

9.2 Národný akčný plán v prevencii obezity na roky 2015 – 2025

B) **Mimoriadne úlohy a kontroly stanovené ÚVZ SR zamerané na:**

- RASFF NEWS“ oznámenie 2019.0311 - Veterinárne kontroly hovädzieho mäsa z Poľska pravdepodobne nevhodného na ľudskú spotrebu, ktoré neboli dôkladne vykonané
- spoluprácu s ÚPSVaR pri zabezpečovaní „Obedov zdarma“
- výkon cieleného štátneho zdravotného dozoru v školských stravovacích zariadeniach
- monitoring údajov zaočkovanosti detí v materských školách na území mesta Košice a okresu Košice - okolie

C) **Celospoločenské úlohy plnené pracovníkmi odboru HDM:**

Program ozdravenia výživy obyvateľov SR, za rezort zdravotníctva s cieľom uplatňovať princípy racionálnej výživy ako prevencie obezity u detí a stravovaním podmienených civilizačných ochorení bol pracovníkmi odboru HDM plnení hlavne ich **edukačnou a prednáškovou činnosťou**.

Pracovníci vykonávali **kontroly dodržiavania zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a doplnení niektorých zákonov**. Za sledované obdobie bolo vykonaných 477 kontrol fajčenia v školách a školských zariadeniach. Kontroly boli vykonané v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru, pričom neboli zistené závažnejšie nedostatky v tomto smere.

V súvislosti s výkonom ŠZD na pracoviskách zameraného na plnenie povinností zamestnávateľov vyplývajúcich z legislatívnych úprav ohľadom **pracovných zdravotných služieb (PZS)** bolo vykonaných spolu 106 previerok. V roku 2019 bola uložená 1 sankcia pre zamestnávateľov na úseku verejného zdravotníctva v oblasti ochrany zdravia pri práci týkajúce sa spolupráce s PZS (§57 zák. č. 355/2007 Z. z.).

Na úseku **výchovne vzdelávacích činností** pracovníci odboru HDM formou prednášok a školiacich akcií aktívnou účasťou realizovali v roku 2019:

- **prednášky** v rámci školiacich kurzov (organizovaných SČK v Košiciach) pre pracovníkov pracujúcich v epidemiologicky závažných činnostiach pred získaním odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažné činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov zariadeniach spoločného stravovania pre deti a mládež. Témou školení boli aj základné zásady racionálnej výživy doporučenej pre deti a mládež.
- **prednášky** v rámci kurzov opatrovania detí - pre pracovníkov pracujúcich v zariadeniach starostlivosti o deti do 3 rokov veku dieťaťa (uvedené v §32 b) zák. č. 448/2008 Z. z.),
- **školenia pracovníkov školského stravovania** v počte **9**, zamerané na problematiku:
  - obedy zdarma,
  - správna výrobná prax,
  - vyhl. MZ SR č. 533/2007 Z. z.,
  - aktuálna legislatíva v oblasti HV a bezpečnosti potravín,
  - vyhodnotenie kvality stravy z hľadiska jednotlivých živín,
  - odporúčaný pomer živín vo výžive detí a mládeže.
- **zúčastnili sa pracovných porád** organizovaných ÚVZ SR pre:
  - vedúcich pracovníkov oddelení/odborov HV a HDM RÚVZ v SR, odborným zameraním pracovnej porady bola výmena skúseností a odborný postup pri vysledovateľnosti mäsa v zariadeniach spoločného stravovania,
  - vedúcich pracovníkov oddelení/odborov HDM RÚVZ v SR, odborným zameraním na problematiku HDM.

Komunikácia s masmédiami:

17.01.2019 MUDr. Katarína Strmenská, MPH

RTVS: Vyjadrenie ku chorobnosti detí vMŠ

29. 01. 2019 MUDr. Katarína Strmenská, MPH

Rádio Košice: Výskyt ARO v školách na území mesta Košice a okresu Košice – okolie

Činnosť krajskej odborníčky:

- informácia pre ÚVZ SR „Problémy, ktoré by sa mohli vyskytnúť v súvislosti s výkonom činnosti v roku 2019 na odbore HDM“:
- riešenie nedostatočných kapacít a problémy súvisiace s prevádzkou školských ZSS v súvislosti s poskytovaním "obedov zadarmo"
- realizácia výkonu kontrolnej činnosti (ŠZD) v stravovacích zariadeniach , ktoré nie sú ZSS v školách, zariadeniach sociálnych služieb a zariadeniach sociálnej ochrany detí a sociálnej kurately (ide o zariadenia podľa § 24 ods.1 písm. c) a e)
- realizácia výkonu úradnej kontroly potravín v zariadeniach pre deti a mládež (ZSS, "hmotná núdza")
- návrh na novelizáciu vyhlášky č.526/2007 Z. z. § 5 ods.2 (odborná spôsobilosť zdravotníka)
- koordinácia mimoriadnych situácií - zabezpečovanie ŠZD počas majstrovstiev sveta v hokeji.

Metodická činnosť - pracovná porada vedúcich odd. HDM RÚVZ Košického kraja (problémy odd. HDM, problematika „obedov zdarma“).

2.1. Zhodnotenie školského mliečného programu

V roku 2019, tak ako v minulom roku boli do školského mliečného programu zapojené 3 školské jedálne pri stredných školách (ďalej len SŠ), 1 školská jedáleň pri reedukačnom zariadení, 14 školských jedální pri základných školách (ďalej len ZŠ) a 58 školských jedální pri materských školách (ďalej len MŠ) na území mesta Košice. Realizáciu školského mliečného programu v týchto zariadeniach zabezpečujú zamestnanci stravovacieho zariadenia.

Z celkového počtu ZŠ (68) na území okresu Košice - okolie je do mliečného programu zapojených 13 školských jedální pri ZŠ a 13 školských jedální pri MŠ.

Zhodnotenie školského mliečného programu v roku 2019

Druh zariadenia	Počet škôl, zapojených do školského mliečného programu	Podmienky	
		vyhovujú (počet)	nevyhovujú (počet)
MŠ	71	71	0
ZŠ	27	27	0
SŠ	3	3	0
Iné	1	1	0
Spolu	102	102	0

2.2. Zhodnotenie stavu pieskovísk na území mesta Košice a okresu Košice – okolie

V roku 2019 bolo odobratých 44 vzoriek piesku na mikrobiologické a biologické vyšetrenie. Vzorky boli odobraté z pieskovísk v MŠ a na detských ihriskách v rámci občianskej vybavenosti.

Nedostatky boli zistené v štyroch prípadoch na území mesta Košice (MŠ Park Angelinum 7, MŠ Ovrucká 14, SMŠ Krosnianska 6, DI Tr. SNP – Narcisová), kde vzorky piesku z pieskovísk nevyhoveli limitu najvyššie prípustného množstva vybraných indikátorov

mikrobiálneho a parazitárneho znečistenia piesku ustanoveného vyhláškou č. 521/2007 Z. z. (termotol. kol. baktérie, geohelmintry, fekálne streptokoky).

Za zistené skutočnosti boli prevádzkovateľom pieskovísk uložené opatrenia na mieste v zmysle § 55 ods.2, písm. g) zákona č. 355/2007 Z. z., a to: zákaz používania piesku v detskom pieskovisku.

Následnými kontrolami plnenia uložených opatrení bolo zistené, že prevádzkovatelia pieskovísk vykonali výmeny piesku. Piesok opakovanou kontrolou vyhoviel limitu sledovaných ukazovateľov ustanovených vyhláškou č. 521/2007 Z. z.

Počet nevyhovujúcich vzoriek z celkového počtu vyšetrených vzoriek z dôvodu nálezu				
Miesto odberu	Poč. vyš. vzoriek	Termotoler. kolif. baktérie	Fekálne streptok.	Salmon.Sp. Geohelmintry
Košice - mesto	35	2	2	1
Košice - okolie	9	0	0	0
Spolu :	44	2	2	1

2.3. Zhodnotenie sortimentu v školských bufetoch:

V nami dozorovaných zariadeniach pre deti a mládež sa nachádza 50 bufetov (pokles o 7 oproti roku 2018), v ktorých bolo vykonaných v rámci ŠZD 30 kontrol.

Kontroloval sa sortiment tovaru, a to v bufetoch i v nápojových automatoch. Ten nesmel obsahovať najmä alkoholické nápoje, nápoje s obsahom kofeínu a chinínu a tabakové výrobky. Navyše sortiment v bufetoch školských zariadení mal byť v súlade s odporúčaniami racionálnej výživy s cieľom znižovať riziká civilizačných ochorení vrátane obezity.

V kontrolovaných prevádzkach boli zistené nedostatky pri predaji a manipulácii s požívatinami, avšak išlo o ojedinelé prípady - zariadenia. Nedostatky boli sankcionované na mieste (2/ v sume 180 eur).

3. Štátny zdravotný dozor

(tab. č. 2 a 3)

V roku 2019 bol evidovaný celkový počet zariadení pre deti a mládež **v počte 1997** (v roku 2018 - 1983, tzn., nastal vzostup o 14 zariadení), z toho 909 bolo neštátnych zariadení. Celkový počet kontrol v rámci výkonu ŠZD bol 1547 a odobratých bolo 263 vzoriek (184 vzoriek bazénových vôd, 14 vzoriek pokrmov, 21 sterov z prostredia a 44 vzoriek piesku).

Na mieste bolo uložených 15 opatrení - zákazov a bolo vydaných 23 pokynov na odstránenie nedostatkov v priestoroch škôl (ŠJ, TV a pod.).

Za sledované obdobie bolo vykonaných v rámci posudkovej činnosti 160 obhliadok, vydaných 30 záväzných stanovísk a 211 rozhodnutí.

Ďalej bolo vydaných 526 vyjadrení, hodnotení a expertíz a bolo uskutočnených cca 1750 ústnych konzultácií.

V priebehu roka 2019 pracovníci odboru riešili 28 podnetov, z toho 6 bolo opodstatnených.

Za správne delikty uložené podľa § 57 zák. č. 355/2007 Z. z. bolo uložených 14 pokút v sume 5670 €. V rámci blokového konania bolo uložených 25 blokových pokút, v sume 1350 €.

Výkon ŠZD sa zameriaval najmä na:

- kontrolu účinnosti opatrení a rozhodnutí vydaných orgánom verejného zdravotníctva, vyšetrením príslušných parametrov prostredia a hodnotením ich efektu na zdravie a zdravý vývoj detí a mládeže

- kontrolu hygienického stavu a úrovne prevádzok kolektívnych zariadení pre deti a mládež, kontrolu dodržiavania hygienických zásad pri najrôznejších činnostiach detí a mládeže, najmä na sledovanie výchovne - vzdelávacej činnosti, režimu práce a odpočinku, pobytu vonku, psychickej a telesnej záťaže, ďalej na sledovanie dodržiavania opatrení na ochranu zdravia mladistvých pri práci, ale tiež na sledovanie spoločného stravovania detí a mládeže z hľadiska bezpečnosti podávaných pokrmov, ich energetickej a biologickej vhodnosti a podmienok prípravy a podávania jedál v zariadeniach spoločného stravovania
- kontrolu vlastných vodných zdrojov, hlavne s kolísavou kvalitou vody
- kontrolu kvality bazénovej vody v školských bazénoch (12 bazénov)
- kontrolu zariadení, na prevádzku ktorých bola podaná sťažnosť, resp. podnet na prešetrenie.

Upresnenie k jednotlivým bodom tab.č.2 , v ktorých došlo k vzostupu, resp., poklesu zariadení oproti roku 2018:

1. Prevádzkarne do 6 rokov (počet 28) – vzostup o 2 zariadenia (SMSŠ). Zariadenia, ktoré zabezpečujú starostlivosť o deti do 3 rokov je 25.
2. Materské školy (počet 175) – vzostup o 2, jedná sa o MŠ. Do počtu evidovaných zariadení nie sú zarátané elokované pracoviska (2 pri MŠ Medzev, po 1-om pri MŠ Ruskov, Turňa n/B, Valaliky, Budapeštianska 1, Žižkova, Turgenevová, Nešporová na území mesta Košice).
3. Základné školy (počet 109) pokles o 1, ktorý nastal po uzatvorení prevádzky malo triednej školy na území okresu Košice – okolie v obci Nováčany. Z celkového počtu 109 ZŠ je t. č. na území okresu Košice – okolie 27 malo triednych škôl.
Do celkového počtu škôl nie sú zarátané elokované pracoviská ZŠ Bruselskej a ZŠ Bernolákova v Košiciach.
4. Gymnázia (počet 19) pokles o 2 gymnázia, ktoré boli premenované na stredné odborné školy.
5. SOŠ (počet 36) vzostup o 3 – jedná sa o súkromnú SOŠ a 2 gymnázia, ktoré boli premenované na stredné školy.
6. Jazykové školy (počet 7) stav nezmenený.
7. Miesta výkonu prakt. vyuč. (počet 310) aj v roku 2018 školy oznamovali výkon praktického vyučovania.
8. Špeciálne školy (počet 21) vzostup o 1 – pribudlo odborné učilište pri Spojenej škole Moldava n/B.
9. Fakulty vysokých škôl (počet 17) stav nezmenený.
10. Zar. a prev. mimošk. činnosti (počet 162) vzostup o 1- pribudol ateliér na mimoškolské vzdelávanie.
11. Ubytovacie zariadenia (počet 33) vzostup o 1 jedná sa o ŠI Hotelová akadémia Košice.
12. ZSS + zar. soc. kurately (počet 33).
13. Špeciálne výchovné zariadenia (počet 15) bez zmeny.
14. Zotavovacie podujatia (počet 8 poskytujúcich zariadení).
15. Zariadenia školského stravovania (počet 257) pokles o 7, zrušené zariadenie pri Konzervatóriu v Košiciach a omylom bolo do danej kolónky zarátaných 6 kuchýň pri satelitoch.
16. Zariadenia rýchleho občerstvenia (počet 50) pokles o 7- zrušené bufety,
17. Telocvične pri školách (počet 270) vzostup o 9 – zarátané zariadenia pri vysokých školách.
18. Ostatné (počet 477) vzostup o 11 pribudli chránené dielne, detské ihriská, edukačné centra a iné.

ŠPECIÁLNA ČASŤ:

1. Analýza hygienickej situácie v zariadeniach pre deti a mládež: (tab. č. 3 a 4)

Aj v roku 2019 boli prevádzkované školy a školské zariadenia u ktorých sme zaznamenali nedostatky, avšak menšieho charakteru, kde nepredpokladáme nepriaznivý vplyv

na zdravie detí (zásobovanie vodou z vlastného vodného zdroja, ktorý vykazuje kolísavú kvalitu pitnej vody, stavebné nedostatky, objekt postavený z drevotriekových materiálov a pod.). Z celkového počtu 1997 zariadení je 24 zariadení s drobnými nedostatkami (ubytovacie zariadenia, telovýchovné zariadenia na území mesta Košice a okresu Košice – okolie, školské jedálne), odstránenie nedostatkov bolo riešené vydaním 23-och pokynov.

Z objektov postavených z drevotriekových materiálov je naďalej prevádzkované predškolské zariadenie v Medzeve. Prevádzkovateľ sleduje koncentrácie formaldehydu vo vnútornom prostredí MŠ (posledné meranie bolo vykonané 21.06.2018 – koncentrácie formaldehydu neprekročili NPH).

V dozorovaných zariadeniach došlo aj k pozitívnym zmenám, a to zlepšením technického stavu objektov škôl (zateplenie budov, výmena okien, opravy striech, výmena elektroinštalácie a pod.) a k rekonštrukciám telovýchovných zariadení na území mesta Košice (ZŠ Polianska, Krosnianska 2 a 4, Gemerská a Požiarnická), ktoré majú dopad aj na hygienický štandard prevádzok.

V súvislosti s nadobudnutím účinnosti zákona NR SR č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov došlo k presnej špecifikácii praktického vyučovania, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou odborného vzdelávania a prípravy v stredných odborných školách a konzervatóriách. Na základe uvedeného aj v školskom roku 2018/2019 stredné odborné školy na území mesta Košice podávali informácie, kde všade žiaci vykonávajú odbornú prax (celkový počet miest výkonu praktického vyučovania bol 310, z toho 204 v súkromných zariadeniach).

V ubytovacích zariadeniach (školských internátov a študentských domovoch) v roku 2019 došlo k značnému zlepšeniu. Prevádzkovatelia riešili zlepšenie podmienok na ubytovanie obnovou zariadení na osobnú hygienu a zlepšením stavebno – technických podmienok zariadení. V sledovanom období nedošlo k prekročeniu kapacity v ubytovacích zariadeniach.

2. Zhodnotenie zmennosti na školách

(tab. č. 5)

Celkový počet žiakov ZŠ na území mesta Košice a okresu Košice - okolie v školskom roku 2018/2019 klesol o 3141 žiakov oproti predchádzajúcemu školskému roku. Počet žiakov v ZŠ, v ktorých prebieha dvojzmenne vyučovanie je 1519 žiakov (vzostup o 534), jedná sa o žiakov navštevujúcich školy na území okresu Košice - okolie. Dvojzmenného vyučovania sa fyzicky zúčastňuje 590 žiakov, čo je oproti šk. roku 2017/2018 viac o 96 žiakov. Jedná sa hlavne o školy s rómskymi žiakmi, kde kapacita škôl neumožňuje jednozmenne vyučovanie (ZŠ Drienovec, Vtáčkovce, Kecerovce, N. Lanec, Sady n/T, a z elokovaných pracovísk ide o Spojenú školu internátnu Ždaňa – v obci Čaňa).

V šk. roku 2018/2019 sa žiaci 1.ročníka nezúčastňujú dvojzmenného vyučovania.

3. Zásobovanie vodou v zariadeniach pre deti a mládež

(tab.č.6)

Zariadenia pre deti a mládež na území mesta Košice sú napojené na mestský vodovod, až na jedno zariadenie, a to CVČ Orgovánová, Košice – Lodenica Anička.

V okrese Košice - okolie je napojených na individuálny vodný zdroj 39 zariadení, z toho 1 zariadenie (ZŠ Buzica) je z časti zásobované pitnou vodou s nevyhovujúcou kvalitou vody. Oproti roku 2018 došlo k poklesu o 17 zariadení zásobovaných z vlastného vodného zdroja, ktoré boli napojené na verejný vodovod a to v 7 obciach N. Klatov (MŠ + ZŠ + ŠKD), Páňovce (MŠ + ZŠ + ŠKD), Vtáčkovce (ZŠ), Šemša (MŠ) a Svinica (MŠ).

Pracovníci odboru HDM v decembri 2019 vyzvali prevádzkovateľov vlastných vodných zdrojov, aby v zmysle zákona č. 55/2017 Z. z., predložili „Program monitorovania „ kvality pitnej vody v týchto zdrojoch.

4. Výskyt dusičnanovej methemoglobinémie

(tab. č. 7)

V roku 2019 nebol zaznamenaný výskyt dusičnanovej methemoglobinémie.

5. Stravovanie detí a mládeže

(tab. č. 8/a, 8/b, 8/c,8/d)

Spoločné stravovanie detí a mládeže v školských stravovacích zariadeniach si zachováva svoj dobrý štandard. Uplatňujú sa zásady správnej výrobnéj praxe a jedálne lístky sú zostavované tak, aby skladba jedál bola v súlade s plnením odporúčaných výživových dávok.

Z celkového počtu 945 dozorovaných zariadení má len 228 zariadení k dispozícii vlastné zariadenie spoločného stravovania, 105 zariadení má dovoz stravy, 122 zariadení zabezpečuje stravovanie pre deti a mládež v inom účelovom zariadení. Stravovanie nemá zabezpečené 505 zariadení.

V rámci kategorizácie zariadení spoločného stravovania boli v roku 2019 z celkového počtu 228 v kategórii I – 2 zariadenia a v kategórii II – 226. Výdajné školské jedálne v rámci kategorizácie boli zaradené nasledovne: z celkového počtu 105 výdajných školských jedální bolo v I. kategórii 101 a v II. kategórii 4.

Vyťaženosť zariadení školského stravovania pre deti a mládež: na 100% sú vyťažené zariadenia do 6 rokov veku dieťaťa (prevádzkarne), MŠ a zariadenia v rámci zotavovacích podujatí.

V súvislosti s poskytovaním obedov zdarma je situácia v zariadeniach pre detí navštevujúce MŠ a ZŠ doriešená na území mesta Košice. Mesto Košice v čase letných prázdnin vykonalo vo viacerých stravovacích zariadeniach výmenu technologického zariadenia, čím došlo k zvýšeniu výrobnéj kapacity. Zároveň sú riešené priestory jedální pri ŠJ, čím dôjde k navýšeniu stoličkovej kapacity.

Na území okresu Košice – okolie sú veľkým problémom malotriedne ZŠ. Ale aj plne organizované školy v obciach, ktoré v škole nemajú stravovacie zariadenie. Problém vznikol aj v niektorých prípadoch, keď stravovacie zariadenie nemá dostatočnú výrobnú kapacitu, resp. stoličkovú kapacitu.

6. Zotavovacie podujatia pre deti a mládež

(tab.č9/a a 9/b)

Za sledované obdobie sa uskutočnilo na území mesta Košice a okresu Košice – okolie 27 zotavovacích podujatí pre deti a mládež (21 v letnom období a 6 v zimnom období). Kontroly boli vykonané ako pred zahájením podujatia, tak aj počas prevádzky samotných zotavovacích podujatí.

V čase jarých prázdnin sa organizovalo 6 zimných zotavovacích podujatí v jednom zariadení. Zúčastnilo sa ho 177 žiakov. Bolo vydaných 5 rozhodnutí orgánom verejného zdravotníctva, jedno zotavovacie podujatie sa realizovalo bez súhlasu orgánu verejného zdravotníctva. Za porušenie povinnosti bola organizátorovi podujatia uložená pokuta vo výške 300 eur (ZŠ Švedlár 122, Švedlár).

V priebehu roka 2019 bolo organizovaných 13 „škôl v prírode“ v 5 zariadeniach. Zúčastnilo sa ich 363 detí.

Letné zotavovacie podujatia v počte 8 sa organizovali formou letných táborov v 6 zariadeniach, bolo odrekreovaných 1275 detí. K ich organizovaniu boli vydaných 8 rozhodnutí orgánu verejného zdravotníctva.

7. Zhodnotenie hygienickej situácie zariadení pre deti a mládež a životných a pracovných podmienok detí a mládeže

Tak, ako je uvedené podrobne v predchádzajúcich kapitolách, je hygienická situácia v zariadeniach pre deti a mládež na území mesta Košice a okresu Košice – okolie stabilizovaná.

V dôsledku pretrvávajúcej nepriaznivej finančnej situácie v školstve konštatujeme v niektorých zariadeniach zlý technický stav (zatekajúce strechy, poškodené nátery a podlahy, nefungujúce vybavenie kuchýň atď.). V okrese Košice – okolie evidujeme nepriaznivý stav v stravovaní detí, a to hlavne v ZŠ.

8. Mimoriadne protiepidemické opatrenia v zariadeniach pre deti a mládež

Vzhľadom na epidemiologickú situáciu - **chrípková epidémia** - boli v niektorých predškolských a školských zariadeniach v 1. a v 4. štvrt'roku vyhlásené „chrípkové prázdniny“. Riaditelia škôl vychádzali z celkovej chorobnosti detí, prázdniny sa vyhlasovali tam, kde chorobnosť dosahovala 30 a viac %.

V roku 2019 nebol zaznamenaný ojedinelý výskyt ochorení na vírusovú hepatitídu v školských zariadeniach.

Zaznamenaný bol epidemický výskyt ochorení na salmonelovú enteritídu v zariadení ZŠ Staničná 13, Košice v čase od 15. 10. 2019 do 23. 10. 2019. Hlásených 22 prípadov u žiakov 1. stupňa ZŠ. Vo všetkých prípadoch bola kultivačne potvrdená Salmonella enteritidis. Klinický priebeh ochorení si vyžiadala hospitalizáciu u 4 žiakov. Stravovanie žiakov a zamestnancov je zabezpečené v školskej jedálni pri ZŠ. Pracovníci odboru HDM odobrali dňa 17. 10. 2019 8 vzoriek stravy z hotových pokrmov zo dňa 15. 10. 2019 a 16. 10. 2019 a vykonali 11 sterov z pracovného prostredia ŠJ a z rúk zamestnancov s negatívnym výsledkom mikrobiologického vyšetrenia na prítomnosť baktérii z rodu Salmonella. Nakoľko v 5 odobratých vzorkách stravy a 3 steroch z rúk zamestnancov boli identifikované mikroorganizmy, ktoré svedčia o nedodržiavaní hygienických zásad pri manipulácii s potravinami, nedodržaní osobnej resp. prevádzkovej hygieny zamestnancami ŠJ, bola dňa 24. 10. 2019 udelená 3 zamestnancom bloková pokuta vo výške 30 eur (spolu 90 eur).

V rámci epidemiologického vyšetrovania dňa 17. 10. 2018 bola u vedúcej ŠJ potvrdená tiež prítomnosť baktérie Salmonella enteritidis bez uvádzania symptómov ochorenia. Na základe uvedeného bol vedúcej jedálni rozhodnutím tunajšieho úradu nariadený zvýšený zdravotný dozor pozostávajúci aj zo zákazu výkonu epidemiologicky závažných činností pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov.

EPIDEMIOLOGIA

I. DEMOGRAFICKÉ TRENDY V OKRESOCH KOŠICE I - IV A KOŠICE OKOLIE

K 31.12.2018 mal *Košický kraj* 800 414 obyvateľov. Oproti roku 2017 je to nárast o 0,15 %.

V okresoch *Košice I-IV* bolo k 31.12.2018 spolu 238 757 obyvateľov, oproti roku 2017 je to pokles o 0,14 % (o 338 obyvateľov). Z toho bolo 114 446 mužov (47,9 %) a 124 311 žien (52,1 %). Okres *Košice okolie* mal k 31.12.2018 127 365 obyvateľov, oproti roku 2016 je to nárast o 1,25 % (o 1590 obyvateľov). Z toho bolo 64 167 mužov (49,8 %) a 64 788 žien (50,2 %). Podiel žien prevláda vo všetkých okresoch.

Tabuľka č. 1,2,3 a graf č. 1,2

Prírodný prírastok (resp. úbytok) je rozdiel medzi počtom živonarodených detí a zomretých osôb prepočítaný na stredný stav obyvateľstva v danom roku. Prírodný prírastok je hrubou mierou obnovy populácie. Údaje o prirodzenom pohybe obyvateľstva v roku 2017 sú porovnateľné s údajmi za predchádzajúci rok. V rokoch 2018 mal prírodný prírastok obyvateľstva negatívnu hodnotu iba v okrese Košice IV (-2,31). Najvyšší prírodný prírastok (5,47) bol podobne ako v predchádzajúcich rokoch zaznamenaný v okrese Košice – okolie.

Tabuľka č. 1

Prírastky obyvateľstva v okresoch Košice I-IV a Košice - okolie

Okres	Prírodný prírastok (- úbytok) na 1000 obyvateľov					Celkový prírastok (- úbytok) na 1000 obyvateľov				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Košice I	0,43	-1,02	0,25	0,41	0,25	-4,11	-1,55	3,13	-0,61	-5,39
Košice II	2,08	2,62	2,98	2,51	2,87	-2,22	-0,75	-2,33	0,36	0,50
Košice III	3,66	3,21	3,75	3,42	2,33	-6,03	-6,41	-8,50	-4,11	-1,74
Košice IV	-1,09	-1,94	-0,69	-0,50	-2,31	5,17	1,52	2,79	1,42	0,62
Košice - okolie	3,99	4,01	4,77	5,03	5,47	9,20	9,69	11,36	10,78	12,43

Tabuľka č. 2

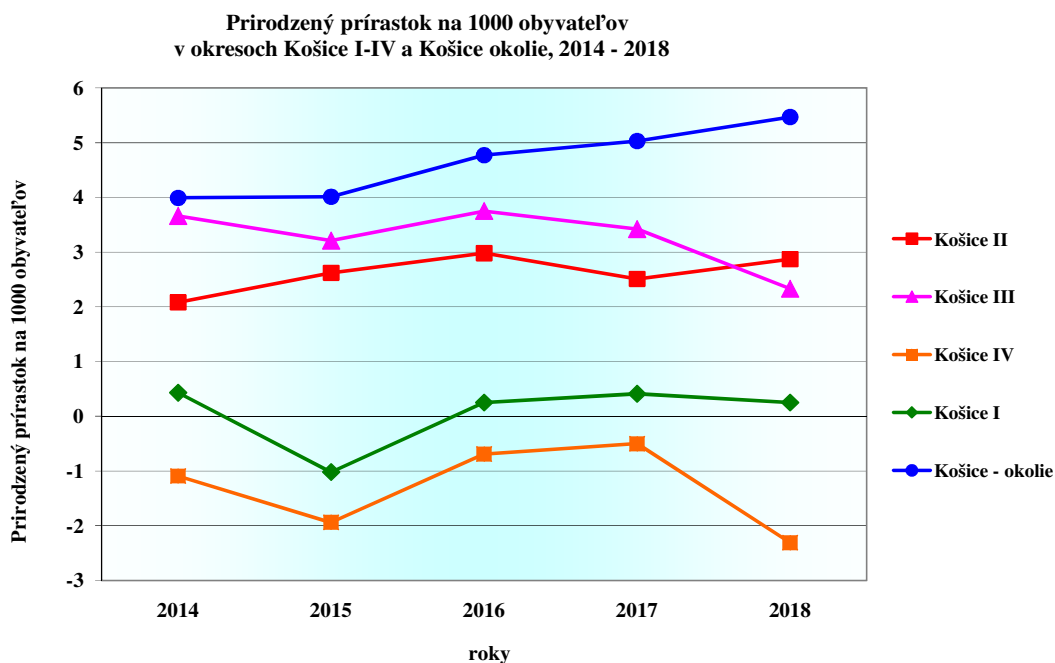
Prírodný pohyb obyvateľstva v okresoch Košice I-IV a Košice okolie

Okres	Počet živonarodených na 1000 obyvateľov					Počet zomretých na 1000 obyvateľov					
	2014	2015	2016	2017	2018	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Košice I	9,20	8,05	8,80	9,32	8,79	9,15	8,78	9,07	8,55	8,91	8,54
Košice II	9,43	10,24	10,69	10,90	11,12	7,39	7,34	7,62	7,72	8,39	8,25
Košice III	9,36	9,32	10,70	10,02	9,52	5,46	5,69	6,11	6,95	6,60	7,19
Košice IV	8,76	9,08	9,13	8,84	8,19	10,88	9,85	11,03	9,82	9,34	10,50
Košice - okolie	12,44	12,58	13,43	13,69	13,65	8,64	8,45	8,57	8,67	8,66	8,17

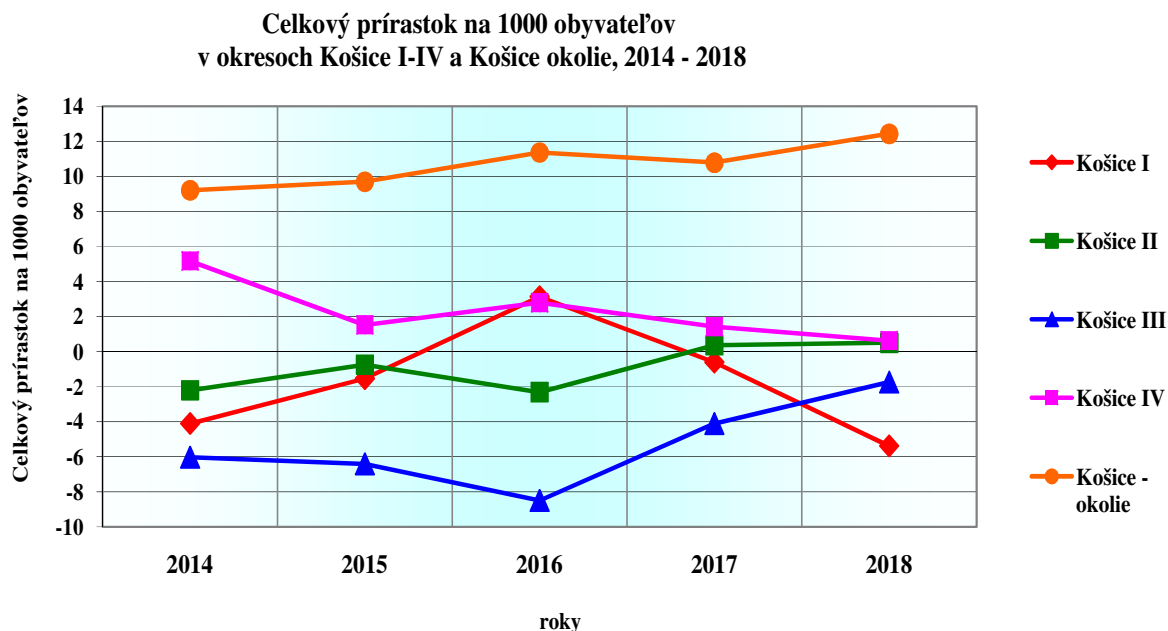
Prírodný pohyb obyvateľstva zahŕňa hlavné populačné procesy súvisiace s rodením a zomieraním obyvateľstva. V roku 2018 bol vzostup počtu živonarodených detí oproti

predchádzajúcemu roku zaznamenaný iba v okrese Košice II. Druhý základný populačný proces je úmrtnosť. Za obdobie ostatných 5 rokov má úmrtnosť až na mierne výkyvy klesajúci trend. V roku 2018 došlo k miernemu vzostupu počtu zomretých na 1000 obyvateľov v okresoch Košice III a IV.

Graf č. 1

Graf č.2

Celkový prírastok predstavuje súčet prírodného prírastku obyvateľstva a migračného salda. Záporný súčet sa označuje ako celkový úbytok obyvateľstva. Oproti roku 2017 bol v sledovanom období zaznamenaný mierny migračný úbytok v okresoch Košice I a IV.

Prírastky obyvateľstva podľa pohlavia v okresoch Košice I-IV a Košice - okolie, 2014 – 2018

Okres	Počet živonarodených					Počet zomretých					Prírodný prírastok (- úbytok) obyvateľstva					Celkový prírastok (-úbytok)				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018

Košice I

Spolu	627	547	599	636	597	598	616	582	608	580	29	-69	17	28	17	-280	-105	213	-42	-366
Muži	331	280	306	329	317	301	298	266	312	273	30	-18	40	17	44	-101	-43	116	-23	-139
Ženy	296	267	293	307	280	297	318	316	296	307	-1	-51	-23	11	-27	-179	-62	97	-19	-227

Košice II

Spolu	778	844	880	895	914	606	628	635	689	678	172	216	245	206	236	-183	-62	-192	30	41
Muži	387	432	462	461	435	331	330	351	376	353	56	102	111	85	82	-134	-21	-101	23	-28
Ženy	391	412	418	434	479	275	298	284	313	325	116	114	134	121	154	-49	-41	-91	7	69

Košice III

Spolu	276	273	311	290	274	168	179	202	191	207	108	94	109	99	67	-178	-188	-247	-119	-50
Muži	143	142	169	153	153	88	105	104	106	113	55	37	65	47	40	-88	-129	-103	-76	-11
Ženy	133	131	142	137	121	80	74	98	85	94	53	57	44	52	27	-90	-59	-144	-43	-39

Košice IV

Spolu	522	542	546	530	492	587	658	587	560	631	-65	-116	-41	-30	-139	308	91	167	85	37
Muži	248	292	264	300	247	287	314	256	298	315	-39	-22	8	2	-68	122	73	92	23	3
Ženy	274	250	282	230	245	300	344	331	262	316	-26	-94	-49	-32	-71	186	18	75	62	34

Košice – okolie

Spolu	1526	1558	1682	1732	1746	1037	1061	1085	1095	1046	489	497	597	637	700	1129	1201	1423	1364	1590
Muži	795	819	864	899	888	554	570	563	578	546	241	249	301	321	342	577	595	711	721	776
Ženy	731	739	818	833	858	483	491	522	517	500	248	248	296	316	358	552	609	712	643	814

Počet živonarodených detí v roku 2018 bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom v okresoch Košice II (vzostup počtu živonarodených detí o 19) a Košice okolie (vzostup počtu živonarodených detí o 14).

Vo všetkých okresoch s výnimkou okresu Košice IV bol počet zomretých osôb nižší ako počet živonarodených detí v r. 2018. V okrese Košice IV počet zomretých osôb prevyšoval počet živonarodených detí o 139.

Tabuľka č. 4

Saldo sťahovania (čistá migrácia) je rozdiel medzi počtom prisťahovaných a vystťahovaných. Košice sú migračne stratové, keďže počet vystťahovaných osôb prevyšuje počet prisťahovaných. Záporné migračné saldo bolo zaznamenané v okresoch Košice I, II a III. Sťahovaním pribudlo obyvateľstvo v okresoch Košice IV a Košice okolie. Okres Košice okolie zaznamenáva počas celého sledovaného obdobia najvyšší migračný prírastok a naopak mesto

zaznamenáva migračný úbytok obyvateľstva. Súvisí to s procesom migrácie obyvateľstva z mesta do obcí v zázemí mesta.

Tabuľka č. 4

Saldo sťahovania na 1000 obyvateľov

Okres	Saldo sťahovania na 1000 obyvateľov				
	2014	2015	2016	2017	2018
Košice I	-4,54	-0,53	2,88	-1,03	-5,64
Košice II	-4,30	-3,37	-5,31	-2,14	-2,37
Košice III	-9,69	-9,62	-12,25	-7,54	-4,06
Košice IV	6,26	3,47	3,48	1,92	2,92
Košice - okolie	5,22	5,68	6,60	5,75	6,96

Tabuľka č. 5, graf č. 3,4

Štruktúra obyvateľstva podľa základných vekových skupín v okresoch *Košice I-IV* k 31.12.2018:

- predproduktívny vek – 34 422 obyvateľov (14,42 %)
- produktívny vek – 163 035 obyvateľov (68,28 %)
- poproduktívny vek – 41 300 obyvateľov (17,30 %)

V okrese *Košice - okolie* bolo vekové zloženie podľa základných vekových skupín:

- predproduktívny vek – 25 795 obyvateľov (20,00 %)
- produktívny vek – 86 948 obyvateľov (67,43 %)
- poproduktívny vek – 16 212 obyvateľov (12,57 %).

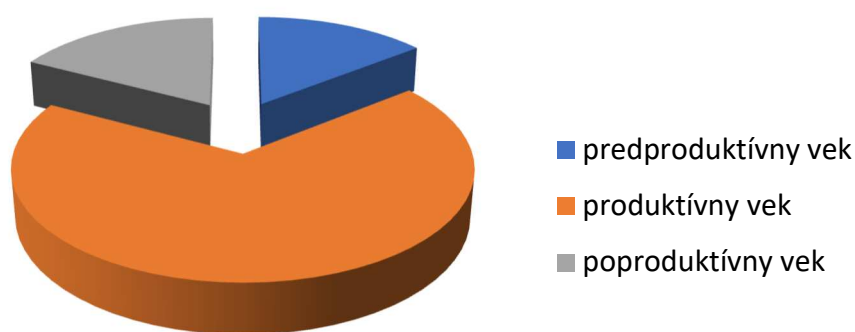
Charakteristickým javom je demografické starnutie slovenskej populácie spojené s nárastom počtu obyvateľstva vo vyšších vekových kategóriách. K zvýšeniu podielu poproduktívnej zložky došlo medziročne vo všetkých okresoch. Počet osôb v dôchodkovom veku prevyšuje počet detí vo všetkých okresoch s výnimkou okresu Košice okolie, kde počet detí prevyšuje počet osôb v poproduktívnom veku. Starnutie obyvateľstva je dôsledkom predovšetkým znižovania pôrodnosti a až v druhom rade dôsledkom predlžovania ľudského života.

**Vekové zloženie obyvateľstva v okresoch Košice I-IV a Košice okolie,
2014-2018**

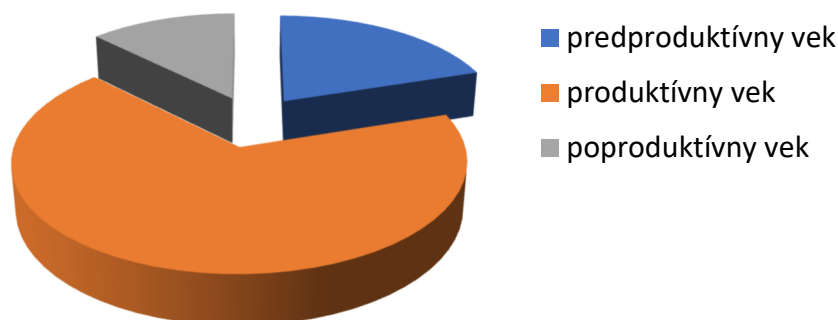
Okres	Hod - nota	Vek														
		predproduktívny vek					produktívny					poproduktívny				
		0 - 14					15 - 64					65+				
		2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Košice I	abs.	9107	9027	9064	9120	9036	48 725	48 512	48 416	48 028	47 433	10 010	10 198	10 470	10 760	11 073
	%	13,42	13,32	13,34	13,43	13,38	71,82	71,62	71,25	70,73	70,23	14,75	15,05	15,41	15,85	16,40
Košice II	abs.	12 457	12 411	12 387	12 512	12 610	58 718	58 316	57 789	57 406	57 026	11 304	11 690	12 049	12 337	12 660
	%	15,10	15,05	15,06	15,21	15,32	71,19	70,75	70,28	69,80	69,30	13,70	14,18	14,65	15,00	15,39
Košice III	abs.	4211	4151	4173	4198	4171	22 604	22 068	21 390	20 639	20 072	2599	3007	3416	4023	4567
	%	14,31	14,20	14,40	14,55	14,48	76,84	75,51	73,81	71,51	69,67	8,83	10,29	11,79	13,94	15,85
Košice IV	abs.	8688	8688	8708	8703	8605	40 176	39 626	39 202	38 741	38 504	10 865	11 506	12 077	12 628	13 000
	%	14,54	14,52	14,52	14,49	14,32	67,26	66,24	65,35	64,50	64,06	18,19	19,23	20,13	21,02	21,63
Košice - okolie	abs.	24 377	24 520	24 910	25 314	25 795	85 165	85 721	86 179	86 520	86 948	13 835	14 337	14 912	15 531	16 212
	%	19,75	19,68	19,77	19,88	20,00	69,02	68,81	70,78	67,93	67,43	11,21	11,51	11,83	12,19	12,57

Graf č.3

**Veková štruktúra obyvateľstva na území okr. Košice
mesto k 31.12.2018**

Veková štruktúra obyvateľstva v okrese Košice okolie k 31.12.2018

Tabuľka č. 6, graf č. 5

Základným ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov je **stredná dĺžka života**, t.j. nádej na dožitie. Charakterizuje globálne úmrtnostné pomery v sledovanom období a je jedným z ukazovateľov zlepšenia alebo zhoršenia zdravotného stavu obyvateľstva. Stredná dĺžka života udáva priemerný počet rokov, ktoré sa práve narodená osoba môže dožiť za predpokladu, že sa po celý jeho život zachová súčasná úroveň úmrtnosti (pravdepodobnosť úmrtia v určitom veku).

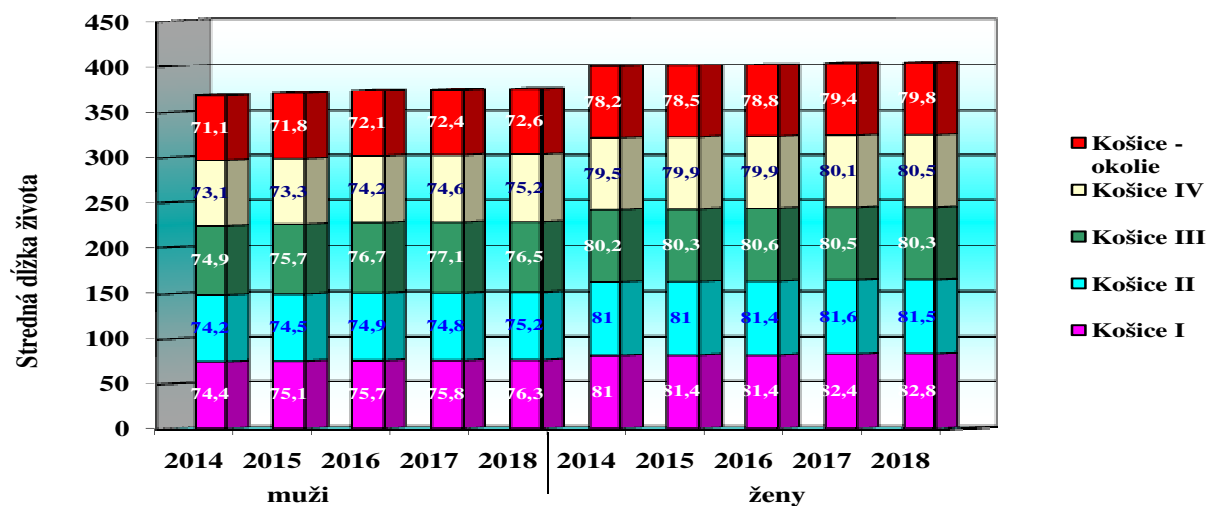
Stredná dĺžka života pri narodení (nádej na dožitie) má za obdobie ostatných 5 rokov stúpajúci trend vo všetkých okresoch a u oboch pohlaví, pričom u žien je dlhšia ako u mužov. V roku 2018 bol zaznamenaný mierny pokles strednej dĺžky života v okrese Košice II u žien a v okrese Košice III u oboch pohlaví. Najnižšia stredná dĺžka života je u oboch pohlaví v okrese Košice okolie. Najvyššie hodnoty strednej dĺžky života dosahujú muži v okrese Košice III a ženy v okrese Košice I. Rozdiel medzi najvyššou a najnižšou hodnotou u mužov je 3,9 rokov a u žien 3 roky.

Tabuľka č.6

Stredná dĺžka života pri narodení podľa pohlavia v okresoch Košice I-IV a Košice okolie, 2014 – 2018

Okres	Muži					Ženy				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Košice I	74,4	75,1	75,7	75,8	76,3	81,0	81,4	81,4	82,4	82,8
Košice II	74,2	74,5	74,9	74,8	75,2	81,0	81,0	81,4	81,6	81,5
Košice III	74,9	75,7	76,7	77,1	76,5	80,2	80,3	80,6	80,5	80,3
Košice IV	73,1	73,3	74,2	74,6	75,2	79,5	79,9	79,9	80,1	80,5
Košice - okolie	71,1	71,8	72,1	72,4	72,6	78,2	78,5	78,8	79,4	79,8

**Stredná dĺžka života pri narodení podľa pohlavia
v okresoch Košice I-IV a Košice okolie, 2014-2018**

Dĺžka života obyvateľov Slovenska pomaly narastá. Súvisí to predovšetkým s poklesom dojčenskej, novorodeneckej a perinatálnej úmrtnosti, s miernym nárastom pôrodnosti v ostatných rokoch. Svoj podiel na starnutí populácie má aj zlepšovanie dostupnosti, a úrovne zdravotnej starostlivosti a predlžovanie života jednotlivcov, čo dlhodobo potvrdzuje nárast strednej dĺžky života pri narodení. Napriek tomu sa z európskeho hľadiska radíme medzi priemerné krajiny.

Tabuľka č.7, graf č. 6
Index starnutia a priemerný vek

Priemerný vek žijúcich obyvateľov sa postupne zvyšuje a v roku 2018 dosiahol hodnotu:

- v okrese Košice I u mužov 40,31 u žien 43,71
- v okrese Košice II u mužov 39,41 u žien 42,31
- v okrese Košice III u mužov 40,29 u žien 42,94
- v okrese Košice IV u mužov 40,76 u žien 44,81
- v okrese Košice okolie u mužov 36,21 u žien 38,52

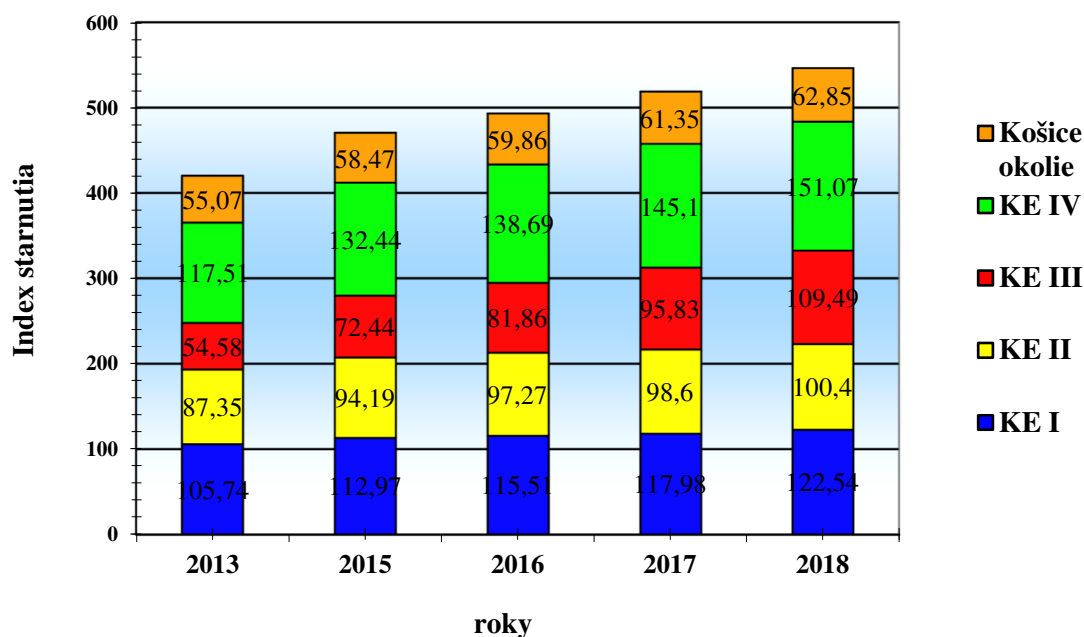
Index starnutia vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku pripadajúci na 100 osôb v predproduktívnom veku. Ako nepriaznivý pomer sa hodnotí index starnutia vyšší ako 100. V roku 2018 index starnutia dosahuje najnižšiu hodnotu u mužov v okrese Košice okolie (50,01). Najvyššiu hodnotu dosiahol index starnutia u žien v okrese Košice I (153,30).

Znižovanie prirodzeného prírastku obyvateľstva, zhoršovanie indexu starnutia a zvyšovanie priemerného veku u oboch pohlaví sú dôkazom pokračujúceho procesu starnutia obyvateľstva.

Index starnutia a priemerný vek v okresoch Košice I-IV a Košice okolie, 2014 – 2018

Okres	Index starnutia					Priemerný vek					
	2014	2015	2016	2017	2018	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Košice I											
Spolu	109,92	112,97	115,51	117,98	122,54	40,46	40,81	41,13	41,44	41,72	42,09
Muži	79,35	81,93	85,26	87,85	91,64	38,67	38,97	39,32	39,67	39,95	40,31
Ženy	140,85	144,13	145,58	147,86	153,30	42,09	42,49	42,77	43,05	43,33	43,71
Košice II											
Spolu	90,74	94,19	97,27	98,60	100,40	39,30	39,69	40,03	40,37	40,65	40,91
Muži	70,46	73,14	74,81	75,66	78,40	37,90	38,28	38,61	38,89	39,13	39,41
Ženy	112,03	116,07	120,91	122,79	123,16	40,60	40,99	41,35	41,75	42,07	42,31
Košice III											
Spolu	61,72	72,44	81,86	95,83	109,49	39,49	40,00	40,51	40,88	41,26	41,65
Muži	55,76	65,98	73,92	85,42	96,98	38,35	38,88	39,34	39,63	39,96	40,29
Ženy	68,02	79,26	90,43	107,16	123,25	40,58	41,08	41,62	42,07	42,48	42,94
Košice IV											
Spolu	125,06	132,44	138,69	145,10	151,07	41,57	41,79	42,02	42,26	42,58	42,87
Muži	96,63	101,49	106,23	108,78	112,15	39,43	39,69	39,92	40,21	40,44	40,76
Ženy	155,68	165,72	173,07	184,01	192,54	43,52	43,70	43,94	44,15	44,53	44,81
Okres Košice – okolie											
Spolu	56,75	58,47	59,86	61,35	62,85	36,45	36,69	36,88	37,05	37,21	37,37
Muži	42,92	44,71	46,56	48,04	50,01	35,22	35,46	35,65	35,84	36,03	36,21
Ženy	71,35	72,93	73,82	75,33	76,25	37,68	37,91	38,10	38,25	38,39	38,52

Graf č. 6

Tabuľka č. 8, graf č. 7

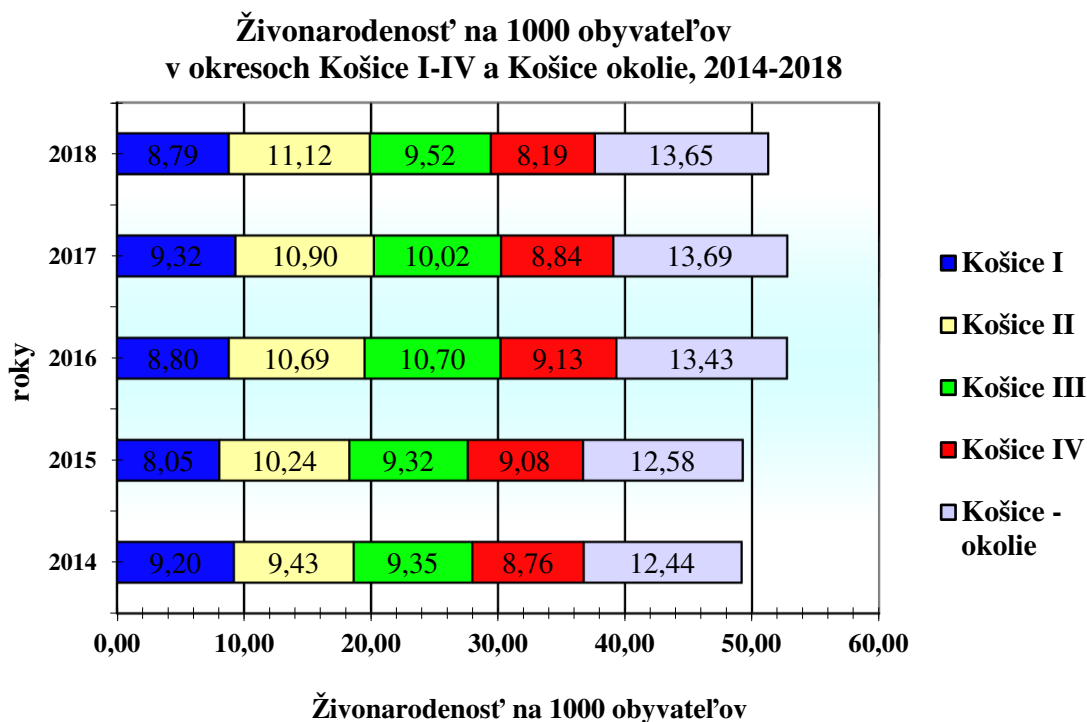
Živonarodenosť na 1000 obyvateľov = hrubá miera pôrodnosti predstavovala najvyššiu hodnotu 13,65/1 000 obyvateľov v okrese Košice – okolie. Vo všetkých okresoch s výnimkou okresu Košice II bol oproti roku 2017 zaznamenaný mierny pokles čistej pôrodnosti.

Tabuľka č.8

**Živonarodenosť v okresoch Košice I-IV a Košice okolie,
2014 - 2018**

Okres	Živonarodenosť na 1000 obyvateľov				
	2014	2015	2016	2017	2018
Košice I	9,20	8,05	8,80	9,32	8,79
Košice II	9,43	10,24	10,69	10,90	11,12
Košice III	9,35	9,32	10,70	10,02	9,52
Košice IV	8,76	9,08	9,13	8,84	8,19
Košice - okolie	12,44	12,58	13,43	13,69	13,65

Graf č. 7

Tabuľka č. 9, 10, graf č. 8,9

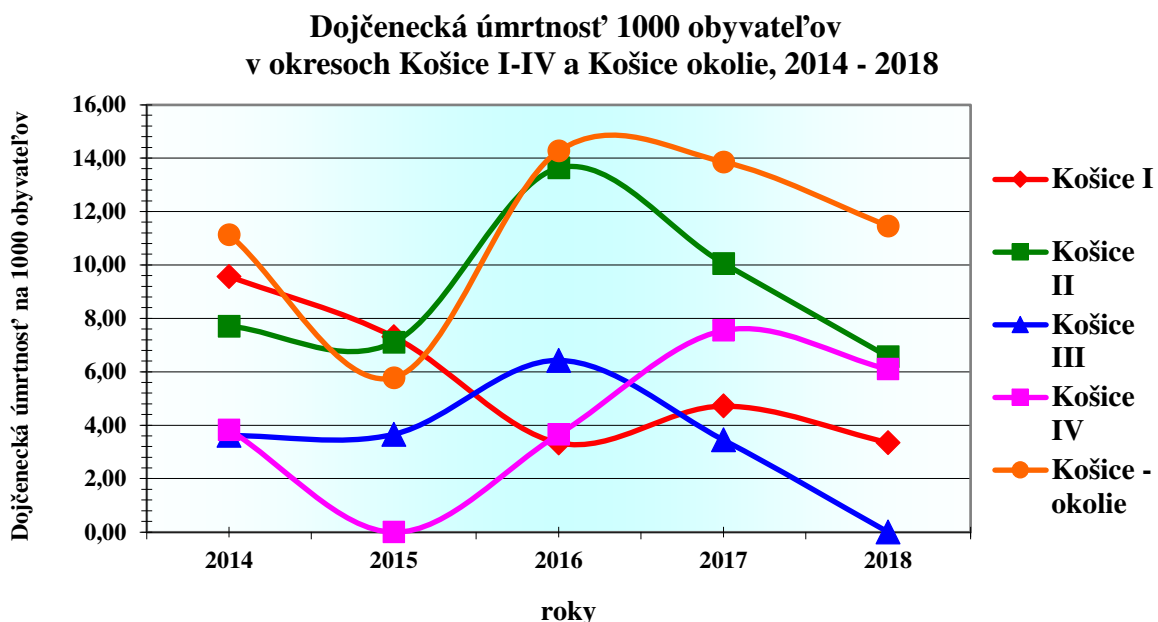
Dojčenská úmrtnosť vyjadruje podiel detí zomretých do jedného roka, prepočítaný na 1000 živonarodených detí. Je dôležitým ukazovateľom životnej úrovne, úrovne zdravotnej starostlivosti a zdravotného uvedomenia. Jej hodnoty sa v roku 2018 pohybujú v rozmedzí od 0 v okrese Košice III po 11,46 v okrese Košice okolie. Vo všetkých okresoch bol v roku 2018 zaznamenaný pokles dojčenskej úmrtnosti. Najväčší pokles bol v okrese Košice II, z hodnoty 10,06 v roku 2017 na 6,57 v roku 2018.

Tabuľka č. 9

Dojčenská úmrtnosť v okresoch Košice I-IV a Košice okolie, 2014 – 2018

Okres	Dojčenská úmrtnosť				
	2014	2015	2016	2017	2018
Košice I	9,57	7,31	3,34	4,72	3,35
Košice II	7,71	7,11	13,64	10,06	6,57
Košice III	3,62	3,66	6,43	3,45	0
Košice IV	3,83	0	3,66	7,55	6,10
Košice - okolie	11,14	5,78	14,27	13,86	11,46

Graf č. 8

Najzávažnejšou zložkou dojčenskej úmrtnosti je **novorodenecká úmrtnosť**, t.j. počet detí zomretých do 28.dňa života.

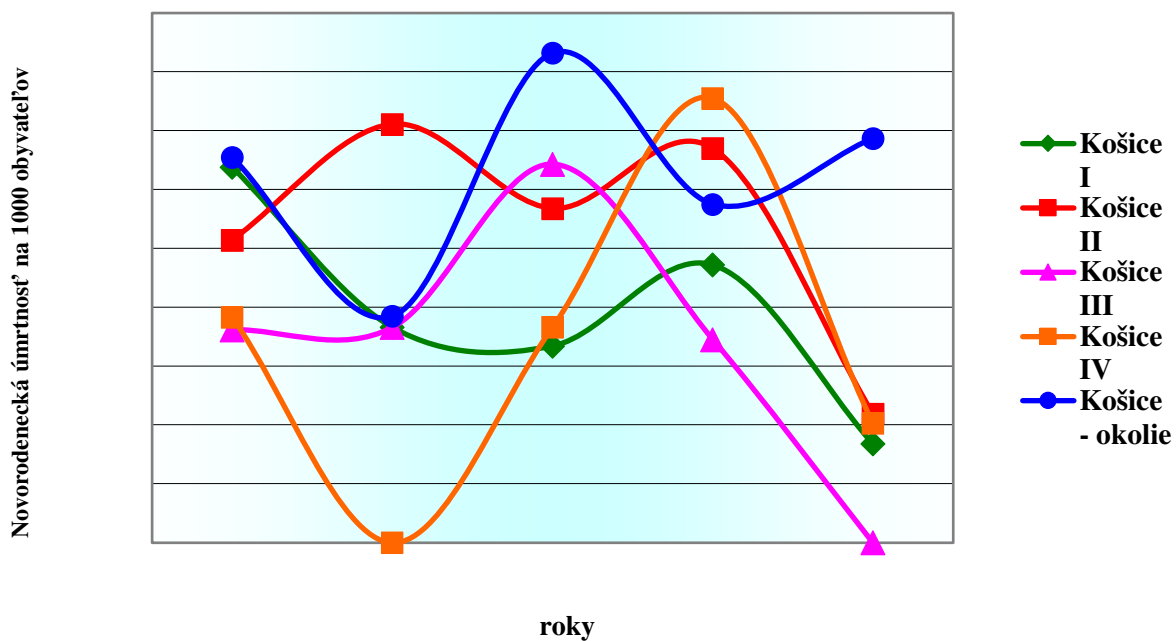
Novorodenecká úmrtnosť sa v roku 2018 pohybovala od hodnoty 0 v okrese Košice III po 6,87 na 1 000 obyvateľov v okrese Košice okolie. Vo všetkých okresoch s výnimkou okresu Košice okolie bol zaznamenaný pokles novorodeneckej úmrtnosti. V okrese Košice okolie bol vzostup z hodnoty 5,75 v r. 2017 na 6,87 v r. 2018.

Novorodenecká úmrtnosť v okresoch Košice I-IV a Košice okolie, 2014 – 2018

Okres	Novorodenecká úmrtnosť				
	2014	2015	2016	2017	2018
Košice I	6,38	3,66	3,34	4,72	1,68
Košice II	5,14	7,11	5,68	6,70	2,19
Košice III	3,62	3,66	6,43	3,45	0
Košice IV	3,83	0,00	3,66	7,55	2,03
Košice - okolie	6,55	3,85	8,32	5,75	6,87

Graf č. 9

Novorodenecká úmrtnosť na 1000 obyvateľov v okresoch Košice I-IV a Košice okolie, 2014 - 2018

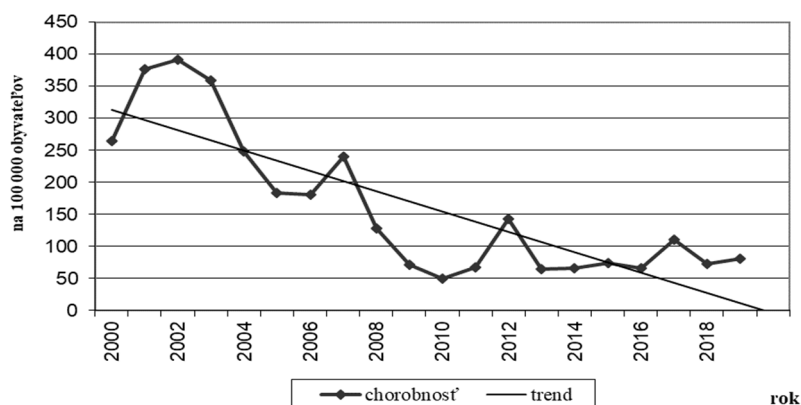
II. Stručná epidemiologická charakteristika v okresoch Košice I - IV roku 2019

Skupina alimentárnych infekcií

V skupine *salmonelóz* bolo hlásených 194 prípadov ochorení, z toho 6 prípadov mimočrevného vylučovania, chorobnosť 81,48/100 000 obyvateľov. Je to vzostup o 13 % oproti roku 2018 a vzostup o 0,04 % oproti priemeru v predchádzajúcich 5 rokoch.

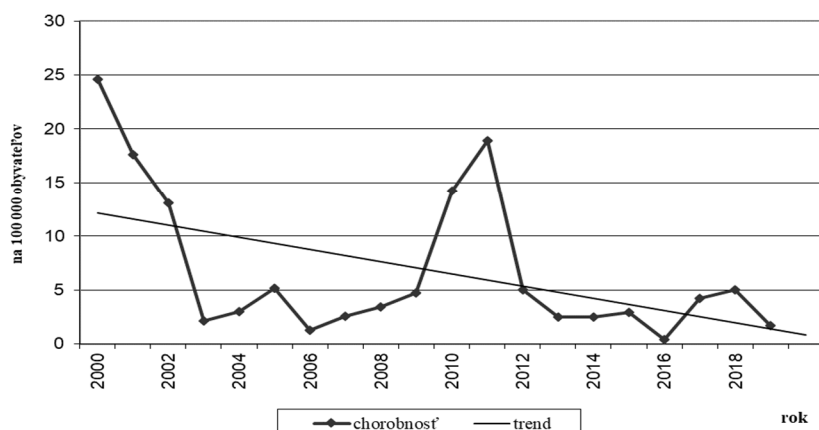
Zaznamenaných bolo 8 rodinných epidémií počtom chorých 16 a 1 epidémia s počtom prípadov 23. Ani v jednom prípade nemalo ochorenie charakter nozokomiálnej nákazy (v r. 2018 -1 NN). Prevládajúcim pôvodcom všetkých ochorení bola *S. enteritidis* – 78,87 % (153 prípadov) a *S. infantis* – 5,67 % (11 prípadov). Zaznamenané boli 3 importované nákazy (2x Afganistan, 1x Egypt).

Výskyt salmonelóz v okresoch Košice I-IV, 2000-2019

U *bacilovej dyzentérie* boli hlásené 4 prípady, chorobnosť 1,68/100 000 obyvateľov. Oproti roku 2018 je to pokles 67 %. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 7,20 ochorení, priemer chorobnosti 3,02/100 000 obyvateľov. Vo všetkých prípadoch bola izolovaná *Sh. flexneri*. Ochorenia sa vyskytovali formou sporadických prípadov. Hlásená bola 1 nozokomiálna nákaza (v r. 2018 - 0 NN).

Výskyt bacilovej dyzentérie v okresoch Košice I-IV, 2000-2019

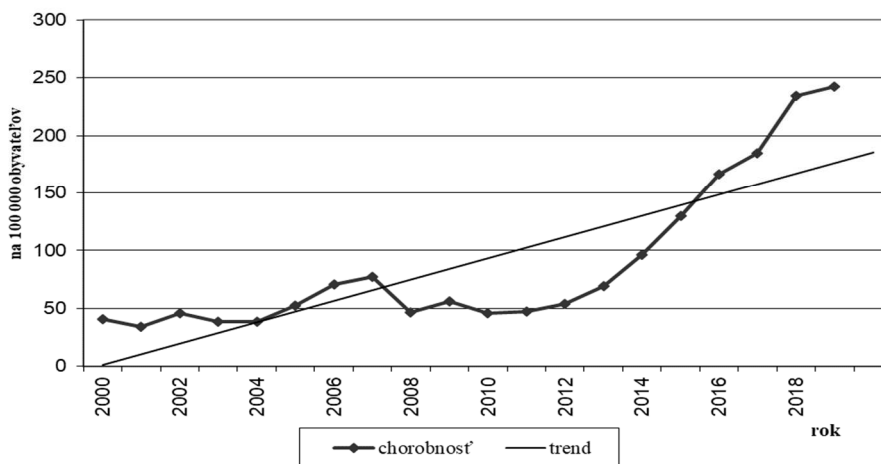
K nárastu počtu hlásených prípadov došlo vo výskyte *iných bakteriálnych črevných infekcií* (A04). Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 386,40 ochorení, priemer

chorobnosti 162,29/100 000 obyvateľov. Spolu sa vyskytlo 578 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 242,76/100 000 obyvateľov.

Z celkového počtu hlásených ochorení bolo 168 nozokomiálnych nákaz (v r. 2018- 123 NN). Zaznamenaný bol 1 prípad importovanej nákazy (Bulharsko). Ochorenia sa vyskytovali formou sporadických prípadov, hlásené boli 2 rodinné epidémie s počtom chorých 4 a 1 epidémia s počtom prípadov 6 analyzovanej v časti III.10. *Nozokomiálne nákazy.*

Dominovali kampylobakteriálne enteritídy, ktoré sa na celkovom počte ochorení podieľali v 62,46 % (361 prípadov).

Výskyt iných bakteriálnych črevných infekcií
v okresoch Košice I-IV,
2000-2019

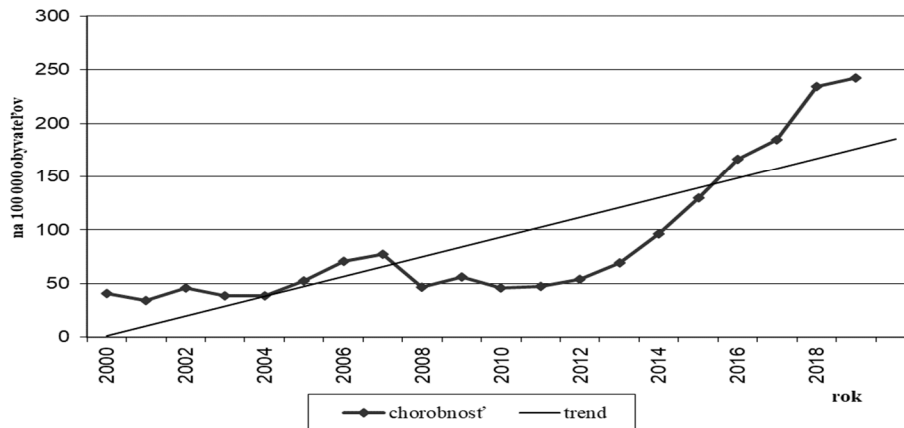
V roku 2019 sa nevyskytol prípad *bakteriálnej otravy potravinami (A05)*. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 0 ochorení.

U *vírusových a špecifikovaných črevných infekcií (A08)* došlo k poklesu počtu hlásených ochorení oproti roku 2018 o 12 % a oproti priemeru za posledných 5 rokov k nárastu o 181,20 %. Hlásených bolo 354 ochorení, chorobnosť 148,68/100 000 obyvateľov. Priemer chorobnosti za predchádzajúcich 5 rokov je 118,10.

Na vzniku ochorení sa podieľal rotavírus v 217 prípadoch (61,30 %), norovírus v 83 prípadoch (23,45%), adenovírus v 53 prípadoch (14,97 %) a astrovírus v 1 prípade (0,28 %). V 14 prípadoch bola v biologickom materiáli laboratórne potvrdená prítomnosť dvoch vírusov (rotavírus a adenovírus 6x, rotavírus a norovírus 3x a norovírus a adenovírus 5x). Vo všetkých prípadoch boli ochorenia potvrdené na základe pozitívneho výsledku laboratórneho vyšetrenia. Zaznamenaných bolo 9 importovaných nákaz (3x Grécko, 2x Chorvátsko, 2x Turecko, Egypt, Bulharsko). Ochorenia sa vo väčšine prípadov vyskytovali sporadicky – 334x (94,35 %), 20 prípadov (5,65 %) bolo zaznamenaných v 10 rodinných výskytoch. Charakter NN malo z celkového počtu 57 ochorení (16,10 %). Ochorenia sa vyskytovali sporadicky.

V skupine *hnačkových ochorení pravdepodobne infekčnej etiológie (A09)* došlo k poklesu počtu prípadov oproti predchádzajúcemu roku o 16 % a k poklesu o 35 % oproti 5 ročnému priemeru. V roku 2019 bolo hlásených 280 ochorení, chorobnosť 117,60/100 000 obyvateľov. Ani v jednom prípade nemalo ochorenie charakter nozokomiálnej nákazy (v r. 2018 – 1x). Ochorenia sa vyskytovali sporadicky 273x, 7 prípadov bolo zaznamenaných v rámci 3 rodinných epidémii. Hlásené boli 4 importované nákazy (2x Chorvátsko, Egypt, Bulharsko). V skupine alimentárnych infekcií neboli zaznamenané úmrtia v príčinnej súvislosti s danou nákazou.

Výskyt iných bakteriálnych črevných infekcií
v okresoch Košice I-IV,
2000-2019

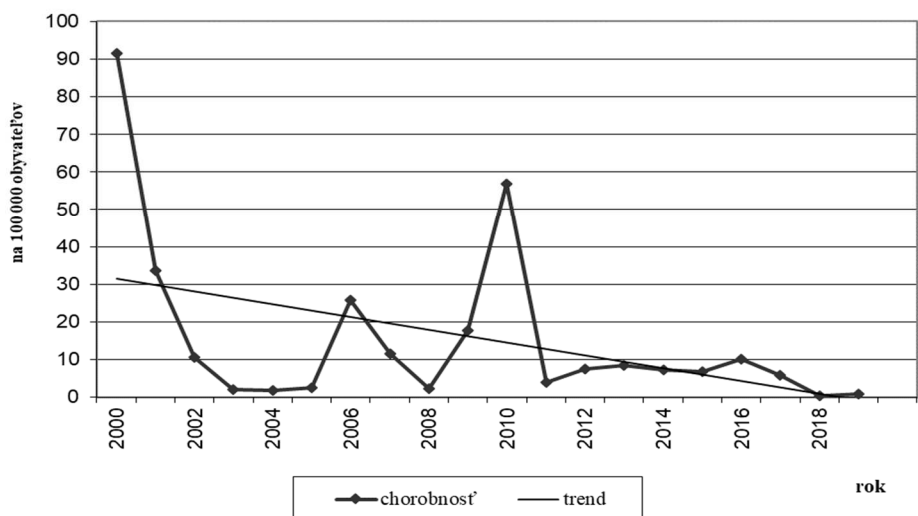
Skupina vírusových hepatítid

Epidemiologická situácia vo výskyte vírusových hepatítid bola v roku 2019 priaznivá. V sledovanom období bolo zaznamenaných 39 prípadov vírusovej hepatítidy (r. 2018 – 37), z toho 20 akútnych foriem a 19 chronických foriem. Okrem toho bolo hlásených 10 prípadov novozistených nosičov HBsAg.

V skupine akútnych VH došlo k vzostupu počtu ochorení oproti minulému roku o 7 prípadov. Do tejto skupiny vírusových hepatítid boli zaradené tieto druhy vírusových hepatítid: VHA - 2 prípady, VHB - 5 prípadov, VHC- 1 prípad a VHE – 12 prípadov. Ochorenia sa vyskytovali sporadicky, v prípade VHE bola zaznamenaná 1 rodinná epidémia s počtom chorých 2.

V roku 2019 boli hlásené 2 ochorenia na akútnu *vírusovú hepatítidu typu A*, chorobnosť 0,84/100 000 obyvateľov, čo je vzostup o 100 % oproti roku 2018. Priemer výskytu infekcií za ostatných 5 rokov je 14,60 ochorení, priemer chorobnosti za predchádzajúcich 5 rokov 6,13 /100 000 obyvateľov. Hlásený bol 1 prípad importovaného ochorenia (India).

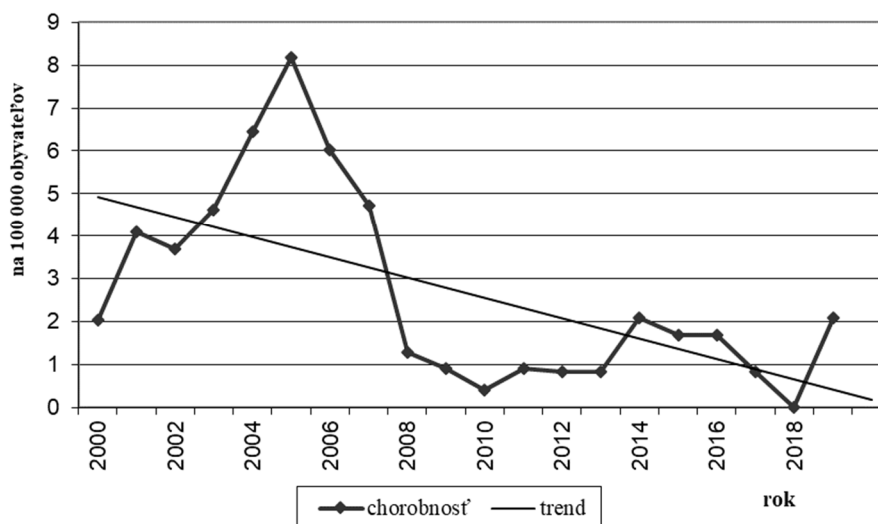
Výskyt hepatítidy typu A v okresoch Košice I-IV,
2000-2019

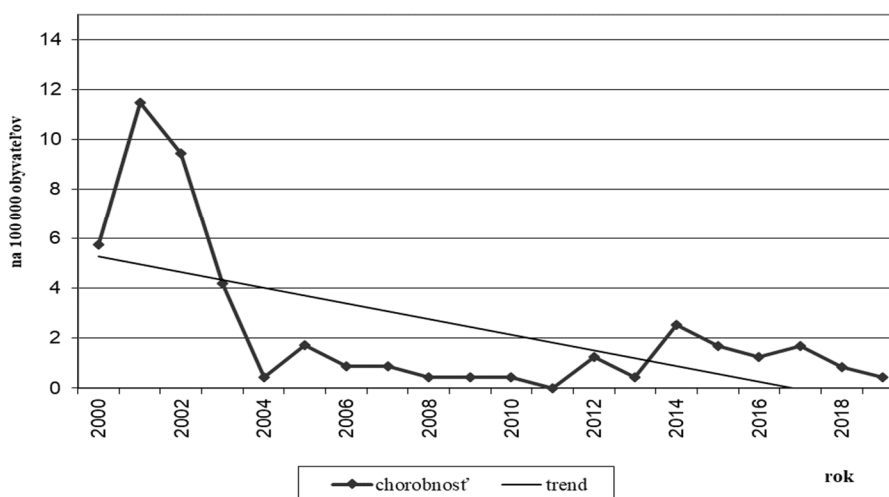
V roku 2019 bolo hlásených 5 ochorení na *akútnu vírusovú hepatitídu typu B*. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov sú 3,00 ochorení, priemer chorobnosti je 1,26/100 000 obyvateľov. V príčinnej súvislosti s daným ochorením boli evidované 2 úmrtia (prípady sú komentované v časti „Úmrtia“).

Laboratórne potvrdené bolo 1 ochorenie na *akútnu vírusovú hepatitídu typ C*, chorobnosť 0,42/100 000 obyvateľov. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 3,80 ochorení, priemer chorobnosti 1,60/100 000 obyvateľov.

Výskyt hepatitídy typu B v okrese Košice I-IV,
2000-2019

Výskyt hepatitídy typu C v okresoch Košice I-IV,
2000-2019

V sledovanom roku bolo hlásených 12 prípadov *akútnej VHE*, chorobnosť 5,04/100 000 obyvateľov, z toho 2 ochorenia boli zaznamenané v rámci rodinnej epidémie.

V skupine chronických VH došlo k poklesu oproti roku 2018 o 20,83 %. Úmrtie zaznamenané nebolo. Hlásené boli 2 prípady *chronickej VHB*, chorobnosť 0,84/100 000 obyvateľov a 17

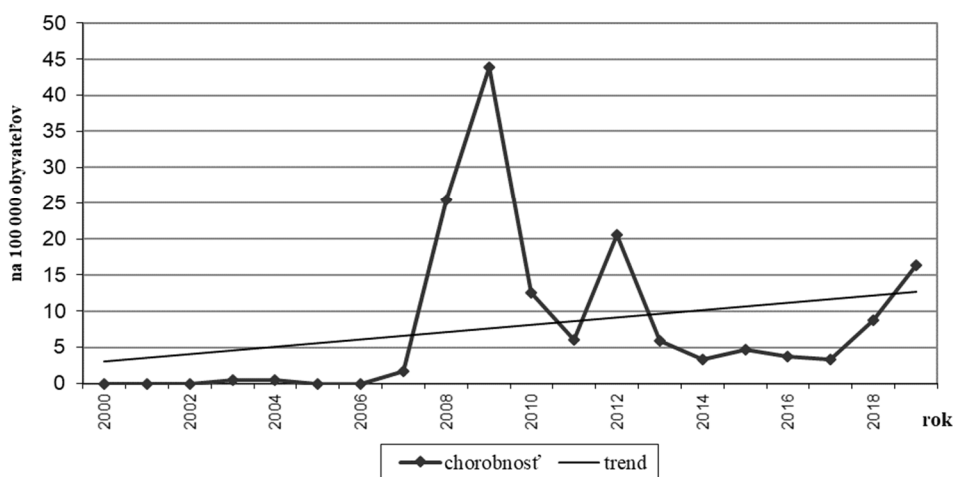
prípadoch *chronickej VHC*, chorobnosť 7,14/100 000 obyvateľov, z toho v jednom prípade bola zaznamenaná importovaná nákaza (Poľsko).

Skupina nákaz preventabilných očkovaním

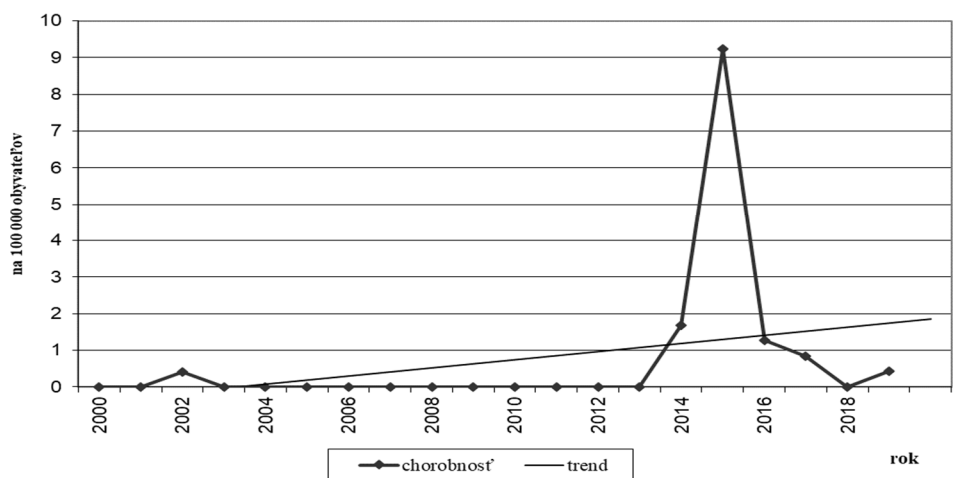
Z ochorení, proti ktorým sa vykonáva pravidelné povinné očkovanie boli v roku 2019 hlásené výskyty ochorení na pertussis, parotitídu, pneumokokové invazívne ochorenia a morbilli.

Hlásených bolo 39 prípadov ochorení na *pertussis*, chorobnosť 16,38/100 000 obyvateľov. Oproti roku 2018 je to vzostup o 86 % a oproti 5 ročnému priemeru je to vzostup o 195 %. V sledovanom období bolo laboratórne potvrdené 1 ochorenie na *parotitídu*, Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 6,20 ochorení, priemer chorobnosti 2,60/100 000 obyvateľov.

Výskyt pertussis v okresoch Košice I-IV,
2000-2019

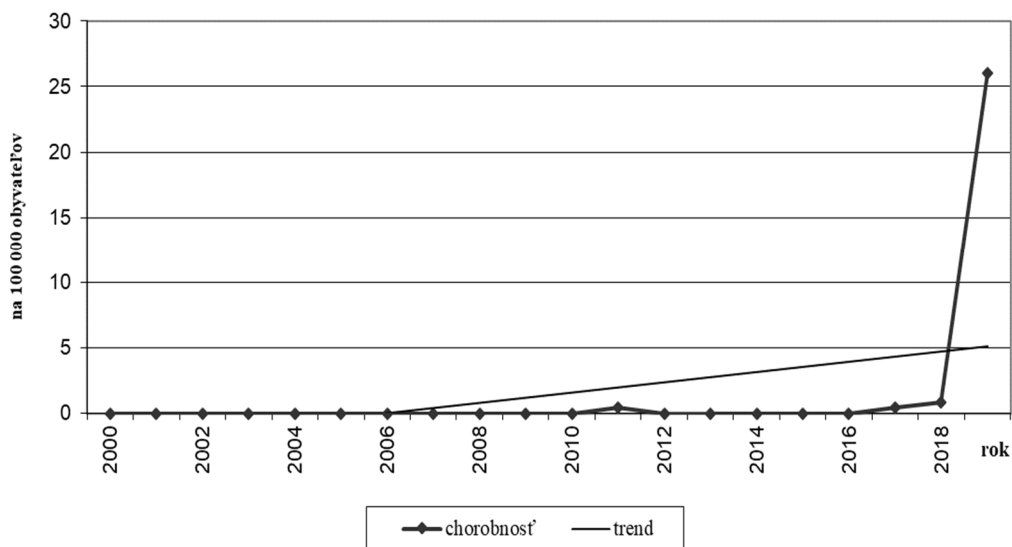

Výskyt mumpsu v okresoch Košice I-IV,
2000-2019

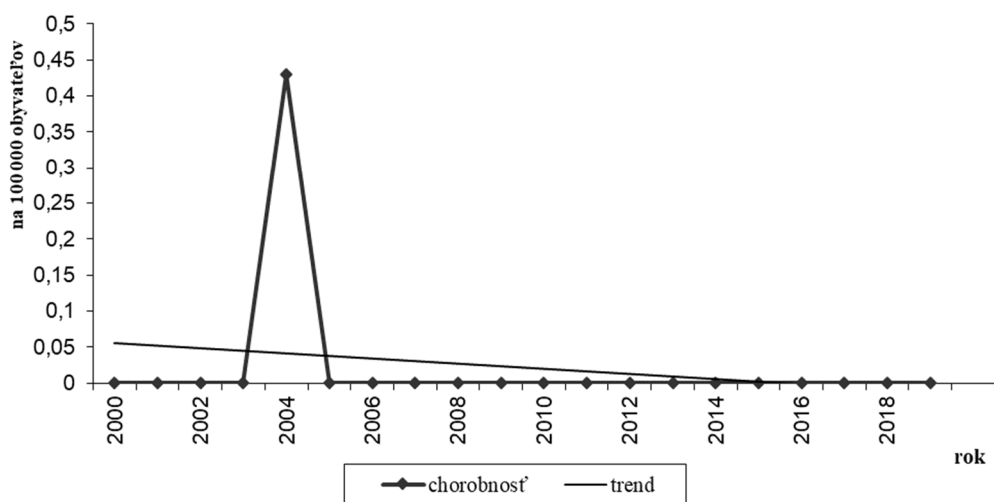

Výskyt morbill v okresoch Košice I-IV,
2000-2019

Výskyt rubeoly v okresoch Košice I-IV,
2000-2019

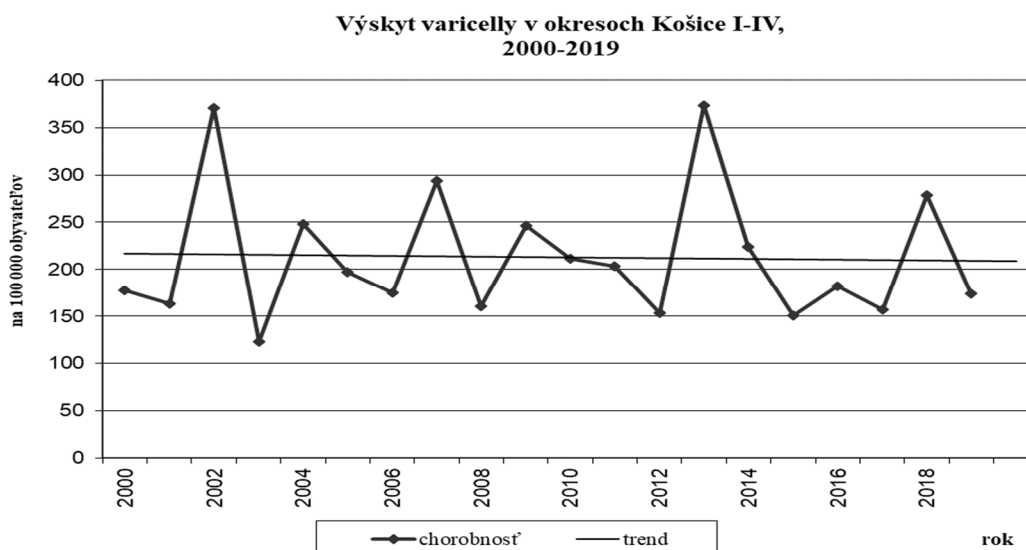
V r. 2019 bolo hlásených 62 prípadov ochorení na *morbilli*, chorobnosť 26,04/100 000 obyvateľov. Oproti roku 2018 je to vzostup o 60 prípadov. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 0,60 ochorení, priemer chorobnosti 0,25/100 000 obyvateľov. 61 prípadov ochorení bolo evidovaných v 2 epidémiách. Z celkového počtu ochorení v 31 prípadoch mali ochorenia nozokomiálny charakter a u 7 zdravotníckych pracovníkov sa jednalo o profesionálnu nákazu. Zaznamenané bolo 1 importované ochorenie z Ukrajiny.

Potvrdených bolo 5 prípadov zápalu pľúc vyvolaného *streptokokom pneumónie*, chorobnosť 2,1/100 000 obyvateľov (v r. 2018 – 0), z toho v jednom prípade malo ochorenie charakter nozokomiálnej nákazy. Hlásené bolo 1 ochorenie na *pneumokový zápal mozgových plien*, chorobnosť 0,42/100 000 obyvateľov.

Skupina respiračných nákaz

Oproti roku 2019 bol zaznamenaný pokles ochorení u *ovčích kiahní* o 38 %, hlásených bolo 414 prípadov, chorobnosť 173,88/100 000 obyvateľov. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 472,80 ochorení, priemer chorobnosti 198,58/100 000 obyvateľov. V jednom prípade malo ochorenie charakter NN.

Zaznamenaný bol 30 % vzostup počtu prípadov *herpes zoster*, hlásených bolo 104 ochorení, chorobnosť 43,68/100 000 obyvateľov.

U *infekčnej mononukleózy* bol výskyt ochorení vyšší o 37 % ako v predchádzajúcom roku, hlásených bolo 37 prípadov, chorobnosť 11,34/100 000 obyvateľov.

Vo výskyte *akútnych respiračných ochorení a chrípke podobných ochorení* oproti roku 2018 bol zaznamenaný vzostup hlásených ochorení o 0,86 %. Spolu bolo hlásených 73 337 akútnych respiračných ochorení, z toho 2952 chrípke podobných ochorení, chorobnosť 2547,23 na 100 000 osôb v starostlivosti lekárov hlásiacich v jednotlivých kalendárnych týždňoch.

V tejto skupine ochorení bolo hlásených 18 laboratórne potvrdených ochorení na *chrípku A(H1N1)*. Hlásených bolo 8 ochorení na *SARI*, z toho v 3 prípadoch ochorenia končili exitom (prípady sú komentované v časti „Úmrtia“).

K poklesu počtu potvrdených ochorení došlo u *tuberkulózy*. Spolu bolo hlásených 11 prípadov ochorení, chorobnosť 4,62/100 000 obyvateľov, čo predstavuje pokles oproti roku 2018 o 48 % a pokles o 40 % oproti 5 ročnému priemeru. V dvoch prípadoch ochorenia končili exitom (komentované v časti „Úmrtia“).

Hlásených bolo 32 prípadov ochorení na *erysipelas* (chorobnosť 13,44/100 000 obyvateľov), 4 prípady *nepneumonickéj Legionárskej choroby* (chorobnosť 1,68/100 000 obyvateľov), 3 prípady *Legionárskej choroby* (chorobnosť 0,84/100 000 obyvateľov) a 2 prípady ochorenia na *scarlatinu* (chorobnosť 0,84/100 000 obyvateľov).

Neuroinfekcie

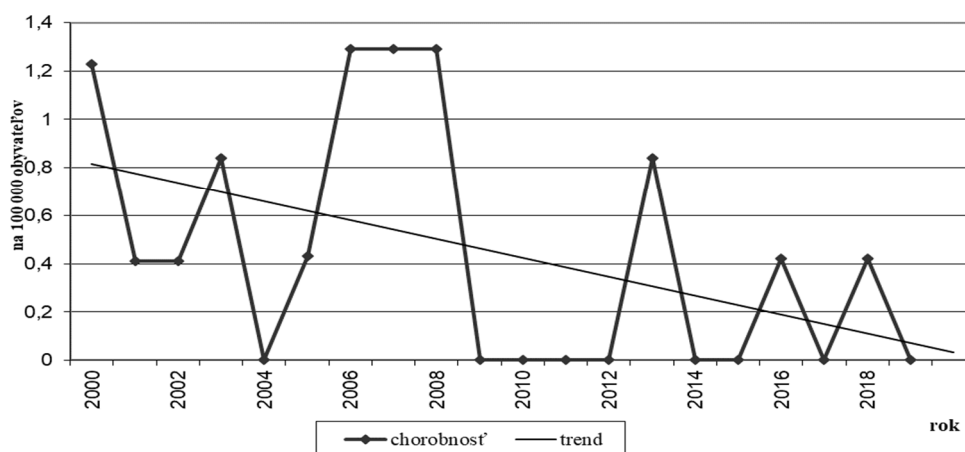
V roku 2019 nebolo hlásené ochorenie na *meningokokovú infekciu* (v r. 2018 – 1x), priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 0,40 ochorení, priemer chorobnosti 0,17/100 000 obyvateľov.

V skupine ostatných *bakteriálnych zápalov mozgových plien* (dg. G00) bolo hlásených 11 ochorení, chorobnosť 4,62/100 000 obyvateľov, čo predstavuje vzostup počtu hlásených ochorení oproti roku 2018 o 57 %, oproti 5 ročnému priemeru vzostup o 31 %. V 10 prípadoch mali ochorenia nozokomiálny charakter (v r. 2018 – 7 prípadov).

V roku 2019 nebolo hlásené ochorenie na *zápal mozgu, miechy, mozgu aj miechy* (dg. G04), v predchádzajúcom roku boli evidované 3 prípady.

Hlásený bol 1 prípad *meningitídy vírusovej etiológie* (dg. A87), priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 2,80 ochorení, priemer chorobnosti 1,18/100 000 obyvateľov. Zaznamenané boli 2 prípady ochorení na *poruchy spánkového nervu* (chorobnosť 0,84/100 000 obyvateľov) a 1 prípad *enterovírusovej encefalitídy* (chorobnosť 0,42/100 000 obyvateľov).

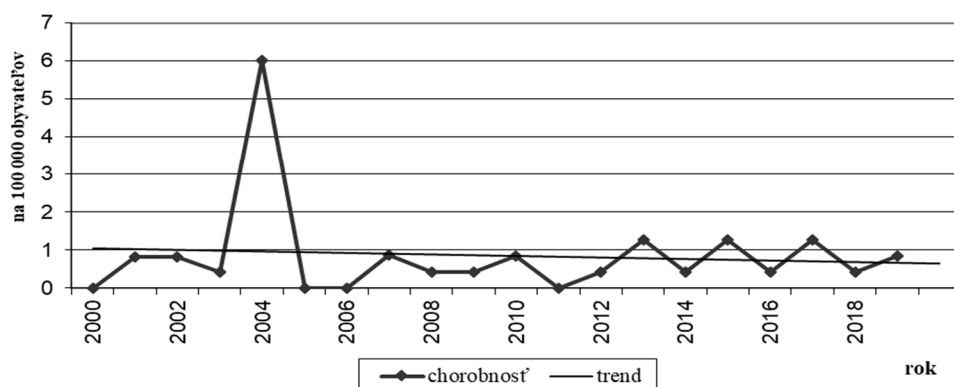
Výskyt meningokokovej infekcie v okresoch Košice I-IV,
2000-2019

Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou

V roku 2019 nebol zaznamenaný výskyt *leptospirózy, antraxu, tularémie, Q horúčky, brucelózy a toxokarózy*. Hlásených bolo 21 ochorení na *hemoragickú horúčku s renálnym syndrómom*, chorobnosť 8,82/100 000 obyvateľov, z celkového počtu ochorení bol hlásený 1 prípad importovanej nákazy (Čína) a v jednom prípade ochorenie končilo exitom (komentované v časti „Úmrtia“). Laboratórne potvrdené boli 2 prípady ochorenia na *kliešťovú encefalitídu*, chorobnosť 0,84/100 000 obyvateľov a prípad *toxoplazmózy*, chorobnosť 0,42/100 000 obyvateľov.

Výskyt kliešťovej encefalitídy v okresoch Košice I-IV, 2000-2019

Pokles počtu ochorení bol zaznamenaný vo výskyte *Lymeskej choroby*. Hlásených bolo 28 ochorení, z toho v 5 prípadoch bolo potvrdené III. štádium ochorenia – polyneuropatia. Oproti roku 2018 došlo k poklesu o 42 %. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 29,20 ochorení, priemer chorobnosti 12,26/100 000 obyvateľov.

V súvislosti s poranením alebo kontaktom so zvieratami podozrivými z besnoty bolo vakcinovaných 15 osôb, čo je o 0,07 % viac ako v roku 2018. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 24,80 ochorení, priemer chorobnosti 10,42/100 000 obyvateľov. Hlásené boli 2 importované prípady (Česká republika, Chorvátsko). Besnota u zvierat, ktoré spôsobilo poranenie potvrdená nebola.

Nákazy kože a slizníc

V roku 2019 nebol zaznamenaný žiadny prípad ochorenia na *tetanus a plynovú flegmónu*.

Vo výskyte *svrabu* v porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k poklesu o 13 % a oproti 5 ročnému priemeru k poklesu o 42 %. Hlásených bolo 13 prípadov, chorobnosť 5,46/100 000 obyvateľov. Okrem 4 sporadických prípadov bola hlásená 1 rodinná epidémia s počtom chorých 2 a 1 epidémia s počtom prípadov 7.

Nákazy prenášané pohlavným stykom

Hlásených bolo 14 ochorení na *syfilis*, chorobnosť 5,88/100 000 obyvateľov, čo je oproti roku 2018 vzostup o 17 %. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 21,20 ochorení. Zaznamenaných bolo 15 ochorení na *gonokokovú infekciu*, chorobnosť 6,3/100 000 obyvateľov, z toho 2 prípady boli importované (Maďarsko, Thajsko), 27 prípadov *iných sexuálne prenášaných chlamýdiových infekcií*, chorobnosť 11,34/100 000 obyvateľov a 3 prípady *urogenitálnej trichomonózy*, chorobnosť 1,26/100 000 obyvateľov.

Choroby vyvolané vírusom HIV

V roku 2019 bol potvrdený 1 prípad novozistenej infekcie HIV. Spolu od roku 1985 evidujeme na území mesta 42 prípadov infekcie HIV, z toho v 5 prípadoch nákaza prešla do štádia AIDS a 1 nosič vírusu HIV zomrel.

Nozokomiálne nákazy

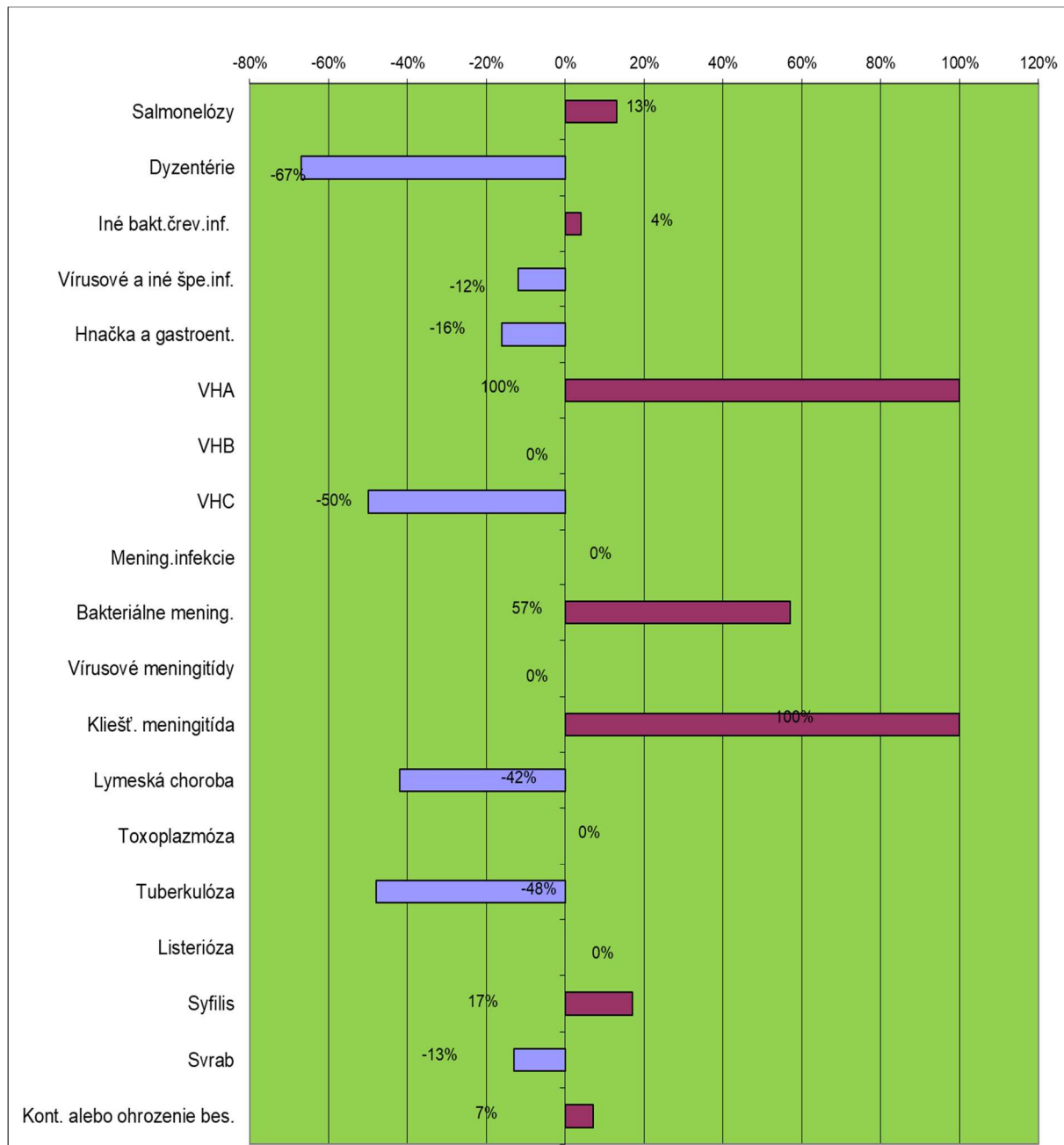
V roku 2019 bolo zo zdravotníckych zariadení hlásených 819 nozokomiálnych nákaz, čo predstavuje vzostup o 10,08 % proti roku 2018 (744 NN). Proporcia výskytu nozokomiálnych nákaz (819) ku počtu hospitalizovaných pacientov (135 063) je 0,61 %. Index je 1,10 (rok 2018 - 1,11).

Výskyt vybraných prenosných ochorení v okresoch Košice I - IV v roku 2019 a porovnávacie indexy

Tabuľka I.1.

Kód MKCH	Ochorenie	Rok 2019	Rok 2018	Index 2019/18	Priemer 14/18	Index 2018/P	Chorobnosť v r.2019	Priemer chor.14/18
		abs.	abs.	rel.	abs.	rel.	na 100 000	na 100 000
1	2	3	4	5	6	7	8	9
A01	Brušný týfus a paratýfusy	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A02	Iné infekcie salmonelami	194	172	1,13	185,80	1,04	81,48	72,16
A03	Bacilová dyzentéria	4	12	0,33	7,20	0,56	1,68	3,02
A04	Iné bakteriálne črevné inf.	578	558	1,04	386,40	1,50	242,76	162,29
A05	Iné bak.otravy potravinami	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A08	Vírusové a iné špecifikované črevné infekcie	354	404	0,88	281,20	1,26	148,68	118,10
A09	Hnačka a gastroenteritída pr. inf. pôvodu	280	335	0,84	431,40	0,65	117,60	181,19
A15-A19	Tuberkulóza	11	21	0,52	18,40	0,60	4,62	7,73
A27	Leptospiróza	0	0	0,00	0,40	0,00	0,00	0,00
A32	Listerióza	0	0	0,00	0,60	0,00	0,00	0,25
A37	Divý kašeľ	39	21	1,86	13,20	2,95	16,38	5,54
A38	Šarlach	2	2	1,00	2,40	0,83	0,84	1,01
A39	Meningokoková infekcia	0	1	0,00	0,40	0,00	0,00	0,17
A40	Streptokoková septikémia	5	8	0,63	7,40	0,68	2,10	3,11
A41	Iné septikémie	105	92	1,14	90,20	1,16	44,10	37,88
A48.0	Plynová gangréna	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A50-A53	Syfilis	14	12	1,17	21,20	0,66	5,88	8,90
A69	Lymeská choroba+G63.0+M01.2	28	48	0,58	29,20	0,96	11,76	12,26
A70	Infekcie Chlamýdia psittaci	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A84.1	Streptococ. kliešť. encefalitída	2	1	2,00	2,00	1,00	0,84	0,84
A85+86	Iné a nešpec. vírusové encefalitídy	1	0	0,00	0,00	0,00	0,42	0,00
A87	Vírusová meningitída	1	0	0,00	2,80	0,36	0,42	1,18
B01	Ovčie kiahne	414	665	0,62	472,80	0,88	173,88	198,58
B02	Plazivec pásový	104	80	1,30	60,00	1,73	43,68	25,20
B05	Osýpky	62	2	31,00	0,60	103,33	26,04	0,25
B06	Ružienka	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B15	Akútna hepatitída A	2	1	2,00	14,60	0,14	0,84	6,13
B16	Akútna hepatitída B	5	0	0,00	3,00	1,67	2,10	1,26
B17.1	Akútna hepatitída C	1	2	0,50	3,80	0,26	0,42	1,60
B18.1	Chronická vírusová hepatitída B	2	1	2,00	1,60	1,25	0,84	0,67
B18.2	Chronická vírusová hepatitída C	17	23	0,74	17,60	0,97	7,14	7,39
B26	Mumps	1	0	0,00	6,20	0,16	0,42	2,60
B27	Infekčná mononukleóza	37	27	1,37	37,00	1,00	15,54	15,54
B58	Toxoplazmóza	1	0	0,00	1,20	0,83	0,42	0,50
B68	Tenióza	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B86	Svrab	13	15	0,87	22,60	0,58	5,46	9,49
G00	Bak.záp. mozg. plien nez.inde	11	7	1,57	8,40	1,31	4,62	3,53
G51	Poruchy spánkového nervu	2	2	1,00	3,80	0,53	0,84	1,60
G61	Zápalová polyneuropatia	0	0	0,00	1,40	0,00	0,00	0,59
Z20.3	Kontakt alebo ohr. besnotou	15	14	1,07	24,80	0,60	6,30	10,42
Z21	Bezpríznakový stav infekcie HIV	1	3	0,33	1,60	0,63	0,42	0,67

**Porovnanie výskytu vybraných prenosných ochorení v okresoch Košice I-IV
v roku 2019 oproti roku 2018**

III. Epidemiologická situácia v okresoch Košice I - IV v roku 2019

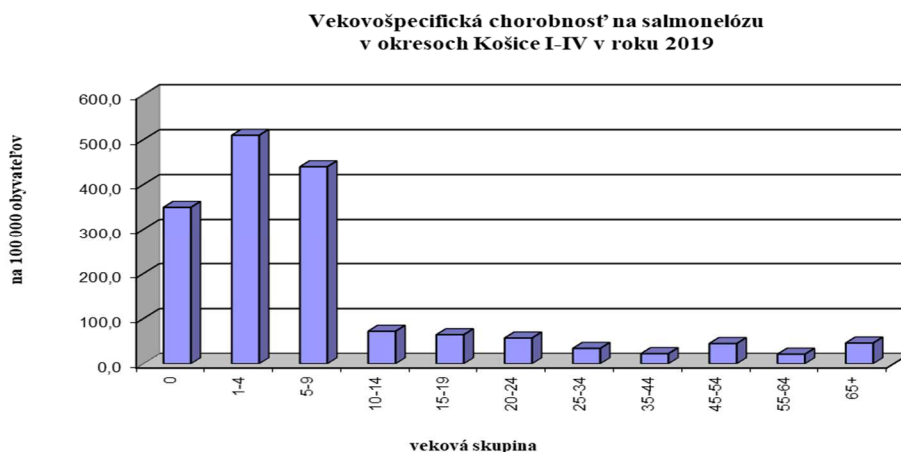
III.1. Skupina alimentárnych infekcií

III.1.1. Brušný týfus a paratýfus A01)

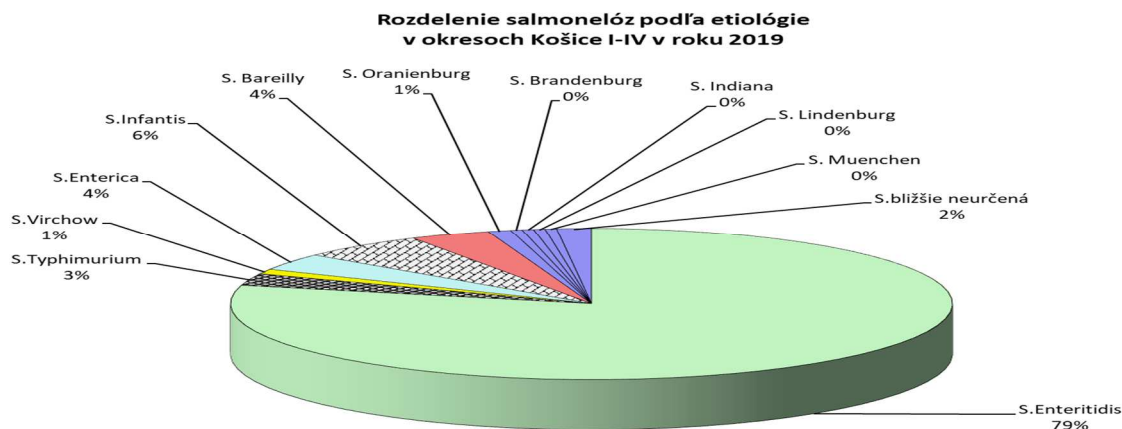
Ochorenie ani podozrenie na brušný týfus alebo paratýfus nebolo hlásené. Bacilonosičov *S. typhi* k 31.12.2019 na území mesta neevidujeme.

III.2.2. Salmonelózy (A02)

V roku 2019 bolo hlásených 194 ochorení, chorobnosť 81,48/100 000 obyvateľov. Oproti predchádzajúcemu roku je to vzostup o 13 % a oproti 5 ročnému priemeru vzostup o 0,04 %. Ani v jednom prípade ochorenie nemalo charakter nozokomiálnej nákazy (r. 2018 – 1 NN). Ochorelo 91 mužov a 103 žien. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola u 1-4 ročných – 509,95/100 000 obyvateľov (47 prípadov) a na druhom mieste u 5-9 ročných detí – 439,92/100 000 obyvateľov (52 prípadov). Najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná u 55-64 ročných – 21,20/100 000 obyvateľov (10 prípadov).

Na etiológii ochorení sa v tomto roku podieľalo 13 sérotypov salmonel. Ako etiologický agens sa najčastejšie uplatnila *S. enteritidis* – 78,87 % (153 prípadov) a *S. infantis* – 5,67 % (11 prípadov). Vo všetkých prípadoch boli ochorenia potvrdené na základe pozitívneho laboratórneho výsledku kultivačného vyšetrenia odobratých vzoriek biologického materiálu.

**Salmonelózy - frekvencia izolovaných typov od chorých
a vylučovateľov v roku 2019 v okresoch Košice I - IV**

P. č.	Izolovaný typ salmonely	Spolu		z toho			
				u chorých		u vylučovateľov	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%
1	2	3	4	5	6		8
2	S. Enteritidis	153	78,87	151	80,32	2	33,33
3	S. Infantis	11	5,67	11	5,85	0	0,00
4	S. Bareilly	7	3,61	7	3,72	0	0,00
5	S. Enterica	7	3,61	6	3,19	1	16,67
6	S. Typhimurium	5	2,58	5	2,66	0	0,00
7	S. bližšie neurčená	3	1,55	3	1,60	0	0,00
8	S. Oranienburg	2	1,03	0	0,00	2	33,33
9	S. Virchow	2	1,03	2	1,06	0	0,00
10	S. Brandenburg	1	0,52	1	0,53	0	0,00
11	S. Indiana	1	0,52	1	0,53	0	0,00
12	S. Lindenburg	1	0,52	0	0,00	1	16,67
13	S. Muenchen	1	0,52	1	0,53	0	0,00
Spolu		194	100,00	188	100,00	6	100,00

Ochorenia boli hlásené po celý rok, s maximom výskytu v mesiaci október, kedy spolu ochorelo 49 osôb, čo je 25,26 % z celkového výskytu. Zaznamenané boli 3 importované ochorenia (Egypt, 2x Afganistan). Úmrtie hlásené nebolo.

V roku 2019 bol zaznamenaný 1 prípad črevného vylučovania S. enteritidis (0,52 %) a 2 prípady (1.03 %) mimočrevnej izolácie salmonel. Kultivačným vyšetrením vzorky moča bola potvrdená prítomnosť S. infantis a z výteru z rany bola izolovaná S. enteritidis.

Ochorenia sa väčšinou vyskytovali formou sporadických prípadov (155x, t.j. 79,90 %). Hlásených bolo 8 rodinných epidémií s počtom chorých 16.

V sledovanom roku bol zaznamenaný 1 epidemický výskyt:

Epidémia na základnej škole v Košiciach:

Od 15.10. do 23.10.2019 bolo hlásených 22 prípadov ochorení na salmonelovú enteritídu u žiakov 1.stupňa ZŠ a jeden prípad bezpríznakového vylučovania salmonel u vedúcej jedálne. Vo všetkých prípadoch bola kultivačne potvrdená S. enteritidis. Prvé príznaky ochorenia (zvýšené teploty, hnačky, bolesti brucha a zvracanie) sa objavili v dňoch 12.10.2019 (7x), 13.10.2019 (3x), 14.10.2019 (10x), 15.10.2019 (1x), 16.10.2019 (1x). Klinický priebeh ochorení si vyžiadala hospitalizáciu u 4 žiakov. Deťom a zamestnancom je vydávaná strava pripravená v kuchyni ZŠ. V rámci epidemiologického vyšetrovania boli 8 zamestnanci kuchyne a vedúca jedálne odoslaní k všeobecným lekárom pre dospelých na mikrobiologické vyšetrenia výterov z rekta. U 8 zamestnancov kuchyne boli výsledky laboratórneho vyšetrenia výteru z

rekta negatívne. U vedúcej jedálne bola potvrdená prítomnosť baktérie *S. enteritidis* bez uvádzania symptómov ochorenia.

Vedúcej jedálni bol nariadený zvýšený zdravotný dozor pozostávajúci zo zákazu výkonu epidemiologicky závažných činností pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov odo dňa doručenia rozhodnutia do troch negatívnych výsledkov vyšetrenia výteru z rekta. Odobratých bolo 8 vzoriek stravy z hotových pokrmov a vykonaných 11 sterov z pracovného prostredia stravovacej prevádzky a rúk zamestnancov s negatívnym výsledkom mikrobiologického vyšetrenia na prítomnosť baktérii z rodu *Salmonella*. V 5 odobratých vzorkách stravy a z 3 sterov z rúk zamestnancov boli identifikované mikroorganizmy, ktoré svedčili o nesprávnej manipulácii s potravinami, nedodržaní osobnej resp. prevádzkovej hygieny zamestnancami. Na základe uvedeného bola 3 zamestnancom školskej jedálne uložená bloková pokuta.

Salmonelová septikémia (A02.1)

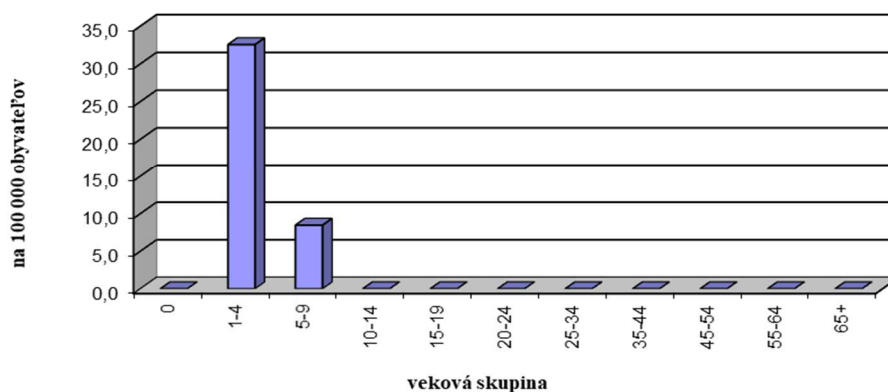
1 ochorenie, chorobnosť 0,42/100 000 obyvateľov. Prípád komentovaný v časti III.8. *Iné infekcie - nezaradené.*

III.1.3. Bacilová dyzentéria (A03)

V roku 2019 boli potvrdené 4 ochorenia, chorobnosť 1,68/100 000 obyvateľov. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 7,20 ochorení, priemer chorobnosti 3,02/100 000 obyvateľov. Ochorel 1 muž a 3 ženy.

Prípady boli zaznamenané vo vekovej skupine 1-4 ročných, chorobnosť 32/55/100 000 obyvateľov (3 prípady) a vo vekovej skupine 5-9 ročných, chorobnosť 8,46/100 000 obyvateľov (1 prípad).

Vekovošpecifická chorobnosť na dyzentériu v okresoch Košice I-IV v roku 2019

Vo všetkých prípadoch bola pôvodcom ochorení *Sh. flexneri*. Ochorenia boli hlásené v mesiacoch marec, august, september a november. Importované ochorenia hlásené neboli. Ochorenia sa vyskytovali sporadicky, rodinné epidémie hlásené neboli. V jednom prípade malo ochorenie charakter nozokomiálnej nákazy (v r. 2018 – 0).

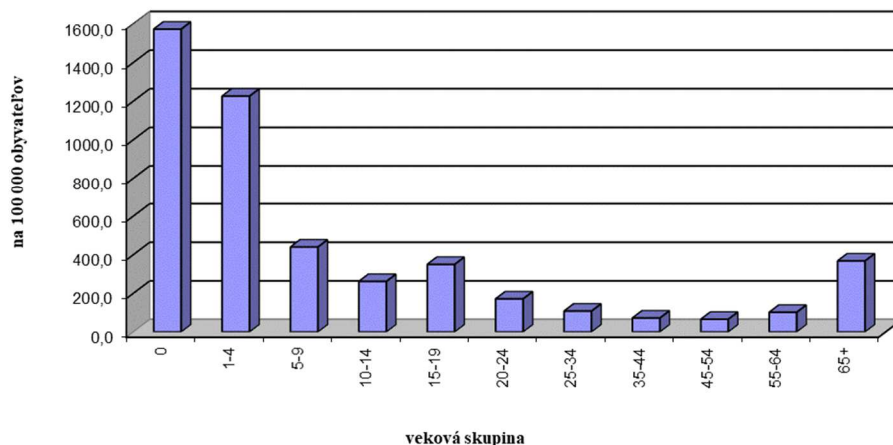
III.1.4. Iné bakteriálne črevné infekcie (A04)

V roku 2019 bolo hlásených 578 ochorení, chorobnosť 242,76/100 000 obyvateľov. Oproti predchádzajúcemu roku je to vzostup ochorení o 0,04 %, priemer výskytu infekcií za posledných 5 rokov je 386,40 ochorení, priemer chorobnosti 162,29/100 000 obyvateľov.

Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 0 ročných detí – 1572,84/100 000 obyvateľov (36 prípadov). Druhou najpostihnutejšou vekovou skupinou

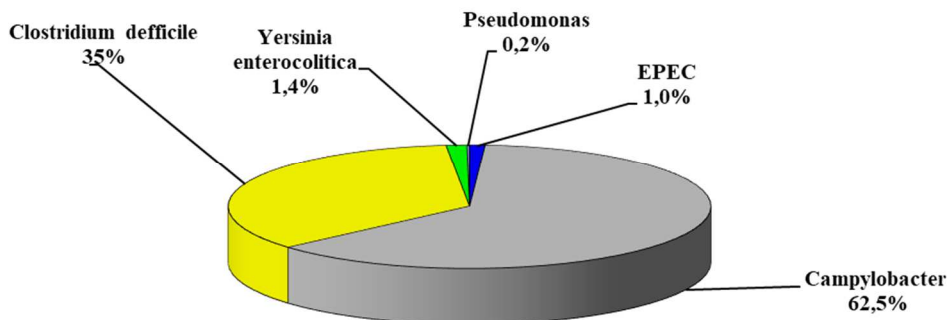
bola skupina 1-4 ročných detí – 1226,05/100 000 obyvateľov (113 prípadov). Najnižšia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 35-44 ročných – 72,21/100 000 obyvateľov (29 prípadov). Ochorelo 324 mužov a 254 žien.

Vekovošpecifická chorobnosť na iné bakteriálne črevné infekcie v okresoch Košice I-IV v roku 2019

Ochorenia boli hlásené rovnomerne po celý rok. Najvyšší výskyt bol zaznamenaný v období od júla do novembra - 294 prípadov (50,87 %). Na etiológii ochorení v tomto roku sa podieľali *Campylobacter* sp. (361x, t.j. 62,46 %), *Clostridium difficile* (202x, t.j. 34,95 %), *Yersinia enterocolitica* (8x, t.j. 1,38 %), *E.coli* (6x, t.j. 1,04 %) a *Pseudomonas* sp. (1x, t.j. 0,17 %).

Rozdelenie iných bakteriálnych črevných infekcií podľa etiologie v okresoch Košice I-IV v roku 2019

Charakter NN malo 168 ochorení, analyzované sú v časti III.10. *Nozokomiálne nákazy*. Zaznamenaný bol 1 prípad importovanej nákazy (Bulharsko). Ochorenia sa väčšinou vyskytovali formou sporadických prípadov (568x, t.j. 98,27 %). Hlásené boli 2 rodinné epidémie s počtom chorých 4 a 1 epidémia s počtom chorých 6 (popísaná v časti III.10. *Nozokomiálne nákazy*). Úmrtie v príčinnej súvislosti s prenosným ochorením v uvedenej skupine zaznamenané nebolo.

Kampylobakteriálna enteritída (A04.5)

V roku 2019 bolo potvrdených 361 ochorení, chorobnosť 151,62/100 000 obyvateľov, čo je pokles o 13,01 % oproti predchádzajúcemu roku. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola hlásená vo vekovej skupine 0 ročných detí - 1265,70/100 000 obyvateľov (30 prípadov) a vo vekovej skupine 1-4 ročných detí – 1194,48/100 000 obyvateľov (108 prípadov). Najnižšia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 65 rokov a viac – 15,12/100 000 obyvateľov (6 prípadov). Ochorenia detí do veku 15 rokov tvorilo 60,11 % (217 prípadov) z celkového počtu kampylobakteriálnych enteritíd. Ochorelo 216 mužov a 145 žien. Ani v jednom prípade nemalo ochorenie charakter NN (v r.2018-1x). Ochorenia boli hlásené po celý rok. Najvyšší výskyt bol zaznamenaný v období od mája do septembra, kedy bolo spolu hlásených 209 prípadov, t. j. 57,89 % celkového počtu. Ochorenia sa vyskytovali formou sporadických prípadov, 4 ochorenia boli hlásené v 2 rodinných epidémiách. Zaznamenaný bol 1 prípad importovanej nákazy (Bulharsko).

Enteritída zapríčinená *Yersinia enterocolitica* (A 04.6)

Zaznamenaných bolo 8 ochorení, čo je 1,38 % z celkového počtu iných bakteriálnych črevných infekcií. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola hlásená vo vekovej skupine 0 ročných detí – 43,69/100 000 obyvateľov (1 prípad) a vo vekovej skupine 1-4 ročných detí – 32,55/100 000 obyvateľov (3 prípady). Ochoreli 7 muži a 1 žena. Ochorenia sa vyskytovali sporadicky. Prípady ochorení boli zaznamenané predovšetkým v mesiacoch marec (2x), apríl (2x) a december (2x). Vo všetkých prípadoch ochorenia bol potvrdený serovar 3.

Enterokolitída zapríčinená *Clostridium difficile* (A04.7)

V roku 2018 bolo laboratórne potvrdených 202, ochorení, chorobnosť 84,84/100 000 obyvateľov. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola hlásená vo vekovej skupine 65 rokov a viac – 353,32/100 000 obyvateľov (146 prípadov). Ochorelo 96 mužov a 106 žien. Ochorenia boli hlásené po celý rok. Najvyšší výskyt bol zaznamenaný v mesiaci január (32x) a november (27x). V 165 prípadoch mali ochorenia charakter NN (analyzované v časti III.10. *Nozokomiálne nákazy*). Vo všetkých prípadoch boli ochorenia potvrdené na základe pozitívneho výsledku laboratórneho vyšetrenia (stanovenie toxínu typu A a B 196x stanovenie antigénu *C. difficile* 4x, stanovenie toxínu typu A 2x).

III.1.5. Iné bakteriálne otravy potravinami (A05)

Iné bakteriálne otravy potravinami zaznamenané neboli. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 0 ochorení.

III.1.6. Iné protozoárne črevné choroby (A07)

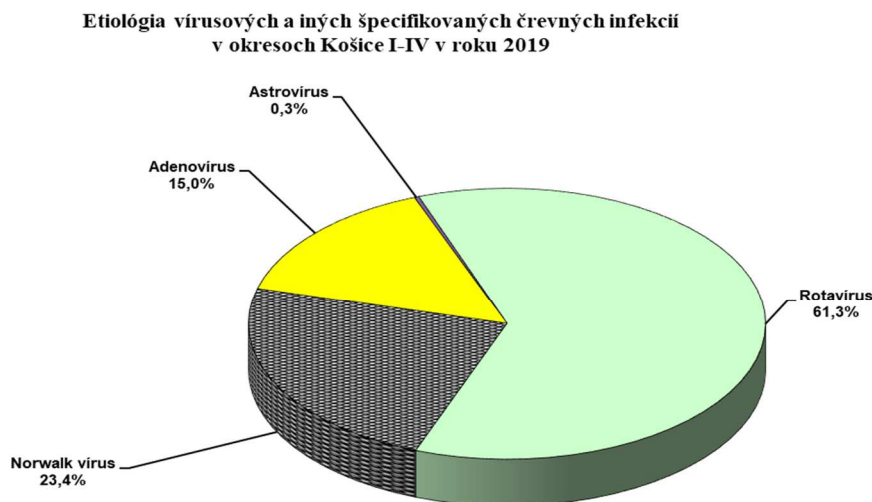
Neboli hlásené.

III.1.7. Vírusové a iné špecifikované črevné infekcie (A08)

V tejto skupine črevných infekcií bolo spolu hlásených 354 ochorení, chorobnosť 148,68/100 000 obyvateľov. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 281,20 ochorení, priemer chorobnosti 118,10/100 000 obyvateľov. NN charakter malo 57 ochorení, ktoré sú popísané v časti III. 10. *Nozokomiálne nákazy*. Ochorelo 189 mužov a 165 žien.

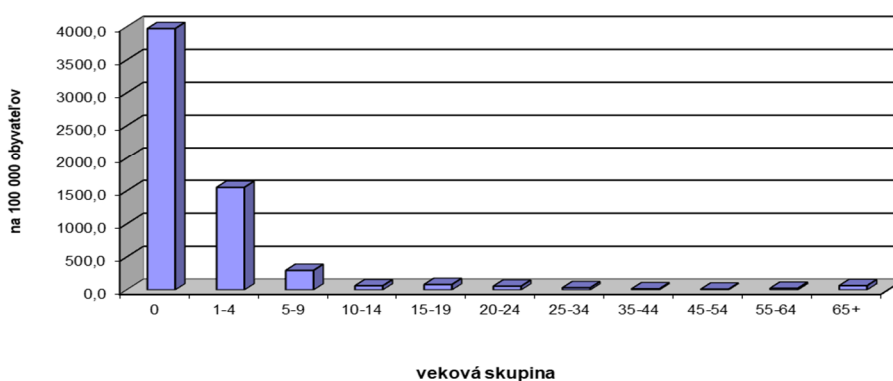
Na vzniku ochorení sa podieľal rotavírus v 217 prípadoch (61,30 %), norovírus v 83 prípadoch (23,45 %), adenovírus v 53 prípadoch (14,97 %) a astrovírus v 1 prípade (0,28 %). Ani v jednom prípade rotavírusovej enteritídy nebola chorá osoba očkovaná očkovacou látkou proti rotavírusom. V 14 prípadoch bola v biologickom materiáli laboratórne potvrdená prítomnosť dvoch vírusov (rotavírus a adenovírus 6x, norovírus a rotavírus 3x a norovírus a adenovírus 5x).

Ochorenia boli vo všetkých prípadoch potvrdené na základe pozitívneho výsledku laboratórneho vyšetrenia odobratých vzoriek biologického materiálu.

Výskyt ochorení bol zaznamenaný priebežne počas celého roka, najviac v období od apríla do septembra, kedy bolo laboratórne potvrdených 171 prípadov, t.j. 48,31 % z celkového počtu prípadov. Hlásených bolo 9 importovaných nákaz (3x Grécko, 2x Chorvátsko, Turecko, Egypt, Bulharsko). Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola hlásená vo vekovej skupine 0 ročných detí – 3975,79/100 000 obyvateľov (91 prípadov) a 1-4 ročných detí – 1551,55/100 000 obyvateľov (14154 prípadov). Ochorenia sa v 334 prípadoch (94,35 %), 20 prípadov bolo zaznamenaných v 10 rodinných výskytoch.

**Vekovošpecifická chorobnosť na vírusové a iné špecifikované črevné
infekcie v okresoch Košice I-IV v roku 2019**

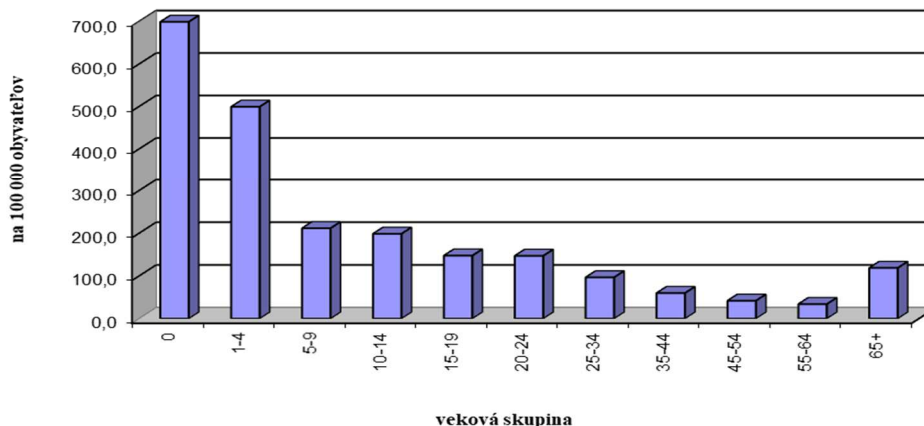

III.1.8. Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu (A09)

V roku 2019 bolo hlásených 280 ochorení, chorobnosť 117,60/100 000 obyvateľov, čo predstavuje pokles oproti predchádzajúcemu roku o 16 % a pokles oproti 5 ročnému priemeru o 35 %. Ani v jednom prípade nemalo ochorenie charakter NN (v r. 2018 – 1x). Ochorelo 111 mužov a 169 žien.

Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 0-ročných detí – 699,04/100 000 obyvateľov (16 prípadov) a 1-4 ročných detí – 499,10/100 000 obyvateľov (46 prípadov).

Vekovošpecifická chorobnosť na hnačku a gastroenteritídu v okresoch Košice I-IV v roku 2019

Ochorenia sa vyskytovali po celý rok s najväčším výskytom od júna do septembra, kedy bolo hlásených 132 prípadov, t.j. 47,14 % z celkového počtu hlásených prípadov. Zaznamenané boli 4 importované nákazy (2x Chorvátsko, Egypt, Bulharsko). Ochorenia sa vyskytovali sporadicky – 273x, 7 prípadov bolo zaznamenaných v 3 rodinných epidémiách. Úmrtia v príčinnej súvislosti s alimentárnou nákazou hlásené neboli.

Epidémie alimentárnych nákaz -rodinné a iné menšie (2-5 prípadov)			RÚVZ so sídlom v Košiciach			
Dg.			Počet epidémií	Počet prípadov	Počet hospitalizovaných	Počet úmrtí
Salmonella	A02	S. typhimurium	1	2	0	0
		S. enteritidis	7	14	9	0
		Iné sérovary	0	0	0	0
Kampylobakter	A04.5		2	4	2	0
Listéria	A32	Listéria monocytogenes	0	0	0	0
		Iné listérie	0	0	0	0
Yersinia	A04.6		0	0	0	0
Escherichia coli (patogénna)	A04.4	Verotoxín produkujúca E. coli (VTEC)	0	0	0	0
Bacillus	A05.4	B. cereus	0	0	0	0
		Iný bacillus	0	0	0	0
Stafylokokové enterotoxíny	A05.0		0	0	0	0
Clostridium	A05.1	Cl. Botulinum	0	0	0	0
	A05.2	Cl. perfringens	0	0	0	0
		Iné clostrídium	0	0	0	0
Iné bakteriálne agens	A23	Brucella	0	0	0	0
	A03	Shigella	0	0	0	0
	A04.8	Iné bakteriálne agens	0	0	0	0
Parazity	B75	Trichinella	0	0	0	0
	A07.1	Giardia	0	0	0	0
	A07.2	Cryptosporidium	0	0	0	0
		Anisakis	0	0	0	0
		Iné parazity	0	0	0	0
Vírusy	A08.1	Norovirus	4	8	8	0
	B15	Hepatitída A	0	0	0	0
	A08 0,2,3,4.8	Iné vírusy /Rota	6	12	8	0
Iné agens		Histamín	0	0	0	0
		Morské biotoxíny	0	0	0	0
		Iné agens	0	0	0	0
Neznámy agens	A09		3	7	6	0

III.2. Skupina vírusových hepatítíd

V roku 2019 bolo zaznamenaných 39 prípadov vírusovej hepatítidy (r. 2018 – 37x), z toho 20 akútnych foriem a 19 chronických foriem. Zároveň bolo hlásených 10 prípadov novozistených nosičov HBsAg.

V skupine akútnych VH došlo k miernemu vzostupu počtu ochorení oproti minulému roku (o 7 prípadov). Hlásené boli tieto druhy vírusových hepatítíd: VHA - 2 prípady, VHB – 5 prípadov, VHC – 1 prípad a VHE – 12 prípadov.

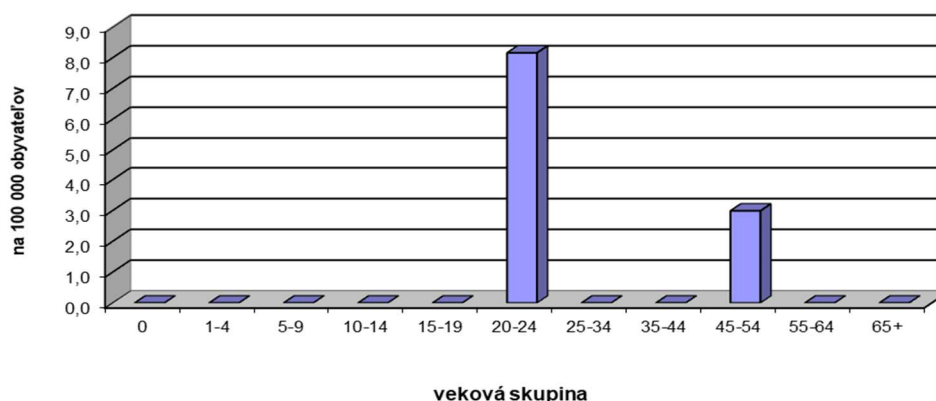
III.2.1. Akútna hepatitída A (B15)

Potvrdené boli 2 ochorenia, chorobnosť 0,84/100 000 obyvateľov, čo je vzostup o 100 % oproti roku 2018. Priemer výskytu za posledných 5 rokov je 14,60 ochorení, priemerná chorobnosť 6,13/100 000 obyvateľov.

V mesiaci október ochorela 49 ročná žena z okresu Košice IV, ktorá pracovala ako pomocná sila v bufete. Zvýšený zdravotný dozor bol nariadený 8 pracovníkom potravinárskej prevádzky a lekársky dohľad 1 osobe. Ochorenie bolo zistené počas hospitalizácie na IV. Internej klinike UN LP Košice.

Druhý prípad ochorenia bol serologicky potvrdený v mesiaci február u 24 ročnej zahraničnej študentky VŠ z okresu Košice I. V cestovateľskej anamnéze bol udaný pobyt v Indii na prelome mesiacov december r. 2018 a január r. 2019. V ohnisku nákazy bol vydaný lekársky dohľad s podaním očkovacej látky proti VHA 23 študentom.

**Vekovošpecifická chorobnosť na vírusovú hepatitídu A
v okresoch Košice I-IV v roku 2019**

V sledovanom roku nebolo zaznamenané ochorenie u zdravotníckych pracovníkov a ani ochorenie nozokomiálneho charakteru.

III.2.2. Akútna hepatitída B (B16)

V roku 2019 bolo hlásených 5 akútnych ochorení na *vírusovú hepatitídu typu B*, chorobnosť 2,10/100 000 obyvateľov (v r. 2018 – 0 prípadov). Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 3,00 ochorení, priemer chorobnosti je 1,26/100 000 obyvateľov.

Ochorenia sa vyskytli vo vekovej skupine 35-44 ročných (1x), chorobnosť 2,49/100 000 obyvateľov, 45-54 ročných (1x), chorobnosť 2,99/100 000 obyvateľov a 65 rokov a viac (3x), chorobnosť 7,26/100 000 obyvateľov. Ochoreli 3 muži a 2 ženy. V 2 prípadoch ochorenia končili exitom (komentované v časti „Úmrtia“).

Anamnéza na parenterálne zákroky bola v 2 prípadoch negatívna, 1x bol udaný chirurgický zákrok, 1x amatérske tetovanie a v jednom prípade udaný pohlavný styk s HBsAg pozitívnou osobou. Lekársky dohľad v ohnisku nákaz bol nariadený 2x.

III.2.3. Akútna hepatitída C (B17)

V roku 2019 bolo hlásené 1 ochorenie, chorobnosť na 0,42/100 000 obyvateľov, v predchádzajúcom roku boli hlásené 2 prípady. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 3,80 ochorení, priemer chorobnosti 1,60/100 000 obyvateľov.

Ochorenie bolo potvrdené u 29 ročného muža z minoritnej skupiny obyvateľstva z okresu Košice II, ktorý prechodne žije v Anglicku. V epidemiologickej anamnéze udané i.v. užívanie drog. Ochorenie potvrdené sérologicky HCV pozitív, genotyp 1b.

III.2.4. Akútna hepatitída typ E (B17.2)

V roku 2019 bolo potvrdených 12 ochorení (r. 2018 – 9x), chorobnosť 5,04/100 000 obyvateľov. Ochorenia sa vyskytli vo vekovej skupine 45-54 ročných (2x), chorobnosť 5,98/100 000 obyvateľov, 55-64 ročných (1x), chorobnosť 2,12/100 000 obyvateľov a 65 ročných a viac (6x), chorobnosť 14,52/100 000 obyvateľov. Ochorelo 8 mužov a 4 ženy. Ochorenia sa vyskytovali sporadicky, 2 ochorenia boli zaznamenané v rámci rodinného výskytu. Cestovateľská anamnéza bola vo všetkých prípadoch negatívna. Vo všetkých prípadoch bola v rámci epidemiologickej anamnézy udaná konzumácia nedostatočne tepelne spracovaných mäsových výrobkov. Ochorenia boli potvrdené sérologicky. V rámci protiepidemických opatrení bol nariadený lekársky dohľad 23 kontaktom.

III.2.5. Chronická vírusová hepatitída typu B (B18.1)

V sledovanom roku boli hlásené 2 ochorenia, chorobnosť 0,84/100 000 obyvateľov (v r. 2018-1x). Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 1,60 ochorení, priemer chorobnosti 0,67/100 000 obyvateľov.

Hlásené bolo ochorenie 68 ročného muža z okresu Košice IV. Ochorenie zistené v rámci diferenciálnej diagnostiky. V epidemiologickej anamnéze udané amatérske tetovanie. Chorý nebol očkovaný proti VHB.

Druhé ochorenie bolo potvrdené u 15 ročnej ženy z minoritnej skupiny obyvateľstva z okresu Košice II, zistené v gravidite. Epidemiologická anamnéza na parenterálne zákroky negatívna. Očkovaná 3 dávkami očkovacej látky proti VHB, podaný Engerix – 29.11.2004, 04.05.2005, 11.08.2006 (číslo šarže nezistené).

III.2.6. Chronická vírusová hepatitída C (B 18.2)

V roku 2019 bolo potvrdených spolu 17 prípadov, chorobnosť 7,14/100 000 obyvateľov. Oproti predchádzajúceho roku je to pokles o 26 % a oproti 5 ročnému priemeru pokles o 3 %. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 17,60 ochorení, priemer chorobnosti 7,39/100 000 obyvateľov. V jednom prípade bola zaznamenaná importovaná nákaza (Poľsko).

Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 20-24 ročných – 40,80/100 000 obyvateľov (5 prípadov) a 15-19 ročných – 27,63/100 000 obyvateľov (3 prípady). Ochorelo 12 mužov a 5 žien.

V 8 prípadoch bolo ochorenie potvrdené u osôb, ktoré sú t. č. vo výkone trestu odňatia slobody. V 15 prípadoch boli ochorenia zistené v rámci preventívnej prehliadky a 2 prípady počas gravidity.

Z celkového počtu 17 prípadov ochorení bola pozitívna epidemiologická anamnéza vo vzťahu k parenterálnym zákrokom udaná v 14 prípadoch – tetovanie (3x), i.v. užívanie drog (8x), piercing (2x), transfúzia krvi (1x). V 3 prípadoch bola anamnéza na parenterálne zákroky negatívna.

Ochorenia boli potvrdené sérologicky HCV pozit. (genotyp 1b – 5x, genotyp 3a – 3x, genotyp 1a – 2x a nevyšetrený genotyp -7x).

Analýza chronických hepatítid C vzhľadom na druh anamnézy								
v okresoch Košice I - IV za rok 2019								
Veková skupina	VHC spolu	z toho						negatívna anamnéza
		pozitívna anamnéza					abs.	
		amb.	hospit.	kúpele	soc.zar.	*iné		
		abs.	abs.	abs.	abs.	abs.		
1	2	3	4	5	6	7	8	
0	0	0	0	0	0	0	0	
1 - 4	0	0	0	0	0	0	0	
5 - 9	0	0	0	0	0	0	0	
10 - 14	0	0	0	0	0	0	0	
15 - 19	0	0	0	0	0	2	1	
20 - 24	0	0	0	0	0	4	1	
25 - 34	0	0	0	0	0	4	1	
35 - 44	0	0	1	0	0	3	0	
45 - 54	0	0	0	0	0	0	0	
55 - 64	0	0	0	0	0	0	0	
65 +	0	0	0	0	0	0	0	
Spolu	0	0	1	0	0	13	3	
* iné:drogy, tetovanie, piercing,								

III.2.7. Nosič vírusovej hepatítidy (Z22.5)

V roku 2019 bolo hlásených 10 prípadov novo zisteného nosičstva HBsAg, chorobnosť 4,20/100 000 obyvateľov. Nosičstvo bolo zistené u 6 mužov a 4 žien. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 35-44 ročných – 12,45/100 000 obyvateľov (5 prípadov) a 45-54 ročných – 5,98/100 000 obyvateľov (2 prípady).

Nosičstvo bolo zistené v 8 prípadoch pri preventívnom vyšetrení a 2x pri predoperačnom vyšetrení. V 2 prípadoch bolo nosičstvo potvrdené u osôb, ktoré sú t. č. vo výkone trestu odňatia slobody.

Anamnéza vo vzťahu k parenterálnym zákrokom bola v 6 prípadoch negatívna, 1x udané prekonanie akútnej vírusovej hepatítidy typu B, 2x amatérske tetovanie 2x a 1x podanie transfúzie krvi v minulosti.

K 31.8.2019 boli v okresoch Košice I-IV zaočkované 2 detí v ročníku narodenia 2018 a 4 detí v ročníku narodenia 2019 (k 31.8.2019) HBsAg pozitívnych matiek.

III.3. Skupina nákaz preventabilných očkovaním

V sledovanom období boli z ochorení proti ktorým sa vykonáva pravidelné povinné očkovanie zaznamenané ochorenia na pertussis, parotitídu, pneumokokové invazívne ochorenia a morbilli.

III.3.1. Diftéria-záškrt (A36)

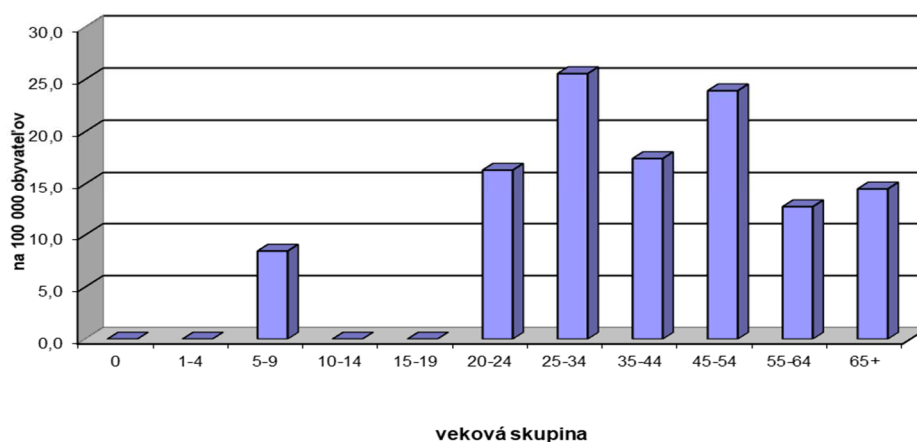
V roku 2019 nebola zaznamenaná žiadna manifestná nákaza vyvolaná *C. diphteriae*. Zaočkovanosť proti záškrtu, divému kašľu a tetanu u ročníka narodenia 2016 dosiahla 96,6 %, preočkovanie v 6. roku života (ročník narodenia 2012) 95,3 %. V sledovanom roku neboli v laboratóriu RÚVZ izolované žiadne toxické, resp. netoxické kmene *C. diphteriae* u pacientov z okresu Košice mesto.

III.3.2. Pertussis-divý kašeľ (A37)

Divý kašeľ vyvolaný *Bordetella pertussis* - A37.0

Hlásených bolo 39 ochorení, chorobnosť 16,38/100 000 obyvateľov, čo predstavuje vzostup oproti roku 2018 o 86 %. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 13,20 ochorení, priemer chorobnosti 5,54/100 000 obyvateľov. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 25-34 ročných – 25,56/100 000 obyvateľov (9 prípadov), ďalej vo vekovej skupine 45-54 ročných – 23,92/100 000 (8 prípadov). V 3 prípadoch bolo ochorenie potvrdené u osôb, ktoré sú t. č. vo výkone trestu odňatia slobody.

Vekovošpecifická chorobnosť na divý kašeľ
v okresoch Košice I-IV v roku 2019

Očkovací status: 8x 5 dávok, 1x 4 dávky, 2x 3 dávky, 10x neočkovaní pre vek, 18x nezistené očkovanie. V klinickom obraze chorých dominoval dlhotrvajúci kašeľ rôznej intenzity so záchvatmi cez deň aj v noci. Ochorenia sa vyskytovali priebežne počas celého roka s najväčším výskytom v mesiacoch január, marec a apríl (po 3 prípady). Ochorelo 15 mužov a 24 žien. Všetky prípady ochorení boli laboratórne potvrdené na základe serologického vyšetrenia protilátok IgA a IgG v ELISA teste. Očkovanie detskej populácie proti divému kašľu popísané v časti III.3.1.

III.3.3. Morbilli-Osýpky (B05)

V roku 2019 bolo zaznamenaných 62 prípadov, chorobnosť 26, Priemer výskytu ochorení za posledných 5 rokov je 0,60 ochorení a priemer chorobnosti 0,25/100 000 obyvateľov.

Ochorelo 33 mužov a 29 žien. Vekovo- špecifická chorobnosť bola najvyššia vo vekovej skupine 0 ročných detí – 830,11/100 000 obyvateľov (19 prípadov) a vo vekovej skupine 1-4 ročných detí – 217,00/100 000 obyvateľov (20 prípadov). Ochorenia sa vyskytovali v období od februára do júna, pričom najviac prípadov bolo zaznamenaných v mesiaci február (27x) a máj (17x). Zaznamenané boli 2 epidémie s počtom chorých 61 a 1 importované ochorenie.

Stav zaočkovanosti k 31.8.2019 proti osýpkam, mumpsu a rubeole v sledovaných ročníkoch bol priaznivý. V ročníku narodenia 2017 dosiahla zaočkovanosť 95,1 %, v ročníku 2016 – 94,7 %, v ročníku 2007 – 96,2 % a v ročníku 2006 - 96,9 %.

Importovaný prípad z Ukrajiny bol hlásený v mesiaci marec u 41 ročného muža trvale bytom na Ukrajine a prechodne v okrese Košice III. V cestovateľskej anamnéze udaný pobyt na Ukrajine v polovici mesiaca február. Očkovanie nezistené. Ochorenie potvrdené na základe klinického obrazu.

Epidémia v DFN Košice:

Epidémia je podrobne analyzovaná v časti *III.10. Nozokomiálne nákazy*. V rámci epidémie bolo zaznamenaných 31 ochorení nozokomiálneho charakteru a 7 profesionálnych nákaz u zdravotníckych pracovníkov.

Profesionálne nákazy boli zaznamenané vo vekových skupinách 35-44 ročných 3x, 45-54 ročných 3x a 55-64 ročných 1x. Očkovací status: neočkovaní pre vek - 1x, 2 dávky - 3x, 3 dávky - 1x, 4 dávky -1x, nezistené - 1x. Rozdelenie profesionálnych nákaz podľa okresov: Košice I 1x, Košice II 2x, Košice III 1x a Košice IV 3x.

V súvislosti s epidémiou sa vyskytli 2 kontaktné ochorenia:

- 0 ročného dieťaťa z okresu Košice II neočkovaného pre vek, ktorý sa nakazil od chorého súrodca,
- 0 ročného dieťaťa z minoritnej skupiny obyvateľstva z okresu Košice II, očkovaného 1 dávkou.

Epidémia v mestskej časti Košice – Šaca:

V období od 23.4.2019 do 12.6.2019 bolo hlásených 21 laboratórne potvrdených ochorení na osýpky, z toho 95,5 % ochorení (20 prípadov) sa vyskytlo v prostredí nízkeho hygienického štandardu bývania. Ochorelo 9 detí mimo kolektívu, 9 žiakov základnej školy, 1 študentka strednej školy a 2 dospelé osoby. Zaznamenané boli 3 rodinné výskyty - v dvoch rodinných výskytoch ochorelo po 5 súrodencov, v jednom prípade 2 súrodenci.

U všetkých chorých bol prítomný typický klinický obraz ochorenia na osýpky: teplota, nádcha, kašeľ a exantém. Ojedinele boli diagnostikované u chorých aj Koplikove škrvny na bukálnej sliznici. V 6 prípadoch boli ochorenia sprevádzané komplikáciami (2x zápal pľúc, 2x zápal stredného ucha, 2x iné komplikácie – akútne zápal čelústnej dutiny, zápal prínosových dutín). Diagnóza bola vo všetkých prípadoch stanovená na základe klinických príznakov a laboratórne potvrdenej prítomnosti špecifických protilátok proti vírusu morbill (IgM) v krvi.

Ochorenia sa vyskytovali vo vekových skupinách 1-4 ročných 8x, 5-9 ročných 5x, 10-14 ročných 3x, 15-19 ročných 3x, 35-44 ročných 2x. Očkovací status: neočkovaní - 15x (1x pre odmietnutie, 1x pre kontraindikáciu, 13x pre nedostavenie sa), 1 dávka - 4x, 3 dávky - 1x, nezistené - 1x.

V ohniskách nákaz boli aktívne vyhľadávané kontakty chorých. U vnímavých kontaktov bola zabezpečovaná postexpozičná profylaxia. U 19 kontaktov bolo zabezpečené podrobenie sa lekárskeho dohľadu. O epidemiologickej situácii bol informovaný všeobecný lekár pre deti a dorast v mestskej časti Košice – Šaca, ktorému bolo zároveň odporúčané vykonať očkovanie neimúnnych detí vo veku od 9. do 15. mesiaca života, resp. doočkovanie neočkovaných detí.

Dňa 7.5.2019 boli verejnou vyhláškou nariadené protiepidemické opatrenia základnej školy v uvedenej mestskej časti.

III.3.4. Rubeola-Ružienka (B06)

V roku 2019 ochorenie, ani podozrenie z ochorenia nebolo hlásené. Úroveň očkovania proti ružienke je popísaná v kapitole III.3.3.

III.3.5. Parotitis epidemica-Mumps (B26)

Po zavedení očkovania v roku 1987 nastúpil od roku 1990 klesajúci trend. Nulový výskyt trval od roku 2001 až do roku 2014.

V roku 2019 bolo hlásené 1 ochorenie, chorobnosť 0,42/100 000 obyvateľov (v r. 2018 – 0). Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 6,20 ochorení, priemer chorobnosti 2,60/100 000 obyvateľov. Úroveň očkovania proti parotitíde je popísaná v kapitole III.3.3.

Ochorenie bolo laboratórne potvrdené u 49 ročného neočkovaného muža z okresu Košice IV. V klinickom obraze boli prítomné febrility, bolesť pravého ucha, zimnica, triaška a opuch tváre. Ochorenie bolo potvrdené sérologicky Parotitída IgM pozit, IgG negat.

III. 3.6. Pneumokový zápal mozgových plien (G00.1)

V roku 2019 bolo potvrdené 1 ochorenie, chorobnosť 0,42/100 000 obyvateľov, 22 ročného muža z okresu Košice IV. V klinickom obraze prítomné bolesti hlavy, zvracanie, bolesti v krku, zimnica, triaška a horné meningeálne príznaky. Identické ochorenie prekonal v rokoch 2012 a 2013. Pacient proti pneumokokom neočkovaný. Z likvoru potvrdený Streptococcus pneumoniae, serotyp 23B.

III. 3.7. Zápal pľúc vyvolaný Streptococcus pneumoniae (J 13)

Laboratórne bolo potvrdených 5 ochorení, chorobnosť 2,1/100 000 obyvateľov. Ochoreli 4 muži a 1 žena. Ochorenia boli zaznamenané vo vekových skupinách 1-4 ročných detí 1x, 35-44 ročných 2x, 45-54 ročných 1x a 65 ročných a viac 1x. V jednom prípade malo ochorenie charakter nozokomiálnej nákazy. Chorí neboli očkovaní proti pneumokokom, v jednom prípade dieťa nebolo očkované proti invazívnym pneuokokovým ochoreniam z dôvodu odmietnutia povinného očkovania zo strany zákonného zástupcu. Z odobratých vzoriek biologického materiálu boli u 3 pacientov potvrdené sérotypy 3, 19A a 23F. V ďalšom prípade sérotyp nebol vyšetrený a v ostatnom bolo ochorenie potvrdené na základe stanovenia streptokokového antigénu z moča.

III.4. Skupina respiračných nákaz

III.4.1. Tuberkulóza (A15-A19)

V roku 2019 bolo do systému EPIS hlásených 11 ochorení, chorobnosť 4,62/100 000 obyvateľov, čo predstavuje pokles oproti počtu hlásených ochorení v predchádzajúcom roku o 48 % a oproti 5 ročnému priemeru pokles o 40 %.

Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 20-24 ročných – 8,16/100 000 obyvateľov (1 prípad), ďalej vo vekovej skupine 35-44 ročných – 7,47/100 000 (3 prípady). Najviac ochorení bolo hlásených v mesiaci júl – 2 prípady (18,18 %), august – 3 prípady (27,27 %) a november – 2 prípady (18,18 %). Ochorelo 8 mužov a 3 ženy. Klinická forma – 11x tuberkulóza pľúc. Ochorenia boli diagnostikované: RTG 4x, kultivačne a RTG 2x, RTG a CT 1x, mikroskopicky a kultivačne a RTG 1x, mikroskopicky a RTG 1x, histopatologicky 1x,

mikroskopicky a histologicky 1x. V dvoch prípadoch ochorenia končili exitom (komentované v časti „Úmrtia“).

III.4.2. Šarlach(A38)

V roku 2019 boli hlásené 2 ochorenia, chorobnosť 0,84/100 000 obyvateľov (rok 2018 – 2x). Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 2,40 ochorení, priemer chorobnosti 1,01/100 000 obyvateľov. Prípady boli hlásené v mesiaci júl a september. Ochoreli dve deti vo veku 6 a 7 rokov. Ochorenia boli diagnostikované na základe klinického obrazu.

III.4.3. Erysipelas-Ruža (A46)

Hlásených bolo 32 ochorení, chorobnosť 13,44/100 000 obyvateľov. Oproti roku 2018 je to vzostup o 68,42 %. Ochorelo 21 mužov a 11 žien. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekových skupinách 65 rokov a viac – chorobnosť 38,72/100 000 obyvateľov (16 prípadov). Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom výskytu v mesiacoch jún a august (po 7 prípadov). Výskyt ochorení mal sporadický charakter.

III 4.4. Legionárska choroba (A48.1)

Laboratórne potvrdené boli 3 ochorenia, chorobnosť 1,26/100 000 obyvateľov (v r. 2018-0 prípadov) u:

- 51 ročného muža z okresu Košice IV, ktorý pracuje ako SBS v potravinách. Pacient prijatý na infektologické pracovisko pre febrilitu a kašeľ. V laboratórnom náleze vysoké hodnoty CRP, leukocytóza, akútne renálne poškodenie, mierna hepatopatia. Na RTG hrudníka pneumónia v ľavom hornom pľúcnom poli. Z moču potvrdený legionelový antigén *L. pneumophila*. V epidemiologickej anamnéze klimatizácia na pracovisku.

- 59 ročnej ženy, invalidnej dôchodkyne s negatívnou cestovateľskou anamnézou. z okresu Košice IV. Pacientka hospitalizovaná na infektologickom pracovisku pre febrilitu, slabosť, zvýšené zápalové parametre, leukocytózu a neutrofíliu. Na RTG hrudníka prítomný zápalový infiltrát v pravom a strednom pľúcnom poli. Z moču potvrdený legionelový antigén *L. pneumophila*.

- 88 ročného polymorbidného muža preloženého z VÚSCH do Nemocnice Košice - Šaca (Interná JIS). Býval v rodinnom dome. U pacienta prítomné zápalové zmeny pľúcneho parenchýmu. Napriek intenzívnej liečbe pacient exitoval na dg. I50 Srdcové zlyhanie. 24 dní pred exitom bol hospitalizovaný na internom oddelení v Nemocnici Košice – Šaca a VÚSCH Košice. Serologickým vyšetrením potvrdená *L. pneumophila* séro skupina 1.

III.4.5. Nepneumonická Legionárska choroba (Pontiacká horúčka) (A48.2)

V roku 2019 boli hlásené 4 ochorenia, chorobnosť 1,68/100 000 obyvateľov (v r. 2018-2x) u:

- 36 ročného muža z okresu Košice II. Pacient ošetrovaný cestou všeobecného lekára pre mierny kašeľ a 3 týždne trvajúce intermitentné teploty nad 38 st. C, ktoré boli sprevádzané únavou a slabosťou. RTG nález pľúc negatívny. V epidemiologickej anamnéze udaná návšteva thermalparku na Zemplínskej Šírave S a kúpaliska v Prešove. Diagnóza stanovená na základe serologického vyšetrenia (*L. pneumophila* séro skupina 2) a potvrdenia legionelového antigénu *L. pneumophila* z moču.

- 34 ročnej gravidnej ženy (22. týždeň) s negatívnou cestovateľskou anamnézou. Pacientka ošetrovaná cestou všeobecného lekára pre dospelých, kde udávala 2 týždne trvajúce pokašliavanie, občas bolesti hrdla, bez teploty. V klinickom obraze dýchanie jemne zostrené bez vedľajších dýchacích fenoménov, oropharyng nastrieknutý. Nasadená symptomatická liečba. Laboratórne výsledky: I. vzorka séra legionella IgM pozitív, II. vzorka séra IgM negatív, antigén v moči negatív.

- u 28 ročného muža z okresu Košice IV, ktorý pracuje ako kuchár v pivárni. V klinickom obraze 3 mesiace trvajúci kašeľ. V predchorobí uvedené stomatochirurgické ošetrenie. Ochorenie potvrdené serologickým vyšetrením (L. pneumophila IgM a IgG pozit.).
- u 45 ročnej lekárky z okresu Košice I, ktorá pracuje v dialyzačnom stredisku, v ktorom je klimatizácia. V klinickom obraze nachladenie, nádcha, suchý kašeľ, rinolalia, subfebrility a únava. Laboratórne výsledky: vzorka séra legionella IgM pozit, IgG hraničná hodnota.

III.4.6. Infekcia herpes simplex – plazivec jednoduchý (B00)

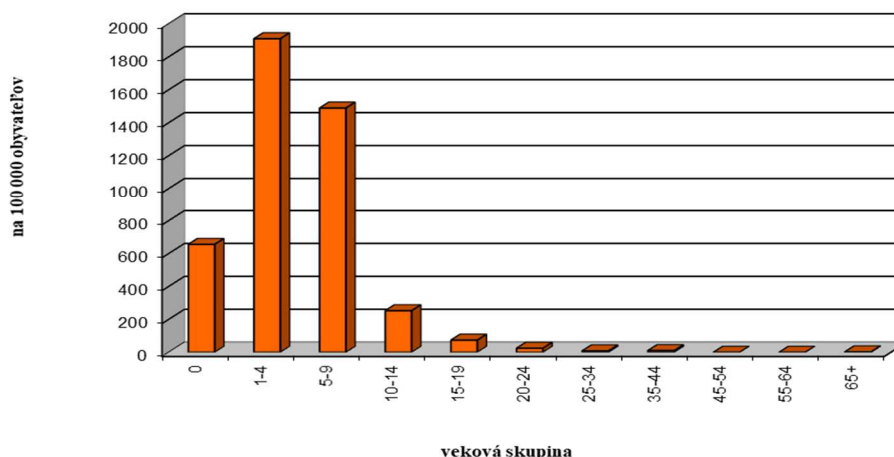
V roku 2019 ochorenie nebolo hlásené.

III.4.7. Varicella-Ovčie kiahne (B01)

V roku 2019 bolo hlásených 414 ochorení, chorobnosť 173,88/100 000 obyvateľov, čo je pokles o 38 % ako v predchádzajúcom roku a oproti 5 ročnému priemeru pokles o 12 %. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 4752,80 ochorení, priemer chorobnosti 198,58/100 000 obyvateľov.

Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 1-4 ročných detí – 1909,60/100 000 obyvateľov (176 prípadov) a 5-9 ročných detí – 1488,96/100 000 obyvateľov (176 prípadov). Ochorenia detí do 15 rokov tvorili 95,41 % (395 prípadov).

**Vekovošpecifická chorobnosť na varicellu
v okresoch Košice I-IV v roku 2019**

Ochorelo 221 mužov a 193 žien. Ochorenia sa vyskytovali po celý rok s maximom výskytu v období od januára do marca, kedy bolo hlásených 195 prípadov (47,10 %). Výskyt ochorení mal sporadický charakter, zaznamenali sa však aj menšie epidémie v predškolských a školských zariadeniach. Komplikácie hlásené neboli.

III.4.8. Herpes zoster-Plazivec pásový (B02)

V roku 2019 bolo hlásených 104 ochorení, chorobnosť 43,68/100 000 obyvateľov, čo je vzostup o 30 % oproti predchádzajúcemu roku a vzostup o 73 % oproti predchádzajúcemu 5 ročnému priemeru. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 65 rokov a viac – 123,42/100 000 obyvateľov (51 prípadov) a 55-64 ročných – 36,04/100 000 obyvateľov (17 prípadov). Ochorelo 50 mužov a 54 žien. Vo všetkých prípadoch sa jednalo o kožnú formu ochorenia. Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom výskytu v mesiacoch apríl (12 prípadov) a máj (10 prípadov).

III.4.9. Infekčná mononukleóza (B27)

Hlásených bolo 37 ochorení, chorobnosť 11,34/100 000 obyvateľov, čo je oproti roku 2018 vzostup o 37 %. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 10-14 ročných – 72,16/100 000 obyvateľov (8 prípadov) a 20-24 ročných – 57,12/100 000 obyvateľov (7 prípadov). Ochorenia sa sporadicky vyskytovali po celý rok. Ochorelo 20 mužov a 17 žien. Vo všetkých prípadoch ochorenia mali uzlinovú formu.

III.4.10. Chrápka a akútne respiračné ochorenia (J10, J11)

V roku 2019 bolo spolu hlásených 73 337 akútnych respiračných ochorení a chrípke podobných ochorení, čo predstavuje vzostup počtu ochorení oproti predchádzajúcemu roku o 0,86 %. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť na chrípku a akútne respiračné ochorenia bola vo vekovej skupine 0-5 ročných detí (327 173,40/100 000 osôb v starostlivosti lekárov hlásiacich v jednotlivých kalendárnych týždňoch).

Z celkového počtu ochorení bolo hlásených 2952 prípadov chrípky, chorobnosť 2547,23/100 000 osôb v starostlivosti lekárov hlásiacich v jednotlivých kalendárnych týždňoch, počet komplikácií bol 707 (0,96 %).

V tejto skupine ochorení v sledovanom roku vykazujeme 18 laboratórne potvrdených ochorení na chrípku vyvolanú pandemickým vírusom A(H1N1), chorobnosť 7,56/100 000 obyvateľov. V roku 2019 boli zaznamenaných 8 prípadov SARI, z toho v 3 prípadoch ochorenia končili exitom (komentované v časti „Úmrtia“).

Chrápková sezóna 2018/2019 v okresoch Košice I-IV

Aktivitu chrípky v chrípkovej sezóne 2018/2019 v okresoch Košice I-IV možno charakterizovať poklesom výskytu ochorení na akútne respiračné ochorenia (ARO) a chrípku v porovnaní s predchádzajúcou sezónou. Ochorenia sa vyskytovali sporadicky až na malé epidémie v predškolských a školských zariadeniach.

Priebeh sezóny:

V sezóne 2018/2019 bolo v **okresoch Košice I-IV** hlásených 69199 ARO, čo predstavuje chorobnosť 239813,8/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. Z toho ako chrípka bolo hlásených 2687 ochorení, chorobnosť 9311,9/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. Z celkového počtu hlásených ARO tvorila chrípka 3,8%. Spolu bolo hlásených 464 komplikácií (0,7%).

V predchádzajúcej sezóne bolo hlásených 79985 všetkých ARO, čo predstavuje chorobnosť 70736,07/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. Z toho ako chrípka bolo hlásených 4663 ochorení, chorobnosť 4123,8/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov.

V porovnaní s predchádzajúcou sezónou došlo k poklesu počtu hlásených ARO o 10786, čo predstavuje 13,4% a chrípky o 1976 prípadov, čo je 42,3% .

V okresoch Košice I-IV sa krivka chorobnosti pohybovala od najvyššej 4176,9/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (v 7. KT), kedy bolo hlásených 4483 ARO (z toho 660 chrípok) po najnižšiu 838,3/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (v 44. KT), hlásených bolo 649 ochorení ARO (z toho 2 chrípky).

Najviac komplikácií – 56 bolo hlásených v 6. KT, čo tvorilo 1,23% z celkového počtu hlásených ochorení v tomto KT.

Vekovo-špecifická chorobnosť:

Najvyššia vekovo - špecifická chorobnosť na ARO v okresoch Košice I-IV bola v okrese Košice II vo vekovej skupine **0-5 ročných** – 18308,8/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov pri počte 445 ochorení v 7 KT.

Najnižšia vekovo-špecifická chorobnosť na ARO v okresoch Košice I-IV bola v okrese Košice III vo vekovej skupine 60+ 0,0/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov pri nulovom výskyte ochorení v 2. KT.

Protiepidemická komisia:

Z dôvodu nárastu počtu hlásených ochorení na akútne respiračné ochorenia a chrípku bola dňa 11.02.2019 zvolaná Regionálna protiepidemická komisia pri Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach, na ktorej boli prijaté opatrenia:

Prijaté opatrenia

A. Odporúčané opatrenia v zdravotníckych zariadeniach na území okresov Košice I-IV a okresu Košice okolie:

1. Zákaz návštev v lôžkových zdravotníckych zariadeniach na území okresov Košice I-IV.

T: od 11.2. - 28.2.2019

Zodp.: riaditelia lôžkových zdrav. zariadení

2. Izolovať chorých na chrípku od ostatných pacientov, zabezpečiť bariérovú ošetrovateľskú techniku a vyradiť chorý zdravotnícky personál z pracovných činností.

T: od 11.2. - 28.2.2019

Zodp.: riaditelia lôžkových zdrav. zariadení

3. Sledovať výskyt akútnych respiračných ochorení, chrípky a chrípke podobných ochorení v lôžkových zdravotníckych zariadeniach. Vzniknuté nozokomiálne nákazy, úmrtia, SARI ihneď telefonicky hlásiť na RÚVZ Košice, odbor epidemiológie ☎ 0918389841, 055/7860164.

T: od 11.2. - 28.2.2019

Zodp.: riaditelia lôžkových zdrav. zariadení

4. Prerušiť činnosť detských poradní a preventívnych prehliadok u detí a dospelých v okresoch Košice I-IV a v okrese Košice okolie.

T: od 11.2. - 28.2.2019

Zodp.: KSK – oddelenie zdravotníctva

B. Odporúčané opatrenia pre ostatné zariadenia a organizácie na území okresov Košice I-IV a okresu Košice okolie:

1. Ak absencia v predškolských a školských zariadeniach dosiahne 25 % skutkový stav konzultovať s RÚVZ Košice, odborom Hygieny detí a mládeže ☎ 055/6233055, 055/6220175. Prerušenie výchovno-vzdelávacieho procesu bude odporúčané RÚVZ v prípade absencie detí nad 30-35 %.

T: od 11.2. - 28.2.2019

Zodp.: riaditelia predškolských a školských zariadení

2. Zákaz návštev v domovoch sociálnej starostlivosti a zariadeniach opatrovateľskej služby.

T: od 11.2. - 28.2.2019

Zodp.: KSK – odbor sociálnych vecí

Vyučovací proces:

V okresoch Košice I-IV bol z dôvodu viac ako 30% chorobnosti žiakov prerušený vyučovací proces v 70 MŠ, 8 ZŠ a 10 SŠ.

V sledovanej sezóne bol vo virologickom laboratóriu RÚVZ so sídlom v Košiciach izolovaný:

vírus chrípky A(H1)pdm09 - 26x

vírus chrípky A/Michigan/45/2015(H1N1)pdm09 – like 9x

vírus chrípky A - 5x

vírus chrípky B - 1x

vírus chrípky A/Singapore/2016(H3N2) – like – 1x

Sentinelová surveillance SARI a chrípky A(H1N1):

V chrípkovej sezóne 2018/2019 bolo hlásených z okresov Košice I – IV 18 ochorení na chrípku A(H1N1), a to z okresu Košice I 6x, Košice II 7x, Košice III 2x a Košice IV 3x.

V uvedenej sezóne sme zaznamenali 8 ochorení na SARI a to z okresov Košice I 3x, Košice II 2x, Košice III 1x a Košice IV 2x. Vírus chrípky A(H1)pdm09 potvrdený v 5 prípadoch, 3 ochorenia mali negatívny výsledok. Z uvedeného počtu 5 ochorení končilo úmrtím (v 4 prípadoch bol z odobratých materiálov potvrdený RT-PCR vírus chrípky A(H1)pdm09.

V období od 01.09.2018 do 31.08.2019 bolo proti chrípke u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb zaočkovaných v okresoch Košice I-IV spolu 609 osôb z celkového počtu 810 (75,2 %) osôb umiestnených v týchto zariadeniach. V administratívnej kontrole očkovania všeobecní lekári pre deti a dorast vykazujú zaočkovaných proti sezónnej chrípke 485 detí do 15 rokov.

SARI (J10.7)

V roku 2019 bolo zaznamenaných 8 prípadov ťažkých akútnych respiračných ochorení s pneumóniou (SARI), ktoré si vyžiadali hospitalizáciu, chorobnosť 3,36/100 000 obyvateľov. Ochorenia boli zaznamenané vo vekových skupinách 35-44 ročných (1x), 45-54 ročných (1x), 55-64 ročných (3x) a 65 rokov a viac (3x). Prípady sa vyskytli v mesiacoch január (2x), február (5x) a apríl (1x). Ochoreli 5 muži a 3 ženy. V klinickom obraze teplota, zimnica, kašeľ, bolesti celého tela, bronchopneumónia. Vírus chrípky A/(H1)pdm09 bol potvrdený v dvoch prípadoch z výteru z nosohltanu a v troch prípadoch z pitevného materiálu. Hlásené boli 3 úmrtia, ktoré sú komentované v časti „Úmrtia“.

Chrípka A (H1N1) (J10.9)

V roku 2019 bolo potvrdených 18 prípadov, chorobnosť 7,56/100 000 obyvateľov. Ochoreli 6 muži a 12 žien. V klinickom obraze TT do 39 st.C, zimnica, triaška, silné bolesti hlavy, bolesti celého tela, kašeľ. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 65 rokov a viac – 12,10/100 000 obyvateľov (5 prípadov) a 55-64 ročných – 8,48/100 000 obyvateľov (4 prípady). Ochorenia boli zaznamenané v mesiaci január (9x), február (8x) a marec (1x). V 10 prípadoch bol z výteru z nosohltanu potvrdený vírus chrípky A/(H1)pdm09 a v 8 prípadoch vírus chrípky A/Michigan/45/2015(H1N1)pdm09-like.

III.5. Neuroinfekcie

III.5.1. Meningokoková infekcia (A39)

V roku 2019 ochorenie hlásené nebolo (rok 2018 -1x), priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 0,40 ochorení, priemer chorobnosti 0,17/100 000 obyvateľov.

III.5.2. Creutzfeldtova – Jakobova choroba (A81.0)

Ochorenia zaznamenané neboli, v roku 2018 boli hlásené 2 prípady.

III. 5.3. Enterovírusová encefalitída (A85.0)

Hlásené 1 ochorenie, chorobnosť 0,42/100 000 obyvateľov, 1 ročného dieťaťa z minoritnej skupiny obyvateľstva z okresu Košice II. V klinickom obraze zvracanie, TT 38,5 st. C, vodnaté hnačky a meningeálne príznaky. Z likvoru PCR metódou potvrdený Enterovírus.

III.5.4. Vírusová meningitída (A87)

V roku 2019 bolo hlásené 1 ochorenie (rok 2018 - 0), chorobnosť 0,42/100 000 obyvateľov, u 3 ročného chlapca z okresu Košice II. V klinickom obraze febrility, bolesti hlavy, tremor horných končatín a horné meningeálne príznaky. Ochorenie potvrdené na základe biochemického vyšetrenia likvoru.

Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 2,80 ochorení, priemer chorobnosti 1,18/100 000 obyvateľov.

III.5.5. Bakteriálny zápal mozgových plien a mozgu nezatriedený inde (G00)

V sledovanom roku bolo hlásených 11 prípadov, chorobnosť 4,62/100 000 obyvateľov, čo je vzostup o 57 % oproti predchádzajúcemu roku a oproti 5 ročnému priemeru vzostup o 31 %. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov je 3,53/100 000 obyvateľov. Ochorelo 7 mužov a 4 žien. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 0 ročných detí – 87,38/100 000 obyvateľov (2 prípady) a 20-24 ročných – 8,16/100 000 obyvateľov (1 prípad). Prípady boli zaznamenané v priebehu celého roka s maximom výskytu v odbobí od mája do júna, kedy bolo zaznamenaných 6 prípadov (54,55 %). V 10 prípadoch mali ochorenia charakter NN, popísané v časti III.10. Nozokomiálne nákazy.

Pneumokokový zápal mozgových plien (G 00.1): 1 ochorenie, popísané v časti III.3. Skupina nákaz preventabilných očkovaním.

Stafylokokový zápal mozgových plien (G00.3): 7 ochorení popísané v časti III.10. Nozokomiálne nákazy.

Iný bakteriálny zápal mozgových plien (G00.8): 3 ochorenia popísané v časti III.10. Nozokomiálne nákazy.

III.5.6. Zápal mozgových plien pri bakteriálnych chorobách zatriedených inde (G01)

V roku 2019 nebolo hlásené ochorenie.

III.5.7. Zápal mozgu, miechy, mozgu aj miechy (G04)

Ochorenie zaznamenané nebolo (rok 2018 – 3x).

III.5.8. Porucha spánkového nervu (G51)

V sledovanom období boli podobne ako v roku 2018 hlásené 2 ochorenia, chorobnosť 0,84/100 000 obyvateľov, čo predstavuje oproti predchádzajúcemu 5 ročnému priemeru pokles 47 %. Ochorela 66 ročná žena a 63 ročný muž z okresu Košice I. Ochorenia sa vyskytli v mesiacoch júl a október.

III.5.9. Zápalová polyneuropatia (G61)

V roku 2019 nebolo hlásené ochorenie. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov 0,59/100 000 obyvateľov.

III.6. Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou

III.6.1. Tularémia (A21)

Ochorenie hlásené nebolo.

III.6.2. Brucelóza zapríčinená *Brucella abortus* (A23.1)

V roku 2019 nebol hlásený prípad.

III.6.3. Leptospiróza (A27)

V roku 2018 nebolo hlásené ochorenie. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 0,40 ochorení.

III.6.4. Listerióza (A32)

Ochorenie hlásené nebolo. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 0,60 ochorení a priemer chorobnosti za posledných 5 rokov 0,25/100 000 obyvateľov.

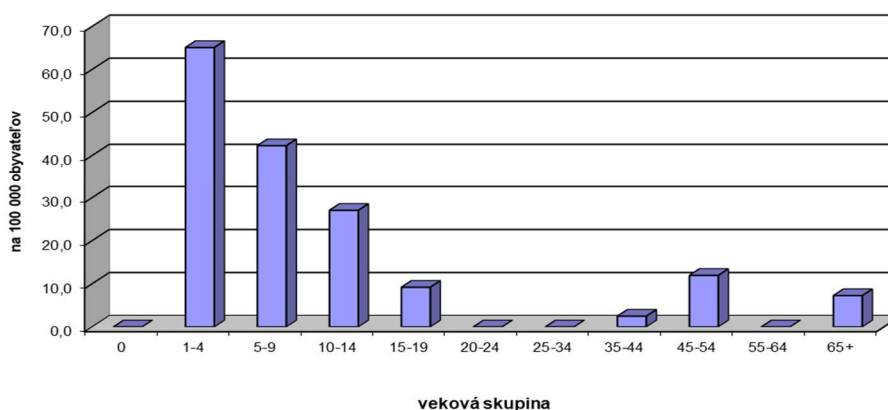
III.6.5. Lymeská choroba (A69.2, M01, G63.0)

Výskyt ochorení v roku 2019 predstavuje pokles počtu ochorení oproti predchádzajúcemu roku o 42 % a pokles o 4 %, oproti 5 ročnému priemeru. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov je 12,26/100 000 obyvateľov.

Spolu bolo hlásených 28 ochorení, chorobnosť 11,76/100 000 obyvateľov. V 23 prípadoch sa jednalo o ECM, v 5 prípadoch bolo potvrdené III. štádium ochorenia – polyneuropatia. Ochorelo 13 mužov a 15 žien.

Najviac ochorení bolo zaznamenaných v období od mája do augusta, kedy bolo hlásených 18 ochorení, t.j. 64,29 % z celkového počtu prípadov. Profesionálne ochorenie hlásené nebolo. V anamnéze chorých v 24 prípadoch udané poštípacie kliešťom a v 1 prípade poštípacie iným hmyzom (komár). V 3 prípadoch akvizícia kliešťom alebo iným hmyzom neudaná. Vo vzťahu k lokalite akvizície chorých udaný v anamnéze v 25 prípadoch pobyt v lese a prírode. Ochorenia boli potvrdené v 14 prípadoch na základe výsledkov serologického vyšetrenia.

Vekovošpecifická chorobnosť na Lymeskú chorobu
v okresoch Košice I-IV v roku 2019

III 6.6. Infekcie *Chlamydia psittaci* – ornitóza (A70)

Posledné 2 ochorenia boli hlásené v roku 2008.

III.6.7. Q-horúčka (A78)

Ochorenie, ani podozrenie z ochorenia hlásené nebolo.

III.6.8. Stredoeurópska kliešťová encefalitída (A84.1)

V roku 2019 boli hlásené 2 ochorenia, chorobnosť 0,84/100 000 obyvateľov, čo predstavuje vzostup oproti predchádzajúcemu roku o 100 %. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 2,00 ochorení, priemer chorobnosti 0,84/100 000 obyvateľov.

Ochorenia boli hlásené u:

- 26 ročného muža z okresu Košice II. V klinickom obraze TT do 39 st.C, bolesti hlavy, krížov, únava. Zaklieštenie udané v lokalite Bankov - Jahodná. Ochorenie potvrdené sérologicky: Kl. encefalitída IgM negat a IgG hraničná hodnota.

- 68 ročného muža z okresu Košice II s dvojfázovým priebehom. V klinickom obraze TT do 39 st.C, silné bolesti hlavy, nauzea a dvojité videnie. Zaklieštenie neudané. Udaná konzumácia ovčieho syra zo salaša. Ochorenie potvrdené sérologicky: Kl. encefalitída IgM a IgG pozit.

III.6.9. Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom (A98.5)

Podobne ako v r. 2018 bolo hlásených 21 ochorení, chorobnosť 8,82/100 000 obyvateľov. Ochorenia boli hlásené sporadicky po celý rok, s maximom výskytu v mesiacoch január a august (po 4 prípady). Ochorelo 13 mužov a 8 žien. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 25 – 34 ročných – 17,04/100 000 obyvateľov (6 prípadov). Epidemiologická anamnéza bola v 17 prípadoch negatívna. V 1 prípade udaný častý pobyt v prírode, v 1 prípade upratovanie pivničných priestorov, 1 prípade možná profesionálna expozícia výlučkami hlodavcov a v 1 prípade pitie nápojov z neumytých plechoviek. Ochorenia potvrdené sérologicky Hantavírus IgM a IgG pozit. Zaznamená bola importovaná nákaza (Čína) a v jednom prípade ochorenie končilo exitom (komentované v časti „Úmrtia“).

III.6.10. Toxoplazmóza (B58)

V roku 2019 bolo hlásené 1 ochorenie, chorobnosť 0,42/100 000 obyvateľov, priemerná chorobnosť za posledných 5 rokov bola 0,50/100 000 obyvateľov.

Toxoplazmóza s postihnutím iných orgánov (B58.8)

Ochorenie bolo laboratórne potvrdené u 48 ročnej ženy z okresu Košice I. V klinickom obraze bolesti v podbrušku a výtoky. V epidemiologickej anamnéze udaný kontakt s vlastnou mačkou. Ochorenie potvrdené sérologicky Toxoplazmóza IgM a IgG pozit.

III.6.11. Tenióza (B68)

Ochorenie, ani podozrenie z ochorenia hlásené nebolo, posledný výskyt bol v r. 2002, kedy bolo hlásené 1 ochorenie.

III.6.12. Kontakt, alebo ohrozenie besnotou (Z20.3)

Počet osôb, ktoré boli poranené zvieratami resp. ohrozené besnotou pre kontakt so zvierat'om podozrivým z besnoty oproti roku 2018 stúpol o 0,07 % a oproti 5 ročnému priemeru klesol o 40 %. Spolu bolo hlásených 15 prípadov, chorobnosť 6,30/100 000 obyvateľov. Priemerná chorobnosť za posledných 5 rokov bola 10,42/100 000 obyvateľov.

Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 15-19 ročných – 46,05/100 000 obyvateľov (5 prípadov) a vo vekovej skupine 10-14 ročných detí – 45,10/100 000 obyvateľov (5 prípadov). Poranenia boli hlásené počas celého roka s maximom výskytu v mesiacoch máj (4 prípady) a august (3 prípady). Poranenia spôsobili 10x neznámy pes, 4x neznáma mačka a 1x jež. Besnota u zvierat nebola potvrdená. Poranenia boli lokalizované: 8x ruka, 3x noha, 2x predkolenie, 1x stehno a 1x trup. Hlásené boli 2 importované prípady (Česká republika, Chorvátsko).

Rozdelenie podľa lokalizácie poranenia:

Miesto poranenia	abs.	%
ruka	8	61,54
noha	3	23,08
predkolenie	2	15,38
stehno	1	7,69
trup	1	7,69
Spolu	15	100,0

Rozdelenie podľa druhu poranenia:

Druh poranenia	abs.	%
Pohryzenie	15	100,0
Poškrabanie	0	0,0
Spolu	15	100,0

Vo všetkých prípadoch bolo zahájené očkovanie vakcínou Verorab, pozri tabuľku. Antirabické sérum podané nebolo.

Druh zvierat'a	Potvrdená besnota	Druh poranenia	Počet zvierat	Počet poran. osôb			Poč. neočk.
					Verorab	Vakcína +sérum	
neznámy pes	0	pohryzenie	10	10	10	0	0
	0	poškriabanie	0	0	0	0	0
mačka	0	pohryzenie	4	4	4	0	0
	0	poškriabanie	0	0	0	0	0
jež	0	pohryzenie	1	1	1	0	0
	0	poškriabanie	0	0	0	0	0
Spolu	0		15	15	15	0	0

III.7. Nákazy kože a slizníc

III.7.1. Tetanus (A33- A35)

Ochorenie, ani podozrenie z ochorenia nebolo hlásené.

III.7.2 Scabies – svrab (B86)

Spolu bolo hlásených 13 ochorení, oproti roku 2018 je to pokles o 13 % a oproti predchádzajúcemu 5 ročnému priemeru pokles o 42 %. Chorobnosť bola 5,46/100 000 obyvateľov, priemerná chorobnosť za posledných 5 rokov bola 9,49/100 000 obyvateľov. Najvyššia vekovo-spezifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 65 rokov a viac – 16,94/100 000 obyvateľov (7 prípadov) a 5-9 ročných – 16,92/100 000 obyvateľov (2 prípady). Výskyt ochorení bol po celý rok sporadický s maximom výskytu v mesiaci január (7 prípadov, 53,85 %). Ochorelo 5 mužov a 8 žien. Hlásená bola 1 rodinná epidémia s počtom chorých 2 a 1 epidémia s počtom chorých 7.

Epidémia v Domove sociálnych služieb:

Dňa 7.1.2019 bol hlásený hlavnou sestrou zariadenia sociálnych služieb v okrese Košice IV výskyt ochorenia - dg. scabies. Z celkového počtu exponovaných (175 klientov a 117 zamestnancov) bolo v období od 4.1.2019 do 18.1.2019 evidovaných 7 ochorení. Ochorenia boli diagnostikované dermatológom. V zariadení boli nariadené protiepidemické opatrenia. Chorí boli izolovaní a všetci exponovaní boli preliečení sírovou masťou.

III.8. Iné infekcie nezaradené

III. 8.1. Salmonelová septikémia (A02.1)

Hlásené bolo 1 ochorenie, chorobnosť 0,42/100 000 obyvateľov u 47 ročného muža z minoritnej skupiny obyvateľstva z okresu Košice II. Pacient prijatý na IV. Internú kliniku UN LP pre infarkt myokardu, kde počas hospitalizácie rozvoj hnačiek so sepsou. Počas hospitalizácie dochádza k rozvoju septického šoku s multiorganovým zlyhaním. Pacient na 5. deň hospitalizácie exitoval na infarkt myokardu. Z hemokultúry a z výteru z rekta potvrdená S. enteritidis

III.8.2. Streptokokové septikémie (A40)

V roku 2019 bolo do systému EPIS hlásených 5 ochorení, chorobnosť 2,10/100 000 obyvateľov, oproti roku 2018 došlo k poklesu o 37 %. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov je 3,11/100 000 obyvateľov. Vo všetkých prípadoch mali ochorenia charakter NN a sú popísané v časti III.10. *Nozokomiálne nákazy.*

Septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny D (A40.2): 4 ochorenia popísané v časti III.10. *Nozokomiálne nákazy.*

Nešpecifikovaná streptokoková pneumónia (A40.9): 1 ochorenie popísané v časti III.10. *Nozokomiálne nákazy.*

III.8.3. Iné sepikémie (A41)

V sledovanom období bolo hlásených spolu 105 ochorení, chorobnosť 44,10/100 000 obyvateľov. Oproti predchádzajúcemu roku je to vzostup o 14 % a oproti predchádzajúcemu 5 ročnému obdobiu vzostup o 16 %. Vekovo-špecifická chorobnosť bola najvyššia vo vekovej skupine 0 ročných detí – 436,90/100 000 obyvateľov (10 prípadov). Z celkového počtu hlásených septikémií 104 ochorení malo charakter NN a sú bližšie popísané v časti III.10. *Nozokomiálne nákazy.*

Septikémia vyvolaná Staphylococcus aureus (A41.0): 18 ochorení popísané v časti III.10. *Nozokomiálne nákazy.*

Septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokokmi (A41.1): 41 ochorení popísané v časti III.10. *Nozokomiálne nákazy.*

Septikémia vyvolaná inými nešpecifikovanými stafylokokmi (A41.2): 2 ochorenia popísané v časti III.10. *Nozokomiálne nákazy.*

Septikémia vyvolaná anaeróbnymi (A41.4): 1 ochorenie popísané v časti III.10. *Nozokomiálne nákazy.*

Septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi mikroorganizmami (A41.5): 39 ochorení, 38 prípadov malo charakter NN, z toho v jednom prípade ochorenie končilo exitom, ochorenia sú popísané v časti III.10. *Nozokomiálne nákazy.*

Potvrdené ochorenie bolo u 76 ročného muža z okresu Košice I. V klinickom obraze febrility, užíval Sumamed, následne prestal chodiť, mal skrčené nohy, ktoré nevedel vyrovať. Z hemokultúry kultivačne potvrdená Escherichia coli.

Iná špecifikovaná septikémia (A41.8): 1 ochorenie popísané v časti III.10. Nozokomiálne nákazy.

Nešpecifikovaná septikémia (A41.9): 3 ochorenia popísané v časti III.10. Nozokomiálne nákazy.

III. 8.4. Kandidóza (B37)

Zaznamenaných bolo 12 prípadov, chorobnosť 5,04/100 000 obyvateľov. Všetky ochorenia mali charakter NN a sú komentované v časti III.10. Nozokomiálne nákazy.

Plúcna kandidóza (B 37.1): 1 ochorenie popísané v časti III.10. Nozokomiálne nákazy.

Kandidová septikémia (B37.7): 11 ochorení popísané v časti III.10. Nozokomiálne nákazy.

III. 8.5 Bakteriálna sepsa novorodenca (P 36)

Hlásených 16 ochorení nozokomiálneho charakteru, chorobnosť 6,72/100 000 obyvateľov (prípady popísané v časti III.10. Nozokomiálne nákazy).

Sepsa novorodenca vyvolaná Staphylococcus aureus (P36.2): 12 ochorení

Sepsa novorodenca vyvolaná inými a nešpecifikovanými stafylokokmi (P36.3): 2 ochorenia

Sepsa novorodenca vyvolaná Escherichia coli (P36.4): 1 ochorenie

Iná bakteriálna sepsa novorodenca (P36.8): 1 ochorenie

III. 9 Sexuálne prenosné ochorenia

III.9.1. Syfilis (A51-A53)

Spolu bolo hlásených 14 prípadov, chorobnosť 5,88/100 000 obyvateľov. Oproti roku 2018 došlo k voztupu vzostupu počtu ochorení o 17 %, priemerná chorobnosť za posledných 5 rokov bola 8,90/100 000 obyvateľov a priemerný výskyt v predchádzajúcich 5 rokov je 21,20 ochorení. Ochorelo 12 mužov a 2 ženy. Vekovo-špecifická chorobnosť bola najvyššia vo vekovej skupine 20-24 ročných – 16,32/100 000 obyvateľov (2 prípady) a 35-44 ročných – 8,52/100 000 obyvateľov (3 prípady).

Ochorenia boli hlásené ako:

- sekundárny syfilis kože a slizníc (A51.3) – 3x
- latentný včasný syfilis (A51.5) – 1x
- neurosyfilis, asymptomatický (A52.2) – 1x
- latentný syfilis nešpecifikovaný ako včasný alebo neskorý (A53.0) – 4x
- syfilis bližšie neurčený (A53.9) – 5x

III.9.2. Gonokoková infekcia (A54)

Hlásených bolo 15 ochorení, chorobnosť 6,3/100 000 obyvateľov. Ochorelo 15 mužov. Vekovo-špecifická chorobnosť bola najvyššia vo vekovej skupine 25-34 ročných – 19,88/100 000 obyvateľov (7 prípadov). Ochorenia boli potvrdené serologickým vyšetrením. Ochorenia boli hlásené ako gonokoková infekcia dolných častí močovopohlavnej sústavy bez abscesu (A 54.0). V dvoch prípadoch boli ochorenia importované (Maďarsko a Thajsko).

III.9.3. Iné sexuálne prenášané chlamýdiové infekcie (A 56)

Potvrdených bolo 27 ochorení, chorobnosť 11,34/100 000 obyvateľov. Ochorelo 8 mužov a 19 žien. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 20-24 ročných – 65,28/100 000 obyvateľov (8 prípadov) a 25-34 ročných – 31,24/100 000 obyvateľov (11 prípadov). Ochorenia boli hlásené ako chlamýdiové infekcie dolných častí močovopohlavnej sústavy (A56.0).

III.9.4. Trichomonóza (A 59)

Urogenitálna trichomonóza (A 59.0)

Hlásené 3 ochorenia, chorobnosť 1,26/100 000 obyvateľov, 55 ročnej ženy z okresu Košice IV, 30 ročnej a 26 ročnej ženy z okresu Košice II. Ochorenia potvrdené PCR metódou.

III.9.5. Bezpríznakový stav infekcie HIV (Z21)

V roku 2019 bol zistený a laboratórne potvrdený 1 prípad bezpríznakového nosičstva HIV, chorobnosť 0,42/100 000 obyvateľov, u 25 ročného muža z okresu Košice I. V epidemiologickej anamnéze udaný nechránený heterosexuálny kontakt. Ochorenie potvrdené konfirmačnými testami v NRC pre prevenciu HIV/AIDS (potvrdená prítomnosť vírusu HIV 1). U chorého zároveň prítomný sekundárny syfilis kože a slizníc.

Spolu od roku 1985 evidujeme na území mesta 42 prípadov infekcie HIV, z toho v 5 prípadoch nákaza prešla do štádia AIDS a 1 nosič vírusu HIV zomrel.

ÚMRTIA:

V roku 2019 bolo hlásených 8 úmrtí v príčinnej súvislosti s prenosným ochorením:

Hlásené boli 3 úmrtia na **SARI** u:

- 51 ročnej ženy z okresu Košice I. Chorá od 10.2.2019 s febrilitami. Dňa 11.2.2019 ošetrovaná u obvodného lekára, užívala antipyretiká. Pacientka dňa 15.2.2019 cestou RZP ošetrovaná na príjmovej ambulancii IV. Internej kliniky UNLP, kedy počas vyšetrenia nastáva náhla zástava dýchania. Po úspešnej KPCR prijatá na OAIM, kde v rovnaký deň konštatovaný exitus letalis. Z pitevného materiálu (pľúca) potvrdený vírus chrípky A(H1N1)pdm09. Proti chrípke neočkovaná.

- 68 ročnej ženy z okresu Košice IV. Pacientka privezená na ambulanciu CPO IV. Internej kliniky UNLP s akútnou globálnou respiračnou insuficienciou pri protrahovanom infekte

horných dýchacích ciest s prechodom do bilaterálnej bronchopneumónie. Prevezená na JIS oddelenie IV. Internej kliniky UN LP s poruchou vedomia a respiračnou insuficienciou. Pre progresiu respiračnej insuficiencie bol privolaný lekár I. KAIM, ktorý indikoval príjem za účelom UPV a komplexnej intenzívnej liečby. Napriek liečbe sa prehľbuje instabilita kardiovaskulárneho systému, dochádza k rozvoju anúrie a progresii multiorganového zlyhávania pri ťažkom septickom šoku. Stav vyúsťuje do zastavenia obehu. Exitus letalis konštatovaný 14.2.2019. Z pitevného materiálu (pľúca) potvrdený vírus chrípky A(H1)pdm09. Neočkovaná proti chrípke.

- u 65 ročného muža z okresu Košice II. Chorý sa cítil od 6.2.2019, kedy sa liečil v domácom prostredí. Doma vykašľoval tmavozelené hlieny, ale lekárske ošetrenie nevyhľadal. Dňa 11.2.2019 nevoľnosť, prišlo mu zle v sprche, vedomie nestratil. Hospitalizovaný na I. Internej klinike JIS oddelení UN LP Košice pre dyspnoe a hemoptýzu pri bronchopneumónii. Na JIS oddelení pacient tachykardický, na O2 maske hyposaturoval, vykašľoval spútum s čerstvou krvou. Pre zhoršenie stavu preložený na I. KAIM, kde bol zaintubovaný a napojený na UPV, podávané antivirotiká. Napriek intenzívnej liečbe dochádza 11.2.2019 k zastaveniu obehu, konštatovaný exitus letalis. Pacient trpel na hypertenziu a epilepsiu, proti chrípke očkovaný nebol. Pitva potvrdila chrípku ako priamu príčinu smrti. Z pitevného materiálu (pľúca) izolovaný vírus chrípky A(H1)pdm09 pozit.

Úmrtie na **hemoragickú horúčku s renálnym syndrómom** bolo potvrdené u 39 ročného muža z okresu Košice III. Pacient hospitalizovaný na IV. Internej klinike UN LP Košice pre hypertenziu a pre zlyhanie pečene. V klinickom obraze pred hospitalizáciou udané teploty, pozorovaný ikterus kože, bolesti na hrudníku, blúznenie a vidiny. Napriek liečbe dochádza k zhoršeniu zdravotného stavu a 2.12.2019 konštatovaný exitus. Príčina smrti - akútne a subakútne zlyhávanie pečene. Kontakt s hľadavcami neudaný. Ochorenie potvrdené sérologicky Hantavírus IgM pozit.

Hlásené boli 2 úmrtia na **akútnú vírusovú hepatitídu B** u:

- 81 ročnej ženy z okresu Košice IV. Pacientka hospitalizovaná na ODCH Vojenskej leteckej nemocnice Košice pre následky mozgovej príhody. Počas hospitalizácie dochádza k elevácii hepatálnych enzýmov, zistená HBsAg pozitivita. Preložená na JIS odd. IV. Internej kliniky UN LP Košice. Subjektívne udané bolesti celého tela, zvracanie, ikterus sklér a kože. Dochádza k subakútnemu pečenejovému zlyhaniu, závažnej aortálnej stenóze, akútnemu renálnemu zlyhaniu, následkom čoho pacientka na druhý deň hospitalizácie exitovala. Bola vykonaná pitva. Základné ochorenie: VHB HBsAg pozitívna, rozsiahle nekrózy pečene, balónová degenerácia hepatocytov. Príčina smrti: pečenejové zlyhanie.

- 66 ročného dôchodcu z okresu Košice IV. V klinickom obraze od 17.9.2019 bolesti brucha, ikterus sklér a kože, hnačky, svetlá stolica, tmavý moč, svrbenie kože. V epidemiologickej anamnéze v mesiaci apríl uskutočnená robotická operácia Ca prostaty v Banskej Bystrici. Býval sám v byte. V laboratórnom obraze známky pečenejového zlyhávania, prerenálneho zlyhávania obličiek. Prítomné laboratórne známky sepsy. Napriek terapii je pacient anurický, dyspnoický s rozvojom hypotenzie. Napriek liečbe dňa 3.10.2019 konštatovaný exitus letalis. Ochorenie potvrdené sérologicky.

Úmrtie na **tuberkulóznou pleuritídu potvrdenú bakteriologicky a histologicky** bolo hlásené u 42 ročného bezdomovca z útulku v okrese Košice IV. Pacient žil v tomto zariadení od 26.9.2019, dovtedy žil v Prahe. Pre opakovanú pneumóniu poslaný na liečenie do Slovenskej republiky. Pacient prijatý 11.11.2019 na Klinikum pneumológie a ftizeológie, Rastislavova 43,

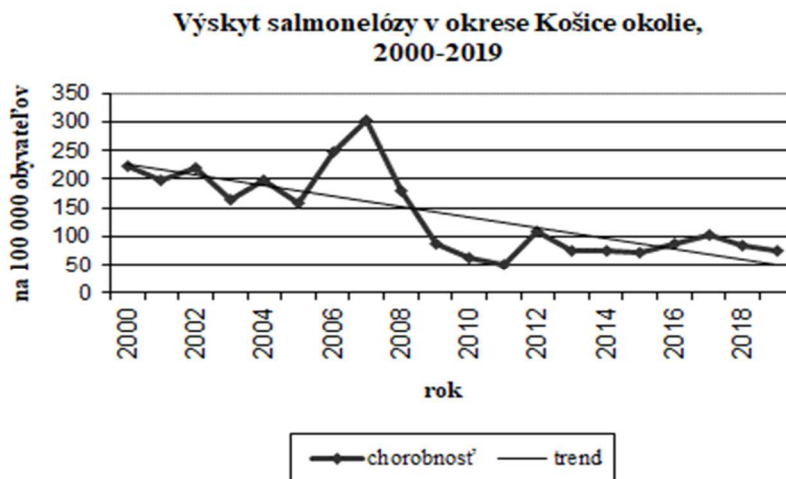
Košice pre empyém hrudníka vpravo s reaktívnou mediastinálnou LAP a výraznou kompresiou parenchýmu pravého pľúcneho krídla. Dňa 13.11.2019 preložený na II. Chirurgickú kliniku za účelom drenáže. Laboratórne zvýšené zápalové parametre, anémia ťažkého stupňa, hypoproteinémi, hypokoagulačný stav, hraničná hyponatrémia. V pooperačnom období dochádza k progresii stavu v zmysle respiračnej insuficiencie pri nedostatočnom rozvinutí pravého pľúcneho krídla s reziduálnym pneumothoraxom, katabolizmu a minerálneho rozvratu. Stav pacienta hodnotený ako infaustný. Dňa 27.11.2019 preložený na Klinikum pneumológie a ftizeológie, kde 28.11.2019 exitoval. Pitva vykonaná. Príčina smrti respiračné zlyhávanie pri základnom ochorení TBC pľúc a bronchopneumónie.

Úmrtie na **tuberkulózu pľúc potvrdenú histologicky** bolo potvrdené u 51 ročného bezdomovca z útulku v okrese Košice IV. Pacient exitoval v zariadení, nebol hospitalizovaný. Diagnóza potvrdená na základe pitvy vykonanej 7.10.2019 – TBC pľúc potvrdená histologicky.

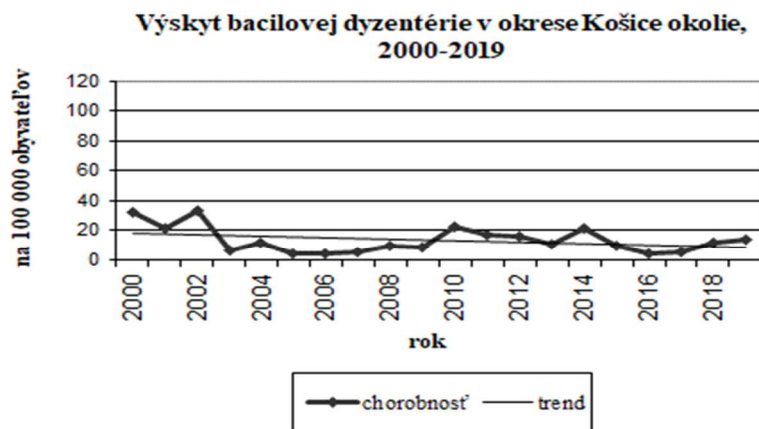
II. STRUČNÁ EPIDEMIOLOGICKÁ CHARAKTERISTIKA okresu KOŠICE – okolie v roku 2019

Skupina alimentárnych infekcií

V skupine salmonelóz sa vyskytlo 97 prípadov ochorení, z toho 1 vylúčovanie, chorobnosť 75,7/100 000 obyvateľov. Je to pokles oproti roku 2018 o 10 %. Priemer výskytu infekcií v predchádzajúcich 5 rokoch bol 105,4 ochorení, priemer chorobnosti za predchádzajúcich 5 rokov bol 84,5/100 000 obyvateľov. Prevládajúcim pôvodcom všetkých ochorení bola podobne ako po iné roky *S. enteritidis* (83,5 %). Ochorenia sa vyskytovali formou sporadických výskytov, 4 rodinných výskytov s 9 chorými, epidémie neboli zaznamenané. Hlásená bola 1 salmonelová septikémia a 2 mimočrevné lokalizácie *S. enteritidis* a *S. typhimurium* z moča.

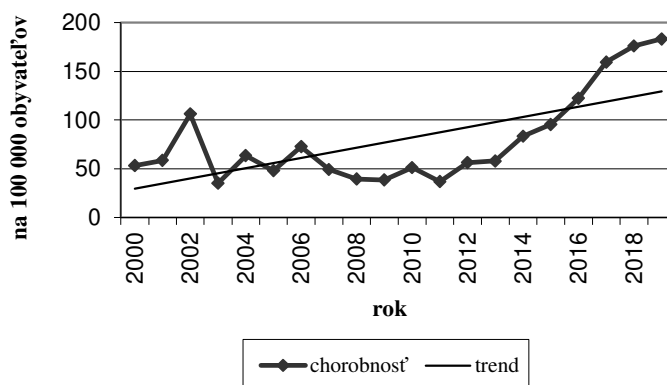

U *bacilovej dyzentérie* došlo k vzostupu o 29 % oproti roku 2018, hlásených bolo 18 ochorení, chorobnosť 14,0/100 000 obyvateľov. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov bol 12,8 ochorení, priemer chorobnosti za predchádzajúcich 5 rokov bol 10,3/100 000 obyvateľov. V 11 prípadoch bola izolovaná *Sh. flexneri*, v 6 prípadoch *Sh. sonnei* a v 1 prípade *Sh. blížšie neurčená*. Ochorenia sa vyskytovali formou sporadických výskytov.

V skupine *iných bakteriálnych črevných infekcií* bolo hlásených 235 ochorení, chorobnosť 183,3/100 000 obyvateľov, čo je 5 % vzostup oproti roku 2018 a 40 % vzostup oproti 5 ročnému priemeru. Zaznamenané boli 3 rodinné výskyty so 6 chorými. Dominovali kampylobakteriálne enteritídy, ktoré sa na celkovom počte ochorení podieľali v 91,1 % (214 prípadov).

**Výskyt iných bakteriálnych črevných infekcií v okrese
Košice okolie, 2000-2019**

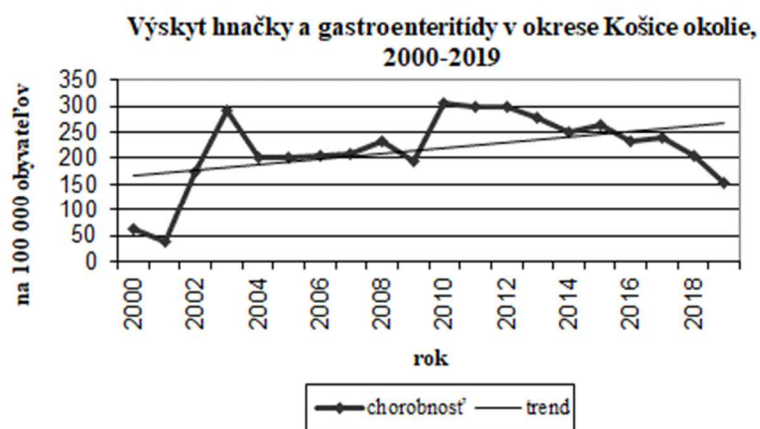
Bakteriálne otravy potravinami neboli hlásené.

Hlásené boli 2 prípady *giardiózy*, chorobnosť 1,6/100 000 obyvateľov.

U *vírusových a iných špecifikovaných črevných infekcií* bolo zaznamenaných 232 ochorení, chorobnosť 180,96/100 000 obyvateľov, čo je o 23 % menej ako v roku 2018 a o 78 % viac ako bol 5 ročný priemer. Zaznamenané boli 4 rodinné výskyty s 8 chorými a 4 importované prípady z Chorvátska 3x a Bulharska. Na vzniku ochorení sa podieľal 153x rotavírus, 47x norovírus, 31x adenovírus a 1x astrovírus.

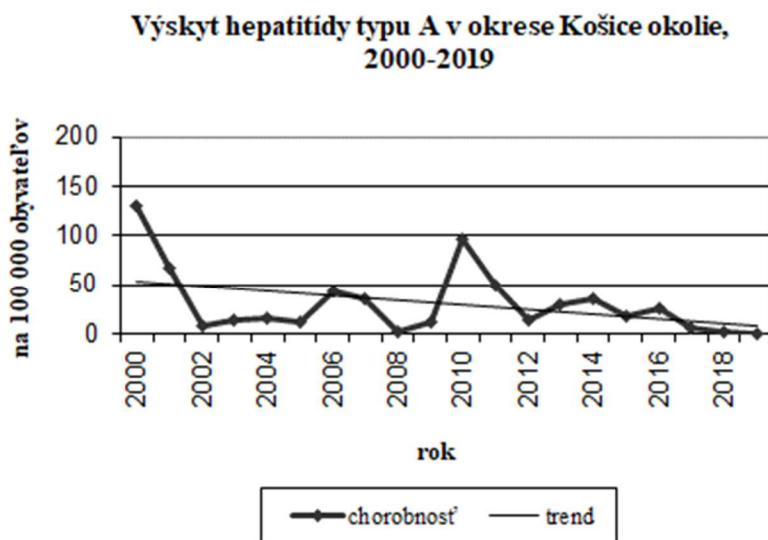
V skupine *hnačkových ochorení pravdepodobne infekčného pôvodu* došlo k poklesu počtu prípadov o 24 % oproti roku 2018. Spolu bolo hlásených 197 ochorení, chorobnosť 153,7/100 000 obyvateľov. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov bol 297,0 ochorení, priemer chorobnosti za predchádzajúcich 5 rokov bol 238,95/100 000 obyvateľov.

Zaznamenaný bol 1 epidemický výskyt gastroenteritíd u 7 študentov Gymnázia Košice, ktorí sa zúčastnili vodácko–cyklistického kurzu v zariadení v okr. Košice okolie.

Skupina vírusových hepatítid

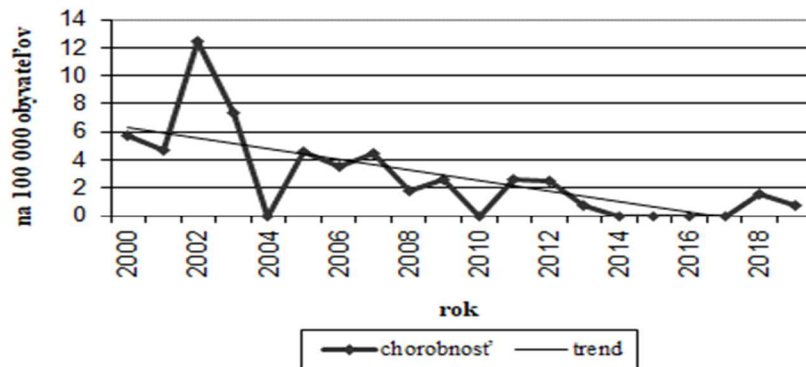
Epidemiologická situácia vo výskyte vírusových hepatítid bola v roku 2019 priaznivá. Nebolo zaznamenané ochorenie na *vírusovú hepatítidu typu A*. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov bol 21,0 ochorení, priemer chorobnosti za predchádzajúcich 5 rokov bol 17,0/100 000 obyvateľov.

V sledovanom roku bol hlásený 1 prípady *akútnej VHB*, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov, 6 prípadov *akútnej VHE*, chorobnosť 4,7/100 000 obyvateľov, z toho 1 úmrtie. Zaznamenané boli 2 prípady *chronickej VHC*, chorobnosť 1,6/100 000 obyvateľov a 16 prípadov *nosičstva HBsAg*, chorobnosť 12,5/100 000 obyvateľov.

V roku 2019 nebolo hlásené ochorenie na *akútnu VHC* ani na *chronickú VHB*.

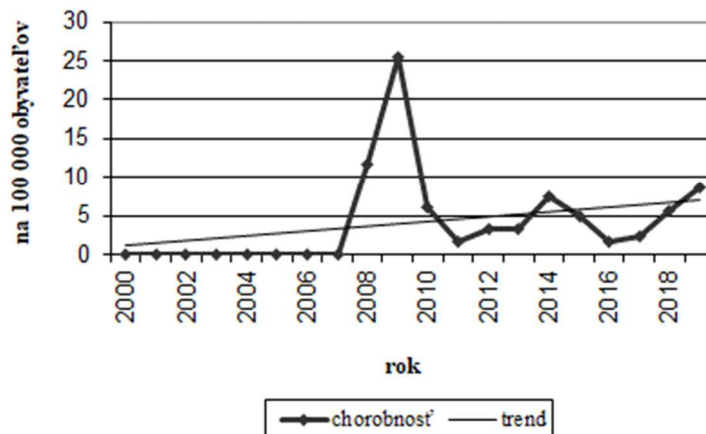
**Výskyt hepatitidy typu B v okrese Košice okolie,
2000-2019**

Skupina nákaz preventabilných očkovaním

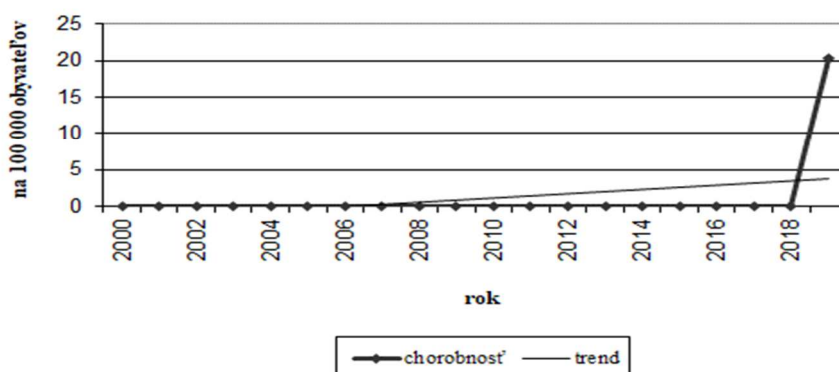
V roku 2019 bolo hlásené 1 ochorenie na *nešpecifikovanú diftériu*, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov, 11 prípadov ochorení na *pertussis*, chorobnosť 8,6/100 000 obyvateľov, čo je o 57 % viac ako v roku 2018. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov bol 5,4 ochorení, priemer chorobnosti za predchádzajúcich 5 rokov bol 4,4/100 000 obyvateľov.

**Výskyt pertussis v okrese Košice okolie,
2000-2019**

Zaznamenané boli 3 ochorenia na *mumps*, chorobnosť 2,3/100 000 obyvateľov, 1 prípad *septikémie vyvolanej streptokokom pneumonie*, 1 prípad zápalu pľúc vyvolaný *Str. pneumoniae*, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov a 2 prípady *pneumokokového zápalu mozgových plien*, chorobnosť 1,6/100 000 obyvateľov. V sledovanom roku bolo hlásených 26 ochorení na *morbilli*, chorobnosť 20,3/100 000 obyvateľov. Zaznamenaný bol epidemický výskyt v obci Jasov, kde ochorelo 16 osôb a v obci Boliarov, kde ochoreli 3 osoby.

Výskyt morbill v okrese Košice okolie,
2000-2019

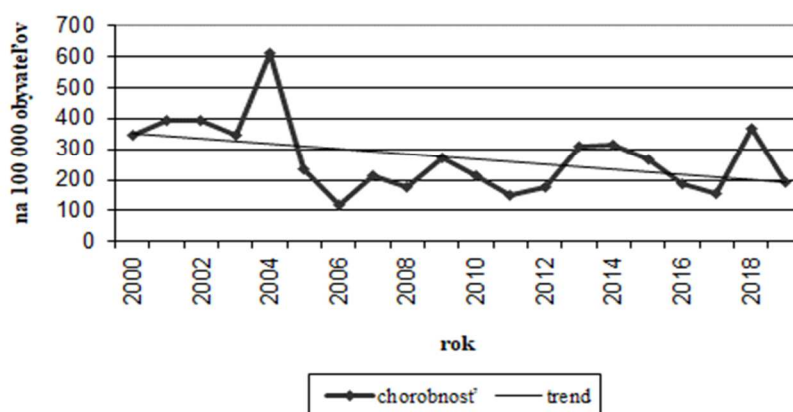

Skupina respiračných nákaz

V sledovanom roku boli hlásené 4 prípady *tuberkulózy*, chorobnosť 3,1/100 000 obyvateľov. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov bol 4,0 ochorení, priemer chorobnosti za predchádzajúcich 5 rokov bol 3,2/100 000 obyvateľov. Zaznamenané boli 3 prípady ochorenia na *Legionársku chorobu*, chorobnosť 2,3/100 000 obyvateľov.

Z nákaz neovplyvnených očkovaním bol oproti roku 2018 zaznamenaný pokles *ovčích kiahní* o 47 % a oproti 5 ročnému priemeru nárast o 44 % a vzostup *infekčnej mononukleózy* oproti roku 2018 o viac ako 100 %. Hlásených bolo 28 ochorení na *erysipelas*, chorobnosť 21,8/100 000 obyvateľov a 55 ochorení na *herpes zoster*, chorobnosť 42,9/100 000 obyvateľov. Ochorenie na *šarlach* nebolo zaznamenané.

Výskyt varicelly v okrese Košice okolie,
2000-2019

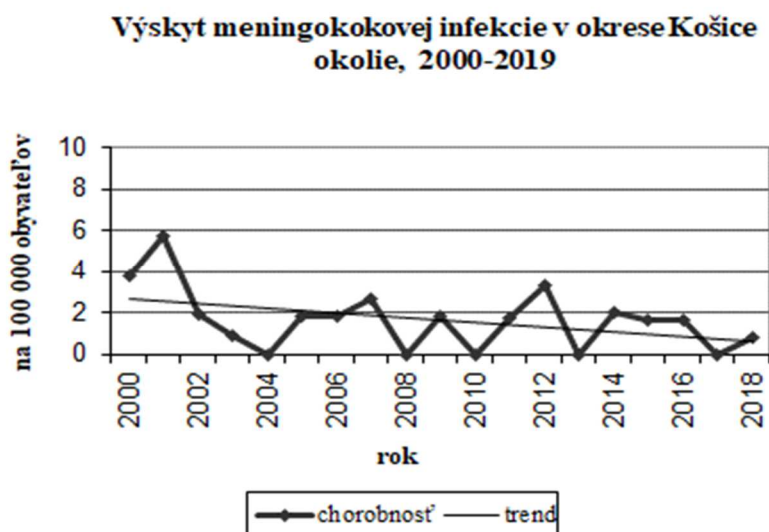

Osobitne boli po celý rok sledované *akútne respiračné ochorenia*. Spolu bolo hlásených 22 416 ochorení, z toho 1173 prípadov chrípky, chorobnosť 62 081,2/100 000 osôb v starostlivosti lekárov hlásiacich v jednotlivých kalendárnych týždňoch. Je to pokles o 11,5 % oproti minulému roku.

V sledovanom roku bolo hlásených 8 prípadov ochorenia na *chrípku vyvolanú pandemickým vírusom A(H1N1)*, chorobnosť 6,2/100 000 obyvateľov a 5 ochorení na *SARI*, chorobnosť 3,9/100 000 obyvateľov, z toho 4 úmrtia.

Neuroinfekcie

V roku 2019 bolo zaznamenané 1 ochorenie na *meningokokovú infekciu*, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov.

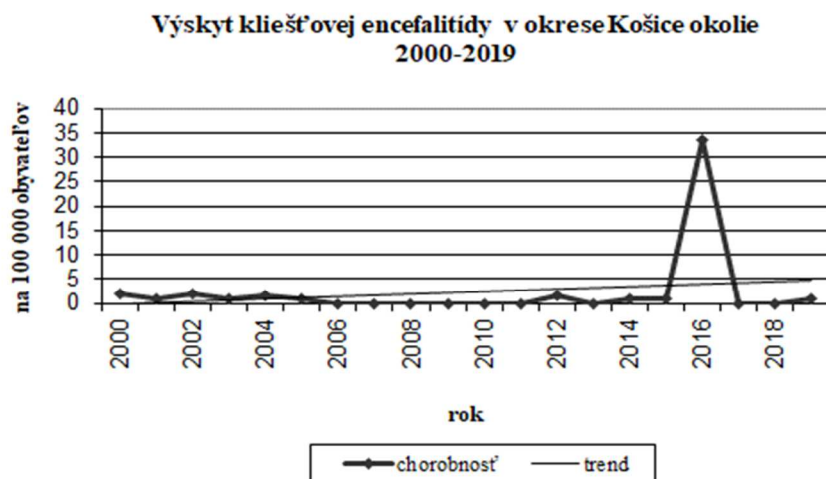

Hlásených bolo 6 ochorení na *poruchy spánkového nervu*, chorobnosť 4,7/100 000 obyvateľov. V sledovanom roku nebolo zaznamenané ochorenie na *vírusovú meningitídu* ani na *zápalovú polyneuropatiu*.

Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou

Nebolo hlásené ani jedno ochorenie na *listeriózu*, *Q-horúčku*, *antrax* a *tularémiu*.

V roku 2019 boli zaznamenané 2 prípady *leptospirózy*, chorobnosť 1,6/100 000 obyvateľov a 1 prípad *kliešťovej encefalitídy*, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov.

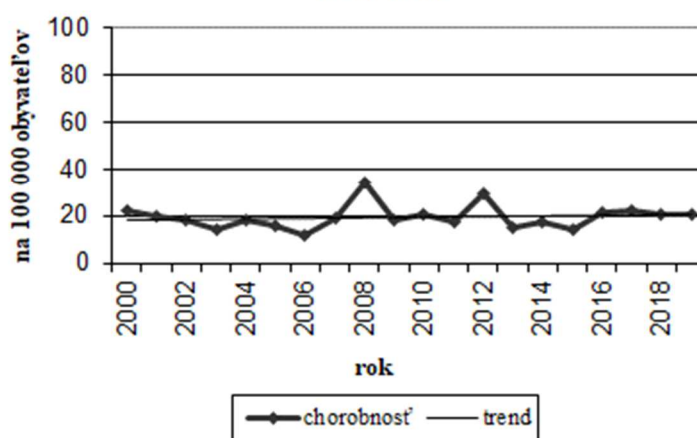
Hlásených bolo 17 prípadov ochorení na *Lymesku chorobu (ECM)*, chorobnosť 13,3/100 000 obyvateľov, čo je o 89 % viac ako v minulom roku. Priemer výskytu infekcií za

predchádzajúcich 5 rokov bol 7,2 ochorení, priemer chorobnosti za predchádzajúcich 5 rokov bol 5,8/100 000 obyvateľov.

V sledovanom roku bolo hlásených 14 ochorení na *hemoragickú horúčku s renálnym syndrómom*, chorobnosť 10,9/100 000 obyvateľov. Ochorenie na *toxoplazmózu* a *toxokarózu* nebolo zaznamenané.

V súvislosti s *poranením alebo kontaktom so zvieratami podozrivými z besnoty* bolo ošetrovaných a vakcinovaných 26 osôb, chorobnosť 20,5/100 000 obyvateľov, čo je rovnaký počet ako v roku 2018. V jednom prípade došlo k poraneniu mačkou v Chorvátsku.

Kontakt alebo ohrozenie besnotou v okrese Košice okolie, 2000-2019

Nákazy kože a slizníc

Ochorenie na *tetanus* a *plynovú flegmónu* nebolo hlásené.

Vo výskyte *svrabu* došlo k nárastu oproti roku 2018 o 7 %. Hlásených bolo 45 ochorení, chorobnosť 35,1/100 000 obyvateľov. Priemer výskytu za posledných 5 rokov bol 31,2, priemer chorobnosti bol 25,1/100 000 obyvateľov.

Sexuálne prenosné ochorenia

V roku 2019 boli hlásené 4 ochorenia na *syfilis*, chorobnosť 3,1/100 000 obyvateľov, čo je o 50 % menej ako v roku 2018. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov bol 8,2 ochorení, priemer chorobnosti za predchádzajúcich 5 rokov bol 6,6/100 000 obyvateľov. Zaznamenané boli 3 ochorenia na *gonokokovú infekciu*, chorobnosť 2,3/100 000 obyvateľov, 10 ochorení na *iné sexuálne prenášané chlamýdiové choroby*, chorobnosť 7,8/100 000 obyvateľov a 2 ochorenia na *trichomonózu*, chorobnosť 1,6/100 000 obyvateľov.

Choroby vyvolané vírusom HIV

V roku 2019 nebol v okrese zaznamenaný nový prípad *HIV infekcie*.

Spolu sú v okrese Košice okolie od roku 1985 evidované 4 prípady infekcie HIV, z toho v 2 prípadoch nákaza prešla do štádia AIDS.

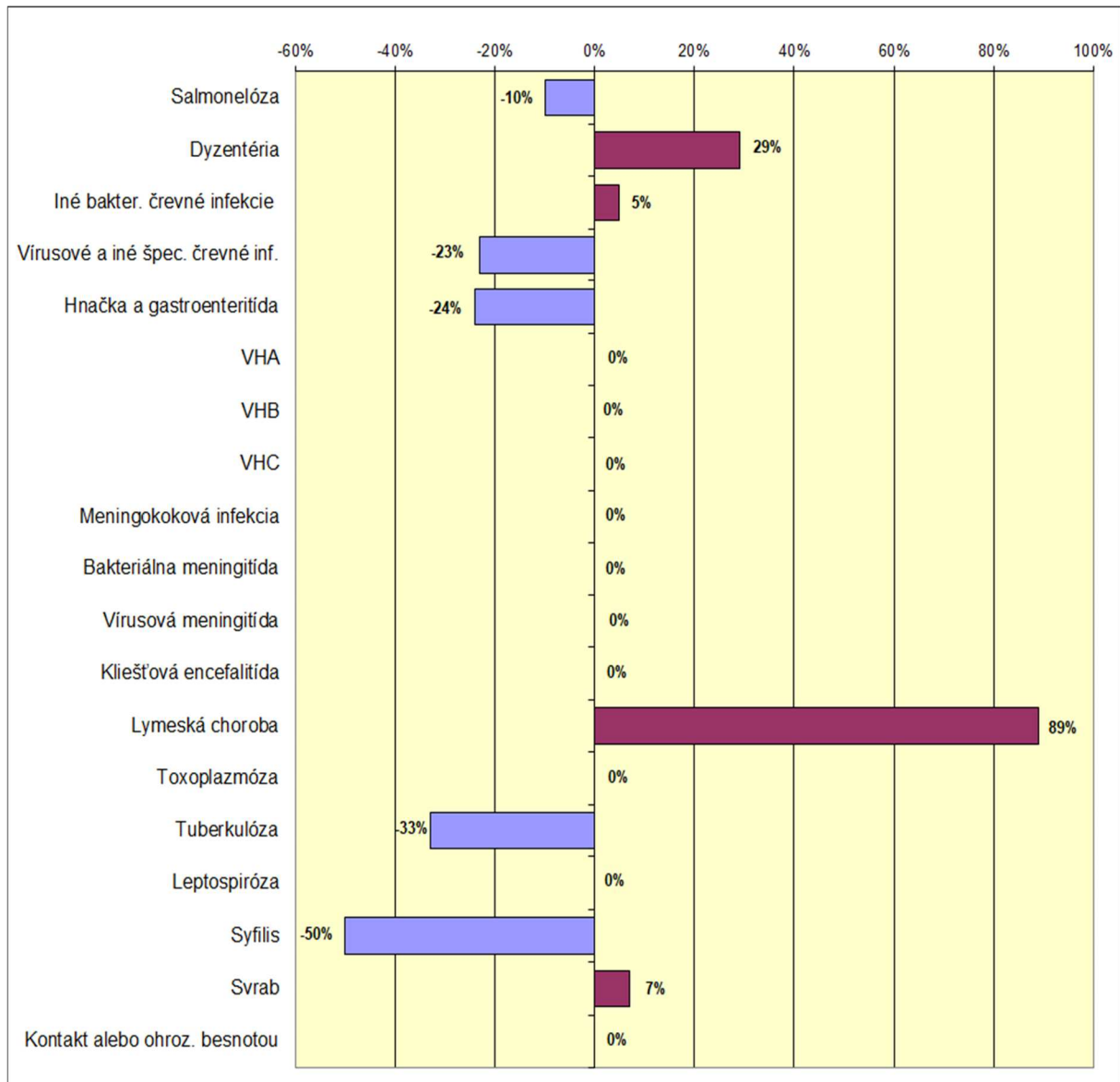
**Výskyt vybraných prenosných ochorení v okrese Košice okolie v roku 2019
a porovnávacie indexy**

Tabuľka I.1.

Kód MKCH	Ochorenie	Rok 2019	Rok 2018	Index 2019/18	Priemer 14/18	Index 2019/P	Chorobnosť v r. 2019	Priemer chor. 14/18
		abs.	abs.	rel.	abs.	rel.	na 100 000	na 100 000
1	2	3	4	5	6	7	8	9
A01	Brušný týfus a paratýfusy	0	0	0,00	0	0,00	0,00	0
A02	Iné infekcie salmonelami	97	108	0,90	105,40	1,02	75,66	84,47
A03	Bacilová dyzentéria	18	14	1,29	12,80	1,09	14,04	10,34
A04	Iné bakteriálne črevné infekcie	235	223	1,05	159,60	1,40	183,30	127,88
A05	Iné bakteriálne otravy potravinami	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A08	Vírusové a iné špecif. črevné infekcie	232	300	0,77	168,20	1,78	180,96	134,61
A09	Hnačka a gastroenter. pr. inf. pôvodu	197	259	0,76	297,00	0,87	153,66	238,95
A15-19	Tuberkulóza	4	6	0,67	4,00	1,50	3,12	3,21
A37	Divý kašeľ	11	7	1,57	5,40	1,30	8,58	4,35
A38	Šarlach	0	2	0,00	1,80	1,11	0,00	1,45
A39	Meningokoková infekcia	1	1	0,00	1,40	0,71	0,78	1,13
A50-53	Syfilis	4	8	0,50	8,20	0,98	3,12	6,61
A69	Lymeská choroba+G63.0+M01.2	17	9	1,89	7,20	1,25	13,26	5,79
A70	Infekcie Chlamýdia psittaci	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A84.1	Stredoeurópska kliešťová encefalitída	1	0	0,00	8,80	0,00	0,78	7,05
A87	Vírusová meningitída	0	5	0,00	2,40	2,08	0,00	1,92
B01	Ovčie kiahne	243	461	0,53	320,80	1,44	189,54	257,91
B02	Plazivec pásový	55	65	0,85	31,00	2,10	42,90	24,79
B05	Osýpky	26	0	0,00	0,00	0,00	20,28	0,00
B06	Ružienka	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B15	Akútna hepatitída A	0	2	0,00	21,00	0,10	0,00	17,01
B16	Akútna hepatitída B	1	2	0,00	0,40	5,00	0,78	0,32
B17.1	Akútna hepatitída C	0	0	0,00	0,20	0,00	0,00	0,16
B18.1	Chronická vírusová hepatitída B	0	2	0,00	1,40	1,43	0,00	1,13
B18.2	Chronická vírusová hepatitída C	2	5	0,40	3,40	1,47	1,56	2,73
B26	Mumps	3	0	0,00	79,00	0,00	2,34	64,20
B27	Infekčná mononukleóza	21	8	2,63	18,60	0,43	16,38	15,02
B58	Toxoplazmóza	0	0	0,00	1,60	0,00	0,00	1,30
B86	Svrab	45	42	1,07	31,20	1,35	35,10	25,12
G00	Bakt. zápal mozg. plien nezar. inde	2	2	1,00	1,60	1,25	1,56	1,28
G51	Poruchy spánkového nervu	6	3	2,00	6,00	0,50	4,68	4,84
G61	Zápalová polyneuropatia	0	1	0,00	0,80	1,25	0,00	0,64
Z20.3	Kontakt alebo ohrozenie besnotou	26	26	1,00	23,80	1,09	20,28	19,11

**Porovnanie výskytu prenosných ochorení v okrese Košice okolie
v roku 2019 oproti roku 2018
(pokles a vzostup v %)**

III. Epidemiologická situácia v okrese KOŠICE - okolie za rok 2019

III.1. Skupina alimentárnych infekcií

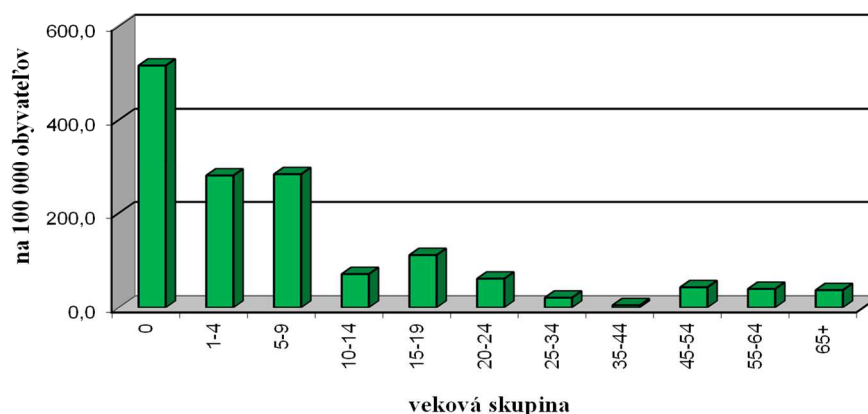
III.1.1. Brušný týfus a paratýfus (A01)

V roku 2019 nebolo hlásené ochorenie na brušný týfus a paratýfus. V okrese už nevidujeme žiadneho bacilonosiča brušného týfusu.

III.1.2. Iné infekcie salmonelami (A02)

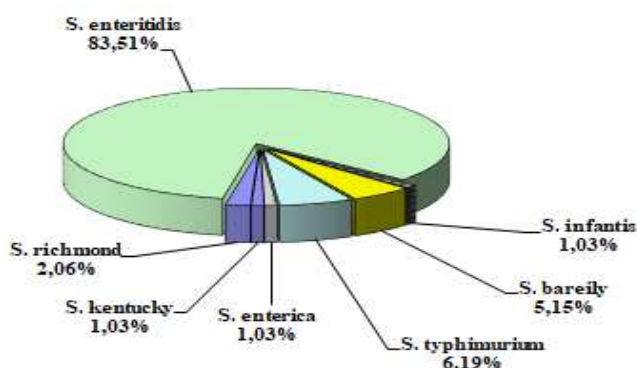
V roku 2019 bolo zaznamenaných 97 ochorení (chorobnosť 75,7/100 000 obyvateľov), z toho 1 vylučovanie. Oproti minulému roku je to pokles o 10 %. Priemerný výskyt ochorení v predchádzajúcich 5 rokoch bol 105,4, priemerná chorobnosť 84,5/100 000 obyvateľov. Ochorelo 49 mužov a 48 žien. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 0 ročných detí (516,1/100 000 obyvateľov – 9 prípadov) a v skupine 5–9 ročných detí (283,0/100 000 obyvateľov – 25 prípadov).

Vekovošpecifická chorobnosť na salmonelózu
v okrese Košice okolie v roku 2019

Ochorenia sa vyskytovali sporadicky po celý rok, najviac v mesiacoch september (20 prípadov) a jún a júl (po 11 prípadov). Ako etiologický agens sa najčastejšie uplatnila už tradične *S. enteritidis* 81x (83,5 %).

**Rozdelenie salmonelóz podľa etiológie
v okrese Košice okolie v roku 2019**

Tabuľka č.II.1.

**Salmonelózy - frekvencia izolovaných typov od chorých
a vylučovateľov v roku 2019 v okrese Košice okolie**

P. č.	Izolovaný typ salmonely	Spolu		z toho			
				u chorých		u vylučovateľov	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	S. enteritidis	81	83,51	80	82,47	1	1,03
2.	S. infantis	1	1,03	1	1,03	0	0,00
3	S. bareilly	5	5,15	5	5,15	0	0,00
4	S. enterica	1	1,03	1	1,03	0	0,00
5	S. kentucky	1	1,03	1	1,03	0	0,00
6	S. richmond	2	2,06	2	2,06	0	0,00
7	S. typhimurium	6	6,19	6	6,19	0	0,00
Spolu		97	100,0	96	99,0	1	1,0

Ochorenia sa vyskytovali formou sporadických výskytov, 4 rodinných výskytov s 9 chorými, epidémie neboli zaznamenané.

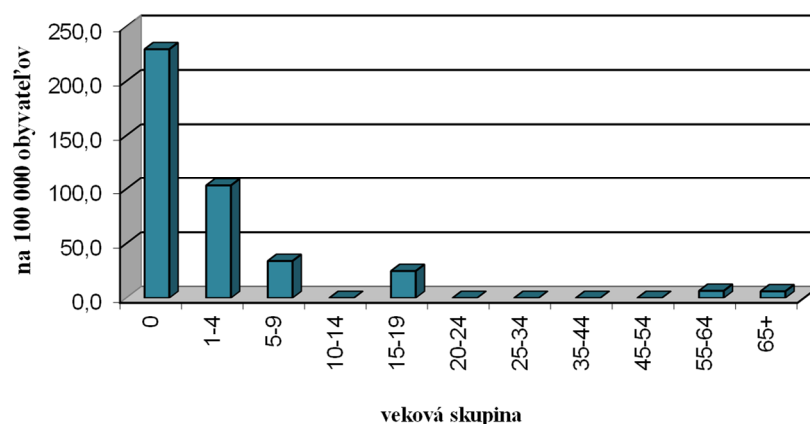
Vylučovanie salmonel bolo zistené u dospeljej osoby pri preventívnej prehliadke. Mimočrevná lokalizácia S. enteritidis a S. typhimurium bola zaznamenaná u dospelých osôb z moča.

III.1.3. Bacilová dyzentéria (A03)

V sledovanom roku bolo hlásených 18 ochorení, chorobnosť 14,0/100 000 obyvateľov. Oproti roku 2018 je to vzostup o 29 % a oproti 5 ročnému priemeru o 9 %.

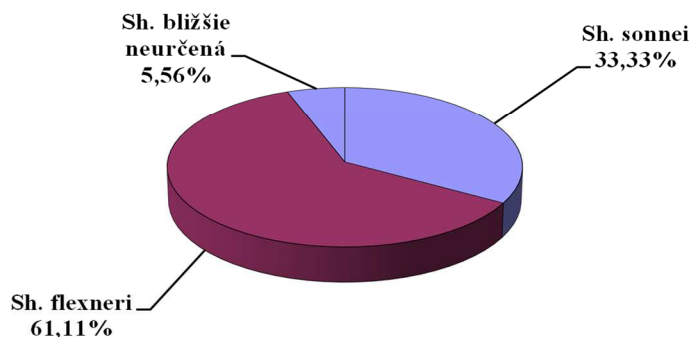
Ochorenia sa vyskytli u 7 mužov a 11 žien. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 0 ročných detí (229,4/100 000 obyvateľov – 4 prípady).

Vekovošpecifická chorobnosť na dyzentériu v okrese Košice okolie v roku 2019

Maximum ochorení bolo hlásených v mesiacoch august (5 prípadov) a júl (4 prípady). V etiológii prípadov sa uplatnila Sh. flexneri 11x (61,1 %), Sh. sonnei 6x (33,3 %) a Sh. bližšie neurčená 1x (5,6 %). Ochorenia sa vyskytovali formou sporadických výskytov.

Rozdelenie šigelóz podľa etiológie v okrese Košice okolie v roku 2019

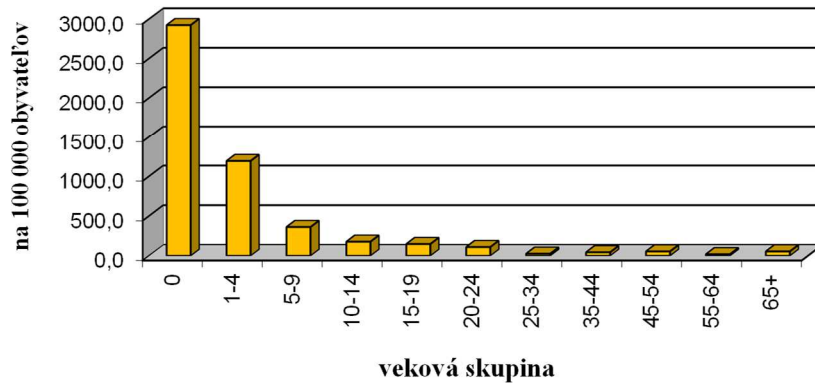

III.1.4. Iné bakteriálne črevné infekcie (A04)

V roku 2019 bolo hlásených 235 ochorení (chorobnosť 183,3/100 000 obyvateľov), čo je o 5 % viac ako v roku 2018. Priemer výskytu infekcií v predchádzajúcich 5 rokoch bol 159,6 ochorení, priemer chorobnosti za predchádzajúcich 5 rokov bol 127,9/100 000 obyvateľov. Ochorelo 128 mužov a 107 žien.

Vekovo-špecifická chorobnosť bola najvyššia u 0 ročných detí (2924,3/100 000 obyvateľov – 51 prípadov) a vo vekovej skupine 1–4 ročných detí (1194,8/100 000 obyvateľov – 81 prípadov).

Vekovošpecifická chorobnosť na iné bakteriálne črevné infekcie v okrese Košice okolie v roku 2019

Výskyt prípadov bol zaznamenaný priebežne počas celého roka, najviac v júli (40 prípadov) a októbri (29 prípadov). Ako etiologické agens boli kultivované: *Campylobacter* sp. - 214x (91,1 %), enteropatogénne *E. coli* - 7x (2,98 %), *Cl. difficile* – 10x (4,3 %) a *Y. enterocolitica* – 4x (1,7 %).

Kampylobakteriálna enteritída (A04.5)

Zaznamenaných bolo 214 prípadov, chorobnosť 166,9/100 000 obyvateľov, čo je vzostup o 3 ochorenia oproti predchádzajúcemu roku. Ochorenia sa vyskytli u 118 mužov a 96 žien. Vekovo-špecifická chorobnosť bola najvyššia vo vekovej skupine 0 ročných detí (2637,6/100 000 obyvateľov – 46 prípadov) a u 1-4 ročných detí (1150,6/100 000 obyvateľov – 78 prípadov). Výskyt ochorení bol zaznamenaný priebežne počas celého roka s maximom v mesiacoch júl (36 prípadov) a október (28 prípadov). Hlásené boli 3 rodinné výskyty so 6 chorými.

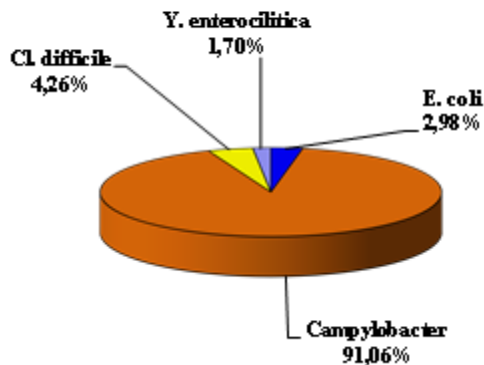
Enteritída zapríčinená *Yersinia enterocolitica* (A04.6)

Hlásené boli 4 prípady, chorobnosť 3,1/100 000 obyvateľov v mesiacoch marec, apríl a júl u 2 detí vo veku 3 a 5 rokov a 2 osôb vo veku 35 a 51 rokov. Išlo o 2 mužov a 2 ženy, u všetkých izolovaná *Y. enterocolitica* sérovar 3.

Enterokolitída zapríčinená *Clostridium difficile* (A04.7)

V sledovanom roku bolo hlásených 10 prípadov, chorobnosť 7,8/100 000 obyvateľov u 3 mužov a 7 žien vo veku 42–88 rokov. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine osôb nad 65 rokov (43,2/100 000 obyvateľov – 7 prípady). U všetkých chorých bolo potvrdené *Cl. difficile* produkujúci toxín A aj B.

**Rozdelenie iných bakteriálnych črevných infekcií podľa etiológie
v okrese Košice okolie v roku 2019**

III.1.5. Iné bakteriálne otravy potravinami (A05)

Od roku 2004 nebol v okrese zaznamenaný ani jeden prípad.

III.1.6. Giardióza (A07.1)

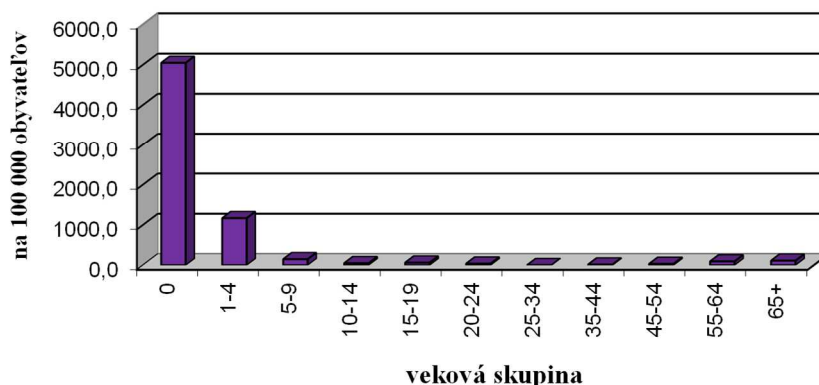
V sledovanom roku boli hlásené 2 ochorenia, chorobnosť 1,6/100 000 obyvateľov v mesiacoch február a jún u detí vo veku 2 a 6 rokov.

III.1.7. Vírusové a iné špecifikované črevné infekcie (A08)

V roku 2019 bolo zaznamenaných 232 prípadov, chorobnosť 180,96/100 000 obyvateľov hnačiek spôsobených vírusom, oproti predchádzajúcemu roku je to pokles o 23 %. Priemer výskytu ochorení v predchádzajúcich 5 rokoch bol 168,2 ochorení, priemer chorobnosti za predchádzajúcich 5 rokov bol 134,6/100 000 obyvateľov. Ochorelo 123 mužov a 109 žien. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 0 ročných detí (5045,9/100 000 obyvateľov pri 88 prípadoch) a vo vekovej skupine 1-4 ročných detí (1165,3/100 000 obyvateľov pri 79 prípadoch). Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom v mesiacoch september (31 prípadov) a apríl (26 prípadov).

V etiológii ochorení sa uplatnili rotavírusy v 153 prípadoch, norovírusy v 47 prípadoch, adenovírusy v 31 prípadoch a astrovírus v 1 prípade. Ani v jednom prípade nebol chorý očkovaný proti rotavírusom. Zaznamenané boli 4 rodinné výskyty s 8 chorými a 4 importované prípady z Chorvátska 3x a Bulharska.

Vekovošpecifická chorobnosť na vírusové črevné infekcie v okrese Košice okolie v roku 2019

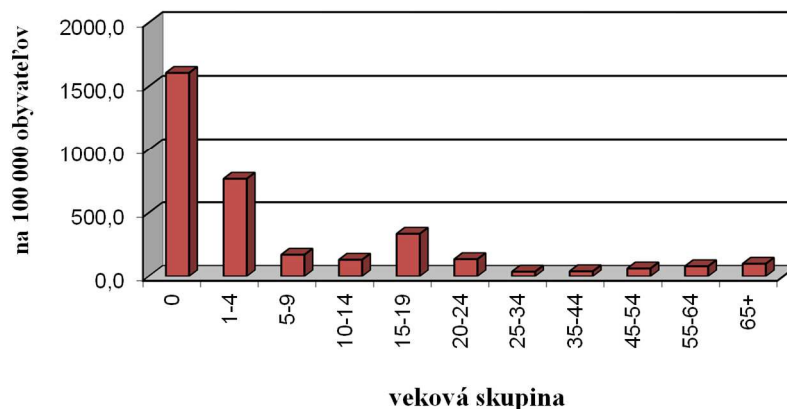

III.1.8. Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu (A09)

V priebehu roka 2019 bolo hlásených 197 ochorení, chorobnosť 153,7/100 000 obyvateľov, čo je pokles oproti predchádzajúcemu roku o 24 %. Priemerný výskyt ochorení v predchádzajúcich 5 rokoch bol 297,0, priemerná chorobnosť 238,95/100 000 obyvateľov. Ochorenia sa vyskytli u 97 mužov a 100 žien.

Vekovo-špecifická chorobnosť bola najvyššia vo vekovej skupine detí do 1 roka (1605,5/100 000 obyvateľov pri 28 ochoreniach) a vo vekovej skupine 1–4 ročných detí (767,1/100 000 obyvateľov pri 52 ochoreniach).

Vekovošpecifická chorobnosť na hnačku a gastroenteritídu v okrese Košice okolie v roku 2019

Ochorenia sa vyskytovali sporadicky počas celého roka s maximom v mesiacoch júl (38 prípadov) a september (35 prípadov).

Zaznamenaný bol 1 **epidemický výskyt** gastroenteritíd u študentov Gymnázia Košice, ktorí sa v čase od 10.9. – 13.9.2019 zúčastnili vodácko–cyklistického kurzu v zariadení v okr. Košice okolie. Z celkového počtu 21 exponovaných osôb (19 študentov a 2 pedagogickí pracovníci) ochorelo 7 študentov, u ktorých v klinickom obraze dominovali zvýšené teploty a zvracanie. U väčšiny chorých sa klinické príznaky objavili dňa 12.9.2019 vo večerných hodinách. Priebeh ochorení si ani v jednom prípade nevyžiadala hospitalizáciu. Dvaja chorí boli ošetrení cestou všeobecného lekára, výsledky laboratórneho vyšetrenia výterov z rekta a stolice boli negatívne. Účastníci kurzu sa stravovali v reštaurácii v chate. Protiepidemické opatrenia boli vykonané v

spolupráci s odborom HV. Vyšetrenia výterov z rekta a stolice dvoch zamestnancov kuchyne, ako aj vzoriek odobratej stravy boli na prítomnosť patogénnych mikroorganizmov negatívne.

Epidémie alimentárnych nákaz - rodinné a iné menšie (2-5 prípadov)						
Dg.			Počet epidémií	Počet prípadov	Počet hospital.	Počet úmrtí
Salmonella		S. typhimurium	0			
	A02	S. enteritidis	3	6	2	0
		Iné sérovary	1	3	0	0
Kampylobakter	A04.5		3	6	2	0
Listéria	A32	Listéria monocytogenes	0			
		Iné listérie	0			
Yersinia	A04.6		0			
Escherichia coli (patogénna)	A04.4	Verotoxín produkujúca E. coli (VTEC)	0			
Bacillus	A05.4	B. cereus	0			
		Iný bacillus	0			
Stafylokokové enterotoxíny	A05.0		0			
Clostridium	A05.1	Cl. Botulinum	0			
	A05.2	Cl. perfringens	0			
		Iné clostrídium	0			
Iné bakteriálne agens	A23	Brucella	0			
	A03	Shigella	0			
	A04.8	Iné bakteriálne agens	0			
Parazity	B75	Trichinella	0			
	A07.1	Giardia	0			
	A07.2	Cryptosporidium	0			
		Anisakis	0			
		Iné parazity	0			
Vírusy	A08.1	Norovírus	0			
	B15	Hepatitída A	0			
	A08.0,2,3,4,8	Iné vírusy	4	8	4	0
Iné agens		Histamín	0			
		Morské biotoxíny	0			
		Iné agens	0			
Neznámy agens	A09		0			

III.2. Skupina vírusových hepatítid

V roku 2019 bola zaznamenaná 1 akútne vírusové hepatitídy typu B a 6 akútnych vírusových hepatítid typu E. Akútna vírusová hepatitída typu A a C nebola hlásená.

V sledovanom roku boli hlásené aj 2 prípady chronickej VHC a 16 prípadov nosičstva HBsAg. Chronická VHB nebola zaznamenaná.

III.2.1. Akútna hepatitída A (B15)

V roku 2019 nebolo hlásené žiadne ochorenie.

III.2.2. Akútna hepatitída B (B16)

Hlásený bol 1 prípad, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov 51 ročnej neočkovanej ženy z obce Bohdanovce, ktorá pracuje ako opatrovatelka v neziskovej organizácii v Košiciach. V klinickom obraze bolesť drobných kĺbov na rukách a bolesť kolena. Pacientka bola odoslaná k reumatológovi, ktorý zistil vysoké HT a pozitivitu na VHB. Anamnéza na parenterálne zákroky negatívna. Ochorenie potvrdené sérologicky HBsAg pozit., anti HBs negat., anti HBcIgM aj IgG pozit., HBeAg pozit.

III.2.3 Akútna hepatitída C (B17.1)

V sledovanom roku nebolo hlásené ochorenie.

III.2.4 Akútna hepatitída E (B17.2)

V sledovanom roku bolo hlásených 6 ochorení, z toho 1 úmrtie, chorobnosť 4,7/100 000 obyvateľov u 44, 2x 47, 2x 57 a 78 ročných osôb z obcí Kokšov-Bakša, 2x Budimír, Čížatice, Jasov a Nižná Myšľa. Zaznamenaný bol rodinný výskyt u manželov. V epidemiologickej anamnéze pacientov udaný konzum bravčového mäsa, výrobkov a suschi. Ochorenia potvrdené sérologicky. Úmrtie 57 ročného muža bližšie popísané v časti Úmrtia.

III.2.5. Chronická vírusová hepatitída B (B18.1)

V roku 2019 nebolo zaznamenané ochorenie.

III.2.6. Chronická vírusová hepatitída C (B18.2)

V sledovanom roku boli hlásené 2 prípady, chorobnosť 1,6/100 000 obyvateľov u 30 a 44 ročných mužov z obcí Medzev a Rozhanovce, zistené v rámci preventívnej prehliadky. Anamnéza na parenterálne zákroky 1x negatívna a 1x tetovanie aj i.v.drogy. Ochorenia potvrdené sérologicky - 1x genotyp 3a, 1x nevyšetrený.

III.2.7. Novozistené nosičstvo HBsAg (Z22.5)

V roku 2019 bolo hlásených 16 prípadov u 13 mužov a 3 žien vo veku 31-68 rokov. Nosičstvá boli zistené 9x pri preventívnej prehliadke, 1x v gravidite, 4x v rámci predoperačných vyšetrení, 1x počas hospitalizácie a 1x pred darovaním krvi. Anamnéza na parenterálne zákroky bola 10x negatívna, 5x operácia a 1x amatérske tetovanie.

K 31.8.2019 boli v okrese zaočkované 3 deti HBsAg pozitívnych matiek.

III.3 Skupina nákaz preventabilných očkovaním

III.3.1. Diftéria - záškrt (A36)

V roku 2019 bol hlásený 1 prípad, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov izolácie toxického kmeňa *Corynebacterium diphtheriae* z výteru z nosa u 0 ročného dieťaťa z minoritnej sk. obyvateľov z obce Medzev. išlo o hypotrofické nedonosené dojča, ktoré bolo dňa 3.7.2019 odoslané cestou PLDD na hospitalizáciu do DFN Košice pre výrazný pokles hmotnosti a neprospievanie. Pri prijíme prítomné známky ťažkej dehydratácie a dystrofie, známky akútnej renálnej insuficiencie s rozvratom vnútorného prostredia. V rámci laboratórnych vyšetrení vykonané výtery z hrdla a nosa. Dieťa bez klinických príznakov ochorenia na diftériu.

Zaočkovanosť jednotlivých kontrolovaných ročníkov k 31.8.2019 bola na vysokej úrovni, u najmladšieho ročníka 2017 dosiahla 97,8 %. Pri preočkovaní - ročník 2012 dosiahla zaočkovanosť 96,1 % a ročník 2005 - 96,4 %.

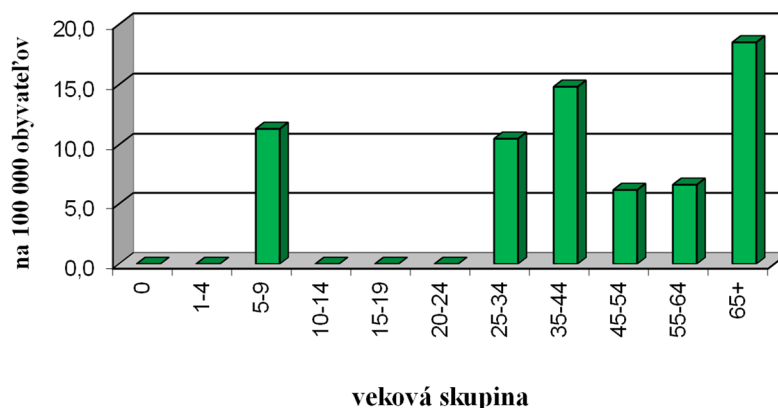
III.3.2. Pertussis – divý kašeľ (A37)

V roku 2019 bolo zaznamenaných 11 ochorení, chorobnosť 8,6/100 000 obyvateľov, čo je o 57 % viac ako v minulom roku. Priemer výskytu v ostatných 5 rokoch bol 5,4 ochorenia, priemerná chorobnosť 4,4/100 000 obyvateľov.

Ochoreli osoby vo veku 9-74 rokov, klinický priebeh charakterizoval záchvatovitý dusivý kašeľ a teplota. Očkovací status: 2x 4 dávky, 2x 3 dávky, 4x neočkovaní pre vek a 3x sa údaj nepodarilo zistiť. Ochorenia boli potvrdené sérologicky.

Očkovanie proti divému kašľu je popísané v kapitole III.3.1.

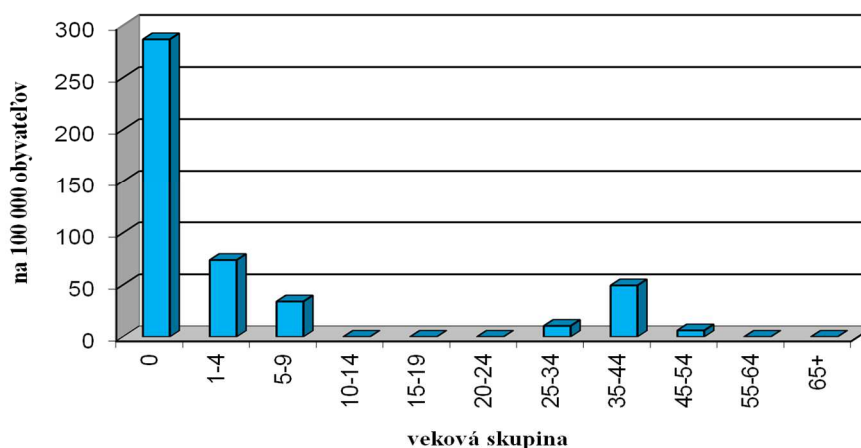
Vekovošpecifická chorobnosť na pertussis v okrese Košice okolie v roku 2019

III.3.3. *Morbilli - osýpky (B05)*

Akútne ochorenie nebolo v okrese hlásené od roku 1999 do roku 2018. V roku 2019 bolo zaznamenaných 26 prípadov, chorobnosť 20,3/100 000 obyvateľov. Ochorelo 5 mužov a 21 žien. Vekovo-špecifická chorobnosť bola najvyššia vo vekovej skupine detí do 1 roka (286,7/100 000 obyvateľov pri 5 ochoreniach) a vo vekovej skupine 1–4 ročných detí (73,8/100 000 obyvateľov pri 5 ochoreniach). Ochorenia sa vyskytovali v mesiacoch február - jún s maximom v mesiaci apríl (11 prípadov).

Vekovošpecifická chorobnosť na osýpky v okrese Košice okolie v roku 2019

Zaznamenané boli 2 epidemické výskyty s 19 chorými a 7 ostatných prípadov.

Epidemický výskyt v obci Jasov:

v období od 4.3.2019 do 6.5.2019 bolo hlásených 16 laborátorne potvrdených ochorení, z toho 94 % (15 prípadov) sa vyskytlo v prostredí nízkeho hygienického štandardu. Ochorelo 8 detí

mimo kolektívu a 8 dospelých osôb. Zaznamenané boli 2 rodinné výskyty s počtom chorých 4. U všetkých chorých bol prítomný typický klinický obraz ochorenia na osýpky: teplota, nádcha, kašeľ a exantém, ojedinele boli u chorých prítomné aj Koplikove škvrny na bukálnej sliznici. Ochorenia boli v 5 prípadoch komplikované zápalom pľúc a v 5 prípadoch inými komplikáciami (akútna bronchitída 3x, zápal prínosových dutín, hepatopatia). Diagnóza bola vo všetkých prípadoch stanovená na základe klinických príznakov a laboratórne potvrdenej prítomnosti špecifických protilátok proti vírusu morbil (IgM) v krvi. Očkovací status: 5x neočkovaní (4x pre vek a 1x pre nedostavenie sa na očkovanie), 2x 1 dávka, 1x 2 dávky, 8x sa údaj nepodarilo zistiť. Dňa 10.4.2019 boli na Medzevskej ul. obce Jasov nariadené protiepidemické opatrenia formou verejnej vyhlášky.

Protiepidemické opatrenia boli vykonávané v úzkej súčinnosti so všeobecnými lekármi pre deti a dorast (v Medzeve a v Moldave nad Bodvou), všeobecným lekárom pre dospelých (v Medzeve) a s komunitnými pracovníkmi v obci Jasov. Z dôvodu zrušenia zdravotného obvodu pre deti a dorast a aj pre dospelých v obci Jasov bolo požiadané Oddelenie zdravotníctva Košického samosprávneho kraja o súčinnosť pri zisťovaní očkovacieho statusu kontaktov. O epidemiologickej situácii bol zároveň informovaný regionálny hygienik Ministerstva vnútra za účelom zabezpečenia kontroly očkovacieho statusu u príslušníkov policajného zboru na Obvodnom oddelení Policajného zboru v obci Jasov.

Epidemický výskyt v obci Boliarov:

v čase od 24.5. 2019 do 21.6.2019 boli hlásené 3 laboratórne potvrdené ochorenia na osýpky v minoritnej skupine obyvateľstva. Ochorela 33 ročná žena s nezisteným očkovacím statusom a dve 0 ročné deti (sesternice) bývajúce v jednom dome, neočkované pre vek. V dvoch prípadoch bolo ochorenie komplikované zápalom pľúc.

Ostatných 7 ochorení bolo zaznamenaných u:

- 1 ročného dieťaťa z obce Rankovce, očkované 1 dávkou vakcíny
- 2x 9 ročných detí z DD Sokolany, neočkované pre KI
- 37 ročnej ženy z obce Bukovec, očk. status nezistený – zadaná v epidémii Košice-Šaca
- 38 ročného muža z obce Kalša, očkovaný 2 dávkami – kontaktné ochorenie v ambulancii pediatra
- 44 ročnej ženy z obce Ďurkov, očkovaná 2 dávkami - profesionálna nákaza v DFN Košice
- 46 ročnej ženy z obce Nižná Kamenica, očkovaná 2 dávkami - profesionálna nákaza v DFN Košice

Stav zaočkovanosťi k 31.8.2019 proti osýpkam, mumpsu a rubeole v sledovaných ročníkoch bol priaznivý. V ročníku narodenia 2017 dosiahla zaočkovanosť 96,7 %, v ročníku 2016 - 97,6 %, v ročníku 2007 - 96,4 % a v ročníku 2006 – 97,7 %.

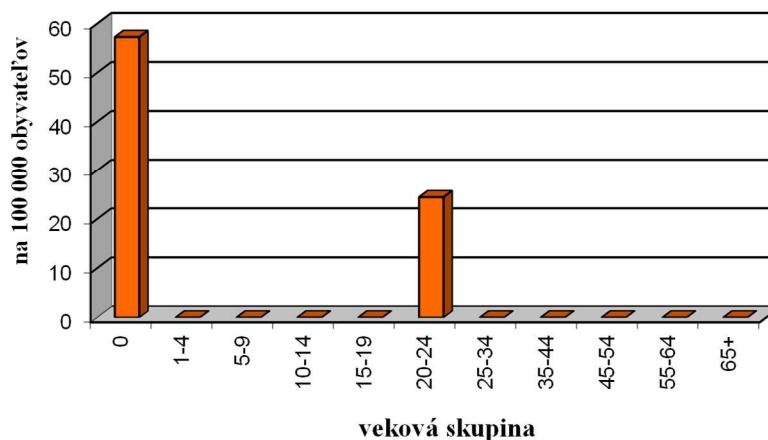
III.3.4. Rubeola – ružienka (B06)

Od roku 1998 bol v okrese zaznamenaný nulový výskyt ochorení. Očkovanie proti rubeole je popísané v kapitole III.3.3.

III.3.5. Parotitída – mumps (B26)

V roku 2019 boli hlásené 3 ochorenia, chorobnosť 2,3/100 000 obyvateľov u 9 mesačného dieťaťa z obce Rankovce a dvoch 20 ročných osôb z obcí Valaliky a Sokol. Očkovací status: 1x neočkovaný pre vek a 2x 2 dávky. Ochorenia boli potvrdené sérologicky.

Vekovošpecifická chorobnosť na parotitídu v okrese Košice okolie v roku 2019

III.3.6. Septikémia vyvolaná streptokokom pneumónie (A40.3)

V roku 2019 bolo hlásené 1 ochorenie, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov 67 ročného muža z obce Seňa. V klinickom obraze hnačky zelenej farby, zvracanie, teplota 40 st. C, vysoké zápalové parametre, bolesti v epigastriu. Pacient proti pneumokokom neočkovaný. Z hemokultúry potvrdený *Streptococcus pneumoniae* sérotyp 4.

III.3.7. Pneumokokový zápal mozgových plien (G00.1)

V sledovanom roku boli zaznamenané 2 ochorenia, chorobnosť 1,6/100 000 obyvateľov. V prvom prípade ochorel 55 ročný muž z obce Medzev, v klinickom obraze od 1.2.2019 viróza, dňa 5.2.2019 privezený RZP do Nemocnice Košice-Šaca pre poruchu vedomia, zvýšený TK, glykémiu 28,5 mmol/l, triašku, nekľud, dezorientovanosť, agresivitu, teplotu 39 st. C, potenie, kvalitatívnu poruchu vedomia. Proti pneumokokom neočkovaný. Z moča potvrdený antigén *Streptococcus pneumoniae*.

V druhom prípade ochorel 30 ročný muž z obce Drienovec, ktorý bol privezený na Kl. infektológie a cestovnej medicíny z CPO Nemocnice Košice-Šaca pre susp. neuroinfekciu. V klinickom obraze bolesť hlavy, opakované vracanie, teplota 37,8 st. C, šija v poslednej fáze oponuje, laseque +. Pacient proti pneumokokom neočkovaný. Z likvoru aj hemokultúry potvrdený *Streptococcus pneumoniae* sérotyp 6A.

III.3.8. Zápal pľúc vyvolaný *Streptococcus pneumoniae* (J13)

Hlásené bolo 1 ochorenie, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov 3 ročného dieťaťa z obce Nižná Myšľa. V klinickom obraze teplota do 40 st. C a záchvatový kašeľ, vyšetrené na LSPP, kde realizované CRP, odoslané na centrálny príjem, pre ľavostrannú pneumóniu prijaté na detské odd. DFN Košice. Dieťa proti pneumokokom neočkované kvôli častým ochoreniam HCD. Z pleurálneho punktátu PCR potvrdený *Streptococcus pneumoniae*, sérotyp nebolo možné určiť.

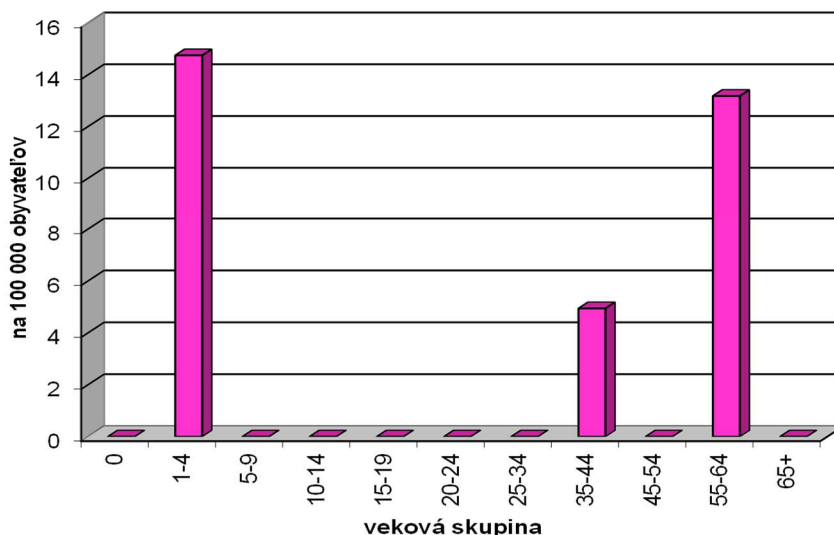
III.4. Skupina respiračných nákaz

III.4.1 Tuberkulóza (A15-A19)

V roku 2019 boli do systému EPIS hlásené 4 prípady, chorobnosť 3,1/100 000 obyvateľov, čo je pokles oproti minulému roku o 33 %. Priemer výskytu ochorení za posledných 5 rokov bol 4,0 a priemerná chorobnosť 3,2/100 000 obyvateľov. Ochoreli osoby vo veku 2, 42, 57 a 61

rokov. V troch prípadoch sa jednalo o tbc pľúc, v jednom prípade o tbc pleuritídu. Ochorenia boli potvrdené 3x RTG+kultivačne a 1x Quantiferon testom.

**Vekovošpecifická chorobnosť na tuberkulózu
v okrese Košice okolie v roku 2019**

III.4.2. Scarlatina - šarlach (A38)

V roku 2019 nebolo zaznamenané ochorenie.

III.4.3. Erysipelas – ruža (A46)

Hlásených bolo 28 ochorení, chorobnosť 21,8/100 000 obyvateľov u 15 mužov a 13 žien. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine osôb nad 65 rokov (61,7/100 000 obyvateľov – 10 prípadov) a vo vekovej skupine 55-64 ročných (59,3/100 000 obyvateľov – 9 prípadov). Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom v októbri (5 prípadov).

III.4.4. Iné bakteriálne choroby nezatriedené inde (A48)

Legionárska choroba (A48.1)

Zaznamenané boli 2 ochorenia, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov:

- u 14 ročného autistického chlapca z obce Šemša. V klinickom obraze vlhký dusivý kašeľ, teplota 40 st. C, sekrécia z nosa, cestou LSPP ordinovaný Zinnat a symptomatická liečba. Stav sa postupne zhoršoval, pretrvával dusivý kašeľ, pridružené sťažené dýchanie. Vyšetrený pediatrom, dyspnoický, v RTG obraze pravostranná pneumónia, odoslaný na hospitalizáciu. Epidemiologická anamnéza v predchorobí negatívna. Ochorenie potvrdené antigénom z moča a sérologickým vyšetrením Legionella pneumophila IgM pozit.
- u 40 ročného muža z obce Skároš, ktorý pracuje pri peci v SMZ Jelšava, divízia Bočiar. Pacient hospitalizovaný na Kl. infektológie a cestovnej medicíny v Košiciach od 28.8. – 3.9.2019. Klinické príznaky teplota 39,7 st. C, triaška, zimnica, bolesti kĺbov a svalov, pichanie v krížoch, ťažšie dýchanie, suchý kašeľ. Na RTG pľúc pravostranná pneumónia. V epidemiologickej anamnéze uvedené pitie vody z galónov na pracovisku, využívanie spŕch na hygienickú očistu, kúpanie v Maďarsku. Ochorenie potvrdené antigénom z moču.

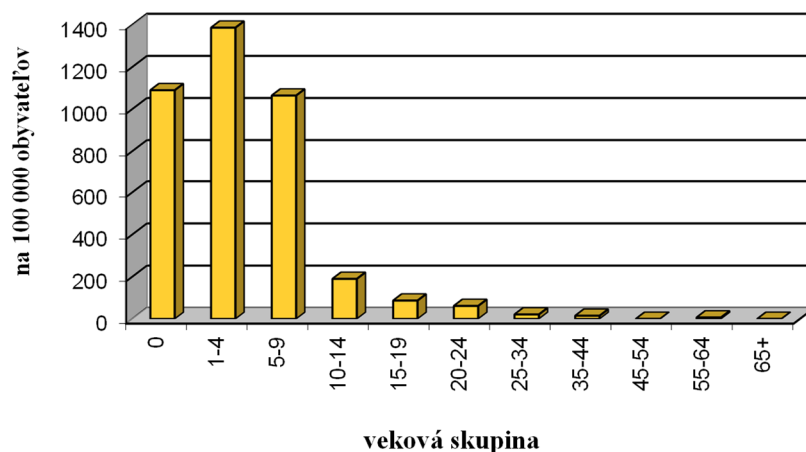
Nepneumonická Legionárska choroba - Pontiacká horúčka (A48.2)

Hlásené bolo 1 ochorenie, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov 39 ročného muža z obce Poproč, ktorý pracuje ako predák v USS Košice. Pacient hospitalizovaný na Internej klinike v nemocnici Košice-Šaca pre bolesti na hrudníku. V ten istý deň preložený na Kl. kardiológie VÚSCH a.s. V predchorobí udával nádchu a kašeľ, afebrilný, RTG pľúc bez zápalových zmien. U pacienta bola potvrdená akútna fokálna myokarditída. Ochorenie potvrdené antigénom z moča.

III.4.5. Varicella – ovčie kiahne (B01)

V roku 2019 bolo hlásených 243 ochorení, chorobnosť 189,5/100 000 obyvateľov, čo je pokles oproti roku 2018 o 47 %. Priemer výskytu ochorení za posledných 5 rokov bol 320,8 a priemerná chorobnosť 257,9/100 000 obyvateľov. Ochorenia sa vyskytli u 133 mužov a 110 žien. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná u 1–4 ročných detí (1386,5/100 000 obyvateľov – 94 prípadov) a u 0 ročných detí (1089,5/100 000 obyvateľov – 19 prípadov). Až 92 % prípadov sa vyskytlo u detí do 15 rokov veku. Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom v mesiacoch január (58 prípadov) a máj (38 prípadov).

Vekovošpecifická chorobnosť na varicellu
v okrese Košice okolie v roku 2019

III.4.6. Herpes zoster - plazivec pásový (B02)

V sledovanom roku bolo hlásených 55 prípadov, chorobnosť 42,9/100 000 obyvateľov, čo je pokles o 15 % oproti predchádzajúcemu roku. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine osôb nad 65 rokov (129,6/100 000 obyvateľov – 21 prípadov). Z hľadiska sezonality sa najviac ochorení vyskytlo v mesiaci jún (8 prípadov).

III.4.7. Infekčná mononukleóza (B27)

V roku 2019 bolo hlásených 21 ochorení, chorobnosť 16,4/100 000 obyvateľov, čo je viac ako 100 % nárast oproti predchádzajúcemu roku. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 15-19 ročných (99,0/100 000 obyvateľov - 8 ochorení) a vo vekovej skupine 1-4 ročných detí (59,0/100 000 obyvateľov – 4 ochorenia). Vo všetkých prípadoch sa jednalo o uzlinovú formu, 17 ochorení bolo potvrdených sérologicky.

III.4.8. Chrápka a akútne respiračné ochorenia (J10, J11)

Počet ochorení na chrípku a akútne respiračné ochorenia klesol oproti roku 2018 o 11,5 % (z 25 317 na 22 416 ochorení). Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť na chrípku a ARO v roku 2019 bola vo vekovej skupine 0-5 ročných detí (150 704,6/100 000 osôb v starostlivosti lekárov hlásiacich v jednotlivých kalendárnych týždňoch). Z celkového počtu ochorení bolo hlásených 1173 prípadov chrípky, chorobnosť 3 248,6/100 000 osôb v starostlivosti lekárov hlásiacich v jednotlivých kalendárnych týždňoch, počet komplikácií bol 97 (0,4 %).

Chrápková sezóna 2018/2019

V okrese Košice okolie bolo hlásených 19879 všetkých ARO, čo predstavuje chorobnosť 54672,5/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. Z toho ako chrípka bolo hlásených 1565 ochorení, chorobnosť 4304,2/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. Z celkového počtu hlásených ARO tvorila chrípka 7,8 %. Spolu bolo hlásených 106 komplikácií (0,5 %). V porovnaní s predchádzajúcou sezónou došlo k poklesu počtu hlásených ARO o 1045, čo predstavuje 4,9 % a nárastu chrípky o 441 prípadov, čo je 39,2 %.

Chorobnosť na ARO a chrípku sa v chrípkovej sezóne pohybovala od najvyššej 4166,9/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov v 6. KT, kedy bolo hlásených 1367 ARO (z toho 75 chrípok), po najnižšiu 786,4/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov v 1. KT, hlásených bolo 339 ARO (z toho 6 chrípok). Najviac komplikácií (13) bolo hlásených v 3. KT, čo tvorilo 1,6 % z celkového počtu hlásených ochorení.

Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť vo vekovej skupine 0-5 ročných detí 12900,0/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov pri počte 418 ochorení v 5. KT. Najnižšia vekovo-špecifická chorobnosť vo vekovej skupine osôb nad 60 rokov 269,6//100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov pri počte 17 ochorení v 44. KT. V sledovanej sezóne bol prerušený vyučovací proces v 60 MŠ a 27 ZŠ.

U klientov DD a DSS na území okresu bolo vykonané očkovanie proti sezónnej chrípke. Z celkového počtu 617 osôb bolo zaočkovaných 479, čo je 77,6 %. Zároveň bolo očkovanie vykonané aj u 968 detí do 15 rokov.

Sentinelová surveillance SARI a chrípky A(H1N1):

V chrípkovej sezóne 2018/2019 bolo v okrese Košice okolie hlásených 8 ochorení na chrípku A(H1N1) a 4 ochorenia na SARI, z toho 3 úmrtia. Vírus chrípky A(H1)pdm09 bol potvrdený u 3 chorých, 1 pacient mal negatívny výsledok.

III.4.9. SARI (J10.7)

V sledovanom roku bolo hlásených 5 ochorení, z toho 4 úmrtia, chorobnosť 3,9/100 000 obyvateľov. Ochorela 38 ročná žena z obce Moldava nad Bodvou, u ktorej bol výsledok nazofaryngeálneho výteru negatívny. Úmrtia 25, 28, 59 a 60 ročných osôb sú bližšie komentované v časti Úmrtia.

III.4.10. Pandemická chrípka A(H1N1) (J10.9)

V roku 2019 bolo hlásených 8 ochorení, chorobnosť 6,2/100 000 obyvateľov osôb vo veku 15, 29, 34, 37, 2x 40, 44 a 63 rokov z obcí Buzica, Herľany, Ďurkov, Šemša, Poproč, Dobogov, Čaña a Vyšná Hutka. U pacientov bol RT-PCR potvrdený 1x vírus chrípky A(H1N1)Michigan-pdm09 a 7x vírus chrípky A(H1)pdm09.

III.5. Neuroinfekcie

III.5.1. Meningokoková meningitída (A39.0)

V roku 2019 bolo hlásené 1 ochorenie, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov 4 ročného chlapca z minoritnej skupiny obyvateľov z obce Veľká Ida. V klinickom obraze kašeľ, bolesť hlavy,

vracanie, teplota 40 st. C, malátnosť. V laboratórnym obraze elevácia zápalových parametrov, prítomné známky meningeálneho dráždenia. Z likvoru RT-PCR potvrdená N. meningitidis, séro skupina C. V rámci protiepidemických opatrení bol 12 osobám nariadený ZZD s preventívnym podávaním ATB.

III.5.2. Vírusová meningitída (A87)

V sledovanom roku nebolo hlásené ochorenie.

III.5.3. Creutzfeldtova-Jakobova choroba (A81.0)

V roku 2019 nebolo zaznamenané ochorenie.

III.5.4. Bakteriály zápal mozgových plien (G00)

V roku 2019 boli zaznamenané 2 ochorenia na pneumokokový zápal mozgových plien, popísané v časti Skupina nákaz preventabilných očkovaním.

III.5.5. Poruchy spánkového nervu (G51)

V sledovanom roku bolo hlásených 6 ochorení, chorobnosť 4,7/100 000 obyvateľov, čo je 100 % nárast oproti minulému roku. Ochorenia sa vyskytli u 3 chlapcov a 3 dievčat vo veku 1-16 rokov z obcí Blažice, Veľká Ida, Medzev, Žarnov a Rankovce 2x. Všetci chorí boli proti poliomyelitíde riadne očkovaní.

III.5.6. Guillainov-Barrého syndróm (G61.0)

Ochorenie v roku 2019 nebolo hlásené.

III.6. Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou

III.6.1. Tularémia (A21)

V roku 2019 ochorenie nebolo hlásené.

III.6.2. Leptospiróza (A27)

V sledovanom roku boli zaznamenané 2 ochorenia, chorobnosť 1,6/100 000 obyvateľov.

Leptospirosis icterohaemorrhagica - Weilova choroba (A27.0)

Ochorel 50 ročný muž z obce Moldava nad Bodvou, v klinickom obraze hnačky, zvracanie, čierna stolica, ikterus kože a sklér, bolesti na hrudníku, bolesti kolien, meteorizmus, v laboratórných nálezoch hepatopatia, renálna insuficiencia, elevácia zápalových parametrov. Pacient mentálne retardovaný, býva s bratom a švagrinou, v anamnéze uvedené kúpanie v rieke Bodva. Domáce zvieratá nechová. Ochorenie potvrdené sérologicky: Leptospira IgM pozit.

Iné formy leptospirózy (A27.8)

Ochorela 44 ročná žena z minoritnej sk. obyvateľov z obce Ďurkov. V klinickom obraze uvedená teplota 38 st. C, bolesti svalov a kĺbov, suchý kašeľ, 1x vracanie, bolesti hlavy. Pacientka nevylučuje v domácnosti výskyt hlodavcov, hlavne myší. Ochorenie potvrdené laboratórne ELISA IgM pozit.

III.6.3. Listerióza (A32)

V roku 2019 nebolo zaznamenané ochorenie.

III.6.4. Lymeská choroba (A69.2, M01.2, G63.0)

V roku 2019 bolo hlásených 17 prípadov, chorobnosť 13,3/100 000 obyvateľov, čo je o 89 % viac ako v roku 2018. Ochorelo 7 mužov a 10 žien v mesiacoch máj-september. Vo všetkých prípadoch sa jednalo o I. štádium ochorenia – ECM. Epidemiologická anamnéza bola 2x

negatívna, 12x udané prisatie kliešťa a 3x poštípanie hmyzom. V troch prípadoch bolo ochorenie potvrdené sérologicky.

III.6.5. Q - horúčka (A78)

Ochorenie ani v roku 2019 nebolo hlásené.

III.6.6. Stredoeurópska kliešťová encefalitída (A84)

V roku 2019 bolo v okrese zaznamenané 1 ochorenie, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov 43 ročného muža z obce Paňovce. V klinickom obraze teploty do 37,5 st .C, ktoré ustúpili, cez víkend zvracanie, teplota 39,9 st.C, zimnica, triaška, bolesť očí, bolesť hlavy najmä pri teplote, riedke stolice. V anamnéze udané prisatie kliešťa na záhrade asi 3 týždne pred objavením prvých príznakov. Ochorenie potvrdené sérologicky Kl. encefalitída IgM pozit., IgG hraničná hodnota.

III.6.7. Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom (A98.5)

V sledovanom roku bolo hlásených 14 ochorení, chorobnosť 10,9/100 000 obyvateľov, čo je o 10 prípadov viac ako v roku 2018. Prípady sa vyskytli u 10 mužov a 4 žien vo veku 18-78 rokov. Pacienti bývajú v rodinných domoch so záhradou, kde je možný výskyt hlodavcov, v anamnéze uvedené aj upratovanie garáží, chov hospodárskych zvierat, častý pobyt v lese. Ochorenia boli potvrdené sérologicky Hantavírus IgM a IgG pozit.

III.6.8. Toxoplazmóza (B58)

V roku 2019 nebolo hlásené ochorenie.

III.6.9. Toxokaróza (B83.0)

V sledovanom roku nebol zaznamenaný ani jeden prípad.

III.6.10. Kontakt alebo ohrozenie besnotou (Z20.3)

Počet osôb, ktoré boli poranené zvieratami alebo ohrozené besnotou pre kontakt so zvieratom z besnoty podozrivým bol rovnaký ako v predchádzajúcom roku. Zaznamenaných bolo 26 prípadov, chorobnosť 20,5/100 000 obyvateľov.

Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 0 ročných detí (172,0/100 000 obyvateľov pri 3 prípadoch) a vo vekovej skupine 1-4 ročných detí (88,5/100 000 obyvateľov pri 6 prípadoch).

Poranenia 16 mužov a 10 žien boli hlásené po celý rok s maximom v mesiaci august (5 prípadov). Najpočetnejšie boli zastúpené psy – 17x, t.j. 65,4 %. Vzhľadom na lokalizáciu poranenia išlo najčastejšie o ruku – 7 poranení, t.j. 26,9 %. Antirabická vakcinácia bola vykonaná u všetkých 26 osôb vakcínou Verorab. Besnota nebola potvrdená u žiadneho zo zvierat, ktoré spôsobili poranenia ľudí. V jednom prípade došlo k poraneniu mačkou v Chorvátsku.

Analýza poranení podľa **druhu zvierat'a a počtu vakcinovaných osôb:**

Druh zvierat'a	Počet pohryzní		Počet vakcinovaných	
	abs.	%	abs.	%
pes	17	65,4	17	65,4
mačka	3	11,5	3	11,5
potkan	6	23,1	6	23,1
Spolu	26	100,0	26	100,0

Rozdelenie poranení **podľa lokalizácie:**

Lokalizácia poranenia	Počet poranení	
	abs.	%
ruka	7	26,9
predkolenie	5	19,2
stehno	5	19,2
predlaktie	3	11,5
lýtko	3	11,5
hlava	2	7,7
trup	1	3,8
Spolu	26	100,0

III.7. Nákazy kože a slizníc

III.7.1. Tetanus (A35)

V roku 2019 nebolo hlásené ochorenie.

III.7.2. Scabies - svrab (B86)

V roku 2019 bolo hlásených 45 prípadov, chorobnosť 35,1/100 000 obyvateľov, čo je nárast oproti roku 2018 o 7 %. Priemer výskytu ochorení za posledných 5 rokov bol 31,2 a priemerná chorobnosť 25,1/100 000 obyvateľov. Ochorelo 29 mužov a 16 žien. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola v skupine 0 ročných detí (458,7/100 000 obyvateľov – 8 prípadov) a v skupine 1-4 ročných detí (206,5/100 000 obyvateľov – 14 prípadov). Najviac ochorení bolo zaznamenaných v mesiaci november (10 prípadov).

III.8. Iné infekcie - nezaradené

III.8.1. Salmonelová septikémia (A02.1)

Hlásené bolo 1 ochorenie, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov 59 ročného muža z obce Chrastné, u ktorého bola *S. enteritidis* potvrdená z hemokultúry aj z výteru z rekta.

III.8.2. Septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokokmi (A41.1)

V sledovanom roku bolo zaznamenané 1 ochorenie, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov 40 ročnej ženy z obce Čaňa. Pacientka bola izolovaná na Kl. Infektológie a cestovnej medicíny UN LP s bronchopneumóniou. Z hemokultúry bol izolovaný *Staphylococcus haemolyticus*.

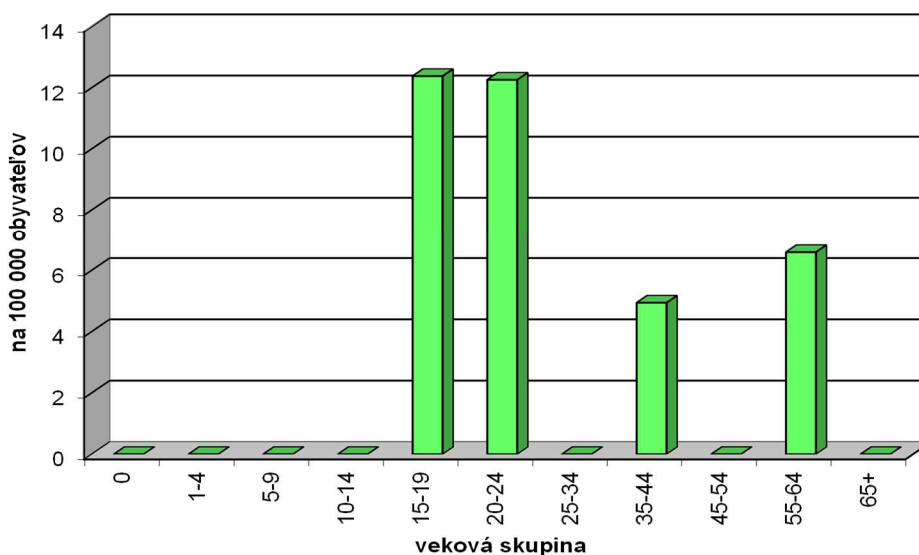
III.9. Sexuálne prenosné ochorenia

III.9.1. Syfilis (A50-A53)

V roku 2019 boli hlásené 4 ochorenia, chorobnosť 3,1/100 000 obyvateľov, čo je pokles oproti roku 2018 o 50 %. Priemerný výskyt v predchádzajúcich 5 rokoch bol 8,2, priemerná chorobnosť 6,6/100 000 obyvateľov. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola v skupine 15-19 ročných (12,4/100 000 obyvateľov – 1 prípad) a 20-24 ročných (12,3/100 000 obyvateľov – 1 prípad). Ochorenia boli zaznamenané u 4 mužov a boli hlásené jako:

- sekundárny syfilis kože a slizníc (A51.3) – 2x
- latentný syfilis nešpecifikovaný jako včasný alebo neskorý (A53.0) – 2x

Vekovošpecifická chorobnosť na syfilis
v okrese Košice okolie v roku 2019

III.9.2. Gonokoková infekcia dolných častí močovopohlavnej sústavy (A54.0)

V roku 2019 boli zaznamenané 3 prípady, chorobnosť 2,3/100 000 obyvateľov u mužov vo veku 26, 28 a 42 rokov z obcí Rozhanovce, Košická Belá a Kokšov-Bakša. Ochorenia boli potvrdené kultivačne.

III.9.3. Chlamýdiové infekcie dolných častí močovopohlavnej sústavy (A56.0)

V sledovanom roku bolo hlásených 10 prípadov, chorobnosť 7,8/100 000 obyvateľov u 4 mužov a 6 žien vo veku 19-49 rokov. Ochorenia boli potvrdené PCR.

III.9.4. Urogenitálna trichomonóza (A59.0)

V roku 2019 boli zaznamenané 2 ochorenia, chorobnosť 1,6/100 000 obyvateľov 42 a 43 ročných žien z obcí Vyšná Myšľa a Družstevná p. Hornáde, potvrdené mikroskopicky.

III.9.5. Choroby vyvolané vírusom HIV

V roku 2019 nebol v okrese zaznamenaný nový prípad HIV infekcie.

ÚMRTIA:

V roku 2019 bolo v okrese Košice okolie zaznamenaných 5 úmrtí (v roku 2018 – 1 úmrtie):

3 úmrtia na **SARI (J10.7):**

- 25 ročná žena z minoritnej skupiny obyvateľov z obce Čakanovce. Pacientka ochorela 3.2.2019 (horúčka, kašeľ), privezená RZP 5.2.2019 na CPO IV. Internej kliniky UNLP, pri príjme dyspnoická, závažná hypoxémia, odkiaľ odoslaná na pľúcnu ambulanciu, následne pacientka v septickom šoku s multiorgánovým zlyhávaním v kritickom stave prijatá na OAİM. Intubovaná, napojená na UPV. Rizikový faktor nezistený, proti chrípke očkovaná nebola. Dňa 11.2.2019 konštatovaný exitus letalis. Z nazofaryngeálneho výteru izolovaný vírus chrípky A(H1)pdm09. Pitva potvrdila chrípku ako priamu príčinu smrti.
- 60 ročná žena z minoritnej skupiny obyvateľov z obce Moldava nad Bodvou. Pacientka chorá od 29.1.2019 (horúčka, kašeľ, dyspnoe), 30.1.2019 prijatá na pľúcne odd. Nemocnice Košice-Šaca s teplotou 39 st. C, dýchavicou, kašľom, RTG negat, pre nezlepšenie stavu opakovaný RTG pozit. Pacientka intubovaná, napojená na UPV. Rizikový faktor: stav po nefrektómii I. sin. Pre CA v roku 2013. Proti chrípke očkovaná nebola. Dňa 6.2.2019 exitus letalis. Z pitevného materiálu (mozog a pľúca) potvrdený vírus chrípky A(H1)pdm09. Pitva potvrdila chrípku ako priamu príčinu smrti.
- 28 ročný muž z obce Ploské, v klinickom obraze od 3.11.2019 subfebrility, vykašliavanie krvi, sťažené dýchanie, bolesť hrdla, hnačka. Následne porucha vedomia, privolaná RLP, konštatované zastavenie srdca s následnou základnou a rozšírenou KPR, prevezený na dešokovú miestnosť. Prijatý na I. KPAİM UNLP – šokový stav, intubovaný, ventilovaný. Od 4.11.2019 liečba antivirotikami a ATB, oxygenoterapia. Rizikový faktor: dlhodobá liečba pre idiopatický panhypopituitarizmus. Očkovanie proti chrípke nezistené. Dňa 6.11.2019 napriek intenzívnej liečbe došlo k multiorganovému zlyhaniu so záverom klinického obrazu mors cerebri. Z nazofaryngeálneho výteru RT-PCR potvrdený vírus chrípky B, bioptický materiál (pľúca, mozog, trachea) negat.
- 59 ročný muž z minoritnej skupiny obyvateľov z obce Turňa nad Bodvou, prijatý dňa 12.2.2019 na OAİM Nemocnice Košice-Šaca. V klinickom obraze febrility, triaška, zimnica, bolesti kĺbov, akútne respiračné zlyhanie, zápal pľúc. Zahájená liečba antivirotikami a ATB, pacient napojený na UPV. Rizikový faktor: DM s chronickými komplikáciami. Pacient proti chrípke neočkovaný. Dňa 11.3.2019 konštatovaný exitus, pitva vykonaná. Z nazofaryngeálneho výteru potvrdený RT-PCR vírus chrípky A(H1)pdm09. Priama príčina smrti: akútne respiračné zlyhanie a zápal pľúc.

Úmrtie 57 ročného muža z obce Čižatice na **akútnu vírusovú hepatitídu E (B17.2)**. Pacient bol dňa 26.4.2019 odoslaný z chirurgickej ambulancie na Kl. Infektológie a cestovnej medicíny UN LP pre ikterus a susp. Vírusovú hepatitídu. Na chirurgickej ambulancii USG bez dilatácie intrahepatálnych žlčových ciest. Pri príjme pacient somnolentný, psychomotorické tempo spomalené, dezorientovaný časom a miestom, ikterus kože a sklér, bez teploty, hepar 3 cm, lien nehmatný. V lab. Obraze prítomné známky pečenevého a obličkového zlyhávania. Pacient preložený na JIS Internej kliniky v Banskej Bystrici za účelom zväženia transplantácie pečene, z odberu krvi dňa 27.4.2019 potvrdené anti HEV IgM pozit. Dňa 28.4.2019 pacient exitoval.

III.10. Nozokomiálne nákazy

V roku 2019 bolo hlásených **819** nozokomiálnych nákaz (NN). NN boli hlásené z týchto zdravotníckych zariadení (Tab. III.9.1):

1. Detská fakultná nemocnica Košice (DFN Košice) **212** NN, (r. 2018-242)
2. Nemocnica Košice-Šaca a. s. 1.súkromná nemocnica (Nemocnica Košice-Šaca) **72** NN, (r. 2018-65)
3. Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice (UNLP Košice) **321** NN, (r. 2018 - 267)
4. Vysokošpecializovaný odborný ústav geriatrický sv. Lukáša, n. o. Košice (VŠOÚG) **23** NN, (r. 2018 - 32)
5. Východoslovenský onkologický ústav a. s. Košice (VOÚ) **28** NN, (r. 2018-32)
6. Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb a. s. Košice (VÚSCH) **129** NN, (r. 2018-79)
7. Železničná nemocnica s poliklinikou Košice (ŽN) **32** NN, (r. 2019 - 8)
8. Balmed, s. r. o. – ambulancia praktického lekára pre deti a dorast **1** NN
9. FMC – dialyzačné služby **1** NN

Proporcía hlásených NN na počet hospitalizovaných pacientov bola 0,61% (v r. 2018 – 0,54%), čo predstavuje nárast oproti predchádzajúcemu roku. (**Index 1,10**, v r. 2018 – 1,11). (tab. III.9.1, tab. III.9.2). **Incidenčia 0,61%** nevyjadruje rozsah a závažnosť nemocničných nákaz, nakoľko sa jednalo len o pasívny zber údajov.

Nemocničné nákazy hlásili najmä tieto oddelenia (Tab. III. 9.2) :

	rok 2019	rok 2018
OAIM (KAIM)	121 (14,77 %)	146 (19,62 %)
interné	119 (14,53 %)	70 (9,41 %)
pediatrická AIM	66 (8,06 %)	58 (7,80 %)
chirurgické	63 (7,69 %)	73 (9,81 %)
pediatria	50 (6,11 %)	45 (6,05 %)
hematologické	49 (5,98 %)	42 (5,65 %)
kardiochirurgia	36 (4,40 %)	11 (1,48 %)
dlhodobo chorých	36 (4,40 %)	56 (7,53 %)
neonatólogia	25 (3,05 %)	69 (9,27 %)
neurochirurgické	23 (2,81 %)	29 (3,90 %)
pediatrická infektológia	23 (2,81 %)	27 (3,63 %)

Počty hlásených NN podľa systémovej lokalizácie infekcie (Tab. III. 9.5 a Tab. III.9.6):

	rok 2019	rok 2018
1. Črevné infekcie	226 (27,59 %)	212 (28,49 %)
2. Sepsy (BSI)	136 (16,61 %)	127 (17,07 %)
3. Dolné dýchacie cesty	123 (15,02 %)	113 (15,19 %)
4. Iné	121 (14,77 %)	70 (9,41 %)
5. Infekcie v mieste chir. rany (IMCHV)	93 (11,56 %)	126 (16,95 %)
6. Urologické infekcie (UTI)	58 (7,08 %)	49 (6,59 %)
7. Infekcie kože a slizníc (SST)	41 (5,01 %)	8 (1,08 %)
8. Horné dýchacie cesty	19 (2,32 %)	32 (4,30 %)
8. Rany a popáleniny	2 (0,24 %)	7 (0,94 %)
9. Gynekologické	0 (0,00 %)	0 (0,00 %)

1. Črevné infekcie – 226 NN. Najviac prípadov bolo nahlásených z interných oddelení 61x, oddelení dlhodobo chorých 30x, pediatrických oddelení 27x, chirurgických oddelení 23x a z oddelenia pediatrickej infektológie 14x (Tab. III.9.5). Najčastejšie sa jednalo o enterokolitídu zapríčinenú *Clostridium difficile* 165x a o rotavírusovú enteritídu 42x (Tab. III.9.3). Na oddeleniach boli zabezpečené protiepidemické opatrenia (dezinfekcia rúk

personálu, používanie rukavíc, intenzívna dekontaminácia pracovných povrchov a nástrojov, izolácia nových prípadov).

2. Sepsy – 136 NN. Najviac prípadov bolo hlásených z Kliniky hematológie a onkohematológie 33x, Kliniky pediatrickej anesteziológie 21x a OAIM (KAIM) 20x (Tab. III.9.5). Z hemokultúr boli najčastejšie izolované kmene *Staphylococcus aureus* 30x (z toho 17x MRSA), *Staphylococcus epidermidis* 22x (z toho 11x MRSE) a *Staphylococcus haemolyticus* 15x (z toho 9x MRSH) (Tab. III.9.6).

3. Infekcie v mieste chirurgickej rany – 93 NN. Najviac infekcií hlásila Klinika srdcovej chirurgie 21x, chirurgické oddelenia 20x a ortopedické pracoviská 14x. (Tab. III.9.5). Na etiológiu sa najčastejšie podieľali *Staphylococcus aureus* 24x (z toho 15x MRSA), *Staphylococcus haemolyticus* 13x (z toho 13x MRSH), *Staphylococcus epidermidis* 13x (z toho 10x MRSE) a *Klebsiella pneumoniae* 9x (z toho 6x kmeň produkujúci karbapenemázy) (Tab. III.9.6).

4. Dolné dýchacie cesty - 123 NN. Najviac prípadov bolo nahlásených z OAIM (KAIM) 52x (Tab. III.9.5). Najčastejšie boli izolované kmene *Pseudomonas aeruginosa* 26x (z toho 12x karbapeném rezistentný kmeň), *Staphylococcus aureus* 16x (z toho 11x MRSA). (Tab. III.9.6)

5. Urologické infekcie (UTI) – 58 NN. Najviac urologických infekcií hlásili interné oddelenia 20x, chirurgické pracoviská 6x a urologické oddelenia 5x. Sporadické prípady hlásili aj ostatné pracoviská (Tab. III.9.5).

Z moču boli najčastejšie izolované: *E. coli* 14x, *Klebsiella pneumoniae* 8x (z toho 5x karbapeném rezistentný kmeň) *Pseudomonas aeruginosa* 7x a *Enterococcus faecalis* 7x (Tab. III.9.6).

6. Horné dýchacie cesty – 19 NN. Ochorenia boli hlásené predovšetkým z Odd. pediatrickej AIM 5x a neurologických oddelení 5x, následne sporadický výskyt bol zaznamenaný na oddeleniach anesteziológie a intenzívnej medicíny 2x. Najčastejším vyvolávateľom bol *Staphylococcus aureus* 4x (z toho 2x MRSA), následne *Klebsiella pneumoniae* 4x (z toho 2x karbapeném rezistentný kmeň) a *E. coli* 2x. (Tab. III.9.6).

7. Infekcie kože a slizníc (SST) – 41 NN. Tieto NN boli nahlásené z pediatrických oddelení 19x, odd. pediatrickej infektológie 8x a 4 prípady ochorení hlásili z odd. interného lekárstva. Ako najčastejšie etiolog. agens bol zaznamenaný vírus morbili - 31x.

8. Rany a popáleniny – 2 NN. Všetky ochorenia boli zaznamenané na Klinike popálenín a rekonštrukčnej chirurgie nemocnice Košice – Šaca a.s., 1. súkromná nemocnica. Z etiologického agens sa uplatnil *Acinetobacter baumannii* 2x.

9. Gynekologické – 0 NN. V uvedenej skupine neboli zaznamenané žiadne NN.

10. Iné infekcie – 121 NN. Tieto NN boli nahlásené najčastejšie z oddelení OAIM (KAIM) 22x, Odd. neonatológie 12x a Kliniky hematológie a transfuziológie 11x.

Najčastejšie izolovaným etiologickým agens pri NN (Tab. III.9.6) boli mikroorganizmy rodu *Staphylococcus* 219x – druh *Staphylococcus aureus* 118x (z toho 87x MRSA), *Staphylococcus epidermidis* 50x (z toho 36x MRSE) a *Staphylococcus haemolyticus* 41x (z toho 33x MRSH). Ďalšími najčastejšími vyvolávateľmi NN boli: *Clostridium difficile* 165x, *Klebsiella pneumoniae* 96x, *Pseudomonas aeruginosa* 61x, rotavírus 42x a *E. coli* 40x.

257 nozokomiálnych infekcií (t. j. 31,38 %) bolo vyvolaných polyrezistentnými mikrobiálnymi kmeňmi. 101x bola nozokomiálna nákaza vyvolaná kmeňmi *Enterobacteriaceae* produkujúcimi karbapenemázy (*Klebsiella pneumoniae* 76x, *Pseudomonas aeruginosa* 23x, *Acinetobacter calcoaceticus* 1x a *Enterobacter cloacae* 1x). Na pracoviskách, kde bol zaznamenaný výskyt mikroorganizmov s klinicky a epidemiologicky významnými mechanizmami rezistencie voči antibiotikám boli prijaté protiepidemické opatrenia na zabránenie ich ďalšieho šírenia v zmysle Odborného usmernenia MZ SR pre

diagnostiku a protiepidemické opatrenia pri výskyte bakteriálnych pôvodcov infekčných ochorení s klinicky a epidemiologicky významnými mechanizmami rezistencie.

Popis epidémií:

V priebehu roka boli zaznamenané 3 epidémie v lôžkových zdravotníckych zariadeniach:

Detská fakultná nemocnica Košice

V čase od 8. 2. 2019 do 29. 4. 2019 bol zaznamenaný epidemický výskyt ochorení na osýpky. Spolu bolo hlásených 46 ochorení, z toho 31 nozokomiálnych nákaz a 6 ochorení v epidemiologickej súvislosti s prípadmi nozokomiálnych nákaz. V 9 prípadoch sa jednalo o profesionálne ochorenia u zdravotníckych pracovníkov (2x lekár, 4x sestra, 3x sanitárka).

Z celkového počtu ochorelo 35 detí t. j. 76,1 % a 11 dospelých osôb. Najviac ochorení sa vyskytlo vo vekovej skupine 0 – 14 mesiacov (22 prípadov). Ďalšie ochorenia sa vyskytli vo vekovej skupine 15 mes. – 4 r. (11 prípadov), 5 r. – 9 r. (2 prípady), 35 r. – 44 r. (6 prípadov), 45 r. – 54 r. (4 prípady) a 55 – 64 r. (1 prípad).

Zaznamenaných bolo 13 komplikácií (7x zápal pľúc, 1x zápal stredného ucha, 5x iné komplikácie).

Očkovací status: neočkovaní vzhľadom na vek 25x, neočkovaní pre kontraindikáciu 6x, neočkovaní pre odmietnutie 1x, neočkovaní 1x, 2 dávky a viac 9x, 1 dávka 2x a 2x sa údaj o očkovaní nepodarilo zistiť.

Nariadené protiepidemické opatrenia

V čase prebiehajúcej epidémie bolo zabezpečené každodenné hlásenie pacientov prijatých do DFN Košice s dg. susp. osýpky. V rámci centrálného príjmu bol zabezpečený samostatný vstup na príjem pacientov s exantémom. Ďalej bol zabezpečený odber biologického materiálu od chorých a podozrivých z ochorenia na vykonanie laboratórneho potvrdenia diagnózy. V spolupráci s laboratóriami, ktoré boli informované o epidémii osýpok u detí, bola zabezpečená včasná a rýchla diagnostika susp. ochorení na osýpky.

U detí hospitalizovaných v DFN Košice, ktoré boli v kontakte s chorými deťmi, bolo nariadené uvádzať v prepúšťacích správach informáciu o kontakte s osýpkami a následne zabezpečiť ich sledovanie a prípadnú izoláciu po dobu 21 dní. U zamestnancov DFN Košice bol zisťovaný ich očkovací status a v prípade neimúnnych zamestnancov nariadený lekársky dohľad formou rozhodnutia regionálneho hygienika. Očkovací status bol zisťovaný taktiež u študentov SZŠ a LF, ktorí boli v tom čase na odbornej a klinickej praxi.

Formou rozhodnutia RH bolo nariadené zabezpečiť u všetkých zamestnancov DFN Košice, ktorí sú v riziku nákazy osýpkami mimoriadnu lekársku preventívnu prehliadku vo vzťahu k práci, ktorej súčasťou bolo sérologické vyšetrenie protilátok IgM a IgG proti osýpkam. V prípade negatívnych laboratórných výsledkov zabezpečiť u vnímavých osôb - zamestnancov očkovanie proti osýpkam jednou dávkou vakcíny. Počas hospitalizácie pacienta chorého, či podozrivého z ochorenia na osýpky zabezpečiť prísnu izoláciu v izolačnej miestnosti alebo inej oddelenej miestnosti (oddelení) tak, aby bolo umožnené izolovať infekčného pacienta od iných vnímavých pacientov a vnímavého personálu.

Vo všetkých ohniskách nákaz bolo vykonané epidemiologické vyšetrenie a nariadené protiepidemické opatrenia. Opatrenia v ohniskách boli zamerané na aktívne vyhľadávanie prameňa pôvodcu nákazy a vnímavých kontaktov. U kontaktov bol nariadený lekársky dohľad a zabezpečenie postexpozickej profylaxie.

V lokalitách s nízkym hygienickým štandardom, kde sa vyskytlo ochorenie na osýpky bolo odporúčané vykonať očkovanie neimúnnych detí, resp. doočkovanie neočkovaných detí

(Veľká Ida, Jasov, Luník IX, Slanec, Rankovce, Medzev, Bidovce, Ďurkov, Kecerovce) v spolupráci s obvodnými pediatriami a komunitnými pracovníkmi.

Klinika hematológie a onkohematológie UN L. Pasteura Košice

V čase od 30. 8. 2019 do 24. 11. 2019 bolo na Klinike hematológie a onkohematológie UN L. Pasteura Košice zaznamenané epidemické šírenie kmeňa *Klebsiella pneumoniae* produkujúca karbapenemázu (genotyp NDM). Z celkového počtu 117 exponovaných pacientov bolo evidovaných 11 prípadov na otvorenom lôžkovom oddelení a 5 prípadov na JIS. U 11 pacientov išlo o bezpríznakové nosičstvo, u 2 o septikémiu, u 2 o infekciu močovej sústavy bez určenia miesta a u 1 o Pharyngitis acuta. Na oddelení bol vykonaný ŠZD so zameraním na epidemiologické vyšetrenie a nariadenie protiepidemických opatrení.

IV. Interná klinika UN L. Pasteura Košice

V čase od 25. 10. 2019 do 3. 11. 2019 sme zaznamenali epidémiu enterokolitíd zapríčinených *Clostridium difficile* (produkujúce toxín A a B) na IV. Internej klinike Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice. Z celkového počtu 30 exponovaných bolo hlásených 6 ochorení, pacientky boli dlhodobo liečené ATB. Na oddelení boli nariadené protiepidemické opatrenia.

Úmrtia

V priebehu roka 2019 boli zaznamenané 2 úmrtia v príčinnej súvislosti s NN.

- 66 ročný polymorbídny pacient, dlhodobo a opakovane hospitalizovaný na viacerých oddeleniach UNLP Košice pre mechanický ileus tenkého čreva, v dôsledku vrodenej hernie tenkého čreva. V priebehu hospitalizácie realizovaný operačný výkon s Ileileoanastomosis side – to – side. Pooperačne dochádza k dehiscencii laparotómie a eventracii kľučiek. Nález indikáciou k operačnej revízii. Pooperačne kontinuálne analgosedovaný, OTI, na UPV. V hemokultúre, výteroch z kože a endotracheálnej kanyly laboratórne potvrdený kmeň *Klebsiella pneumoniae* rezistentná na karbapenémy. Napriek komplexnej intenzívnej terapii sa stav pacienta nezlepšuje a dňa 9. 8. 2019 konštatovaný exitus letalis. Pacient nepitvaný. Dg.: A41.9 Sepsa, bližšie neurčená, K56.7 Ileus, bližšie neurčený, R 57.2 Septický šok.

- 77 ročný pacient iniciálne hospitalizovaný na Neurologickej klinike UNLP Košice pre náhlu cievnu mozgovú príhodu v ľavom karotickom povodí. Následne bol pre rozvoj akútnej cholecystitídy preložený za účelom cholecystektómie na I. Chirurgickú kl. UNLP Košice, od ktorej bolo pre inakapacitu upustené. Pre rozvoj sepsy a respiračnej insuficiencie pri aspiračnej bronchopneumónii s nutnosťou UPV bol pacient preložený na I. KAIM, kde v úvode pre asystóliu vykonaná úspešná KPCR. Extubácia pacienta bola problémová, preto realizovaná tracheostómia. Po stabilizácii vitálnych funkcií bol preložený za účelom ďalšej liečby na I. Internú kl. Pri prijatí auskultačne nad bázami pľúc prítomný pneumonický nález. Stav hodnotený ako ventilátorová bronchopneumónia nasadajúca na aspiračnú. Aj napriek liečbe zostáva celkový prognostický stav pacienta nepriaznivý, klinicky pretrvávajú známky bronchopneumónie, laboratórnym obraze napriek rehydratácii hypernatriémia. Materiál na kultivačné vyšetrenie neodobratý. Dňa 15. 9. 2019 konštatovaný exitus letalis. Pacient nepitvaný. Dg.: Bližšie neurčená pneumónia (J180), Mozgový infarkt, zapríčinený bližšie neurčeným uzáverom alebo zúžením mozgových tepien (I63), Sepsa, bližšie neurčená (A41.9).

IV. Výkon štátneho zdravotného dozoru a posudková činnosť

a. IV.I. ŠZD v zdravotníckych zariadeniach

Na území okresov Košice I–IV a okresu Košice okolie je **8 ústavných zdravotníckych zariadení** s počtom lôžok **2524** s danou stavebno – technickou charakteristikou:

- monoblokový typ – **UNLP Košice**, pracovisko Tr. SNP 1, **Nemocnica Košice-Šaca, VÚSCH Košice, VŠOÚG**
- pavilónový typ – UNLP Košice, pracovisko Rastislavova 43, **VOÚ, Inštitút nukleárnej a molekulárnej medicíny, CPLDZ**
- zmiešaný typ – **DFN Košice**.

Letecká vojenská nemocnica, a. s. patrí od 1. 1. 2019 pod rezort Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. V súčasnosti spoločnosť používa obchodný názov **Univerzitná nemocnica – Nemocnica sv. Michala, a. s.**

Charakteristika ústavnej zdravotnej starostlivosti

UNLP Košice s pracoviskami:

Rastislavova 43 s počtom lôžok 633, s 11 klinickými pracoviskami, 6 lôžkovými oddeleniami, s Urgentným príjmom, Klinikou rádiodiagnostiky a nukleárnej medicíny, Centrálnym prijímacím oddelením, Oddelením centrálnej sterilizácie, Ústavom patológie, Ústavom lekárskej mikrobiológie a klinickej mikrobiológie, Centrom asistovanej reprodukcie, Krvnou bankou, Oddelením laboratórnej medicíny, Oddelením liečebnej výživy a 16 odbornými ambulanciami. V r. 2019 bolo hospitalizovaných 23635 pacientov. Na pracovisku Kliniky stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie boli realizované stavebno - technické práce pozostávajúce z rekonštrukcie zariadení na osobnú hygienu na lôžkovom oddelení, maľovania lôžkového oddelenia, spojovacích chodieb, častí ambulancií a priestorov suterénu a miestností pre výučbu študentov. Stavebné a rekonštrukčné práce spočívajúce vo výmene okien a maľovania sa vykonávali aj na Očnom oddelení.

Tr. SNP 1 s 723 lôžkami na 13 klinikách a 3 lôžkových oddeleniach s Klinikou rádiodiagnostiky a zobrazovacích metód, Oddelením CS, s centrálnou prípravovňou postelí, s Oddelením urgentného príjmu, s Nemocničnou lekárnou, s Centrálnym operačným traktom so 16 operačnými sálami, s Dezinfekčnou stanicou, Združenou tkanivovou bankou (UNLP Košice a LF UPJŠ Košice), Oddelením klinickej farmakológie, Oddelením laboratórnej medicíny, Oddelením liečebnej výživy, Oddelením patológie, Centrom preventívnej a športovej medicíny a 13 odbornými ambulanciami. V r. 2019 bolo na tomto pracovisku hospitalizovaných 28031 pacientov. V tomto roku boli zriadené nové pracoviská: Pracovisko intervenčnej endoskopickkej rádiológie, CT pracovisko a Oddelenie výdaja liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín. V sledovanom období prebiehali na Klinike rádiodiagnostiky a zobrazovacích metód stavebné a rekonštrukčné práce pozostávajúce z úpravy dispozičného riešenia priestorov pre potreby Angio pracoviska a Mamodiagnostického pracoviska. Stavebné úpravy a rekonštrukčné práce na Neurochirurgickej klinike, oddelenie A a na I. Stomatologickej klinike na lôžkovom oddelení riešili predovšetkým úpravu zariadení na osobnú hygienu pre pacientov – dopĺňanie záchodov, výmenu keramických obkladov a dlažby a tiež boli vykonané maliarske a elektroinštalačné práce. V Nemocničnej lekární na Oddelení výdaja liekov a zdravotníckych pomôcok pre verejnosť sa vykonávali drobné stavebné úpravy a úpravy elektroinštalácie.

DFN Košice s 240 lôžkami, 2 klinikami, 6 lôžkovými oddeleniami, s Centrálnym príjmom, 3 operačnými sálami, mliečnou kuchyňou, Nemocničnou lekárnou a 56 odbornými

ambulanciami. V r. 2019 bolo hospitalizovaných 8456 pacientov. Maliarske práce boli vykonávané na Oddelení neonatologicko – intenzívnej medicíny.

Nemocnica Košice-Šaca s 379 lôžkami, 5 klinikami, 8 lôžkovými oddeleniami, Jednodňovou zdravotnou starostlivosťou, s Oddelením CS, Diagnostickým centrom, Funkčnou diagnostikou, Gastrocentrom, HTO, Hyperbarickou oxygenoterapiou, Nemocničnou lekárňou, OKB, Oddelením liečebnej výživy a stravovania, Oddelením všeobecného lekárstva, Osteocentrom, Rádiodiagnostickým oddelením, Stomatologickým oddelením, Šport – artro centrom, Tkanivovou bankou, Nemocničnou pracovňou, s centrálnym operačným traktom, 23 odbornými ambulanciami, 2 laserovými pracoviskami, 1 infúznou jednotkou a 16 závodnými ambulanciami praktického lekára pre dospelých.

V r. 2019 bolo na tomto pracovisku hospitalizovaných 17809 pacientov. V tomto roku bola reorganizovaná II. etapa stavebných úprav priestorov Gynekologicko – pôrodnicej kliniky a Neonatologického oddelenia. Realizáciou sa vytvorili nové časti kliniky s priamym prepojením na pôrodné boxy, sekčnú a gynekologickú operačnú sálu a na Novorodenecké oddelenie. Po stavebných a rekonštrukčných prácach bolo do prevádzky uvedené aj Stomatologické ambulancie centrum vo Vstupnom areáli USS Košice. V priestoroch budovy na Žriedlovej 11, Košice boli zriadené 2 ambulancie všeobecného lekára a Estetické centrum – Ambulancie plastickej chirurgie.

VŠOÚG so 150 lôžkami s 2 oddeleniami, Hospicom a zariadením opatrovateľskej služby, 10 odbornými ambulanciami, SVaLZ - FRO, centralizovanou sterilizačnou službou a pracovňou. Za sledované obdobie bolo v zariadení hospitalizovaných 1294 pacientov.

VOÚ so 158 lôžkami, 3 oddeleniami, 1 klinikou, 2 operačnými sálami, spoločnými vyšetrovacími a liečebnými zložkami - kobaltový ožarovač, lineárny urýchľovač, 2 zákrovými miestnosťami, 9 ambulanciami, USG a CT pracoviskom, Nemocničnou lekárňou a s pracoviskom pre ambulancie podávanie cytostatickej liečby. V r. 2019 bolo v zariadení hospitalizovaných 4904 pacientov. Rekonštrukčné práce prebiehali v II. pavilóne na pracovisku brachyterapie, hygienická maľba a ďalšie opravy boli vykonané na Oddelení klinickej onkológie 1 a Oddelení radiačnej onkológie 1.

VÚSCH so 195 lôžkami, 6 klinickými pracoviskami, s COT s 10 operačnými sálami, 1 hybridnou operačnou sálou, Nemocničnou lekárňou, centrálnou sterilizáciou a s centrálnou prípravovňou postelí, Oddelením laboratórnej medicíny, odbornými ambulanciami a 1 medziklinickou ambulanciou. V r. 2019 bolo v tomto zariadení hospitalizovaných 12055 pacientov. V roku 2019 boli uvedené do prevádzky Neurovaskulárna jednotka IM a neurologická ambulancia. V novostavbe VÚSCH v budove diagnostického, preventívneho a výskumného centra boli zriadené: hybridná operačná sála a exitová miestnosť II.

Inštitút nukleárnej a molekulárnej medicíny, Košice s 10 lôžkami. Okrem toho sa tam nachádzajú vyšetrovne, prijímacia ambulancia, špecializovaná ambulancia v odbore endokrinológia, RIA laboratórium. V r. 2019 tu bolo hospitalizovaných 274 pacientov.

Centrum pre liečbu drogových závislostí Košice s 36 lôžkami. V r. 2019 tu bolo hospitalizovaných 356 pacientov.

V uvedených zdravotníckych zariadeniach je 6 pracovísk anestéziológie a intenzívnej medicíny, z toho sú 3 klinické pracoviská (I. KAIM UNLP Košice, KPAIM DFN Košice, KAIM VÚSCH), a 3 oddelenia (OAIM UNLP Košice, OAIM VOÚ Košice, OAIM Nemocnica Košice-Šaca a.s.), ďalej 16 JIS, 41 lôžkových oddelení chirurgického smeru a 43 lôžkových pracovísk nechirurgického smeru.

V priestoroch UNLP Košice, Tr. SNP 1 je zriadené pracovisko **Národnej transfúznej služby Slovenskej republiky**.

Dialyzačné pracoviská

a/ LOGMAN a. s., pracovisko Sládkovičova s 12 lôžkami, vykonaných 3295 dialýz, pracovisko Kalinčiakova s 22 lôžkami, vykonaných 12056 dialýz.

b/ FMC - Dialyzačné služby s. r. o., pracovisko Tr. SNP 1 v Košice s dialyzačnými stacionármi, vykonaných 10294 dialýz.

c/ MEDIALYZ, s. r. o., Masarykova 17, 13 lôžok, vykonaných 8382 dialýz.

Centrálne operačné trakty spolu s Oddeleniami CS sú v 3 zariadeniach: UNLP Košice, Nemocnica Košice-Šaca a. s., VÚSCH a. s. Košice.

Oddelenia CS sú vybavené týmito sterilizačnými prístrojmi:

UNLP Košice, pracovisko Tr. SNP 1: parné sterilizačné prístroje 5x, formaldehydový 1x, etylénoxidový 1x, plazmový 1x

UNLP Košice, pracovisko Rastislavova 43: parné sterilizačné prístroje 2x, plazmový 1x

Nemocnica Košice-Šaca - parné sterilizačné prístroje 3x, formaldehydový 1x, plazmový 1x, VÚSCH: parné sterilizačné prístroje 2x, plazmový 1x.

VOÚ a DFN Košice nemajú zriadené oddelenie CS. Sterilizácia je zabezpečená na operačných sálach a na ostatných oddeleniach.

Charakteristika ambulantnej zdravotnej starostlivosti

K 31.12.2019 na území okresov Košice I-IV a okresu Košice okolie evidujeme tieto **neštátne ambulantné zdravotnícke zariadenia:**

6 ambulancií anesteziológie a intenzívnej medicíny, **19** ADOS, **4** ambulancie akupunktúry, **2** algeziologické ambulancie, **1** ambulanciu estetickej chirurgie, **1** ambulanciu funkčnej diagnostiky, **7** ambulancií klinickej a dopravnej psychológie, **2** ambulancie liečebného pedagóga, **8** ambulancií plastickej chirurgie (z toho 3x JZS), **2** ambulancie pracovného lekárstva, **1** ambulanciu pre liečbu závislostí, **1** ambulancia spánkovej medicíny, **10** angiologických ambulancií (z toho 2 JZS), **314** ambulancií praktického lekára (**209** ambulancií praktického lekára pre dospelých, **105** ambulancií praktického lekára pre deti a dorast), **1** centrum dopravnej psychológie, **1** centrum hemostázy, **2** črevné sprchy, **1** dermatokozmetické centrum, **7** dermatologických ambulancií (z toho 1 JZS), **25** dermatovenerologických ambulancií, **2** detské endokrinologické a diabetologické ambulancie, **1** detskú nefrologickú ambulanciu, **1** detskú ortopedickú ambulanciu, **18** diabetologických ambulancií, **4** dialyzačné pracoviská, **1** denzitometrické pracovisko, **12** endokrinologických ambulancií, **36** FRO ambulancií, **10** gastroenterologických ambulancií, **58** gynekologických ambulancií (z toho 2 JZS), **6** hematologických ambulancií, **1** hospic, **15** chirurgických ambulancií, **5** chránených dielní, **21** imunoalergologických ambulancií, **1** infektologická ambulancia, **40** interných ambulancií, **15** JZS, **20** kardiologických ambulancií, **2** detské kardiologické ambulancie, **1** laserové centrum, **7** logopedických ambulancií, **6** nefrologických ambulancií, **38** neurologických ambulancií, **2** neurochirurgická ambulancia, **1** neurologickú a ortopedickú ambulanciu, **24** očných ambulancií, **9** onkologických ambulancií, **23** ORL ambulancií, **34** ortopedických ambulancií, **1** plazmatické centrum, **11** pneumologických ambulancií, **2** pracoviská alternatívnych vyšetrovacích metód, **48** psychiatrických ambulancií, **1** detská psychiatrická ambulancia, **30** psychologických ambulancií, **21** RDG pracovísk z toho 4 zubné RDG, **1** mamografické pracovisko, **1** magnetická rezonancia, **13** reumatologických ambulancií, **3** pracoviská pre liečbu neplodnosti, **303** stomatologických ambulancií, **1** špeciálno – pedagogickú ambulanciu, **1** traumatologickú ambulanciu, **3** urogynekologické ambulancie, **21** urologických ambulancií, **5** USG ambulancií, **20** staníc záchrannej služby, **2** LSPP, **1** vrtuľníková záchraná služba a **44** laboratórií – cytologické, imunohistochemické, imunocytochemické, močové, klinickej biochémie, klinickej mikrobiológie, RIA,

hematologické, alergologické a toxikologické, lekárskej genetiky, molekulovej genetiky, **3** združené ambulancie chirurgického smeru, **1** ambulancia telovýchovného lekárstva, **3** ambulancie dentálnej hygieny

Ďalšie neštátne zdravotnícke zariadenia:

Poliklinika Centrum Košice s. r.o., Brigádnická 2, s 2 ambulanciami praktického lekára pre dospelých, 1 ambulanciou praktického lekára pre deti a dorast, 1 stomatologickou, 1 gynekologickou, s odbornými ambulanciami (kardiologická, interná, gastroenterologická, endokrinologická, ORL, očná, urologická, reumatologická, ortopedicko - osteologická) a so SVaLZ: rádiodiagnostika 2x, denzitometria 1x, magnetická rezonancia 1x.

Poliklinika Procure a.s. Košice, ul. Jána Pavla II., s pracoviskom jednodňovej zdravotnej starostlivosti, s ambulanciami všeobecného lekára pre dospelých 3x, ambulanciami všeobecného lekára pre deti 2x, a s 23 odbornými ambulanciami (2x stomatologická, 2x gynekologická, interná, kardiologická, imunoalergologická, endokrinologická, diabetologická, gastroenterologická, neurologická, psychiatrická, psychologická, dermatologická, pracovného lekárstva, chirurgická, plastickej chirurgie, urologická, ortopedická, ORL, 2x očná, algeziologická), SVaLZ: rádiológia.

Poliklinika TERASA s.r.o. Toryská 1, Košice s ambulanciou všeobecného lekára pre dospelých a všeobecného lekára pre deti, s biochemickým laboratóriom, s 8 odbornými ambulanciami (ORL, očná, telovýchovného lekárstva a preventívnej medicíny, funkčná diagnostika, interná a gastroenterologická, 2x gynekologická a stomatologická).

Poliklinika Moldava nad Bodvou, ul. ČSA 35, s 5 ambulanciami praktického lekára pre dospelých, 5 ambulanciami praktického lekára pre deti a dorast, 7 stomatologickými ambulanciami, 3 internými, 2 ORL, 2 chirurgickými, 3 ortopedickými, s rádiodiagnostickým pracoviskom, 1 endokrinologickou ambulanciou, 2 neurologickými, detskou alergologickou ambulanciou, 2 dermatovenerologickými, 2 gynekologickými, očnou, 2 psychiatrickými, 2 pľúcny, psychologickou, urologickou ambulanciou, s bio-laboratóriom, s ambulanciou FRO.

Ergomed poliklinika s.r.o. Moldavská 21/A s jednodňovou zdravotnou starostlivosťou, ambulanciou všeobecného lekára, odberovým laboratóriom, ADOS, rehabilitačným pracoviskom a 10 odbornými ambulanciami (kožná a imunoalergologická, neurologická, očná, interná a kardiologická, pracovné lekárstvo, ORL, ortopedická, psychologické pracovisko, psychiatrická a ambulancia dopravnej psychológie).

V okrese Košice – okolie sú zriadené **liečebné kúpele Štós**.

V prevádzke je **156 verejných lekární a 32 výdajní zdravotníckych pomôcok**.

Medzi zariadenia, v ktorých sa vykonáva ŠZD a patria pod Ministerstvo spravodlivosti sú:

- **Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Budovateľská 1, Košice-Šaca**, v ktorom sú 2 ambulancie všeobecného lekárstva, stomatologická ambulancia a lôžková časť pre odsúdených s 27 lôžkami, stacionár psychiatrie, psychológie a sexuológie.
- **Ústav na výkon väzby a v Ústave na výkon trestu odňatia slobody na Floriánskej 18 Košice** má ambulanciu všeobecného lekárstva, internú, psychiatrickú, pneumologickú a ftizeologickú, radiologické pracovisko, stacionár v odbore psychiatria a sexuológia a 19 lôžok.

Dodržiavanie hygienicko – epidemiologického režimu:

V rámci ŠZD bolo v roku 2019 vykonaných **634 kontrol** so zameraním na kontrolu dodržiavania hygienicko – epidemiologického režimu a zabezpečenia zdravotného dohľadu pri práci, mikrobiálny monitoring, kontrolu účinnosti sterilizátorov a kontrolu dodržiavania zákona

o ochrane nefajčiarov. V tomto roku bola uložená 1 pokuta za nesplnenie opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov v NZZ – verejnej lekárni. Iné závažné nedostatky v dodržiavaní hygienicko – epidemiologického režimu neboli zistené.

Technické nedostatky v lôžkových zdravotníckych zariadeniach boli priebežne odstraňované v rámci prebiehajúcich stavebných úprav a rekonštrukčných prác.

Mikrobiálny monitoring nemocničného prostredia: v steroch z predmetov a plôch počas kontrol hygienicko - epidemiologického režimu neboli izolované **multirezistentné kmene**.

- Na kontrolu sterility bolo odobratých **297 vysterilizovaných predmetov**. Mikrobiálna kontaminácia **nebola zistená** ani v jednej z vyšetovaných vzoriek (r. 2018 0,00%).
- Na kontrolu účinnosti vykonávanej dezinfekcie bolo z prostredia, predmetov a plôch odobratých **724 cielených sterov**, pozitívna mikrobiálna izolácia bola potvrdená v **105** vzorkách t.j. **14,50%**. Gram pozitívne mikroorganizmy boli izolované 85x, gram negatívne mikroorganizmy 21x. (r. 2018 6,87%) bol zaznamenaný nárast pozitívnych vzoriek.
- **Kontrola mikrobiálnej čistoty ovzdušia** bola vykonávaná sedimentačnou metódou. Bolo odobratých **10 vzoriek**, pozitívne vzorky boli zistené 7x (**70,00%**), v r. 2018 33,33%. Izolované boli 7x plesne.
- Na kontrolu mikrobiálnej účinnosti boli odobraté **2 vzorky dezinfekčných prípravkov**. **1 vzorka nebola** účinná na vyšetované laboratórne kmene mikroorganizmov.

Objektivizácia nemocničného prostredia spojená s odberom vzoriek na laboratórne vyšetrenie bola vykonaná v týchto lôžkových zdravotníckych zariadeniach:

- **UNLP Košice: Rastislavova 43 a Tr. SNP 55** oddelení (kliník), odborné ambulancie,
- **VÚSCH:** Oddelenie operačných sál
- **Nemocnica Košice – Šaca:** Klinika popálenín
- **Univerzitná nemocnica – Nemocnica sv. Michala a.s.:** odborné ambulancie a oddelenie JZS (v rámci platenej služby),
- **NZZ:** JZS, gastroenterologická ambulancia,
- **FMC – dialyzačné služby:** Nefrologicko - dialyzačné centrum FRESENIUS, Tr. SNP 1 Košice,
- **MEDIALYZ s.r.o.:** Hemodialyzačné pracovisko.

Kontrola účinnosti sterilizačných prístrojov bola vykonaná v rámci platených služieb v štátnych a neštátnych zdravotníckych zariadeniach v:

- **UNLP Košice s pracoviskami na Tr. SNP 12x a Rastislavova 43 – 12x**
- **VOU - 12x,**
- **VUSCH - 12x**
- **DFN Košice – 12x**
- **VŠOUG sv. Lukáša - 4x**
- **NZZ – 57x**
- **lekáreň - 1x**
- **Univerzitná nemocnica – Nemocnica sv. Michala, a.s. – 12x**
- iné prevádzky s epidemiologicky závažnými činnosťami – pedikúry – 13x.

Kontrolované boli:

- **174x** horúcovzduchové sterilizátory,
- **127x** parné sterilizátory
- **12x** plazmové sterilizátory
- **1x** formaldehydový sterilizátor

V pravidelných intervaloch bol vykonávaný odber vzoriek **pitnej vody a dialyzačných vôd** počas a po ukončení reverznej osmózy na mikrobiologické a fyzikálno - chemické vyšetrenia z pracoviska MEDIALYZ, s.r.o., spolu bolo odobratých **8 vzoriek**. Analýza chemických ukazovateľov v dialyzačných vodách bola vykonaná na základe požiadania zákazníka. Na základe laboratórneho vyšetrenia boli odobraté vzorky vyhodnotené ako vyhovujúce.

Kontrola dodržiavania zákona o ochrane nefajčiarov bola vykonaná v **121** zdravotníckych zariadeniach (na oddeleniach a klinikách lôžkových zariadení, na pracoviskách JZS a v ambulanciách NZZ, na ktorých sa vykonával ŠZD). Porušovanie zákona nebolo zistené.

V roku 2019 bola na základe žiadosti ÚVZ SR vykonaná **mimoriadna cielená kontrola** zameraná na hygienický stav priestorov a dodržiavanie hygienicko-epidemiologického režimu v lôžkových zdravotníckych zariadeniach v súvislosti s medializovanými informáciami týkajúcimi sa nevhodných priestorov v lôžkových zdravotníckych zariadeniach v SR (poškodená omietka, zatečenie a zavlhnutie, plesnenie stien priamo na oddeleniach). V rámci SZD bolo spolu vykonaných **54 mimoriadnych cielených kontrol** vo všetkých **6 lôžkových zdravotníckych zariadeniach** na území okresov Košice I, II a IV.

V rámci výkonu ŠZD a platených služieb bolo vydaných **113 vyhodnotení výsledkov** laboratórnych vyšetrení vrátane vyhodnotení kontrol účinnosti sterilizátorov.

Bolo vydaných **189 vyjadrení** k prevádzkovým poriadkom s hygienicko - epidemiologickým režimom a ďalších **306 vyjadrení, hodnotení a expertíz**.

V roku 2019 boli riešené **3 podnety**, 1 podnet bol na základe vykonaného ŠZD hodnotený ako opodstatnený.

a. IV.2. ŠZD v ohniskách nákaz

V súvislosti s výskytom nozokomiálnych nákaz bol ŠZD vykonaný:

- v **DFN Košice**, Klinika detí a dorastu, Klinika neonatológie, Detské infekčné oddelenie, Centrálny príjem – výskyt osýpok,
- v **UNLP Košice – IV**. Interná klinika – výskyt Clostridium difficile,
- Klinika hematológie a onkohematológie – výskyt Klebsiella pneumoniae produkujúcich karbapenemázy,
- v **Zariadení sociálnych služieb Opatovská cesta, Košice** – výskyt svrabu,
- v **Zariadení sociálnych služieb Mlynárska 1, Košice** – výskyt vírusovej hepatitídy typu E,
- v **Detskom domove Hurbanova 42, Košice** – výskyt osýpok.

ŠZD pozostával z kontroly dodržiavania hygienicko - epidemiologického režimu a schválených prevádzkových poriadkov a odberu vzoriek z prostredia. Na pracoviskách boli nariadené protiepidemické opatrenia s cieľom minimalizovať pravdepodobné cesty šírenia prenosu.

V. Ostatné činnosti

a) Preventívne programy a projekty

Odbor epidemiológie sa podieľal na plnení Programov a projektov Úradu verejného zdravotníctva v Slovenskej republike (ďalej ÚVZ SR). Plnenie úloh za rok 2019 bolo

vyhodnotené v osobitnej správe, ktorá bola zaslaná na ÚVZ SR v požadovanom termíne. V roku 2019 bolo zabezpečené plnenie 9 úloh: 6.1 Národný imunizačný program, 6.2 Surveillance infekčných chorôb, 6.3 Informačný systém prenosných ochorení, 6.4 Nozokomiálne nákazy, 6.5 Mimoriadne epidemiologické situácie, 6.6 Enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV, 6.7 Prevencia HIV/AIDS, 6.8 Poradne očkovania, 6.9 Zvýšenie povedomia budúcich matiek o ochoreniach preventbailných očkovaním.

b) Špecializované činnosti

Odbor epidemiológie v roku 2019 nevykonával špecializované činnosti.

c) Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

Súčasťou poradenského centra na RÚVZ so sídlom v Košiciach je Poradňa očkovania. Poradenstvo a konzultácie vykonáva 1x mesačne vo vyhradených hodinách po predchádzajúcej telefonickej objednávke resp. na základe dohody.

Poradňu očkovania v priebehu roka 2019 navštívilo 50 osôb. Za sledované obdobie sa riešilo 140 prípadov odmietnutia povinného pravidelného očkovania detí ktoré dosiahli určený vek zo strany rodičov.

d) Zdravotnovýchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

Zdravotnovýchovné aktivity pre zdravotníckych pracovníkov

1. Aktivity realizované v rámci Európskeho imunizačného týždňa 2019 realizované od 24. 4.2019 do 30.4.2019.

2. Aktivity v rámci Národného programu prevencie HIV/AIDS a Svetového dňa boja proti AIDS boli vyhodnotené v rámci osobitnej správy.

3. Priebežné metodické usmerňovanie všeobecných lekárov pre detí a dorast a všeobecných lekárov pre dospelých v oblasti očkovania a prevencie prenosných ochorení.

4. V zmysle prílohy č. 6 Usmernenia HH SR „Koordinácia postupov pri zistení vysoko nebezpečnej nákazy v Slovenskej republike“ zo dňa 18.6.2015 pod č. OE/2312/2015 boli vykonané školenia všeobecných lekárov pre detí a dorast, všeobecných lekárov pre dospelých, operátorov krajského operačného strediska ZZS Košice a primárov CPO lôžkových zdravotníckych zariadení v Košickom kraji. Predmetom školenia boli postupy a používanie OOPP pri zistení osoby podozrivej z ochorenia na VNN.

5. V roku 2019 prebiehal 11. ročník kampane „**Save Lives: Clean Your Hands**“ („**Umývaj si ruky - zachrániš život**“), ktorá je súčasťou programu WHO „First Global Patient Safety Challenge - Clean Care Is Safer Care“. V rámci tohtoročnej kampane „Clean care is safer care“ boli vykonané kontroly dodržiavania pracovných postupov pri hygiene rúk zdravotníckych pracovníkov a vybavenia pracovísk prípravkami a pomôckami k hygiene rúk na 54 pracoviskách v šiestich ústavných zdravotníckych zariadeniach. Zároveň boli realizované prednášky s problematikou hygieny rúk zdravotníckych pracovníkov, pri ktorej bolo edukovaných spolu 349 zdravotníckych pracovníkov, zamestnancov v zariadeniach poskytujúcich sociálne služby, študentov strednej zdravotníckej školy a poslucháčov lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach. Všetkým ústavným zdravotníckym zariadeniam bola poskytnutá informácia o tejto kampani a o možnosti zaregistrovať sa do siete nemocníc WHO.

6. V súlade s Odporúčaním Rady 2009/C 151/01 z 9. júna 2009 o bezpečnosti pacientov vrátane prevencie a kontroly infekcií spojených so zdravotnou starostlivosťou bola v priebehu roka 2019 realizovaná **Surveillance infekcií spôsobených Clostridium difficile**. Prípady infekcií spôsobených Clostridium difficile zaznamenané za uvedené obdobie (165x) boli štandardne zadané do EPIS a následne exportované do TESSy.

7. Odborné semináre pre zdravotníckych pracovníkov sú vykázané v tabuľke.

Zdravotnovýchovné aktivity pre laickú verejnosť

1. Školiace akcie v rámci kurzov pre získanie odbornej spôsobilosti v epidemiologicky závažných činnostiach, organizovaných Slovenským červeným krížom – územný spolok Košice mesto (MUDr. Seligová, PhD.).
2. Aktivity realizované v rámci Európskeho imunizačného týždňa 2019 realizované v období od 24. 4.2019 do 30.4.2019.
3. Aktivity v rámci Národného programu prevencie HIV/AIDS a Svetového dňa boja proti AIDS.
4. Prezentácia prednášky o povinnom očkovaní detí v centre pre rodičov s deťmi (MUDr. Tarkovská).

Laická verejnosť bola edukovaná aj prostredníctvom médií (24x) a webovej stránky RÚVZ Košice, kde boli zverejňované informácie o výskyte prenosných ochorení a možnosti prevencie, o novinkách v oblasti očkovania a o aktuálnej situácii vo výskyte akútnych respiračných ochorení a chrípke podobných ochorení.

Účast' zamestnancov odboru epidemiológie na školiacich akciách a odborných podujatiach v roku 2019:

1. 30.-31.1.2019 Bratislava - Tématický kurz o nových poznatkoch v epidemiológii infekčných chorôb (Mgr. Magdová)
2. 5.2.2018 Banská Bystrica – celodenný kurz: Vedenie hodnotiaceho rozhovoru (MUDr. Tarkovská)
3. 18.2.2019 Bratislava – pracovné stretnutie: Regulácia živočíšnych škodcov (MUDr. Seligová, PhD.)
4. 20.3.2019 Bratislava - XVI. Vedecko-odborná konferencia NRC pre surveillance infekčných chorôb v SR (MUDr. Seligová, PhD., Križanová)
5. 27.3.2019 Košice – prednáškový blok: Klinická prax – pediater (MUDr. Seligová, PhD)
6. 11.-13.4.2019 Tatranská Lomnica - X. Slovenský vakcinologický kongres (MUDr. Seligová, PhD., MUDr. Tarkovská)
7. 26.4.2019 Košice - prednáška o povinnom očkovaní detí v centre pre rodičov s deťmi (aktívne MUDr. Tarkovská)
8. 16.5.2019 Košice - školenie všeobecných lekárov pre deti a dorast a všeobecných lekárov pre dospelých (aktívne MUDr. Tarkovská)

9. 17.5.2019 Košice – školenie pre zdravotné sestry o hygiene rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz (aktívne Mgr. Magdová)

10. 22.5.2019 Košice – školenie primárov CPO Košického kraja a pracovníkov KOS ZZS Košice o postupoch pri zistení osoby podozrivej z ochorenia na VNN (aktívne MUDr. Tarkovská, aktívne Mgr. Magdová)

11. 27.-28.5.2019 Bratislava – diskusné sústreďenie lekárov pracujúcich vo verejnom zdravotníctve (MUDr. Seligová, PhD.)

12. 31.5.2019 Košice – prednáška pre študentov o ochoreniach preventabilných očkovaním

13. 5.-6.6.2019 Spišská Nová Ves - Metodická pracovná porada vedúcich zamestnancov OÚ Košického kraja (aktívne MUDr. Seligová, PhD.)

14. 12.6.2019 Košice – prednáška a praktický nácvik o hygiene rúk pre študentov (aktívne Mgr. Magdová)

15. 19.-21.6.2019 Štrbské pleso – XIX. Ročník odbornej konferencie - Problémy súvisiace s chovom zvierat (aktívne MUDr. Molčányi)

16. 20.6.2019 Košice - XXII. Východoslovenský vakcinačný deň L. Pasteura (MUDr. Seligová, PhD., MUDr. Tarkovská, Mgr. Magdová)

17. 19.9.2019 Banská Bystrica – Antibiotiká, vývoj bakteriálnej rezistencie a šírenie rezistentných kmeňov (MUDr. Seligová, PhD., Mgr. Magdová, Lacková)

18. 22.10.2019 Banská Bystrica – XXIV. Červenkové dni preventívnej medicíny (MUDr. Seligová, PhD., MUDr. Tarkovská, Mgr. Magdová)

19. 5. -6.11.2019 Bratislava – tematický kurz: Škola prevencie nozokomiálnych nákaz (Mgr. Magdová)

20. 6.11.2019 Bratislava – Konzultačný deň Národných referenčných centier (MUDr. Seligová, PhD.)

21. 27.11.2019 Košice – odborný seminár o očkovaní (MUDr. Seligová, PhD.)

22. Účasť zamestnancov odboru epidemiológie na seminároch RÚVZ so sídlom v Košiciach:
- semináre pre pracovníkov s VŠ vzdelaním 9x (aktívne MUDr. Seligová, PhD, MUDr. Tarkovská, Mgr. Magdová)
- semináre pre pracovníkov so SŠ vzdelaním 7x (aktívne Najmíková, Lacková, Fecsuová).

Publikačná činnosť:

AFC - Publikované príspevky na zahraničných vedeckých konferenciách

* MOLČÁNYI, T., TARKOVSKÁ, V.: Alimentary TBE outbreaks in Slovakia from 2006-2018. In: 21st. International scientific working group on TBE: Viedeň, Rakúsko, 16. - 17. máj 2019

AFH - Abstrakty príspevkov z domácich vedeckých konferencií

* TARKOVSKÁ, V., MOLČÁNYI, T., KERLIK, J.: Kliešťová encefalitída s alimentárnym mechanizmom prenosu. In: Zborník abstraktov: Odborná konferencia s medzinárodnou účasťou. Problémy súvisiace s chovom zvierat vo svetle všeobecne záväzných predpisov. Štrbské pleso, 19.- 21. jún 2019. Košice: ELSEWA, spol. s.r.o., 2019, s. 118, ISBN 978-80-89385-47-8

e) Mimoriadne úlohy

V zmysle prílohy č. 6 Usmernenia HH SR „Kordinácia postupov pri zistení vysoko nebezpečnej nákazy v Slovenskej republike“ zo dňa 18.6.2015 pod č. OE/2312/2015 boli vykonané školenia všeobecných lekárov pre deti a dorast, všeobecných lekárov pre dospelých, operátorov krajského operačného strediska ZZS Košice a primárov CPO lôžkových zdravotníckych zariadení v Košickom kraji. Predmetom školenia boli postupy a používanie OOPP pri zistení osoby podozrivej z ochorenia na VNN.

V súlade s plánom hlavných úloh v oblasti prípravy na obranu, krízové situácie a na plnenie opatrení hospodárskej mobilizácie v rezorte zdravotníctva sa zamestnanci odboru epidemiológie zúčastnili praktických nácvikov zameraných na precvičenie postupov centrálného prijímacieho oddelenia pri zistení podozrenia na výskyt VNN v 2 lôžkových zdravotníckych zariadeniach (v Univerzitetnej nemocnici L. Pasteura Košice a v Detskej fakultnej nemocnici Košice).

V súlade s Plánom hlavných úloh v oblasti prípravy na obranu, krízové situácie a na plnenie opatrení hospodárskej mobilizácie v rezorte zdravotníctva pre rok 2019 sa dvaja zamestnanci odboru dňa 26.6.2019 zúčastnili štábného nácviku činnosti zdravotníctva kraja po vyhlásení núdzového stavu na území Slovenskej republiky v príčinnej súvislosti s pandémiou chrípky

Príloha č. 4

Činnosť odboru/oddelenia epidemiológie

Odbor/oddelenie epidemiológie RÚVZ Košice			Počet
1.	Epidemiologické vyšetrowanie v ohniskách nákazy (okrem NN)	počet ohnisk	2403
		zvýšený zdravotný dozor	20
		lekársky dohľad	198
		spolu:	2621
2.	Odber vzoriek na mikrobiologické vyšetrenie (okrem NN):	vzorky biologického materiálu celkom	0
		vzorky materiálu z vonkajšieho prostredia:	0
		voda	10
		potraviny	0
		iné	0
spolu:	10		
3.	Imunizačný program	metodické návštevy lekárov (počet kontrolovaných PZS pri výkone kontroly očkovania)	33
		kontrola očkovania (počet očkovaných) ¹⁾	22687
		kontrola skladovania očkovacích látok	33

		prejednanie neúčasti na očkovaní priestupkové konanie	156
		spolu:	0 22909
4.	Práca v EPIS-e	zadávanie prípadov kontrola a uzatváranie prípadov spracovanie dotazníkov k epidémii SRV	3420 3420 63 68
		spolu:	6971
5.	Analýza epidemiologickej situácie (uviesť počet)	týždenná mesačná ročná na požiadanie	312 72 6 114
		spolu:	504
6.	Prednášková činnosť	prednášky pre verejnosť prednášky pre ZP	13 6
		spolu:	19
7.	Publikačná činnosť	Spolu ²⁾ :	2
8.	Účasť na konferenciách ³⁾	aktívna pasívna	7 14
		spolu:	21
9.	Práca na osobitných štúdiách a programoch ⁴⁾	príprava zadania zber podkladov sumarizácia analýza iné (príprava)	0 0 0 0 0
		spolu:	0
10.	vydané certifikáty (AIDS), medzinárodný očkovací preukaz, osvedčenie o odbornej spôsobilosti		0
11.	Posudková činnosť	štúdie projektovej dokumentácie konzultácie kolaudácia vydanie posudkov (čiastkové stanoviská) záväzné stanoviská	0 0 0 0
		spolu:	0
12.	Podnety	počet	0
13.	Sankcie	v zmysle § 12 odsek 2 opatrenia počet	0
14.	Rozhodnutia	v zmysle § 12 ods. 2	32
		v zmysle § 13 ods. 4	0
15.	Odvolania	počet	0

- 1) Ak sa v jednom ročníku kontrolovalo viac druhov očkovania, kontrolovaný očkovanec sa počíta 1x
- 2) publikačná činnosť v odborných a vedeckých časopisoch je uvedená v **texte výročnej správy za rok 2019 v časti V. Ostatné činnosti**
- 3) účasť na konferenciách je uvedená v **texte výročnej správy za rok 2019 v časti V. Ostatné činnosti**
- 4) práca na osobitných štúdiách a programoch:
  - **Clean care is safety care – Kampaň rúk 2019**
  - **Surveillance infekcií spôsobených Clostridium difficile**

Pozn. bod 1. – počet ohnisk 9 (DFN – osýpky)
bod 13. - sankcia v zmysle v zmysle § 57 odst. 41 (pokuta)

Vývoj vybraných prenosných ochorení na území okresov Košice I - IV za posledných 20 rokov																				Tabuľka č. 1.6		
Kód MKC II	Ochorenie	ročník	ROK																			
			2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
<i>Crevné nákazy</i>																						
A01	Brušný týfus a paratyfus	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A02	Iné infekcie salmonelami	abs.	645	917	955	853	577	426	422	559	298	167	116	156	341	155	156	178	158	265	172	194
		rel.	264,45	375,97	391,55	358,26	248,11	183,18	181,46	240,37	128,14	71,81	49,88	67,08	150,04	65,10	65,52	74,76	66,36	111,30	72,24	81,48
A03	Bacilová dysentéria	abs.	60	43	32	5	7	12	3	6	8	11	33	44	12	6	6	7	1	10	12	4
		rel.	24,60	17,63	13,12	2,1	3,01	5,16	1,29	2,58	3,44	4,73	14,19	18,92	5,28	2,52	2,52	2,94	0,42	4,20	5,04	1,68
A04	Iné bakt. črevné inf.	abs.	99	84	111	91	90	122	165	179	109	130	107	110	128	164	229	309	396	440	558	578
		rel.	40,59	34,44	45,51	38,22	38,7	52,46	70,95	76,97	46,87	55,90	46,01	47,30	56,32	68,88	96,18	129,78	166,32	184,80	234,36	242,76
A05	Iné bakt. otravy potravinami	abs.	200	33	0	0	0	0	0	31	0	0	0	0	0	196	0	0	0	0	0	0
		rel.	82,00	13,53	0,00	0	0	0,00	0,00	13,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	82,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A09	Hnačky a gastr.pr.inf.pôvodu	abs.	278	259	647	536	337	867	605	467	570	542	609	656	706	525	454	445	536	387	355	280
		rel.	113,98	106,19	265,27	225,12	144,91	372,81	260,15	200,81	245,10	233,06	261,87	282,08	310,64	220,50	190,68	186,9	225,12	162,54	140,70	117,60
<i>Vírusové hepatitídy</i>																						
B15	Akútna hepatitída A	abs.	223	82	26	5	4	6	60	27	5	41	132	9	18	20	17	16	25	14	1	2
		rel.	91,43	33,62	10,66	2,1	1,72	2,58	25,80	11,61	2,15	17,63	56,76	3,87	7,92	8,40	7,14	6,72	10,50	5,88	0,42	0,84
B16	Akútna hepatitída B	abs.	5	10	9	11	15	19	14	11	3	2	1	2	2	5	4	4	2	0	0	5
		rel.	2,05	4,1	3,69	4,62	6,45	8,17	6,02	4,73	1,29	0,86	0,43	0,86	0,88	0,84	0,00	1,68	1,68	0,84	0,00	2,10
B17.1	Akútna hepatitída C	abs.	14	28	23	10	1	4	2	2	1	1	1	0	3	1	6	4	3	4	2	1
		rel.	5,74	11,48	9,43	4,2	0,43	1,72	0,86	0,86	0,43	0,43	0,43	0,00	1,32	0,42	2,52	1,68	1,26	1,68	0,84	0,42
B19	Nešpecifikovaná vírusová hepatitída	abs.	18	13	4	11	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	7,38	5,33	1,64	4,62	2,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Vzdušné nákazy</i>																						
A15-A19	Tuberkulóza	abs.	*	52	26	40	40	25	31	19	14	13	11	13	20	7	8	34	11	18	21	11
		rel.	*	21,32	10,66	16,8	17,2	10,75	13,33	8,17	6,02	5,59	4,73	5,59	8,80	2,94	3,36	15,12	4,62	7,56	8,82	4,62
A36	Diftéria	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A37	Divý kašeľ	abs.	0	0	0	1	1	0	0	4	59	102	29	14	49	14	17	11	9	8	21	39
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,42	0,43	0,00	0,00	1,72	25,37	43,86	12,47	6,02	21,56	5,88	0,00	4,62	3,78	3,36	8,82	16,38
A38	Šarlach	abs.	11	10	14	4	7	9	3	14	5	3	0	3	3	2	8	1	1	0	2	2
		rel.	4,51	4,1	5,74	1,68	3,01	3,87	1,29	6,02	2,15	1,29	0,00	1,29	1,32	0,84	3,36	0,42	0,42	0,00	0,84	0,84
B01	Ovčie kiahne	abs.	433	397	904	293	578	459	406	683	373	572	491	474	365	890	533	359	433	374	665	414
		rel.	177,53	162,77	370,64	123,06	248,54	197,37	174,58	293,69	160,39	245,96	211,13	203,82	160,60	373,80	223,86	150,78	181,86	157,08	278,88	173,88
B02	Plazivec pásový	abs.	49	56	66	64	98	57	76	67	54	46	47	64	54	52	45	33	40	102	80	104
		rel.	20,09	22,96	27,06	26,88	42,14	24,51	32,68	28,81	23,22	19,78	20,21	27,52	23,76	21,84	0,00	13,86	16,80	42,84	33,60	43,68
B05	Ošýpky	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2	62
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42	0,84	26,04
B06	Ružienka	abs.	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B26	Mumps	abs.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	22	3	2	0	0	1
		rel.	0,00	0,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,68	9,24	1,26	0,84	0,00	0,00	0,42
J10-J11	Chrípka a akútne respiračné ochorenia	abs.	64656	60459	43027	76182	67283	66677	73689	83139	79648	97270	78055	73072	66577	87703	55719	83536	69911	77092	72712	73337
		rel.	26508,96	24788,2	17641,1	31996,4	28931,7	28671,11	31686,27	35749,77	34248,64	41826,10	33563,65	31420,96	29293,88	36835,26	53979,65	77241,76	69142,91	72064,91	67233,32	63281,33

Vývoj vybraných prenosných ochorení na území okresov Košice I - IV za posledných 20 rokov																						
Kód MKC H	Ochorenie	Množstvo	ROK																			
			2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
<i>Neuroinfekcie</i>																						
A39	Meningokoková infekcia	abs.	3	1	1	2	0	1	3	3	3	0	0	0	0	2	0	0	1	0	1	0
		rel.	1,23	0,41	0,41	0,84	0,00	0,43	1,29	1,29	1,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,84	0,00	0,00	0,42	0,00	0,42	0,00
A87	Vírusová meningitída	abs.	4	3	5	2	5	2	9	1	8	1	3	7	14	20	2	2	6	4	0	1
		rel.	6,56	1,23	2,05	0,84	2,15	0,86	3,87	0,43	3,44	0,43	1,29	3,01	6,16	8,40	0,84	0,84	2,52	1,68	0,00	0,42
A85-A86	Iné a nespecifikované encefalitidy	abs.	1	3	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
		rel.	0,41	1,23	0,41	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42
G00	Bakter. zápal mozg.plien nezatr.inde	abs.	6	8	2	5	4	8	6	11	6	9	7	6	9	8	4	9	13	9	7	11
		rel.	2,46	3,28	0,82	2,1	1,72	3,44	2,58	4,73	2,58	3,87	3,01	2,58	3,96	3,36	1,68	3,78	5,46	3,78	2,94	4,62
G61	Zápalová polyneuropatia	abs.	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	2	0	0	0	1	4	1	1	0	0
		rel.	0,41	0,41	0,00	0,00	0,43	0,43	0,43	0,00	0,00	0,43	0,86	0,00	0,00	0,00	0,42	1,68	0,42	0,42	0,00	0,00
<i>Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou</i>																						
A27	Leptospiróza	abs.	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0,00	2	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,43	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A32	Listerióza	abs.	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0
		rel.	0,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42	0,42	0,00	0,00
G63.0 M01	Lymská choroba	abs.	13	8	12	19	40	53	18	13	24	19	28	13	12	26	25	34	17	22	48	28
		rel.	5,33	3,28	4,92	7,98	17,2	22,79	7,74	5,59	10,32	8,17	12,04	5,59	5,28	10,92	10,50	14,28	7,14	9,24	20,16	11,76
A78	Q - horúčka	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A84.1	StredoEurópska kliešťová encefalitída	abs.	0	2	2	1	14	0	0	2	1	1	2	0	1	3	1	3	0	5	1	2
		rel.	0,00	0,82	0,82	0,42	6,02	0,00	0,00	0,86	0,43	0,43	0,86	0,00	0,44	1,26	0,42	1,26	0,00	2,10	0,42	0,84
B58	Toxoplazmóza	abs.	8	7	3	6	1	5	5	1	1	5	3	0	1	2	0	1	1	4	0	1
		rel.	3,28	2,87	1,23	2,52	0,43	2,15	2,15	0,43	0,43	2,15	1,29	0,00	0,44	0,84	0,00	0,42	0,42	1,68	0,00	0,42
B68	Tenióza	abs.	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Z20.3	Kontakt alebo ohrozenie besnotou	abs.	74	57	55	36	32	35	32	38	27	32	42	24	34	28	31	36	26	17	14	15
		rel.	30,34	23,37	22,55	15,12	13,76	15,05	13,76	16,34	11,61	13,76	18,06	10,32	14,96	11,76	13,02	15,12	10,92	7,14	5,88	6,30
<i>Nákazy kože a slizníc</i>																						
A33 -	Tetanus	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A48.0	Plynová flegmóna	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B86	Svrab Scabies	abs.	63	108	95	83	81	57	23	23	11	10	17	18	20	19	41	21	19	17	15	13
		rel.	25,83	44,28	38,95	34,86	34,83	24,51	9,89	9,89	4,73	4,30	7,31	7,74	8,80	7,98	17,22	8,82	7,98	7,14	6,30	5,46
<i>Iné</i>																						
A41	Iné septikémie	abs.	72	61	97	105	86	118	100	122	92	87	119	101	111	90	105	72	77	105	92	105
		rel.	29,52	25,01	39,77	44,1	36,98	50,74	43,00	52,46	39,56	37,41	51,17	43,43	48,84	37,80	44,10	30,24	32,34	44,10	38,64	44,10
A50.5	Syfilis	abs.	*	*	17	4	11	0	2	2	15	8	12	20	35	26	34	26	19	15	12	14
		rel.	*	*	6,97	1,68	4,73	0,00	0,86	0,86	6,45	3,44	5,16	8,60	15,40	10,92	14,28	10,92	7,98	6,30	5,04	5,88
Z21	Bezprízn. stav infekcie HIV	abs.	3	0	0	0	2	2	2	2	3	3	1	1	4	3	1	2	0	1	1	1
		rel.	1,23	0,00	0,00	0,00	0,86	0,86	0,86	0,86	1,29	1,29	0,43	0,43	1,76	1,26	0,42	0,84	0,00	0,42	0,42	0,42

* nesledovalo sa

Špecifická choroba viazaná na pohlavie v okresoch Košice I - IV v roku 2019

Tabuľka I.2.

Kód MKCH	Ochorenie	Choroba v roku 2019		z toho			
				muži		ženy	
		abs.	na 100000	abs.	na 100000	abs.	na 100000
1	2	3	4	5	6	7	8
A02	Iné infekcie salmonelami	194	81,48	91	79,17	103	82,40
A03	Bacilová dyzentéria	4	1,68	1	0,87	3	2,40
A04	Iné bakteriálne črevné inf.	578	242,76	324	281,88	254	203,20
A08	Vírusové a iné špecif. črevné infekcie	354	148,68	189	164,43	165	132,00
A09	Hnačka a gastroenteritída pravdepod. inf. pôvodu	280	117,60	111	96,57	169	135,20
A15-19	Tuberkulóza	11	4,62	8	6,96	3	2,40
A37	Divý kašeľ	39	16,38	15	13,05	24	19,20
A38	Šarlach	2	0,84	0	0,00	2	1,60
A40	Streptokoková septicémia	5	2,10	3	2,61	2	1,60
A41	Iné septicémie	105	44,10	63	54,81	42	33,60
A46	Ruža	32	13,44	21	18,27	11	8,80
A48	Iné bakteriálne choroby nezatriedene inde	7	2,94	4	3,48	3	2,40
A50-A53	Syfilis	14	5,88	12	10,44	2	1,60
A54	Gonokoková infekcia	15	6,30	15	13,05	0	0,00
A56	Iné sexuálne prenášané chlamýdiové infekcie	27	11,34	8	6,96	19	15,20
A59.0	Urogenitálna trichomonóza	3	1,26	0	0,00	3	2,40
A69.2	Lymeská choroba	23	9,66	11	9,57	12	9,60
A84.1	Stredoeurópska kliešťová encefalitída	2	0,84	2	1,74	0	0,00
A85.0	Enterovírusová encefalitída	1	0,42	1	0,87	0	0,00
A87.9	Nešpecifikovaná vírusová meningitída	1	0,42	1	0,87	0	0,00
A98.5	Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom	21	8,82	13	11,31	8	6,40
B01	Ovčie kiahne	414	173,88	221	192,27	193	154,40
B02	Plazivec pásový	104	43,68	50	43,50	54	43,20
B05.8	Osýpky s inými komplikáciami	62	26,04	33	28,71	29	23,20
B15	Akútna hepatitída A	2	0,84	1	0,87	1	0,80
B16.9	Akútna hepatitída B	5	2,10	3	2,61	2	1,60
B17.1	Akútna hepatitída C	1	0,42	1	0,87	0	0,00
B17.2	Akútna hepatitída E	12	5,04	8	6,96	4	3,20
B18.1	Chronická vírusová hepatitída B	2	0,84	1	0,87	1	0,80
B18.2	Chronická vírusová hepatitída C	17	7,14	12	10,44	5	4,00
B26.9	Parotitída bez komplikácií	1	0,42	1	0,87	0	0,00
B27	Infekčná mononukleóza	37	15,54	20	17,40	17	13,60
B37	Kandidóza	12	5,04	8	6,96	4	3,20
B58.8	Toxoplazmóza s postihnutím iných orgánov	1	0,42	0	0,00	1	0,80
B86	Svrab	13	5,46	5	4,35	8	6,40
G00	Bakteriálny zápal mozg. plien	11	4,62	7	6,09	4	3,20
G51	Poruchy spánkového nervu	2	0,84	1	0,87	1	0,80
G63.0	Polyneuropatia pri inf. a parazitárnych chor. zotr. inde	5	2,10	2	1,74	3	2,40
J10.7	SARI	8	3,36	5	4,35	3	2,40
J10.9	Chríпка A (H1N1)	18	7,56	6	5,22	12	9,60
J13	Zápal pľúc vyvolaný Streptococcus pneumoniae	5	2,10	4	3,48	1	0,80
Z20.3	Kont. alebo ohroz. besnotou	15	6,30	5	4,35	10	8,00
Z21	Bezpríznakový stav infekcie HIV	1	0,42	1	0,87	0	0,00
Z22.5	Nosič vírusovej hepatitídy	10	4,20	6	5,22	4	3,20

Vekovo špecifická chorobnosť na prenosné choroby v okresoch Košice I - IV v roku 2019

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Vekové skupiny											Spolu
			0	1 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 +	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A02	Iné infekcie salmonelami	abs.	8	47	52	8	7	7	12	9	15	10	19	194
		rel.	349,52	509,95	439,92	72,16	64,47	57,12	34,08	22,41	44,85	21,20	45,98	81,48
A03	Bacilová dyzentéria	abs.	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4
		rel.	0,00	32,55	8,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,68
A04	Iné bakteriálne črevné infekcie	abs.	36	113	52	29	38	21	38	29	22	48	152	578
		rel.	1572,84	1226,05	439,92	261,58	349,98	171,36	107,92	72,21	65,78	101,76	367,84	242,76
A08	Vírusové a iné špecifik. črevné infekcie	abs.	91	143	35	7	9	7	12	7	4	12	27	354
		rel.	3975,79	1551,55	296,10	63,14	82,89	57,12	34,08	17,43	11,96	25,44	65,34	148,68
A09	Hnačka a gastroent. pravdep..inf.pôvodu	abs.	16	46	25	22	16	18	34	24	14	16	49	280
		rel.	699,04	499,10	211,50	198,44	147,36	146,88	96,56	59,76	41,86	33,92	118,58	117,60
A15-A19	Tubekulóza	abs.	0	0	0	0	0	1	1	3	2	1	3	11
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,16	2,84	7,47	5,98	2,12	7,26	4,62
A37	Divý kašeľ	abs.	0	0	1	0	0	2	9	7	8	6	6	39
		rel.	0,00	0,00	8,46	0,00	0,00	16,32	25,56	17,43	23,92	12,72	14,52	16,38
A38	Šarlach	abs.	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
		rel.	0,00	0,00	16,92	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,84
A40	Streptokoková septikémia	abs.	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	2	5
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	9,21	0,00	0,00	2,49	0,00	2,12	4,84	2,10
A41	Iné septikémie	abs.	10	4	1	5	1	2	6	13	28	34	105	
		rel.	436,90	43,40	8,46	45,10	9,21	8,16	5,68	14,94	38,87	59,36	82,28	44,10
A46	Ruža	abs.	0	0	0	0	0	0	2	5	4	5	16	32
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,68	12,45	11,96	10,60	38,72	13,44
A48	Iné bakteriálne choroby nezatriedene inde	abs.	0	0	0	0	0	0	2	1	2	1	1	7
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,68	2,49	5,98	2,12	2,42	2,94
A50-A53	Syfilis	abs.	0	0	0	0	0	2	3	2	2	2	3	14
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16,32	8,52	4,98	5,98	4,24	7,26	5,88
A54	Gonokoková infekcia	abs.	0	0	0	0	0	2	7	5	0	0	1	15
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16,32	19,88	12,45	0,00	0,00	2,42	6,30
A56	Iné sexuálne prenášané chlamýdiové choroby	abs.	0	0	0	2	2	8	11	3	1	0	0	27
		rel.	0,00	0,00	0,00	18,04	18,42	65,28	31,24	7,47	2,99	0,00	0,00	11,34
A59.0	Urogenitálna trichomonóza	abs.	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	3
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,68	0,00	0,00	2,12	0,00	1,26
A69.2	Lymeska choroba	abs.	0	6	5	3	1	0	0	1	4	0	3	23
		rel.	0,00	65,10	42,30	27,06	9,21	0,00	0,00	2,49	11,96	0,00	7,26	9,66
A84.1	Stredoeurópska kliešťová encefalitída	abs.	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	2
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,84	0,00	0,00	0,00	2,42	0,84
A85.0	Enterovírusová encefalitída	abs.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
		rel.	0,00	10,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42
A87.9	Nešpecifikovaná vírusová meningitída	abs.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
		rel.	0,00	10,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42
A98.5	Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom	abs.	0	0	0	0	0	0	6	5	2	5	3	21
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	17,04	12,45	5,98	10,60	7,26	8,82

Vekovo špecifická chorobnosť* na prenosné choroby v okresoch Košice I - IV v roku 2019

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Vekové skupiny											Spolu
			0	1 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 +	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
B01	Ovčie kiahne	abs.	15	176	176	28	8	3	3	4	0	0	1	414
		rel.	655,35	1909,60	1488,96	252,56	73,68	24,48	8,52	9,96	0,00	0,00	2,42	173,88
B02	Plazivec pásový	abs.	0	1	1	0	0	2	7	15	10	17	51	104
		rel.	0,00	10,85	8,46	0,00	0,00	16,32	19,88	37,35	29,90	36,04	123,42	43,68
B05.9	Osýpky bez komplikácií	abs.	19	20	6	3	3	0	0	7	3	1	0	62
		rel.	830,11	217,00	50,76	27,06	27,63	0,00	0,00	17,43	8,97	2,12	0,00	26,04
B15	Akútna hepatitída A	abs.	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,16	0,00	0,00	2,99	0,00	0,00	0,84
B16.9	Akútna hepatitída B	abs.	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	3	5
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,49	2,99	0,00	7,26	2,10
B17.1	Akútna hepatitída C	abs.	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42
B17.2	Akútna hepatitída E	abs.	0	0	0	0	0	0	0	3	2	1	6	12
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,47	5,98	2,12	14,52	5,04
B18.1	Chronická vírusová hepatitída B	abs.	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	9,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,42	0,84
B18.2	Chronická vírusová hepatitída C	abs.	0	0	0	0	3	5	5	4	0	0	0	17
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	27,63	40,80	14,20	9,96	0,00	0,00	0,00	7,14
B18.2	Chronická vírusová hepatitída C	abs.	0	0	0	0	3	5	5	4	0	0	0	17
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	27,63	40,80	14,20	9,96	0,00	0,00	0,00	7,14
B26.9	Parotitída bez komplikácií	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,99	0,00	0,00	0,42
B27	Infekčná mononukleóza	abs.	0	3	6	8	6	7	5	1	0	1	0	37
		rel.	0,00	32,55	50,76	72,16	55,26	57,12	14,20	2,49	0,00	2,12	0,00	15,54
B37	Kandidóza	abs.	4	1	0	2	0	0	0	2	0	1	2	12
		rel.	174,76	10,85	0,00	18,04	0,00	0,00	0,00	4,98	0,00	2,12	4,84	5,04
B58.8	Toxoplazmóza s postihnutím iných orgánov	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,99	0,00	0,00	0,42
B86	Svrab	abs.	0	0	2	0	1	0	2	1	0	0	7	13
		rel.	0,00	0,00	16,92	0,00	9,21	0,00	5,68	2,49	0,00	0,00	16,94	5,46
G00	Bakteriálny zápal mozgových plien	abs.	2	0	0	0	0	1	0	3	1	1	3	11
		rel.	87,38	0,00	0,00	0,00	0,00	8,16	0,00	7,47	2,99	2,12	7,26	4,62
G51	Poruchy spánkového nervu	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,12	2,42	0,84
G63.0	Polyneuropatia pri inf. a parazitárnych	abs.	0	1	1	2	0	0	0	0	0	0	1	5
		rel.	0,00	10,85	8,46	18,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,42	2,10
J10.7	SARI	abs.	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	3	8
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,49	2,99	6,36	7,26	3,36
J10.9	Chrípka A (H1N1)	abs.	0	0	0	1	0	1	2	3	2	4	5	18
		rel.	0,00	0,00	0,00	9,02	0,00	8,16	5,68	7,47	5,98	8,48	12,10	7,56
J13	Zápal pľúc vyvolaný Streptococcus pneumoniae	abs.	0	1	0	0	0	0	0	2	1	0	1	5
		rel.	0,00	10,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,98	2,99	0,00	2,42	2,10
Z20.3	Kontakt alebo ohroz.besnotou	abs.	0	1	4	5	5	0	0	0	0	0	0	15
		rel.	0,00	10,85	33,84	45,10	46,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,30
Z21	Bezpríznakový stav infekcie HIV	abs.	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42
Z22.5	Nosič vírusovej hepatitídy	abs.	0	0	0	0	0	0	0	5	2	2	1	10
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,45	5,98	4,24	2,42	4,20

Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v okresoch Košice I - IV v roku 2019

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Mesiac												Spolu
			Január	Február	Marec	Apríl	Máj	Jún	Júl	August	September	Október	November	December	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
A02	Iné infekcie salmonelami	abs.	5	10	4	16	11	16	19	17	17	49	20	10	194
		%	2,58	5,15	2,06	8,25	5,67	8,25	9,79	8,76	8,76	25,26	10,31	5,15	100,00
A03	Bacilová dyzentéria	abs.	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1	0	4
		%	0,00	0,00	25,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25,00	25,00	0,00	25,00	0,00	100,00
A04	Iné bakteriálne črevné infekcie	abs.	53	27	46	34	47	44	62	55	70	52	55	33	578
		%	9,17	4,67	7,96	5,88	8,13	7,61	10,73	9,52	12,11	9,00	9,52	5,71	100,00
A08	Vírusové a iné špecifick. črevné infekcie	abs.	43	27	31	30	24	23	21	23	50	35	26	21	354
		%	12,15	7,63	8,76	8,47	6,78	6,50	5,93	6,50	14,12	9,89	7,34	5,93	100,00
A09	Hnačka a gastroent. pravdep. inf.pôvodu	abs.	27	11	8	15	22	28	41	28	35	14	30	21	280
		%	9,64	3,93	2,86	5,36	7,86	10,00	14,64	10,00	12,50	5,00	10,71	7,50	100,00
A15-A19	Tuberkulóza	abs.	1	0	0	0	0	0	2	3	1	1	2	1	11
		%	9,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18,18	27,27	9,09	9,09	18,18	9,09	100,00
A37	Divý kašeľ	abs.	6	2	4	3	6	2	3	2	2	5	3	1	39
		%	15,38	5,13	10,26	7,69	15,38	5,13	7,69	5,13	5,13	12,82	7,69	2,56	100,00
A38	Šarlach	abs.	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A40	Streptokoková septikémia	abs.	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	5
		%	0,00	20,00	20,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20,00	20,00	100,00
A41	Iné septikémie	abs.	7	8	7	9	6	9	13	15	8	12	9	2	105
		%	6,67	7,62	6,67	8,57	5,71	8,57	12,38	14,29	7,62	11,43	8,57	1,90	100,00
A46	Ruža	abs.	0	0	4	1	0	7	3	7	3	1	5	1	32
		%	0,00	0,00	12,50	3,13	0,00	21,88	9,38	21,88	9,38	3,13	15,63	3,13	100,00
A48	Iné bakteriálne choroby nezatriedene inde	abs.	0	0	1	1	0	1	2	0	2	0	1	0	7
		%	0,00	0,00	14,29	14,29	0,00	14,29	14,29	28,57	0,00	14,29	0,00	0,00	100,00
A50-A53	Syfilis	abs.	2	1	0	1	3	0	0	2	4	1	0	0	14
		%	14,29	7,14	0,00	7,14	21,43	0,00	0,00	14,29	28,57	7,14	0,00	0,00	100,00
A54	Gonokoková infekcia	abs.	1	0	0	1	3	1	1	2	3	3	0	0	15
		%	6,67	0,00	0,00	6,67	20,00	6,67	6,67	13,33	20,00	20,00	0,00	0,00	100,00
A56	Iné sexuálne prenášané chlamýdiové choroby	abs.	0	1	0	2	4	3	3	4	1	5	3	1	27
		%	0,00	3,70	0,00	7,41	14,81	11,11	11,11	14,81	3,70	18,52	11,11	3,70	100,00
A59.0	Urogenitálna trichomonóza	abs.	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	3
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	33,33	0,00	0,00	0,00	0,00	33,33	33,33	0,00	100,00
A69.2	Lymeská choroba	abs.	0	0	0	0	5	5	2	6	2	2	1	0	23
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	21,74	21,74	8,70	26,09	8,70	8,70	4,35	0,00	100,00
A84.1	Stredo európska kliešťová encefalitída	abs.	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A85.0	Enterovírusová encefalitída	abs.	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A87.9	Nešpecifikovaná vírusová meningitída	abs.	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A98.5	Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom	abs.	4	2	0	1	3	0	2	3	4	1	1	0	21
		%	19,05	9,52	0,00	4,76	14,29	0,00	9,52	14,29	19,05	4,76	4,76	0,00	100,00
B01	Ovčie kiahne	abs.	92	39	64	37	49	60	22	17	6	6	10	12	414
		%	22,22	9,42	15,46	8,94	11,84	14,49	5,31	4,11	1,45	1,45	2,42	2,90	100,00

Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v okresoch Košice I - IV v roku 2019

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Mesiac												Spolu
			Január	Február	Marec	Apríl	Máj	Jún	Júl	August	September	Október	November	December	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
B02	Plazivec pásový	abs.	11	9	9	12	10	8	8	7	11	6	8	5	104
		%	10,58	8,65	8,65	11,54	9,62	7,69	7,69	6,73	10,58	5,77	7,69	4,81	100,00
B05.9	Osýpky bez komplikácií	abs.	0	27	13	4	17	1	0	0	0	0	0	0	62
		%	0,00	43,55	20,97	6,45	27,42	1,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B15	Akútna hepatitída A	abs.	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2
		%	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B16.9	Akútna hepatitída B	abs.	0	0	0	1	1	1	0	0	2	0	0	0	5
		%	0,00	0,00	0,00	20,00	20,00	20,00	0,00	0,00	40,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B17.1	Akútna hepatitída C	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B17.2	Akútna hepatitída E	abs.	2	1	1	1	1	0	1	0	0	4	1	0	12
		%	16,67	8,33	8,33	8,33	8,33	0,00	8,33	0,00	0,00	33,33	8,33	0,00	100,00
B18.1	Chronická vírusová hepatitída B	abs.	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B18.2	Chronická vírusová hepatitída C	abs.	6	1	0	2	0	2	1	4	0	0	1	0	17
		%	35,29	5,88	0,00	11,76	0,00	11,76	5,88	23,53	0,00	0,00	5,88	0,00	100,00
B26.9	Parotitída bez komplikácií	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B27	Infekčná mononukleóza	abs.	5	2	2	2	3	6	5	0	3	4	4	1	37
		%	13,51	5,41	5,41	5,41	8,11	16,22	13,51	0,00	8,11	10,81	10,81	2,70	100,00
B37	Kandidóza	abs.	2	0	1	1	0	0	0	4	1	1	1	1	12
		%	16,67	0,00	8,33	8,33	0,00	0,00	0,00	33,33	8,33	8,33	8,33	8,33	100,00
B58.8	Toxoplazmóza s postihnutím iných orgánov	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	100,00
B86	Svrab	abs.	7	0	1	0	0	0	1	0	1	1	0	2	13
		%	53,85	0,00	7,69	0,00	0,00	0,00	7,69	0,00	7,69	7,69	0,00	15,38	100,00
G00	Bakteriálny zápal mozgových plien	abs.	0	0	2	1	2	2	2	0	0	0	0	2	11
		%	0,00	0,00	18,18	9,09	18,18	18,18	18,18	0,00	0,00	0,00	0,00	18,18	100,00
G51	Poruchy spánkového nervu	abs.	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	100,00
G63.0	Polyneuropatia pri inf. a parazitárnych chor. zatriedených inde	abs.	0	0	0	0	0	0	2	1	0	2	0	0	5
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40,00	20,00	0,00	40,00	0,00	0,00	100,00
J10.7	SARI	abs.	2	5	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	8
		%	25,00	62,50	0,00	12,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
J10.9	Chrípka A (H1N1)	abs.	9	8	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18
		%	50,00	44,44	5,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
J13	Zápal pľúc vyvolaný Streptococcus pneumoniae	abs.	1	0	0	2	0	0	0	0	0	2	0	0	5
		%	20,00	0,00	0,00	40,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40,00	0,00	0,00	100,00
Z20.3	Kontakt alebo ohroz.besnotou	abs.	0	0	1	1	4	2	2	3	1	0	0	1	15
		%	0,00	0,00	6,67	6,67	26,67	13,33	13,33	20,00	6,67	0,00	0,00	6,67	100,00
Z21	Bezpríznakový stav infekcie HIV	abs.	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
Z22.5	Nosič vírusovej hepatitídy	abs.	3	0	1	2	0	1	1	1	0	0	1	0	10
		%	30,00	0,00	10,00	20,00	0,00	10,00	10,00	10,00	0,00	0,00	10,00	0,00	100,00

Výskyt akútnych respiračných ochorení a chrípky v okresoch Košice I-IV v r. 2019

KT	Dg.	Vekové skupiny										SPOLU		Komplikácie		% hlásiacich lekárov	
		0 - 5		6 - 14		15 - 19		20-59		60 +		abs.	chor.na % hl.lekárov	abs.	%	D	P
		abs.	chor.na % hl.lekárov	abs.	chor.na % hl.lekárov	abs.	chor.na % hl.lekárov	abs.	chor.na % hl.lekárov	abs.	chor.na % hl.lekárov						
1.	ARO	582,00	5 862,12	398	2 458,97	231	1 916,17	340	501,16	40	232,30	1 591	1 450,67	12	0,75	46,75	72,50
	CHPO	9	90,65	13	80,32	18	149,31	12	17,69	0	0,00	52	47,41	0	0,00	0,00	0,00
2.	ARO	738	8 165,49	571	3 875,26	315	2 870,30	653	891,05	59	317,20	2 336	1 971,79	1	0,04	50,50	66,00
	CHPO	12	132,77	21	142,52	20	182,24	20	27,29	0	0,00	73	61,62	0	0,00	0,00	0,00
3.	ARO	891	8 704,35	701	4 200,64	393	3 161,85	626	810,10	92	469,08	2 703	2 163,74	0	0,00	53,25	74,75
	CHPO	11	107,46	17	101,87	21	168,95	11	14,23	0	0,00	60	48,03	0	0,00	0,00	0,00
4.	ARO	662	10 863,45	742	7 468,83	420	5 676,09	807	1 164,61	67	380,96	2 698	2 408,51	34	1,26	47,75	44,50
	CHPO	48	787,68	86	865,66	48	648,70	39	56,28	1	5,69	222	198,18	0	0,00	0,00	0,00
5.	ARO	2 780	31 720,10	1 333	9 329,51	453	4 256,75	1 097	1 467,85	136	716,98	3 999	3 309,97	48	1,20	51,50	64,00
	CHPO	71	810,12	94	657,89	39	366,48	55	73,59	0	0,00	259	214,37	0	0,00	0,00	0,00
6.	ARO	932	11 249,42	1 306	9 669,33	568	5 646,16	1 541	1 966,48	213	1 070,93	4 560	3 599,57	56	1,23	54,00	60,50
	CHPO	99	1 194,95	112	829,22	66	656,07	115	146,75	8	40,22	400	315,75	0	0,00	0,00	0,00
7.	ARO	1 027	13 099,80	1 459	11 415,33	753	7 910,05	1 113	1 676,43	131	777,42	4 483	4 176,93	54	1,20	45,75	57,25
	CHPO	171	2 181,17	204	1 596,11	132	1 386,62	138	207,86	15	89,02	660	614,94	0	0,00	0,00	0,00
8.	ARO	612	8 125,66	729	0,00	261	3 311,70	1 078	3 953,40	139	1 847,60	2 819	3 741,80	22	0,78	52,75	55,00
	CHPO	36	477,98	44	0,00	18	276,00	139	771,60	4	57,10	241	574,70	0	0,00	0,00	0,00
9.	ARO	552	7 103,02	503	3 970,18	265	2 808,28	859	974,38	93	415,63	2 272	1 594,19	21	0,92	60,75	56,75
	CHPO	36	463,24	34	268,36	32	339,11	71	80,54	8	35,75	181	127,00	0	0,00	0,00	0,00
10.	ARO	544	5 675,06	542	3 468,25	263	2 259,53	486	673,17	79	431,13	1 914	1 639,94	22	1,15	49,75	70,00
	CHPO	13	135,62	10	63,99	11	94,50	9	12,47	1	5,46	44	37,70	0	0,00	0,00	0,00
11.	ARO	478	5 209,82	524	3 503,20	259	2 324,80	626	889,44	72	403,06	1 959	1 721,76	7	0,36	48,50	67,00
	CHPO	18	196,19	21	140,40	16	143,62	21	29,84	0	0,00	76	66,80	0	0,00	0,00	0,00
12.	ARO	651	6 743,13	646	4 104,42	291	2 482,35	689	875,19	66	330,31	2 343	1 840,99	28	1,20	54,25	70,50
	CHPO	14	145,01	15	95,30	14	119,43	17	21,59	0	0,00	60	47,14	0	0,00	0,00	0,00
13.	ARO	631	6 226,83	778	4 709,30	308	2 503,10	607	778,20	70	353,59	2 394	1 898,56	14	0,58	53,75	74,00
	CHPO	6	59,21	4	24,21	3	24,38	5	6,41	0	0,00	18	14,27	0	0,00	0,00	0,00
14.	ARO	554	6 856,89	445	3 378,44	225	1 708,20	487	667,84	68	0,00	1 779	1 509,10	18	0,00	50,25	59,00
	CHPO	7	86,64	10	75,92	8	60,74	2	2,74	0	0,00	27	22,90	0	0,00	0,00	0,00
15.	ARO	213	3 223,68	314	2 915,02	147	1 364,67	282	563,26	60	472,18	1 016	1 255,32	14	1,38	34,50	48,25
	CHPO	4	60,54	6	55,70	5	46,42	3	5,99	0	0,00	17	21,00	0	0,00	0,00	0,00

Výskyt akútnych respiračných ochorení a chrípky v okresoch Košice I-IV v r. 2019

KT	Dg.	Vekové skupiny										SPOLU		Komplikácie		% hlásiacich lekárov	
		0 - 5		6 - 14		15 - 19		20-59		60 +		abs.	chor.na % hl.lekárov	abs.	%	D	P
		abs.	chor.na % hl.lekárov	abs.	chor.na % hl.lekárov	abs.	chor.na % hl.lekárov	abs.	chor.na % hl.lekárov	abs.	chor.na % hl.lekárov						
16.	ARO	704	7 450,63	507	3 291,30	232	1 506,08	377	490,17	33	169,05	1 853	1 490,32	0	0,00	53,00	69,00
	CHPO	3	31,75	1	6,49	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	3,22	0	0,00	0,00	0,00
17.	ARO	690	6 878,78	536	3 277,67	258	1 577,69	493	550,16	63	277,00	2 040	1 408,23	0	0,00	61,75	73,25
	CHPO	1	9,97	6	36,69	8	48,92	2	2,23	0	0,00	17	11,74	0	0,00	0,00	0,00
18.	ARO	634	8 534,13	382	3 154,08	191	1 577,04	389	381,58	56	0,00	1 652	1 002,40	0	0,00	70,25	54,25
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
19.	ARO	721	6 860,04	475	2 772,19	207	1 208,09	481	519,93	58	247,01	1 942	1 298,52	0	0,00	63,75	76,75
	CHPO	1	9,51	8	46,69	6	35,02	6	6,49	0	0,00	21	14,04	0	0,00	0,00	0,00
20.	ARO	811	7 356,90	560	3 116,02	257	1 430,03	447	517,69	67	305,73	2 142	1 534,55	14	0,65	59,50	80,50
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
21.	ARO	677	7 012,44	522	3 316,58	255	1 620,17	437	499,81	80	360,50	1 971	1 394,47	8	0,41	60,25	70,50
	CHPO	8	82,86	5	31,77	3	19,06	2	2,29	0	0,00	18	12,73	0	0,00	0,00	0,00
22.	ARO	709	7 068,19	529	3 234,87	242	1 479,85	385	517,66	66	349,64	1 931	1 606,08	5	0,26	51,25	73,25
	CHPO	1	9,97	1	6,12	0	0,00	1	1,34	0	0,00	3	2,50	0	0,00	0,00	0,00
23.	ARO	554	6 345,99	390	2 740,27	182	1 278,79	414	576,34	38	208,43	1 578	1 358,88	0	0,00	49,50	63,75
	CHPO	0	0,00	3	21,08	2	14,05	2	2,78	0	0,00	7	6,03	0	0,00	0,00	0,00
24.	ARO	537	5 109,35	329	1 920,11	190	1 108,88	404	484,17	50	236,09	1 510	1 119,41	15	0,99	57,50	76,75
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
25.	ARO	728	6 729,36	451	2 557,16	208	1 179,36	351	441,78	53	262,82	1 791	1 394,41	0	0,00	54,75	79,00
	CHPO	2	18,49	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
26.	ARO	584	6 070,66	354	2 257,18	170	1 083,95	408	446,27	42	181,00	1 558	1 054,16	7	0,45	63,00	70,25
	CHPO	1	10,39	1	6,38	3	19,13	2	2,19	0	0,00	6	4,06	0	0,00	0,00	0,00
27.	ARO	104	1 467,55	191	1 653,22	71	614,55	273	422,75	72	439,29	711	681,07	0	0,00	44,50	51,75
	CHPO	1	14,11	0	0,00	0	0,00	2	3,10	0	0,00	3	2,87	0	0,00	0,00	0,00
28.	ARO	623	6 430,30	351	2 222,23	157	993,99	301	410,73	32	172,04	1 464	1 235,75	0	0,00	50,50	70,75
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
29.	ARO	410	4 771,33	226	1 613,26	96	685,28	296	392,26	24	125,31	1 052	862,37	0	0,00	52,00	62,75
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
30.	ARO	388	4 949,10	254	1 987,32	110	860,65	239	567,91	11	102,98	1 002	1 472,82	0	0,00	29,00	57,25
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00

Výskyt akútnych respiračných ochorení a chrípky v okresoch Košice I-IV v r. 2019

KT	Dg.	Vekové skupiny										SPOLU		Komplikácie		% hlásiacich lekárov	
		0 - 5		6 - 14		15 - 19		20-59		60 +		abs.	chor.na % hl.lekárov	abs.	%	D	P
		abs.	chor.na % hl.lekárov	abs.	chor.na % hl.lekárov	abs.	chor.na % hl.lekárov	abs.	chor.na % hl.lekárov	abs.	chor.na % hl.lekárov						
31.	ARO	398	4 289,86	220	1 454,53	98	647,93	246	360,68	27	155,97	989	896,97	0	0,00	47,00	67,75
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
32.	ARO	276	3 567,22	168	1 331,89	81	642,16	192	326,68	10	67,04	727	765,17	0	0,00	40,50	56,50
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
33.	ARO	59	1 013,75	116	1 222,58	40	421,58	107	186,67	22	151,22	344	371,23	0	0,00	39,50	42,50
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	1,74	0	0,00	1	1,08	0	0,00	0,00	0,00
34.	ARO	372	5 007,41	191	1 577,04	92	759,62	220	374,33	19	127,37	894	940,94	0	0,00	40,50	54,25
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
35.	ARO	166	2 126,68	83	652,25	42	330,05	149	256,69	20	135,75	460	490,20	0	0,00	40,00	57,00
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
36.	ARO	151	1 884,91	87	666,15	44	336,90	146	257,97	19	132,27	447	488,56	0	0,00	39,00	58,50
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
37.	ARO	256	3 445,96	227	1 874,28	113	933,01	229	328,76	9	50,91	834	740,63	6	0,72	48,00	54,25
	CHPO	6	80,76	5	41,28	1	8,26	1	1,44	0	0,00	13	11,54	0	0,00	0,00	0,00
38.	ARO	596	6 217,53	537	3 436,25	237	1 516,56	408	559,51	51	275,56	1 829	1 551,52	10	0,55	50,25	70,00
	CHPO	6	62,59	10	63,99	7	44,79	2	2,74	0	0,00	25	21,21	0	0,00	0,00	0,00
39.	ARO	610	6 933,08	756	5 270,57	322	2 244,87	347	525,53	25	149,18	2 060	1 929,90	31	1,50	45,50	64,25
	CHPO	10	113,66	7	48,80	5	34,86	4	6,06	0	0,00	26	24,36	0	0,00	0,00	0,00
40.	ARO	673	6 382,55	812	4 723,61	400	2 326,90	526	779,50	112	653,94	2 523	2 312,83	11	0,44	46,50	77,00
	CHPO	14	132,77	19	110,53	21	122,16	10	14,82	0	0,00	64	58,67	0	0,00	0,00	0,00
41.	ARO	380	5 260,55	394	3 345,66	199	1 689,81	398	707,77	75	525,49	1 446	1 590,65	30	2,07	38,75	52,75
	CHPO	4	55,37	8	67,93	7	59,44	10	17,78	0	0,00	29	31,90	0	0,00	0,00	0,00
42.	ARO	311	4 731,39	348	3 247,48	169	1 577,08	340	574,95	59	393,10	1 227	1 283,50	17	1,39	40,75	48,00
	CHPO	7	106,49	11	102,65	5	46,66	6	10,15	0	0,00	29	30,34	0	0,00	0,00	0,00
43.	ARO	492	5 613,77	373	2 610,58	190	1 329,79	347	556,09	44	277,82	1 446	1 433,44	12	0,83	43,00	64,00
	CHPO	18	205,38	26	181,97	15	104,98	15	24,04	1	6,31	75	74,35	0	0,00	0,00	0,00
44.	ARO	442	4 909,04	275	1 873,46	145	987,83	187	316,22	22	146,58	1 071	1 120,32	0	0,00	40,75	65,75
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
45.	ARO	533	6 034,44	433	3 007,02	239	1 659,77	372	610,34	67	433,11	1 644	1 668,52	9	0,55	42,00	64,50
	CHPO	7	79,25	7	48,61	3	20,83	2	3,28	0	0,00	19	19,28	0	0,00	0,00	0,00

Výskyt akútnych respiračných ochorení a chrípky v okresoch Košice I-IV v r. 2019

KT	Dg.	Vekové skupiny										SPOLU		Komplikácie		% hlásiacich lekárov	
		0 - 5		6 - 14		15 - 19		20-59		60 +		abs.	chor.na % hl.lekárov	abs.	%	D	P
		abs.	chor.na % hl.lekárov	abs.	chor.na % hl.lekárov	abs.	chor.na % hl.lekárov	abs.	chor.na % hl.lekárov	abs.	chor.na % hl.lekárov						
46.	ARO	607	7 092,16	464	3 325,42	275	1 970,88	413	539,52	42	216,17	1 801	1 455,36	18	1,00	52,75	62,50
	CHPO	13	151,89	18	129,00	21	150,50	12	15,68	0	0,00	63	50,91	0	0,00	0,00	0,00
47.	ARO	562	6 362,77	407	2 826,46	196	1 361,15	393	585,55	75	440,28	1 633	1 505,06	13	0,80	46,25	64,50
	CHPO	3	33,96	3	20,83	4	27,78	0	0,00	1	5,87	11	10,14	0	0,00	0,00	0,00
48.	ARO	716	7 261,90	525	3 266,14	293	1 822,82	439	514,92	70	323,49	2 043	1 482,31	8	0,39	58,75	72,00
	CHPO	7	71,00	4	24,88	4	24,88	2	2,35	0	0,00	17	12,33	0	0,00	0,00	0,00
49.	ARO	860	7 076,19	689	3 477,44	394	1 988,55	583	720,62	85	413,95	2 611	1 996,37	31	1,19	55,75	88,75
	CHPO	8	65,83	9	45,42	14	70,66	17	21,01	1	4,87	49	37,47	0	0,00	0,00	0,00
50.	ARO	397	4 998,41	530	4 093,14	292	2 255,09	597	798,82	79	416,48	1 895	1 568,49	60	3,17	51,50	58,00
	CHPO	9	113,31	11	84,95	7	54,06	17	22,75	2	10,54	46	38,07	0	0,00	0,00	0,00
51.	ARO	632	6 862,69	508	3 383,61	225	1 498,64	511	778,19	77	462,01	1 953	1 839,77	51	2,61	45,25	67,25
	CHPO	4	43,43	3	19,98	3	19,98	1	1,52	0	0,00	11	10,36	0	0,00	0,00	0,00
52.	ARO	264	3 836,52	142	1 265,79	70	623,98	147	297,93	11	87,84	634	794,86	0	0,00	34,00	50,25
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00
spolu	ARO	28674	327173,40	25333	177302,63	12134	84924,41	21366	29804,24	22967	126226,93	73337	63281,33	707	0,96	49,4	64
	CHPO	689	7861,56	857	5998,04	590	4129,34	774	1079,68	42	230,83	2952	2547,23				

Vývoj vybraných prenosných ochorení na území okresu Košice okolie za posledných 20 rokov																						
Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota																				
			2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
A01	Brušný týfus a paratýfus	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A02	Iné infekcie salmonelami	abs.	235	210	231	177	219	174	274	337	198	100	73	60	132	89	91	88	109	131	108	97
		rel.	224,14	199,08	219,45	164,61	199,29	158,34	246,6	303,30	178,20	88,00	63,51	51,60	109,56	73,87	74,62	71,28	87,20	103,49	85,32	75,66
A03	Bacilová dyzentéria	abs.	34	23	35	7	13	4	5	6	10	9	26	20	19	12	26	12	5	7	14	18
		rel.	32,43	21,80	33,25	6,51	11,83	3,64	4,50	5,40	9,00	7,92	22,62	17,20	15,77	9,96	21,32	9,72	4,00	5,53	11,06	14,04
A04	Iné bakt. črevné infekcie	abs.	56	62	112	38	70	53	81	55	44	59	43	68	70	102	118	153	202	223	235	
		rel.	53,41	58,78	106,40	35,34	63,70	48,23	72,90	49,50	39,60	38,72	51,33	36,98	56,44	58,10	83,64	95,58	122,40	159,58	176,17	183,30
A05	Iné bakt. otravy potravinami	abs.	11	14	10	38	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	10,49	13,27	9,50	35,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A09	Hnačka a gastroent. pravdepod.inf.pôvodu	abs.	66	40	184	315	222	222	227	233	259	223	353	346	359	334	304	328	290	304	259	197
		rel.	62,95	37,92	174,80	292,95	202,02	202,02	204,30	209,70	233,10	196,24	307,11	297,56	277,22	249,28	265,68	232,00	240,16	204,61	153,66	
B15	Akútna hepatitída A	abs.	137	71	9	15	18	13	48	39	3	14	112	57	17	36	43	21	32	7	2	0
		rel.	130,67	67,31	8,55	13,95	16,38	11,83	43,20	35,10	2,70	12,32	97,44	49,02	14,11	29,88	35,26	17,01	25,60	5,53	1,58	0,00
B16	Akútna hepatitída B	abs.	6	5	13	8	0	5	4	5	2	3	0	3	3	1	0	0	0	0	2	1
		rel.	5,72	4,74	12,35	7,44	0,00	4,55	3,60	4,50	1,80	2,64	0,00	2,58	2,49	0,83	0,00	0,00	0,00	0,00	1,58	0,78
B17.1	Akútna hepatitída C	abs.	1	4	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
		rel.	0,95	3,79	6,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,80	0,00	0,00	0,00
B19	Nešpecifikovaná vírusová hepatitída	abs.	5	5	1	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	4,75	4,74	0,95	2,79	0,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A15-19	Tuberkulóza	abs.	*	*	*	27	3	12	1	16	13	1	8	5	1	2	3	6	3	2	6	4
		rel.	*	*	*	25,11	2,73	10,92	0,90	14,40	11,70	0,88	6,96	4,30	0,83	1,66	2,46	4,86	2,40	1,58	4,74	3,12
A36	Difitéria	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,78
A37	Divý kašeľ	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	13	29	7	2	4	4	9	6	2	3	7	11
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11,70	25,52	6,09	1,72	3,32	3,32	7,38	4,86	1,60	2,37	5,53	8,58
A38	Šarlach	abs.	1	11	11	3	2	0	3	4	7	0	4	0	0	0	2	5	0	0	2	0
		rel.	0,95	10,43	10,45	2,79	1,82	0,00	2,70	3,60	6,30	0,00	3,48	0,00	0,00	0,00	1,64	4,05	0,00	0,00	1,58	0,00
B01	Ovčie kiahne	abs.	360	414	412	370	673	255	130	237	196	309	247	177	215	369	383	328	235	197	461	243
		rel.	343,37	392,47	391,40	344,10	612,43	232,05	117,00	213,30	176,40	271,92	214,89	152,22	178,45	306,27	314,06	265,68	188,00	155,63	364,19	189,54
B02	Plazivec pásový	abs.	48	42	40	34	43	37	25	32	34	18	18	27	23	21	23	13	15	39	65	55
		rel.	45,78	39,82	38,00	31,62	39,13	33,67	22,50	28,80	30,60	15,84	15,66	23,22	19,09	17,43	18,86	10,53	12,00	30,81	51,35	42,90
B05	Osýpky	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20,28
B06	Ružienka	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B26	Mumps	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	116	267	12	0	3
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	95,12	216,27	9,60	0,00	2,34
J10-11	Chripka a akútne respiračné ochorenia	abs.	23380	25852	19084	33624	36965	36484	36898	31879	36249	39800	25808	29769	25777	26499	22146	25230	22836	25811	25317	22416
		rel.	22299,80	24507,70	18129,80	31270,3	33638,2	33200,4	33208,2	28691,10	32624,10	35024,00	22711,04	25601,34	21394,9	21994,17	18159,72	20436,30	18268,80	20390,69	20000,43	17484,48

Vývoj vybraných prenosných ochorení na území okresu Košice okolie za posledných 20 rokov

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
			4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
A39	Meningokoková infekcia	abs. 4	6	2	1	0	2	2	3	0	2	0	2	4	0	2	2	2	0	1	1	
		rel. 3,82	5,69	1,90	0,93	0,00	1,82	1,80	2,70	0,00	1,76	0,00	1,72	3,32	0,00	1,64	1,62	1,60	0,00	0,79	0,78	
A87	Vírusová meningitída	abs. 5	2	1	2	1	4	4	5	9	5	0	3	3	15	2	3	0	2	5	0	
		rel. 4,77	1,90	0,95	1,86	0,91	3,64	3,60	4,50	8,10	4,40	0,00	2,58	2,49	12,45	1,64	2,43	0,00	1,58	3,95	0,00	
A85-86	Iné a nešpecifikované encefalitídy	abs. 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		rel. 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
G00	Bakter. zápal mozg.plien nezatr.inde	abs. 1	0	4	4	2	0	2	6	5	0	0	1	1	3	2	0	1	3	2	2	
		rel. 0,95	0,00	3,79	3,72	1,82	0,00	1,80	5,40	4,50	0,00	0,00	0,86	0,83	2,49	1,64	0,00	0,80	2,37	1,58	1,56	
G61	Zápalová polyneuropatia	abs. 0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	1	
		rel. 0,00	0,95	0,00	0,00	0,91	0,91	0,00	0,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,81	0,00	1,58	0,79	0,00	
A27	Leptospiroza	abs. 0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	2	0	2	2	0	3	1	0	1	2,00	
		rel. 0,00	0,00	0,00	0,00	0,91	0,00	0,00	0,00	1,80	0,00	1,74	0,00	1,66	1,66	0,00	2,43	0,80	0,00	0,79	1,56	
A32	Listerióza	abs. 0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	
		rel. 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,79	0,00	
A69+G63+M01.2	Lymeská choroba	abs. 18	6	6	17	11	15	7	4	8	3	11	4	7	4	10	6	5	6	9	17	
		rel. 17,17	5,69	5,70	15,81	10,01	13,65	6,30	3,60	7,20	2,64	9,57	3,44	5,81	3,32	8,20	4,86	4,00	4,74	7,11	13,26	
A78	Q - horúčka	abs. 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		rel. 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
A84.1	Stredo európska kliešťová encefalitída	abs. 2	1	2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	2	0	1	1	42	0	0	1	
		rel. 1,91	0,95	1,90	0,93	1,82	0,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,66	0,00	0,82	0,81	33,60	0,00	0,00	0,78	
B58	Toxoplazmóza	abs. 7	5	2	0	3	2	3	5	0	0	2	0	1	0	3	3	1	1	0	0	
		rel. 6,68	4,74	1,90	0,00	2,73	1,82	2,70	4,50	0,00	0,00	1,74	0,00	0,83	0,00	2,46	2,43	0,80	0,79	0,00	0,00	
B68	Tenióza	abs. 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		rel. 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Z20.3	Kontakt alebo ohrozenie besnotou	abs. 23	21	19	15	20	17	13	21	38	21	24	20	35	18	21	17	27	28	26	26	
		rel. 21,94	19,91	18,05	13,95	18,20	15,47	11,70	18,90	34,20	18,48	20,88	17,20	29,05	14,94	17,22	13,77	21,60	22,12	20,54	20,28	
A33-35	Tetanus	abs. 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		rel. 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
A48.0	Plynová flegmóna	abs. 0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		rel. 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
A50-53	Syfilis	abs. *	*	3	3,00	1	0	0	3	8	11	7	20	12	13	8	7	5	8	4	4	
		rel. *	*	2,85	2,79	0,91	0,00	0,00	2,70	7,04	9,57	6,02	16,6	9,96	10,66	6,48	5,60	3,95	6,32	3,12	3,12	
B86	Svrab	abs. 65	52	38	21	27	23	18	11	10	19	6	1	8	4	53	16	25	20	42	45	
		rel. 62,00	49,30	36,10	19,53	24,57	20,93	16,20	9,90	9,00	16,72	5,22	0,86	6,64	3,32	43,46	12,96	20,00	15,80	33,18	35,10	
A41	Iné septikémie	abs. 0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	1	0	5	0	1	0	1	
		rel. 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,72	0,00	0,83	0,00	4,05	0,00	0,79	0,00	0,78	
Z21	Bezpríznakový stav infekcie HIV	abs. 0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	
		rel. 0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,82	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

* nesledovalo sa

Špecifická chorobnosť viazaná na pohlavie v okrese Košice okolie v roku 2019

Kód MKCH	Ochorenie	Chorobnosť v roku 2019		Muži		Ženy	
		abs.	na 100000	abs.	na 100000	abs.	na 100000
1	2	3	4	5	6	7	8
A02	Iné infekcie salmonelami	97	75,66	49	76,44	48	73,92
A03	Bacilová dyzentéria	18	14,04	7	10,92	11	16,94
A04	Iné bakteriálne črevné infekcie	235	183,30	128	199,68	107	164,78
A07.1	Giardióza	2	1,56	0	0,00	2	3,08
A08	Vírusové a iné špecifikované črevné infekcie	232	180,96	123	191,88	109	167,86
A09	Hnačka a gastroent. pravdepod. inf. pôvodu	197	153,66	97	151,32	100	154,00
A15-19	Tuberkulóza	4	3,12	3	4,68	1	1,54
A27	Leptospiróza	2	1,56	1	1,56	1	1,54
A36.9	Nešpecifikovaná diftéria	1	0,78	1	1,56	0	0,00
A37	Divý kašeľ	11	8,58	5	7,80	6	9,24
A39.0	Meningokoková meningitída	1	0,78	1	1,56	0	0,00
A40.3	Septikémia vyvolaná streptokokom pneumónie	1	0,78	1	1,56	0	0,00
A41.1	Septikémia vyvolaná inými špecif. stafylokokmi	1	0,78	0	0,00	1	1,54
A46	Ruža	28	21,84	15	23,40	13	20,02
A48	Legionárska choroba	3	2,34	3	4,68	0	0,00
A50-53	Syfilis	4	3,12	4	6,24	0	0,00
A54	Gonokoková infekcia	3	2,34	3	4,68	0	0,00
A56	Iné sexuálne prenášané chlamýdiové choroby	10	7,80	4	6,24	6	9,24
A59	Trichomonóza	2	1,56	0	0,00	2	3,08
A69.2	Lymeská choroba	17	13,26	7	10,92	10	15,40
A84.1	Stredoeurópska kliešťová encefalitída	1	0,78	1	1,56	0	0,00
A98.5	Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom	14	10,92	10	15,60	4	6,16
B01	Ovčie kiahne	243	189,54	133	207,48	110	169,40
B02	Plazivec pásový	55	42,90	25	39,00	30	46,20
B05	Osýpky - Morbilli	26	20,28	5	7,80	21	32,34
B16	Akútna hepatitída B	1	0,78	0	0,00	1	1,54
B17.2	Akútna hepatitída E	6	4,68	3	4,68	3	4,62
B18.2	Chronická vírusová hepatitída C	2	1,56	2	3,12	0	0,00
B26	Mumps - Parotitis epidemica	3	2,34	2	3,12	1	1,54
B27	Infekčná mononukleóza	21	16,38	9	14,04	12	18,48
B86	Svrab	45	35,10	29	45,24	16	24,64
G00.1	Pneumokokový zápal mozgových plien	2	1,56	2	3,12	0	0,00
G51	Poruchy spánkového nervu	6	4,68	3	4,68	3	4,62
J10.7	SARI	5	3,90	2	3,12	3	4,62
J10.9	Chríпка A(H1N1)	8	6,24	8	12,48	0	0,00
J13	Zápal pľúc vyvolaný Str. pneumoniae	1	0,78	1	1,56	0	0,00
Z20.3	Kontakt alebo ohrozenie besnotou	26	20,28	16	24,96	10	15,40
Z22.5	Nosič vírusovej hepatitídy	16	12,48	13	20,28	3	4,62

Vekovo špecifická chorobnosť na prenosné choroby v okrese Košice okolie v roku 2019

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Vekové skupiny											Spolu
			0	1 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 +	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A02	Iné infekcie salmonelami	abs.	9	19	25	6	9	5	4	1	7	6	6	97
		rel.	516,06	280,25	283,00	71,10	111,42	61,30	21,00	4,94	43,12	39,54	37,02	75,66
A03	Bacilová dyzentéria	abs.	4	7	3	0	2	0	0	0	0	1	1	18
		rel.	229,36	103,25	33,96	0,00	24,76	0,00	0,00	0,00	0,00	6,59	6,17	14,04
A04	Iné bakteriálne črevné infekcie	abs.	51	81	32	15	12	9	5	9	9	3	9	235
		rel.	2924,34	1194,75	362,24	177,75	148,56	110,34	26,25	44,46	55,44	19,77	55,53	183,30
A07.1	Giardióza	abs.	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2
		rel.	0,00	14,75	11,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,56
A08	Vírusové a iné špecifik. črevné infekcie	abs.	88	79	13	4	5	3	0	3	5	14	18	232
		rel.	5045,92	1165,25	147,16	47,40	61,90	36,78	0,00	14,82	30,80	92,26	111,06	180,96
A09	Hnačka a gastroenteritída pravdep. infekčného pôvodu	abs.	28	52	15	11	27	11	7	8	10	12	16	197
		rel.	1605,52	767,00	169,80	130,35	334,26	134,86	36,75	39,52	61,60	79,08	98,72	153,66
A15-19	Tuberkulóza	abs.	0	1	0	0	0	0	0	1	0	2	0	4
		rel.	0,00	14,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,94	0,00	13,18	0,00	3,12
A27	Leptospiróza	abs.	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,94	6,16	0,00	0,00	1,56
A36.9	Nešpecifikovaná diftéria	abs.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
		rel.	57,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,78
A37	Divý kašeľ	abs.	0	0	1	0	0	0	2	3	1	1	3	11
		rel.	0,00	0,00	11,32	0,00	0,00	0,00	10,50	14,82	6,16	6,59	18,51	8,58
A39.0	Meningokoková meningitída	abs.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
		rel.	0,00	14,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,78
A40.3	Septikémia vyvolaná streptokokom pneumónie	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,17	0,78
A41.1	Septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokokmi	abs.	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,94	0,00	0,00	0,00	0,78
A46	Ruža	abs.	0	0	0	0	1	0	0	1	7	9	10	28
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	12,38	0,00	0,00	4,94	43,12	59,31	61,70	21,84
A48	Legionárska choroba	abs.	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	3
		rel.	0,00	0,00	0,00	11,85	0,00	0,00	0,00	9,88	0,00	0,00	0,00	2,34
A50-53	Syfílis	abs.	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	4
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	12,38	12,26	0,00	4,94	0,00	6,59	0,00	3,12

Vekovo špecifická chorobnosť na prenosné choroby v okrese Košice okolie v roku 2019

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	V e k o v é s k u p i n y												Spolu
			0	1 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 +		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
A54	Gonokoková infekcia	abs.	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	3	
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,50	4,94	0,00	0,00	0,00	2,34	
A56	Iné sexuálne prenášané chlamýdiové choroby	abs.	0	0	0	0	1	3	4	1	1	0	0	10	
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	12,38	36,78	21,00	4,94	6,16	0,00	0,00	7,80	
A59	Trichomonóza	abs.	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,88	0,00	0,00	0,00	1,56	
A69.2	Lymeská choroba	abs.	0	2	4	4	3	0	0	2	2	0	0	17	
		rel.	0,00	29,50	45,28	47,40	37,14	0,00	0,00	9,88	12,32	0,00	0,00	13,26	
A84.1	Stredo európska kliešťová encefalitída	abs.	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,94	0,00	0,00	0,00	0,78	
A98.5	Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom	abs.	0	0	0	0	2	3	2	1	1	3	2	14	
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	24,76	36,78	10,50	4,94	6,16	19,77	12,34	10,92	
B01	Ovčie kiahne	abs.	19	94	94	16	7	5	4	3	0	1	0	243	
		rel.	1089,46	1386,50	1064,08	189,60	86,66	61,30	21,00	14,82	0,00	6,59	0,00	189,54	
B02	Plazivec pásový	abs.	1	0	0	0	1	1	5	6	9	11	21	55	
		rel.	57,34	0,00	0,00	0,00	12,38	12,26	26,25	29,64	55,44	72,49	129,57	42,90	
B05	Osýpky - Morbilli	abs.	5	5	3	0	0	0	2	10	1	0	0	26	
		rel.	286,70	73,75	33,96	0,00	0,00	0,00	10,50	49,40	6,16	0,00	0,00	20,28	
B16	Akútna hepatitída B	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,16	0,00	0,00	0,78	
B17.2	Akútna hepatitída E	abs.	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	1	6	
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,94	12,32	13,18	6,17	4,68	
B18.2	Chronická vírusová hepatitída C	abs.	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2	
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,25	4,94	0,00	0,00	0,00	1,56	
B26	Mumps - Parotitis epidemica	abs.	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	3	
		rel.	57,34	0,00	0,00	0,00	0,00	24,52	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,34	
B27	Infekčná mononukleóza	abs.	0	4	2	4	8	3	0	0	0	0	0	21	
		rel.	0,00	59,00	22,64	47,40	99,04	36,78	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16,38	
B86	Svrab	abs.	8	14	7	9	6	0	0	0	0	0	1	45	
		rel.	458,72	206,50	79,24	106,65	74,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,17	35,10	

Vekovo špecifická chorobnosť na prenosné choroby v okrese Košice okolie v roku 2019

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	V e k o v é s k u p i n y											Spolu
			0	1 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 +	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
G00.1	Pneumokokový zápal mozgových plien	abs.	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	2
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,25	0,00	0,00	6,59	0,00	1,56
G51	Poruchy spánkového nervu	abs.	0	3	0	2	1	0	0	0	0	0	0	6
		rel.	0,00	44,25	0,00	23,70	12,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,68
J10.7	SARI	abs.	0	0	0	0	0	0	2	1	0	2	0	5
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,50	4,94	0,00	13,18	0,00	3,90
J10.9	Chripka A(H1N1)	abs.	0	0	0	0	1	0	2	4	0	1	0	8
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	12,38	0,00	10,50	19,76	0,00	6,59	0,00	6,24
J13	Zápal pľúc vyvolaný Str. pneumoniae	abs.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
		rel.	0,00	14,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,78
Z20.3	Kontakt alebo ohrozenie besnotou	abs.	3	6	7	6	2	0	1	0	0	1	0	26
		rel.	172,02	88,50	79,24	71,10	24,76	0,00	5,25	0,00	0,00	6,59	0,00	20,28
Z22.5	Nosič vírusovej hepatitídy	abs.	0	0	0	0	0	0	5	5	3	2	1	16
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	26,25	24,70	18,48	13,18	6,17	12,48

Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v okrese Košice okolie v roku 2019

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Mesiac												Spolu
			Január	Február	Marec	Apríl	Máj	Jún	Júl	August	September	Október	November	December	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
A02	Iné infekcie salmonelami	abs.	8	2	5	9	4	11	11	10	20	8	6	3	97
		%	8,25	2,06	5,15	9,28	4,12	11,34	11,34	10,31	20,62	8,25	6,19	3,09	100,00
A03	Bacilová dyzentéria	abs.	0	2	0	0	1	1	4	5	1	1	3	0	18
		%	0,00	11,11	0,00	0,00	5,56	5,56	22,22	27,78	5,56	5,56	16,67	0,00	100,00
A04	Iné bakteriálne črevné infekcie	abs.	8	9	12	14	23	23	40	22	27	29	17	11	235
		%	3,40	3,83	5,11	5,96	9,79	9,79	17,02	9,36	11,49	12,34	7,23	4,68	100,00
A07.1	Giardióza	abs.	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
		%	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A08	Vírusové a iné špecifik. črevné infekcie	abs.	20	22	18	26	13	16	13	27	31	17	15	14	232
		%	8,62	9,48	7,76	11,21	5,60	6,90	5,60	11,64	13,36	7,33	6,47	6,03	100,00
A09	Hnačka a gastroenteritída pravdep. infekčného pôvodu	abs.	11	7	9	7	5	16	38	26	35	11	16	16	197
		%	5,58	3,55	4,57	3,55	2,54	8,12	19,29	13,20	17,77	5,58	8,12	8,12	100,00
A15-19	Tubekulóza	abs.	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	4
		%	50,00	0,00	0,00	0,00	25,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25,00	0,00	100,00
A27	Leptospiroza	abs.	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	2
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	100,00
A36.9	Nešpecifikovaná diftéria	abs.	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A37	Divý kašeľ	abs.	1	3	1	1	0	1	2	1	0	1	0	0	11
		%	9,09	27,27	9,09	9,09	0,00	9,09	18,18	9,09	0,00	9,09	0,00	0,00	100,00
A39.0	Meningokoková meningitída	abs.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
		%	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A40.3	Septikémia vyvolaná streptokokom pneumónie	abs.	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A41.1	Septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokoki	abs.	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A46	Ruža	abs.	0	0	2	2	1	4	4	4	2	5	3	1	28
		%	0,00	0,00	7,14	7,14	3,57	14,29	14,29	14,29	7,14	17,86	10,71	3,57	100,00
A48	Legionárska choroba	abs.	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	3
		%	0,00	0,00	0,00	33,33	33,33	0,00	0,00	33,33	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A50-53	Syfilis	abs.	2	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4
		%	50,00	0,00	25,00	25,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00

Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v okrese Košice okolie v roku 2019

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Mesiac												Spolu
			Január	Február	Marec	Apríl	Máj	Jún	Júl	August	September	Október	November	December	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
A54	Gonokoková infekcia	abs.	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	3
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33,33	0,00	33,33	33,33	0,00	0,00	100,00
A56	Iné sexuálne prenášané chlamýdiové choroby	abs.	0	1	1	0	0	2	1	0	1	1	3	0	10
		%	0,00	10,00	10,00	0,00	0,00	20,00	10,00	0,00	10,00	10,00	30,00	0,00	100,00
A59	Trichomonóza	abs.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2
		%	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	100,00
A69.2	Lymeská choroba	abs.	0	0	0	0	1	10	4	1	1	0	0	0	17
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	5,88	58,82	23,53	5,88	5,88	0,00	0,00	0,00	100,00
A84.1	Stredoeurópska kliešťová encefalitída	abs.	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A98.5	Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom	abs.	0	0	0	1	0	3	4	1	1	0	4	0	14
		%	0,00	0,00	0,00	7,14	0,00	21,43	28,57	7,14	7,14	0,00	28,57	0,00	100,00
B01	Ovčie kiahne	abs.	58	23	26	28	38	43	11	2	0	2	7	5	243
		%	23,87	9,47	10,70	11,52	15,64	17,70	4,53	0,82	0,00	0,82	2,88	2,06	100,00
B02	Plazivec pásový	abs.	6	6	2	6	2	8	4	4	2	4	5	6	55
		%	10,91	10,91	3,64	10,91	3,64	14,55	7,27	7,27	3,64	7,27	9,09	10,91	100,00
B05	Osýpky - Morbilli	abs.	0	4	6	11	3	2	0	0	0	0	0	0	26
		%	0,00	15,38	23,08	42,31	11,54	7,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B16	Akútna hepatitída B	abs.	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B17.2	Akútna hepatitída E	abs.	1	0	0	2	2	0	1	0	0	0	0	0	6
		%	16,67	0,00	0,00	33,33	33,33	0,00	16,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B18.2	Chronická vírusová hepatitída C	abs.	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2
		%	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B26	Mumps - Parotitis epidemica	abs.	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
		%	0,00	66,67	33,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B27	Infekčná mononukleóza	abs.	1	0	2	3	5	3	2	0	1	2	2	0	21
		%	4,76	0,00	9,52	14,29	23,81	14,29	9,52	0,00	4,76	9,52	9,52	0,00	100,00
B86	Svrab	abs.	4	1	4	2	7	1	4	2	3	6	10	1	45
		%	8,89	2,22	8,89	4,44	15,56	2,22	8,89	4,44	6,67	13,33	22,22	2,22	100,00

Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v okrese Košice okolie v roku 2019															
Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Mesiac												Spolu
			Január	Február	Marec	Apríl	Máj	Jún	Júl	August	September	Október	November	December	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
G00.1	Pneumokokový zápal mozgových plien	abs.	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2
		%	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
G51	Poruchy spánkového nervu	abs.	0	0	0	0	1	0	0	0	2	1	1	1	6
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	16,67	0,00	0,00	0,00	33,33	16,67	16,67	16,67	100,00
J10.7	SARI	abs.	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	5
		%	20,00	60,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20,00	0,00	100,00
J10.9	Chripka A(H1N1)	abs.	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
		%	50,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
J13	Zápal pľúc vyvolaný Str. pneumoniae	abs.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
		%	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
Z20.3	Kontakt alebo ohrozenie besnotou	abs.	3	1	3	4	1	3	1	5	0	2	1	2	26
		%	11,54	3,85	11,54	15,38	3,85	11,54	3,85	19,23	0,00	7,69	3,85	7,69	100,00
Z22.5	Nosič vírusovej hepatitídy	abs.	0	0	1	2	0	1	1	1	3	3	3	1	16
		%	0,00	0,00	6,25	12,50	0,00	6,25	6,25	6,25	18,75	18,75	18,75	6,25	100,00

Výskyt akútnych respiračných ochorení a chrípky v okrese Košice okolie v roku 2019

KT	ARO/ CHPO	Veková skupina										Spolu		Komplikácie	
		0-5		6 - 14		15-19		20 - 59		60+		abs.	rel.	abs.	%
		abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1.	ARO	77	2090,6	94	1679,0	42	1420,6	93	416,1	33	459,2	339	786,4	5	1,5
	CHPO	4	108,6	1	17,9	0	0,0	0	0,0	1	13,9	6	13,9		
2.	ARO	154	4181,2	159	2840,0	85	2875,1	264	1181,1	128	1781,2	790	1832,6	5	0,6
	CHPO	13	353,0	11	196,5	5	169,1	72	322,1	47	654,0	148	343,3		
3.	ARO	154	4599,3	225	4420,7	140	5209,0	179	978,7	106	1802,9	804	2159,6	13	1,6
	CHPO	18	537,6	24	471,5	18	669,7	14	76,5	3	51,0	77	206,8		
4.	ARO	173	6673,7	173	4390,4	75	3604,4	208	1706,0	100	2551,2	729	2698,3	2	0,3
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	15	123,0	10	255,1	25	92,5		
5.	ARO	418	12900,0	415	8425,6	172	6612,9	369	2017,6	147	2500,2	1521	4148,3	7	0,5
	CHPO	13	401,2	28	568,5	4	153,8	56	306,2	32	544,3	133	362,7		
6.	ARO	302	10355,6	329	7421,7	165	7048,7	406	2497,4	165	3157,1	1367	4166,9	10	0,7
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	71	436,7	4	76,5	75	228,6		
7.	ARO	210	7839,7	360	8841,4	206	9580,8	335	2060,7	89	1702,9	1200	3827,6	5	0,4
	CHPO	17	634,6	31	761,3	27	1255,7	40	246,1	17	325,3	132	421,0		
8.	ARO	283	6501,5	291	4398,1	155	4436,2	295	1613,0	72	1224,6	1096	2542,4	3	0,3
	CHPO	27	620,3	23	347,6	14	400,7	19	103,9	3	51,0	86	199,5		
9.	ARO	253	6869,1	251	4483,2	104	3517,8	177	1244,3	40	874,7	825	2339,1	0	0,0
	CHPO	20	543,0	15	267,9	6	202,9	8	56,2	0	0,0	49	138,9		
10.	ARO	117	2911,9	232	3798,5	108	3348,6	123	672,5	48	816,4	628	1526,2	3	0,5
	CHPO	12	298,7	42	687,7	17	527,1	16	87,5	1	17,0	88	213,9		
11.	ARO	72	2389,2	160	3492,9	64	2645,8	67	471,0	23	503,0	386	1231,2	0	0,0
	CHPO	5	165,9	4	87,3	3	124,0	4	28,1	0	0,0	16	51,0		
12.	ARO	103	2796,5	151	2697,1	79	2672,1	109	766,3	41	896,6	483	1369,4	0	0,0
	CHPO	2	54,3	1	17,9	1	33,8	1	7,0	2	43,7	7	19,8		
13.	ARO	108	3225,5	162	3182,9	68	2530,1	118	580,7	53	811,3	509	1298,8	0	0,0
	CHPO	4	119,5	0	0,0	1	37,2	4	19,7	0	0,0	9	23,0		

Výskyt akútnych respiračných ochorení a chrípky v okrese Košice okolie v roku 2019

KT	ARO/ CHPO	Veková skupina										Spolu		Komplikácie	
		0-5		6 - 14		15-19		20 - 59		60+		abs.	rel.	abs.	%
		abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
14.	ARO	108	3225,5	176	3458,0	78	2902,1	94	462,6	26	398,0	482	1229,9	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	19,7	1	15,3	5	12,8		
15.	ARO	82	2449,0	124	2436,3	51	1897,6	93	572,1	20	382,7	370	1049,0	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	5	30,8	0	0,0	5	14,2		
16.	ARO	69	1873,4	97	1732,6	49	1657,4	74	455,2	20	382,7	309	830,0	11	3,6
	CHPO	0	0,0	1	17,9	0	0,0	5	30,8	0	0,0	6	16,1		
17.	ARO	78	2329,5	110	2161,2	35	1302,2	61	375,2	25	478,4	309	876,1	3	1,0
	CHPO	2	59,7	4	78,6	0	0,0	2	12,3	0	0,0	8	22,7		
18.	ARO	53	1582,9	112	2200,5	38	1413,9	87	475,7	21	357,2	311	835,4	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	1	37,2	2	10,9	0	0,0	3	8,1		
19.	ARO	49	1463,4	87	1709,3	40	1488,3	68	418,3	20	382,7	264	748,5	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
20.	ARO	82	2226,3	157	2804,3	67	2266,2	97	530,4	34	578,3	437	1115,1	1	0,2
	CHPO	3	81,5	2	35,7	3	101,5	15	82,0	7	119,1	30	76,6		
21.	ARO	78	2911,9	92	2259,5	54	2511,5	84	459,3	29	493,2	337	1011,7	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	11	60,1	5	85,0	16	48,0		
22.	ARO	82	2449,0	108	2121,9	39	1451,1	75	410,1	20	340,2	324	870,3	1	0,3
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
23.	ARO	61	1821,8	88	1729,0	32	1190,6	58	356,8	23	440,1	262	742,8	1	0,4
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	18,5	1	19,1	4	11,3		
24.	ARO	62	1851,7	107	2102,3	32	1190,6	46	283,0	9	172,2	256	725,8	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
25.	ARO	53	1582,9	71	1395,0	42	1562,7	51	313,7	17	325,3	234	663,4	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
26.	ARO	34	1450,6	42	1178,9	21	1116,2	46	323,4	11	240,5	154	561,4	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		

Výskyt akútnych respiračných ochorení a chrípky v okrese Košice okolie v roku 2019

KT	ARO/ CHPO	Veková skupina										Spolu		Komplikácie	
		0-5		6 - 14		15-19		20 - 59		60+		abs.	rel.	abs.	%
		abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
27.	ARO	16	682,6	32	898,2	9	478,4	39	239,9	7	133,9	103	350,4	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
28.	ARO	21	1045,3	15	491,2	9	558,1	34	185,9	18	306,1	97	330,0	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
29.	ARO	69	2060,7	26	510,8	20	744,1	37	202,3	17	289,1	169	453,9	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
30.	ARO	17	846,2	30	982,4	10	620,1	43	264,5	7	133,9	107	390,0	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
31.	ARO	24	796,4	38	829,6	16	661,5	32	225,0	8	174,9	118	376,4	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
32.	ARO	19	630,5	42	916,9	14	578,8	29	237,9	5	127,6	109	370,9	1	0,9
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
33.	ARO	17	564,1	28	611,3	15	620,1	28	229,6	5	127,6	93	316,4	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	43504,0	0	0,0	1	3,4		
34.	ARO	17	634,6	25	614,0	14	651,1	29	178,4	7	133,9	92	293,4	1	1,1
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	6,2	0	0,0	1	3,2		
35.	ARO	36	1075,2	17	334,0	7	260,4	28	106,0	16	188,4	104	230,8	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
36.	ARO	29	721,8	48	785,9	25	775,1	61	250,2	15	191,3	178	378,5	2	1,1
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	12,3	0	0,0	3	6,4		
37.	ARO	39	1058,9	61	1089,6	30	1014,7	37	227,6	11	210,5	178	478,1	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
38.	ARO	78	2117,7	120	2143,4	48	1623,6	86	423,2	26	398,0	358	870,0	1	0,3
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	19,7	2	30,6	6	14,6		
39.	ARO	82	2449,0	125	2456,0	48	1785,9	92	565,9	36	688,8	383	1085,9	5	1,3
	CHPO	0	0,0	2	39,3	0	0,0	14	86,1	10	191,3	26	73,7		

Výskyt akútnych respiračných ochorení a chrípky v okrese Košice okolie v roku 2019

KT	ARO/ CHPO	Veková skupina										Spolu		Komplikácie	
		0-5		6 - 14		15-19		20 - 59		60+		abs.	rel.	abs.	%
		abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
40.	ARO	75	2036,3	137	2447,0	48	1623,6	107	658,2	34	650,6	401	1077,1	1	0,2
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	11	67,7	6	114,8	17	45,7		
41.	ARO	73	2422,4	154	3361,9	51	2108,4	94	578,2	22	420,9	394	1182,8	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	24,6	0	0,0	4	12,0		
42.	ARO	91	3397,2	144	3536,6	41	1906,9	92	503,0	21	357,2	389	1167,8	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	21,9	0	0,0	4	12,0		
43.	ARO	70	2322,9	113	2466,9	55	2273,8	62	435,9	20	437,3	320	1020,7	1	0,3
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	14,1	0	0,0	2	6,4		
44.	ARO	48	1303,2	91	1625,4	39	1319,2	83	408,4	27	413,3	288	699,9	5	1,7
	CHPO	0	0,0	1	17,9	1	33,8	10	49,2	0	0,0	12	29,2		
45.	ARO	87	2598,3	159	3124,0	61	2269,6	88	541,3	33	631,4	428	1213,5	1	0,2
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	10	61,5	0	0,0	10	28,4		
46.	ARO	75	2613,2	132	3025,7	52	2257,2	122	667,1	60	1020,5	441	1283,2	1	0,2
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	9	49,2	0	0,0	9	26,2		
47.	ARO	87	3031,4	145	3323,7	48	2083,6	153	836,6	80	1360,6	513	1492,7	1	0,2
	CHPO	3	104,5	11	252,1	0	0,0	40	218,7	25	425,2	79	229,9		
48.	ARO	116	3233,4	151	2769,0	53	1840,5	107	585,1	43	731,3	470	1223,6	0	0,0
	CHPO	6	167,2	2	36,7	1	34,7	8	43,7	1	17,0	18	46,9		
49.	ARO	128	3243,6	201	3350,8	72	2273,0	122	600,4	31	474,5	554	1304,9	1	0,2
	CHPO	5	126,7	4	66,7	0	0,0	4	19,7	0	0,0	13	30,6		
50.	ARO	92	3663,5	122	3196,0	87	4316,0	142	898,4	31	610,1	474	1587,9	4	0,8
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
51.	ARO	202	4692,2	286	4370,5	100	2893,9	108	683,3	10	196,8	706	1773,8	2	0,3
	CHPO	14	325,2	14	213,9	10	289,4	2	12,7	0	0,0	40	100,5		
52.	ARO	47	1455,7	46	937,3	32	1234,7	71	449,2	27	531,4	223	659,2	0	0
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
Spolu	ARO	4970	150704,6	6861	136377,4	3045	116756,7	5603	32290,0	1937	33759,2	22416	62081,2	97	0,4
	CHPO	168	5094,2	221	4392,9	112	4294,5	494	2846,9	178	3102,3	1173	3248,6		

III.9 Nozokomiálne nákazy

Tab. III.9.1 Proporcia výskytu NN v lôžkových zariadeniach z počtu hospitalizovaných na území okresov Košice I–IV a okresu Košice – okolie v roku 2019

Názov PZS	Počet NN	Počet hospit.	%
CPLDZ Košice	0	356	0,00
DFN Košice	212	8456	2,51
Inštitút nukleárnej a molekulárnej medicíny	0	274	0,00
Nemocnica Košice Šaca a.s. I. súkromná nemocnica	72	17809	0,40
UN L. Pasteura Košice	321	51666	0,62
VŠOÚG sv. Lukáša n.o., Košice	23	1294	1,78
Východoslovenský onkologický ústav Košice a.s.	28	4904	0,57
Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb	129	12055	1,07
Železničná nemocnica s poliklinikou Košice	32	4222	0,76
Balmed s.r.o.	1	-	-
Spolu lôžkové zariadenia	818	101036	0,81
FMC – dialyzačné služby	1	10294	0,01
LOGMAN East a.s.	0	15351	0,00
MEDIALYZ, s.r.o.	0	8382	0,00
Spolu dialyzačné pracoviská	1	34027	0,00
Spolu	819	135063	0,61

Tab. III.9.2 Proporcia výskytu NN podľa oddelení z počtu hospitalizovaných na území okresov Košice I–IV a okresu Košice – okolie v roku 2019

Oddelenie	Počet NN	Počet hospit.	%
Angiológia	0	1434	0,00
Anesteziológia a intenzívna medicína	121	2828	4,28
Cievna chirurgia	4	1365	0,29
Dermatovenerológia	0	846	0,00
Dialyzačné	1	34027	0,00
Dlhodobó chorých	36	1467	2,45
Dom ošetrovateľskej služby	0	171	0,00
FBLR	4	3600	0,11
GeriatRIA	3	40	7,50
Gynekológia a pôrodnictvo	7	9454	0,07
Hematológia a transfuziológia	49	571	8,58
Hrudníková chirurgia	2	635	0,31
Chirurgia	63	11691	0,54
CPLDZ	0	356	0,00
Infektológia	6	1146	0,52
Interné (vnútorné lekárstvo)	119	9526	1,25
JIS kardiologická	1	152	0,66
JIS o novorodencov	23	373	6,17
JIS úrazová	1	368	0,27
Kardiochirurgia	36	1036	3,47
Kardiológia	22	6681	0,33
Klinická onkológia	5	2501	0,20
Maxilofaciálna chirurgia	2	394	0,51
Neonatológia	25	4759	0,53
Neurológia	13	5546	0,23
Neurochirurgia	23	1750	1,31
Nukleárna medicína	0	274	0,00
Očné	0	2035	0,00
Ortopédia	19	5466	0,35
Otorinolaryngológia	2	2473	0,08
PediatRIA	50	3604	1,39
Pediatrická anesteziológia a intenzívna medicína	66	316	20,89
Pediatrická hematológia a onkológia	2	663	0,30
Pediatrická chirurgia	1	703	0,14

Pediatická infektológia	24	895	2,68
Pediatická neurológia	18	891	2,02
Pediatická ORL	4	1011	0,40
Plastická a rekonštrukčná chirurgia	0	691	0,00
Pneumológia a ftizeológia	14	1134	1,23
Popáleninové	10	667	1,50
Psychiatria	5	2669	0,19
Pracovné lekárstvo	0	1125	0,00
Radiačná onkológia	9	783	1,15
Stomatológia	0	716	0,00
Transplantačné	4	305	1,31
Úrazová chirurgia	16	3037	0,53
Urológia	7	2820	0,25
Ústavná hospicová starostlivosť	2	68	2,94
Spolu	819	135063	0,61

Tab. III.9.3 Výpis hlásených NN podľa diagnózy na území okresov Košice I–IV a okresu Košice – okolie v roku 2019

Diagnóza MKCH	Diagnóza – slovom	Počet abs.	Proporcia %
A 03.1	Šigelóza zapríčinená <i>Shigella flexneri</i>	1	0,12
A 04.0	Infekcia enteropatogénnymi <i>Escherichia coli</i>	2	0,24
A 04.7	Enterokolitída zapríčinená <i>Clostridium difficile</i>	165	20,15
A 04.8	Iné špecifikované bakteriálne infekcie	1	0,12
A 08.0	Rotavírusová enteritída	42	5,13
A 08.1	Akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk	9	1,10
A 08.2	Adenovírusová enteritída	6	0,73
A 40.2	Septikémia vyvolaná <i>Streptokokom</i> zo skup. D	4	0,49
A 40.9	Nešpecifikovaná streptokoková pneumónia	1	0,12
A 41.0	Septikémia vyvolaná <i>Staphylococcus aureus</i>	18	2,20
A 41.1	Septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokokmi	41	5,01
A 41.2	Septikémia vyvolaná nešpecifikovanými stafylokokmi	2	0,24
A 41.4	Septikémia vyvolaná anaeróbmami	1	0,12
A 41.5	Septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi mikroorganizmami.	38	4,63
A 41.8	Iná špecifikovaná septikémia	1	0,12
A 41.9	Nešpecifikovaná septikémia	3	0,37
B 05.2	Osýpky komplikované zápalom pľúc	7	0,85
B 05.3	Osýpky komplikované zápalom stredného ucha	1	0,12
B 05.8	Osýpky s inými komplikáciami	5	0,61
B 05.9	Osýpky bez komplikácií	18	2,20
B 37.1	Pľúcna kandidóza	1	0,12
B 37.7	Kandidová septikémia	11	1,34
G 00.3	Stafylokoková meningitída	7	0,85
G 00.8	Iný bakteriálny zápal mozgových plien	3	0,37
H 05	Choroby očí	1	0,12
H 10.0	Mukopurulentná konjunktivitída	3	0,37
H 66	Hnisavý a nešpecifikovaný zápal stredného ucha	1	0,12
I 80	Zápal žíl – flebitis et trombophlebitis	4	0,49
J 00	Akútny zápal nosohltana	1	0,12
J 02	Akútny zápal hltana	9	1,10
J 03	Akútny zápal mandlí – Tonsilitis acuta	1	0,12
J 04	Akútny zápal hrtana a priedušnice	1	0,12
J 04.0	Akútny zápal hrtana	5	0,61
J 04.1	Akútny zápal priedušnice	2	0,24
J 13	Zápal pľúc vyvolaný <i>Streptococcus pneumoniae</i>	1	0,12
J 15.0	Pneumónia vyvolaná <i>Klebsiella pneumoniae</i>	7	0,85

J 15.1	Pneumónia vyvolaná Pseudomonas	26	3,17
J 15.2	Pneumónia vyvolaná Staphylococcus	33	4,03
J 15.4	Pneumónia vyvolaná inými streptokokmi	4	0,49
J 15.5	Pneumónia vyvolaná Escherichia coli	3	0,37
J 15.6	Pneumónia vyvolaná inými aeróbnymi gram-negatívnymi baktériami	14	1,71
J 15.8	Iná bakteriálna pneumónia	3	0,37
J 15.9	Nešpecifikovaná bakteriálna pneumónia	1	0,12
J 16.8	Pneumónia vyvolaná inými bližšie určenými infekčnými organizmami	7	0,85
J 18.0	Bližšie neurčená pneumónia	16	1,95
J 20.5	Akútna bronchitída vyvolaná respiračným syncyciálnym vírusom	2	0,24
J 20.8	Akútna bronchitída vyvolaná inými špecifikovanými organizmami	1	0,12
J 20.9	Bližšie neurčená akútna bronchitída	4	0,49
K 65	Zápal pobrušnice - Peritonitis	2	0,24
L 08	Iné lokálne infekcie kože a podkožného tkaniva	2	0,24
L 89	Dekubitálny vred	8	0,98
N 10	Akútna tubuloinstersticiálna nefritída	4	0,49
N 30.0	Akútna cystitída	16	1,95
N 30.9	Nešpecifikovaná cystitída	7	0,85
N 39.0	Infekcia močovej sústavy bez určenia miesta	31	3,79
P 36.2	Sepsa novorodenca vyvolaná Staphylococcus aureus	12	1,47
P 36.3	Sepsa novorodenca vyvolaná inými a nešpecifikovanými stafylokokmi	2	0,24
P 36.4	Sepsa novorodenca vyvolaná Escherichia coli	1	0,12
P 36.8	Iná bakteriálna sepsa novorodenca	1	0,12
T 80.2	Infekcie po infúzii, transfúzii a liečebnej injekcii	1	0,12
T 81.3	Rozpad operačnej rany nezatriedený inde	69	8,42
T 81.4	Infekcia po výkone nezatriedená inde	19	2,32
T 84.5	Infekcia a zápalová reakcia zapríčinená vnútornou kĺbovou protézou	5	0,61
T 84.6	Infekcia a zápalová reakcia zavinená vnútornou fixačnou pomôckou	2	0,24
Z 22.3	Nosič inej bližšie určenej bakteriálnej infekcie	39	4,76
Z 22.8	Nosič inej infekčnej choroby	60	7,33
Spolu		819	100,00

Tab. III.9.4 Výskyt NN podľa oddelení na území okresov Košice I–IV a okresu Košice – okolie v roku 2019 (lôžkové zariadenia)

Oddelenie	CLPDZ		DFN		INMM		Nemocnic a Šaca a.s.		UN L. Pasteura		VŠOÚG sv. Lukáša		VOÚ Košice		VÚSCH Košice		Železnič ná nemocnic a		Balmed s.r.o.		Spolu	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
	Angiológia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0
Anesteziológia a intenzívna medicína	0	0,00	0	0,00	0	0,00	14	11,57	30	24,79	0	0,00	8	6,61	66	54,55	3	2,48	0	0,00	121	14,79
Cievna chirurgia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	100,00	0	0,00	0	0,00	4	0,49
Dermatovenerológia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Dialyzačné	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Dlhodobó chorých	0	0,00	0	0,00	0	0,00	18	50,00	0	0,00	18	50,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	36	4,40
Doliečovacie	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Dom opatrovateľskej služby	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
FBLR	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	75,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	25,00	0	0,00	4	0,49
Geriatra	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	0,37
Gynekológia a pôrodníctvo	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	28,57	0	0,00	5	71,43	0	0,00	0	0,00	0	0,00	7	0,86
Hematológia a transfuziológia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	49	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	49	5,99
Hrudníková chirurgia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,24
Chirurgia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	5	7,94	42	66,67	0	0,00	0	0,00	0	0,00	16	25,40	0	0,00	63	7,70
CPLDZ	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Infektológia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	6	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	6	0,73

Interné (vnútorné) lekárstvo	0	0,00	0	0,00	0	0,00	7	5,88	102	85,71	0	0,00	0	0,00	0	0,00	10	0	0,00	119	14,55	
JIS kardiologická	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	100,00	0	0,00	0	0,00	1	0,12
JIS o novorodencov	0	0,00	23	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	23	2,81
JIS úrazová	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,12
Kardiochirurgia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	36	100,00	0	0,00	0	0,00	36	4,40
Kardiológia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	22	100,00	0	0,00	0	0,00	22	2,69
Klinická onkológia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	5	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	5	0,61
Maxilofaciálna chirurgia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,24
Neonatológia	0	0,00	25	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	25	3,06
Neurochirurgia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	23	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	23	2,81
Neurológia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	10	76,92	3	23,08	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	13	1,59
Nukleárna medicína	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Očné	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Ortopédia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	8	42,11	9	47,37	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	10,53	0	0,00	19	2,32
Otorinolaryngológia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	50,00	0	0,00	1	50,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,24
Pediatrica	0	0,00	49	98,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	2,00	50	6,11
Pediatrická anesteziológia a intenz. med.	0	0,00	66	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	66	8,07
Pediatrická hematológia a onkológia	0	0,00	2	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,24
Pediatrická chirurgia	0	0,00	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,12
Pediatrická infektológia	0	0,00	24	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	24	2,93
Pediatrická neurológia	0	0,00	18	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	18	2,20
Pediatrická ORL	0	0,00	4	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	0,49
Plastická a rek. chirurgia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Pneumológia a ftizeológia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	14	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	14	1,71
Popáleninové	0	0,00	0	0,00	0	0,00	10	100,0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	10	1,22
Psychiatria	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	5	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	5	0,61
Radiačná onkológia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	9		0	0,00	0	0,00	0	0,00	9	1,10
Stomatológia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Transplantačné	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	0,49
Úrazová chirurgia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	16	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	16	1,96
Urológia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	7	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	7	0,86
Ústavná hospic. starosl.	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,24
Spolu	0	0,00	212	25,92	0	0,00	72	8,80	321	39,24	23	2,81	28	3,42	129	15,77	32	3,91	1	0,12	818	100,0

Tab. III.9.4 Výskyt NN podľa oddelení na území okresov Košice I–IV a okresu Košice – okolie v roku 2019 (dialýzy)

Oddelenie	FMC - dialyzačné služby		LOGMAN East a.s.		MEDIALYZ s.r.o.		Spolu	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
dialýza	1	0,00	0	0,00	0	0,00	1	100,00
Spolu	1	100,00	0	0,00	0	0,00	1	100,00

Tab. III.9.5 Výskyt NN podľa oddelenia a lokalizácie infekcie v okresoch Košice I–IV a okrese Košice – okolie/rok 2019

Druh oddelenia	Lokalizácia infekcie																					
	črevná		dolné dýchacie cesty		gyneko- logické		horné dýchacie cesty		iné		infekcie v mieste chirurg. rany (IMCHV)		kože a sliznice (SST)		rany popáleniny		Sepsy (BSI)		Urologické (UTI)		spolu	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Angiológia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Anesteziológia a intenzívna medicína	12	9,92	52	42,98	0	0,00	2	1,65	22	18,18	6	4,96	3	2,48	0	0,00	20	16,53	4	3,31	121	15,77
Cievna chirurgia	1	25,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	75,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	0,48
Dermatovenerológia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Dialyzačné	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	100,00	0	0,00	1	0,12
Dlhodobochorých	30	83,33	1	2,78	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	2,78	0	0,00	0	0,00	2	5,56	2	5,56	36	4,40
Doliečovacie	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
DOS	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
FBLR	1	25,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	25,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	50,00	4	0,49
Geriatría	2	66,67	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	33,32	0	0,00	3	0,37
Gyn. a pôrodníctvo	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	6	85,71	0	0,00	0	0,00	1	14,29	0	0,00	7	0,85

Hematológia a transfuziológia	2	4,08	0	0,00	0	0,00	1	2,04	11	22,45	0	0,00	0	0,00	0	0,00	33	67,35	2	4,08	49	5,99
Hrudníková chirurgia	1	50,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	50,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,24
Chirurgia	23	36,51	2	3,17	0	0,00	1	1,59	7	11,11	20	31,75	0	0,00	0	0,00	4	6,35	6	9,52	63	7,70
CPLDZ	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Infektológia	2	33,33	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	16,67	1	16,67	0	0,00	0	0,00	1	16,67	1	16,67	6	0,73
Interné (vnútorné) lekárstvo	61	51,26	18	15,13	0	0,00	1	0,84	7	5,88	0	0,00	4	3,36	0	0,00	8	6,72	20	16,81	119	14,53
JIS kardiologická	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,12
JIS o novorodencov	1	4,35	4	17,39	0	0,00	0	0,00	10	43,48	0	0,00	0	0,00	0	0,00	8	34,78	0	0,00	23	2,81
JIS úrazová	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,12
Kardiochirurgia	2	5,56	1	2,78	0	0,00	0	0,00	6	16,67	21	58,33	0	0,00	0	0,00	6	16,67	0	0,00	36	4,40
Kardiológia	3	13,64	2	9,09	0	0,00	0	0,00	8	36,36	1	4,55	0	0,00	0	0,00	5	22,73	3	13,64	22	2,70
Klinická onkológia	0	0,00	1	20,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	20,00	1	20,00	0	0,00	2	40,00	0	0,00	5	0,61
Maxilofaciálna chir.	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	50,00	1	50,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,24
Neonatológia	2	8,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	12	48,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	11	44,00	0	0,00	25	3,05
Neurochirurgia	4	17,40	3	13,04	0	0,00	0	0,00	8	34,78	6	26,09	0	0,00	0	0,00	1	4,35	1	4,35	23	2,81
Neurológia	1	7,69	3	23,08	0	0,00	5	38,46	1	7,69	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	7,69	2	15,38	13	1,59
Nukleárna medicína	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Očné	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Ortopédia	2	10,53	2	10,53	0	0,00	0	0,00	0	0,00	14	73,68	1	5,26	0	0,00	0	0,00	0	0,00	19	2,32
Otorinolaryngológia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	50,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	50,00	0	0,00	2	0,24
Pediatria	27	54,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	4,00	0	0,00	19	38,00	0	0,00	2	4,00	0	0,00	50	6,11
Pediat. AIM	1	1,52	24	36,36	0	0,00	5	7,58	9	13,64	3	4,55	0	0,00	0	0,00	21	31,82	3	4,55	66	8,06
Pediat. hemaológia a onkológia	1	50,00	1	50,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,24
Pediatická chirurgia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	100,00	0	0,00	1	0,12
Pediatická infektol.	14	58,33	1	4,17	0	0,00	0	0,00	1	4,17	0	0,00	8	33,33	0	0,00	0	0,00	0	0,00	24	2,93
Ped. neurológia	11	61,11	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	22,22	0	0,00	1	5,56	0	0,00	2	11,11	0	0,00	18	2,20

Pediatická ORL	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	25,00	0	0,00	0	0,00	3	75,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	0,49
Plastická a rek. chir.	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Pneum. a ftiz.	12	85,71	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	7,14	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	7,14	0	0,00	14	1,71
Popáleninové	3	30,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	30,00	0	0,00	2	20,00	1	10,00	1	10,00	10	1,22
Psychiatria	0	0,00	4	80,00	0	0,00	1	20,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	5	0,61
Radiačná onkológia	0	0,00	1	11,11	0	0,00	1	11,11	1	11,11	3	33,33	0	0,00	0	0,00	1	11,11	2	22,22	9	1,10
Stomatológia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Transplantačné	0	0,00	1	25,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	25,00	2	50,00	4	0,49
Úrazová chirurgia	3	18,75	2	12,50	0	0,00	1	6,25	7	43,75	1	6,25	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	12,50	16	1,95
Urológia	1	14,29	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	14,29	0	0,00	0	0,00	0	0,00	5	71,43	7	0,85
Ústavná hospic. star.	2	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,24
Spolu	226	27,59	123	15,02	0	0,00	19	2,32	121	14,77	93	11,56	41	5,01	2	0,24	136	16,61	58	7,08	819	100,00

Tab. III.9.6 Výskyt NN podľa EA a lokalizácie v okresoch Košice I–IV a okrese Košice – okolie/rok 2019

Druh oddelenia	Lokalizácia infekcie																					
	črevná		dolné dýchacie cesty		gynekologické		horné dýchacie cesty		iné		infekcie v mieste chirurg. rany (IMCHV)		kože a sliznice (SST)		rany a popáleniny		Sepsy (BSI)		Urologické (UTI)		spolu	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Acinetobacter baumannii	0	0,00	6	54,55	0	0,00	1	9,09	0	0,00	1	9,09	0	0,00	2	18,18	1	9,09	0	0,00	11	1,34
Acinetobacter calcoaceticus	0	0,00	3	60,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	20,00	0	0,00	0	0,00	1		5	0,61
Acinetobacter calcoaceticus karbap. rezist.	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,12
Acinetobacter sp.	0	0,00	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,12
Adenovírus	6	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	6	0,73
Candida albicans	0	0,00	3	50,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	50,00	0	0,00	6	0,73
Candida crusei	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	100,00	0	0,00	1	0,12
Candida glabrata	0	0,00	3	75,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	25,00	0	0,00	4	0,48
Candida lusitanae	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	100,00	0	0,00	1	0,12
Candida ortopsilosis	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,12
Candida parapsilosis	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	5	100,00	0	0,00	5	0,61
Candida tropicalis	0	0,00	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,12
Clostridium difficile	165	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	165	20,15
E. coli	0	0,00	4	10,53	0	0,00	2	5,26	0	0,00	5	13,16	0	0,00	0	0,00	13	34,21	14	36,84	38	4,64
E. coli EPEC	2	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,24
Elizabethkingia meningoseptica	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	100,00	0	0,00	1	0,12
Enterobacter cloacae	0	0,00	1	16,67	0	0,00	0	0,00	1	16,67	1	16,67	0	0,00	0	0,00	2	33,33	1	16,67	6	0,73
Enterobacter cloace karbap. rezist.	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0	0,00	0	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,12

Enterobacter sp.	0	0,00	2	50,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	50,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	4	0,48
Enterococcus faecalis	0	0,00	1	7,69	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	15,38	0	0,00	0	0,00	3	23,08	7	53,85	13	1,59
Enterococcus faecium	0	0,00	3	23,08	0	0,00	0	0,00	1	7,69	3	23,08	0	0,00	0	0,00	1	7,69	5	38,46	13	1,59
Klebsiella oxytoca	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	100,00	1	0,12
Klebsiella pneumoniae	0	0,00	4	20,00	0	0,00	2	10,00	1	5,00	3	15,00	0	0,00	0	0,00	7	35,00	3	15,00	20	2,44
Klebsiella pneum. karbapenem rezis.	0	0,00	4	5,26	0	0,00	2	2,63	53	69,74	6	7,89	0	0,00	0	0,00	6	7,89	5	6,58	76	9,28
Klebsiella species	0	0,00	1	10,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	20,00	0	0,00	0	0,00	1	10,00	6	60,00	10	1,22
Micrococcus luteus	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	100,00	0	0,00	1	0,12
Norwalk vírus	9	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	9	1,10
Proteus mirabilis	0	0,00	1	7,14	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	21,43	3	21,43	0	0,00	3	21,43	4	28,57	14	1,71
Pseudomonas aeruginosa	1	2,63	14	36,84	0	0,00	1	2,63	2	5,26	6	15,79	3	7,89	0	0,00	4	10,53	7	18,42	38	4,64
Pseud. aeruginosa karbapenem rezist.	0	0,00	12	52,17	0	0,00	1	4,35	7	30,43	2	8,70	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	4,35	23	2,81
Rotavírus	42	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	42	5,13
RS vírus	0	0,00	2	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,24
Salmonella enteritidis	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,12
Salmonella typhimurium	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,12
Serratia marcescens	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	100,00	0	0,00	2	0,24
Shigella flexneri	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,12
Staphylococcus aureus	0	0,00	5	16,13	0	0,00	2	6,45	1	3,23	9	29,03	0	0,00	0	0,00	13	41,94	1	3,23	31	3,79
Staphylococcus aureus MRSA	0	0,00	11	12,64	0	0,00	2	2,30	41	47,13	15	17,24	1	1,15	0	0,00	17	19,54	0	0,00	87	10,62
Staphylococcus epidermidis	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	21,43	0	0,00	0	0,00	11	78,57	0	0,00	14	1,71
Staphylococcus epid. MRSE	0	0,00	7	19,44	0	0,00	0	0,00	7	19,44	10	27,78	0	0,00	0	0,00	11	30,56	1	2,78	36	4,40
Staphylococcus haemolyticus	0	0,00	1	12,50	0	0,00	0	0,00	1	12,50	0	0,00	0	0,00	0	0,00	6	75,00	0	0,00	8	0,98

Staphylococcus haemolyt. MRSH	0	0,00	9	27,27	0	0,00	0	0,00	0	0,00	13	39,39	2	6,06	0	0,00	9	27,27	0	0,00	33	4,03
Staphylococcus hominis	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	100,00	0	0,00	2	0,24
Staphylococcus simulans	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,12
Staphylococcus warneri	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	100,00	0	0,00	1	0,12
Staphylococcus iný špecifikovaný	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	100,00	0	0,00	2	0,24
Staphylococcus nešpecifikovaný	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	100,00	0	0,00	2	0,24
Staphylococcus sp.	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	50,00	0	0,00	0	0,00	1	50,00	0	0,00	2	0,24
Stenotrophomonas maltophilia	0	0,00	1	33,33	0	0,00	1	33,33	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	33,33	0	0,00	3	0,37
Streptococcus pneumoniae	0	0,00	1	50,00	0	0,00	1	50,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	0,24
Streptokoky nešpecifikované	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	100,00	0	0,00	1	0,12
Vírus morbilli	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	31	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	31	3,79
Bez agens	0	0,00	2	50,00	0	0,00	1	25,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	25,00	0	0,00	4	0,49
Materiál neodobratý	0	0,00	20	62,50	0	0,00	3	9,38	6	18,75	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	6,25	1	3,13	32	3,91
Spolu	226	27,59	123	16,24	0	0,00	19	2,32	121	14,77	93	11,36	41	5,01	2	0,24	136	16,61	58	7,08	819	100,00

Tab. IV.1.1 Prehľad o výkone ŠZD v zdravotníckych zariadeniach v roku 2019 v okresoch Košice I-IV a Košice – okolie

Zdravotnícke zariadenie/oddelenie	Celkový počet ZZ	vykonaný ŠZD				SPOLU
		komplex. previerky	V súvislosti s NN	Kontrola náprav. opatrení	Iba mikrobiálny monitoring	
Lôžk. odd. - OIKM/JIS	6/17	1	0	0	1	2
Lôžk. odd.- chirurg. smer	42	109	1	0	104	214
Lôžk. odd. - nechirurg. smer	44	135	52	5	59	251
Amb. všeobecní lekári	314	1	0	0	0	1
Amb. odborní lekári	659	46	0	0	24	70
Stomatológovia	318	42	0	0	30	72
Iné*	567	6	2	0	16	24
SPOLU	1967	340	55	5	234	634

* iné oddelenia nemocničných zdravotníckych zariadení, lekárne, ADOS, pedikúry, ÚVVaÚVTOS, zariadenia sociálnej starostlivosti a pod.

Tab. IV.1.2 Výsledky biologického testovania sterov zo sterilného materiálu, z prostredia a z rúk v okresoch Košice I-IV a Košice okolie za rok 2019

Oddelenie	sterilný materiál			prostredie		
	počet	z toho pozit.		počet	z toho pozit.	
	abs.	abs.	%	abs.	abs.	%
Anesteziologické a IM	0	0	0,00	10	0	0,00
Centrálnej sterilizácie	0	0	0,00	20	2	10,00
Dialyzačné	0	0	0,00	20	0	0,00
Dlhodobochorých	0	0	0,00	5	0	0,00
FBaLR	0	0	0,00	30	4	13,33
Geriatrické	0	0	0,00	5	1	20,00
Gynekologicko pôrodnické	0	0	0,00	49	3	6,12
Hematologické a onkohemat.	0	0	0,00	27	1	3,70
Chirurgické	0	0	0,00	46	8	17,39
Infektologické	0	0	0,00	16	0	0,00
Interné	0	0	0,00	30	4	13,33
JZS	0	0	0,00	40	1	3,33
Kožné	0	0	0,00	10	1	10,00
Laboratórnej medicíny	0	0	0,00	22	9	40,91
Neonatologické	0	0	0,00	38	8	21,05
Neurochirurgické	0	0	0,00	14	0	0,00
Neurologické	0	0	0,00	51	11	21,57
Očné	0	0	0,00	20	1	5,00
Odborné ambulancie	0	0	0,00	16	2	12,50
Operačných sál	0	0	0,00	15	2	13,33
ORL	0	0	0,00	12	0	0,00
Ortopedické	0	0	0,00	37	8	21,62
Patologické	0	0	0,00	18	2	11,11
Plastickej, rekonštrukčnej a estetickej chirurgie	0	0	0,00	18	10	55,56
Pneumologické	0	0	0,00	20	1	5,00
Popáleninové	0	0	0,00	25	8	32,00
Pracovného lekárstva a toxikológie	0	0	0,00	8	2	25,00
Psychiatrické	0	0	0,00	30	9	30,00
Stomatologické	0	0	0,00	18	0	0,00
Transplantačné	0	0	0,00	10	0	0,00
Urgentného príjmu	0	0	0,00	6	0	0,00
Urologické	0	0	0,00	36	5	13,88
Združená tkanivová banka	0	0	0,00	12	2	16,67
SPOLU	0	0	0,00	734	105	14,31

Tab. IV.1.3 Kontrola efektu sterilizácie podľa typu materiálu a obalu v okresoch Košice I-IV a Košice okolie za rok 2019

Názov zdravot. pomôcky	Vzorky sterilizované v												% pozit.	
	jednoráz. kombin. obaloch		kazetách dózaciach		kontajneroch		kazetách, dózaciach		v inom obale		voľne			
	CP	P	C	P	C	P	C	P	C	P	C	P		
Kov	24	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0,00
Sklo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Guma	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Textil	126	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Plasty	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Liečivá	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Endoskopy kateg. I.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0,00
Šitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Roztoky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Iné	93	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
SPOLU	288	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	6	0	0,00
% pozit		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00		

Tab. IV.1.4 Kontrola efektu sterilizácie podľa typu materiálu a druhu sterilizácie v okresoch Košice I-IV a Košice okolie v roku 2019

názov zdravot. pomôcky	Vzorky sterilizované v														SPOLU		% pozit
	HVS		autokláv		chemicky		fyzikálne chemicky		plazma		inak		VSD				
	CP	P	CP	P	CP	P	CP	P	CP	P	C	P	CP	P			
Kov	0	0	27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27	0	0,00
Sklo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Guma	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0,00
Textil	0	0	126	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	126	0	0,00
Plasty	0	0	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	36	0	0,00
Liečivá	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Endosk. I. kat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	6	0	0,00
Šitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Roztoky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Iné	0	0	93	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	93	0	0,00
SPOLU	0	0	291	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	297	0	0,00

Tab. IV.1.5 Inventarizácia sterilizačných prístrojov a kontrola ich funkčnosti v okresoch Košice I-IV a Košice okolie za rok 2019

	Výsledky testovania							
	Počet evid. prístroj.	počet kontrolovaných	% kontrolovaných	počet pozitívnych	% pozit. z počtu kontrolovaných	opakovane kontrolované	počet opakovane pozit.	počet vyradených
AUT	259	127	49,03	0	0,00	0	0	0
HVZ	386	174	45,08	0	0,00	0	0	0
FS	1	1	100,00	0	0,00	0	0	0
Plazma	4	12	100,00	0	0,00	0	0	0
EO	1	0	0,00	0	0,00	0	0	0
Iný	0	0	0,00	0	0,00	0	0	0
SPOLU	651	314	48,23	0	0,00	0	0	0

Tab. IV.1.6 Výsledky mikrobiologickej kontroly dezinfekcie a dezinfekčných roztokov v okresoch Košice I-IV a Košice - okolie za rok 2019

Miesto odberu vzoriek	Počet odobratých vzoriek			Druhy a počet izolovaných mikroorganizmov		
	Celkom	Pozit.		Grampozitívna mikroflóra	Gramnegatívna mikroflóra	Plesne a kandidy
		abs.	%			
Ruky personálu	3	1	33,33	1	0	0
Pokožka a ruky pac.	0	0	0,00	0	0	0
Prístroje na udržiavanie vitálnych funkcií	0	0	0,00	0	0	0
Inkubátory	0	0	0,00	0	0	0
Prostredie endoskopických pracovísk s endoskopmi II. kategórie	0	0	0,00	0	0	0
Nástroje a pomôcky so suchým prostredím	0	0	0,00	0	0	0
Nástroje a pomôcky s vlhkým prostredím	0	0	0,00	0	0	0
Dezinfekčné roztoky	2	1	50,00	0	0	0
Lekárske roztoky a H ₂ O	8	0	0,00	0	0	0
Masti a gély	0	0	0,00	0	0	0
Pomôcky na stravovanie pacientov	0	0	0,00	0	0	0
Lôžkoviny a bielizeň	0	0	0,00	0	0	0
Pomôcky na upratovanie a toaletu pac.	147	32	21,77	28	4	0
Maloplošná dezinfekcia (odd.,lekárne, ambulancie)	310	36	11,61	25	11	0
Maloplošná dezinfekcia (operačný trakt)	70	11	15,71	10	1	0
Veľkoplošná dezinfekcia (oddelenia a ambulancie)	198	25	12,63	20	5	0
Veľkoplošná dezinfekcia (operačný trakt)	6	1	16,67	1	0	0
Vyšetrenie ovzdušia (aeroskop, sedimentácia)	10	7	70,00	0	0	7
SPOLU	754	114	15,12	85	21	7

LEKÁRSKA MIKROBIOLÓGIA

Tabuľka č.1: Činnosť NRC a špecializovaných laboratórií OLM RÚVZ so sídlom v Košiciach v roku 2019

Názov pracoviska	Oblasť pôsobnosti	Spektrum vyšetrení	
RÚVZ so sídlom v Košiciach	SR	NRC pre diftériu	<ul style="list-style-type: none"> - overovanie a potvrdzovanie kmeňov <i>Corynebacterium diphtheriae</i> - stanovovanie typu a toxicity u potvrdených kmeňov <i>Corynebacterium diphtheriae</i> - identifikácia koryneformných baktérií - stanovovanie hladiny difterického antitoxínu v ľudských sérach - odborná, metodická a expertízna činnosť - prehľady imunity populácie na diftériu
	SR	NRC pre črevné parazitózy	<ul style="list-style-type: none"> - dôkaz prítomnosti cýst prvokov a vajčiek helmintov - dôkaz antigénu a protilátok proti <i>E.histolytica</i> - kultivácia prvokov, ktoré netvorí cysty
	SR	NRC pre syfilis	<ul style="list-style-type: none"> - nešpecifická a špecifická diagnostika syfilisu - konfirmačné testy na potvrdenie diagnózy syfilisu - konfirmačné testy pri falošne pozitívnych alebo negatívnych skriningových vyšetreniach v teréne pre OLM - hodnotenie testov v súčinnosti s anamnézou pacienta a diagnostické závery (deti, dospelí a gravidné ženy) - konzultácie s odborníkmi v teréne o štádiách ochorenia, liečbe a algoritmoch vyšetrenia, odporúčanie ďalších postupov

Pokračovanie tab. č. 1

Názov pracoviska	Oblasť pôsobnosti	Spektrum vyšetrení	
RÚVZ so sídlom v Košiciach	Košický a Prešovský kraj	Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie	<ul style="list-style-type: none"> - virologické kultivačné vyšetrenie odpadových vôd, stolíc a iných biologických materiálov na prítomnosť poliovírusov a iných enterálnych vírusov - sérologické vyšetrenie na prítomnosť protilátok proti vybraným typom enterálnych vírusov - laboratórna diagnostika chrípky: izolačné pokusy na bunkových kultúrach, rýchlotesty, laboratórna diagnostika metódou RT-PCR - diferenciálna diagnostika hnačkových ochorení metódou latexovej aglutinácie - komplement - fixačná metóda na stanovenie protilátok proti respiračným a neurotropným vírusom - dôkaz protilátok proti osýpkam triedy IgM a IgG
RÚVZ so sídlom v Košiciach	Košický a Prešovský kraj SR	Oddelenie laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb - pracovisko HIV/AIDS - NRC pre syfilis	<ul style="list-style-type: none"> - dôkaz protilátok HIV/AIDS metódou ELISA - dôkaz antigénu HIV metódou ELISA <p>pozri tabuľku č.1 vyššie</p>
	Košický a Prešovský kraj, mesto Košice	Oddelenie bakteriológie, bioterorizmu a molekulárnej biológie	<ul style="list-style-type: none"> - laboratórna diagnostika B. anthracis metódou polymerázovej reťazovej reakcie pre Košický a Prešovský kraj - bakteriologická diagnostika respiračných a hnačkových ochorení pre potreby odboru epidemiológie RÚVZ so sídlom v Košiciach

Personálne obsadenie OLM RÚVZ Košice

Tabuľka č. 2: Personálne obsadenie OLM v SR v roku 2019

	ÚVZ SR	RÚVZ Banská Bystrica	RÚVZ Košice	CELKOM
Lekári bez špecializácie			0	
Lekári so špecializáciou			2	
Laborant s VŠ			4	
Laborant s VOV			0	
Lab. bez špecializácie			1	
Lab. so špecializáciou			4	
AHS			0	
Zdravot. prac. spolu			11	
VŠ – nelekári – špec.			0	
VŠ – nelekári – bez špec.			2	
Iní zdr. zam.ÚSV. – so špec.			0	
Iní zdr.zam.ÚSV – bez špec.			0	
Iní zdr. prac. spolu:			2	
Odb. zamestnanci ÚSV			0	
Pomocní zamestnanci			2	
Upratovačky			0	
Iní			0	
PRACOVNÍCI SPOLU			15	

Organizačné členenie OLM:

Vedúca OLM – MUDr. Viera Lengyelová

Národné referenčné centrá (NRC):

NRC pre diftériu - MUDr. Viera Lengyelová

NRC pre črevné parazitózy – MUDr. Beáta Nadzonová

NRC pre syfilis - MUDr. Beáta Nadzonová - je súčasťou Oddelenia laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb

Oddelenia:

Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie - MUDr. Viera Lengyelová

Oddelenie laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb - MUDr. Beáta Nadzonová

Oddelenie bakteriológie, bioterorizmu a molekulárnej biológie – t.č. neobsadené

Ťažiskové úlohy OLM

V rámci laboratórnej diagnostiky súvisiacej s kontrolou prenosných ochorení odbor lekárskej mikrobiológie vykonáva nadstavbovú mikrobiologickú diagnostiku vybraných nákaz, venuje sa štandardizácii a overovaniu laboratórnych postupov akreditovaných vyšetrení, čím prispieva ku zvyšovaniu kvality preventívnych programov.

Laboratóriá odboru lekárskej mikrobiológie pracujú podľa požiadaviek normy ISO 15189:2012. Majú vydané osvedčenie o akreditácii na 7 skúšok a 10 ukazovateľov mikrobiologického vyšetovania biologických materiálov ľudského tela a odpadových vôd na dôkaz prítomnosti patogénnych mikroorganizmov a vírusov, ich identifikáciu a stanovenie hladiny ochranných a diagnostických protilátok vo vzorkách sér. Osvedčenie o akreditácii bolo udelené Slovenskou národnou akreditačnou službou 11.11.2019 a platí do 11.11.2024.

Laboratóriá všetkých NRC a oddelení prijali a vyšetrili 5888 vzoriek, vykonali 17894 vyšetrení - ukazovateľov a 185256 analýz. Laboratóriá ďalej vykonávali testovania na zabezpečenie kvality výkonu vyšetrení v počte 2041 ukazovateľov a 15107 analýz.

Odbor lekárskej mikrobiológie sa podieľa na riešení významných celospoločenských programov a projektov MZ SR.

Plní nasledovné úlohy:

a) Prostredníctvom svojich Národných referenčných centier (NRC), ktoré pracujú v celoslovenskej pôsobnosti vykonáva:

- národnú laboratórnu surveillance diftérie – NRC pre diftériu
- národnú laboratórnu surveillance syfilisu – NRC pre syfilis
- národnú laboratórnu surveillance črevných parazitóz – NRC pre črevné parazitózy

Zabezpečuje medzinárodnú spoluprácu, vrátane požadovaných analýz a hlásení do regionálnych pracovísk ECDC a WHO.

Metodicky a odborne usmerňuje a koordinuje ostatné regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR pri plnení celoštátnych aj medzinárodných programov ochrany a podpory zdravia.

b) V spolupráci s NRC pre poliomyelitídu ÚVZ SR sa podieľa na surveillance ľudských enterovírusov plnením úlohy č. 6.6. PP ÚVZ v SR: Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV - aktívna účasť v programe na udržanie stavu bez poliomyelitídy v Slovenskej republike a úloh SZO v rámci celosvetového programu eradikácie poliomyelitídy.

c) V spolupráci s NRC pre chrípku ÚVZ SR sa podieľa na surveillance respiračných vírusov plnením úlohy č. 8.1. PP ÚVZ v SR: Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení - aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z členstva v EISN - European Influenza Surveillance Network.

d) V spolupráci s NRC pre morbili, rubeolu a parotitídu na ÚVZ SR sa podieľa na surveillance morbil aktívnou účasťou pri plnení úlohy č. 8.4. PP ÚVZ v SR. Diagnostika exantémových ochorení – aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z procesu eliminácie osýpok v Slovenskej republike a vo svete.

e) V spolupráci s odborními epidemiológmi a odborními podpory zdravia RÚVZ Košického a Prešovského kraja sa podieľa na komplexnom riešení prevencie HIV/AIDS účasťou na plnení úlohy: Národný program podpory zdravia - úloha č. 9.1. z PP ÚVZ v SR.

Tabuľka č. 3: Akreditácia pracovísk OLM v SR a účasť na externej kontrole kvality skúšok v roku 2019

	ÚVZ SR	RÚVZ BB	RÚVZ KE
Akreditácia od/do			11.11.2019 - 11.11.2024
Počet akreditovaných skúšok			7
Počet akreditovaných ukazovateľov			10
Počet absolvovaných medzilaboratórnych porovnávacích testov			7

Tabuľka č. 4: Prehľad druhov vyšetrení a inej laboratórnej činnosti, počtu vyšetrených vzoriek a analýz v laboratóriách OLM v SR v roku 2019

Druh vyšetrenia	Počet	2019		
		ÚVZ	BB	KE
Rizikové zásielky	vzoriek			6
	analýz			104
Bakteriológia	vzoriek			64
	analýz			703
Viroológia	vzoriek			1029
	analýz			44638
Antiinfekčná imunológia	vzoriek			4572
	analýz			138228
Parazitológia	vzoriek			10
	analýz			165
MŽP	vzoriek			-
	analýz			-
Mykológia	vzoriek			-
	analýz			-
BŽP	vzoriek			-
	analýz			-
Laboratórium molekulárnej diagnostiky	vzoriek			207
	analýz			1418
SPOLU	vzoriek			5888
	analýz			185256
Laboratórium bunkových kultúr	počet bunkových línií			
	množstvo pripravenej bunkovej susp. x 10 ⁶			-
Prípravňa pôd a tekutých médií	Pevné pôdy, l			-
	Tekuté pôdy, l			-
	Roztoky, l			-
SPOLU				-

Analýza činnosti jednotlivých pracovísk OLM

NRC pre diftériu

1. Národné referenčné centrum (NRC) pre diftériu bolo rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva SR v zmysle zákona č. 518/1990 zriadené 15. februára 1996.

Organizačne je začlenené na Odbore lekárskej mikrobiológie.

2. Personálne obsadenie

MUDr. Viera Lengyelová – vedúca NRC

Mgr. Anna Belyová – zdravotnícky laborant s VŠ vzdelaním II. stupňa

Jozefína Hricová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

3. Akreditácia

- podľa normy ISO 15189:2012

- od roku 2006 s platnosťou do roku 2024

- počet skúšok: 1

- počet ukazovateľov: 1

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

V rámci nadstavbovej diagnostiky diftérie v celoslovenskej pôsobnosti zabezpečuje:

- overovanie a potvrdzovanie kmeňov *Corynebacterium diphtheriae*
- stanovovanie toxicity u potvrdených kmeňov *Corynebacterium diphtheriae*
- identifikáciu koryneformných baktérií
- stanovovanie hladiny difterického antitoxínu v ľudských sérach
- uchovávanie referenčných materiálov pre diagnostiku diftérie
- uchovávanie vzácných izolácií
- odbornú, metodickú a expertíznu činnosť
- informácie z oblasti laboratórnej diagnostiky diftérie
- informácie o epidemiologickej situácii v oblasti diftérie

Výsledky

V roku 2019 bolo v laboratóriu NRC pre diftériu vyšetrených 32 vzoriek, u ktorých bolo vykonaných 100. vyšetrení. 6 x bol identifikovaný kmeň *Corynebacterium diphtheriae* typ gravis – netoxický, 2 x bol identifikovaný kmeň *Corynebacterium diphtheriae* typ gravis – toxický, 3 x kmeň *Corynebacterium diphtheriae* typ mitis – netoxický, 1 x kmeň *Corynebacterium diphtheriae* typ intermedius – netoxický, 1 x kmeň *Corynebacterium propinquum*.

Na zistenie hladiny difterického antitoxínu bolo vyšetrených 5 sér.

Vyhodnotenie

Posledný prehľad imunity populácie na diftériu bol vykonaný v roku 2002. Je potrebné zvážiť vykonanie ďalšieho, za účelom kontroly stavu imunity populácie.

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2019 neboli zavedené nové metódy.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania – v roku 2019 sme sa zúčastnili medzinárodného medzilaboratórneho porovnávania so 100% úspešnosťou.

4.1.4 Iná odborná činnosť

V dôsledku priaznivej epidemiologickej situácie v Európe došlo v rokoch 2013 - 2019 k útlmu aktivít medzi jednotlivými národnými referenčnými centrami v rámci EÚ a koordinujúcim laboratóriom v Londýne – WHO Global Collaborating Centre for Diphtheria and Streptococcal Infections, ktoré je finančne naviazané na ECDC. Súvisí to s tým, že do popredia vystúpili iné závažné zdravotnícke problémy a tým aj finančné priority.

NRC spolupracuje s odborom epidemiológie ÚVZ SR, s epidemiologickými pracoviskami RÚVZ v SR a oddeleniami klinickej mikrobiológie v SR.

5. Legislatívna činnosť – nevykonáva.

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

- telefonické konzultácie

- dotazníky v rámci spätnej väzby so zákazníkmi využívajúcimi služby NRC

7. Členstvá

Pracovníci NRC pre diftériu neboli vyzvaní k účasti v pracovných skupinách či výboroch.

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

V roku 2019 sme sa nezúčastnili na žiadnej zahraničnej pracovnej ceste.

NRC pre črevné parazitózy

1. NRC zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím v zmysle zákona č.518/1990.

Dátum zriadenia – 1. 3. 1997.

Organizačne je začlenené na Odbore lekárskej mikrobiológie.

2. Personálne obsadenie

MUDr. Beáta Nadzonová – vedúci NRC

Eva Andrásyová – zdravotnícky laborant so špecializáciou

Jozefína Hricová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

3. Akreditácia

- NRC pre črevné parazitózy bolo akreditované podľa normy STN EN ISO/17025:2005 od roku 2006 do 10.11.2019

- podľa normy ISO 15189:2012 od 11.11.2019 s platnosťou do 11.11.2024

- počet skúšok – 1

- počet ukazovateľov – 1

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

Národné referenčné centrum pre črevné parazitózy v rámci celoslovenskej pôsobnosti vykonáva:

- nadstavbovú diagnostiku črevných parazitóz,

- expertízu a metodickú činnosť
- poskytuje konzultačnú a diagnostickú činnosť pre epidemiologicky závažné situácie,
- konfirmačné vyšetrenia pre laboratóriá oddelení lekárskej mikrobiológie (OLM) v SR v danej problematike,
- zabezpečuje laboratórnu časť surveillancie črevných parazitóz,
- zavádza a optimalizuje nové diagnostické postupy,
- zabezpečuje zácvik v metódach danej problematiky,
- zabezpečuje odborné stáže, semináre a predatestačné školenia,
- zúčastňuje sa na medzinárodnej externej kontrole kvality.

4.2. Novozavedené metódy

NRC pre črevné parazitózy v roku 2019 nezaviedlo žiadne nové metódy.

4.3. Medzilaboratórne porovnania

NRC pre črevné parazitózy sa v roku 2019 nezúčastnilo medzinárodného laboratórneho porovnávacieho vyšetrenia.

4.4. Iná odborná činnosť

V roku 2019 NRC pre črevné parazitózy vyšetřilo 8 vzoriek stolice, u ktorých bolo vykonaných 20 vyšetrení. Stolice boli koprologicky vyšetřené, v nich boli diagnostikované: 1 x Entamoeba coli, 1 x Ascaris lumbricoides, 1 x Trichuris trichuria (všetky v jednej vzorke).

Dve vzorky séra boli vyšetřené na prítomnosť protilátok anti - Entamoeba histolytica s negatívnym výsledkom.

5. **Legislatívna činnosť**

NRC pre črevné parazitózy v roku 2019 nebolo požiadané o účasť na legislatívnej činnosti.

6. **Metodická, konzultačná a výuková činnosť**

NRC pre črevné parazitózy zabezpečoval zácvik a výučbu v metódach danej problematiky, poskytoval konzultačnú a diagnostickú činnosť.

7. **Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách**

- registrácia v Slovenskej lekárskej komore
- pracovníci NRC neboli členmi pracovných skupín odborných spoločností

8. **Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach**

Pracovníci NRC sa nezúčastnili žiadnej zahraničnej pracovnej cesty ani na odborných podujatiach.

NRC pre syfilis

1. **NRC bolo zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím zo dňa 3. 9. 2001, SOČ – 4554/2001/N.**

Je súčasťou Oddelenia laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb.

2. **Personálne obsadenie**

MUDr. Beáta Nadzonová – vedúca NRC

Mgr. Jana Uhliariková – zdravotnícky laborant s VŠ vzdelaním II. stupňa
Nadežda Semančíková – zdravotnícky laborant bez špecializácie

3. Akreditácia

- NRC pre syfilis bolo akreditované podľa normy STN EN ISO/17025:2005 od roku 2007 do 10.11.2019
- podľa normy ISO 15189:2012 od 11.11.2019 s platnosťou do 11.11.2024
- počet skúšok: 4
- počet ukazovateľov: 7

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy:

- vykonáva nadstavbovú sérologickú diagnostiku syfilisu na potvrdenie ochorenia,
- konfirmuje falošne pozitívne a negatívne výsledky sérologických vyšetrení,
- konfirmuje sérologické vyšetrenia pri pozitívnom skríningu pre oddelenia lekárskej mikrobiológie - OLM, hematologické a transfúzne oddelenia - HTO a Národnú transfúznú službu – NTS,
- zabezpečuje laboratórnu surveillance syfilisu v rámci SR,
- overuje nové diagnostické súpravy určené na skríningové vyšetrenie v oblasti diagnostiky syfilisu,
- vyhodnocuje testy v súčinnosti s anamnézou pacienta a diagnostickými závermi (deti, dospelí, gravidné ženy, darcovia krvi).

Vyhodnotenie

V roku 2019 sme vyšetrili celkom 3182 vzoriek sér a likvorov, z toho prvýkrát konfirmovaných bolo 1678, z nich 865 (51,55%) bolo pozitívnych. Pri porovnaní s rokom 2018, kedy bolo celkovo vyšetrených 2975 vzoriek, z toho prvýkrát konfirmovaných bolo 1601, z nich 739 (46,16%) bolo pozitívnych, sme zaznamenali vzostup konfirmovaných pacientov o 77 a počet pozitívnych vzrástol o 126 oproti hodnotenému obdobiu v roku 2018 (tab.1,2).

Skonfirmovali sme 119 detí, z ktorých 89 (74,79 %) malo prenesené materské protilátky IgG, U žiadneho dieťaťa sme nepotvrdili prítomnosť IgM protilátok.

Z NTS a HTO bolo zaslaných na konfirmáciu 319 darcov krvi, z tohto počtu bolo 22 (6,90%) pozitívnych.

V NRC pre syfilis bolo v roku 2019 vykonaných 9913 vyšetrení (v roku 2018 bolo 9617 vyšetrení), čo predstavuje nárast o 296 vyšetrení oproti hodnotenému obdobiu minulého roku.

V rámci dispenzárnej starostlivosti sme vyšetrili 1504 vzoriek, z toho 1018 (67,69%) bolo pozitívnych. V porovnaní s rokom 2018, kedy sme vyšetrili 1374 vzoriek, sme zaznamenali vzostup o 130 vzoriek .

Najvyšší počet pozitívnych vzoriek, čo sa týka krajov, bol zaznamenaný v Bratislavskom kraji, na druhom mieste bol Košický kraj, na treťom mieste Žilinský kraj (tab.3).

Záver

S ohľadom na aktuálnu slovenskú i celosvetovú epidemiologickú situáciu je potrebné naďalej vykonávať dôslednú laboratórnu surveillance syfilisu s dôrazom na vylúčenie falošne pozitívnych skríningových vyšetrení u niektorých diagnóz (malignity, autoimúnne ochorenia, vakcinácia, transplantácie, darcovia, tehotné, narkomani, HIV pozitívni).

Tab. č. 1 Počet vzoriek a vyšetrení za rok 2019 a 2018

Rok	2019	2018
Počet vzoriek	3182	2975
Počet vyšetrení	9913	9617

Tab. č. 2 Počet vyšetrených vzoriek u konfirmovaných pacientov za rok 2019

Konfirmovaní pacienti	vzorky		
	pozitívne	negatívne	spolu
dospelí	721	411	1132
gravidné	33	75	108
deti-prenesené IgG	89	30	119
deti s IgM	0	0	0
NTS/HTO	22	297	319
spolu	865	813	1678

Tab. č. 3 Celkový počet vzoriek a počet pozitívnych vzoriek v jednotlivých krajoch SR za rok 2019

	BA	BB	KE	NR	PO	TR	TT	ZA	spolu
Počet vzoriek	1110	232	613	264	271	190	197	305	3182
Z toho počet pozitívnych vzoriek	593	89	401	192	158	122	137	191	1883
Počet vyšetrení	3454	725	1906	825	842	595	616	950	9913

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2019 nebola zavedená žiadna nová metóda.

4.1.3 Medzilaboratórne testy

V roku 2019 sme sa zúčastnili na externej kontrole kvality so 100% úspešnosťou.

4.1.4 Iná odborná činnosť

Pracovisko udržiava odborný kontakt a spolupracuje s odbornými inštitúciami a pracoviskami.

5. **Legislatívna činnosť**

NRC pre syfilis nebolo požiadané o účasť na legislatívnej činnosti.

6. **Metodická, konzultačná a výuková činnosť**

NRC pre syfilis vykonávalo odbornú, metodickú a expertíznu činnosť: vykonávalo konzultácie s ošetrojúcimi lekármi, týkajúce sa štádia ochorenia, interpretácie výsledkov sérologických vyšetrení, interpretácie falošne pozitívnych a negatívnych výsledkov, liečebného a dispenzárneho postupu u dospelých, novorodencov, chorých pri koinfekcii s HIV, narkomanov a iných rizikových pacientov, odporúčalo časové intervaly ďalších potrebných odberov

7. **Členstvo a zastúpenie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách**

- registrácia v Slovenskej lekárskej komore.

8. **Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach**

Vedúca NRC pre syfilis sa nezúčastnila na zahraničnej pracovnej ceste.

Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie

1. Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie patrí k najstarším pracoviskám odboru lekárskej mikrobiológie. Antiinfekčná imunológia bola zriadená v päťdesiatych rokoch a kultivačná virológia v sedemdesiatych rokoch 20.storočia.

2. Personálne obsadenie

MUDr. Viera Lengyelová - vedúca oddelenia

Mgr. Anna Belyová - zdravotnícky laborant s VŠ vzdelaním II. stupňa

Mgr. Daniela Slimáková - zdravotnícky laborant s VŠ vzdelaním II. stupňa

Bc. Štefánik Slavomír – zdravotnícky laborant

Jozefína Hricová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

Helena Maščáková - sanitárka

3. Akreditácia: áno

podľa normy ISO 15189:2012 s platnosťou do 11.11.2024.

počet skúšok: 1

počet ukazovateľov: 1

4. Činnosť oddelenia

4.1. Odborná činnosť

Oddelenie virológie pri RÚVZ so sídlom v Košiciach je subnárodným virologickým laboratóriom pre celý Východoslovenský región, ktorého činnosť metodicky riadi NRC pre poliomyelitídu a NRC pre chrípku pri ÚVZ SR v Bratislave.

Laboratórium antiinfekčnej imunológie je nadstavbovým sérologickým laboratóriom pre mesto Košice a Košický kraj.

4.1.1 Ťažiskové úlohy:

- aktívna účasť v programe na udržanie stavu bez poliomyelitídy v Slovenskej republike a úloh SZO v rámci celosvetového programu eradikácie poliomyelitídy – plnenie úlohy 6.6. PP ÚVZ SR – Environmentálna surveillanca poliomyelitídy a sledovanie VDPV.

Z tejto úlohy vyplývajú nasledujúce činnosti:

- environmentálna surveillanca poliomyelitídy a sledovanie VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses) – vyšetovanie odpadových vôd vo VS regióne na prítomnosť poliovírusov a iných enterálnych vírusov

- surveillanca akútnych chabých obrn – vyšetovanie stolíc a iného biologického materiálu na prítomnosť poliovírusov a iných enterálnych vírusov od pacientov s výskytom ochorení napodobňujúcich poliomyelitídu, predovšetkým akútne chabé obrny (ACHO)

- sérologické vyšetovanie protilátok proti vybraným enterálnym vírusom

Výsledky

V roku 2019 bolo vyšetrených 83 vzoriek odpadových vôd. Tri odpadové vody mali pozitívny výsledok kultivácie na bunkových kultúrach: 1 x Cocksackievirus B5 a 2 x non-polio enterálny vírus.

V hodnotenom období sme vyšetřili na prítomnosť enterovírusov 273 klinických materiálov od 216 pacientov, všetky s negatívnym výsledkom. S diagnózou suspektná akútne chabá obrna (ACHO) od pacientov do 15 rokov sme nemali žiaden materiál a nad 15 rokov sme vyšetřili od jedného pacienta 3 materiály.

- Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení – úloha č.8.1. PP ÚVZ SR – aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z členstva v EISN - European Influenza Surveillance Network:

- surveillance chrípky a chrípke podobných akútnych respiračných ochorení – laboratórna diagnostika chrípky – izolačné pokusy na bunkových kultúrach,
- laboratórna diagnostika chrípky metódami molekulárnej biológie (RT-PCR),
- dôkaz protilátok proti vybraným respiračným vírusom.

Výsledky

-Priamy dôkaz: pokus o izoláciu vírusov na bunkových kultúrach a dôkaz vírusov chrípky metódou PCR.

V roku 2019 bolo vyšetrených 590 materiálov od 521 pacientov s ochorením horných ciest dýchacích, z toho bolo 70 odberov od sentinelových lekárov, 74 pitevných materiálov od 20 pacientov, 18 materiálov od pacientov s diagnózou SARI.

Spolu bolo 146 materiálov pozitívnych na vírusy chrípky. Chrípka A bola identifikovaná 142-krát, z toho 41krát od sentinelových lekárov, 4 krát od pacienta s diagnózou SARI a 8 krát z pitevného materiálu od 6 pacientov. Chrípka B bola identifikovaná 4-krát.

Za účelom bližšej identifikácie izolovaných kmeňov bolo 25 materiálov zaslaných do NRC pre chrípku na ÚVZ SR v Bratislave, kde boli identifikované nasledovne:

- 24 krát A/Michigan/45/2015(H1N1)pdm09-like (z toho 5 materiálov od sentinelových lekárov, 1 materiál s diagnózou SARI a 1 pitevný materiál),
- 1 krát A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016(H3N2)-like

Metódou RT-PCR boli dokázané vírusy chrípky nasledovne:

- 69 krát A(H1) pdm09 (z toho 20-krát od sentinelových lekárov, 3 krát od pacientov s diagnózou SARI a v 7 pitevných materiáloch od 5 pacientov),
- 3 krát B (z toho 1 materiál od pacienta s diagnózou SARI a 5 materiálov od sentinelových lekárov).

Rýchlotestom bolo vyšetrených 102 materiálov na chrípku A a B, z nich bolo 48 pozitívnych na chrípku A (z toho 16-krát od sentinelových lekárov) a 1 krát na chrípku B.

-Nepriamy dôkaz, dôkaz protilátok:

V roku 2019 bolo na dôkaz protilátok proti respiračným vírusom vykonaných 2776 sérologických vyšetrení (506 vzoriek) metódou KFR. Štandardná sada vyšetrení obsahuje 6 antigénov (vírus chrípky A a B, adenovírus, RS-vírus, Mycoplasma pneumoniae, vírus parachrípky). Pozitívne vyšetrenia: 64 krát chrípka A, 13 krát RS-vírus, 6 krát mykoplazma, 3 krát adenovírus.

Metódou ELISA na dôkaz špecifických protilátok triedy IgM a IgG proti chrípke typu A a B bolo vyšetrených 94 sér od 75 pacientov. Z toho 4 vzorky mali zvýšenú hladinu protilátok triedy IgM proti chrípke A.

68 vzoriek malo zvýšenú hladinu protilátok triedy IgG proti chrípke A a v 38 vzorkách bola zvýšená hladina protilátok triedy IgG proti chrípke B (37krát súčasne).

Na vyžiadanie vyšetrujeme metódou KFR aj protilátky proti ornitóze, Q-horúčke, chlamýdiovému skupinovému antigénu a legionelám. V tomto roku sme vyšetřili 41 vzoriek, všetky s negatívnym výsledkom.

Plnenie úlohy a jej dopad na zdravie:

Materiál na vyšetrenie od pacientov s akútnym respiračným ochorením odobierajú ošetrojúci lekári v spolupráci s pracovníkmi odborov epidemiológie jednotlivých RÚVZ Košického a Prešovského kraja. Hlásenie o výsledkoch sa posiela v týždenných intervaloch do NRC pre chrípku.

-Aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z procesu eliminácie osýpok v Slovenskej republike a vo svete – plnenie úlohy č.8.4. – Diagnostika exantémových ochorení.

Vyhodnotenie

Laboratórium vykonáva vyšetrenie protilátok triedy IgM a IgG u vzoriek sér dodaných od ošetrovujúcich lekárov Košického a Prešovského kraja. V mesačných intervaloch k 20.dňu bežného mesiaca spracováva hlásenie v tabuľkovej forme o počte vyšetrených materiálov v stanovených vekových skupinách a zasiela elektronickou formou do NRC pre MRP ÚVZ SR.

Výsledky

V roku 2019 bolo vyšetrených 5 vzoriek sér od 5 pacientov na prítomnosť protilátok triedy IgM a IgG u osýpok, celkovo 10 vyšetrení. Žiadna vzorka nebola pozitívna na prítomnosť IgM protilátok.

Záver

Osýpky (morbili) je infekčné ochorenie, ktoré spôsobuje epidémie najmä v detskom veku. Očkovaním sa výskyt tohto ochorenia znížil na minimum, ale v porovnaní s ostatnými vakcinovanými nákazami sa osýpky sporadicky stále vyskytujú. Je potrebné sledovať výskyt tohto ochorenia vyšetrovaním protilátok triedy IgM a tým zabrániť vzniku lokálnych epidémií v detskej populácii.

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2019 nebola zavedená žiadna nová metóda.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

V roku 2019 sa oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie nezúčastnilo na žiadnom medzilaboratórnom porovnávacom teste.

4.1.4 Iná odborná činnosť

Účasť na riešení projektov.

Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie plní tri úlohy vyplývajúce z PP RÚVZ v SR
Úloha č. 8.1. Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení (Aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z členstva v EISN - European Influenza Surveillance Network).

Úloha č. 8.4. Diagnostika exantémových ochorení. (Aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z procesu eliminácie osýpok v Slovenskej republike a vo svete).

Úloha č.6.6. Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV.(Aktívna účasť v programe na udržanie stavu bez poliomyelitídy v Slovenskej republike a úloh SZO v rámci celosvetového programu eradikácie poliomyelitídy).

Laboratórium ďalej vyšetrovalo prítomnosť protilátok proti vybraným druhom neurotrovných vírusov komplement - fixačnou metódou (KFR).

Vyhodnotenie

V KFR reakcii proti vybraným druhom neurotrovných vírusov bolo vyšetrených 143 vzoriek. Na herpesvírus 2 vzorky, na varicelu 79 vzoriek, na parotitídu 62 vzoriek, všetky vyšetrenia boli s negatívnym výsledkom. Na prítomnosť protilátok triedy IgM proti parotitíde v teste ELISA bolo vyšetrených 53 vzoriek, z toho bolo 6 pozitívnych. Na prítomnosť protilátok triedy IgM proti varicelle bolo vyšetrených 65 vzoriek, z nich bolo 9 pozitívnych.

5. **Legislatívna činnosť**

Neboli sme požiadaní o účasť na legislatívnej činnosti.

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie zabezpečuje pre lekárov Východoslovenského regiónu predatestačnú prípravu vo virológii a antiinfekčnej imunológii. Spokojnosť s úrovňou práce predmetného laboratória bola zisťovaná dotazníkmi v rámci spätnej väzby so zákazníkmi využívajúcimi služby oddelenia.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Vedúca oddelenia **MUDr. Viera Lengyelová je Hlavnou odborníčkou HH SR pre lekársku mikrobiológiu.**

Oddelenie spolupracuje s pracoviskami v rezorte Ministerstva zdravotníctva SR, s medzinárodnými inštitúciami spolupracuje prostredníctvom NRC pre poliomyelitídu, NRC pre chrípku a NRC pre MRP ÚVZ SR v Bratislave.

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Pracovníci oddelenia sa v roku 2019 nezúčastnili žiadnej zahraničnej pracovnej cesty.

Oddelenie bakteriológie, bioterorizmu a molekulárnej biológie

1. Oddelenie bakteriológie odboru lekárskej mikrobiológie bolo v roku 2006 rozšírené o časť „bakteriologické zbrane a bioterorizmus“ a 1. 5. 2011 o laboratórium molekulárnej biológie. Od svojho zriadenia plní úlohy vyplývajúce z epidemiologickej situácie v meste Košice a úlohy, ktoré vyplývajú z oznámení zásielok a materiálov podozrivých z obsahu B.anthraxis v Košickom a Prešovskom kraji.

2. Personálne obsadenie

Vedúci oddelenia – t. č. neobsadené

Mária Nitkulincová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

Eva Sýkorová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

3. Akreditácia: nie

4. Činnosť oddelenia

4.1. Odborná činnosť

Oddelenie bakteriológie, bioterorizmu a molekulárnej biológie v pôsobnosti Košického a Prešovského kraja vykonáva:

-laboratórnu diagnostiku B.anthraxis metódou polymerázovej reťazovej reakcie (PCR)

V pôsobnosti mesta Košice vykonáva:

-bakteriologickú diagnostiku respiračných a hnačkových ochorení pre potreby odboru epidemiológie RÚVZ so sídlom v Košiciach

-laboratórnu diagnostiku chrípky metódou PCR

4.1.1 Ťažiskové úlohy

Z poverenia hlavného hygienika zo dňa 28. 12. 2004 s účinnosťou od 15. 01. 2005 pracovisko vykonáva laboratórnu diagnostiku antraxu pre Košický a Prešovský kraj.

Priebežne podľa potreby vykonáva pre odbor epidemiológie RÚVZ so sídlom v Košiciach laboratórnu diagnostiku respiračných a hnačkových ochorení.

Výsledky

V roku 2019 bolo do laboratória doručených 6 podozrivých zásielok, 3 z nich boli vyhodnotené ako neadekvátne vzorky a 3 vzorky boli negatívne.

V rámci bakteriologickej diagnostiky bolo vyšetrených 32 vzoriek, z toho 2 výtery z rekta bez prítomnosti patogénov a 30 vzoriek výterov z hrdla, nosa a iného klinického materiálu, v ktorých bol izolovaný 8 krát *Staphylococcus aureus*.

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2019 nebola zavedená žiadna nová metóda.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

V roku 2019 sa oddelenie nezúčastnilo na medzilaboratórnych porovnávacích testoch.

4.1.4 Iná odborná činnosť

Predmetné pracovisko sa venuje iba hore uvedenej odbornej činnosti.

5. **Legislatívna činnosť**

Neboli sme požiadaní o účasť na legislatívnej činnosti.

6. **Metodická, konzultačná a výuková činnosť**

Na oddelení sa zabezpečoval zácvik a výučba v metódach danej problematiky.

7. **Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách**

Spolupráca s mimorezortnými pracoviskami:

- Krajské riaditeľstvo HaZZ
- Krajské riaditeľstvo PZ

Informáciu o výsledku vyšetrení, okrem hore uvedených inštitúcií, ďalej dostávajú:

- Hlavný hygienik Slovenskej republiky
- Regionálny hygienik RÚVZ so sídlom v Košiciach
- Regionálny hygienik príslušného RÚVZ, z lokality ktorého pochádza podozrivá zásielka

8. **Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach**

Pracovníci oddelenia v roku 2019 neabsolvovali zahraničné služobné cesty.

Oddelenie laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb

1. Oddelenie laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb vzniklo v dôsledku zmeny organizačnej štruktúry odboru lekárskej mikrobiológie 1. 5. 2011. Do tohto oddelenia je začlenené NRC pre syfilis a pracovisko HIV/AIDS. Hodnotenie činnosti NRC pre syfilis je samostatnou kapitolou tejto výročnej správy.

Pracovisko HIV/AIDS bolo zriadené Ministerstvom zdravotníctva – Hlavným hygienikom SR v roku 1988.

2. **Personálne obsadenie**

MUDr. Beáta Nadzonová – vedúca oddelenia

Eva Andrásyová, - zdravotnícky laborant so špecializáciou

Eva Drabiková – sanitárka

3. **Akreditácia: nie**

4. Činnosť pracoviska

4.1. Odborná činnosť

Účasť na plnení úlohy č. 9.1. PP ÚVZ SR – Národný program podpory zdravia (NPPZ).

Pracovisko HIV/AIDS pre potreby Košického a Prešovského kraja vykonáva:

- vyšetrenia na anti - HIV protilátky a antigén metódou ELISA
- vydáva certifikáty o HIV negativite
- vykonáva poradenskú činnosť v rámci Poradne pre HIV/AIDS
- zabezpečuje zácvik a výučbu v metódach danej problematiky
- vykonáva konzultačnú činnosť v oblasti HIV/AIDS pre zdravotnícke pracoviská

4.1.1 Ťažiskové úlohy

Vyšetrovanie cestujúcich do zahraničia a vydávanie certifikátov o HIV negativite.

Vykonávanie vyšetrení na vlastnú žiadosť.

Vyšetrovanie anonymných žiadateľov.

Zdravotno - výchovna činnosť v oblasti prevencie HIV/AIDS.

Vyhodnotenie

V roku 2019 bolo vyšetrených 215 vzoriek, všetky s negatívnym výsledkom. Z uvedeného počtu bolo 13 vzoriek pre cestujúcich do zahraničia, ktorým bol vydaný certifikát o HIV – negativite.

V rámci fungovania Poradne pre HIV/AIDS bolo vykonaných 192 odberov krvi, z toho 177 od anonymných žiadateľov o vyšetrenie a 3 odbery na vlastnú žiadosť. U všetkých bolo zároveň vykonané poradenstvo (predtestové a potestové).

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2019 nebola zavedená žiadna nová metóda.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnanie

V roku 2019 sa pracovisko nezúčastnilo na medzilaboratórnych porovnávacích testoch.

4.1.4 Iná odborná činnosť

Účasť na plnení úlohy č.9.1. z PP ÚVZ SR - Národný program podpory zdravia (NPPZ).

5. Legislatívna činnosť

V roku 2019 sme neboli požiadaní o účasť na legislatívnej činnosti.

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Na oddelení sa zabezpečoval zácvik a výučba v metódach danej problematiky.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

- RÚVZ v SR (pracoviská odborov epidemiológie, hygieny detí a mládeže, podpory zdravia)

- klinické a laboratórne pracoviská zdravotníckych zariadení Východoslovenského regiónu

- NRC pre HIV/AIDS

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Pracovníci oddelenia v roku 2019 neabsolvovali zahraničné služobné cesty.

PODPORA ZDRAVIA A VÝCHOVA K ZDRAVIU

A. Organizácia a podmienky činnosti odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu vrátane Poradenského centra ochrany a podpory zdravia

a. Organizačná štruktúra

Podľa organizačného poriadku RÚVZ Košice, označenie Odboru podpory zdravia sa dňom 4.2.2019 zmenilo na Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu. Menovaný odbor sa člení na tri útvary: Oddelenie epidemiológie chronických ochorení, Oddelenie výchovy k zdraviu a Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia, ktoré zastrešuje a koordinuje činnosť všetkých poradní regionálneho úradu.

b. Personálne obsadenie Odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu (tab. 1 – za bodom C.7.)

– Oddelenie epidemiológie chronických ochorení:

- 1 lekár – vedúci odboru a vedúci oddelenia (*zlúčená funkcia*);
- 1 iný vysokoškolák II. stupňa (verejný zdravotník);
- 1 asistent hygieny a epidemiológie (skr. AHE) – do 31.5.2019

– Oddelenie výchovy k zdraviu:

- 1 iný vysokoškolák III. stupňa (prírodovedný smer: biológia; humanitný smer: sociálna práca) – vedúci oddelenia;
- 1 iný vysokoškolák II. stupňa (verejný zdravotník);
- 1 iný vysokoškolák II. stupňa (sociálna práca);
- 1 iný vysokoškolák I. stupňa (verejný zdravotník; sociálna práca).

– Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia

Na činnosti poradenského centra sa podieľali všetci zamestnanci Odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu ako aj iné odbory RÚVZ Košice (hygiena výživy; epidemiológia; lekárska mikrobiológia; chemické analýzy).

B. Vzdelávanie pracovníkov

P. č.	Dátum a miesto absolvovania	Vzdelávacie a odborné aktivity – zameranie	Mená účastníkov
1.	27.2.2019 GES Club, Nám. L. Novomeského 13, Košice	XII. regionálny odborný deň medicínsko-technických pracovníkov v Košiciach. Organizátor: Slovenská komora medicínsko-technických pracovníkov v zastúpení Regionálnej komory MTP Košice. Aktívna účasť – prednášky: Holovková, M.; Fabianová, M.; Gregová, S.: <i>Linka pomoci na odvykanie od fajčenia – súhrnná informácia.</i> Šmídeková, I.; Zajacová A.: <i>Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity – informácia o plnení.</i>	Mgr. Mária Holovková Bc. et Bc. Iveta Šmídeková PhDr. Monika Fabianová PhDr. Soňa Gregová Agnesa Zajacová
2.	7.3.2019 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné nám. 9, Košice	Multidisciplinárne pracovné stretnutie Košice-mesto – k Národnému projektu „Podpora ochrany detí pred násilím“. Organizátor: ÚPSVaR Košice.	MUDr. Jana Kollárová
3.	14.3. ¹ – 15.3.2019 ² RÚVZ so sídlom v Prešove, J. Hollého 5, Prešov	Celoslovenská porada vedúcich odborov podpory zdravia/výchovy k zdraviu. Organizátor: ÚVZ SR – Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu v spolupráci s RÚVZ so sídlom v Prešove. Aktívna účasť – prednáška: Kollárová, J.: <i>Detstvo bez násilia – realizácia projektu v rámci Košíc a výmena skúseností z realizácie s inými RÚVZ v SR.</i>	MUDr. Jana Kollárová ² RNDr. Eva Schnitzerová, PhD. ¹

4.	21.3.2019 Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, n. o., Bratislava, detašované pracovisko Bl. Metoda Dominika Trčku, Partizánska 23, Michalovce	Odborný seminár „ <i>Ochrana detí pred násilím – multidisciplinárna spolupráca v praxi</i> “, pod záštitou riaditeľky Národného koordináčného strediska pre riešenie problematiky násillia na deťoch, Mgr. M. Vargovej a rektora VŠZaSP sv. Alžbety, n. o., Bratislava, Dr. h. c. prof. MUDr. V. Krčméryho, DrSc. Organizátori: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce; VŠZaSP sv. Alžbety, n. o., Bratislava, detašované pracovisko Bl. M. D. Trčku Michalovce a Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR.	RNDr. Eva Schnitzerová, PhD.
5.	27.3.2019 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné nám. 9, Košice	Multidisciplinárne pracovné stretnutie Košice- okolie – k Národnému projektu „Podpora ochrany detí pred násilím“. Organizátor: ÚPSVaR Košice.	RNDr. Eva Schnitzerová, PhD.
6.	27.3.2019 Ministerstvo zdravotníctva SR, Limbová 2, Bratislava	Odborná konferencia – Preventívna medicína VIII. Organizátor: Slovenská lekárska komora v spolupráci so Slovenskou komorou iných zdravotníckych pracovníkov. Aktívna účasť – prednáška: Kollárová, J.: <i>Podpora zdravia z pohľadu WHO, jej pôsobenie na Slovensku a nové trendy vo svete.</i>	MUDr. Jana Kollárová
7.	3.4.2019 Okresný úrad Košice, Komenského 52, Košice	Zasadnutie Krajskej komisie pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti Okresného úradu Košice. (Účasť v rámci členstva v komisii s pôsobnosťou pre Košický kraj.) Organizátor: MV SR – OÚ Košice. Aktívna účasť – referát: Schnitzerová, E.: <i>Zdravotno-výchovná akcia "Poskytnutie poradenských služieb pre zamestnancov OÚ Košice a verejnosť z radov klientov úradu": Spolupráca RÚVZ Košice a OÚ Košice.</i>	RNDr. Eva Schnitzerová, PhD.
8.	12.4.2019 RÚVZ so sídlom v Trenčíne, Nemocničná 4, Trenčín	Zasadnutie pracovnej skupiny „Duševné zdravie a prevencia drogových závislostí“. (Účasť v rámci členstva v skupine s pôsobnosťou pre SR.) Organizátor: ÚVZ SR – Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu v spolupráci s RÚVZ so sídlom v Trenčíne.	RNDr. Eva Schnitzerová, PhD.
9.	29.4. – 30.4.2019 UN City, pracovisko WHO Europe, Marmorvej 53, Kodaň, Dánsko	Pracovné stretnutie výkonného a poradného tímu „Coalition of Partners“ na posilnenie systémov verejného zdravotníctva v Európe.	MUDr. Jana Kollárová
10.	20.5.2019 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné nám. 9, Košice	Multidisciplinárne pracovné stretnutie Košice mesto a Košice-okolie – k Národnému projektu „Podpora ochrany detí pred násilím“. Organizátor: ÚPSVaR Košice.	MUDr. Jana Kollárová
11.	25.6.2019 RÚVZ so sídlom v Košiciach (detašované pracovisko, Rooseveltova 8, Košice)	Odborný seminár pre medicínsko-technických pracovníkov RÚVZ Košice. Organizátor: RÚVZ so sídlom v Košiciach. Aktívna účasť – prednášky: Kollárová, J.: <i>Kyberšikana – charakteristika a možný vplyv na zdravie.</i> Holovková, M., Gregová, S., Fabianová, M.: <i>Linka pomoci na odvykanie od fajčenia – súhrnná informácia.</i> Šmídeková, I., Zajacová, A.: <i>Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity – informácia o plnení.</i> Schnitzerová, E., Šmídeková, I.: <i>Podpora zdravia pohybom vo vybraných DC seniorov v Košiciach.</i>	MUDr. Jana Kollárová Mgr. Mária Holovková PhDr. Soňa Gregová PhDr. Monika Fabianová Bc. et Bc. Iveta Šmídeková Agnesa Zajacová RNDr. Eva Schnitzerová, PhD.
12.	27.6.2019 RÚVZ so sídlom v Košiciach (detašované pracovisko, Rooseveltova 8, Košice)	Odborný seminár pre pracovníkov s VŠ vzdelaním RÚVZ v Košickom kraji. Organizátor: RÚVZ so sídlom v Košiciach. Aktívna účasť – prednášky: Kollárová, J.: <i>Kyberšikana – charakteristika a možný vplyv na zdravie.</i> Holovková, M., Gregová, S., Fabianová, M.: <i>Linka pomoci na odvykanie od fajčenia – súhrnná informácia.</i>	MUDr. Jana Kollárová Mgr. Mária Holovková PhDr. Soňa Gregová PhDr. Monika Fabianová Bc. et Bc. Iveta Šmídeková Agnesa Zajacová

		Šmídeková, I., Zajacová, A.: <i>Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity – informácia o plnení</i> . Schnitzerová, E., Šmídeková, I.: <i>Podpora zdravia pohybom vo vybraných DC seniorov v Košiciach</i> .	RNDr. Eva Schnitzerová, PhD.
13.	12.9.2019 RÚVZ so sídlom v Poprade, Zdravotnícka 3, Poprad	9. zasadnutie pracovnej skupiny na podporu zdravia seniorov. (Účasť v rámci členstva v skupine s pôsobnosťou pre SR). Organizátor: Úrad verejného zdravotníctva SR v spolupráci s RÚVZ so sídlom v Poprade.	RNDr. Eva Schnitzerová, PhD.
14.	17.9.2019 RÚVZ so sídlom vo Zvolene, Nádvoňná 12, Zvolen	Metodické stretnutie k realizácii projektu „ <i>Viem čo zjem</i> “. Organizátori: Neuropea, s. r. o., Bratislava a ÚVZ SR v spolupráci s RÚVZ so sídlom vo Zvolene.	Mgr. Mária Holovková Bc. et Bc. Iveta Šmídeková
15.	3.10.2019 Hotel Color, Pri Starom mýte 1, Bratislava,	Konferencia/verejná odborná diskusia „ <i>Ako vyliečiť Slovenské zdravotníctvo</i> “. Organizátor: Nadácia Antona Tunegu v spolupráci s Konrad Adenauer Stiftung. Aktívna účasť – prednáška: Kollárová, J.: <i>Možnosti využitia potenciálu podpory zdravia</i> .	MUDr. Jana Kollárová
16.	8.10.2019 ÚVZ SR, Trnavská cesta 52, Bratislava	Interaktívna prednáška „ <i>Psychohygienu dňa</i> “ (súčasť cyklu vzdelávania „ <i>Psychologická starostlivosť pre zamestnancov</i> “), v rámci členstva v pracovnej skupine „ <i>Duševné zdravie a prevencia drogových závislostí</i> “. Organizátor: ÚVZ SR v spolupráci s Ligou proti rakovine SR	RNDr. Eva Schnitzerová, PhD.
17.	10.10. – 12.10.2019 Hotel Rome Pisana, Taliansko,	Odborná konferencia – „ <i>8th International Colloquium on Advances in Nursing Science</i> “. Organizátor: Agentúra Innovinc International, USA. Aktívna účasť – prednáška: Kollárová, J.: <i>Public health/health promotion counselling in Slovakia</i> .	MUDr. Jana Kollárová
18.	25.10.2019 Hotel Yasmin, Tyršovo nábregie 1, Košice	Národný okrúhly stôl (diskusia) „ <i>Aktuálny stav profesionalizácie pracovnej sily vo verejnom zdravotníctve</i> “, v rámci 6. konferencie SAVEZ. Organizátor: Ministerstvo zdravotníctva SR	RNDr. Eva Schnitzerová, PhD.
19.	28.10.2019 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné nám. 9, Košice	Multidisciplinárne pracovné stretnutie za územný obvod okresov Košice-mesto a Košice-okolie k problematike násilia páchaného na deťoch, v rámci Národného projektu „ <i>Podpora ochrany detí pred násilím</i> “. Organizátor: ÚPSVaR Košice	RNDr. Eva Schnitzerová, PhD.
20.	05.11.2019 Trnavská univerzita v Trnave (aula Pazmáneum), Univerzitné nám. 1, Trnava	Okrúhly stôl na tému „ <i>Koalícia partnerov pre verejné zdravotníctvo</i> “. Organizátor: Ministerstvo zdravotníctva SR	MUDr. Jana Kollárová
21.	30.11.2019 Magistrát mesta Košice, Tria SNP 48/A, Košice	XV. patientsky seminár v rámci XXIII. košických chemoterapeutických dní – konferencia edukačného charakteru s medzinárodnou účasťou o antimikrobiálnej a antineoplastickej chemoterapii, podpornej liečbe a molekulárnej biológii. Organizátori: Slovenská chemoterapeutická spoločnosť; Slovenská onkologická spoločnosť; Slovenská lekárska spoločnosť – Sekcia onkologických sestier; Východoslovenský onkologický ústav, a. s., Košice; Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek; LF UPJŠ v Košiciach; Liga proti rakovine – pobočka Košice. Aktívna účasť formou poskytovania služieb mobilnej Poradne zdravia účastníkom podujatia.	PhDr. Soňa Gregová PhDr. Monika Fabianová
22.	2.12. – 3.12.2019 hotel Mercure, Žabotova 2, Bratislava	Seminár k prevencii onkologických ochorení (pri príležitosti Roka prevencie). Organizátor: Úrad verejného zdravotníctva SR	RNDr. Eva Schnitzerová, PhD.

23.	18.12.2019 RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici, Cesta k nemocnici 1, Banská Bystrica	Okrúhly stôl na tému „ <i>Koalícia partnerov pre verejné zdravotníctvo – stretnutie pracovnej skupiny</i> “. Organizátor: Ministerstvo zdravotníctva SR	MUDr. Jana Kollárová
-----	--	--	----------------------

¹ V rámci vnútroúradného vzdelávania sme sa pasívne zúčastnili ďalších odborných seminárov pre pracovníkov s VŠ vzdelaním (v dňoch 11.4., 23.5., 5.9., 26.9., 10.10., 24.10., 21.11., 12.12.2019), a odborných seminárov pre MTP pracovníkov (v dňoch 9.4., 21.5., 24.9., 22.10., 19.11., 10.12.2019), organizovaných na RÚVZ so sídlom v Košiciach.

C. Rozbor činnosti

Číselný prehľad intervenčných a zdravotno-výchovných aktivít uvádza **tab. 2.** (za bodom C.7.).

1. Prioritné celospoločenské intervenčné aktivity podpory zdravia

- Zvýšenie pohybovej aktivity

Činnosť v danej prioritě súvisí najmä s plnením *Aktualizovaného Národného programu podpory zdravia v SR, Národného akčného plánu v prevencii obezity na roky 2015 – 2025 a Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020*, a je možné ju charakterizovať z viacerých hľadísk.

Na podporu a propagáciu pohybovej aktivity (odporúčanej, primeranej) vo vzťahu k obyvateľstvu (školskej mládeži, dospelaj populácii, seniorom) využívame najmä edukáciu, poradenstvo, výstupy cez médiá. Formou individuálneho a skupinového poradenstva sa podieľame na aktivitách PCOPZ, ktoré zahŕňajú organizovanie a uskutočňovanie akcií ako pre širokú verejnosť, tak aj pracovné kolektívy či iné cieľové skupiny. Hlavným zámerom aktivít bolo poukázať na význam pohybovej aktivity, jej priaznivý vplyv na zdravie, ak je pravidelnou súčasťou spôsobu života.

Uvedená priorita úzko súvisí aj s úlohou pod názvom „*Vyzvi srdce k pohybu*“ – *Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospelaj populácie*, ktorá sa plní bez časového obmedzenia, každé dva roky zväčša v jarnom období.

V roku 2019 sme sa zapojili do 8. ročníka tejto celonárodnej kampane, ktorej cieľom je upriamiť pozornosť verejnosti na význam pohybu vo voľnom čase, ako dôležitého faktora v podpore zdravia a v prevencii civilizacyjnych ochorení. Kampaň je intervenčným projektom, ktorý sa realizuje v rámci SZO – CINDI programu SR a jej gestorom na národnej úrovni je RÚVZ v Banskej Bystrici. Záštitu nad kampaňou prevzali Úrad verejného zdravotníctva SR a Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť. Súčasťou kampane je súťaž, ktorá prebieha v čase od 25.3. do 16.6.2019 (s určením pre osoby nad 18 rokov, s možnosťou zapojenia detských podporovateľov vo veku 7 – 18 rokov).

Účasť RÚVZ Košice, ako riešiteľského pracoviska, zahŕňala propagačné a intervenčné aktivity rôzneho cieľového určenia, realizované aj v spolupráci s inými regionálnymi inštitúciami a médiami.

Propagácia a poradenstvo k súťaži, s distribúciou plagátov a prihlášok do súťaže, sa vykonávalo priebežne, najmä ako súčasť edukačných aktivít k zdravému spôsobu života a akcií mobilnej Poradne zdravia, s určením pre rôzne cieľové skupiny (z hľadiska veku, profesie, záujmu, ako aj pre širokú verejnosť). Účastníci súťaže mali možnosť absolvovať v Poradni zdravia vstupné a výstupné vyšetrenie (t. j. pred a po súťaži).

V rámci *informačno-propagačnej činnosti* sme v úvode kampane písomne oslovili a požiadali o spoluprácu v oblasti propagácie viaceré inštitúcie. Sprievodný list s metodickým usmernením a webovými odkazmi na propozície súťaže (plagát a účastnícky list/prihlášku) sme zaslali rôznym inštitúciám v regióne Košíc (25.3.2019). K osloveným patrili, napr. školy rôzneho stupňa (ZŠ, SŠ, VŠ), školské internáty, študentské domovy, miestna samospráva (Úrad Košického samosprávneho kraja; Magistrát mesta Košice; miestne úrady MČ v Košiciach a vybrané obecné a mestské úrady v okrese Košice-okolie) a ďalšie subjekty (centrá voľného času; Kulturpark v Košiciach; mestské kultúrne strediská v Medzeve a Moldave nad Bodvou; vybrané športové útvary v regióne Košíc; Jednota dôchodcov Slovenska; denné centrá seniorov; materské/rodičovské centrá; knižnice v Košiciach; KR PZ v Košiciach; KR HaZZ v Košiciach; Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., pobočka Košice; Allianz – Slovenská poisťovňa, a. s., pobočka Košice; Sociálna poisťovňa, pobočka Košice; Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice; Tepláreň Košice, a. s.; Tepelné hospodárstvo, s. r. o.; U.S. Steel Košice, s. r. o.; Východoslovenská energetika, a. s.; T-Systems Slovakia, s. r. o.; Magna PT, s. r. o., Kechnec a i.

Informovanie verejnosti bolo zabezpečené aj cez webové sídlo RÚVZ Košice, príspevkom pod názvom „*Vyzvi srdce k pohybu 2017 – celonárodná súťaž*“, t. j. sprievodnou informáciou vlastnej produkcie a priloženými plagátmi s prihláškou z edície gestora kampane (v priečinku Hlavné menu – Aktuality).

Oznam o kampani bol daný do pozornosti aj zamestnancom RÚVZ Košice formou nástennej propagácie na informačných tabuliach úradu, ako aj prostredníctvom e-mailovej distribučnej služby (25.3.2019).

Doručené vyplnené účastnícke listy na RÚVZ Košice za spádový región boli zaslané gestorovi úlohy – RÚVZ Banská Bystrica za účelom centrálného vyhodnotenia aj žrebovania o ceny (v júni 2019). Na základe analýzy účastníckych listov z celého Slovenska (spolu bolo 465, z toho 441 splnilo podmienky súťaže), z hľadiska účasti podľa krajov, v poradí 2. miesto patrí Košickému kraju (s 99 účastníkmi súťaže). Okresu Košice patrí 2. miesto v početnosti detských podporovateľov (9 z 21). Žrebovanie cien 8. ročníka kampane „*Vyzvi srdce k pohybu*“ sa uskutočnilo 24.9.2019 pod dohľadom notára. Vylosovaných bolo 10 cien pre dospelých účastníkov a 5 cien pre detských podporovateľov (pozri www.vzbb.sk).

V súvislosti s propagáciou *Svetového dňa „Pohybom ku zdraviu“ – 10. máj* (zaradeného do kalendára významných dní SZO od roku 2003), ako aj plnením *Národného programu prevencie obezity – v oblasti pohybovej aktivity*, resp. *Národného akčného plánu v prevencii obezity na roky 2015 – 2025*, realizovala sa informačno-propagačná a intervenčná činnosť (edukačná, poradenská) v časovom období apríl až jún 2019. Aktivity v spádovom území RÚVZ Košice boli určené rôznym skupinám dospelaj populácie (podľa profesie, záujmu, ako aj pre širokú verejnosť). Ich prehľad z hľadiska miesta konania, formy výkonu a počtu intervenovaných osôb sa nachádza nižšie.

Informačno-propagačná činnosť v oblasti témy *Svetového dňa „Pohybom ku zdraviu“ (10. máj)* zahŕňala:

- prípravu nástennej propagácie prostredníctvom troch informačných panelov/tabúl so zámerom informovania zamestnancov a návštevníkov RÚVZ Košice o svetovom dni, a ich inštalácia vo vstupných priestoroch všetkých troch budov RÚVZ Košice;
- organizačné zabezpečenie a propagáciu *Športového dňa pre zamestnancov RÚVZ Košice* v lokalite Alpinka (s konaním dňa 6.6.2019). Organizácia podujatia zahŕňala: stretnutie s prevádzkarom reštaurácie Alpinky Košice – Areálu zábavy a oddychu, Čermel'ské údolie 8, Košice; sprostredkovanie informácie zamestnancom formou vývesky na informačných tabuliach a e-mailom; zostavenie zoznamu zamestnancov/účastníkov; angažovanie sa v riešení ekonomickej stránky akcie a i. Športového dňa sa zúčastnilo 94 zamestnancov RÚVZ Košice.

Popis aktivity: Spoločná pešia, resp. cyklistická turistika na vymedzenej trase z Čermeľa do areálu Alpinky. V cieľi každý z účastníkov mal možnosť dať si odmerať tlak krvi, pulzovú frekvenciu a realizovať vybrané voľné športové disciplíny kolektívneho charakteru (ako bedminton, loptové hry – volejbal, futbal či basketbal na jeden kôš), resp. priniesť si vlastné športové potreby. V rámci menu bol podávaný guláš s nealkoholickým nápojom.

Z ostatnej činnosti edukačno-poradenského charakteru na podporu pohybovej aktivity u obyvateľstva môžeme uviesť nasledovné príklady:

- v roku 2019 sme sa v spolupráci s Klubom turistov „Medicína“ Košice; Klubom turistov mesta Košice; Základnou organizáciou Slovenského odborového zväzu Východoslovenského onkologického ústavu, a. s., Košice a Ligou proti rakovine, pobočkou Košice, podieľali na organizačnom zabezpečení športového podujatia **Onkokardioturistika – 32. ročník**, pre onkologických pacientov a rodinných príslušníkov, resp. košickú verejnosť, s konaním dňa 7.4.2019. V cieľi **jarnej časti tohto ročníka**, ktorým bol areál rekreačného strediska Alpinka, o nami ponúkané vybrané služby mobilnej Poradne zdravia (individuálne konzultácie, stanovenie koncentrácie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie krvného tlaku, pulzu, výpočet indexov BMI a WHR) prejavilo záujem celkovo 41 účastníkov podujatia. V **jesennej časti 32. ročníka** opäť na Alpinke sa dňa 20.10.2019 prostredníctvom mobilnej Poradne zdravia nechalo vyšetriť 35 účastníkov akcie;
- pre klientov Združenia príbuzných a priateľov a rehabilitačného strediska Radosť, Bauerova 1, Košice, sme realizovali edukáciu s poradenstvom k pohybovej aktivite, na tému: **„Prevencia osteopénie a osteoporózy pohybom“** (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov na chrbticu, cvikov z programu Otago a i.), s konaním dňa 9.4.2019 (s účasťou 11 osôb);
- pri príležitosti **Európskeho/Slovenského dňa obezity – 18. máj**, s tohtoročným heslom **„Zvládnime obezitu spoločne!“** (súčasť kampane Európskej asociácie pre štúdium obezity/EUSA), boli zo strany ÚVZ SR a RÚVZ na krajskej úrovni, v spolupráci s českou spoločnosťou STOB (**S**t**o**p **o**b**e**z**i**t**e**) a Centrom výživy a zdravia Hygeia – Zdravotným strediskom Bratislava, realizované aktivity v sieti lekární BENU. Miestom konania poradenskej akcie RÚVZ Košice bola Lekáreň BENU na Letnej 40, v dňoch 16.5. a 17.5.2019 (viac v **bode C.2. – Verejné kampane/významné dni**);
- opäť spoločnou športovo-osvetovou a prezentačnou akciou s Ligou proti rakovine – pobočkou Košice bol **8. ročník** podujatia **„Radosť zo života víťazí nad chorobou“**, pod záštitou prof. RNDr. P. Sováka, CSc., rektora UPJŠ v Košiciach a Mesta Košice. Akcia bola určená onkologickým pacientom a rodinným príslušníkom a konala sa v areáli Botanickej záhrady Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, Mánesova 23, dňa 1.6.2019. Súčasťou programu podujatia boli rôzne aktivity, ako poradenské služby onkológov, rehabilitačné cvičenia, cvičenie jogy, súťaže pre deti a dospelých, možnosť prehliadky Botanickej záhrady spojenej s výstavou motýľov a i. Ponuku vybraných služieb mobilnej Poradne zdravia (vrátane merania hladiny celkového cholesterolu) využilo celkovo 56 osôb. Pre fajčiarov bola k dispozícii mobilná Poradňa na odvykanie od fajčenia.

Z činnosti na podporu pohybovej aktivity u obyvateľstva, vykonávanej kontinuálnou formou, môžeme menovať **cyklickú edukáciu s poradenstvom k pohybovej aktivite pre seniorov** na tému: **„Prevencia osteopénie a osteoporózy pohybom“** a **„Vybrané prvky z kalanetiky“** (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov). Realizuje sa viacročne, priebežne počas roka a konanie aktivít sa rozšírilo na štyri zariadenia, t. j. Denné centrum MČ Košice-Sídlisko KVP, Cottbuská 36, Košice; Denné centrum seniorov MČ Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice; Denné centrum MČ Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice a Kultúrne centrum Vyšná Myšľa, okres Košice-okolie. (viac v **bode C.4. – Ďalšie špecifické úlohy na regionálnej úrovni**).

Činnosť zameraná na plnenie *Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020* je uvedená v bode C.3. – **Výskumná a prieskumná činnosť**.

- **Ozdravenie výživy**

Rizikové faktory výživy obyvateľstva sledujeme hlavne cez analýzy anamnestických dát od klientov *Poradenského centra ochrany a podpory zdravia* (ďalej len PCOPZ), vkladaných do Testu zdravé srdce. Edukáciou a propagáciou v oblasti zásad správnej výživy sa snažíme zvyšovať celkové uvedomenie obyvateľstva, zlepšiť stravovacie návyky u všetkých jeho vekových skupín.

Téma ozdravenia výživy je v súlade s celoeurópskymi princípmi zahrnutými v dokumentoch, ako napr. *Zdravie 2020: Európsky politický rámec na podporu vládnych a spoločenských aktivít pre zdravie a prosperitu; Viedenská deklarácia o výžive a neprenosných ochoreniach v kontexte Zdravia 2020*; na národnej úrovni, napr. v *Strategickom rámci starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030; Akčnom pláne pre potraviny a výživu na roky 2017 – 2025*, resp. v úlohách spojených s ochranou a podporou zdravia obyvateľov SR. Nadväzujúc na uvedené spolupracujeme s Odborom hygieny výživy RÚVZ Košice prostredníctvom vybraných aktivít PCOPZ – *Poradne zdravia* (stabilnej aj mobilnej zložky) a *Poradne správnej výživy*. Činnosť si kladie za cieľ vplývať na zlepšenie stravovacích návykov vo vybraných populačných skupinách, realizovať monitoring, intervencie a tiež zisťovať ich výživový stav.

Zdravotno-výchovný charakter má z našej strany podpora *Stratégie SR pre realizáciu školského programu na školské roky 2017/2018 – 2022/2023* (z júla 2017), v zmysle ktorej sa (od 1.8.2017) do jedného právneho rámca spojili dva programy – *Školský program pre ovocie a zeleninu* a *Školský program pre mlieko*. Jej ciele majú napomôcť zvýšiť konzumáciu uvedených potravinových komodít a výrobkov z nich u detí, vplývať na zmenu ich stravovacích návykov a predchádzať chorobám z nadhmotnosti a obezity. Cieľovými skupinami (na základe návrhu rezortov MPRV SR, MŠ SR, MZ SR) majú byť v období od 1.8.2017 do 31.7.2023, v rámci sektora školské ovocie a zelenina, deti vo veku 3 – 15 rokov a sektora školské mlieko a mliečne výrobky, deti a mládež vo veku 3 – 18 rokov.

V spádovom území RÚVZ Košice sa na školách realizujú *skupinové edukačné aktivity* (napr. formou výkladu s besedou, prednášky s diskusiou, panelovej diskusie, s uplatnením prvkov interaktívneho a zážitkového učenia, cvičenia s pracovnými listami, vedomostného kvízu, projekcie DVD filmu) so zameraním na racionálnu výživu a zdravý spôsob života. Pre propagačné účely – ako doplnok edukácie – sa využívajú prezentačné materiály (letáky, skladačky, maľovanky) od rôznych editorov vrátane RÚVZ Košice a ÚVZ SR.

V kalendárnom roku 2019 (resp. v 2. polroku šk. r. 2018/2019 a 1. polroku šk. r. 2019/2020) boli edukačné aktivity realizované v materských a základných školách (na I. a II. stupni), v stredných školách vrátane gymnázií, v stredoškolských internátoch a na jednej z vysokých škôl. Na niektorých školách sa aktivity realizovali opakovane. Intervenovaných bolo spolu 434 detí z 20 materských škôl; 1210 žiakov z 50 ZŠ; 493 študentov z 13 SŠ a 12 študentov z 1 VŠ.

V nadväznosti na metodický pokyn ÚVZ SR na realizáciu edukácie v súvislosti s plnením „Školského programu“ (s účinnosťou od septembra 2018) a s určením pre RÚVZ v SR, zostavili a rozposlali sme ponuku sprievodných zdravotno-výchovných aktivít s dvoma informačnými letákmi (na témy *"Dôverujte mlieku – je kvalitné a zdravé"* a *"Zdravie a krása sa skrýva v ovocí a zelenine"*, z edície RÚVZ Bratislava 2018) oprávneným vzdelávacím zariadeniam v územnom obvode okresov Košice-mesto a Košice-okolie, t. j. MŠ, ZŠ, SŠ, školám zabezpečujúcim špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, zapojeným do uvedeného programu (e-mailom dňa 12.10.2018). Ponuka sa vzťahuje na obdobie šk. rokov 2018/2019

až 2022/2023 a na okruhy aktivít, ktoré z hľadiska preventívno-edukačných cieľov a foriem výkonu (intervenčné prístupy edukačného, poradenského, resp. informačno-propagačného charakteru, s prevahou skupinového pôsobenia) sú tematicky prierezové, uplatniteľné v ideovo príbuzných projektoch, t. j. nielen v menovanom školskom programe, ale aj v celoslovenskom internetovom kurze zdravého životného štýlu „*Hravo ži zdravo*“; v projekte „*Viem, čo zjem*“ celosvetového programu *Nestlé Healthy Kids*, na ktorých RÚVZ Košice participuje.

V reakcii na požiadavku ÚVZ SR a predmetnú *Stratégiu SR pre realizáciu školského programu na školské roky 2017/2018 – 2022/2023*, zaslali sme odpoveď/podklad – aktualizovaný text aj s kontaktmi za RÚVZ Košice, v súvislosti s prezentovaním činnosti na internetovej stránke „*Školského programu*“ – www.skolskeovocie.sk, v sekcii *Aktivita: Inšpirácie z regionálnych úradov verejného zdravotníctva z pohľadu poradní zdravia* (emailom 22.2.2019).

V školskom roku 2019/2020 sme sa zapojili do 4. ročníka celoslovenského projektu „*Viem, čo zjem*“ (ktorý je súčasťou celosvetového programu spoločnosti Nestlé na podporu zdravej výživy detí „*Nestlé Healthy Kids Global Programme*“, resp. „*Nestlé pre zdravie detí*“). Organizátorom projektu je Neuropea, s. r. o., Bratislava, odborným garantom ÚVZ SR, s odporúčaním MŠVVŠ SR. Zámerom projektu je popularizácia zdravého spôsobu života, zdravej výživy a pohybovej aktivity. Realizuje sa na zaregistrovaných základných školách SR, v danom ročníku s prioritným určením pre žiakov III. – VII. ročníka ZŠ (t. j. žiakom vo veku 8 – 12 rokov). Vykonávateľmi edukačných aktivít sú lektori z RÚVZ v SR a pedagógovia zapojených škôl.

Na uvedenom projekte sme boli účastní už od jeho 1. ročníka (ktorý mal ešte pilotný charakter), so zapojením RÚVZ na krajskej úrovni.

V rámci prípravnej etapy 4. ročníka sme sa zúčastnili pracovného stretnutia k metodike projektu „*Viem, čo zjem*“, pozri **bod B. – Vzdelávanie pracovníkov – tab.** (p. č. 14).

Vzdelávacie aktivity tohto ročníka projektu začali prvou lekciou „*Hygiena potravín*“ a na prihlásených školách je zabezpečovaná prostredníctvom pracovníkov RÚVZ v SR. V územnej pôsobnosti RÚVZ Košice je miestom konania aktivít 9 košických ZŠ. Počas novembra a decembra 2019 bolo na 6 z 9 škôl prostredníctvom lektoriek z RÚVZ Košice intervenovaných 20 tried, s celkovou účasťou 395 žiakov (z III. – VI. roč.). Po ukončení výučby prvej lekcie na každej z intervenovaných škôl bol, na základe požiadavky ÚVZ SR a Neuropea, s. r. o., zasielaný na ÚVZ SR „*Záznam o priebehu školenia*“.

V rámci spolupráce RÚVZ Košice (Odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu; Odboru hygieny výživy – Poradne správnej výživy) a **O. Z. Slovenská sieť proti chudobe** (angl. skr. SAPN) bol vypracovaný projekt výskumu pod názvom „*Dostupnosť zdravého životného štýlu u obyvateľov Slovenskej republiky ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením (Spotreba potravín, ich kvalita a stravovacie návyky v kontexte príjmu, statusu, sociálneho environmentu)*“, viac v **bode C.3. – Výskumná a prieskumná činnosť**.

Z medzinárodných dní venovaných problematike výživy sme sa sústredili na **Svetový deň mlieka v školách – posledná streda v septembri; Svetový deň potravy/výživy – 16. október** a **Svetový deň diabetu – 14. november** (s témou v rokoch 2018 a 2019 „*Rodina*“). Prehľad informačno-propagačnej a intervenčnej činnosti vo vzťahu k rôznym cieľovým skupinám, ktorou sme podporili uvedené termíny, sa nachádza v **bode C.2. – Verejné kampane/významné dni**.

- Zdravá rodina

Plnenie témy na regionálnej úrovni predstavujú najmä intervenčné aktivity v zmysle individuálnej i populačnej stratégie, napr. vo vzťahu k úlohám *Národného programu podpory zdravia, Národného akčného plánu v prevencii obezity na roky 2015 – 2025* či *CINDI programu SR*.

Pre sprostredkovanie aktuálnych zdravotno-výchovných informácií slúžia iniciatívy rozmanitého charakteru (vo vzťahu k inštitúciám, pri hromadných akciách dostupných verejnosti, v prístupe k jednotlivcom) ako aj prostriedky masmediálnej komunikácie (tlač, rozhlas, televízia, internet).

V roku 2019 sme o *zdravotno-edukačných aktivitách, činnosti Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia* informovali rôzne inštitúcie, ako predškolské zariadenia, základné a stredné školy, centrá voľného času, materské/rodinné centrá, denné centrá seniorov, samospráva a iné v územných obvodoch okresov Košice-mesto a Košice-okolie, na základe ich záujmu, požiadavky, resp. aktuálnosti zdravotno-výchovných tém. V rámci propagačnej činnosti boli inštitúciám okrem oznamov/informačných listov sprostredkované aj zdravotno-výchovné materiály (letáky, plagáty, brožúry) k témam či aktivitám súvisiacim s verejným zdravím. Poskytovaná bola edukačná aj/alebo konzultačno-poradenská činnosť (zameraná na prevenciu vybraných chronických ochorení a ovplyvňovanie zložiek životného štýlu nefarmakologickou cestou, v oblasti zdravotno-výchovnej metodiky, práce s informačno-propagačným materiálom a výpožičky videofilmov z našej filmotéky).

Medzi vybrané skupiny adresného pôsobenia, so zámerom vytvárania odborného potenciálu pre šírenie zdravotno-výchovných informácií, patrili pedagógovia, dobrovoľníci z radov matiek/rodičov, seniorov, rómski aktivisti, ale i poslucháči vysokoškolského štúdia, napr. odboru Verejné zdravotníctvo na Lekárskej fakulte Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach.

Výchovno-vzdelávacia činnosť bola prioritne orientovaná na školskú mládež. Z hľadiska prístupu dominovali *skupinové intervenčné metódy* (prednášková činnosť doplnená o aktivizačné metódy) na aktuálne témy prevencie, v rámci ktorých najviac preferovanými boli zdravý životný štýl a prevencia závislostí. Kvôli zvýšeniu účinnosti nášho vplyvu tvoríme a distribuujeme propagačno-náučný materiál, využívame videoprojekciu či iné učebné pomôcky, uplatňujeme rôzne formy skupinovej práce, spätnej väzby a i.

So všeobecne kladnou odozvou sa stretávajú naše intervencie v rôznych pracovných kolektívoch, u zamestnancov z verejného i neverejného sektora, ktoré majú pomerne pravidelnú periodicitu.

Príkladom činnosti zameranej na deti a kontaktnú dospelú populáciu je edukačné pôsobenie *v oblasti podpory ústneho zdravia*.

Na základe dlhoročne realizovaného a osvedčeného celoslovenského projektu *„Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena“* (v rokoch 2005 až 2018), resp. regionálnej projektovej úlohy *„Stomatohygiena u detí predškolského veku – zdravotno-výchovné pôsobenie a monitorovanie stavu orálneho zdravia“* (z roku 2008, komponent celoslovensky riešeného projektu v rokoch 2009 až 2016), v územnej pôsobnosti RÚVZ Košice pretrváva záujem o osvetu v predmetnej oblasti zo strany škôl aj iných inštitúcií. Aktivity sú vykonávané najmä na materských a základných školách (na mnohých opakovane) a určené sú nielen deťom a žiackej/študentskej populácii, ale aj učiteľom a rodičom, podľa požiadaviek.

Pri príležitosti významného termínu *Svetový deň ústneho zdravia – 20. marec*, vyhláseného Svetovou organizáciou zubných lekárov, boli realizované aktivity primárne pre deti a mládež.

Edukačná činnosť zameraná na podporu ústneho zdravia a propagáciu termínu sa v regióne Košíc vykonávala v období od 5.2. do 24.3.2019. Aktivity sa konali v 2 MŠ

a v rámci nich bolo intervenovaných spolu 60 detí MŠ. Súčasťou edukácie bola distribúcia informačno-propagačných materiálov k danej tematike (letákov, skladačiek, maľovaniek), od rôznych editorov vrátane RÚVZ Košice a ÚVZ SR. Prehľad škôl a školských zariadeniach, kde sme uskutočnili aktivity, uvádza nasledujúca tabuľka.

P. č.	<i>Zdravotno-výchovné aktivity k Svetovému dňu ústneho zdravia (20. marec) – prehľad navštívených škôl a školských zariadení</i>
1.	MŠ Ovručská 14, Košice (2 aktivity, edukovaných 35 detí predškolského veku)
2.	MŠ Ždaňa 243, okres Košice-okolie (2 aktivity, edukovaných 25 predškolského veku)

Pre propagačné účely je na webovom sídle RÚVZ Košice (v časti Hlavné menu – Aktuality) pre verejnosť určený prezentačný materiál pod titulom „Svetový deň ústneho zdravia 20. marec: Všetko sa začína tu! Zdravé ústa. Zdravé telo.“ (z edície Kancelárie SZO v SR a Slovenskej komory zubných lekárov), so sprievodným slovom a ponukou edukačných aktivít.

K ďalšiemu významnému dňu **Európsky deň ústneho zdravia – 12. september**, vyhláseného Radou Európskych dentistov, sme listom vo veci „Informácia o vybraných významných termínoch venovaných problematike zdravia – ponuka tematicky súvisiacich zdravotno-výchovných aktivít“ (zahrňujúc predmetný termín), kontaktovali rôznych adresátov, ako materské školy, základné školy, stredné školy, stredoškolské internáty, centrá voľného času, detské domovy, miestnu samosprávu a denné centrá, Jednotu dôchodcov Slovenska, materské/rodičovské/rodinné centrá, komunitné centrá a i. List bol inštitúciám zaslaný e-mailovou cestou dňa 6.9.2019. Záujem o edukáciu zo strany škôl bol veľký, preto sa aktivity realizovali v širšom časovom období. Konali sa v 18 školách a školských zariadeniach (SŠ, ZŠ, MŠ), kde bolo edukovaných celkovo 718 detí/žiakov. Prehľad škôl a školských zariadení, kde sme uskutočnili aktivity, uvádza nasledujúca tabuľka.

P. č.	<i>Zdravotno-výchovné aktivity k Európskemu dňu ústneho zdravia (12. september) – prehľad navštívených škôl a školských zariadení</i>
1.	Gymnázium M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4, (2 aktivity, edukovaných 53 študentov prímky a sekundy)
2.	Súkromná ZŠ Didacticus, Palackého 14, Košice (1 aktivita, edukovaných 25 žiakov I. roč.)
3.	ZŠ s VJM – Alapiskola, Čsl. armády 15, Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie (2 aktivity, edukovaných 32 žiakov VIII. a IX. roč.)
4.	ZŠ Krosnianska 2, Košice (2 aktivity, edukovaných 42 žiakov VI. roč.)
5.	ZŠ Ruskov 32, okres Košice-okolie (2 aktivity, edukovaných 44 žiakov I. – II. roč.)
6.	ZŠ Krosnianska 4, Košice (2 aktivity, edukovaných 45 žiakov I. roč.)
7.	ZŠ Belehradská 21, Košice (4 aktivity, edukovaných 100 žiakov I. roč.)
8.	ZŠ L. Fullu, Maurerova 21, Košice (3 aktivity, edukovaných 65 žiakov I. roč.)
9.	ZŠ s MŠ Masarykova 19, Košice (1 aktivita, edukovaných 35 detí predškolského veku)
10.	MŠ Cottbuská 34, Košice (2 aktivity, edukovaných 58 detí predškolského veku)
11.	MŠ Oštepová 1, Košice (2 aktivity, edukovaných 31 detí predškolského veku)
12.	MŠ Humenská 51, Košice (2 aktivity, edukovaných 35 detí predškolského veku)
13.	MŠ Boliarov 50, okres Košice-okolie (1 aktivita, edukovaných 18 detí predškolského veku)
14.	MŠ Park Angelinum 7, Košice (1 aktivita, edukovaných 30 detí predškolského veku)
15.	MŠ Ždaňa 243, okres Košice-okolie (1 aktivita, edukovaných 15 detí predškolského veku)
16.	MŠ Zuzkin park 2, Košice (1 aktivita, edukovaných 25 detí predškolského veku)
17.	Súkromná MŠ Vilôčka, Vencová 4, Košice (2 aktivity, edukovaných 45 detí predškolského veku)
18.	MŠ Repíková 58, Košice (1 aktivita, edukovaných 20 detí predškolského veku)

Mimo uvedených významných dní sa aktivity k ústnej hygiene uskutočnili v ZPP a rehabilitačnom stredisku Radosť (pre 15 dospelých klientov); v MŠ Žiacka 18, Košice (pre 40 detí); MŠ Dénešova 53, Košice (pre 25 detí); MŠ Čaksová 1, Nižný Klátov, okres Košice-okolie (pre 20 detí), ZŠ Krosnianska 2, Košice (pre 65 žiakov 1. roč.).

Spolupráca so školami v danej oblasti je priebežne propagovaná cez príspevky na ich webových stránkach (najmä MŠ, ZŠ).

- **Znevýhodnené skupiny**

Úloha súvisí s Revidovaným akčným plánom Dekády začleňovania rómskej populácie na roky 2015 – 2020 (s prioritou Zdravie) a so Stratégiou Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 (s oblasťou zabezpečenia výchovy k zdraviu u obyvateľov segregovaných a separovaných rómskych osád, zameranej na prevenciu ochorení, zvýšenie zdravotného povedomia a podporu zdravého životného štýlu).

V problematike marginalizovaných skupín sme v hodnotenom období brali účasť na 7 podujatiach, z toho aktívne na dvoch (formou prednášky). Menovite sú uvedené v **bode B. – Vzdelávanie pracovníkov – tab.** (por. č. 2; 4; 5; 10; 11; 12; 19).

V reakcii na požiadavku ÚVZ SR vo veci súčinnosti na pripravovanom projektovom zámere projektu *Zdravé komunity na roky 2020 – 2022* (pre ďalšie pôsobenie asistentov osvedy zdravia v marginalizovaných rómskych komunitách), zaslali sme zoznam zadaných lokalít za Košický kraj, v ktorých je najhoršia zdravotno-hygienická situácia (e-mailom vo februári 2019).

Viacročne sa spolupracuje s ÚPSVaR Košice v problematike prevencie násilia páchaného na deťoch – v súvislosti s realizáciou cieľov *Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím* a *Národného projektu Podpora ochrany detí pred násilím* (formou pracovných a koordinačných stretnutí, vzdelávania a preventívnych aktivít). Účasť na odborných podujatiach v danom smere uvádza zmienaná tabuľka **bod B.** V nadväznosti na zameranie národnej stratégie a projektu, realizujeme edukačné aktivity na prevenciu kyberšikany, prevencie nelátkových závislostí a súvisiace témy (v spolupráci so školami, ÚPSVaR Košice, KR PZ Košice).

V edukačnej činnosti sa spolupracuje so školami s vyššou koncentráciou žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, príkladom sú Špeciálna ZŠ Inžinierska 24, Košice; Špeciálna ZŠ Rovníková 11, Košice; ZŠ L. Podjavorinskej 1, Košice (Luník IX) – kde uplatňujeme cyklické vzdelávanie žiakov v rôznych témach; Spojená škola (Špeciálna ZŠ) Odborárska 2, Košice; v okrese Košice-okolie: ZŠ Hlavná 346, Nižná Myšľa; Špeciálna ZŠ Vtáčkovce 2, Vtáčkovce a v neposlednom rade Spojená škola internátna Ždaňa (Špeciálna ZŠ internátna), Abovská 244, Ždaňa a elokované pracovisko v Čani (Špeciálna ZŠ internátna Osloboditeľov 26, Čaňa). Spolupráca sa rozvíja s detskými domovmi/centrami pre deti a rodiny v územnej pôsobnosti RÚVZ Košice, vo výkone zdravotno-edukačných aktivít pre klientov/deti a mládež, zamestnancov zariadení ako aj profesionálnych rodičov.

Väčšina výchovno-vzdelávacích aktivít *u sociálne znevýhodnených skupín* detí a mládeže bola širšie tematicky ladená. Žiaci boli jednorazovo či opakovane intervenovaní ohľadom tém, ako zdravý spôsob života a hygiena životného prostredia, stomatohygiena, výchova k zodpovednému partnerstvu, manželstvu, rodičovstvu, prevencia závislostí, prevencia kyberšikany, poskytovanie predlekárskej (laickej) prvej pomoci a i.

Konkrétne príklady: Na piatich základných školách (t. j. na ZŠ *L. Podjavorinskej 1, Luník IX; Spojenej škole – Špeciálnej ZŠ Odborárska 2 v Košiciach; Spojenej škole internátnej Ždaňa – Špeciálnej ZŠ internátnej, Abovská 244, Ždaňa* ako aj na *elokovanom pracovisku v Čani, Osloboditeľov 26; a na Špeciálnej ZŠ Vtáčkovce 2 v okrese Košice-okolie*), najmä na 2. stupni, s celkovou účasťou 194 žiakov, bola uskutočnená edukácia orientovaná na témy, ako *Zdravý spôsob života, Prevencia drogových závislostí* (u niektorých skupín s využitím výučbových pomôcok, ako napr. DVD, drogový kufor, okuliare simulujúce opitost').

Edukačné aktivity zamerané špecificky na *problematiku dospievania, výchovu k zodpovednému partnerstvu, rodičovstvu; na primárnu prevenciu infekcie HIV/AIDS;*

prevenciu pohlavne prenosných infekcií (s určením pre starších žiakov), sme realizovali v dvoch základných školách (t. j. na Špeciálnej ZŠ Rovníková 11 a ZŠ E. Podjavorinskej 1, Luník IX, v Košiciach), celkovo pre 90 žiakov, a v Detskom domove/Centre pre deti a rodiny, Uralská 1, Košice, s účasťou 25 zamestnancov/profi rodičov (pozri tabuľkový prehľad).

Prehľad realizovaných edukačných aktivít k problematike sexuálneho a reprodukčného zdravia na školách v územnej pôsobnosti RÚVZ Košice, u žiakov z marginalizovaného prostredia, v roku 2019

P. č.	Dátum	Inštitúcia	Ročník/počet edukovaných	Počet edukačných aktivít
1.	14.3.2019 ⁽¹⁾ 3.12.2019 ⁽²⁾	Špeciálna základná škola, Rovníková 11, Košice	VII. roč./35 ⁽¹⁾ V. – IX. roč./45 ⁽²⁾	1 ⁽¹⁾ 1 ⁽²⁾
2.	16.4.2019	ZŠ E. Podjavorinskej 1 (Luník IX), Košice	VII. a IX. roč./45	2
3.	21.6.2019 ⁽¹⁾ 15.11.2019 ⁽²⁾	Špeciálna ZŠ, Vtáčkovce 2, okres Košice-okolie	V. – IX. roč./10 ⁽¹⁾ V. – IX. roč./35 ⁽²⁾	1 ⁽¹⁾ 1 ⁽²⁾
4.	26.7.2019	Detský domov (Centrum pre deti a rodiny), Uralská 1, Košice	zamestnanci DeD/CDR a profi rodičia/25	1
5.	28.10.2019	Spojená škola internátna Ždaňa/Špeciálna ZŠ internátna, Abovská 244, Ždaňa, okres Košice- okolie	V. – IX. roč./35	1
6.	28.10.2019	Spojená škola internátna Ždaňa/Špeciálna ZŠ internátna, elokované pracovisko Čaňa, Osloboditeľov 26, Čaňa, okres Košice- okolie	I. – IV. roč./25	1
7.	14.11.2019	Spojená škola (Špeciálna ZŠ) Odborárska 2, Košice	V. – IX. roč./44	2
SPOLU 274 žiakov ZŠ a 25 zamestnancov, profi rodičov z DeD/CDR				11

Pozn.: ¹Prvá akcia v poradí. ²Druhá akcia v poradí. DeD – detský domov, CDR – centrum pre deti a rodiny.

Z informačno-propagačnej oblasti, vo vzťahu k danej cieľovej skupine, môžeme spomenúť dve kampane:

V súvislosti s **Európskym imunizačným týždňom (od 24. do 30. apríla 2019)**, angl. skr. EIW – so sloganom „*Predchádzať – chrániť – očkovať*“ sa organizoval **14. ročník kampane** SZO pre zvýšenie povedomia o dôležitosti očkovania ako najjednoduchšej, bezpečnej a efektívnej forme prevencie prenosných ochorení. Tento ročník bol pod heslom „*Vaccine heroes*“/„*Hold podporovateľom očkovania*“, ideovo nadväzoval na predošlé ročníky so zameraním na opatrenia, ktoré je potrebné prijať, aby bola zabezpečená primeraná ochrana pred výskytom a šírením závažných infekčných nákaz v európskom regióne.

V oblasti propagácie témy a hesla kampane pre verejnosť boli z našej strany uskutočnené nasledovné aktivity:

- na webovom sídle RÚVZ Košice (v priečinku Aktuality) bol uverejnený titul „*Európsky imunizačný týždeň – 14. ročník*“ (sprievodné slovo, odkaz na stránku SZO, jeden poster a dva informačné letáky z edície SZO, jeden leták od ECDC a jeden informačný leták pod názvom „*Európsky imunizačný týždeň 2019: Očkovanie – ochrana pred nákazami: Poradňa očkovania pri RÚVZ so sídlom v Košiciach*“, reedícia 2019 od kol. Odboru epidemiológie a Odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu RÚVZ Košice;
- umiestnenie informačných panelov k predmetnej kampani vo vestibuloch RÚVZ Košice (t. j. ústredného pracoviska a dvoch detašovaných pracovísk);

- e-mailovou cestou boli oslovené štyri skupiny adresátov (materské/rodičovské centrá, komunitné centrá, materské a základné školy v územných obvodoch okresov Košice-mesto a Košice-okolie), formou informácie o Európskom imunizačnom týždni a zaslaním odkazov na informačné materiály uverejnené na webovom sídle RÚVZ Košice, so žiadosťou o spoluprácu v propagačnej oblasti (s odoslaním dňa 24.4.2019);
- e-mailovou cestou bol obdobne oslovený koordinátor projektu Zdravé regióny pre mesto Košice a okres Košice-okolie, so žiadosťou o spoluprácu v propagačnej oblasti, za účelom využitia tematických letákov v rómskych osadách v rámci poradenskej činnosti;
- zdravotno-výchovné aktivity (formou výkladu s besedou, resp. prednášky s diskusiou) sa konali v 3 základných školách (aj pre sociálne znevýhodnené skupiny žiakov), na 1 strednej škole, 1 vysokej škole a v 1 špecializovanom zariadení sociálnych služieb v územnej pôsobnosti RÚVZ Košice, t. j. konkrétne v:
  - ZŠ E. Podjavorinskej 1, Košice – MČ Košice-Luník IX (2.4.2019) – 2 besedy na tému „Zdravý životný štýl, hygiena, riziká prenosu infekčných nákaz: Význam očkovania“, s premietnutím DVD „Rodina a medziludské vzťahy“ – intervenovaných spolu 40 žiakov V. a VII. Roč.; (16.4.2019) – 2 besedy na tému „Prevencia drogových závislostí, riziká prenosu infekčných nákaz: Význam očkovania“, s premietnutím DVD „Aj my Rómovia dokážeme veľké veci“ – s účasťou 45 žiakov VII. a IX. ročníka;
  - ZPP Radosť, o. z., rehabilitačné stredisko, Bauerova 1, Košice (4.4.2019) – prednáška s diskusiou na tému „Infekčné náказы, choroby z nečistoty“ – s účasťou 15 klientov centra v produktívnom veku; (11.4.2019) – prednáška na tému „Očkovanie“ – s účasťou 20 klientov centra v produktívnom veku;
  - LF UPJŠ v Košiciach, Trieda SNP 1, Košice (11.4.2019; 2.5.2019) – 3 bloky formou prednášky s diskusiou na tému „Význam očkovania, kolektívna imunita, mýty o očkovaní“, spojená s vyplňaním dotazníka efektivity v rámci projektu „Očkovanie hrou“ – s účasťou 8 študentiek I. ročníka odboru Verejné zdravotníctvo, bakalárskeho stupňa;
  - ZŠ s MŠ M. R. Štefánika, Budimír 11, okres Košice-okolie (15.4.2019) – 2 besedy na tému „Prevencia drogových závislostí, riziká prenosu infekčných nákaz: Význam očkovania“, s premietnutím DVD „Starostlivosť o vlastné zdravie“ – intervenovaných spolu 48 žiakov VII. a VIII. roč.;
  - Strednej zdravotníckej škole, Moyzesova 17, Košice (25.4.2019) – 2 prednášky s diskusiou na tému „Očkovanie“ – s účasťou 23 študentiek III. a IV. ročníka odboru Asistent výživy; (31.5.2019) – 4 prednášky s diskusiou na tému „Očkovanie – prevencia pohlavne prenosných nákaz“ a realizácia projektu „Očkovanie hrou“ spolu s vyplňaním dotazníka efektivity s účasťou 84 študentov štyroch tried II. ročníka;
  - Špeciálnej ZŠ Inžinierska 24, Košice (2.5.2019) – 2 besedy na tému „Význam očkovania“ – s účasťou 35 žiakov I. a II. stupňa.

Odpočít aktivít k *Európskemu imunizačnému týždňu* bol zaslaný interne Odboru epidemiológie RÚVZ Košice v máji 2019.

11. ročník kampane „Umývaj si ruky – zachrániš život“ v rámci programu SZO „Čistá starostlivosť je bezpečná starostlivosť“, s tohtoročným heslom „Bezpečná zdravotná starostlivosť pre všetkých – je to vo vašich rukách“, ktorý sa uskutočnil pri príležitosti **Svetového dňa hygieny rúk – 5. mája (2019)**, so zámerom poukázať na význam správnej hygieny a dezinfekcie rúk v rámci prevencie šírenia infekcií nielen v zdravotníckych zariadeniach, sme podporili propagačnou formou popri edukačných aktivitách na školách a činnosti Poradne zdravia v mesiaci máj 2019.

- **Prevencia závislostí** (tabak, alkohol, drogy)

Zvýšenú pozornosť v rámci primárnej prevencie drogových závislostí venujeme vybraným skupinám obyvateľstva, ktoré sú vystavené riziku poškodenia zdravia v dôsledku užívania návykových látok, prioritne deťom a mládeži, ženám v reprodukčnom veku a sociálne znevýhodneným skupinám obyvateľstva.

Často využívanými formami sú:

- výchovno-vzdelávacia a poradenská činnosť (napr. edukácia pre rôzne vekové skupiny, výkon Poradne na odvykanie od fajčenia);

- propagačná a edičná činnosť – tvorba a distribúcia informačných materiálov pre školskú mládež, kontaktné dospelé osoby (učitelia, rodičia atď.) a iné cieľové skupiny;
- účasť na informačných kampaniach (napr. pri príležitosti významných termínov s protidrogovou tematikou);
- participácia na preventívnych programoch, projektoch, úlohách zameraných na škodlivosť návykových látok a na zmysluplné využívanie voľného času (vrátane prípravy, koordinácie, realizácie, vyhodnocovania) v spolupráci s inými subjektmi;
- pôsobenie cez mienkotvorné médiá v oblasti propagácie aktivít a spôsobu života bez drog.

Edukačná činnosť vo vzťahu k školám je zameraná na prevenciu látkových závislostí (zahrňujúc problematiku legálnych a nelegálnych drog), na prevenciu nelátkových závislostí a súvisiace témy. Za hodnotené obdobie (rok 2019) sme v rámci územnej pôsobnosti RÚVZ Košice uskutočnili výchovno-vzdelávacie akcie na školách rôzneho stupňa (počnúc MŠ po VŠ), na viacerých opakovane. Vykonaných bolo 179 aktivít, na 65 miestach, s celkovou účasťou cca 3654 žiakov a študentov. Z didaktického hľadiska, podujatia zväčša pozostávali z teoretického výkladu, besedy, individuálnej i skupinovej práce. Rešpektujúc vekové kritérium, žiakom boli v rámci intervencií premietnuté videofilmové a distribuované zdravotno-výchovné materiály. Na prvom stupni ZŠ a v MŠ sa z hľadiska edukačných cieľov volila hravá forma oboznamovania sa s danou problematikou (využívanie prostriedkov, ako mimická bábka Adamko, maľovanky, premietnutie DVD – animovanej agitky „Kde bolo tam bolo, fajčenie škodilo“ a i). U žiakov druhého stupňa ZŠ a na SŠ sa zisťovala spätná väzba, resp. prostredníctvom dotazníkovej metódy sa mapovali názory, postoje a poznatková úroveň z problematiky drog, drogových závislostí a osobitne tabakizmu. Študenti – fajčiari (na báze dobrovoľnosti) mali možnosť si otestovať na prístroji Smokerlyzer percentuálne množstvo alveolárneho CO vo výdychu.

V spojitosti s **informačno-propagačnou činnosťou** vo vzťahu k významným termínom venovaným problematike zdravia a drogovej prevencii sme reflektovali na nasledovné dni:

Pri príležitosti **Svetového dňa bez tabaku – 31. máj** sme uskutočnili zdravotno-výchovné aktivity (poradenské aj edukačné) zamerané na prevenciu tabakizmu a zanechanie fajčenia.

Akcie sa konali v časovom období od 13.5. do 26.6.2019 na nasledovných miestach:

- Spoločnosť Skanska SK, a. s., Bidovce, okres Košice-okolie – *Deň zdravia* (13.5.2019; organizátori akcie: menovaná firma, RÚVZ Košice a Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s.) – v mobilnej Poradni zdravia bolo intervenovaných 32 zamestnancov, z toho 10 osôb/fajčiarov absolvovalo aj vyšetrenie s poradenstvom v Poradni na odvykanie od fajčenia;
- ZŠ Postupimská 37, Košice – prednášky na tému „Zdravý životný štýl, podpora nefajčenia“ (13.5.2019) sa zúčastnilo 25 zamestnancov, z toho 13 osôb bolo intervenovaných v mobilnej Poradni zdravia;
- MŠ Hronská 7, Košice – *Deň otvorených dverí* (16.5.2019) – v mobilnej Poradni zdravia intervenovaných 23 záujemcov (zamestnanci a rodičia), z toho 2 osoby absolvovali aj vyšetrenie s poradenstvom v Poradni na odvykanie od fajčenia;
- RÚVZ so sídlom v Košiciach, detašované pracovisko Rooseveltova 8, Košice – v stabilnej Poradni zdravia a Poradni na odvykanie od fajčenia (dňa 23.5.2019) bolo intervenovaných 7 študentov III. roč. študijného odboru Asistent výživy zo Strednej zdravotníckej školy, Moyzesova 17, Košice;
- Stredná priemyselná škola dopravná, Hlavná 113, Košice – výkladu s besedou na témy „Zdravie, životný štýl a výživa“ a „Prevencia tabakizmu“ (29.5. a 30.5.2019) sa zúčastnilo 49 študentov I. roč., z toho 15 študentov bolo intervenovaných v mobilnej Poradni na odvykanie od fajčenia;

- Magna PT, s. r. o., Perínska cesta 282, Kechnec, okres Košice-okolie – *Dni zdravia* (29.5. a 30.5.2019; organizátori akcie: menovaná firma, RÚVZ Košice a Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s.) – v mobilnej Poradni zdravia bolo intervenovaných 141 zamestnancov, z toho 16 osôb/fajčiarov absolvovalo aj vyšetrenie s poradenstvom v Poradni na odvykanie od fajčenia;
- areál Botanickkej záhrady UPJŠ v Košiciach, Mánesova 23, Košice – 8. ročník prezentačnej akcie „*Radost zo života víťazí nad chorobou*“ (1.6.2019; organizátori akcie: Liga proti rakovine, pobočka Košice, UPJŠ v Košiciach a RÚVZ Košice), s určením pre onkologických pacientov a ich rodinných príslušníkov – v mobilnej Poradni zdravia bolo intervenovaných 57 účastníkov, z toho 3 osoby/fajčiari absolvovali aj vyšetrenie s poradenstvom v Poradni na odvykanie od fajčenia;
- Botanická záhrada UPJŠ v Košiciach, Mánesova 23, Košice – *Deň zdravia* (14.6.2019; organizátori akcie: UPJŠ Košice, Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. a RÚVZ Košice) – v mobilnej Poradni zdravia bolo intervenovaných 47 zamestnancov, z toho 12 osôb/fajčiarov absolvovalo aj vyšetrenie s poradenstvom v Poradni na odvykanie od fajčenia;
- Spojená škola, Vojenská 13, Košice – *Deň zdravia* (24.6.2019) – ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia na stanovenie rizika metabolického syndrómu¹. Intervenovaných bolo 35 zamestnancov, z toho 3 osoby/fajčiari absolvovali aj vyšetrenie s poradenstvom v Poradni na odvykanie od fajčenia;
- OC Atrium Optima, Moldavská cesta 32, Košice – preventívno-prezentačná aktivita pre verejnosť „*Polícia deťom*“ (26.6.2019; akcia v spolupráci s KR PZ v Košiciach a Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s.) – v mobilnej Poradni zdravia bolo intervenovaných 41 záujemcov, z toho 9 osôb/fajčiarov absolvovalo aj vyšetrenie s poradenstvom v Poradni na odvykanie od fajčenia.

Pozn.: V rámci vyššie uvedených poradenských aktivít sa u záujemcov realizovala intervenčná činnosť zahrňujúca, napr. meranie tlaku krvi, pulzu; stanovenie koncentrácie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi ¹(príp. ďalších parametrov, ako HDL, triacylglycerolov, glukózy, stanovenie percenta telesného tuku a ďalšie antropometrické merania); výpočet BMI; stanovenie hladiny oxidu uhoľnatého (CO) a karboxyhemoglobínu (COHb) vo výdychu prístrojom Smokerlyzer; (u silných fajčiarov) meranie pľúcnych funkcií Spirometrom; zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života (vyplnenie anamnestických dotazníkov a rozhovor); distribúciu tlačенých zdravotno-výchovných materiálov a i.

Na RÚVZ Košice sme za účelom podpory svetového dňa a prezentácie služieb Poradne na odvykanie od fajčenia zvolili formu nástennej propagácie. Inštalovali sme tri tematické informačné tabule – vo vstupných priestoroch všetkých troch budov RÚVZ Košice – s určením pre zamestnancov a návštevníkov úradu.

Odpočet realizovaných aktivít k Svetovému dňu bez tabaku (31. máj) bol v zmysle požiadavky ÚVZ SR zaslaný e-mailom v júni 2019.

Významný termín ***Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nelegálnemu obchodovaniu s nimi – 26. jún*** sme v spádovom území RÚVZ Košice (územné obvody okresov Košice-mesto a Košice-okolie) dali do pozornosti prioritne žiakom a študentom. Niektoré z aktivít boli zároveň venované aj *Svetovému dňu bez tabaku – 31. máj*.

Činnosť spočívala v edukačných a informačno-poradenských aktivitách so zameraním na prevenciu látkových závislostí a podporu zdravého spôsobu života (formou interaktívnych prednášok, besied, poradenstva v prevencii fajčenia, využitia výučbových pomôcok: prezentácií, drogového kufra, okuliarov simulujúcich opitost', DVD, informačno-propagačných materiálov – letákov, skladačiek od rôznych editorov vrátane ÚVZ SR). V problematike prevencie tabakizmu bolo v ponuke poradenstvo pre fajčiarov (s doplnením o merania smokerlyzerom, príp. spirometrom a i.). Pri niektorých akciách sa ponúkali aj služby mobilnej Poradne zdravia (meranie koncentrácie celkového cholesterolu, resp. aj HDL,

triacylglycerolov, glukózy v kapilárnej krvi, meranie tlaku krvi, pulzu, percenta telesného tuku a ďalšie antropometrické merania).¹

Akcie boli uskutočnené v časovom období od 13. 5. 2019 do 26. 6. 2019. Vykonaných bolo spolu 58 aktivít, na 20 miestach (t. j. v 9 ZŠ, 5 SŠ, 3 školských internátoch, v 1 VŠ/Botanickej záhrade, 1 firme a 1 obchodnom reťazci). Edukovaných bolo spolu 1044 osôb (z toho 577 žiakov ZŠ, 442 študentov SŠ, 25 dospelých osôb/zamestnancov ZŠ). Poradensky intervenovaných v Poradni zdravia bolo 333 osôb a v Poradni na odvykanie od fajčenia (skr. POF) 65 osôb z radov študentov/rôznych profesijných skupín/verejnosti. K spolupracujúcim inštitúciám okrem škôl a školských zariadení patrili aj Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Košiciach; Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s.; Liga proti rakovine, pobočka Košice; UPJŠ/Botanická záhrada; OC Atrium Optima Košice a Magna PT, s. r. o., Kechnec.

Prehľad edukačných a poradenských aktivít (podľa miesta, formy výkonu, témy, s časovou následnosťou):

- ZŠ Postupimská 37, Košice – *Deň otvorených dverí* (13.5.2019) – prednáška s diskusiou na tému „Zdravý životný štýl a chronické (civilizačné) ochorenia. Podpora nefajčenia“; ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia (na stanovenie rizika metabolického syndrómu)¹ a Poradne na odvykanie od fajčenia, pre 25 zamestnancov školy, z toho 13 osôb vyšetrených v Poradni zdravia a 0 osôb v Poradni na odvykanie od fajčenia;
- Školský internát pri SPŠ elektrotechnickej, Komenského 42, Košice (15.5.2019) – výklad s besedou (1 vyuč. h) na tému „Prevencia užívania tabaku“, pre 20 študentov I. – III. ročníka;
- Stredná zdravotnícka škola, Moyzesova 17, Košice (23.5.2019) – ponuka služieb mobilnej Poradne na odvykanie od fajčenia (meranie spirometrom, poradenstvo), pre 7 študentov III. ročníka študijného odboru Asistent výživy;
- ZŠ Kežmarská 28, Košice (28.5.2019) – 3x výklad s besedou (po 1 vyuč. h) na tému „Primárna prevencia drogových závislostí so zameraním na legálne a nelegálne drogy“, celkovo pre 95 žiakov VIII. ročníka;
- SPŠ dopravná, Hlavná 113, Košice (29.5. a 30.5.2019) – Prvý výchovno-vzdelávací blok: (1x/deň) výklad s besedou „Prevencia tabakizmu (aktívneho a pasívneho fajčenia)“, s premietnutím DVD „Kým stúpa dym...“ z dielne O. Z. Športom proti drogám; ponuka vybraných služieb mobilnej Poradne na odvykanie od fajčenia pre študentov (záujemcov/fajčiarov). Druhý výchovno-vzdelávací blok: (1x/deň) výklad s besedou „Zdravie, životný štýl a výživa“. Edukovaných bolo celkovo 49 študentov I. roč. (2 triedy), z toho 15 študentov bolo intervenovaných v Poradni na odvykanie od fajčenia;
- Magna PT, s.r.o., Perínska cesta 282, Kechnec, okres Košice-okolie – *Dni zdravia* (29.5. a 30.5.2019; v spolupráci s menovanou firmou a Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s.) – ponuka vybraných služieb mobilnej Poradne zdravia (z biochemických parametrov meraný len celkový cholesterol)¹ a Poradne na odvykanie od fajčenia. V Poradni zdravia bolo intervenovaných 141 zamestnancov, z toho 16 aj v Poradni na odvykanie od fajčenia;
- ZŠ Považská 12, Košice (31.5.2019) – 6x výklad s besedou (po 1 vyuč. h) na tému „Primárna prevencia drogových závislostí so zameraním na legálne a nelegálne drogy“, celkovo pre 210 žiakov V. – IX. ročníka;
- areál Botanickej záhrady UPJŠ v Košiciach, Mánesova 23, Košice – 8. ročník prezentačnej akcie „Radosť zo života víťazí nad chorobou“ (1.6.2019; organizátori akcie: Liga proti rakovine, pobočka Košice, UPJŠ Košice a RÚVZ Košice) – ponuka vybraných služieb mobilnej Poradne zdravia (z biochemických parametrov meraný len celkový cholesterol)¹ a Poradne na odvykanie od fajčenia, s určením pre onkologických pacientov a ich

rodinných príslušníkov. V Poradni zdravia bolo intervenovaných 57 účastníkov akcie a v Poradni na odvykanie od fajčenia 3 účastníci;

- Školský internát, Jedlíkova 11, Košice (3.6.2019) – 2x výklad s besedou (po 1 vyuč. h) na tému „*Prevencia užívania tabaku*“, celkovo pre 48 študentov (vekovo zmiešaná skupina);
- Stredná zdravotnícka škola, Kukučínova 40, Košice (5.6.2019) – 3x výklad s besedou (po 1 vyuč. h) na tému „*Prevencia užívania tabaku*“, celkovo pre 65 študentov I. ročníka;
- Obchodná akadémia, Watsonova 61, Košice (10.6.2019) – 4x výklad s besedou (po 1 vyuč. h) na tému „*Primárna prevencia drogových závislostí so zameraním na legálne a nelegálne drogy*“, celkovo pre 100 študentov II. ročníka;
- Stredná odborná škola, Gemerská 1, Košice (11.6.2019) – 2x výklad s besedou (po 1 vyuč. h) na tému „*Prevencia užívania tabaku*“, celkovo pre 50 študentov II. ročníka;
- ZŠ Nám. L. Novomeského 2, Košice (12.6.2019) – výklad s besedou (1 vyuč. h) na tému „*Primárna prevencia látkových závislostí*“, celkovo pre 35 žiakov IX. ročníka;
- ZŠ Staničná 13, Košice (12.6.2019) – 3x výklad s besedou (po 1 vyuč. h) na tému „*Prevencia užívania tabaku*“, celkovo pre 80 žiakov VIII. ročníka;
- Botanická záhrada UPJŠ v Košiciach, Mánesova 23, Košice – *Deň zdravia* (14.6.2019; akcia v spolupráci s UPJŠ Košice a Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a.s.) – *ponuka vybraných služieb mobilnej Poradne zdravia (z biochemických parametrov meraný len celkový cholesterol)¹ a Poradne na odvykanie od fajčenia*, s určením pre zamestnancov UPJŠ v Košiciach. Intervenovaných bolo 46 osôb v Poradni zdravia a 12 osôb v Poradni na odvykanie od fajčenia;
- Školský internát. Medická 2, Košice (17.6.2019) – 2x výklad s besedou (po 1 vyuč. h) na témy „*Zdravý životný štýl*“; „*Prevencia užívania tabaku*“ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, smokerlyzer, tukomer, tlakomer), celkovo pre 110 študentov (vekovo zmiešaná skupina);
- Súkromná ZŠ Užhorodská 39, Košice (20.6.2019) – 4x výklad s besedou (po 1 vyuč. h) na tému „*Primárna prevencia drogových závislostí so zameraním na legálne a nelegálne drogy*“, celkovo pre 72 žiakov V. – IX. ročníka (z toho 32 žiakov V. – VII. roč. malo edukáciu zameranú na prevenciu užívania legálnych drog a 40 žiakov VIII. – IX. roč. malo edukáciu zameranú na prevenciu užívania nelegálnych drog);
- Špeciálna ZŠ Vtáčkovce 2, okres Košice-okolie (21.6.2019) – výklad s besedou (1 vyuč. h) na tému „*Prevencia drogových závislostí so zameraním na legálne a nelegálne drogy*“, pre 10 žiakov V. – IX. ročníka;
- ZŠ s MŠ Hlavná 79, Slanec, okres Košice-okolie (24.6.2019) – 3x výklad s besedou (po 1 vyuč. h) na tému „*Prevencia drogových závislostí so zameraním na legálne a nelegálne drogy*“, celkovo pre 75 žiakov VI. – IX. ročníka;
- Spojená škola, Vojenská 13, Košice – *Deň zdravia* (24.6.2019) – *ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia (na stanovenie rizika metabolického syndrómu)¹ a Poradne na odvykanie od fajčenia pre zamestnancov*. Intervenovaných bolo 35 osôb v Poradni zdravia a 3 osoby v Poradni na odvykanie od fajčenia;
- OC Atrium Optima, Moldavská cesta 32, Košice – preventívno-prezentačná aktivita pre verejnosť „*Polícia deťom*“ (26.6.2019; akcia v spolupráci s KR PZ v Košiciach a Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s.) – *ponuka vybraných služieb mobilnej Poradne zdravia (z biochemických parametrov meraný len celkový cholesterol)¹ a Poradne na odvykanie od fajčenia*. Intervenovaných bolo 41 osôb v Poradni zdravia a 9 osôb v Poradni na odvykanie od fajčenia.

Oba vyššie zmienené termíny sme vopred spropagovali formou listu vo veci „**Svetový deň bez tabaku (31. máj)**“ a **Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému**

obchodovaniu s nimi (26. jún) – žiadosť o spoluprácu pri propagovaní významných termínov“, ktorý bol so sprievodným e-mailom zaslaný dňa 21.5.2019 vybraným subjektom v územnom obvode okresov Košice-mesto a Košice-okolie (t. j. základným a stredným školám, stredoškolským internátom, centrám voľného času).

Na základe požiadavky ÚVZ SR bol zaslaný prehľad zdravotno-výchovných aktivít pri príležitosti významného termínu *Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi – 26. jún*, realizovaných v spádovom území RÚVZ Košice (3.7.2019).

Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme – 9. september bol z hľadiska informačno-propagačných cieľov daný do povedomia širokej verejnosti prostredníctvom informačného letáka pod rovnomeným názvom, na webovom sídle RÚVZ Košice (v priečinkoch Aktuality, resp. Hlavné menu – O nás – Odborné útvary – Podpora zdravia – Príspevky odboru).

Písomné boli oslovené vybrané inštitúcie v územnom obvode okresov Košice-mesto a Košice-okolie, vo veci „*Informácia o vybraných významných termínoch venovaných problematike zdravia – ponuka tematicky súvisiacich zdravotno-výchovných aktivít*“ (zahŕňujúc predmetný termín), list bol zaslaný e-mailovou cestou dňa 6.9.2019. Určený bol adresátom, ako materské, základné a stredné školy, stredoškolské internáty, centrá voľného času, detské domovy, miestna samospráva a denné centrá, Jednota dôchodcov Slovenska, materské/rodičovské/rodinné centrá, komunitné centrá a i.

Výchovno-vzdelávacie aktivity v zmysle požiadavky ÚVZ SR boli zamerané na zvýšenie informovanosti o nebezpečenstvách konzumácie alkoholu počas tehotenstva a primárne určené cieľovej skupine žien od 15 do 35 rokov. Spojené boli s výkladom a diskusiou, využitím učebných pomôcok, ako tematická prezentácia, okuliare simulujúce opitosť, premietnutie DVD filmu „*Až do dna...*“ a/alebo „*Vplyv pitia alkoholu počas tehotenstva na vývin plodu*“, so žiakmi/študentmi, a realizované v:

- ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským – Alapiskola, Československej armády 15, Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie (9.9.2019), 2x výklad s besedou pre 42 žiakov VIII. a IX. ročníka (z toho 24 dievčat);
- Stredná zdravotnícka škola, Moyzesova 17, Košice (10.9.2019) – 1x prednáška s diskusiou pre 7 študentiek IV. ročníka odboru Asistent výživy; (13.9.2019) – 1x prednáška s diskusiou pre 11 študentiek III. ročníka rovnakého odboru; (29.10.2019) – 4x výklad s besedou v rámci projektu „*Svoj život si riadiš Ty*“ – aktivita realizovaná v spolupráci s menovanou školou a KR PZ v Košiciach, pre 120 študentov I. ročníka; (13.11.2019) – 4x výklad s besedou v rámci školského projektu „*Človek a jeho zdravie*“, pre 99 študentov II. ročníka; (29.11.2019) – 1x prednáška s diskusiou pre 10 študentiek III. ročníka odboru Asistent výživy;
- ZŠ Staničná 13, Košice (18.9.2019) – 2x výklad s besedou pre 56 žiakov IX. ročníka (z toho 30 dievčat);
- Lekárska fakulta UPJŠ Košice (18.9.2019) – 1x prednáška s diskusiou pre 12 študentov (z toho 11 žien) I. ročníka Mgr. stupňa št. odboru Verejné zdravotníctvo;
- Spojená škola – ZŠ Opatovská cesta 101, Košice (7.11.2019) – organizačne zabezpečené v spolupráci s ÚPSVaR Košice a KR PZ v Košiciach v rámci projektu „*Podpora ochrany detí pred násilím*“ – 3x výklad s besedou pre 24 žiakov VI. – IX. ročníka (z toho 11 dievčat) /sociálne a zdravotne znevýhodnená skupina;
- ZŠ Abovská 36, Košice (14.11.2019) – organizačne zabezpečené v spolupráci s ÚPSVaR Košice v rámci projektu „*Podpora ochrany detí pred násilím*“ – 3x výklad s besedou pre 74 žiakov IX. ročníka;
- ZŠ Tomášikova 31, Košice (18.11.2019) – 3x výklad s besedou pre 72 žiakov IX. ročníka;

- Gymnázium M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4, Košice (16.12.2019) – 2x výklad s besedou pre cca 50 študentov (zmiešaná skupina).

Informácie o danom významnom termíne a súvisiacej problematike boli sprostredkované aj v rámci výjazdov mobilnej Poradne zdravia, konkrétne:

- dňa 10.9.2019 v rámci akcie „*Deň zdravia*“ pre zamestnancov Zákazníckeho centra Slovenského plynárenského priemyslu, a. s., Moldavská 12, Košice – edukovaných bolo 33 žien;
- dňa 11.9.2019 v rámci akcie „*Deň pre vaše zdravie*“, s určením pre zamestnancov a návštevníkov/klientov Úradu Košického samosprávneho kraja, Nám. Maratónu mieru 1, Košice – edukovaných bolo 76 žien.

Odpočet preventívnych aktivít realizovaných pri príležitosti *Medzinárodného dňa povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme (9. september)* bol v zmysle požiadavky zaslaný na ÚVZ SR (listom zo dňa 15.10.2019).

Edukačné aktivity na prevenciu fetálneho alkoholového syndrómu sú realizované priebežne počas roka, najmä na školách. Uskutočnené boli, napr. na Gymnáziu, Opatovská cesta 7, Košice (29.1.2019, v I. a II. roč., pre 42 študentov z 2 tried); v Školskom internáte pri SOŠ Ostrovskeho 1, Košice (5.2.2019, pre vekovo zmiešanú skupinu 21 študentov); ZŠ s vyuč. j. maďarským – Alapiskola, Československej armády 15, Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie (25.2.2019, v VII. – IX. roč., pre 65 študentov); SOŠ technická, Kukučínova 23, Košice (26.2.2019, v I. a II. roč., pre 42 študentov z 2 tried); v Gymnáziu, Poštová 9, Košice (12.3.2019, v I. roč., pre 21 študentov); ZŠ Ľ. Podjavorinskej 1 Košice (16.4.2019, v VIII. a IX. roč., pre 21 dievčat).

Svetový deň duševného zdravia – 10. október sme edukačno-poradenskými aktivitami dali do pozornosti *žiackej/študentskej populácii* ako aj *seniorom*. Akcie sa konali v týchto inštitúciách:

- ZŠ Belehradská 21, Košice, v dňoch 7.10.2019 (3 aktivity); 14.10.2019 (5 aktivít); 21.10.2019 (3 aktivity) – na tému „*Duševné zdravie, Alzheimerova choroba a tréning pamäti*“ (výklad s besedou), pre žiakov VIII. ročníka (v počte 50) a žiakov IX. ročníka (v počte 56); na tému „*Duševné zdravie a tréning pamäti pohybov*“ (výklad a pohybová aktivita), pre žiakov IX. ročníka (v počte 56);
- Stredná odborná škola Košice-Šaca, Učňovská 5, Košice, dňa 11.10.2019 (2 aktivity) – na tému „*Duševné zdravie*“ (výklad s besedou), pre študentov II. a III. ročníka (v celkovom počte 51);
- ZŠ s MŠ Masarykova 19, Košice, dňa 16.10.2019 (2 aktivity) – na tému „*Duševné zdravie a Alzheimerova choroba*“ (výklad s besedou), pre žiakov VIII. ročníka (v celkovom počte 45);
- Školský internát, Medická 2, Košice, 16.10.2019 (2 aktivity) – na tému „*Tréning pamäti pohybov*“ (výklad a pohybová aktivita), pre zmiešanú skupinu stredoškolských študentov (v počte 12);
- Lekárska fakulta Univerzity P. J. Šafárika Košice, Trieda SNP 1, Košice, dňa 23.10.2019 (1 aktivita) – na tému „*Prevencia chronických ochorení*“ (prednáška s diskusiou), pre študentov I. roč. Mgr. stupňa, študijného odboru Verejné zdravotníctvo (v celkovom počte 12).
- Komunitné centrum (Jednota dôchodcov Slovenska), Brezová 20, Poproč, okres Košice-okolie, dňa 25.10.2019 (1 aktivita) – na tému „*Tréning pamäti pre každého*“ (vstupný výklad a činnosť s pracovnými listami), pre členov miestnej organizácie JDS/seniorov (v počte 21).

Činnosť v súvislosti s významným termínom **Európsky týždeň boja proti drogám (tretí novembrový týždeň)** spočívala v edukačných a edukačno-poradenských aktivitách

realizovaných v spádovom území RÚVZ Košice (územné obvody okresov Košice-mesto a Košice-okolie), zameraných na prevenciu látkových a nelátkových závislostí (formou interaktívnych prednášok, besied, poradenstva v prevencii fajčenia, využitia výučbových pomôcok: prezentácií, drogového kufra, okuliarov simulujúcich opitost', DVD, informačno-propagačných materiálov – letákov, skladačiek od rôznych editorov vrátane RÚVZ Košice a ÚVZ SR). V problematike prevencie fajčenia bolo v ponuke poradenstvo pre fajčiarov (doplnené meraním hladiny oxidu uhoľnatého a karboxyhemoglobínu vo výdychu smokerlyzerom; v indikovaných prípadoch funkčné vyšetrenie pľúc spirometrom a i.).

Predmetná činnosť sa začala vykonávať od 4.10.2019 a trvá do 17.12.2019. Spolu zahŕňa 78 aktivít, s realizáciou na 25 miestach (t. j. v 2 MŠ, 14 ZŠ, 6 SŠ, 1 školskom internáte, v 1 VŠ – Lekárska fakulta Univerzity P. J. Šafárika a na RÚVZ Košice). Edukovaných bolo spolu 1496 osôb (z toho 80 detí MŠ, 672 žiakov ZŠ, 702 študentov SŠ, 32 študentov VŠ a 10 vychovávateľov). K spolupracujúcim inštitúciám okrem škôl a školských zariadení patrili aj Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Košiciach (KR PZ) a Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice (ÚPSVaR).

Prehľad zdravotno-výchovných aktivít k Európskemu týždňu boja proti drogám (tretí novembrový týždeň)				
P. č.	Miesto konania (inštitúcia)	Termín konania	Cieľová skupina (počet edukovaných)	Forma, názov a počet aktivít
1.	Základná škola, Ruskov 32, Ruskov, okres Košice-okolie	4.10.2019	žiaci III. a IV. ročníka (v počte 55)	(2x) výklad s besedou na tému „Zdravý spôsob života a prevencia drogových závislostí so zameraním na legálne drogy“ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, okuliare simulujúce opitost').
2.	Lekárska fakulta Univerzity P. J. Šafárika, Trieda SNP 1, Košice	9.10.2019 (2 vyuč. h)	študenti I. ročníka	(12x) seminár (celkom 12 vyuč. h) na tému „Závislosti; Ich vplyv na zdravie; Rizikové a protektívne faktory“ (učebné pomôcky: 3 výučbové prezentácie, drogový kufor, okuliare simulujúce opitost').
		6.11.2019 (2 vyuč. h)	Mgr. stupňa, študijného odboru	
		13.11.2019 (4 vyuč. h)	Verejné zdravotníctvo, dennej formy štúdia	
		20.11.2019 (2 vyuč. h)	na LF UPJŠ Košice (v počte 12)	
	RÚVZ so sídlom v Košiciach, detašované pracovisko Rooseveltova 8, Košice	20.11.2019	študenti I. ročníka Bc. stupňa študijného odboru Ošetrovateľstva LF UPJŠ Košice (v počte 20)	(2x) seminár/výklad s diskusiou na témy „Prezentácia Poradne zdravia, Poradne na odvykanie od fajčenia; Základné informácie z primárnej prevencie látkových závislostí“ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, drogový kufor, okuliare simulujúce opitost', DVD, smokerlyzer, spirometer, tlakomer, tukomer a ďalšie pomôcky pre ukážky výkonu vyšetrenia s poradenstvom).
3.	Školský internát pri SPŠ elektrotechnickej, Komenského 42, Košice	10.10.2019	vekovo zmiešaná skupina SŠ študentov (v počte 35); vychovávatelia (v počte 5)	(2x) výklad s besedou na tému „Primárna prevencia drogových závislostí so zameraním na legálne a nelegálne drogy“ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, drogový kufor, okuliare simulujúce opitost').
		6.11.2019	vekovo zmiešaná skupina SŠ študentov (v počte 32); vychovávatelia (v počte 5)	(1x) výklad s besedou na tému „Primárna prevencia nelátkových závislostí, šikana a kyberšikana“ (učebná pomôcka: výučbová prezentácia).
4.	Súkromná Základná škola Didacticus, Palackého 14, Košice	23.10.2019	žiaci VI. a VII. ročníka (v počte 32)	(2x) výklad s besedou na tému „Primárna prevencia drogových závislostí so zameraním na legálne drogy“ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, okuliare simulujúce opitost').

5.	Gymnázium M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4, Košice	24.10.2019	študenti I. ročníka 4-ročného gymnázia (v počte 65)	(2x) výklad s besedou na tému „ <i>Primárna prevencia nelátkových závislostí – kyberšikana</i> “ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia).
		14.11.2019	študenti I. a II. ročníka 4-ročného gymnázia (v počte 48)	(2x) výklad s besedou na tému „ <i>Prevencia drogových závislostí so zameraním na tabakizmus</i> “ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, okuliare simulujúce opitost', smokerlyzer, DVD „ <i>Kým stúpa dym...</i> “).
		21.11.2019	študenti prímy a kvarty 8-ročného gymnázia (v počte 64)	(2x) výklad s besedou na tému „ <i>Primárna prevencia drogových závislostí so zameraním na legálne a nelegálne drogy</i> “ (učebné pomôcky: 2 výučbové prezentácie, drogový kufor, okuliare simulujúce opitost')
		16.12.2019	vekovo zmiešaná skupina študentov (v počte 50)	(2x) výklad s besedou na tému „ <i>Prevencia nadmerného užívania alkoholu</i> “ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, DVD „ <i>Až do dna...</i> “, okuliare simulujúce opitost').
6.	Spojená škola internátna Ždaňa, Abovská 244, Ždaňa, okres Košice-okolie	28.10.2019	žiaci V. až IX. ročníka ZŠ/sociálne a zdravotne znevýhodnená skupina (v počte 35)	(1x) výklad s besedou na tému „ <i>Prevencia drogových závislostí so zameraním na legálne a nelegálne drogy</i> “ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, drogový kufor, okuliare simulujúce opitost').
7.	Spojená škola internátna Ždaňa, elokované pracovisko Čaňa, Osloboditeľov 26, Čaňa, okres Košice-okolie	28.10.2019	žiaci I. až IV. ročníka ZŠ/sociálne a zdravotne znevýhodnená skupina (v počte 25)	(1x) výklad s besedou na tému „ <i>Zdravý spôsob života a prevencia drogových závislostí so zameraním na legálne drogy</i> “ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, drogový kufor, okuliare simulujúce opitost', DVD agitka: „ <i>Kde bolo, tam bolo, fajčenie škodilo</i> “).
8.	Stredná zdravotnícka škola, Moyzesova 17, Košice	29.10.2019	študenti I. ročníka (v počte 120)	(4x) výklad s besedou na tému „ <i>Fetálny alkoholový syndróm – prevencia alkoholizmu</i> “ (učebná pomôcka: výučbová prezentácia). (4x) výklad s besedou na tému „ <i>Prevencia drogových závislostí so zameraním na legálne a nelegálne drogy</i> “ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, drogový kufor, okuliare simulujúce opitost'). Aktivita realizovaná v rámci projektu „ <i>Svoj život si riadiš Ty</i> “, v spolupráci s menovanou školou a KR PZ v Košiciach.
		13.11.2019	študenti II. ročníka (v počte 99)	(4x) výklad s besedou na tému „ <i>Fetálny alkoholový syndróm a prevencia alkoholizmu</i> “ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, DVD „ <i>Až do dna...</i> “). Aktivita v rámci školského projektu „ <i>Človek a jeho zdravie</i> “.
		29.11.2019	študenti III. ročníka odboru Asistent výživy (v počte 10)	(1x) prednáška s besedou na tému „ <i>Prevencia tabakizmu, užívania alkoholu a ostatných drog v tehotenstve</i> “ (učebná pomôcka: výučbová prezentácia).
9.	Základná škola, Kysak 210, Kysak, okres Košice-okolie	4.11.2019	žiaci VIII. ročníka (v počte 22)	(1x) výklad s besedou na tému „ <i>Primárna prevencia drogových závislostí so zameraním na legálne a nelegálne drogy</i> “ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, drogový kufor, okuliare simulujúce opitost').
			žiaci VI. a VII. ročníka (v počte 41)	(1x) výklad s besedou na tému „ <i>Nelátkové závislosti – primárna prevencia</i> “ (učebná pomôcka: výučbová prezentácia).
10.	Stredná odborná škola poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Kukučínova 23, Košice	6.11.2019	študenti I. až III. ročníka (v počte 60)	(2x) výklad s besedou na tému „ <i>Primárna prevencia drogových závislostí so zameraním na legálne a nelegálne drogy</i> “ (učebné pomôcky: 2 výučbové prezentácie, drogový kufor, okuliare simulujúce opitost', smokerlyzer).
11.	Materská škola, Humenská 51, Košice	7.11.2019	deti predškolského veku, 4 – 6-ročné	(2x) výklad s besedou na tému „ <i>Zdravý spôsob života a podpora nefajčenia</i> “

			(v počte 40)	(učebné pomôcky: výučbová prezentácia, DVD agitka „Kde bolo, tam bolo, fajčenie škodilo“).
12.	Spojená škola, Opatovská cesta 101, Košice	7.11.2019	žiaci VI. až IX. ročníka ZŠ/sociálne a zdravotne znevýhodnená skupina (v počte 30)	(3x) výklad s besedou na tému „Fetálny alkoholový syndróm“ (učebná pomôcka: výučbová prezentácia, DVD „Až do dna...“, okuliare simulujúce opitost'). Aktivita organizačne zabezpečená v spolupráci s ÚPSVaR Košice a KR PZ v Košiciach v rámci projektu „Podpora ochrany detí pred násilím“.
13.	Základná škola s materskou školou, Masarykova 19/A, Košice	13.11.2019	žiaci VIII. a IX. ročníka (v počte 35)	(2x) výklad s besedou na tému „Primárna prevencia drogových závislostí so zameraním na legálne a nelegálne drogy“ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, drogový kufor, okuliare simulujúce opitost').
14.	Základná škola, Abovská 36, Košice	14.11.2019	žiaci IX. ročníka (v počte 74)	(3x) výklad s besedou na tému „Fetálny alkoholový syndróm a prevencia alkoholizmu“ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, DVD „Až do dna...“). Aktivita organizačne zabezpečená v spolupráci s ÚPSVaR Košice v rámci projektu „Podpora ochrany detí pred násilím“.
15.	Spojená škola (Špeciálna ZŠ), Odborárska 2, Košice	14.11.2019	žiaci V. až IX. ročníka/sociálne znevýhodnená skupina (v počte 44)	(2x) výklad s besedou na tému „Primárna prevencia drogových závislostí so zameraním na legálne a nelegálne drogy“ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, drogový kufor, okuliare simulujúce opitost').
16.	Špeciálna základná škola, Vtáčkovce 2, Vtáčkovce, okres Košice-okolie	15.11.2019	žiaci V. až IX. ročníka/sociálne znevýhodnená skupina (v počte 35)	(1x) výklad s besedou na tému „Primárna prevencia látkových závislostí“ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, DVD „Kde bolo, tam bolo, fajčenie škodilo“).
17.	Základná škola, Tomášikova 31, Košice	18.11.2019	žiaci IX. ročníka (v počte 72)	(3x) výklad s besedou na tému „Primárna prevencia nadmerného užívanie alkoholu“ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, DVD „Až do dna...“).
18.	Stredná zdravotnícka škola, Kukučínova 40, Košice	19.11.2019	študenti II. ročníka (v počte 44)	(2x) výklad s besedou na tému „Primárna prevencia drogových závislostí“ so zameraním na legálne a nelegálne drogy“ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, drogový kufor, okuliare simulujúce opitost').
19.	Stredná priemyselná škola dopravná, Hlavná 113, Košice	20.11.2019	študenti III. ročníka (v počte 55)	(2x) výklad s besedou na tému „Prevencia aktívneho a pasívneho tabakizmu“; „Prezentácia služieb Poradne na odvykanie od fajčenia“ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, smokerlyzer, spirometer, tlakomer a ďalšie pomôcky pre ukážky výkonu vyšetrenia s poradenstvom).
20.	Materská škola, Mládežnícka 2, Košice-Šaca	21.11.2019	deti predškolského veku, 4 – 6-ročné (v počte 40)	(1x) výklad s besedou na tému „Zdravý spôsob života a podpora nefajčenia“ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, DVD „Kde bolo, tam bolo, fajčenie škodilo“, 2 druhy pracovných listov).
21.	Stredná športová škola/Osemročné športové gymnázium, Trieda SNP 104, Košice	22.11.2019	študenti kvarty/IV. OA (v počte 20)	(1x) výklad s besedou na tému „Primárna prevencia látkových a nelátkových závislostí“ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, drogový kufor, okuliare simulujúce opitost').
22.	Základná škola, Staničná 13, Košice	28.11.2019	žiaci VIII. ročníka (v počte 55)	(2x) výklad s besedou na tému „Primárna prevencia drogových závislostí so zameraním na legálne a nelegálne drogy“ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, drogový kufor, okuliare simulujúce opitost').
23.	Súkromná základná škola Kechnec 13, Kechnec, okres Košice-okolie	9.12.2019	žiaci V. až VIII. ročníka (v počte 46)	(2x) výklad s besedou na tému „Prevencia drogových závislostí so zameraním na legálne drogy“ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, okuliare simulujúce opitost', smokerlyzer).

24.	Základná škola, Drábova 3, Košice	17.12.2019	žiaci VII. až IX. ročníka (v počte 71)	(4x) výklad s besedou na tému „ <i>Prevencia drogových závislostí so zameraním na legálne drogy</i> “ (učebné pomôcky: výučbová prezentácia, okuliare simulujúce opitost', smokerlyzer).
-----	--------------------------------------	------------	--	---

Informačno-propagačné aktivity pre verejnosť k danému termínu zahŕňali:

- **písomné oslovenie vybraných inštitúcií** v územnom obvode okresov Košice-mesto a Košice-okolie, t. j. zostavenie tematického informačno-propagačného listu vo veci „*Informácia o vybraných významných termínoch venovaných problematike zdravia – ponuka tematicky súvisiacich zdravotno-výchovných aktivít*“ (zahŕňujúc predmetný termín), s určením pre adresátov, ako materské, základné a stredné školy, stredoškolské internáty, centrá voľného času, detské domovy, miestna samospráva a denné centrá, Jednota dôchodcov Slovenska, materské/rodičovské/rodinné centrá, komunitné centrá a i. List bol inštitúciám zaslaný e-mailovou cestou dňa 6.9.2019;
- **informovanie verejnosti** prostredníctvom informácií o fetálnom alkoholovom syndróme na webovom sídle RÚVZ so sídlom v Košiciach (www.ruvzke.sk), v časti Hlavné menu – Aktuality (od septembra 2019 doteraz);
- **informovanie verejnosti** prostredníctvom informácií (príp. s fotodokumentáciou) z uskutočnených aktivít, uverejňovaných na webových stránkach spolupracujúcich subjektov (škôl) – priebežne.

Odpočet aktivít k *Európskemu týždňu boja proti drogám* sme na základe požiadavky ÚVZ SR zaslali v požadovanom termíne (v decembri 2019).

V **Poradni na odvykanie od fajčenia** (skr. POF) sme v hodnotenom období poskytli poradenstvo individuálnou formou pre 320 klientov. Dominoval produktívny vek a záujem o jednorazovú intervenciu. Základné informácie o Poradni na odvykanie od fajčenia sú k dispozícii v **bode C.7. (7.2. Nadstavbové poradne)** tejto správy ako aj na webovom sídle RÚVZ Košice (v položke Servis – Poradne zdravia).

K medzinárodnej aktivite patrila reakcia na požiadavku The **WHO** Regional Office for Europe (WHO/Europe)/Regionálneho úradu SZO pre Európu vo veci vyplnenia dotazníka SZO (angl. WHO) pod názvom „*WHO Report on the Global Tobacco Epidemic, 2019: Compliance Questionnaire*“, zameraného na dve oblasti, t. j. na dodržiavanie zákazov reklamy, propagácie a sponzorstva tabaku, a na dodržiavanie právnych predpisov v prospech prostredia bez dymu, vzhľadom na Slovensko. Vyplnený dotazník bol zaslaný Kancelárii WHO/Europe v I. polroku 2019.

V hodnotenom období sme sa zúčastnili viacerých **odborných a vzdelávacích podujatí**, tematicky korešpondujúcich s danou prioritou (v celkovom počte 6, z toho aktívne na štyroch podujatiach, prostredníctvom prednášok). Odkazy na podujatia sa nachádzajú v **bode B – Vzdelávanie pracovníkov – tab.** (pod poradovými č.: 1; 7; 8; 11; 12; 16).

2. Verejné kampane a zdravotno-výchovné aktivity pri príležitosti významných dní

Zámerom aktivít iniciovaných a organizovaných v rámci kalendára významných termínov je informovať verejnosť (laickú či odbornú) o aktuálnych, prioritných problémoch týkajúcich sa zdravia. Ich realizácia spočívala vo využití rôznych edukačno-intervenčných prístupov, masmediálneho priestoru a edičnej činnosti.

Propagačnou a intervenčnou formou sme podporili nasledovné *informačné kampane a významné termíny*:

Významný termín *Svetový deň rakoviny – 4. február*, vyhlásený Medzinárodnou úniou proti rakovine, v roku 2019 sa niesol v duchu hesla „*Ja som a ja budem*“. Cieľom bolo vzbudiť v jednotlivcoch zamyslenie sa nad tým, ako môžu oni sami konať v záujme prevencie rakoviny a šíriť túto myšlienku ďalej. Realizované aktivity boli dvojakého druhu:

- Informačno-propagačná činnosť:
  - zostavenie tematických informačných panelov (t. j. nástenné vystavenie informačných materiálov), za účelom propagácie svetového dňa a poskytnutia informácií o prevencii rakoviny, vo vstupných priestoroch všetkých troch budov RÚVZ Košice (v ústrednom pracovisku na Ipeľskej 1 a v dvoch detašovaných pracoviskách: Rooseveltova 8 a Senný trh 4 v Košiciach), s určením pre zamestnancov úradu a verejnosť;
  - prostredníctvom informačných materiálov k svetovému dňu a primárnej prevencii rakoviny na webovom sídle RÚVZ Košice (v priečinku Hlavné menu – Odborné útvary – Podpora zdravia);
  - distribúcia informačno-propagačných materiálov spojená s konzultáciami, resp. odborným poradenstvom so zameraním na primárnu prevenciu onkologických ochorení, s určením pre všetkých klientov základnej Poradne zdravia, ktorí poradňu navštívili v mesiaci február 2019.
- Skupinová edukačná činnosť – prostredníctvom interaktívnych prednášok s besedou, najmä pre cieľovú skupinu žiakov základných a stredných škôl a študentov LF UPJŠ v Košiciach, z čoho môžeme spomenúť napríklad:
  - výklad s besedou na tému „*Prevencia rakoviny*“ v ZŠ s VJM – Alapiskola, Československej armády 15, Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie, pre žiakov VII. – IX. roč. (v počte 45) dňa 28.1.2019, v spojení s DVD „*Kým stúpa dym...*“ (2 vyuč. h);
  - výklad s besedou na tému „*Prevencia rakoviny*“ v Školskom internáte pri SOŠ Ostrovskeho 1, Košice, pre vekovo zmiešanú skupinu študentov (v počte 21) dňa 5.2.2019, v spojení s DVD „*Kým stúpa dym...*“;
  - prednáškové vstupy na tému „*Prevencia onkologických ochorení*“ (v rámci seminárov február – marec 2019) pre študentov I. roč. bakalárskeho štúdia odboru Verejné zdravotníctvo na Lekárskej fakulte Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach (v počte 10);
  - prednáška s diskusiou na tému „*Prevencia rakoviny*“ v Strednej zdravotníckej škole, Moyzesova 17, Košice, pre vekovo zmiešanú skupinu študentov (v počte 95) dňa 4.6.2019, v spojení s DVD „*Kým stúpa dym...*“ (2 vyuč. h).

Kampaň „*Týždeň mozgu – Brain Awareness Week*“ (11. – 17. marec 2019), celosvetovo organizovaná od roku 1996, na Slovensku po dvanásť krát. Iniciátormi na národnej úrovni boli Slovenská Alzheimerova spoločnosť, Centrum MEMORY, n. o. a Neuroimunologický ústav SAV. Záštitu nad kampaňou prevzal ÚVZ SR. Jej hlavným zámerom bolo zvýšiť záujem verejnosti a najmä starších ľudí o zdravé starnutie, prevenciu mozgových ochorení a o tréning pamäťových a kognitívnych schopností človeka. V rámci našej účasti sme akciu dali do povedomia verejnosti rôzneho veku viacerými druhmi aktivít, pozri prehľad nižšie:

- **edukačné aktivity** (výklad s besedou/prednáška s diskusiou) **s prezentáciami, vedomostné a kognitívne aktivity pre verejnosť** (t. j. pre žiakov ZŠ, študentov SŠ a VŠ, osoby produktívneho veku, seniorov) **na nasledovné témy**:
  - *Prevencia tabakizmu. Propagácia kampane Týždeň mozgu 2019* – Súkromná SOŠ Postupimská 37, Košice (4.3.2019) – pre **55 študentov** I. a II. roč.;
  - *Týždeň mozgu 2019: Vedomostné a kognitívne aktivity* – Obecná knižnica, Vyšná Myšľa, okres Košice-okolie (4.3.2019) – pre **55 dospelých osôb** z radov verejnosti (účastníci edukácie) a **33 osôb** intervenovaných v Poradni zdravia;
  - *Týždeň mozgu 2019: Vedomostné a kognitívne aktivity* – ZŠ Požiarnická 3, Košice (8.3.2019) – pre **7 žiakov** VIII. roč.; tamtiež (18.3.2019) – pre **8 žiakov** VIII. roč.;
  - *Propagácia kampane Týždeň mozgu 2019* – RÚVZ so sídlom v Košiciach, Rooseveltova 8 (detašované pracovisko), Košice (11.3.2019) – pre **8 študentov** III. roč. odb. VZ na LF UPJŠ Košice; tamtiež téma *Žijeme život prospievajúci mozgu? Mozog náš každodenný* (12.3.2019) – pre **73 študentov** I. roč. a **2 pedagogičky** SZŠ Moyzesova 17, Košice; tamtiež téma *Charakteristika celonárodnej kampane Týždeň mozgu* (14.3.2019) – pre **8 študentov** I. roč. odb. VZ na LF UPJŠ Košice;
  - *Týždeň mozgu 2019: Vedomostné a kognitívne aktivity* – DC MČ Košice-KVP, Cottbuská 36, Košice (11.3.2019) – **5 seniorov/účastníkov** pohybovej aktivity; tamtiež (20.3.2019) – pre **14 záujemcov** o

- Poradňu zdravia a **11** účastníkov pohybovej aktivity (**seniori**); tamtiež (13.3.2019) – pre **6** účastníkov pohybovej aktivity a **8** účastníkov edukácie (**seniori**);
- *Týždeň mozgu 2019: Vedomostné a kognitívne aktivity* – DC MC Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice (11.3.2019) – pre **11 seniorov/účastníkov** pohybovej aktivity; tamtiež (14.3.2019) – pre **6** účastníkov pohybovej aktivity; **14** účastníkov edukácie (**seniori**);
  - *Fetálny alkoholový syndróm. Informácia ku kampani Týždeň mozgu 2019* – Gymnázium, Poštová 9, Košice (12.3.2019) – pre **75 študentov** II. roč.;
  - *Zdravý spôsob života: Mozog náš každodenný* – ZŠ Belehradská 21, Košice (12.3.2019) – pre **90 žiakov** IV. roč.;
  - *Prevenca tabakizmu. Propagácia kampane Týždeň mozgu 2019* – Konzervatórium J. Adamoviča, Exnárova 8, Košice (14.3.2019) – pre **65 študentov** I. a II. roč.;
  - *Propagácia kampane Týždeň mozgu 2019* – SZŠ Moyzesova 17, Košice (14.3.2019) – pre **23 študentov** III. a IV. roč.;
  - *Dospievanie, puberta: Mozog náš každodenný* – ŠZŠ Rovníkova 11, Košice (14.3.2019) – pre **35 žiakov** VII. roč.;
  - *Vplyv nezdravého životného štýlu na činnosť mozgu* – Spojená škola internátna, Abovská 244, Ždaňa, Košice-okolie (18.3.2019) – pre **40 žiakov** 2. stupňa ZŠ;
  - *Týždeň mozgu 2019: Vedomostné a kognitívne aktivity* – DC MČ Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice (18.3.2019) – pre **30** účastníkov edukácie; **7** účastníkov pohybovej aktivity (**seniori**);
  - *Týždeň mozgu 2019: Vedomostné a kognitívne aktivity* – ZŠ Staničná 13, Košice (19.3.2019) – pre **9 žiakov** VIII. roč.; tamtiež (22.3.2019) – pre **8 žiakov** VIII. roč.; tamtiež (26.3.2019) – pre **8 žiakov** VIII. roč.; tamtiež (2.4.2019) – pre **8 žiakov** VIII. roč.;
  - *Primárna prevencia drogových závislostí. Vplyv návykových látok na činnosť mozgu a centrálného nervového systému* – Škola úžitkového výtvarníctva, Jakobyho 15, Košice (20.3.2019) – pre **55 študentov** II. roč.;
  - *Zdravý životný štýl, prevencia porúch výživy. Propagácia kampane Týždeň mozgu 2019* – SOŠ technická, Kukučínova 23, Košice (21.3.2019) – pre **62 študentov** I. – III. roč.;
  - *Vplyv nezdravého životného štýlu na činnosť mozgu* – Spojená škola internátna Ždaňa, elokované pracovisko Čaňa, Osloboditeľov 26, Čaňa, okres Košice-okolie (22.3.2019) – pre **74 žiakov** I. – IX. roč.;
- **pohybovo-tanečné aktivity – tréning pamäti pohybom** (kalanetika a cvičenie proti osteoporóze pre seniorov so vstupným výkladom):
    - DC MČ Košice-KVP, Cottbuská 36, Košice (11.3., 20.3., 13.3.2019) – celkovo pre **22 seniorov**;
    - DC MC Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice (11.3., 14.3.2019) – celkovo pre **17 seniorov**;
    - DC MČ Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice (18.3.2019) – pre **7 seniorov**;
  - **ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia** (pre verejnosť, resp. seniorov z denných centier):
    - Obecná knižnica, Vyšná Myšľa, okres Košice-okolie (4.3.2019) – **33 dospelých osôb** z radov verejnosti;
    - DC MČ Košice-KVP, Cottbuská 36, Košice (20.3.2019) – pre **14 seniorov**;
  - **propagácia kampane** umiestnením titulu „*Medzinárodná kampaň Týždeň mozgu 11. – 17. marca 2019*“ **na webovom sídle RÚVZ Košice** (v priečinku Aktuality), s presmerovaním na stránku Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti, s určením pre verejnosť (počnúc marcom 2019 doteraz);
  - **propagácia kampane formou nástenných informačných panelov** s titulom „*Týždeň mozgu 2019*“ v priestoroch vestibulu ústredného pracoviska a dvoch detašovaných pracovísk RÚVZ Košice, s určením pre zamestnancov a stránky úradu (marec – apríl 2019);
  - **zaslanie informácie s ponukou aktivít** vo veci „*Kampaň Týždeň mozgu 2019*“ e-mailovou cestou pre 5 detských domovov/centier pre deti a rodiny v košickom regióne (dňa 11.3.2019).

Na akciách RÚVZ Košice pri príležitosti „*Týždňa mozgu 2019*“ sa zúčastnilo **913** intervenovaných osôb (287 žiakov ZŠ, 408 študentov SŠ, 16 študentov VŠ, 112 seniorov (z denných centier), 90 osôb z radov verejnosti (rôzneho veku) a ďalší, t. j. zamestnanci RÚVZ, verejnosť a i. (nezahrnutí do počtu).

Na základe požiadavky bola pred začatím kampane zaslaná prihláška aktivít do kampane „*Týždeň mozgu 2019*“ za RÚVZ Košice (e-mailom 5.3.2019) pre ÚVZ SR

a Slovenskú Alzheimerovu spoločnosť. Rovnakým adresátom bol zaslaný aj odpočet činnosti – súhrn aktivít v rámci menovanej kampane (formou vyplneného dotazníka a priloženej fotodokumentácie z vybraných akcií) za RÚVZ Košice (e-mailom 15.4.2019) – t. j. po ukončení nami naplánovaných aktivít).

O aktivity tohto zamerania je záujem, preto v informovaní verejnosti sa pokračuje i mimo kampane.

Popis aktivít k *Svetovému dňu ústneho zdravia – 20. marec* sa nachádza v **bode C.1 – Zdravá rodina**.

Z významných termínov v oblasti životného prostredia bol daný do pozornosti *Svetový deň vody – 22. marec* (vyhlásený OSN v roku 1993) s témou pre rok 2019 „*Nenechať nikoho bokom*“. Odbor hygieny životného prostredia a zdravia RÚVZ Košice organizoval dňa 21.3.2019 pre záujemcov z radov verejnosti príjem vzoriek vody z individuálnych vodných zdrojov (studní) na bezplatný laboratórny rozbor v ukazovateľoch dusitany a dusičnany. Zároveň bolo poskytované odborné poradenstvo v problematike pitnej vody a kvality vody.

V súvislosti s významným termínom SZO „*Svetový deň zdravia – 7. apríl*“ a požiadavkou ÚVZ SR, zaslali sme návrh/plán zdravotno-výchovných aktivít za RÚVZ Košice (Odbor podpory zdravia a výchovy k zdraviu), e-mailom dňa 27.3.2019.

Činnosť k tomuto termínu pozostávala z *edukačno-poradenských a informačno-propagačných aktivít* (formou všeobecného poradenstva v rámci mobilnej Poradne zdravia; špecializovaného poradenstva v rámci mobilnej Poradne na odvykanie od fajčenia; formou edukačných akcií na podporu zdravého spôsobu života, zdravej výživy, pohybovej aktivity, s využitím informačno-propagačných materiálov od rôznych editorov vrátane ÚVZ SR, RÚVZ Košice).

Ťažiskovou aktivitou bola zdravotno-výchovná akcia „*Poskytnutie poradenských služieb pre zamestnancov Okresného úradu Košice a verejnosť z radov klientov úradu*“ (v priestoroch OÚ Košice, 8.4.2019). K prípravným krokom patrilo:

- spracovanie oznamu/obežníka pre spoluorganizátora (Okresný úrad Košice) a účastníkov akcie;
- zabezpečenie e-mailovej distribúcie a nástennej propagácie obehníka pre účastníkov v mieste konania akcie (v spolupráci s OÚ Košice)
- aktívna účasť na zasadnutí Krajskej komisie pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti, v rámci členstva (Okresný úrad Košice, 3.4.2019).

Na zmienenom zasadnutí komisie formou príspevku bolo prezentované zameranie plánovanej zdravotno-výchovnej akcie, ktorá bola zahrnutá do plánu úloh komisie na rok 2019, ako spolupráca subjektov RÚVZ Košice a OÚ Košice v oblastiach zvyšovania zdravotného povedomia, ozdravenia spôsobu života a prevencie tabakizmu.

Miestom konania akcie bolo Klientske centrum na OÚ Košice (1. posch.), Komenského 52, Košice. Ponuka vybraných služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia bola záujemcom k dispozícii 8.4.2019 v čase od 9:00 do 14:30 h.

Ponúkané služby a sledované parametre: biochemické vyšetrenie koncentrácie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi prostredníctvom analyzátora Accutrend Plus; meranie pulzu, tlaku krvi s možnosťou detekcie atriálnej fibrilácie; vyplnenie dotazníka k projektu prevencie cievnej mozgovej príhody/primárneho skríningu rizikových faktorov kardiovaskulárnych ochorení „*Od srdca k srdcu*“; meranie percenta telesného tuku; výpočet indexu telesnej hmotnosti (BMI), indexu centrálnej obezity (WHR); u fajčiarov stanovenie hladiny oxidu uhľnatého (CO) a karboxyhemoglobínu (COHb) vo výdychu prístrojom Smokerlyzer, u silných fajčiarov vyšetrenie funkcie pľúc Spirometrom; zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, distribúcia tlačených zdravotno-výchovných materiálov a i.

Sumárny štatistický prehľad základných výkonov, ktoré sa realizovali u klientov/návštevníkov Poradne zdravia v „Deň zdravia“ na OÚ Košice (8.4.2019) bol e-

mailovou cestou zaslaný dňa 3.5.2019. Poradensky intervenovaných bolo 68 osôb (14 mužov, 54 žien), v priemernom veku 49,5 rokov.

Ďalšie edukačno-poradenské aktivity (formou výkladu s besedou, s učebnými pomôckami: prezentácia, tlakomer, tukomer, resp. ponuky služieb mobilnej Poradne zdravia a mobilnej Poradne na odvykanie od fajčenia) sa konali na nasledovných miestach:

- ZŠ Podjavorinská 9, Košice, dňa 2.4.2019, na tému *Zdravý životný štýl* (2x výklad s besedou) – celkovo pre 40 žiakov V. – VII. ročníka;
- Školský internát, Medická 2, Košice, dňa 10.4.2019, na tému *Zdravý životný štýl* (2x výklad s besedou, spojené s meraním tlaku krvi a pulzu, stanovením BMI) – pre vekovo zmiešanú skupinu 155 študentov;
- ZŠ Belehradská 21, Košice, dňa 9.4.2019, na tému *Psychohygienu a zdravý životný štýl* (6x výklad s besedou) – celkovo pre 130 žiakov VII. a IX. ročníka;
- ZŠ s MŠ M. R. Štefánika, Budimír 11, okres Košice-okolie, dňa 15.4.2019, na tému *Zdravý životný štýl* (2x výklad s besedou) – celkovo pre 52 žiakov VII. a VIII. ročníka;
- Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach, Komenského 73, Košice, dňa 8.4.2019 – *ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a mobilnej Poradne na odvykanie od fajčenia* (vybrané vyšetrenia a poradenstvo) – akcia v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s. krajskou pobočkou Košice – pre zamestnancov a študentov (v počte 75 záujemcov).

Informácie o **14. ročníku kampane SZO** sprevádzajúcej **Európsky imunizačný týždeň (od 24. do 30. apríla 2019)** a **11. ročníku kampane SZO „Umývaj si ruky – zachrániš život“**, ktorý sa uskutočnil pri príležitosti **Svetového dňa hygieny rúk – 5. mája (2019)**, sú dostupné v **bode C.1.** (v časti **Znevýhodnené skupiny**) tejto správy.

Aktivity smerom k podpore **Svetového dňa „Pohybom ku zdraviu“ – 10. máj** sú popísané v **bode C.1. – Zvýšenie pohybovej aktivity**. Termín bol propagovaný v širšom časovom rámci. Činnosť mala informačný, edukačný i poradenský charakter, bola venovaná rôznym vekovým kategóriám vrátane seniorov. Nad rámec konkretizácie aktivít v zmienenom bode **C.1.** bola činnosť organizovaná v troch denných centrách a v jednom kultúrnom dome – *cyklická edukácia s poradenstvom k pohybovej aktivite* na tému: „*Prevenčia osteopénie a osteoporózy pohybom*“ a „*Vybrané prvky z kalanetiky*“ (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov), s určením pre seniorov. Aktivity sa konali od 2.5.2019 do 30.5.2019. Cvičenie v skupine „*Pohybom proti osteoporóze*“ (s konaním v Dennom centre MČ Košice-Sídlisko KVP, Cottbuská 36, Košice; Dennom centre seniorov MČ Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice; Dennom centre MČ Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice a v Kultúrnom dome Vyšná Myšľa, okres Košice-okolie) sa uskutočnilo spolu 13-krát, s celkovým počtom 138 účastí (s priemernou účasťou cca 11 osôb/1 akcia). Cvičenie kalanetiky (v Dennom centre MČ Košice-Sídlisko KVP, Cottbuská 36, Košice; Dennom centre seniorov MČ Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice; Dennom centre MČ Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice) bolo realizované celkom 8-krát, so súhrnným počtom 53 účastí (s priemernou návštevnosťou cca 7 osôb/1 akcia).

Pri príležitosti **Európskeho/Slovenského dňa obezity – 18. máj**, s tohtoročným heslom „*Zvládnime obezitu spoločne!*“ (súčasť kampane Európskej asociácie pre štúdium obezity/EUSA), boli zo strany ÚVZ SR a RÚVZ na krajskej úrovni, v spolupráci s českou spoločnosťou STOB (Stop obezite) a Centrom výživy a zdravia Hygeia – Zdravotným strediskom Bratislava, realizované aktivity v sieti lekární BENU. Štvrtý ročník kampane bol zameraný na zvýšenie povedomia verejnosti o obezite, jej rizikách a prevencii zdravým spôsobom života. Miestom konania akcie v Košiciach bola Lekáreň BENU na Letnej 40, v dňoch 16.5. a 17.5.2019. Mobilnou Poradňou zdravia bolo vyšetrených 11 záujemcov (9 žien, 2 muži) vo veku 35 – 67 rokov. Náplňou poskytnutých služieb bolo meranie krvného tlaku,

pulzu; analýza „zloženia tela“ bioimpedančným prístrojom/analytickou váhou InBody (s výstupmi o telesnej hmotnosti, BMI, WHR, telesnom tuku, svalovej hmote, kostnej hmote, telesnej vode, bazálnom metabolizme a i.), s následnou interpretáciou výsledkov; odborné poradenstvo v oblasti výživy, vhodného spôsobu stravovania, pohybovej aktivity a spôsobu života klienta a distribúcia informačno-propagačných materiálov z predmetnej oblasti (napr. „Zdravý tanier – Viete, čo si dnes dáte?“ z edície ÚVZ SR a Kancelárie SZO v SR, rôzne tituly z edície spoločnosti STOB). Daný významný termín bol vopred propagovaný na webovom sídle RÚVZ Košice (v priečinku Aktuality).

Propagačná činnosť v spojitosti s významnými termínmi venovanými problematike zdravia a drogovej prevencie, ako **Svetový deň bez tabaku – 31. máj; Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nelegálnemu obchodovaniu s nimi – 26. jún; Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme – 9. september; Svetový deň duševného zdravia – 10. október; Európsky týždeň boja proti drogám – tretí novembrový týždeň**; je uvedená v bode **C.1. – Prevencia závislostí** (tabak, alkohol, drogy).

Odpočet aktivít k významnému dňu **Európsky deň ústneho zdravia – 12. september** obsahuje **bod C.1. – Zdravá rodina**.

Aktivity pri príležitosti významných termínov: **Svetový deň Alzheimerovej choroby (21. september)/Mesiac Alzheimerovej choroby (september); Medzinárodný deň starších (1. október)/Mesiac úcty k starším (október); Svetový deň osteoporózy (20. október)**, boli primárne určené dospeléj populácii a realizované v územnom obvode okresov Košice-mesto a Košice-okolie. Činnosť spočívala v *edukačno-poradenských* a *informačno-propagačných aktivitách* (vykonávaná bola formou *všeobecného poradenstva* v rámci mobilnej Poradne zdravia; *špecializovaného poradenstva* v rámci mobilnej Poradne na odvykanie od fajčenia a Poradne na optimalizáciu pohybovej aktivity; ako aj formou *výchovno-vzdelávacích akcií*, ako výklad s besedou na témy korešpondujúce s významnými termínmi, s využitím informačno-propagačných materiálov od rôznych editorov vrátane ÚVZ SR, RÚVZ Košice). Akcie boli uskutočnené v časovom období od 5.9.2019 do 5.11.2019. Vykonaných bolo spolu 111 aktivít, na 20 miestach (t. j. v 3 ZŠ, 3 SŠ, 1 VŠ, 1 ŠI, 1 SČK, 1 zdravotná poisťovňa, 2 kultúrne centrá, 4 DC, 1 KC, 1 rekreačné stredisko, 1 RTVS, RÚVZ KE). **Edukovaných** bolo spolu **683 osôb** (z toho 195 žiakov ZŠ, 176 študentov SŠ, 12 študentov VŠ, 300 seniorov). **Poradensky intervenovaných** v Poradni zdravia vrátane Poradne na odvykanie od fajčenia bolo **243 osôb** a v Poradni na optimalizáciu pohybovej aktivity bolo **312 osôb** (z radov študentov, zamestnancov, seniorov, záujmových skupín, verejnosti). Prehľad aktivít v rámci vyššie uvedených významných termínov je štruktúrovaný do štyroch oblastí činností.

– *Ponuka služieb mobilnej Poradne optimalizácie pohybovej aktivity* (skupinová intervencia v oblasti pohybových aktivít na prevenciu nesprávneho držania tela, redukciu telesného tuku, zlepšenie telesnej zdatnosti, flexibility tela):

- v Dennom centre MČ Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice, v dňoch 16.9.; 23.9.; 7.10.; 14.10.; 21.10.; 28.10.; 4.11.2019 (po 2 aktivity v každom termíne), na tému *Pohybom proti osteoporóze* (teoretický výklad s poradenstvom k pohybovej aktivite pre seniorov, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – celkovo **pre 71 seniorov**/klientov denného centra (DC); tamtiež v dňoch 12.9.; 19.9.; 26.9.; 3.10.; 10.10.; 17.10.; 24.10.2019 (po 2 aktivity v každom termíne), na tému *Pohybová aktivita s uplatnením prvkov z kalanetiky* (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – celkovo **pre 45 seniorov**/klientov DC;
- v DC MČ Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice, v dňoch 23.9.; 7.10.; 21.10.; 28.10.; 4.11.2019 (po 2 aktivity v každom termíne), na tému *Pohybom proti osteoporóze* (teoretický výklad s poradenstvom k pohybovej aktivite pre seniorov, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – celkovo **pre 23 seniorov**/klientov DC; tamtiež dňa 7.10.2019 (2 aktivity), na tému *Pohybová aktivita s uplatnením prvkov z kalanetiky* (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – celkovo **pre 5 seniorov**/klientov DC;
- Kultúrne centrum Vyšná Myšľa, okres Košice-okolie, v dňoch 24.9.; 1.10.; 8.10.; 15.10.; 22.10.; 29.10.; 5.11.2019 (po 2 aktivity v každom termíne), na tému *Pohybom proti osteoporóze* (teoretický výklad

- s poradenstvom k pohybovej aktivite pre seniorov, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – celkovo pre **74 osôb** (z toho 73 seniorov a 1 osoba/žena v produktívnom veku); tamtiež v dňoch 8.10.2019 a 23.10.2019 (po 2 aktivity v každom termíne), na tému *Pohybová aktivita s uplatnením prvkov z kalanetiky* (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – celkovo pre **11 osôb** (z toho 10 seniorov a 1 osoba/žena v produktívnom veku);
- DC MČ Košice--Sídliisko KVP, Cottbuská 36, Košice, v dňoch 16.9.; 23.9.; 7.10.; 14.10.; 21.10.; 28.10.; 4.11.2019 (po 2 aktivity v každom termíne), na tému; *Pohybom proti osteoporóze* (teoretický výklad s poradenstvom k pohybovej aktivite pre seniorov, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – celkovo pre **55 seniorov/klientov DC**; tamtiež v dňoch 25.9.; 9.10.; 23.10.2019 (po 2 aktivity v každom termíne), na tému *Pohybová aktivita s uplatnením prvkov z kalanetiky* (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – celkovo pre **16 seniorov/klientov DC**;
  - Školský internát, Medická 2, Košice, dňa 16.10.2019 (2 aktivity), na tému *Pohybová aktivita s uplatnením prvkov z kalanetiky* (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – celkovo pre **12 stredoškolských študentov/záujemcov** (zmiešaná skupina).
- *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia* (individuálna intervencia s poskytnutím vybraných, resp. štandardných vyšetrení) – v rámci všetkých vyššie uvedených významných termínov:
- RTVS Košice – Slovenský rozhlas, Moyzesova 7, Košice (Deň otvorených dverí), dňa 5.9.2019 (1 aktivita) – *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia* (vybrané vyšetrenia a poradenstvo)¹ – celkovo pre **23 návštevníkov** z radov verejnosti (osoby vo veku nad 18 rokov) **a zamestnancov**;
  - Slovenský Červený kríž územný spolok Košice-mesto, Komenského 19, Košice, dňa 6.10.2019 (1 aktivita) – *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia* (vybrané vyšetrenia a poradenstvo)¹ – celkovo pre **20 návštevníkov** z radov verejnosti (osoby vo veku nad 18 rokov) **a zamestnancov**;
  - Denné centrum MČ Košice-Sever, Obrancov Mieru 2, Košice, dňa 18.10.2019 (1 aktivita) – *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia* (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu a poradenstvo)² – celkovo pre 11 **seniorov/klientov DC**;
  - Rekreačné stredisko Alpinka, Košice, dňa 20.10.2019 (1 aktivita) – *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia v rámci akcie Onkokardioturistika 32. ročník – jesenná časť* (vybrané vyšetrenia a poradenstvo)¹ – v spolupráci s Klubom turistov „Medicína“ Košice, Klubom turistov mesta Košice a Ligou proti rakovine SR, pobočkou Košice. Spolupracujúcimi inštitúciami boli zabezpečené poradenské služby v oblasti prevencie rakoviny a organizovaná pešia túra z Čermeľa na Alpinku. Počet intervenovaných bolo **35 osôb** nad 18 rokov/**onkologických pacientov**, ich **rodinných príslušníkov**;
  - Denné centrum MČ Košice-Západ, Laborecká 2, Košice, dňa 21.10.2019 (1 aktivita) – *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia* (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu a poradenstvo)² – celkovo pre **8 seniorov/klientov DC**;
  - Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., pobočka Košice, Senný trh 1, Košice, dňa 22.10.2019 (1 aktivita) – *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia* (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu a poradenstvo)² – celkovo pre **50 zamestnancov**;
  - Komunitné centrum (Jednota dôchodcov Slovenska), Brezová 20, Poproč, okres Košice-okolie, dňa 25.10.2019 (1 aktivita) – *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia* (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu a poradenstvo), *spojená s tréningom pamäti* – celkovo pre **21 členov miestnej organizácie JDS/seniorov**;
  - Kulturpark, Kukučínova 2, Košice (Preventívna akcia „Pre zdravie ženy“, dňa 26.10.2019 (1 aktivita) – *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia* (vybrané vyšetrenia a poradenstvo)¹ – v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., pobočkou Košice. Počet intervenovaných bolo **75 osôb** nad 18 rokov (**zamestnankyne a ženy** z radov verejnosti).

Poznámky:

¹ Ponúkané služby a sledované parametre pri vybraných vyšetreniach: biochemické vyšetrenie koncentrácie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi prostredníctvom analyzátoru Accutrend Plus; meranie pulzu, tlaku krvi s možnosťou detekcie atriálnej fibrilácie; vyplnenie dotazníka k projektu prevencie cievnej mozgovej príhody/primárneho skríningu rizikových faktorov kardiovaskulárnych ochorení „Od srdca k srdcu“; meranie percenta telesného tuku; výpočet indexu telesnej hmotnosti (BMI), indexu centrálnej obezity (WHR); zistenie anamnézy cez dotazník k TZS; u fajčiarov stanovenie hladiny oxidu uhoľnatého (CO) a karboxyhemoglobínu (COHb) vo výdychu prístrojom Smokerlyzer,

u silných fajčiarov vyšetrenie funkcie pľúc Spirometrom; zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, distribúcia tlačenej zdravotno-výchovných materiálov a i.

² Pri vyšetreniach na riziko metabolického syndrómu sú ponúkané štandardné služby (obsahujúce stanovenie širšieho spektra biochemických parametrov a všetky vyšetrenia uvedené pri pozn. 1). Biochemickým vyšetrením sa zisťuje koncentrácia celkového cholesterolu, HDL, LDL, triacylglycerolov a glukózy z kapilárnej krvi prostredníctvom analyzátoru Reflotron.

– Edukačné aktivity na školách rôzneho stupňa pri príležitosti Svetového dňa Alzheimerovej choroby (21. september), Svetového dňa duševného zdravia (10. október), Svetového dňa osteoporózy (20. október):

- Základná škola Belehradská 21, Košice, v dňoch 7.10. (1 aktivita); 14.10. (3 aktivity); 21.10. (1 aktivita), na tému *Duševné zdravie, Alzheimerova choroba a tréning pamäti* (výklad s besedou; letáky k Alzheimerovej chorobe; dotazník porúch pamäti od Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti; hlavolamy; testy perciepcie) – celkovo pre **50 žiakov** VIII. ročníka a **56 žiakov** IX. ročníka;
- Stredná odborná škola Košice-Šaca, Učňovská 5, Košice, dňa 11.10.2019 (2 aktivity), na tému *Duševné zdravie* (výklad s besedou) – celkovo pre **51 študentov** II. a III. ročníka;
- ZŠ Krosnianska 2, Košice, dňa 15.10.2019 (2 aktivity), na tému *Zdravý životný štýl a Svetový deň Alzheimerovej choroby* (výklad s besedou a s ukázkami tréningov pamäti) – celkovo pre **44 žiakov** VIII. ročníka;
- Základná škola s materskou školou Masarykova 19, Košice, dňa 16.10.2019 (2 aktivity), na tému *Duševné zdravie a Alzheimerova choroba* (výklad s besedou, letáky k Alzheimerovej chorobe; dotazník porúch pamäti od Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti; hlavolamy; testy perciepcie) – celkovo pre **45 žiakov** VIII. ročníka;
- Gymnázium M. R. Štefánika (8-ročné), Nám. L. Novomeského 4, Košice, dňa 17.10.2019 (2 aktivity), na tému *Prevenčia chronických ochorení* (výklad s besedou) – celkovo pre **55 študentov** sexty a septimy; tamtiež (4-ročné), dňa **23.10.2019** (2 aktivity), na tému *Prevenčia osteoporózy* (výklad s besedou) – celkovo pre **40 študentov** II. ročníka;
- Stredná zdravotnícka škola, Moyzesova 17, Košice, dňa 22.10.2019 (1 aktivita), na tému *Prevenčia chronických ochorení* (výklad s besedou) – celkovo pre **7 študentov** IV. ročníka študijného odboru Asistent výživy; tamtiež dňa 25.10.2019 (1 aktivita) – celkovo pre **11 študentov** III. ročníka študijného odboru Asistent výživy.
- Lekárska fakulta Univerzity P. J. Šafárika Košice, Trieda SNP 1, Košice, dňa 23.10.2019 (1 aktivita), na tému *Prevenčia chronických ochorení* (prednáška s diskusiou) – celkovo pre **12 študentov** I. roč. Mgr. stupňa, študijného odboru Verejné zdravotníctvo.

– Informačno-propagačná činnosť:

- **propagácia** termínov „Svetový deň Alzheimerovej choroby (21. september), Medzinárodný deň starších (1. október), Svetový deň osteoporózy (20. október), prostredníctvom nástenného vystavenia informačných materiálov **v priestoroch** vestibulu ústredného **pracoviska RÚVZ Košice** (Ipeľská 1) a oboch detašovaných pracovísk (Rooseveltova 8 a Senný trh 4), s určením pre zamestnancov úradu a verejnosť (17.9.2019 – 3 aktivity);
- **umiestnenie titulu** „Svetový deň Alzheimerovej choroby – 21. september“ **na webovom sídle RÚVZ so sídlom v Košiciach**, v priečinku Aktuality (t. j. odkaz s presmerovaním na stránku Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti), od 16.9.2019 doteraz;
- **písomné oslovenie vybraných inštitúcií** v územnom obvode okresov Košice-mesto a Košice-okolie, t. j. zostavenie tematického informačno-propagačného listu vo veci „**Informácia o vybraných významných termínoch venovaných problematike zdravia – ponuka tematicky súvisiacich zdravotno-výchovných aktivít**“ (zahrňujúc predmetné termíny), s určením pre adresátov, ako materské školy, základné školy, stredné školy, stredoškolské internáty, centrá voľného času, detské domovy, miestna samospráva a denné centrá, Jednota dôchodcov Slovenska, materské/rodičovské/rodinné centrá, komunitné centrá a i. List bol inštitúciám zaslaný e-mailovou cestou dňa 6.9.2019.

Odpočet realizovanej činnosti k uvedeným termínom bol zaslaný v zmysle požiadavky ÚVZ SR (e-mailom dňa 6.11.2019).

Primárnu prevenciu KVO realizujeme najmä cestou základnej Poradne zdravia, edukačnými aktivitami na podporu zdravého spôsobu života a každoročnou propagáciou významného termínu SZO a Svetovej federácie srdca **Svetového dňa srdca – 29. september**, vyhláseného v roku 2000 (pred rokom 2012 pripomínaného v poslednú septembrovú nedeľu). V roku 2019 sme uvedený termín pripomenuli verejnosti, resp. vybraným profesijným

skupinám prostredníctvom akcií mobilnej Poradne zdravia (s ponukou vybraných vyšetrení), realizovaných v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., pobočkou v Košiciach a uskutočnili sa na nasledovných miestach:

- Slovenský plynárenský priemysel – distribúcia, a. s., Zákaznícke centrum, Moldavská cesta 12, Košice – „Deň zdravia“ (10.9.2019) – pre zamestnancov v počte 37 (z biochemických parametrov bol klientom vyšetrený celkový cholesterol a glukóza). Pri akcii vypomáhali študenti zo SZŠ Kukučínova 40, Košice;
- Úrad Košického samosprávneho kraja, Námestie Maratónu mieru 1, Košice – „Deň pre vaše zdravie“ (11.9.2019) – pre zamestnancov a návštevníkov/verejnosť, v celkovom počte 94 osôb (z biochemických parametrov bol záujemcom vyšetrený celkový cholesterol a glukóza). Pri akcii vypomáhali študenti zo SZŠ Kukučínova 40, Košice;
- Mestský jarmok v Moldave nad Bodvou, okres Košice-okolie (13.9.2019) – pre verejnosť, v poradni bolo intervenovaných 54 osôb (z biochemických parametrov bol záujemcom vyšetrený len celkový cholesterol).

ÚVZ SR a osem krajských RÚVZ v SR (vrátane RÚVZ Košice) sa prostredníctvom poradní zdravia zapojilo do celoslovenského projektu/kampane „*Od srdca k srdcu*“ (od 1.7.2018). Projekt je zameraný na skrining rizikových faktorov srdcovocievnych ochorení vrátane cievnej mozgovej príhody, t. j. najmä dvoch hlavných rizikových faktorov, ako vysoký krvný tlak a najčastejší typ srdcovej arytmie – predsieňová (atriálna) fibrilácia. Generálnym partnerom projektu je spoločnosť Interpharm Slovakia v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a.s. Odbornými partnermi sú Farmaceutická fakulta UK v Bratislave a Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach.

V rámci poradenskej i edukačnej činnosti v roku 2019 boli v súvislosti s projektom uskutočnené merania krvného tlaku (tlakomerom s funkciou detekcie atriálnej fibrilácie) na vzorke 624 osôb (t. j. klienti Poradne zdravia, resp. edukované osoby).

Z *informačno-propagačných aktivít* k danému projektu môžeme menovať nasledovné:

- zhotovenie dvoch tematických panelov v budovách RÚVZ Košice (na Rooseveltovej 8 a Ipeľskej 1 v Košiciach);
- uverejnenie informačných materiálov na webovom sídle RÚVZ Košice, v položke Aktuality, pod titulmi „*Od srdca k srdcu – projekt prevencie cievnej mozgovej príhody*“ (sprievodné slovo s prezentáciou a presmerovaním na stránku adc.sk); „*Svetový deň srdca – Projekt „Od srdca k srdcu*“ (tlačová správa ÚVZ SR);
- realizácia sprievodných edukačných aktivít (napr. na Gymnáziu M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4, Košice, dňa 9.10.2019 – formou výkladu s besedou na tému *Zdravý životný štýl a prevencia srdcovo-cievnych ochorení*, s učebnými pomôckami, ako tlakomer, tukomer, s určením pre 45 študentov prímy).

Zdravotno-výchovné aktivity pri príležitosti *Svetového dňa obezity – 11. október (2019)*, primárne určené dospelaj populácii, boli realizované v územnom obvode okresov Košice-mesto a Košice-okolie.

Činnosť spočívala v *edukačno-poradenských a informačno-propagačných aktivitách* (vykonávaná bola formou *všeobecného poradenstva* v rámci mobilnej Poradne zdravia; *špecializovaného poradenstva* v rámci mobilnej Poradne na odvykanie od fajčenia a Poradne na optimalizáciu pohybovej aktivity; ako aj formou *výchovno-vzdelávacích akcií*, ako výklad s besedou na tému podpora zdravého spôsobu života a prevencia obezity, s využitím informačno-propagačných materiálov od rôznych editorov vrátane ÚVZ SR, RÚVZ Košice).

Akcie boli uskutočnené v časovom období od 3.10.2019 do 24.10.2019 (pozri prehľad). Vykonaných bolo spolu 37 aktivít, na 14 miestach (t. j. v 1 ZŠ, 2 SŠ, 1 ŠI, 1 VŠ, 1 SČK, 1 zdravotná poisťovňa, 1 kultúrne centrum, 4 DC, 1 KC, 1 rekreačné stredisko). *Edukovaných* bolo spolu **245 osôb** (z toho 44 žiakov ZŠ, 130 študentov SŠ, 12 študentov VŠ, 59 seniorov).

Poradensky intervenovaných v Poradni zdravia vrátane Poradne na odvykanie od fajčenia bolo **145 osôb** a v Poradni na optimalizáciu pohybovej aktivity bolo **71 osôb** (z radov študentov, zamestnancov, seniorov, záujmových skupín, verejnosti).

Prehľad edukačno-poradenských a informačno-propagačných aktivít (zoraďené časovo, podľa miesta konania):

- Denné centrum MČ Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice, v dňoch 3.10.; 10.10.; 17.10.; 24.10.2019 (po 2 aktivity v každom termíne) – *Pohybová aktivita s uplatnením prvkov z kalanetiky* (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – *ponuka služieb Poradne optimalizácie pohybovej aktivity* (skupinová intervencia v oblasti pohybových aktivít na prevenciu nesprávneho držania tela, redukciu telesného tuku, zlepšenie telesnej zdatnosti, flexibility tela) – pre **seniorov/klientov DC** (v počte **25** cvičencov); *tamtiež* dňa 18.10.2019 (1 aktivita) – *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia* (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu a poradenstvo) – pre **seniorov/klientov DC** (v počte **11**);
- Slovenský Červený kríž územný spolok Košice-mesto, Komenského 19, Košice, dňa 6.10.2019 (1 aktivita) – *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia a mobilnej Poradne na odvykanie od fajčenia* (vybrané vyšetrenia a poradenstvo) – pre **verejnosť** (osoby vo veku nad 18 rokov) a **zamestnancov SČK** (v celkovom počte **20** osôb).
- Denné centrum MČ Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice, dňa 7.10.2019 (2 aktivity) – *Pohybová aktivita s uplatnením prvkov z kalanetiky* (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – *ponuka služieb Poradne optimalizácie pohybovej aktivity* (skupinová intervencia v oblasti pohybových aktivít na prevenciu nesprávneho držania tela, redukciu telesného tuku, zlepšenie telesnej zdatnosti, flexibility tela) – pre **seniorov/klientov DC** (v počte **5** cvičencov);
- Kultúrne centrum Vyšná Myšľa, okres Košice-okolie, v dňoch 8.10.2019 a 23.10.2019 (po 2 aktivity v každom termíne) – *Pohybová aktivita s uplatnením prvkov z kalanetiky* (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – *ponuka služieb Poradne optimalizácie pohybovej aktivity* (skupinová intervencia v oblasti pohybových aktivít na prevenciu nesprávneho držania tela, redukciu telesného tuku, zlepšenie telesnej zdatnosti, flexibility tela) – **pre seniorov/záujemcov** (v počte **11** cvičencov);
- Denné centrum MČ Košice-Sídlisko KVP, Cottbuská 36, Košice, v dňoch 9.10. a 23.10.2019 (po 2 aktivity v každom termíne) – *Pohybová aktivita s uplatnením prvkov z kalanetiky* (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – *ponuka služieb Poradne optimalizácie pohybovej aktivity* (skupinová intervencia v oblasti pohybových aktivít na prevenciu nesprávneho držania tela, redukciu telesného tuku, zlepšenie telesnej zdatnosti, flexibility tela) – pre **seniorov/klientov DC** (v počte **12** cvičencov); *rovnako* v tomto centre dňa 23.10.2019 (2 aktivity) – *Poradenstvo vo výžive a pohybovej aktivite – prevencia obezity* (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie cielenej zostavy cvikov) – *ponuka služieb Poradne optimalizácie pohybovej aktivity* (skupinová intervencia v oblasti pohybových aktivít na prevenciu nesprávneho držania tela, redukciu telesného tuku, zlepšenie telesnej zdatnosti, flexibility tela) – **pre seniorov/klientov DC** (v počte **6** cvičencov);
- Gymnázium M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4, Košice, dňa 9.10.2019 (2 aktivity) – téma *Zdravý životný štýl a prevencia obezity* (výklad s besedou; meranie tlaku krvi, pulzu; vybraných antropometrických parametrov – telesná výška, hmotnosť, obvod pásu; výpočet indexu telesnej hmotnosti – BMI) – celkovo pre **45 študentov** prímý; *rovnako* v tomto centre dňa 17.10.2019 (2 aktivity) – *Prevencia chronických ochorení vrátane obezity* (výklad s besedou) – celkovo pre **55 študentov** sexty a septímy;
- Základná škola Krosnianska 2, Košice, dňa 15.10.2019 (2 aktivity) – téma *Zdravý životný štýl a prevencia obezity* (výklad s besedou; meranie tlaku krvi, pulzu; ukážka merania vybraných antropometrických parametrov, ako telesná výška, hmotnosť, obvod pásu, bokov, výpočet indexu telesnej hmotnosti/BMI, na prítomnom pedagógovi) – celkovo pre **44 žiakov** VIII. ročníka;
- Stredná zdravotnícka škola, Moyzesova 17, Košice, dňa 15.10.2019 (1 aktivita) – téma *Prevencia chronických ochorení vrátane obezity* (výklad s besedou) – celkovo pre **7 študentov** IV. ročníka študijného odboru Asistent výživy; *rovnako* v tejto škole dňa 18.10.2019 (1 aktivita) – celkovo pre **11 študentov** III. ročníka študijného odboru Asistent výživy;

- Lekárska fakulta Univerzity P. J. Šafárika Košice, Trieda SNP 1, Košice, dňa 16.10.2019 (1 aktivita) – téma *Prevenčia chronických ochorení a prevencia obezity* (prednáška s diskusiou) – celkovo pre **12 študentov** I. roč. Mgr. stupňa, študijného odboru Verejné zdravotníctvo;
- Školský internát, Medická 2, Košice, dňa 16.10.2019 (2 aktivity) – *Pohybová aktivita s uplatnením prvkov z kalanetiky* (teoretický výklad, názorná ukážka cvikov – rozcvička a precvičovanie zostavy cvikov) – *ponuka služieb Poradne optimalizácie pohybovej aktivity* (skupinová intervencia v oblasti pohybových aktivít na prevenciu nesprávneho držania tela, redukciu telesného tuku, zlepšenie telesnej zdatnosti, flexibility tela) – celkovo pre **12 stredoškolských študentov/záujemcov** (zmiešaná skupina);
- Rekreačné stredisko Alpinka, Košice, dňa 20.10.2019 (1 aktivita) – *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia v rámci akcie Onkokardioturistika 32. ročník – jesenná časť* (vybrané vyšetrenia a poradenstvo) – v spolupráci s Klubom turistov „Medicína“ Košice, Klubom turistov mesta Košice a Ligou proti rakovine SR, pobočkou Košice – pre **onkologických pacientov** a ich **rodinných príslušníkov** (v celkovom počte **35** osôb).
- Denné centrum MČ Košice-Západ, Laborecká 2, Košice, dňa 21.10.2019 (1 aktivita) – *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia* (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu a poradenstvo) – pre **seniorov/klientov DC** (v počte **8**);
- Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., pobočka Košice, Senný trh 1, Košice, dňa 22.10.2019 (1 aktivita) – *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia* (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu a poradenstvo) – pre **zamestnancov** (v celkovom počte **50**);
- Komunitné centrum (Jednota dôchodcov Slovenska), Brezová 20, Poproč, okres Košice-okolie, dňa 25.10.2019 (1 aktivita) – *Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia* (vyšetrenia na riziko metabolického syndrómu a poradenstvo) – pre **členov miestnej organizácie JDS/seniori** (v počte **21**).

¹ Ponúkané služby a sledované parametre pri štandardnom vyšetrení: biochemické vyšetrenie koncentrácie celkového cholesterolu, HDL, LDL, triacylglycerolov a glukózy z kapilárnej krvi prostredníctvom analyzátoru Reflotron; meranie pulzu, tlaku krvi s možnosťou detekcie atrióvej fibrilácie; vyplnenie dotazníka k projektu prevencie cievnej mozgovej príhody/primárneho skríningu rizikových faktorov kardiovaskulárnych ochorení „Od srdca k srdcu“; meranie percenta telesného tuku; výpočet indexu telesnej hmotnosti (BMI), indexu centrálnej obezity (WHR); u fajčiarov stanovenie hladiny oxidu uhľoňatého (CO) a karboxyhemoglobínu (COHb) vo výdychu prístrojom Smokerlyzer, u silných fajčiarov vyšetrenie funkcie pľúc Spirometrom; zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života, distribúcia tlačeneých zdravotno-výchovných materiálov a i.

² Ponúkané služby a sledované parametre pri vybraných vyšetreniach: biochemické vyšetrenie koncentrácie celkového cholesterolu, resp. i/alebo glukózy z kapilárnej krvi analyzátorom Accutrend Plus; ostatné zložky diagnostickej a poradenskej časti sú zachované ako pri štandardnom vyšetrení, pozri poznámku pod bodom 1.

Odpočet realizovaných aktivít k Svetovému dňu obezity (11. október) bol zaslaný e-mailom dňa 25.10.2019, v zmysle požiadavky ÚVZSR.

Z ďalších významných termínov, ku ktorým sme vykázali činnosť, môžeme spomenúť **Svetový deň mlieka v školách – posledná streda v septembri** a **Svetový deň potravy – 16. október**, pri príležitosti ktorých sme edukačné aktivity, spojené s distribúciou informačných materiálov, uskutočnili v:

- ZŠ L. Fullu, Maurerova 21, Košice, na tému „Zdravý životný štýl s akcentom na zdravú výživu“, pre 55 žiakov VII. až IX. ročníka a pre 34 žiakov I. ročníka (4 aktivity v dňoch 26.9. a 27.9.2019);
- ZŠ Belehradská 21, Košice, na tému „Zdravá výživa, zdravý životný štýl“, pre 28 žiakov V. roč. (1 aktivita dňa 2.10.2019) a pre 22 žiakov V. roč. (1 aktivita dňa 16.10.2019);
- MŠ Oštepová 1, Košice, na tému „Zdravá výživa (význam mlieka) a životný štýl“, pre 45 detí predškolského veku (2.10.2019);
- Súkromnej MŠ Kmeťova 23, Košice, na tému „Zdravá výživa a životný štýl“, pre 10 detí predškolského veku (2.10.2019);
- ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským – Alapiskola, Československej armády 15, Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie, na tému „Zdravá výživa, zdravý životný štýl“, pre 100 žiakov VI. roč. (6 aktivít dňa 7.10.2019);
- Súkromnej MŠ Vilôčka, Vencová 4, Košice, na tému „Zdravá výživa a životný štýl“, pre 22

- detí predškolského veku (8.10.2019);
- Gymnázium M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4, Košice, na tému „Zdravý životný štýl“ (s meraním tlaku krvi, pulzu, výpočtom indexu BMI), pre 45 študentov prímý (2 aktivity dňa 9.10. 2019);
  - MŠ Boliarov, okres Košice-okolie, na tému „Zdravá výživa (význam mlieka) a životný štýl“, pre 15 detí predškolského veku (11.10.2019);
  - ZŠ Krosnianska 2, Košice, na tému „Zdravý životný štýl s akcentom na zdravú výživu“ pre 44 žiakov VIII. ročníka (2 aktivity dňa 15.10.2019);
  - ZŠ Staničná 13, Košice, na tému „Zdravý životný štýl s akcentom na zdravú výživu“ pre 40 žiakov VII. ročníka (1 aktivita dňa 16.10.2019);
  - MŠ Repíková 58, Košice-Šebastovce, na tému „Zdravá výživa (význam mlieka) a životný štýl“, pre 15 detí predškolského veku (17.10.2019);
  - MŠ Jasov 62, okres Košice-okolie, na tému „Zdravá výživa a životný štýl“, pre 22 detí predškolského veku (21.10.2019);
  - Spojená škola internátna Ždaňa, elokované pracovisko Čaňa, Osloboditeľov 26, Košice-okolie, na tému „Zdravý životný štýl s akcentom na prevenciu fajčenia“, pre 25 žiakov 1. stupňa (2 aktivity dňa 28.10.2019);
  - MŠ Zuzkin park 2, Košice, na tému „Zdravá výživa a životný štýl“, pre 15 detí predškolského veku (29.10.2019).

Významný termín Medzinárodnej diabetickej federácie (skr. IDF), podporovaný SZO, **Svetový deň diabetu – 14. november**, bol v rokoch 2018 a 2019 venovaný téme „Rodina“, s cieľom podporiť úlohu rodiny v manažmente, starostlivosti, prevencii a vzdelávaní o diabete. Pri danej príležitosti, informačno-propagačná činnosť zahŕňala:

- písomne oslovenie vybraných inštitúcií v územnom obvode okresov Košice-mesto a Košice-okolie, formou listu vo veci: „*Informácia o vybraných významných termínoch venovaných problematike zdravia – ponuka tematicky súvisiacich zdravotno-výchovných aktivít*“ (zahŕňujúc *Svetový deň diabetu – 14. november*), rozposlaného e-mailom dňa 6.9.2019;
- inštalovanie monotematického informačného panela k svetovému dňu vo vstupných priestoroch budov RÚVZ Košice;
- prezentáciu materiálu pod názvom „*Svetový deň diabetu – 14. november*“, z edície RÚVZ Košice, na webovom sídle RÚVZ Košice (v položke Aktuality/Archív), s určením pre verejnosť;
- edukačné aktivity (v mesiacoch október až december 2019), zamerané viactematicky, na *Zdravý spôsob života, Zdravú výživu, Prevenciu chronických ochorení* a pod. Realizované boli súbežne s obsahovo príbuznými aktivitami a termínmi (napr. ako *Svetový deň obezity – 11. október; Svetový deň potravy – 16. október*).

Svetový deň AIDS – 1. december (vyhlásený SZO v roku 1988) bol v roku 2019 zameraný na tému „*Komunity zohrávajú nezastupiteľnú úlohu*“, s dôrazom na význam komunity – dôležitého piliera v podpore a pomoci a na zvyšovanie povedomia verejnosti o tomto ochorení, o možnostiach preventívnych vyšetrení, o zariadeniach venovaných prevencii, liečbe a starostlivosti o ľudí s HIV/AIDS.

V rámci informačno-propagačnej činnosti boli písomne oslovené vybrané inštitúcie v územnom obvode okresov Košice-mesto a Košice-okolie, formou listu vo veci: „*Informácia o vybraných významných termínoch venovaných problematike zdravia – ponuka tematicky súvisiacich zdravotno-výchovných aktivít*“ (zahŕňujúc *Svetový deň boja proti AIDS – 1. december*), rozposlaného e-mailom dňa 6.9.2019.

Školskej populácii bol uvedený termín daný do pozornosti prostredníctvom edukačných aktivít na témy „*Prevencia infekcie HIV/AIDS*“; „*Výchova k zodpovednému partnerstvu*,

manželstvu, rodičovstvu“ a „Prevenia pohlavne prenosných infekcií“ (na 14 ZŠ, 5 SŠ, 2 ŠI a 1 VŠ). Uskutočnených bolo celkovo 47 aktivít v období od 4.10. do 17.12.2019. **Intervenovaných** bolo **spolu 1297 osôb**, z toho 690 na ZŠ, 570 na SŠ a ŠI, 32 na VŠ a 5 vychovávateľov na jednom ŠI.

Výchovno-vzdelávacou činnosťou vo vzťahu k školám (vrátane informačno-propagačnej činnosti) sme participovali na **13. ročníku celoslovenskej kampane Červené stužky** (s trvaním od 2. septembra do 1. decembra 2019, t. j. *Svetového dňa boja proti AIDS*). Kampaň sa realizovala pod záštitou *Kancelárie SZO na Slovensku*, s podporou *MŠVVaŠ SR* (v rámci rozvojového projektu „*Zdravie a bezpečnosť v školách 2019*“), pod odbornou garanciou *MZ SR* a v spolupráci s ďalšími inštitúciami. Akciami uvedenými v odpočte NPP HIV v SR v bode 5.1 – ods. Aktivita č. 1, 3 a 4 sme zároveň podporili plnenie Aktivity č. 15 pod názvom *Celoslovenská školská preventívna kampaň „Červené stužky“*.

Informovanie širokej verejnosti bolo zabezpečené prostredníctvom umiestnenia informácie pod titulom „*Svetový deň boja proti AIDS*“ na webovom sídle RÚVZ Košice (v časti Hlavné menu – Aktuality), z edície ÚVZ SR (zo dňa 27.11.2019).

3. Výskumná a prieskumná činnosť

S cieľom podieľať sa na znižovaní výskytu rizikových faktorov, ktoré súvisia so životným štýlom jednotlivca či skupín obyvateľstva, participujeme súčasne na plnení viacerých programov, t. j. *aktualizovaného Národného programu podpory zdravia v SR z roku 2014; Národného programu prevencie obezity (2008) vrátane Národného akčného plánu v prevencii obezity na roky 2015 – 2025; Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020; CINDI programu SR; Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020* a i. Jedným zo základných východiskových dokumentov, ktorý aktuálne určuje smerovanie nielen preventívnych programov podpory zdravia a prioritných oblastí pôsobenia je *Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2014 – 2030*.

V praxi, prevenciu vybraných chronických ochorení realizujeme ovplyvňovaním informovanosti a zdravotného uvedomenia obyvateľov v zmysle zásad zdravého spôsobu života, najmä formou zdravotno-výchovnej edukácie a činnosti Poradne zdravia (stabilnej a mobilnej zložky). V poradni sú klienti, resp. záujemcovia vyšetrení v zmysle štandardnej metodiky za účelom identifikovania rizikových faktorov srdcovocievnych ochorení (metabolického syndrómu). Na základe zistených údajov, nadväzujúce odborné poradenstvo je zamerané na zlepšenie nameraných hodnôt a optimalizáciu zložiek životného štýlu nefarmakologickou cestou.

V rámci prevencie chronických ochorení a realizácie individuálneho poradenstva bolo v roku 2019 v Poradni zdravia vyšetrených spolu 1641 osôb, z toho 497 mužov a 1144 žien. Práca bola zameraná najmä na monitoring zdravotného stavu klientov, ktorí poradňu navštívili. U klientov v počte 117 (13 mužov a 104 žien) bola odobratá kapilárna krv na vyšetrenie parametrov sledovaných pri metabolickom syndróme (glukóza, celkový cholesterol, HDL, triacylglyceroly), prístrojom Reflotron, a boli im uskutočnené aj antropometrické merania s určením percenta tuku v tele a meranie krvného tlaku. Klienti zároveň vyplnili dotazník, týkajúci sa životného štýlu. Na základe nameraných hodnôt sa individuálne hodnotili výsledky a hľadali možnosti pozitívneho ovplyvnenia zníženia rizika metabolického syndrómu (ďalej len *MS*). U ostatných klientov bola z kapilárnej krvi vyšetrená len hladina celkového cholesterolu, resp. aj hladina glukózy, a uskutočnené antropometrické merania s určením percenta tuku v tele a meranie krvného tlaku. Všetkým klientom bolo poskytnuté individuálne poradenstvo.

V nasledujúcej tabuľke je uvedená **analýza údajov – výsledkov vyšetrení u klientov stabilnej a mobilnej Poradne zdravia RÚVZ Košice v roku 2019**, spracovaných na základe

odporúčaní Svetovej zdravotníckej organizácie pre vykonávanie surveillance rizikových faktorov chronických ochorení.

Analýza výsledkov vyšetrení všetkých klientov poradne				
Rizikový faktor	Počet dotazovaných	Spolu	Muži	Ženy
OPZ rok 2019				
Fajčenie	počet dotazovaných	1641	497	1144
	z toho fajčiarov	241	102	139
	percentuálne vyjadrenie	14,69	20,52	12,15
BMI	počet vyšetrených	1597	486	1111
	nadváha – BMI $\geq$ 25, <30	546	206	340
	percentuálne vyjadrenie	34,19	42,39	30,60
	obezita – BMI $\geq$ 30	256	89	167
	percentuálne vyjadrenie	16,03	18,31	15,03
Krvný tlak	počet vyšetrených	1569	485	1084
	z toho TK $\geq$ 140/90 mmHg	289	118	171
	percentuálne vyjadrenie	18,42	24,33	15,77
Cholesterol celkový (skr. CCH)	počet vyšetrených	1597	486	1111
	z toho CCH $\geq$ 5,2 mmol/l	745	165	580
	percentuálne vyjadrenie	46,65	33,95	52,21
Glukóza	počet vyšetrených	1597	486	1111
	z toho glukóza $\geq$ 6,0 mmol/l	45	15	30
	percentuálne vyjadrenie	2,82	3,09	2,70
Fyzická aktivita	počet dotazovaných	276	64	212
	žiadna	34	11	23
	rekreačná	138	21	117
	pravidelná	104	32	72

Z medziodborových, resp. medzirezortných prieskumno-výskumných úloh môžeme uviesť nasledovné:

V rámci spolupráce RÚVZ Košice (Odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu; Odboru hygieny výživy – Poradne správnej výživy) a **O. Z. Slovenská sieť proti chudobe** (angl. skr. SAPN) bol **vypracovaný projekt výskumu** pod názvom „Dostupnosť zdravého životného štýlu u obyvateľov Slovenskej republiky ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením (Spotreba potravín, ich kvalita a stravovacie návyky v kontexte príjmu, statusu, sociálneho environmentu)“.

Prípravná fáza v roku 2016 zahŕňala komunikáciu a pracovné stretnutia so zainteresovaným externým subjektom SAPN (objednávateľ/realizátor projektu), internú spoluprácu v rámci RÚVZ Košice (zostavovateľ/realizátor projektu) a:

- spracovanie anotácie výskumného projektu;
- zostavenie projektu a metodiky (t. j. nástroja pre zber dát – dotazník/rozhovor).

V roku 2017 bola uskutočnená prieskumná činnosť – zber dát anonymným dotazníkom na vybranom súbore respondentov (zabezpečilo SAPN). Na vyhodnocovaní dát z prieskumu participovali oba spolupracujúce subjekty (RÚVZ Košice a SAPN), sólovo podľa jednotlivých okruhov dotazníka (uvedená etapa trvá). V rámci RÚVZ Košice, na Odbore podpory zdravia a výchovy k zdraviu boli dáta z dotazníkového prieskumu – 24-hodinových jedálničkov respondentov zadávané do programu Alimenta 4.3e. V nadväznosti na to sa Odbor hygieny výživy podieľal na zhodnocovaní generovaných výstupov z uvedeného programu (t. j. vyhodnocovaní nutričného zloženia a energetického príjmu z celodennej stravy respondentov vo vzťahu k Odporúčaným výživovým dávkam pre obyvateľstvo v SR – 9. revízie). Zo strany Odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu boli spolupracujúcej organizácii SAPN (v zmysle dohody) zaslané všetky vyhodnotené jedálničky respondentov,

v celkovom počte 298. Respondentom, ktorí vyplnili 24-hodinový jedálny lístok, bola ponúknutá možnosť konzultovať zistené výsledky a odporúčania zo strany Poradne správnej výživy pri RÚVZ Košice.

V roku 2018 pokračovala medzi RÚVZ Košice a SAPN pracovná komunikácia, ktorá sa týkala postupu prác na projekte (t. j. metodiky/vyhodnocovania dát z prieskumnej činnosti, zo zhodnotených jedálničkov a súvisiacich aktivít).

Nadväzujúc na túto spoluprácu bola realizovaná aktívna účasť na vedeckej konferencii 40. dni zdravotnej výchovy MUDr. Ivana Stodolu „*Nové trendy v oblasti podpory zdravého životného štýlu*“ (Trnava 6.6. – 7.6.2018). Účasť bola zabezpečená formou posteru a plnotextového príspevku do konferenčného zborníka (bibliografický odkaz sa nachádza v závere predmetného **bodu C.3. – Výskumná a prieskumná činnosť**). Získané údaje a zistenia projektu sú zdrojovým materiálom pre ďalšiu odbornú spoluprácu oboch zainteresovaných strán.

V oblasti prevencie chronických ochorení dlhodobo participujeme na pozitívnom ovplyvňovaní zdravotného uvedomenia a zvyšovaní informovanosti obyvateľstva o rizikových faktoroch kardiovaskulárnych ochorení. Reflektujúc na prioritu *aktualizovaného NPPZ v SR – Kardiovaskulárne ochorenia*, bol (v roku 2015) vypracovaný návrh projektu s názvom „*Zisťovanie rizika výskytu kardiovaskulárnych ochorení u vybraných cieľových skupín skríningovým vyšetrením rizikových faktorov ako aj príjmu soli zo stravy*“. Projekt je pilotný a vychádza z cieľov aktualizovaného NPPZ a plnenia uznesenia č. 1 z 3. zasadnutia Ústrednej koordinačnej rady na ochranu a podporu zdravia. Na jeho riešenie participujú viaceré odbory RÚVZ Košice, ako hygiena výživy, hygiena detí a mládeže, preventívne pracovné lekárstvo, hygiena životného prostredia a zdravia, chemické analýzy (alternatívne odbor mikrobiológie životného prostredia). Cieľovou skupinou projektu sú zamestnanci z troch rôznych typov pracovísk (priemyselné odvetvie, materské školy a zariadenie sociálnych služieb). Obsahovo je zameraný na výživovú hodnotu a pestrosť stravy (vo vzťahu k odporúčaným výživovým dávkam) vo vybraných zariadeniach a prevenciu rizikových faktorov kardiovaskulárnych ochorení na individuálnej/skupinovej úrovni.

Napríklad pracovníci Odboru hygieny detí a mládeže sa v roku 2019 podieľali na danej úlohe v rámci aktivít zameraných na prevenciu detskej obezity v kontexte plnenia *Národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015 – 2025 – Podporou zdravšieho prostredia v školách*, a to prostredníctvom:

- monitoringu obsahu kuchynskej soli v pokrmoch v zariadeniach školského stravovania;
- posudzovania energetickej a biologickej hodnoty stravy, kontroly dodržiavania zásad pri zostavovaní jedálnych lístkov s ohľadom na OVD, kontroly pestrosti stravy a pod.

Pracovníci Odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu pokrývajú okrem edukačnej aj informačno-propagačnú oblasť projektu. Smerom k materským školám, môžeme spomenúť napríklad distribúciu dvoch materiálov z edície ÚVZ SR, konkrétne letáka „*Sol' (nie) je nad zlato*“ (vyrobeného s finančnou a odbornou pomocou SZO v rámci Dvojročnej dohody o spolupráci s MZ SR na roky 2018-2019) a pexesa „*Zdravé a nezdravé potraviny*“.

V súvislosti s aktualizovaným Národným programom podpory zdravia a podľa metodického pokynu ÚVZ SR sme sa v roku 2019 zapojili do dotazníkového prieskumu *Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR*, ktorý sa realizuje periodicky (naposledy v rokoch 2013 a 2016). Prieskum je zameraný na najzávažnejšie rizikové faktory spôsobu života a ich výskyt v populácii. Umožňuje porovnanie ukazovateľov, ktoré sa týkajú hodnotenia vlastného zdravia, názorov, postojov a návykov slovenskej populácie. Výber respondentov sa realizoval podľa vopred stanovených kritérií (veková štruktúra, pohlavie, bydlisko – mesto, vidiek). Použitou metódou bol anonymný dotazník obsahujúci 89 položiek, ktorý na báze dobrovoľnosti a podľa určenej kvóty vyplnilo 104 respondentov (52 mužov a 52

žien). Zber dát sa uskutočnil v mesiacoch máj až auguste 2019. Údaje z dotazníkov boli zadané do súboru (vytvorenej masky) v programe Excel. Kompletná databáza bola v termíne (do októbra 2019) zaslaná na ÚVZ SR k štatistickému vyhodnoteniu. Výsledky prieskumu budú súčasťou správy o zdravotnom stave obyvateľstva SR, ktorá sa zostavuje každé tri roky. Predmetná správa toho času ešte nie je k dispozícii. V danej úlohe budeme pokračovať podľa metodického usmernenia gestora.

Najnovšou úlohou Odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu, s plnením ktorej sa začalo v roku 2017, bol **Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020** (skr. **NAPPPA**). Predmetný akčný plán vychádza zo Stratégie pohybovej aktivity SZO pre Európsky región na roky 2016 – 2025, z Globálneho akčného plánu SZO pre prevenciu a kontrolu neprenosných ochorení 2013 – 2020, Aktualizovaného NPPZ v SR, Koncepcie štátnej politiky v oblasti športu – Slovenského športu 2020 ako aj z iných dokumentov, týkajúcich sa podpory pohybovej aktivity. Hlavným zámerom NAPPPA na roky 2017 – 2020 je zlepšenie úrovne verejného zdravia podporou pohybovej aktivity a znižovanie ovplyvniteľných rizikových faktorov súvisiacich s nedostatočnou pohybovou aktivitou.

V roku 2018 sme začali participovať na prvej z dvoch multisektorových úloh NAPPPA:

- 5.1.1 „*Sledovanie vybraných ukazovateľov zdravia u stredoškolákov, testovanie telesnej zdatnosti a držania tela: Hodnotenie úrovne pohybovej aktivity, stravovacích návykov a životného štýlu v súvislosti s nameranými ukazovateľmi: Edukácia so zameraním na podporu vhodnej pohybovej aktivity a zlepšenie životosprávy*“;
- 5.1.3 „*Testovanie telesnej zdatnosti, hodnotenie držania tela a meranie antropometrických ukazovateľov u žiakov základných škôl: Hodnotenie úrovne pohybovej aktivity, stravovacích návykov a životného štýlu v súvislosti s nameranými ukazovateľmi: Edukácia so zameraním na podporu vhodnej pohybovej aktivity a zlepšenie životosprávy*“.

Gestormi oboch úloh sú MZ SR, ÚVZ SR a riešiteľmi RÚVZ v SR. Plnenie na národnej úrovni začalo v školskom roku 2017/2018. Cieľovou skupinou boli študenti I. ročníka (pre vstupný prieskum) a III. ročníka (pre výstupný prieskum v šk. roku 2019/20) stredných škôl (gymnázií, stredných odborných škôl s maturitou a bez maturity) – súbor 60 študentov na každý RÚVZ v SR. V školskom roku 2018/2019 boli ďalšou cieľovou skupinou žiaci VIII. roč. základných škôl – súbor 60 žiakov na každý RÚVZ v SR (podľa metodiky).

Etapa zberu vstupných dát na vybraných SŠ sa cez RÚVZ v SR realizovala v II. polroku šk. roka 2017/2018 (v triedach I. roč.), resp. v I. polroku šk. roka 2018/2019 (počnúc septembrom, v triedach II. roč.). Následne (v rámci edukačnej časti úlohy) sa zo strany RÚVZ podľa kapacitných možností ponúkli zapojeným školám prednášky/besedy na tému „*Benefity optimálnej pohybovej aktivity*“.

V regióne Košíc v zmysle metodiky k úlohe č. **5.1.1** boli v septembri 2018 prostredníctvom **RÚVZ Košice** oslovené a informované štyri stredné školy v Košiciach, ktoré boli do tejto výskumno-prieskumnej akcie vybrané náhodne. V týchto školách sa následne realizovala distribúcia informovaných súhlasov pre zákonných zástupcov študentov II. roč./probandov. K daným školám patrili: Stredná zdravotnícka škola, Kukučínova 40, Košice (38 študentov); Gymnázium M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4, Košice (21 študentov); Gymnázium, Park mládeže 5, Košice (24 študentov); Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Komenského 44, Košice (20 študentov). Celkovo sa na plnení úlohy 5.1.1 realizácie NAPPPA zúčastnilo 103 študentov (47 chlapcov, 56 dievčat).

V rámci uvedenej úlohy sa u študentov vykonali nasledovné vyšetrenia a úkony:

- biochemické vyšetrenia rizikových faktorov srdcovo-cievnych ochorení, t. j. stanovenie koncentrácie celkového cholesterolu, glukózy, triacylglycerolov, HDL, LDL z kapilárnej krvi) ako aj vybrané antropometrické vyšetrenia, ako meranie telesnej výšky, hmotnosti, obvodu pásu, bokov, stanovenie BMI, WHR, WHtR, meranie tlaku krvi, pulzu,

viscerálneho tuku, telesného a podkožného tuku (bodystatom, kaliperom), kostrového svalstva a bazálneho metabolizmu;

- hodnotenie držania tela, flexibility tela, testovanie telesnej zdatnosti realizáciou kondičného testu (Ruffierov test) s použitím športových hodínok, zisťovanie vitálnej kapacity pľúc (spirometrom);
- vypĺňanie dotazníka životného štýlu (súčasť celoslovenského monitoringu vybraných ukazovateľov zdravia u stredoškolákov), pozostávajúceho z 51 položiek vrátane identifikačných. Dotazník bol rozdelený na niekoľko sekcií, ako životná pohoda, zdravie, pohybová aktivita, výživa, pitný režim, stravovacie návyky, komunikačné technológie, závislosti a demografické údaje.

Výsledky z vyššie uvedených vyšetrení ako aj informácie z osobnej, rodinnej anamnézy a o spôsobe stravovania boli vpisované do záznamového listu probanda. Údaje zo záznamového listu boli zadávané do „šablón“, určených ako doklad o výsledkoch vyšetrení pre zúčastnených študentov. Na to nadväzovalo odborné poradenstvo s odporúčaniami v zmysle zásad zdravého spôsobu života, k dispozícii boli informačno-edukačné materiály.

Vyšetrené parametre a údaje z dotazníka sa zadávali do mustry, ktorá bola odoslaná na RÚVZ v Spišskej Novej Vsi (v novembri 2018) a zadávali sa taktiež do Testu zdravé srdce (pre adolescentov), vytvoreného pre účely NAPPPA.

V úlohe 5.1.1 sa bude pokračovať cca o dva roky od vstupného testovania/prieskumu.

Etapa zberu vstupných dát na vybraných ZŠ sa cez RÚVZ v SR realizovala v II. polroku šk. roka 2018/2019 (v triedach VIII. roč.). Následne (v rámci edukačnej časti úlohy) sa zo strany RÚVZ podľa kapacitných možností ponúkli zapojeným školám prednášky/besedy na tému „Benefity optimálnej pohybovej aktivity“.

V regióne Košíc v zmysle metodiky k úlohe č. 5.1.3 boli vo februári 2019 prostredníctvom **RÚVZ Košice** oslovené a informované štyri základné školy v Košiciach, ktoré boli do tejto výskumno-prieskumnej akcie vybrané náhodne. V týchto školách sa následne realizovala distribúcia informovaných súhlasov pre zákonných zástupcov žiakov VIII. roč./probandov. K daným školám patrili: ZŠ Požiarnická 3, Košice (15 žiakov); ZŠ Staničná 13, Košice (33 žiakov); ZŠ M. Lechkého, ul. J. Pavla II. 1, Košice (11 žiakov); ZŠ Nám. L. Novomeského 2, Košice (27 žiakov). Celkovo sa na plnení úlohy 5.1.3 realizácie NAPPPA zúčastnilo 86 žiakov (36 chlapcov, 50 dievčat).

V rámci uvedenej úlohy sa vykonali u žiakov vyšetrenia a úkony ako pri úlohe č. 5.1.1 (pozri vyššie), okrem kapilárneho odberu krvi na biochemické vyšetrenie (ten sa týkal len študentov stredných škôl).

Výsledky z vyššie uvedených vyšetrení ako aj informácie z osobnej, rodinnej anamnézy a o spôsobe stravovania boli vpisované do záznamového listu probanda. Údaje zo záznamového listu boli zadávané do „šablón“, určených ako doklad o výsledkoch vyšetrení pre zúčastnených študentov. Na to nadväzovalo odborné poradenstvo s odporúčaniami v zmysle zásad zdravého spôsobu života, k dispozícii boli informačno-edukačné materiály.

Vyšetrené parametre a údaje z dotazníka sa zadávali do mustry, ktorá bola odoslaná na RÚVZ v Spišskej Novej Vsi (v júli 2019) a zadávali sa taktiež do Testu zdravé srdce (pre adolescentov), vytvoreného pre účely NAPPPA.

Čiastkový výstup z projektu bol prezentovaný pre odbornú verejnosť na troch podujatiach, pozri **bod B. Vzdelávanie pracovníkov** – tabuľku (odkazy pod poradovým č. 1; 11; 12).

Uvedený **bod B. Vzdelávanie pracovníkov** podáva kompletný *prehľad účastí na odborných a vzdelávacích podujatiach* pracovníkov Odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu v roku 2019.

Z publikačnej činnosti, uverejnené boli nasledovné tituly:

- KOLLÁROVÁ, Jana: Zdravie a podpora zdravia. In: *Medikom: časopis Slovenskej lekárskej komory*. ISSN 1338-340X. Roč. 8, č. 4, 2018, s. 6 – 7.
- SCHNITZEROVÁ, Eva: Zdravý životný štýl – s dôrazom na dostupnosť potravín a niektoré životné návyky – u obyvateľov Košického kraja ohrozených chudobou. In: OCHABA, Róbert (ed.). *Nové trendy v oblasti podpory zdravého životného štýlu. Zborník príspevkov z vedeckej konferencie 40. dni zdravotnej výchovy MUDr. Ivana Stodolu, konanej 6. – 7. júna 2018 v Trnave*. Bratislava: Úrad verejného zdravotníctva SR, 2018, s. 126 – 132. ISBN 978-80-7159-237-2.

4. Ďalšie špecifické programy, projekty alebo úlohy riešené na regionálnej úrovni

Prostredníctvom poradenstva vykonávaného na individuálnej i skupinovej úrovni, zameraného na ovplyvňovanie zložiek životného štýlu jedincov, podieľame sa na aktivitách **základnej mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia**. V hodnotenom období sme zorganizovali a uskutočnili *akcie výjazdovou formou* pre pracovné kolektívy, seniorov a ostatnú verejnosť, pri ktorých *sa spolupracovalo s rôznymi inštitúciami v regióne*.

V spolupráci **so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou v Košiciach** (ďalej len *VšZP*) sme v hodnotenom období uskutočnili spoločné akcie mobilnej Poradne zdravia s konaním na 15 miestach. Dominovala orientácia na klientelu najmä v produktívnom veku z rôznych profesií. Pri niektorých aktivitách boli oslovené záujmové skupiny, resp. verejnosť. Klientom boli poskytnuté služby zahrňujúce individuálnu konzultáciu v otázkach ozdravenia spôsobu života, meranie celkového cholesterolu (príp. ďalších parametrov) z kapilárnej krvi, pulzu, krvného tlaku, výpočet BMI, WHR, percenta telesného tuku a u fajčiarov poradenstvo na odvykanie od fajčenia. Na realizovaných akciách bolo prostredníctvom mobilnej Poradne zdravia intervenovaných spolu 813 klientov, z toho 292 mužov a 521 žien. Prehľad akcií z hľadiska konkrétneho miesta konania a počtosti klientov základnej Poradne zdravia podľa pohlavia a vekových kategórií ako aj počtosti klientov Poradne na odvykanie od fajčenia uvádza **tab. 1**.

Tab. 1 Poradenské aktivity realizované v spolupráci so VšZP, a. s., krajskou pobočkou Košice

P. č.	Dátum	Miesto konania (inštitúcia)	Klienti základnej Poradne zdravia (PZ) podľa pohlavia a vekových skupín						SPOLU podľa pohlavia		SPOLU	Počet fajčiarov z počtu klientov základnej PZ – klienti POF		
			do 30 r.		31 – 64 r.		od 65 r.		M	Ž		M	Ž	Spolu
			M	Ž	M	Ž	M	Ž						
1.	8.4.2019	Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach, Komenského 73, Košice (Deň zdravia – pre študentov a zamestnancov)	23	52	0	0	0	0	23	52	75	5	10	15
2.	29.4.2019	Východoslovenská energetika, a. s., Mlynská 31, Košice (Deň zdravia – pre zamestnancov)	3	6	16	37	0	0	19	43	62	0	0	0
3.	13.5.2019	Skanska SK, a.s. – Bídovce (Deň zdravia – pre zamestnancov)	8	0	19	5	0	0	27	5	32	9	1	10
4.	29.5. – 30.5.2019	Magna PT, s.r.o., Perínska cesta 282, Kechnec (Dni zdravia – pre zamestnancov)	16	5	88	32	0	0	104	37	141	52	11	63
5.	14.6.2019	Botanická záhrada Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, Mánesova 23 (Deň zdravia – pre zamestnancov univerzity)	1	2	8	33	1	2	10	37	47	0	0	0
6.	26.6.2019	OC Atrium Optima, Moldavská cesta 32, Košice, („Polícia deťom“ – prezentačná akcia pre verejnosť, realizovaná v spolupráci s KR PZ v Košiciach)	6	4	13	13	4	1	23	18	41	3	6	9

7.	17.7.2019	Hypermarket Tesco Košice, Napájadlá 16 Košice (Deň zdravia – pre zamestnancov)	0	2	1	8	0	0	1	10	11	0	0	0
8.	30.08.19	Obecný úrad Košické Ofšany, Košické Ofšany 118, okres Košice-okolie (Dni obce – Poradňa zdravia pre občanov a zamestnancov OcÚ)	0	3	5	19	6	6	11	28	39	2	1	3
9.	10.9.2019	SPP – distribúcia, a.s., Zákaznícka kancelária Košice, Moldavská cesta 12, Košice (Deň zdravia – pre zamestnancov)	1	7	3	26	0	0	4	33	37	1	4	5
10.	11.9.2019	Úrad Košického samosprávneho kraja, Námestie Maratónu mieru 1, Košice (Deň zdravia – pre zamestnancov a verejnosť)	0	4	13	45	5	27	18	76	94	10	3	13
11.	13.9.2019	Mestský úrad Moldava n/B., Školská 2, Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie, Mestský jarmok (Deň zdravia – pre verejnosť)	2	2	7	20	5	18	14	40	54	6	8	14
12.	22.10.2019	VŠZP, a. s., krajská pobočka Košice, Senný trh 4, Košice (Deň zdravia – pre zamestnancov)	1	1	6	40	0	2	7	43	50	0	3	3
13.	26.10.2019	O.Z. Akčné ženy – verejná akcia „Pre zdravé ženy“, Spoločenský pavilón, Tr. SNP 61, Košice (Deň otvorených dverí pre verejnosť)	1	12	1	51	0	1	2	64	66	0	7	7
14.	29.11.2019	Allianz, Slovenská poisťovňa, a. s., pobočka Košice, Štúrova 7, Košice (Poradňa zdravia pre zamestnancov)	0	2	3	30	0	2	3	34	37	0	3	3
15.	4.12.2019	ESET, s.r.o., Aupark Tower, Protifašistických bojovníkov 11, Košice (Deň zdravia – pre zamestnancov)	5	1	21	0	0	0	26	1	27	6	1	7
SPOLU			67	103	204	359	21	59	292	521	813	94	58	152

Vysvetlivky: M – muž, Ž – žena; POF – Poradňa na odvykanie od fajčenia

Uvádzaný prehľad poukazuje na využívanie poradenských služieb rôznymi cieľovými skupinami klientov.

V spolupráci s *Ligou proti rakovine – pobočkou Košice* a ďalšími partnermi, ako napr. Klub turistov „Medicína“ Košice, Klub turistov mesta Košice, sme sa v roku 2019 podieľali na usporiadaní troch osvetovo-turistických akcií s určením pre onkologických pacientov, príbuzných a turistov z radov ostatnej verejnosti, menovite *Onkokardioturistika (32. ročník – jarná a jesenná časť)* a *8. ročník* podujatia „*Radosť zo života víťazí nad chorobou*“ (pozri **bod C.1.** – Zvýšenie pohybovej aktivity).

V poradí štvrtou akciou, na ktorej sme participovali bola konferencia edukačného charakteru s medzinárodnou účasťou – XV. patientsky seminár v rámci XXIII. košických chemoterapeutických dní (Magistrát mesta Košice, 30.11.2019), viac v **bode B.** – **Vzdelávanie pracovníkov** (por. č. 21 v tab.). Účastníkom podujatia sme prezentovali vybrané služby mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia (stanovenie koncentrácie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie tlaku krvi, pulzu, výpočet indexov BMI, WHR, individuálne konzultácie). O služby prejavilo záujem 68 osôb.

V spolupráci s *Úradom Košického samosprávneho kraja, so Slovenským Červeným krížom, územným spolkom Košice-mesto* (ďalej len *SČK*) a ďalšími inštitúciami (ako *Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., krajská pobočka v Košiciach; Stredná zdravotnícka škola, Kukučínova 40, Košice* a i.) sme participovali na **preventívnom osvetovom podujatí**, organizovanom v priestoroch zmienenej *Úradu KSK*, Nám. Maratónu mieru 1, Košice, dňa 11.9.2019, s určením pre zamestnancov úradu a verejnosť.

RÚVZ Košice prezentovalo **poradenské služby** mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia, s ponukou vybraných fyzikálnych, antropometrických

a biochemických vyšetrení (napr. stanovenie tlaku krvi, pulzu; hmotnostného percenta telesného tuku; indexov BMI a WHR; koncentrácie celkového cholesterolu a glukózy z kapilárnej krvi; u fajčiarov stanovenie koncentrácie alveolárneho oxidu uhoľnatého a karboxyhemoglobínu vo vydychovanom vzduchu; u silných fajčiarov vyšetrenie funkcie pľúc pomocou Spirometra; vyplňanie anamnestických dotazníkov a následné poradenstvo v oblasti zdravého spôsobu života). O poradenské služby a vyšetrenia prejavilo záujem **94** účastníkov. SČK prispelo do programu podujatia prezentáciou ukážok poskytovania predlekárskej prvej pomoci s využitím zdravotníckych pomôcok a špeciálnej resuscitačnej figuríny.

Ďalšia spolupráca *so Slovenským Červeným krížom, územným spolkom Košice-mesto* a inštitúciami, ako *Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., krajská pobočka v Košiciach; Facilitas, n. o., Košice a i.*, sa týkala podujatia „**Deň otvorených dverí**“ v Dome SČK, Komenského 19, Košice, s konaním dňa 6.10.2019, s určením pre zamestnancov a návštevníkov z radov verejnosti a pozvaných. Účasť RÚVZ Košice spočívala v **preventívnej poradensko-edukačnej a informačno-propagačnej činnosti**. V ponuke boli vybrané služby mobilnej Poradne zdravia (skr. PZ), zamerané na biochemické vyšetrenie kapilárnej krvi na celkový cholesterol, meranie krvného tlaku, pulzu, antropometrické merania s určením percenta tuku v tele, indexov BMI a WHR. V rámci Poradne na odvykanie od fajčenia (skr. POF) bolo v ponuke stanovenie koncentrácie alveolárneho oxidu uhoľnatého a karboxyhemoglobínu vo vydychovanom vzduchu u fajčiarov, v prípade silnej závislosti od nikotínu aj vyšetrenie funkcie pľúc pomocou Spirometra. Súčasťou výkonov oboch poradní bolo vyplňanie anamnestických dotazníkov s následným poradenstvom v oblasti zdravého spôsobu života a distribúciou informačno-propagačných materiálov (letákov, brožúr, plagátov) rôzneho tematického zamerania, určenia a edície. O poradenské služby a vyšetrenia prejavilo záujem celkovo **20** klientov, z toho v POF boli vyšetrení 2 fajčiari.

Obe zmienené podujatia boli zamerané na podporu a zvyšovanie zdravotného povedomia a prevenciu vybraných rizikových faktorov spôsobu života. Ich súčasťou bola aj distribúcia informačno-propagačných materiálov (letákov, brožúr, plagátov) rôzneho tematického zamerania.

Zdravotno-výchovnú vzdelávaciu činnosť v regióne (pozri aj **bod C.1. – zdravá rodina**) uplatňujeme najmä vo vzťahu k deťom a mládeži s cieľom zvyšovať ich zdravotné uvedomenie. Dominujú *skupinové intervenčné metódy* na rôzne témy prevencie (zdravý životný štýl a výživa; stomatohygienu; prevencia látkových a nelátkových závislostí; prevencia kyberšikany; podpora duševného zdravia; environmentálna výchova; prvá pomoc a prevencia úrazov; výchova k zodpovednému partnerstvu a rodičovstvu; prevencia pohlavne prenosných nákaz a infekcie HIV/AIDS; prevencia vybraných infekčných ochorení – chrípky, vírusovej hepatitídy typu A; prevencia vybraných chronických neinfekčných ochorení a i.). Doplnkami edukácie sú propagačno-náučný materiál (napr. letáky, plagáty, DVD, pracovné listy), učebné pomôcky a i. Ďalším rozmerom práce je konzultačno-poradenská činnosť v oblasti zdravotno-výchovnej metodiky a práce s informačno-propagačným materiálom. Aktivity realizujeme priebežne, i mimo významných termínov.

Príkladom informačno-propagačnej činnosti a vzdelávania **vo vzťahu k školám** je aj organizovanie a praktická realizácia exkurzií na pôde RÚVZ Košice – Odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu a PCOPZ (v základnej Poradni zdravia a Poradni na odvykanie od fajčenia). V hodnotenom období o takúto formu spolupráce prejavili záujem, napr. LF UPJŠ Košice, resp. SZŠ Moyzesova 17, Košice. Súčasťou exkurzie bola edukácia (prednáška s diskusiou) k téme „*Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia RÚVZ Košice*“, spojená s praktickými ukážkami vybraných služieb základnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia, a s možnosťou ich absolvovať.

Na základe spolupráce a dopytu po poradenských službách, navštívili sme s mobilnou Poradňou zdravia šesť škôl a poskytli sme zamestnancom, príp. rodičom, iným záujemcom

vyšetrenia s poradenstvom v štandardnom rozsahu, resp. vyšetrenia vybraných parametrov. Išlo o tieto školy: Špeciálna ZŠ Vojenská 13, Košice (24.6.2019, s účasťou 35 klientov); SOŠ Gemerská 1, Košice (2.7.2019, s účasťou 13 pedagógov); MŠ Hronská 7, Košice (4.10.2019, s účasťou 23 osôb/pedagógovia, rodičia); MŠ Boliarov 50, okres Košice-okolie (18.11.2019, s účasťou 19 osôb/rodičia, zamestnanci); LF UPJŠ Košice (v dňoch 9.12. – 13.12.2019, s účasťou 141 študentov); ZŠ Košická Belá 235, okres Košice-okolie (13.12.2019, s účasťou 12 klientov).

Obdobne, vo veci spolupráce nás oslovilo O. Z. Youth for Equality, ktoré realizovalo v Košiciach vzdelávací projekt „*Mládežnícka výmena/Youth exchange: Dance it Out!*“ programu Erasmus+, so zameraním na prevenciu nadhmotnosti, obezity a podporu zdravého spôsobu života, formou prednášok, diskusií, zážitkových aktivít, propagácie športu a tanca u mládeže. V rámci uvedeného projektu zástupcovia menovaného združenia so skupinou mladých ľudí/študentov (vo veku 17 – 25 rokov, v počte 26) z krajín Turecko, Španielsko, Litva, Chorvátsko, ČR a SR navštívili RÚVZ Košice (16.7.2019), za účelom účasti na nami usporiadanej edukačno-poradenskej akcii. Jej náplňou bola prednáška s diskusiou na tému *Zdravý životný štýl* (s dôrazom na zásady správnej výživy, prevenciu chronických ochorení a prevenciu závislostí). Nadväzovala ponuka vybraných služieb základnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia (meranie krvného tlaku a pulzu, antropometrické merania, určenie indexu BMI, percenta telesného tuku, hodnotenie rizika abdominálnej obezity a i.). Uvedená aktivita bola propagovaná cez webové sídlo daného združenia.

Vyššie uvedenými aktivitami súčasne participujeme na plnení **úlohy č. 4.1 Aktivity prevencie detskej obezity v kontexte plnenia Národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015 – 2025** (skr. NAPPO) – priority **a) Podpora zdravého štartu do života**. Zameranie danej priority stavia na výchovnom vplyve poradenskej a konzultačnej činnosti v oblasti zdravého spôsobu života, prevencie obezity a ponuke služieb Poradne zdravia inštitúciám/zariadeniam, ako školy, materské/rodičovské centrá a pod. a kontaktným cieľovým skupinám (matky, rodičia, učitelia).

S mobilnou Poradňou zdravia sme intervenovali aj iné cieľové skupiny. Napríklad **vo vzťahu k seniorom** sme na základe dopytu v hodnotenom období navštívili Denné centrum MČ Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice (s účasťou 8 osôb); Komunitné centrum/JDS Poproč, Brezová 20, Poproč (s účasťou 15 osôb); DC MČ Košice-Západ, Laborecká 2, Košice (s účasťou 15 osôb); O. Z. ZPP a RS Radosť, Bauerova 1, Košice (1.3.2019, s účasťou 15 osôb). U klientov v uvedených zariadeniach boli uskutočnené zväčša štandardné kompletne vyšetrenia vrátane poradenstva so zhodnotením rizika výskytu metabolického syndrómu.

Na **podporu stratégie aktívneho starnutia** sme zdravotno-výchovnú činnosť (poradenskú spojenú s edukáciou) pre seniorov v denných centrách (ďalej len DC), resp. ostatných zariadeniach upriamili najmä na oblasť zdravého životného štýlu.

Výjazdovou formou činnosti **Poradne optimalizovania pohybovej aktivity** (skr. POPA – pri RÚVZ Košice zriadená v roku 2019) sa zintenzívňuje spolupráca so zariadeniami sociálnych služieb v oblasti edukačno-poradenských aktivít zameraných na „**Prevenciu osteopénie a osteoporózy pohybom**“ a „**Kalanetiku**“.

Pre klientov/seniorov z dvoch denných centier v Košiciach (ďalej len „DC“), menovite DC pri MČ Košice-Sever, Obrancov mieru 2, Košice (od roku 2015) a DC pri MČ Košice-KVP, Cottbuská 36, Košice (od mája 2016), sa realizujú opakované stretnutia (cca v týždňových intervaloch), ktorých náplňou je podpora pohybovej aktivity cez krátky cvičebný program na posilnenie pohybového systému (v tempe primeranom veku a zdravotnému stavu účastníkov). V roku 2018 sa v tomto smere začala spolupráca s DC MČ Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice a v roku 2019 s Kultúrnym domom Vyšná Myšľa, okres Košice-okolie.

V hodnotenom období:

- v DC MČ Košice-Sever sa uskutočnilo 61 stretnutí/skupinových poradenstiev (v období od 10.1.2019 do 2.12.2019), z toho 29 aktivít na prevenciu osteoporózy s celkovým počtom 319 účastí (s priemernou účasťou cca 11 osôb/1 akciu) a 32 cvičení kalanetiky s celkovým počtom 220 účastí (s priemernou účasťou cca 7 osôb/1 akciu);
- v DC MČ Košice-KVP sa uskutočnilo 61 stretnutí/skupinových poradenstiev (v období od 9.1.2019 do 2.12.2019), z toho 32 aktivít na prevenciu osteoporózy s celkovým počtom 216 účastí (s priemernou účasťou cca 7 osôb/1 akciu) a 29 cvičení kalanetiky s celkovým počtom 148 účastí (s priemernou účasťou cca 5 osôb/1 akciu);
- v DC MČ Košice-Dargovských hrdinov sa uskutočnilo 25 stretnutí/skupinových poradenstiev (v období od 14.1.2019 do 25.11.2019), z toho 19 aktivít na prevenciu osteoporózy s celkovým počtom 116 účastí (s priemernou účasťou cca 6 osôb/1 akciu) a 6 cvičení kalanetiky s celkovým počtom 28 účastí (s priemernou účasťou cca 5 osôb/1 akciu);
- v Kultúrnom dome vo Vyšnej Myšli, okres Košice-okolie, sa uskutočnilo 28 stretnutí/skupinových poradenstiev (v období od 7.5.2019 do 3.12.2019), z toho 24 aktivít na prevenciu osteoporózy s celkovým počtom 318 účastí (s priemernou účasťou cca 13 osôb/1 akciu) a 4 cvičenia kalanetiky s celkovým počtom 24 účastí (s priemernou účasťou cca 6 osôb/1 akciu).

Za všetky štyri uvedené zariadenia sme v roku 2019 evidovali (prezenčne) spolu 66 klientov/cvičencov.

U cvičencov sme v I. polroku 2019 realizovali **prieskum** pomocou **anonymného dotazníka** zameraného na hodnotenie cvičebných aktivít „*Pohybom proti osteoporóze*“ a „*Kalanetika*“ (o rozsahu deväť hlavných položiek), za účelom zvyšovania úrovne aktivít tohto druhu. Zistenia boli prezentované zatiaľ prednáškovou formou, pozri odsek nižšie.

Z hľadiska vzdelávania, pre potreby zabezpečenia adekvátneho regionálneho pôsobenia, zúčastnili sme sa troch odborných podujatí, z toho na dvoch formou prednáškových príspevkov, pozri **bod B. Vzdelávanie pracovníkov** (por. č. 11; 12; 13 v tab.).

Informačno-propagačné akcie smerom k seniorom pri príležitosti vybraných významných termínov a sprievodných kampaní, ako „*Týždeň mozgu – Brain Awareness Week*“ (13. – 19. marec 2017), *Svetový deň „Pohybom ku zdraviu“ – 10. máj*, *Svetový deň srdca – 29. september*, *Mesiac úcty k starším – október*, *Svetový deň duševného zdravia – 10. október* a i., sú bližšie popísané v **bode C.2**. Tamtiež sú uvedené ďalšie príklady spolupráce s rôznymi organizáciami (t. j. so Slov. Alzheimerovou spol., Jednotou dôchodcov Slovenska, miestnou samosprávou, zariadeniami sociálnych služieb, školami rôzneho stupňa a i.).

V súvislosti s oblasťou **NPPZ**, týkajúcej sa **preventívnych opatrení na znížovanie výskytu infekčných ochorení**, boli nami uskutočnené zdravotno-výchovné aktivity zamerané hlavne na zvyšovanie informovanosti mladej generácie ohľadom prevencie sexuálne prenosných nákaz, infekcie HIV/AIDS, ochorení preventabilných očkovaním a významu očkovania.

Na prevencii infekcie HIV/AIDS sme sa podieľali realizáciou aktivít v súlade s vybranými úlohami **Národného programu prevencie HIV/AIDS v Slovenskej republike na roky 2017 – 2020** (ďalej len **NPP HIV/AIDS v SR**), t. j. bodu 5. *Aktivity na zabezpečenie plnenia úloh NPP HIV/AIDS*, bodu 5.1. *Preventívne aktivity – Aktivity č. 1, 3, 4, 5 a doplnkovo 15*.

Edukačné aktivity realizované na školách v roku 2019 (**tab. 2**) mali charakter teoretického výkladu s besedou, resp. panelovej diskusie k stanoveným tematickým blokom a boli zamerané na témy, ako *Dospievanie; Výchova k zodpovednému partnerstvu, manželstvu, rodičovstvu; Prevencia sexuálne prenosných nákaz vrátane infekcie HIV/AIDS; význam Poradne prevencie HIV/AIDS* (dve posledné menované témy s určením pre starších žiakov

ZŠ, študentov SŠ/VŠ a i.). Na základných školách boli aktivity organizované zväčša osobitne pre chlapcov a dievčatá. Predmetná problematika bola zakomponovaná i do širšieho tematického rámca – *Zdravý spôsob života a prevencia drogových závislostí*.

Uskutočnených bolo celkovo **122 edukačných aktivít** (z toho 63 na ZŠ, 44 na SŠ a ŠI, 11 na VŠ, 1 v DeD, 1 v ZPP-RS). **Intervenovaných** bolo **spolu 2977 osôb** (1563 žiakov z 27 ZŠ; 1337 študentov z 12 SŠ a z 2 ŠI, 32 študentov z 1 VŠ, 40 zamestnancov, resp. dospelých klientov z 1 ZPP-RS a 1 DeD/CDR a 5 zamestnancov z jedného ŠI), pozri tab. 2.

Tab. 2

Prehľad realizovaných edukačných aktivít k problematike sexuálneho, reprodukčného zdravia a súvisiacim témam na školách v územnej pôsobnosti RÚVZ Košice v roku 2019

P. č.	Dátum	Inštitúcia	Ročník/počet edukovaných	Počet edukačných aktivít
1.	17.1.2019 ⁽¹⁾ 17.4.2019 ⁽²⁾	Gymnázium, Opatovská cesta 7, Košice	I. roč. (4-ročného gymnázia)/45 ⁽¹⁾ ; príma a sekunda (8-ročného gymnázia)/40 ⁽²⁾	2 ⁽¹⁾ 1 ⁽²⁾
2.	28.1.2019 ⁽¹⁾ 25.2.2019 ⁽²⁾	ZŠ s vyuč. jazykom maďarským – Alapiskola, Československej armády 15, Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie	VII. roč./67 ⁽¹⁾ VIII. roč./52 ⁽²⁾	2 ⁽¹⁾ 2 ⁽²⁾
3.	31.1.2019	Obchodná akadémia, Polárna 1, Košice	I. – III. roč./65	3
4.	14.3.2019 ⁽¹⁾ 3.12.2019 ⁽²⁾	Špeciálna základná škola, Rovníková 11, Košice	VII. roč./35 ⁽¹⁾ V. – IX. roč./45 ⁽²⁾	1 ⁽¹⁾ 1 ⁽²⁾
5.	20.3.2019	Škola úžitkového výtvarníctva, Jakobyho 15, Košice	II. roč./55	2
6.	27.3.2019 ⁽¹⁾ 26.11.2019 ⁽²⁾	Školský internát, Medická 2, Košice	vekovo zmiešané skupiny študentov SŠ mesta Košice/250 ⁽¹⁾ a 60 ⁽²⁾	2 ⁽¹⁾ 1 ⁽²⁾
7.	28.3.2019	Združenie príbuzných a priateľov a rehabilitačné stredisko Radost', Bauerova 1, Košice	15 dospelých osôb (12 klientov, 3 zamestnanci)	1
8.	15.4.2019 ⁽¹⁾ 21.5.2019 ⁽²⁾	ZŠ s MŠ M. R. Štefánika, Budimír 11, okres Košice-okolie	VII. – VIII. roč./48 ⁽¹⁾ IX. roč./55 ⁽²⁾	2 ⁽¹⁾ 4 ⁽²⁾
9.	16.4.2019	ZŠ Hroncova 23, Košice	IV. roč./35	2
10.	16.4.2019	ZŠ E. Podjavorinskej 1 (Luník IX), Košice	VII. a IX. roč./45	2
11.	29.4.2019	ZŠ E. Fullu, Maurerova 21, Košice	IV. roč./45	2
12.	3.5.2019 ⁽¹⁾ 4.6.2019 ⁽²⁾	ZŠ Belehradská 21, Košice	IX. roč./23 ⁽¹⁾ VII. roč./30 ⁽²⁾	1 ⁽¹⁾ 1 ⁽²⁾
13.	20.5.2019 ⁽¹⁾ 22.5.2019 ⁽²⁾	Gymnázium, Poštová 9, Košice	II. roč./87 ⁽¹⁾ II. roč./62 ⁽²⁾	4 ⁽¹⁾ 4 ⁽²⁾
14.	28.5.2019	ZŠ Kežmarská 28, Košice	VIII. roč./95	3
15.	31.5.2019	ZŠ Považská 12, Košice	V. – IX. roč./105	3
16.	3.6.2019	ZŠ Severná 21, Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie	IX. roč./30	1
17.	3.6.2019	Stredná odborná škola – Szakközépiskola, Hlavná 54, Moldava nad Bodvou, okres Košice-okolie	I. roč./24	1

18.	10.6.2019	Obchodná akadémia, Watsonova 61, Košice	I. – III. roč./50	2
19.	11.6.2019	Stredná odborná škola, Gemerská 1, Košice	II. roč./50	2
20.	12.6.2019	ZŠ Nám. L. Novomeského 2, Košice	IX. roč./35	1
21.	13.6.2019	ZŠ Tomášikova 31, Košice	IX. roč./48	2
22.	20.6.2019	ZŠ Užhorodská 39, Košice	VIII. – IX. roč./40	2
23.	21.6.2019 ⁽¹⁾ 15.11.2019 ⁽²⁾	Špeciálna ZŠ, Vtáčkovce 2, okres Košice-okolie	V. – IX. roč./10 ⁽¹⁾ V. – IX. roč./35 ⁽²⁾	1 ⁽¹⁾ 1 ⁽²⁾
24.	24.6.2019	ZŠ s MŠ Hlavná 79, Slanec, okres Košice-okolie	VI. – IX. roč./75	3
25.	26.7.2019	Detský domov (Centrum pre deti a rodiny), Uralská 1, Košice	zamestnanci DeD a profí rodičia/25	1
26.	4.10.2019	ZŠ Ruskov 32, okres Košice-okolie	III. – IV. roč./55	2
27.	9.10.2019 ⁽¹⁾ 6.11.2019 ⁽²⁾ 13.11.2019 ⁽³⁾ 20.11.2019 ^(4,5)	Lekárska fakulta Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, Trieda SNP 1, Košice ^(1, 2, 3, 4) LF UPJŠ – RÚVZ Košice, detašované pracovisko Rooseveltova 8, Košice ⁽⁵⁾	I. roč. – Mgr. st., študijný odb. VZ/12 ^(1, 2, 3, 4) I. roč. – Bc. st., študijný odb. Ošetrovatel'stvo/20 ⁽⁵⁾	2 ⁽¹⁾ 2 ⁽²⁾ 4 ⁽³⁾ 2 ⁽⁴⁾ 1 ⁽⁵⁾
28.	10.10.2019	Školský internát pri SPŠ elektrotechnickej Košice, Komenského 42, Košice	vekovo zmiešaná skupina študentov/35; vychovatelia/5	2
29.	28.10.2019	Spojená škola internátna Ždaňa/Špeciálna ZŠ internátna, Abovská 244, Ždaňa, okres Košice-okolie	V. – IX. roč./35	1
30.	28.10.2019	Spojená škola internátna Ždaňa/Špeciálna ZŠ internátna, elokované pracovisko Čaňa, Osloboditeľov 26, Čaňa, okres Košice-okolie	I. – IV. roč./25	1
31.	29.10.2019 ⁽¹⁾ 29.11.2019 ⁽²⁾	Stredná zdravotnícka škola, Moyzesova 17, Košice	I. roč./142 ⁽¹⁾ III. roč./10 ⁽²⁾	4 ⁽¹⁾ 1 ⁽²⁾
32.	4.11.2019	ZŠ Kysak 210, Kysak, okres Košice-okolie	VIII. roč./22	1
33.	6.11.2019 ⁽¹⁾ 2.12.2019 ⁽²⁾	Stredná odborná škola poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Kukučínova 23, Košice	I. – III. roč./60 ⁽¹⁾ I. roč./54 ⁽²⁾	2 ⁽¹⁾ 2 ⁽²⁾
34.	13.11.2019	ZŠ s MŠ Masarykova 19, Košice	VIII. – IX. roč./35	2
35.	14.11.2019	Spojená škola (Špeciálna ZŠ) Odborárska 2, Košice	V. – IX. roč./44	2
36.	19.11.2019	Stredná zdravotnícka škola, Kukučínova 40, Košice	II. roč./44	2
37.	21.11.2019 ⁽¹⁾ 10.12.2019 ⁽²⁾	Gymnázium M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4, Košice	príma a kvarta (8-ročného gymnázia)/64 ⁽¹⁾ ; I. roč. (4-ročného gymnázia)/46 ⁽²⁾	2 ⁽¹⁾ 2 ⁽²⁾
38.	27.2.2019 ⁽¹⁾ 22.11.2019 ⁽²⁾ 9.12.2019 ⁽³⁾	Stredná športová škola, Trieda SNP 104, Košice	IV. roč. (maturitný)/39 ⁽¹⁾ ; kvarta/IV. OA (8-ročného gymnázia)/20 ⁽²⁾ ; IV. roč. (maturitný)/35 ⁽³⁾	2 ⁽¹⁾ 1 ⁽²⁾ 2 ⁽³⁾
39.	27.11.2019 ⁽¹⁾ 28.11.2019 ⁽²⁾	ZŠ Staničná 13, Košice	VII. roč./42 ⁽¹⁾ VIII. roč./55 ⁽²⁾	2 ⁽¹⁾ 2 ⁽²⁾

40.	29.11.2019	ZŠ Školská 10, Malá Ida, okres Košice-okolie	VIII. – IX. roč./50	2
41.	4.12.2019	ZŠ s MŠ Masarykova 19, Košice	IX. roč./28	1
42.	5.12.2019 ⁽¹⁾ 17.12.2019 ⁽²⁾	ZŠ Drábova 3, Košice	VIII. – IX. roč./50 ⁽¹⁾ VII. – IX. roč./71 ⁽²⁾	2 ⁽¹⁾ 4 ⁽²⁾
43.	9.12.2019	Súkromná ZŠ, Kechnec 13, Kechnec, okres Košice-okolie	V. – VIII. roč./46	2
44.	12.12.2019	ZŠ Požiarnická 3, Košice	IX. roč./52	2
SPOLU		1563 žiakov 27 ZŠ, 1337 študentov 12 SŠ a 2 ŠI, 32 študentov 1 VŠ a 45 osôb v produktívnom veku z 3 inštitúcií		122

Pozn.: ¹Prvá akcia v poradí. ²Druhá akcia v poradí. ³Tretia akcia v poradí. ⁴Štvrtá akcia v poradí. ⁵Piata akcia v poradí. DeD – detský domov/CDR – centrum pre deti a rodiny.

Informačno-propagačná činnosť k *Svetovému dňu AIDS – 1. december* je uvedená v bode C.2.

V rámci *masmediálneho vplyvu* sú informácie o uskutočňovaných aktivitách, o problematike prevencie infekcie HIV/AIDS a súvisiacich témach uverejňované priebežne na webových sídlach a facebookových stránkach spolupracujúcich subjektov, nevynímajúc webové sídlo RÚVZ Košice. Stručný popis Poradne prevencie HIV/AIDS pri RÚVZ Košice je na stránke úradu umiestnený permanentne (v priečinku Servis – Poradne zdravia).

V spolupráci s Odborom epidemiológie sme pokračovali v plnení úlohy č. **6.9**, „*Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania – Očkovanie hrou*“, ktorá je súčasťou Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR na rok 2019 a ďalšie roky a vyplynula zo štúdie realizovanej v roku 2013 pod názvom „*Identifikácia najčastejších faktorov ovplyvňujúcich postoj rodičov a budúcich rodičov k očkovaniu*“. Gestorom úlohy je RÚVZ Komárno.

V zmysle manuálu k pilotnému projektu cieľovou skupinou sú študenti vyšších ročníkov stredných škôl. V našej územnej pôsobnosti bolo vzdelávanie interaktívnou formou realizované v období od 11.4.2019 do 31.5.2019, prostredníctvom zamestnancov Odboru epidemiológie a Odboru podpory zdravia. Intervenovaných bolo celkovo 92 študentov z dvoch škôl rôzneho stupňa, konkrétne študenti I. ročníka bakalárskeho štúdia v odbore Verejné zdravotníctvo Lekárskej fakulty UPJŠ, Košice, v priestoroch RÚVZ Košice (v počte 8) dňa 11.4. a 2.5.2019; študenti II. ročníka Strednej zdravotníckej školy, Moyzesova 17, Košice (v počte 84) dňa 31.5.2019. Efekt intervencie bol overovaný formou vyplnenia dotazníka I. (pred edukáciou) a dotazníka II. (po edukácii). Celkovo bolo vyplnených 184 dotazníkov (I. a II.). Podľa pokynov z vyššie uvedeného školenia boli vyplnené dotazníky zaslané na RÚVZ so sídlom v Komárne.

5. Spolupráca so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom

Pri aktivitách s ťažiskom vo výchovno-vzdelávacej a komunikačnej oblasti sme okrem inštitúcií verejného sektora často spolupracovali s neziskovými, verejno-prospešnými organizáciami, záujmovými skupinami (Liga proti rakovine – pobočka Košice; Liga proti obezite, n. o.; Únia pre zdravšie srdce; Slovenský Červený kríž; Jednota dôchodcov Slovenska – cestou aktivít v denných centrách a domovoch sociálnych služieb; materských/rodinných centrách, komunitných centrách a i.).

Prednostne sa aktivizujeme na úrovni krajskej, resp. regionálnej, obvodnej i miestnej (spolupracou s príslušnou miestnou/regionálnou samosprávou, so subjektmi z oblasti školstva, zdravotníctva, kultúry, sociálnych vecí, vnútra, spolupracou s Okresným úradom v Košiciach, Úradom Košického samosprávneho kraja, Krajským riaditeľstvom Policajného zboru

v Košiciach, Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Košice a i.). V ostatných rokoch sa zintenzívnila súčinnosť so zdravotnými poisťovňami najmä so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou v Košiciach; so Slovenským Červeným krížom, územnými spolkami Košice-mesto a Košice-okolie; O. Z. Slovenská sieť proti chudobe. Nadregionálny význam má spolupráca s Univerzitou P. J. Šafárika v Košiciach – Lekárskou fakultou, resp. inými vysokými školami v košickom regióne a mimo neho, ako aj s Kanceláriou Svetovej zdravotníckej organizácie na Slovensku.

Rozmanitosť spolupracujúcich subjektov uvádzame v popise činnosti v **bodoch C.1. – C.4., C.6.**

6. Iné činnosti odboru (legislatíva, členstvo v pracovných skupinách, organizovanie konferencií, seminárov...)

Pre potreby odborného-metodického usmernenia sa konala celoslovenská porada vedúcich odborov/oddelení podpory zdravia a výchovy k zdraviu, ktorej sme sa zúčastnili, pozri **bod B. Vzdelávanie pracovníkov** (v tab. pod por. č. 3).

V súvislosti s našim členstvom v *Krajskej komisii pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti* Okresného úradu Košice (s pôsobnosťou v rozsahu Košického kraja) sme sa zúčastnili zasadnutia menovanej komisie, pozri **bod B. Vzdelávanie pracovníkov** (v tab. pod por. č. 7).

Každoročne na základe spolupráce s *Magistrátom mesta Košice* predkladáme písomný podklad pre **zápis do Kroniky mesta Košice** (stručnú charakteristiku činnosti RÚVZ Košice, zaznamenané zmeny, výsledky, ktorými sme sa podieľali na rozvoji mesta Košice za uplynulý rok). Materiál bol magistrátu postúpený v apríli 2019.

Participujeme *na procese praktickej výučby študentov Univerzity P. J. Šafárika – Lekárskej fakulty*, ktorú zabezpečuje RÚVZ Košice ako špecializované výučbové zariadenie (výučbová základňa LF UPJŠ). Externe sa participuje *aj na pedagogickej činnosti* Lekárskej fakulty UPJŠ, Ústavu sociálnej a behaviorálnej medicíny, konkrétne na výučbe (vybraných prednáškach a cvičeniach) predmetov *Determinanty zdravia I.; Determinanty zdravia II.; Výchova k zdraviu a ochrana zdravia; Podpora zdravia a intervenčné programy; Právne predpisy vo verejnom zdravotníctve*, v študijnom programe Verejné zdravotníctvo.

V zmysle požiadaviek ÚVZ SR sme zaslali materiály, ktoré sa týkali napríklad:

- vyhodnotenia činnosti a úloh za rok 2018 súvisiacich s plnením dokumentu „Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v SR na rok 2018 a na ďalšie roky (kap. 9);
- spracovania výročnej správy za odbor podpory zdravia/výchovy k zdraviu RÚVZ Košice za rok 2018;
- spracovania krajskej výročnej správy za útvary podpory zdravia/výchovy k zdraviu regionálnych úradov verejného zdravotníctva v Košickom kraji za rok 2018;
- spracovania výkazníckych tabuliek odboru podpory zdravia/výchovy k zdraviu za rok 2018, následne za I. polrok 2019, s určením pre ÚVZ SR (t. j. v polročnej periodicite);
- odpočtu plnenia úloh vyplývajúcich z *Národného akčného plánu v prevencii obezity na roky 2015 – 2025, prioritynej oblasti Podpora zdravého štartu do života*, za časové obdobie od januára 2018 do konca roka 2018, v požadovanom tabuľkovom formáte – sumárny prehľad za RÚVZ v Košickom kraji (vo februári 2019);
- odpovede vo veci súčinnosti na pripravovanom zámere projektu *Zdravé komunity na roky 2020 – 2022* – zaslania zoznamu zadefinovaných lokalít (marginalizovaných rómskych komunít) za Košický kraj (vo februári 2019);
- odpovede, týkajúcej sa aktualizácie textu aj s kontaktmi za RÚVZ Košice, v súvislosti s prezentovaním činnosti na internetovej stránke „*Školského programu*“, v sekcii Aktivity: Inšpirácie z RÚVZ z pohľadu poradní zdravia (vo februári 22.2.2019);

- databázy z dotazníkového prieskumu „Zdravotné uvedomenie a správanie sa obyvateľov SR“ za spádové územie RÚVZ Košice (v termíne do októbra 2019);
- odpovede vo veci predloženia návrhov aktivít k *Európskemu týždňu boja proti drogám* (v októbri 2019) – v rámci členstva v pracovnej skupine „*Duševné zdravie a prevencia drogových závislostí*“ pri ÚVZ SR;
- priebežného predkladania vyplnených záznamov o priebehu školení na zapojených školách v rámci projektu „*Viem, čo zjem*“ v I. polroku školského roka 2019/2020 (termínovo podľa harmonogramu akcií);
- databázy údajov z meraní a prieskumu u žiakov z vybraných základných škôl v pôsobnosti RÚVZ Košice, v súvislosti s plnením úlohy č. 5.1.3. *Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020* (s určením pre RÚVZ v Spišskej Novej Vsi, následne pre ÚVZ SR, v novembri 2018);
- prehľadov aktivít (plánovaných/realizovaných) k vybraným významným termínom, informačným kampaniam pre verejnosť za RÚVZ Košice (napr. *Týždeň mozgu 2019; Svetový deň zdravia; Európsky/Slovenský deň obezity; Svetový deň bez tabaku; Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nelegálnemu obchodovaniu s nimi; Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme; Svetový deň Alzheimerovej choroby/Mesiac Alzheimerovej choroby; Svetový deň srdca; Medzinárodný deň starších/Mesiac úcty k starším; Svetový deň obezity; Svetový deň osteoporózy; Európsky týždeň boja proti drogám*).

Členstvo:

- v pracovnej skupine „*Podpora zdravia seniorov*“ pri ÚVZ SR (celoslovenská pôsobnosť);
- v pracovnej skupine „*Duševné zdravie a prevencia drogových závislostí*“ pri ÚVZ SR (celoslovenská pôsobnosť);
- v pracovnej skupine „*Prevencia fajčenia*“ pri ÚVZ SR (celoslovenská pôsobnosť);
- v pracovnej skupine „*Pohybová aktivita, prevencia nadváhy a obezity*“ pri ÚVZ SR (celoslovenská pôsobnosť);
- v pracovnej skupiny *pre Infobody Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti, o. z.* (celoslovenská pôsobnosť);
- v *Komisii pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti* Okresného úradu Košice (s pôsobnosťou v rozsahu Košického kraja);
- v odbornej poradnej skupine pre oblasť „*Košice – Zdravé a čisté mesto*“ Programu rozvoja mesta Košice 2015 – 2020 s výhľadom do roka 2025 (s pôsobnosťou v rozsahu mesta Košice), zriadenej Mestom Košice;
- v odbornej poradnej skupine pre oblasť „*Košice – Sociálne mesto*“ Programu rozvoja mesta Košice 2015 – 2020 s výhľadom do roka 2025 (s pôsobnosťou v rozsahu mesta Košice), zriadenej Mestom Košice;
- v expertnej skupine EÚ pre sociálne determinanty zdravia a nerovnosti v zdraví.

Činnosť poradenského centra ochrany a podpory zdravia

6.1. Základná poradňa

Vyhodnotenie skríningu zdravotného stavu vyšetrených klientov v poradni zdravia:

Základné poradenstvo bolo klientom poskytované dvoma spôsobmi, formou stabilnej a mobilnej Poradne zdravia. Pri stabilnej sa poskytovali služby a poradenstvo v stanovených hodinách, väčšinou po predchádzajúcom dohovore s klientom, v priestoroch Odboru PZaVkJ. Informácie o poradni boli zverejnené v médiách (aj formou oznamov), sú nepretržité

prístupné na internete a poskytované boli aj telefonicky. Pri mobilnej forme poradenstva sa vychádzalo zo snahy o ústretovosť najmä v prípade kolektívov a iných skupín záujemcov (ekonomicky činné obyvateľstvo, mimovládne neformálne zoskupenia, celoslovensky koordinované akcie v obchodných reťazcoch a pod.). Veková skladba a spoločenské rozvrstvenie je rôznorodé – od študentov po ľudí v produktívnom a poproduktívnom veku. Činnosť základnej poradne zdravia sa realizovala v súlade s odporúčanou metodikou a štatistické spracovanie, vyhodnocovanie bolo vykonávané zadávaním údajov do programu „*Test zdravé srdce*“ (ďalej len „TZS“).

V základnej Poradni zdravia bolo v roku 2019 vyšetrených spolu 1641 osôb, ktorí sú zadaní v TZS, z toho 497 mužov a 1144 žien. Prvovyšetrených bolo 1084 osôb (66,05 %) a 557 klientov (33,95 %) sa zúčastnilo kontrolných vyšetrení. Vo vekovej kategórii 15 – 19 rokov bolo vyšetrených spolu 29 klientov, vo veku 20 – 24 rokov evidujeme 183 klientov, v kategórii 25 – 34-ročných to bolo 267 klientov, vo veku 35 – 44 rokov 342 klientov, v skupine 45 – 54-ročných 214 osôb, v kategórii 55 – 64 rokov sme zaznamenali 299 záujemcov a v kategórii 65 a viacročných bolo vyšetrených 307 klientov.

Podľa uvedeného, v poradni bolo prvýkrát vyšetrených 1084 klientov, z toho 309 mužov (28,51 %) a 775 žien (71,49 %). Opakovane (kontrolne) vyšetrených bolo 557 osôb (t. j. 33,94 % z celkového počtu klientov), z toho 188 mužov (33,75 %) a 369 žien (66,25 %).

Zvýšené hodnoty celkového cholesterolu sa u mužov vyskytli z 767 vyšetrení u 186 (24,25 %) a u žien z 1262 vyšetrení u 726 (57,52 %). Najpočetnejší výskyt zvýšených hodnôt bol u mužov vo vekovej skupine 35 – 44-ročných a u žien vo vekovej skupine 55 – 64-ročných.

Zvýšené hodnoty glukózy sa vyskytli u mužov zo 129 vyšetrení u 34 (26,36 %), najviac vo vekovej skupine 35 – 44-ročných. U žien sme namerali zvýšené hodnoty glukózy z 408 vyšetrení u 78 (19,12 %), najviac v skupine 65 a viacročných.

Zvýšené hodnoty triacylglycerolov sa u mužov vyskytli zo 77 vyšetrení 25-krát (32,47 %), najviac vo vekovej skupine 65 a viac rokov. U žien z 279 vyšetrení sa zvýšené hodnoty vyskytli 82-krát (29,39 %), s najväčším podielom v skupine 55 – 64-ročných.

Znížené hodnoty HDL sme u mužov zistili z 35 meraní 7-krát (20,00 %), najviac vo vekovej skupine 65 a viacročných, u žien z 169 vyšetrení boli znížené hodnoty zastúpené 43-krát (25,44 %), najviac u 55 – 64-ročných a nad 65 rokov.

Zvýšené hodnoty BMI sme u mužov zistili z 494 meraní u 267 (54,05 %), najviac vo vekovej skupine 35 – 44-ročných a 65 a viacročných. U žien z 1140 vyšetrení sa zvýšené hodnoty vyskytli 523-krát (45,88 %), najvýraznejšie vo vekovej skupine 65 a viacročných klientok.

Mimo TZS v základnej Poradni zdravia bolo vyšetrených 219 klientov.

- Návštevnosť jednotlivých poradní Poradenského centra ochrany a podpory zdravia (skr. PCOPZ) uvádza **tab. č. 6**.
- Celkový prehľad výkonov v PCOPZ uvádza **tab. č. 7**.
- Ďalšie podrobné analýzy biochemických vyšetrení sú obsahom **tab. č. 8a, 8b, 9a, 9b**.
- Podrobné výsledky skríningu tlaku krvi sú obsahom **tab. č. 10a, 10b, 11a, 11b**.
- Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia v priebehu roka 2018 je predmetom **tab. č. 12a**.
- V **tab. č. 12b** je analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov, u ktorých boli zvýšené hodnoty ukazovateľov zistené pri prvom vyšetrení.

7.2. Nadstavbové poradne

V rámci Poradenského centra ochrany a podpory zdravia (PCOPZ) zriadeného a prevádzkovaného v Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach v roku 2019 pôsobili nadstavbové poradne:

- Poradňa zdravej výživy;
- Poradňa odvykania od fajčenia;
- Poradňa hubárska;
- Poradňa HIV/AIDS;
- Poradňa očkovania;
- Poradňa genetickej toxikológie pre prevenciu rakoviny.

Poradňa zdravej výživy:

Cieľ poradne: Zlepšenie stravovacích návykov u obyvateľov.

Rozsah poskytovaných informácií a poradenských služieb:

1. Oboznámenie klientov poradne s Odporúčanými výživovými dávkami pre jednotlivé skupiny obyvateľstva SR.
2. Poskytovanie informácií o zásadách správnej výživy.
3. Možnosť stanovenia percenta tuku v tele, meranie tlaku krvi, príp. ďalších parametrov (vyplňanie klinicko-somatometrického dotazníka).
4. Výpočet energetickej a biologickej hodnoty celodennej stravy z napísaného jedálnička (retrospektívna 24-hodinová spotreba potravín podľa predtlaču a dotazníku o životospráve) a vyhodnotenie vo vzťahu k odporúčaným výživovým dávkam.
5. Poskytovanie poradenstva zameraného na ozdravenie výživy.

S Oddelením fyziológie výživy bolo pre Poradňu zdravej výživy v roku 2019 hodnotených 0 klientov (0 mužov, 0 žien). Na Slovenskom Červenom kríži bolo poskytované poradenstvo skupinovou formou.

Hubárska poradňa

Cieľ poradne: Minimalizovanie výskytu otráv z konzumu húb.

Rozsah poskytovaných informácií a poradenských služieb:

1. Určovanie druhu donesených nazbieraných čerstvých húb.
2. Informácie o ich správnej kuchynskej úprave.
3. Kurz pre záujemcov o zber a predaj čerstvých húb.
4. Preskúšanie znalostí a vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti pre predaj čerstvých húb.

V hubárskej sezóne roku 2019 Hubárska poradňa bola realizovaná 31-krát a poradenstvo bolo poskytnuté celkovo pre 170 klientov. Určených bolo 421 druhov húb.

Poradňa odvykania od fajčenia

Cieľ poradne: Poskytovať poradenské služby (nefarmakologického charakteru) v oblasti prevencie tabakizmu; zrozumiteľným spôsobom, v zmysle najnovších vedeckých poznatkov, objasňovať vplyvy nikotínovej závislosti na zdravie a kvalitu života, informovať o preventívnych spôsoboch riešenia problému závislosti s návrhom vhodnej metódy podľa individuálnych potrieb klienta.

Rozsah poskytovaných informácií a poradenských služieb:

1. Poradňa svojimi službami vo vzťahu ku klientovi plní úlohu skríningovo-depistážnu poradenskú a informačno-edukačnú.

2. Výber a použitie štandardných a individuálnych metód podľa potrieb a aktuálnej situácie klienta. Na základe aktuálnej situácie klienta (napr. stupňa závislosti od nikotínu, intenzity motivácie vzdať sa návyku), volí sa prístup okamžitej abstinencie alebo postupného, kontrolovaného odvykania od fajčenia.
3. Využitie dotazníkových metód a individuálneho rozhovoru na zistenie všeobecnej a behaviorálnej anamnézy s určením stupňa závislosti od nikotínu.
4. Stanovenie koncentrácie alveolárneho oxidu uhoľnatého vo výdychu s následným určením percenta karboxyhemoglobínu v krvi (COHb v %) prístrojom Smokerlyzer, meranie tlaku krvi, pulzu, prípadne ďalšie vyšetrenia podľa zdravotnej indikácie.
5. Intervenčné aktivity využívajúce prvky kognitívno-behaviorálneho prístupu s dôrazom na zmenu životného štýlu klienta, hľadanie alternatív na zvládnutie záťažových situácií rizikových pre tabakizmus, na prevenciu recidívy. Základom intervencie je konštruktívny motivačný rozhovor medzi poradcom a klientom, založený na princípe podpory, interaktivity a partnerského vzťahu, na procese učenia, nácviku, pri súčasnom dodržiavaní etických princípov poradenstva.

V hodnotenom období sme v Poradni na odvykanie od fajčenia poskytli individuálne poradenstvo pre 226 záujemcov (87 mužov a 139 žien). Najvyššie zastúpenie tvorili klienti vo vekovej skupine 25 – 34-ročných (18,14 %) a 35 – 44-ročných (25,22 %) z celkového počtu intervenovaných. V sledovanom období bolo 226 novo evidovaných klientov. Dominoval produktívny vek a záujem o jednorazovú intervenciu. Podrobná analýza klientov poradne podľa veku je v **tab. č. 6**.

Poradenstvo formou Linky pomoci na odvykanie od fajčenia sa vykonáva podľa zákona č. 89/2016 Z. z. o výrobe, označovaní a predaji tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 8 ods. 1 pís. b). Na základe rozhodnutia hlavného hygienika SR a metodického pokynu ÚVZ SR (ďalej len *MP*):

- linku pomoci prevádzkujú všetky RÚVZ v SR podľa stanoveného harmonogramu, v 2-týždňových intervaloch počas pracovných dní;
- dvojtýždňový výkon poradenstva sa uskutočňuje prostredníctvom telefonickej linky zriadenej na tento účel;
- vzor evidencie hovorov, predpísaná forma vedenia hovoru určuje MP (vrátane minimal data setu a protokolu o odovzdaní/prevzatí mobilného telefónu medzi jednotlivými RÚVZ v SR).

RÚVZ Košice v roku 2019 neprevádzkoval telefónnu linku. Uvedenú službu podľa harmonogramu má zabezpečiť v roku 2020.

Poradňa HIV/AIDS

Cieľ poradne: Vykonávať účinné poradenstvo v súvislosti s HIV/AIDS, spolupracovať s inými odborníkmi v rámci RÚVZ, spolupracovať s poradňami HIV/AIDS v rámci Košického a Prešovského kraja, vykonávať poradenstvo pomocou telefonickej linky „Linka pomoci HIV/AIDS“, spolupracovať s klinickými pracoviskami v rámci regiónu Východného Slovenska a s inými vládnymi a mimovládnymi organizáciami pri organizovaní Svetového dňa boja proti AIDS.

Rozsah poskytovaných informácií a poradenských služieb:

1. Predtestové poradenstvo u osôb, ktoré vyhľadali pomoc kvôli svojmu minulému alebo súčasnému rizikovému správaniu.
2. Odber venóznej krvi, realizácia skriningového vyšetrenia protilátok proti HIV.
3. Vyhodnotenie výsledkov a potestové poradenstvo.
4. Poradenstvo pre osoby s HIV/AIDS, pre ich partnerov a rodinných príslušníkov.

5. Poradenstvo u intravenózných narkomanov s odporúčením na vyšetrenie aj protilátok proti HCV.
6. Skontaktovanie testovaného klienta s klinickým lekárom – špecialistom v danej problematike (v indikovaných prípadoch).
7. Vypracovávanie zdravotno-výchovných materiálov o ochorení a prevencii HIV/AIDS.

V roku 2019 navštívilo poradňu 180 klientov, ktorým okrem odberu krvi a sérologického vyšetrenia na anti-HIV protilátky, bolo poskytnuté predtestové a potestové poradenstvo.

Poradňa očkovania

Ciel' poradne: Poukázat' na význam špecifickej profylaxie, vďaka ktorej došlo k redukcii, eliminácii až eradikácii niektorých infekčných ochorení a k následnému zlepšeniu kvality života. Zlepšením úrovne informovanosti o ochoreniach preventabilných očkovaním dosiahnuť zníženie počtu odmietaní očkovania.

Rozsah poskytovaných informácií a poradenských služieb:

1. Poradenstvo v problematike povinného pravidelného očkovania detí, ktoré dosiahli určitý vek v zmysle očkovacieho kalendára pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých a príslušnej legislatívy.
2. Poradenstvo v očkovaní pred cestou do zahraničia.
3. Poradenstvo v problematike odporúčaného očkovania.
4. Poradenstvo v očkovaní osôb, ktoré sú profesionálne vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz.
5. Poradenstvo v očkovaní detí s kontraindikáciami.
6. Poradenstvo vo všetkých ďalších problémoch spojených s očkovaním.
7. Poskytovanie informácií a konzultácií o priebehu ochorení preventabilných očkovaním, indikáciách a kontraindikáciách očkovania, zložení vakcín, nežiaducich reakciách.

V roku 2019 bolo poskytnuté odborné poradenstvo klientom v počte 342, z toho 292 telefonicky.

Poradňa genetickej toxikológie pre prevenciu rakoviny

Ciel' poradne: Poskytovať – v rámci včasnej prevencie rakoviny – jednotlivcom, skupinám a odborným záujemcom poradenstvo a najnovšie poznatky ako aj hodnotenia z vlastných vyšetrení a anamnestických analýz v problematike pôsobenia rôznych priamych aj nepriamych genotoxických faktorov a vplyvov na genetický materiál populácie.

Zabezpečiť informovanosť laickej aj odbornej verejnosti v tejto špecializácii a predchádzať tak vzniku nádorových ochorení, odporúčaním správnych nutričných, so zdravím súvisiacich, organizačných a technologických prístupov. V indikovaných prípadoch vykonať aj vyšetrenia úrovne chromozomálnych poškodení (aberácií).

U osôb chorých a liečených na nádorové ochorenia alebo po liečení odporučiť v rámci terciárnej prevencie opatrenia a prístupy na zníženie pravdepodobnosti recidívy a zlepšenie kvality ich života. Všetky poznatky a epidemiologické súvislosti z poradenstva systematicky vyhodnocovať a uplatňovať v poradenskej praxi, publikovať a šíriť prednáškovou aj publikačnou cestou a osvetou.

Rozsah poskytovaných informácií a poradenských služieb:

1. Odborné informácie, prednášky, školenia, anamnestické a cytogenetické vyšetrenia súvisiace s rizikom mutagenity a prevenciou rakoviny.
2. Analýza anamnestických údajov a epizód rizika mutagenity.
3. Stanovenie aktuálneho rizikového profilu a prognózy.
4. Odporúčania a intervenčné opatrenia pre zníženie rizika.
5. Skrining chromozomálnych poškodení z krvi výlučne v indikovaných prípadoch.

6. Monitoring chromozomálnych poškodení u populácie v riziku.

Za rok 2019 poradňa eviduje 186 klientov, z toho 130 mužov a 56 žien. RÚVZ navštívili 4 klienti. CALPL vyšetrenie bolo realizované u 116 osôb. Súčasťou výkonov v poradni bolo aj anamnestické vyšetrenie – profil rizika mutagenity, poradenstvo a založenie karty klienta.

Tabuľka č. 1

Personálne obsadenie odboru (oddelenia) podpory zdravia a výchovy k zdraviu a Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2019

Tabuľka č. 2

Intervenčné a zdravotno-výchovné aktivity odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu v roku 2019

Tabuľka č. 3

Návštevnosť základnej poradne od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tabuľka č. 4

Počet štandardných vyšetrení u klientov, ktorým sa vyšetrilo riziko kardiovaskulárnych chorôb za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tabuľka č. 5

Spektrum klientov vo veku od 0 do 99 rokov vyšetrených v poradni zdravia podľa vzdelania za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tabuľka č. 6

Ročný výkaz Poradenského centra ochrany a podpory zdravia za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tabuľka č. 7

Prehľad o počte výkonov Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2019

Tabuľka č. 8a, b

Výsledky biochemických vyšetrení prvýkrát vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tabuľka č. 9a, b

Výsledky biochemických vyšetrení opakovane vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tabuľka č. 10a, b

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u prvý raz vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tabuľka č. 11a, b

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u opakovane vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tabuľka č. 12a

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tabuľka č. 12b

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia pre skupiny klientov so zvýšenými hodnotami ukazovateľov prvých vyšetrení za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Personálne obsadenie odboru (oddelenia) podpory zdravia a výchovy k zdraviu a Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2019

RÚVZ Košice

Tab. č. 1

Pracovníci	Odbornosť ² – kvalifikácia (špecializačná skúška)	Prac. miesta, úväzok	Počet osôb
Vedúci odboru PZaVkJ/vedúci oddelenia ECHO/vedúci PCOPZ	lekár – špecializačná skúška z verejného zdravotníctva	1,00	1
Lekár – metodológ			
Verejný zdravotník I. stupňa	VŠ I. stupňa – verejné zdravotníctvo; VŠ I. stupňa – sociálna práca	1,00	1
Verejný zdravotník II. stupňa	VŠ II. stupňa – verejné zdravotníctvo; rigorózna skúška s obhajobou práce – verejné zdravotníctvo	1,00	1
	VŠ II. stupňa – verejné zdravotníctvo	1,00	1
DAHE			
AHE	PŠŠ z Epi	1,00 ¹	1 ¹
Zdravotná sestra			
Iný zdravotnícky pracovník	VŠ III. stupňa – prírodovedec-biológ; sociálna práca (dizertač. práca s obhajob.); špecializačná skúška z HŽaPP; ŠIŠ v PZ; rigorózna skúška s obhajobou práce – biológia	1,00	1
	VŠ II. stupňa – sociálna práca; rigorózna skúška s obhajobou práce – sociálne služby a poradenstvo	1,00	1
Iný nezdravotnícky pracovník			
S P O L U		7,00	7

¹Asistentka hygieny a epidemiológie v období od 1.1.2019 do 31.5.2019 s pracovným úväzkom 1,00 a od 1.5.2019 nastúpila na starobný dôchodok.

Intervenčné a zdravotno-výchovné aktivity odboru podpory zdravia a výchovy k zdraviu v roku 2019

Tab. č. 2

Poradové číslo	NÁZOV AKTIVITY	Počty aktivít/poslucháčov vzhľadom k jednotlivým cieľovým skupinám							
		deti a mládež		produktívny vek		poproduktívny vek		SPOLU	
		počet aktivít	počet poslucháčov	počet aktivít	počet poslucháčov	počet aktivít	počet poslucháčov	počet aktivít	počet poslucháčov
1.	Zvýšenie pohybovej aktivity	15	252	17	223	182	1397	214	1872
	Ozdravenie výživy a zlepšenie pitného režimu	105	2527	8	42			113	2569
	Prevenencia sociálne patologických javov								
	- Fajčenie	76	1945	29	679			105	2624
	- Alkohol	99	2461	6	45			105	2506
	- Drogy – látkové závislosti	116	2776	21	463			137	3239
	- nelátkové závislosti	16	226	2	5			18	231
	Podpora zdravia obyvateľov rómskych osád	46	1054	3	41			49	1095
	Výchova k partnerstvu a rodičovstvu	88	2092	1				89	2092
	Zdravé starnutie	2	12	12	203	193	1510	207	1725
	Duševné zdravie	40	876	11	103	17	123	68	1102
	Prevenencia úrazov a prvá pomoc	20	518	2	39	1	35	23	592
	Prevenencia sexuálne prenosných chorôb (vrátane HIV/AIDS)	57	1576	4	45			61	1621
	Stomatohygiena	53	1193	1	15			54	1208
	Prevenencia civilizačných ochorení								
	- srdcovo-cievne	11	237	6	152			17	389
	- diabetes mellitus	3	59					3	59
	- osteoporóza	2	40	2	123	106	823	110	986
	- onkologické ochorenia	5	161	1				6	161
	- alergické ochorenia							0	0
- iné	21	411	13	103	25	180	59	694	
Iné témy (napr. chrípka, salmonelóza... a pod.)	40	747	19	377	1		60	1124	
SPOLU	815	19163	158	2658	525	4068	1498	25889	

		Počet aktivít		
2.	Realizácia jednorazových aktivít pri príležitosti významných dní podľa kalendára WHO (počet všetkých aktivít realizovaných pri príležitosti svetových dní podľa WHO)	675		
3.	Iné intervenčné a informačné zdravotno-výchovné aktivity (napr. konzultácie, distribúcia zdravotno-výchovného materiálu, premietanie videokaziet a pod.)	858		
4.	Medializácia výchovy k zdraviu (komunikácia s médiami)	TV vysielanie		
		Rozhlas	2	
		Printové médiá		
		Webová stránka RÚVZ	10	
		Iné formy	7	
5.	Vytvorenie vlastných propagačných materiálov (neuvádza sa počet výtlačkov, ale len konkrétna zdravotnícka téma)	Plagáty, letáky, skladačky...	9	
		Brožúry, manuály...		
		Informačné panely	8	
		Iné	14	
6.	Odborné publikácie (časopisy, zborníky, monografie, ktoré majú ISBN, ISSN)	Počet publikácií 2		
7.	Zapožičanie DVD a CD nosičov, USB, videokaziet	Počet zapožičaní 0		
		Počet absolvovaných školení		
		Aktívna účasť	Pasívna účasť	
8.	Školenia, odborné semináre, porady, konferencie, pracovné stretnutia, kurzy... (pri aktívnej účasti uvádzať počet príspevkov – nie autorov, pri pasívnej účasti uvádzať počet pracovníkov)	regionálne	3	10
		celoštátne	2	13
		medzinárodné	0	5
		v rámci RÚVZ	8	61
		SPOLU	13	89

9.	Školenie lektorov a laikov (počet organizovaných školení pre lektorov a laikov)		Počet školení
			0
10.	Realizované projekty, prieskumné a výskumné úlohy		Počet
		Medzinárodné projekty, štúdie...	3
		Iné národné programy, projekty, štúdie...	25
		Regionálne a lokálne (mestské, miestne) projekty	8
		Iné (viazané na jeden subjekt alebo cieľovú skupinu – napr. znevýhodnené skupiny)	10
11.	Členstvo v pracovných skupinách Poradného zboru hlavného hygienika SR a iných pracovných skupín, komisií (uviesť len číslo v kolíkych pracovných skupinách ste)		Počet členstiev
			5
12.	Spolupráca so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom		Počet subjektov
			912
13.	Odborné materiály predkladané vláde SR, MZ SR, ÚVZ SR a iným subjektom		Počet materiálov
		Vlastné vytvorené	36
		Pripomienkové v rámci gremiálnej porady ministra zdravotníctva, vnútrorezortného, medzirezortného a predbežného pripomienkového konania	0
		Stanoviská k materiálom z MZ SR a ÚVZ SR	5
		Iné (napr. stanoviská, pripomienky a k materiálom WHO, EU, OECD a pod.)	2
14.	Iné písomnosti (správy, vyjadrenia, rozbor)		Počet písomnosti
		Analytické správy (napr. rozbor, výročné správy)	24
		Informatívne správy (napr. odpočet plnenia úloh)	36
		Iné (napr. stanovisko, vyjadrenia)	39
15.	Poskytovanie odbornej praxe pre študentov VŠ a postgraduálneho vzdelávania (počet študentov = počet fyzických osôb; počet dní je počet dní na odbornej praxi každého študenta – napr. 3 študenti za sledované obdobie po 5 dní je 3x5=15 dní)	Počet študentov	Počet dní
		10	187

Návštevnosť základnej poradne od 1.1.2019 do 31.12.2019

Základné - prvé vyšetrenie

Tab.č.3

VEKOVÁ SKUPINA	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0-14	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
15-19	7	2,3	1,7	21	2,7	1,1	28	2,6	0,9
20-24	60	19,4	4,4	113	14,6	2,5	173	16,0	2,2
25-34	73	23,6	4,7	132	17,0	2,6	205	18,9	2,3
35-44	68	22,0	4,6	146	18,8	2,8	214	19,7	2,4
45-54	31	10,0	3,3	99	12,8	2,4	130	12,0	1,9
55-64	38	12,3	3,7	141	18,2	2,7	179	16,5	2,2
65 a viac	32	10,4	3,4	123	15,9	2,6	155	14,3	2,1
SPOLU	309	100,0		775	100,0		1084	100,0	

Kontrolné vyšetrenie

VEKOVÁ SKUPINA	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0-14	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
15-19	1	0,5	1,0	0	0,0	0,0	1	0,2	0,4
20-24	3	1,6	1,8	7	1,9	1,4	10	1,8	1,1
25-34	44	23,4	6,1	18	4,9	2,2	62	11,1	2,6
35-44	65	34,6	6,8	63	17,1	3,8	128	23,0	3,5
45-54	22	11,7	4,6	62	16,8	3,8	84	15,1	3,0
55-64	17	9,0	4,1	103	27,9	4,6	120	21,5	3,4
65 a viac	36	19,1	5,6	116	31,4	4,7	152	27,3	3,7
SPOLU	188	100,0		369	100,0		557	100,0	

Počet štandardných vyšetrení u klientov, ktorým sa vyšetrilo riziko kardiovaskulárnych chorôb za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Základné – prvé vyšetrenie

Tab. č. 4

Veková skupina	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0 -14	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
15-19	0	0,0	0,0	2	2,2	3,1	2	1,9	2,6
20-24	0	0,0	0,0	1	1,1	2,2	1	0,9	1,8
25-34	1	5,9	11,2	14	15,7	7,6	15	14,2	6,6
35-44	4	23,5	20,2	14	15,7	7,6	18	17,0	7,1
45-54	4	23,5	20,2	14	15,7	7,6	18	17,0	7,1
55-64	5	29,4	21,7	23	25,8	9,1	28	26,4	8,4
65 a viac	3	17,6	18,1	21	23,6	8,8	24	22,6	8,0
SPOLU	17	100,0		89	100,0		106	100,0	

Kontrolné vyšetrenie

Veková skupina	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0 -14	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
15-19	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
20-24	0	0,0	0,0	2	2,6	3,5	2	2,1	2,9
25-34	0	0,0	0,0	2	2,6	3,5	2	2,1	2,9
35-44	4	22,2	19,0	6	7,7	5,9	10	10,4	6,1
45-54	2	11,1	14,5	8	10,3	6,7	10	10,4	6,1
55-64	3	16,7	17,2	19	24,4	9,5	22	22,9	8,4
65 a viac	9	50,0	23,1	41	52,6	11,1	50	52,1	10,0
SPOLU	18	100,0		78	100,0		96	100,0	

Spektrum klientov vo veku od 0 do 99 rokov vyšetrených v poradni zdravia podľa vzdelania za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tab. č. 5

Vzdelanie	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
Neukončené základné	0	0,0	0,0	1	0,1	0,2	1	0,1	0,2
Základné	6	1,2	1,0	36	3,2	1,1	42	2,6	1,0
Učňovské	12	2,5	1,4	12	1,1	0,6	24	1,5	0,6
Stredoškolské s maturitou	199	40,9	4,4	504	45,4	2,9	703	44,0	2,9
Vysokoškolské	209	42,9	4,4	398	35,9	2,8	607	38,0	2,8
Neregistrované	61	12,5	2,9	159	14,3	2,1	220	13,8	2,1
SPOLU	487	100,0		1110	100,0		1597	100,0	

Ročný výkaz Poradenského centra ochrany a podpory zdravia za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tab. č. 6

		do 14		15 – 19		20 – 24		25 – 34		35 – 44		45 – 54		55 – 64		65 +		Spolu
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
Základná poradňa	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	7	21	60	113	73	132	68	146	31	99	38	141	32	123	1084
	Celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	7	21	60	113	73	132	68	146	31	99	38	141	32	123	1084
	Počet návštev	0	0	8	21	63	120	117	150	133	209	53	61	55	244	68	239	1641
Poradňa zdravej výživy	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odb. poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Počet návštev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Poradňa optimalizácie pohybovej aktivity	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	10	0	55	66
	Celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	10	0	55	66
	Počet návštev	0	0	0	0	0	27	0	0	0	0	0	0	0	410	0	952	1389
Poradňa odvykania od fajčenia	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	0	8	16	23	13	28	30	27	12	25	10	21	6	7	226
	Celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	8	16	23	13	28	30	27	12	25	10	21	6	7	226
	Počet návštev	0	0	0	8	16	23	13	28	30	28	12	26	10	21	6	7	228
Poradňa podpory psychického zdravia	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku																	
	Celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku																	
	Počet návštev																	
Poradňa pre deti a mládež	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku																	
	Celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku																	
	Počet návštev																	

Pokračovanie tab. č. 6

		do 14		15 – 19		20 – 24		25 – 34		35 – 44		45 – 54		55 – 64		65 +		Spolu
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
Poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku																	
	Celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku																	
	Počet návštev																	
Poradňa nefarmakologického ovplyvňovania TK	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku																	
	Celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku																	
	Počet návštev																	
Poradňa protidrogová a HIV/AIDS	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku	0	0	2	2	43	7	48	10	39	9	7	5	3	2	3	0	180
	Celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	2	2	43	7	48	10	39	9	7	5	3	2	3	0	180
	Počet návštev	0	0	4	4	86	14	96	20	70	18	14	10	6	4	6	0	360
Poradňa pre HbSAg pozitívne rodiny	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku																	
	Celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku																	
	Počet návštev																	
Poradňa pre tehotné a dojčiacie matky	Počet klientov novo evidovaných v sledovanom roku																	
	Celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku																	
	Počet návštev																	

Prehľad o počte výkonov Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2019

Tab. č.7

	Výkon	Počet výkonov	
		TZS	Mimo TZS
1. Merania a iné výkony v poradni zdravia Počet klientov TZS (počet prvovýšetrených a opakovane vyšetrených klientov, ktorí sú v TZS): 1641 Počet klientov mimo TZS (počet klientov vyšetrených v rámci realizovaných aktivít výjazdovou PZ, ktorí nie sú v TZS): 219	Antropometrické meranie	1634	219
	- výška		
	- váha	1634	219
	- BMI	1634	219
	- obvod pása	1541	173
	- obvod bokov	1541	173
	- WHR	1541	173
	- WHtR	0	86
	- % celkového tuku (Bodystat, Kaliper, Omron)	86	173
	- Iné (kostrové svalstvo, bazálny metabolizmus...) * balík vyšetrenia získaný jedným meraním sa vykazuje ako jeden výkon	823	173
	Biochemické vyšetrenia	1639	0
	- Celkový cholesterol		
	- HDL cholesterol	204	0
	- LDL cholesterol	204	0
	- Triacylglyceroly	356	0
	- Glukóza	535	0
	- Iné biochemické vyšetrenie (AST, ALT, kyselina močová, laktát a pod.)	0	0
	Somatické vyšetrenia	1614	173
	- Krvný tlak + pulz *(u jedného klienta rátame vyšetrenie TK + pulz spolu ako jeden výkon)		
	Vyšetrenie smokerlyzerom	226	15
	Vyšetrenie spirometrom	33	132
	Založenie karty klienta pre Test zdravé srdce	1084	0
	Osobná a rodinná anamnéza	117	86
	Vyplnenie dotazníka celkovej životnej pohody	0	86
	Stanovenie rizikového skóre KVCH podľa TZS	202	0
	Odborné poradenstvo a konzultácie	1641	173
Iné (telefonické, istom, e-mailom a pod.)	0	0	
Odporúčanie do siete zdravotníckych zariadení	1	0	
Iné	0	0	

pokračovanie tab. č.7

		Počet výkonov
2. Poradňa zdravej výživy Počet klientov: 0	Odborné poradenstvo	0
	Založenie karty klienta	0
	Vyplnenie dotazníka o stravovacích zvyklostiach	0
	Odporúčanie do siete zdravotníckych zariadení	0
	Iné (Zadanie údajov do príslušného software pre HVBPKV)	0
3. Poradňa odvykania od fajčenia Počet klientov: 320	Odborné poradenstvo	320
	Založenie karty klienta	320
	Meranie spirometrom	0
	Meranie smokerlyzerom	320
	Meranie krvného tlaku, pulzu	320
	Vyplnenie dotazníka (Fagerströmov a iné)	320
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	0
	Telefonické poradenstvo	5
Iné	0	
4. Poradňa optimalizovania pohybovej aktivity Počet klientov: 66	Odborné poradenstvo	0
	Založenie karty klienta	0
	Meranie spirometrom	0
	Vyšetrenie funkčnej zdatnosti	0
	Vyšetrenie aeróbnej výkonnosti	0
	Vyšetrenie EKG	0
	Meranie flexibility	0
	Držanie tela	0
	Pohybová inštrukcia	0
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	0
	Iné	1389
5. Poradňa podpory psychického zdravia Počet klientov:	Odborné poradenstvo	
	Psychologické vyšetrenie	
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení.	
	Založenie karty klienta	
	Iné	
	Odborné poradenstvo	

6. Poradňa pre deti a mládež	Odporúčanie do siete zdravotníckych zariadení	
	Založenie karty klienta	
	Iné	
Počet klientov:		
7. Poradňa pre HIV/AIDS a drogové závislosti	Odborné poradenstvo	360
	Odber krvi na HIV/AIDS	180
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	0
	Založenie karty klienta	180
	Iné	0
Počet klientov: 180		
8. Poradňa ochrany a podpory zdravia pri práci	Odborné poradenstvo	
	Vyšetrenie pracovného rizika	
	Založenie karty klienta	
	Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	
	Iné	
Počet klientov:		
SPOLU počet výkonov		25746

Výsledky biochemických vyšetření prvýkrát vyšetřených klientů v poradni zdraví za období od 1.1.2019 do 31.12.2019
Muži

Tab. č. 8a

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC/HDL		TG/HDL		LDL/HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15-19	abs.	6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	7	0
	rel.	3,1	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,8	0,0	3,2	0,0
	+-%	2,4	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,4	0,0	2,4	0,0
20-24	abs.	50	10	5	0	22	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	39	21	55	4
	rel.	25,8	8,7	8,8	0,0	56,4	70,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	26,5	13,1	25,3	5,2
	+-%	0,2	5,1	7,3	0,0	15,0	21,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,1	5,2	5,8	5,0
25-34	abs.	48	25	18	4	4	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	41	32	65	6
	rel.	24,7	21,7	31,6	18,2	10,3	0,0	7,1	0,0	6,7	0,0	7,1	0,0	12,5	0,0	6,7	0,0	27,9	20,0	30,0	7,8
	+-%	0,7	7,5	12,1	10,1	0,5	0,0	13,5	0,0	12,0	0,0	3,5	0,0	22,0	0,0	12,0	0,0	7,2	0,2	0,7	0,0
35-44	abs.	32	36	10	8	4	1	2	2	4	0	2	2	2	2	3	1	30	38	49	14
	rel.	16,5	31,3	17,5	36,4	10,3	5,9	14,3	66,7	26,7	0,0	14,3	66,7	25,0	22,2	20,0	50,0	20,4	23,8	22,6	18,2
	+-%	5,2	8,5	0,0	20,1	0,2	11,2	18,3	53,3	22,4	0,0	18,3	53,3	30,0	27,2	20,2	0,3	0,5	0,0	5,0	8,0
45-54	abs.	13	18	11	4	3	1	4	0	4	0	4	0	2	2	4	0	10	20	15	12
	rel.	6,7	15,1	19,3	18,2	7,7	5,9	28,6	0,0	26,7	0,0	28,5	0,0	25,0	22,2	26,7	0,0	6,8	12,5	6,9	15,6
	+-%	3,5	0,0	10,2	10,1	8,4	11,2	23,7	0,0	22,4	0,0	23,7	0,0	30,0	27,2	22,4	0,0	4,7	5,1	3,4	3,1
55-64	abs.	21	17	10	5	3	2	5	0	3	2	4	1	2	3	4	1	12	25	14	23
	rel.	10,8	14,8	17,5	22,7	7,7	11,8	36,7	0,0	20,0	100,0	28,5	33,3	25,0	33,3	26,7	50,0	8,2	15,6	6,5	29,9
	+-%	4,4	0,5	0,0	17,5	8,4	15,3	25,1	0,0	20,2	0,0	23,7	53,3	30,0	30,3	22,4	0,3	4,4	5,0	3,3	10,2
65 a viac	abs.	24	8	3	1	3	1	2	1	3	0	3	0	1	2	3	0	8	24	12	18
	rel.	12,4	7,0	5,3	4,5	7,7	5,9	14,3	33,3	20,0	0,0	21,4	0,0	12,5	22,2	20,0	0,0	5,4	15,0	5,5	23,4
	+-%	4,0	4,0	5,8	3,7	8,4	11,2	18,3	53,3	20,2	0,0	21,5	0,0	22,0	27,2	20,2	0,0	3,7	5,5	3,0	0,5
SPOLU: 100%		134	115	57	22	39	17	14	3	15	2	14	3	8	3	15	2	147	160	217	77

Ženy

Tab. č. 8b

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC/HDL		TG/HDL		LDL/HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15-19	abs.	19	2	5	1	1	1	2	0	2	0	2	0	1	1	2	0	19	2	15	6
	rel.	5,1	0,5	2,7	2,9	0,7	2,0	2,9	0,0	3,2	0,0	3,5	0,0	1,8	3,0	2,7	0,0	4,3	0,6	4,6	1,6
	+-%	2,2	0,7	2,4	5,5	1,4	4,0	4,0	0,0	4,4	0,0	4,8	0,0	3,5	5,8	3,7	0,0	1,9	0,8	2,3	1,3
20-24	abs.	105	8	6	0	72	12	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	93	20	88	19
	rel.	28,4	2,0	3,3	0,0	52,2	24,5	1,5	0,0	1,6	0,0	1,8	0,0	1,8	0,0	1,4	0,0	21,0	6,1	26,8	5,1
	+-%	4,6	1,4	2,6	0,0	8,3	12,0	2,9	0,0	3,1	0,0	3,4	0,0	3,5	0,0	2,7	0,0	3,8	2,6	4,8	2,2
25-34	abs.	72	60	43	4	22	4	11	3	10	4	10	4	11	3	11	3	99	32	80	33
	rel.	19,5	14,9	23,6	11,4	15,9	8,2	16,2	13,0	16,1	14,8	17,5	11,8	19,6	9,1	15,1	18,8	22,4	9,7	24,4	8,8
	+-%	4,0	3,5	6,2	10,5	6,1	7,7	8,8	13,8	9,2	13,4	9,9	10,8	10,4	9,8	8,2	19,1	3,9	3,2	4,6	2,9
35-44	abs.	71	75	44	8	9	5	9	6	11	3	9	6	7	7	13	1	92	53	61	65
	rel.	19,2	18,6	24,2	22,9	6,5	10,2	13,2	26,1	17,7	11,1	15,8	17,6	12,5	21,2	17,8	6,3	20,8	16,1	18,6	17,4
	+-%	4,0	3,8	6,2	13,9	4,1	8,5	8,1	17,9	9,5	11,9	9,5	12,8	8,7	13,9	8,8	11,9	3,8	4,0	4,2	3,8
45-54	abs.	30	69	26	4	13	2	13	1	11	3	12	2	13	1	12	2	52	47	32	61
	rel.	8,1	18,6	14,3	11,4	9,4	4,1	19,1	4,3	17,7	11,1	21,1	5,9	23,2	3,0	16,4	12,5	11,8	14,3	9,8	16,4
	+-%	2,8	3,8	5,1	10,5	4,9	5,5	9,3	8,3	9,5	11,9	10,6	7,9	11,1	5,8	8,5	16,2	3,0	3,8	3,2	3,8
55-64	abs.	27	113	38	5	12	11	18	6	10	13	11	13	13	10	16	7	49	92	39	93
	rel.	7,3	28,0	20,9	14,3	8,7	22,4	26,5	26,1	16,1	48,1	19,3	38,2	23,2	30,3	21,9	43,8	11,1	28,0	11,9	24,9
	+-%	2,7	4,4	5,9	11,6	4,7	11,7	10,5	17,9	9,2	18,8	10,2	16,3	11,1	15,7	9,5	24,3	2,9	4,8	3,5	4,4
65 a viac	abs.	46	177	20	13	9	14	14	7	17	4	12	9	10	11	18	3	38	83	13	96
	rel.	12,4	19,1	11,0	37,1	6,5	28,6	20,6	30,5	27,4	14,8	21,1	26,5	17,9	33,3	24,7	18,8	8,6	25,2	4,0	25,7
	+-%	3,4	3,8	4,5	16,0	4,1	12,6	9,6	18,8	11,1	13,4	10,6	14,8	10,0	16,1	9,9	19,1	2,6	4,7	2,1	4,4
SPOLU: 100%		370	404	182	35	138	49	68	23	62	27	57	34	56	33	73	16	442	329	328	373

Výsledky biochemických vyšetření opakovane vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019
Muži

Tab. č .9a

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC/HDL		TG/HDL		LDL/HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15-19	abs.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
	rel.	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0	0,9	0,0
	+-%	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,4	0,0	1,7	0,0
20-24	abs.	2	1	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	3	0
	rel.	1,7	1,4	2,6	0,0	15,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,5	0,9	2,6	0,0
	+-%	2,3	2,7	5,1	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,4	1,8	2,0	0,0
25-34	abs.	36	8	9	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19	24	34	9
	rel.	30,8	11,3	23,7	8,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	23,8	22,4	29,3	12,9
	+-%	8,4	7,4	13,5	15,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9,3	7,0	8,3	7,8
35-44	abs.	42	23	14	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1	28	37	47	18
	rel.	35,9	32,4	36,8	8,3	23,1	12,5	21,4	25,0	30,0	12,5	33,3	11,1	50,0	8,3	25,0	16,7	35,0	34,5	40,5	25,7
	+-%	8,7	10,9	15,0	15,0	22,0	22,0	21,5	42,4	28,4	22,0	30,8	20,5	40,0	15,0	24,5	20,8	10,5	9,0	8,0	10,2
45-54	abs.	13	9	4	2	1	1	2	0	1	1	1	1	1	1	1	1	10	12	14	7
	rel.	11,1	12,7	10,5	16,7	7,7	12,5	14,3	0,0	10,0	12,5	11,1	11,1	16,7	8,3	8,3	16,7	12,5	11,2	12,1	10,0
	+-%	5,7	7,7	0,8	21,1	14,5	22,0	18,3	0,0	18,6	22,0	20,5	20,5	20,8	15,0	15,0	20,8	7,2	6,0	5,0	7,0
55-64	abs.	8	9	3	2	4	0	2	1	1	2	1	2	1	2	2	1	5	12	5	12
	rel.	6,8	12,1	7,9	16,7	30,8	0,0	14,3	25,0	10,0	25,0	11,1	22,2	16,7	16,7	16,7	16,7	6,3	11,2	4,3	17,1
	+-%	4,0	21	8,0	21,1	25,1	0,0	18,3	42,4	18,6	30,0	20,5	27,2	20,8	21,1	21,1	20,8	5,3	6,0	3,7	8,8
65 a viac	abs.	15	21	7	6	3	6	7	2	5	4	4	5	1	8	6	3	15	21	12	24
	rel.	12,8	29,6	18,4	50,0	23,1	75,0	50,0	50,0	50,0	50,0	44,0	55,6	16,7	66,7	50,0	50,0	18,8	19,6	10,3	34,3
	+-%	6,1	10,0	12,3	28,3	22,0	30,0	26,2	40,0	31,0	34,0	32,5	32,5	20,8	20,7	28,3	40,0	8,6	7,5	5,5	11,1
SPOLU	100%	117	71	38	12	13	8	14	4	10	8	9	9	6	12	12	6	80	107	116	70

Ženy

Tab. č. 9b

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15-19	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
20-24	abs.	5	2	2	0	4	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	6	1	7	0
	rel.	3,8	0,8	1,4	0,0	6,8	0,0	3,4	0,0	3,9	0,0	4,7	0,0	4,4	0,0	3,1	0,0	3,4	0,5	5,1	0,0
	+-%	3,3	1,2	1,9	0,0	6,4	0,0	4,7	0,0	5,3	0,0	6,3	0,0	6,0	0,0	4,3	0,0	2,7	1,0	3,7	0,0
25-34	abs.	11	7	6	0	3	0	1	1	1	1	1	1	1	1	2	0	15	3	11	5
	rel.	8,5	2,9	4,1	0,0	5,1	0,0	1,7	5,0	2,0	3,8	2,3	2,2	2,2	3,0	3,1	0,0	8,6	1,5	8,0	2,2
	+-%	4,8	2,1	3,2	0,0	5,6	0,0	3,4	9,6	3,8	7,4	4,5	5,5	4,3	5,8	4,3	0,0	4,1	1,7	4,6	1,9
35-44	abs.	33	30	29	4	7	2	4	2	5	1	3	3	4	2	5	1	43	20	39	22
	rel.	25,4	12,6	19,9	9,3	11,9	6,1	6,9	10,0	9,8	3,8	7,0	8,6	8,9	6,1	7,8	7,7	24,6	10,3	28,5	9,9
	+-%	7,5	4,2	6,5	8,7	8,3	8,1	6,5	13,1	8,2	7,4	7,6	9,3	8,3	8,1	6,6	14,5	6,4	4,3	7,6	3,9
45-54	abs.	21	41	34	6	11	2	5	3	5	3	4	4	6	2	7	1	39	23	34	27
	rel.	16,2	17,2	23,3	14,0	18,6	6,1	8,6	15,0	9,8	11,5	9,3	11,4	13,3	6,1	10,9	7,7	22,3	11,9	24,8	12,1
	+-%	6,3	4,8	6,9	10,4	9,9	8,1	7,2	15,6	8,2	12,3	8,7	10,5	9,9	8,1	7,6	14,5	6,2	4,5	7,2	4,3
55-64	abs.	25	78	42	11	12	10	15	4	9	10	10	9	12	7	14	5	40	63	28	72
	rel.	19,2	32,8	28,8	25,6	20,3	30,3	25,9	20,0	17,6	38,5	23,3	25,7	26,7	21,2	21,9	38,5	22,9	32,5	20,4	32,3
	+-%	6,8	6,0	7,3	13,0	10,3	15,7	11,3	17,5	10,5	18,7	12,6	14,5	12,9	13,9	10,1	26,4	6,9	6,6	7,2	6,1
65 a viac	abs.	35	80	33	22	22	19	31	10	29	11	23	18	20	21	34	6	32	84	18	97
	rel.	26,9	33,6	22,6	51,2	37,3	57,6	53,4	20,0	56,9	42,3	53,3	51,4	44,4	63,6	53,1	46,2	18,3	43,3	13,1	43,5
	+-%	7,6	6,0	6,8	14,9	12,3	16,9	12,8	21,9	13,6	19,0	14,9	16,6	14,5	16,4	12,2	27,1	5,7	7,0	5,7	6,5
SPOLU	100%	130	238	146	43	59	33	58	20	51	26	43	35	45	33	64	13	175	194	137	223

Výsledky hodnotenia skriningu tlaku krvi u prvý raz vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tab. č. 10a

Muži	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	0	7	15	16	15	4	5	3	65
	rel.	0,0	100,0	25,0	22,2	22,1	12,9	13,2	9,4	21,1
	+-%	0,0	0,0	11,0	9,6	9,9	11,8	10,7	10,1	4,6
2. Normálny (120-129 alebo 80-84)	abs.	0	0	23	21	11	6	7	7	75
	rel.	0,0	0,0	38,3	29,2	16,2	19,4	18,4	21,9	24,4
	+-%	0,0	0,0	12,3	10,5	8,8	13,9	12,3	14,3	4,8
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	0	8	23	16	7	8	4	66
	rel.	0,0	0,0	13,3	31,9	23,5	22,6	21,1	12,5	21,4
	+-%	0,0	0,0	8,6	10,8	10,1	14,7	13,0	11,5	4,6
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	0	0	13	10	20	10	10	12	75
	rel.	0,0	0,0	21,7	13,9	29,4	32,3	26,3	37,5	24,4
	+-%	0,0	0,0	10,4	8,0	10,8	16,5	14,0	16,8	4,8
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	1	2	6	3	6	6	24
	rel.	0,0	0,0	1,7	2,8	8,8	9,7	15,8	18,8	7,8
	+-%	0,0	0,0	3,2	3,8	6,7	10,4	11,6	13,5	3,0
6. Hypertenzia III (>179 alebo >109)	abs.	0	0	0	0	0	1	2	0	3
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,2	5,3	0,0	1,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,2	7,1	0,0	1,1
S P O L U	abs.	0	7	60	72	68	31	38	32	308
HYPERTENZIA	abs.	0	0	14	12	26	14	18	18	102
	rel.	0,0	0,0	23,3	16,7	38,2	45,2	47,4	56,3	33,1
	+-%	0,0	0,0	10,7	8,6	11,6	17,5	15,9	17,2	5,3

Tab. č. 10b

Ženy	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	0	13	68	77	63	32	29	19	301
	rel.	0,0	61,9	61,8	62,1	46,0	33,3	20,7	15,4	40,1
	+-%	0,0	20,8	9,1	8,5	8,3	9,4	6,7	6,4	3,5
2. Normálny (120-129 alebo 80-84)	abs.	0	6	23	23	37	22	31	18	160
	rel.	0,0	28,6	20,9	18,5	27,0	22,9	22,1	14,6	21,3
	+-%	0,0	19,3	7,6	6,8	7,4	8,4	6,9	6,2	2,9
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	2	12	16	18	22	39	32	141
	rel.	0,0	9,5	10,9	12,9	13,1	22,9	27,9	26,0	18,8
	+-%	0,0	12,6	5,8	5,9	5,7	8,4	7,4	7,8	2,8
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	0	0	4	6	13	15	33	41	112
	rel.	0,0	0,0	2,6	4,8	9,5	15,6	23,6	33,3	14,9
	+-%	0,0	0,0	3,5	3,8	4,9	7,3	7,0	8,3	2,5
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	2	2	6	4	6	12	32
	rel.	0,0	0,0	1,8	1,6	4,4	4,2	4,3	9,8	4,3
	+-%	0,0	0,0	2,5	2,2	3,4	4,0	3,4	5,2	1,4
HYPERTENZIA III (>179 alebo >109)	abs.	0	0	1	0	0	1	2	1	5
	rel.	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	1,0	1,4	0,8	0,7
	+-%	0,0	0,0	1,8	0,0	0,0	2,0	2,0	1,6	0,6
S P O L U	abs.	0	21	110	124	137	96	140	123	751
HYPERTENZIA	abs.	0	0	7	8	19	20	41	54	149
	rel.	0,0	0,0	6,4	6,5	13,9	20,8	29,3	43,9	19,8
	+-%	0,0	0,0	4,6	4,3	5,8	8,1	7,5	8,8	2,9
CELKOM	abs.	0	28	170	196	205	127	178	155	1059

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u opakovane vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tab. č. 11a

Muži	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	0	1	2	6	11	4	2	3	29
	rel.	0,0	100,0	66,7	14,0	17,2	19,0	11,8	10,3	16,3
	+-%	0,0	0,0	53,3	10,4	9,2	16,8	15,3	11,1	5,4
2. Normálny (120-129 alebo 80-84)	abs.	0	0	0	17	18	2	4	7	48
	rel.	0,0	0,0	0,0	39,5	28,1	9,5	23,5	24,1	27,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	14,6	11,0	12,6	20,2	15,6	6,5
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	0	0	14	15	5	4	3	41
	rel.	0,0	0,0	0,0	32,6	23,4	23,8	23,5	10,3	23,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	14,0	10,4	18,2	20,2	11,1	6,2
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	0	0	1	5	17	6	6	8	43
	rel.	0,0	0,0	33,3	11,6	26,6	28,6	35,3	27,6	24,2
	+-%	0,0	0,0	53,3	9,6	10,8	19,3	22,7	16,3	6,3
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	0	1	3	4	1	7	16
	rel.	0,0	0,0	0,0	2,3	4,7	19,0	5,9	24,1	9,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	4,5	5,2	6,8	11,2	15,6	4,2
6. Hypertenzia III (>179 alebo >109)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,4	0,6
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,6	1,1
S P O L U	abs.	0	1	3	43	64	21	17	29	178
HYPERTENZIA	abs.	0	0	1	6	20	10	7	16	60
	rel.	0,0	0,0	33,3	14,0	31,3	47,6	41,2	55,2	33,7
	+-%	0,0	0,0	53,3	10,4	11,4	21,4	23,4	18,1	6,9

Tab. č. 11b

Ženy	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	0	0	4	10	28	20	33	16	111
	rel.	0,0	0,0	57,1	55,6	46,7	33,9	34,7	16,0	32,7
	+-%	0,0	0,0	36,7	23,0	12,6	12,1	9,6	7,2	5,0
2. Normálny (120-129 or 80-84)	abs.	0	0	3	5	14	13	20	18	73
	rel.	0,0	0,0	42,9	27,8	23,3	22,0	21,1	18,0	21,5
	+-%	0,0	0,0	36,7	20,7	10,7	10,6	8,2	7,5	4,4
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	0	0	3	12	15	20	32	82
	rel.	0,0	0,0	0,0	16,7	20,0	25,4	21,1	32,0	24,2
	+-%	0,0	0,0	0,0	17,2	10,1	11,1	8,2	9,1	4,6
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	0	0	0	0	6	10	20	24	60
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	16,9	21,1	24,0	17,7
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	7,6	9,6	8,2	8,4	4,1
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	0	0	0	1	2	8	11
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	2,1	8,0	3,2
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,3	20,9	5,3	1,9
HYPERTENZIA III (>179 alebo >109)	abs.	0	0	0	0	0	0	0	2	2
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,6
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,7	0,8
S P O L U	abs.	0	0	7	18	60	59	95	100	339
HYPERTENZIA	abs.	0	0	0	0	6	11	22	34	73
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	18,6	23,2	34,0	21,5
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	7,6	9,9	8,5	9,3	4,4
CELKOM	abs.	0	1	10	61	124	80	112	129	517

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tab. č. 12a

Dynamika		Cholesterol	Glukóza	Triglyceridy	TK-S	TK-D	HDL	LDL	TC/HDL	TG/HDL	LDL/HDL	BMI	WHR	
Muži		abs.	59	18	6	31	30	3	8	0	9	8	3	5
	Pokles	rel.	33,0	47,4	35,3	17,5	16,9	20,0	53,3	0,0	53,3	53,3	1,7	2,9
		+-%	6,9	15,9	22,7	5,6	5,5	20,2	25,2	0,0	24,8	25,2	1,9	2,5
		abs.	46	13	3	116	109	6	2	15	0	1	150	152
	Nezmenené	rel.	25,7	34,2	17,6	65,5	61,6	40,0	13,3	100,0	0,0	6,7	84,7	89,4
		+-%	6,4	15,1	18,1	7,0	7,2	24,8	17,2	0,0	0,0	12,6	5,3	4,6
		abs.	74	7	8	30	38	6	5	0	6	6	24	13
	Nárast	rel.	41,3	18,4	47,1	16,9	21,5	40,0	33,3	0,0	40,0	40,0	13,6	7,6
		+-%	7,2	12,3	23,7	5,5	6,0	24,8	23,9	0,0	24,8	24,8	5,0	4,0
	Celkom	100%	179	38	177	177	15	15	15	15	15	177	170	
Ženy		abs.	86	39	32	61	77	23	32	0	38	37	13	15
	Pokles	rel.	25,4	27,9	37,2	17,9	22,7	31,1	43,8	0,0	52,1	50,7	3,8	4,7
		+-%	4,6	7,4	10,2	4,1	4,5	10,5	11,4	0,0	11,5	11,5	2,1	2,3
		abs.	102	60	13	205	200	18	12	74	8	11	271	267
	Nezmenené	rel.	30,2	42,9	15,1	60,3	59,0	24,3	16,4	100,0	11,0	15,1	80,2	83,7
		+-%	4,9	8,2	7,6	5,2	5,2	9,8	8,5	0,0	7,2	8,2	4,3	4,1
		abs.	150	41	41	74	62	33	29	0	27	25	54	37
	Nárast	rel.	44,4	29,3	47,7	21,8	18,3	44,6	39,7	0,0	37,0	34,2	16,0	11,6
		+-%	5,3	7,5	10,6	4,4	4,1	11,3	11,2	0,0	11,1	10,9	3,9	3,5
	Celkom	100%	338	140	86	340	339	74	73	74	73	73	338	319
Spolu		abs.	145	57	38	92	107	26	40	0	47	45	16	20
	Pokles	rel.	28,0	32,0	36,9	17,8	20,7	29,2	45,5	0,0	53,4	51,1	3,1	4,1
		+-%	3,9	6,9	9,3	3,3	3,5	9,4	10,4	0,0	10,4	10,4	1,5	1,8
		abs.	148	73	16	321	309	24	14	89	8	12	421	419
	Nezmenené	rel.	28,6	41,0	15,5	62,1	59,9	27,0	15,9	100,0	9,1	13,6	81,7	85,7
		+-%	3,9	7,2	7,0	4,2	4,2	9,2	7,6	0,0	6,0	7,2	3,3	3,1
		abs.	224	48	49	104	100	39	34	0	33	31	78	50
	Nárast	rel.	43,3	27,0	47,6	20,1	19,4	43,8	38,6	0,0	37,5	35,2	15,1	10,2
		+-%	4,3	6,5	9,6	3,5	3,4	10,3	10,2	0,0	10,1	10,0	3,1	2,7
	Celkom	100%	517	178	103	517	516	89	88	89	88	88	515	489

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia pre skupiny klientov so zvýšenými hodnotami ukazovateľov prvých vyšetrení za obdobie od 1.1.2019 do 31.12.2019

Tab. č. 12b

Dynamika		Cholesterol	Glukóza	Triglyceridy	TK-S	TK-D	HDL	LDL	TC/HDL	TG/HDL	LDL/HDL	BMI	WHR	
<i>Muži</i>		abs.	30	1	3	21	20	1	1	0	5	2	1	2
	Pokles	rel.	45,5	20,0	50,0	31,3	27,8	20,0	33,3	0,0	62,5	20,0	1,1	4,3
		+-%	12,0	35,1	40,0	11,1	10,3	35,1	53,0	0,0	33,5	49,0	2,1	5,9
		abs.	17	3	1	41	45	2	0	7	0	0	84	43
	Nezmenené	rel.	25,8	60,0	16,7	61,2	62,5	40,0	0,0	100,0	0,0	0,0	90,3	93,5
		+-%	10,6	42,9	29,8	11,7	11,2	42,9	0,0	0,0	0,0	0,0	6,0	7,1
	Nárast	abs.	19	1	2	5	7	2	2	0	3	2	8	1
		rel.	28,8	20,0	33,3	7,5	9,7	40,0	66,7	0,0	37,5	50,0	8,6	2,2
		+-%	10,9	35,1	37,7	6,3	6,8	42,9	53,3	0,0	33,5	49,0	5,7	4,2
	Celkom	100%	66	5	6	67	72	5	3	7	8	4	93	46
<i>Ženy</i>		abs.	58	13	14	31	46	3	9	0	18	12	10	11
	Pokles	rel.	31,4	59,1	60,9	38,8	43,0	15,0	50,0	0,0	69,2	92,3	6,6	7,1
		+-%	6,7	20,5	19,9	10,7	9,4	15,6	23,1	0,0	17,7	14,5	3,9	4,0
	Nezmenené	abs.	64	9	3	43	59	4	3	31	4	1	121	136
		rel.	34,6	40,9	13,0	53,8	55,1	20,0	16,7	100,0	15,4	7,7	79,6	87,2
		+-%	6,9	20,5	13,8	10,9	9,4	17,5	17,2	0,0	13,9	14,5	6,4	5,2
	Nárast	abs.	63	0	6	6	2	13	6	0	4	0	21	9
		rel.	34,1	0,0	26,1	7,5	1,9	65,0	33,3	0,0	15,4	0,0	13,8	5,8
		+-%	6,8	0,0	17,9	5,8	2,6	20,9	21,8	0,0	13,9	0,0	5,5	3,7
	Celkom	100%	185	22	23	80	107	20	18	31	26	13	152	156
<i>Spolu</i>		abs.	88	14	17	52	66	4	10	0	23	14	11	13
	Pokles	rel.	35,1	51,9	58,6	35,4	36,9	16,0	47,6	0,0	67,6	82,4	4,5	6,4
		+-%	5,9	18,8	17,9	7,7	4,1	14,4	21,4	0,0	15,7	18,1	2,6	3,4
		abs.	81	12	4	84	104	6	3	38	4	1	205	179
	Nezmenené	rel.	32,3	44,4	13,8	57,1	58,1	24,0	14,3	100,0	11,8	5,9	83,7	88,6
		+-%	5,8	18,7	12,6	8,0	7,2	16,7	15,0	0,0	10,8	11,2	4,6	4,4
		abs.	82	1	8	11	9	15	8	0	7	2	29	10
	Nárast	rel.	32,7	3,7	27,6	7,5	5,0	60,0	38,1	0,0	20,6	11,8	11,8	5,0
		+-%	5,8	7,1	16,3	4,3	3,2	19,2	20,8	0,0	13,6	15,3	4,0	3,0
	Celkom	100%	251	27	29	147	179	25	21	38	34	17	245	202

OCHRANA ZDRAVIA PRED ŽIARENÍM

ČASŤ: OCHRANA ZDRAVIA PRED IONIZUJÚCIM ŽIARENÍM

TEXTOVÁ ČASŤ:

1. Personálne obsadenie odboru

Organizačne je práca na odbore rozdelená do dvoch oddelení - Oddelenie röntgenov, uzavretých a otvorených žiaričov a Oddelenie dozimetrie a monitorovania rádioaktivity životného prostredia. K 31. 12. 2019 vykonávalo činnosť 10 pracovníkov.

Počet pracovníkov odboru v roku 2019: 10

- 6 VŠ
- 1 DAHE
- 3 lab.

2. Organizačné členenie odboru

Členenie odboru ochrany zdravia pred žiarením:

Vedúci odboru

1. Oddelenie röntgenov, uzavretých a otvorených žiaričov

VŠ – 2

DAHE - 1

2. Oddelenie dozimetrie a monitorovania rádioaktivity životného prostredia

Vedúci oddelenia

VŠ - 3

lab. - 3

3. Hlavná náplň činnosti odboru, ťažiskové úlohy v predchádzajúcom roku v jednotlivých oblastiach radiačnej ochrany, celkové zhodnotenie činnosti odboru v predchádzajúcom kalendárnom roku

Medzi základné úlohy štátneho zdravotného dozoru patrí radiačná ochrana, to znamená ochrana zdravia ľudí pred účinkami ionizujúceho žiarenia pri všetkých činnostiach vedúcich k ožiareniu za normálnych podmienok a v prípade straty kontroly nad zdrojom žiarenia. V rámci radiačnej ochrany je potrebné regulovať radiačnú záťaž pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a obyvateľstva ako celku, zabrániť vzniku nestochastických účinkov a udržiavať riziko stochastických účinkov na najnižšej možnej miere. Je potrebné zabezpečiť, aby činnosti vedúce k ožiareniu vykonávali iba osoby so zodpovedajúcou zdravotnou a odbornou spôsobilosťou, pričom musí byť zaistená i odborná lekárska starostlivosť pre pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a v prípade straty kontroly nad zdrojom žiarenia i pre obyvateľstvo. Činnosť odborníkov v ochrane zdravia pred účinkami ionizujúceho žiarenia je sledovaná orgánmi Európskej únie a Medzinárodnej komisie pre atómovú energiu. Táto skutočnosť kladie vysoké nároky na odbornú úroveň pracovníkov odboru. Ochrana zdravia pred ionizujúcim žiarením je taktiež sledovaná a pripomienkovaná zo strany mimovládnych ekologických organizácií.

Mimoriadne dôležitou súčasťou systému zdravotnej starostlivosti je bezpečnosť pacientov a racionálne znižovanie dávok ionizujúceho žiarenia pri zachovaní poskytovaných diagnostických informácií, prípadne ich rozšírení. Pracoviská odborov ochrany zdravia pred žiarením spolupracujú pri zavádzaní programov kvality pri lekárskom ožiarení na jednotlivých

rádiodiagnostických pracoviskách a dbajú na dodržiavanie predpísaných pracovných postupov pri rôznych typoch vyšetrení.

Veľký význam má aj kontrola dovozu zdrojov ionizujúceho žiarenia na územie Slovenskej republiky, ako aj ich vývozu zo Slovenskej republiky. Každý členský štát Európskej únie musí mať vybudované zariadenia na uskutočňovanie nepretržitého sledovania úrovni radiačnej kontaminácie atmosféry, hydrosféry, pôdy a článkov potravinového reťazca. V súvislosti so sledovaním prírodnej rádioaktivity je činnosť zameraná na stanovenie radónu v podlaží, ako aj na meranie objemovej aktivity radónu v ovzduší, v obytných a v pracovných priestoroch (napr. verejnosti prístupné jaskyne). V stavebných materiáloch sa stanovuje obsah prírodných rádionuklidov a vyhodnocuje sa index hmotnostnej aktivity.

V roku 2019 bolo spracovaných 69 podkladov pre vydanie rozhodnutí.

Dňa 1. apríla 2018 vstúpil do platnosti zákon č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V súlade s novým zákonom bolo vydaných 6 potvrdení o oznámenej činnosti, 24 rozhodnutí o registrovanej činnosti a 37 rozhodnutí na činnosti vedúce k ožiareniu. V dvoch prípadoch bolo vydané prerušenie konania.

Pracovníci Odboru ochrany zdravia pred žiarením v roku 2019 vypracovali 2 posudky, týkajúce sa odhadu dávky v plode u žien vyšetrených v zdravotníckych zariadeniach.

4. Legislatívna činnosť

Nevyhnutnosťou transponovania Smernice Rady Európy 2013/59/Euratom z 5. 12. 2013 do našej legislatívy bolo potrebné prijať nový zákon, ktorý komplexnejšie upravil problematiku radiačnej ochrany. S účinnosťou od 01. 04. 2018 platí v Slovenskej republike zákon č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a k tomu príslušné vykonávacie vyhlášky.

5. Výkon štátneho dozoru v radiačnej ochrane

Výkon dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách, kde sa vykonáva lekárske ožiarovanie

Zdravotnícke rádiodiagnostické a rádioterapeutické pracoviská

Na rádiodiagnostických pracoviskách bolo v rámci štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany vykonaných 51 obhliadok. Pri obhliadkach sa uskutočňovali dozimetrické merania prostredia, merania základných parametrov röntgenových zariadení, kontrola príslušnej dokumentácie röntgenového pracoviska. Zistené nedostatky boli oznámené štatutárnemu zástupcovi zariadenia, alebo majiteľovi prístroja. Zodpovední pracovníci priamo na zázname určili termín odstránenia nedostatkov.

Stomatologické röntgenové pracoviská

V uplynulom roku bolo schválených 9 nových súkromných stomatologických pracovísk s intraorálnymi röntgenovými prístrojmi a jedno pracovisko s panoramatickým röntgenovým prístrojom.

V oblasti stomatologických röntgenových pracovísk je situácia najlepšia, nakoľko väčšina týchto pracovísk má nové röntgenové prístroje, ktorých vek nepresahuje 5 až 7 rokov. Posudzované súkromné stomatologické pracoviská spĺňajú všetky požadované kritériá z hľadiska ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením.

Nukleárna medicína

Najväčší rozsah prác s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi je v zdravotníctve vykonávaný na pracoviskách nukleárnej medicíny. V Košiciach sa nachádza jedno pracovisko nukleárnej medicíny.

Na tomto oddelení sú najčastejšie používanými nasledujúce otvorené zdroje ionizujúceho žiarenia - ^{99m}Tc , ^{125}I , ^{131}I , ^{99}Y , ^{201}Tl , ^{51}Cr , ^{57}Co , ^{58}Co , ^{153}Gd . V roku 2011 bolo spektrum otvorených žiaričov doplnené o ^{153}Gd , ktorý sa bude využívať ako zdroj pre korekciu atenuácie pri scintigrafickom zobrazení.

Kvapalný odpad, ako aj exkrementy pacientov sa dostávajú do kanalizácie vo vyhradenom WC ako súčasť kontrolovaného pásma. Nie je vypúšťaný okamžite do kanalizácie, ale zadržuje sa osobitne vo vymieracej nádrži na tekutý rádioaktívny odpad, ktorá je súčasťou systému ROEDIGER VACUUM. V nej sedimentujú, 123 dní sa zachytáva aj ostatná odpadová voda. Odpadové látky sa z vymieracej nádrže vypúšťajú do verejnej kanalizácie príslušnou kanalizačnou vetvou. Tuhý rádioaktívny odpad sa ukladá do špeciálnych pevných plastových nádob. Odpad je ukladaný podľa druhu rádionuklidov v sklade rádioaktívneho odpadu, kde sa skladuje tak dlho pokiaľ, jeho aktivita neklesne na hodnotu, ktorá dovolí jeho odsun do životného prostredia, ako neaktívny odpad.

Pracoviská s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi

V okresoch Košice-mesto a Košice-okolie sú na pracoviskách klinickej biochémie zriadené RIA laboratória. V evidencii sa nachádzajú 2 pracoviská, z toho jedno súkromné v zrekonštruovaných priestoroch na Kukučínovej ulici v Košiciach. Na uvedených pracoviskách sa používa rádionuklid ^{125}I .

Rádioaktívny odpad z pracovísk je skladovaný do doby jeho vymretia v špeciálne určených a kontrolovaných priestoroch. Po vymretí je tento odpad likvidovaný ako komunálny v zmysle príslušnej legislatívy.

Výkon dozoru v radiačnej ochrane na priemyselných pracoviskách so zdrojmi žiarenia

Pracoviská s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi

V okresoch Košice-mesto a Košice-okolie bolo používaných 106 kusov uzavretých rádioaktívnych žiaričov. Najrozšírenejšie je používanie uzavretých žiaričov v U. S. Steel Košice, ako súčasť zariadení na riadenie a kontrolu technologických procesov, na meranie kvality finálnych výrobkov a ako súčasť rozličných meracích prístrojov.

V roku 2019 boli v U. S. Steel Košice zrušené tri pracoviská, na ktorých sa používalo 15 kusov uzavretých žiaričov. Likvidácia uzavretých žiaričov bola realizovaná firmou, ktorá má na takéto činnosti oprávnenie.

Číselný prehľad podnikov, závodov, ústavov a organizácií, ktoré používajú uzavreté žiariče je uvedený v tabuľke.

Technické röntgenové a defektoskopické pracoviská

Používanie technických röntgenových prístrojov v priemysle je zamerané predovšetkým na defektoskopické skúšky pri sledovaní a kontrole zvarov, materiálov a výrobkov nedeštruktívnym spôsobom a na mikro a makroštruktúrnú analýzu surovín a materiálov.

Na území okresov Košice-mesto a Košice-okolie sa nachádza 8 rtg defektoskopických prístrojov a 4 pracoviská rádionuklidovej defektoskopie s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi.

Výkon dozoru v radiačnej ochrane v pôdohospodárstve a na veterinárnych pracoviskách so zdrojmi žiarenia

V súčasnosti máme v okresoch Košice-mesto a Košice-okolie evidovaných 7 veterinárnych pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia. Tieto pracoviská prevádzkujú súkromní veterinárni lekári vo svojich veterinárnych ambulanciách.

Výkon dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách so zdrojmi žiarenia v školstve a na vedeckovýskumných pracoviskách so zdrojmi žiarenia

Vo výskumných ústavoch a na vysokých školách (Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie a Prírodovedecká fakulta UPJŠ) sa rádioaktívne látky využívajú v malej miere.

Prírodovedecká fakulta UPJŠ Košice využíva aj ožarovacie zariadenie CHISOSTAT s uzavretým žiaričom ^{60}Co . Uvedené ožarovacie zariadenie sa využíva na ožarovanie experimentálnych zvierat a sterilizáciu laboratórnych potrieb a pomôcok pre výskumnú a pedagogickú činnosť. Z otvorených žiaričov sa používajú ^3H , ^{32}P , ^{14}C a ^{131}I .

Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie Košice využíva vo svojej činnosti 8 röntgenových prístrojov, ktoré sa využívajú vo veterinárnej praxi pri ošetrovaní zvierat – 3 pojazdné röntgenové prístroje, 2 prenosné röntgenové prístroje, 2 intraorálne röntgenové prístroje a 1 panoramatický röntgenový prístroj.

Posudková činnosť, vydávanie rozhodnutí o registrácii činností vedúcich k ožiareniu a povolení na vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu a služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany

V roku 2019 bolo vydaných 6 potvrdení o zaevidovaní oznámenej činnosti. Vydaných bolo 24 rozhodnutí o registrácii na činnosti vedúce k ožiareniu. Pre používanie zdrojov ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožarení boli vydaných 26 povolení a 6 povolení v súvislosti so zmenou podmienok a skutočností, na ktoré boli povolenia vydané.

6. Vedenie evidencie o prevádzkovateľoch zdrojov žiarenia, vedenie evidencie oznámených, registrovaných a povolených zdrojov žiarenia a o poskytovateľoch služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany

V súlade s novým zákonom došlo k zmenám podmienok na vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu. S prihliadnutím na charakter, súvisiacu mieru možného ožiarenia pracovníkov alebo obyvateľstva a možné riziko vyplývajúce z prevádzky zdroja ionizujúceho žiarenia je na poskytovanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany potrebné oznámenie, registrácia alebo povolenie. Na základe tejto skutočnosti bolo potrebné prepracovať a aktualizovať zoznamy pracovísk využívajúcich zdroje ionizujúceho žiarenia.

7. Zhodnotenie radiačnej záťaže pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia

V roku 2019 sme zaznamenali 9 prípadov zvýšeného ožiarenia v zdravotníctve. Odborní zástupcovia predmetných pracovísk boli vyzvaní na prešetrenie a zdôvodnenie zvýšeného ožiarenia u pracovníkov.

8. Mimoriadne radiačne situácie, nehody a havárie, havarijná pripravenosť

Zamestnanci Odboru ochrany zdravia pred žiarením v roku 2019 riešili 4 mimoriadne udalosti. V jednom prípade sme sa podieľali na riešení mimoriadnej situácie v súvislosti so zaistením rádioaktívne kontaminovaného materiálu v kovovom šrote a jeden prípad bol nález požiarnych hlásičov na skládke komunálneho odpadu. V štyroch prípadoch sme sa podieľali aj na riešení mimoriadnej situácie so zaistením rádioaktívne kontaminovaného vagóna. Kontaminované vagóny boli vrátané do krajiny pôvodu.

9. Sankčné opatrenia a uložené sankcie

V roku 2019 v rámci okresu Košice-mesto a Košice-okolie neboli uložené žiadne sankcie.

10. Laboratórna a analytická činnosť odboru

Ťažiskové úlohy, druh a cieľ činnosti, prehľad laboratórnej a analytickej činnosti

RÚVZ so sídlom v Košiciach sa podieľa ako stála zložka na činnosti radiačnej monitorovacej siete. Monitorovanie radiačnej situácie a zber údajov sa vykonáva v územnom obvode Košického a Prešovského kraja.

Laboratórium Odboru ochrany zdravia pred žiarením vykonáva pravidelné kontinuálne, integrálne a jednorazové merania príkonu dávkového ekvivalentu (PDE).

Kontinuálne merania PDE sa vykonávajú na streche budovy RÚVZ, Ipeľská č. 1, Košice inteligentnou sondou EcoGamma-g.

Integrálne merania PDE sa uskutočňujú na 19-tich pevných stanovištiach Košického (10 stanovišť) a Prešovského (9 stanovišť) kraja. Od roku 1989 sú vo vybraných lokalitách rozmiestnené termoluminiscenčné dozimetre (TLD) a ich pravidelná výmena sa uskutočňuje v kvartálnych intervaloch.

Merania aktuálneho príkonu dávkového ekvivalentu v danom odberovom mieste sa vykonávajú v teréne pri odberoch vzoriek.

V rámci monitorovania životného prostredia sa vykonáva aj odber vzoriek pitných a povrchových vôd. V pitných vodách sa stanovuje objemová aktivita radónu - ^{222}Rn , celková objemová aktivita alfa a celková objemová aktivita beta. Vo vzorkách povrchových vôd sa gamaspektrometricky stanovuje objemová aktivita cézia - ^{137}Cs , celková objemová aktivita alfa a celková objemová aktivita beta. Pretože RÚVZ Košice v súčasnosti nevlastní funkčné meracie zariadenie na stanovenie celkovej objemovej aktivity alfa a celkovej objemovej aktivity beta vo vzorkách vôd, stanovenia týchto ukazovateľov boli realizované laboratóriom na *Odbore ochrany zdravia pred žiarením na RÚVZ v Banskej Bystrici*.

V ďalších monitorovaných vzorkách: atmosférický spad, riečny sediment, pôda, porast, potraviny (kravské mlieko, ovčie mlieko, poľnohospodárske plodiny, ovocie, zelenina, mäso, celodenná strava, huby) sa gamaspektrometricky stanovujú prírodné (^{226}Ra , ^{232}Th , ^{40}K , ^7Be) a umelé rádionuklidy (^{137}Cs).

Odber aerosólov v ovzduší sa vykonával v priestoroch Slovenského hydrometeorologického ústavu v Stropkove – Tisinci. V dôsledku zastaraného prístrojového vybavenia na danom ústave bol odber vzoriek aerosólov zastavený v roku 2015, preto oddelenie nevykonáva monitorovanie aerosólov.

Medzilaboratórne porovnávacie merania, vyhodnotenie úspešnosti

Pre zabezpečenie externej kontroly kvality práce sa laboratórium Odboru ochrany zdravia pred žiarením zúčastnilo medzilaboratórnych porovnávacích meraní: Zkoušení způsobilosti v oblasti radiologických metod OR-RA-19 „Radiologie“, ktoré organizovalo ASLAB - Středisko pro posuzování způsobilosti laboratoří, Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka v Prahe. Laboratórium celkovo stanovovalo 15 ukazovateľov, v 2 ukazovateľoch (^{222}Rn v umelo pripravenej vzorke vody, ^{226}Ra vo filtračnej náplni) nebolo úspešné.

Laboratórium sa každoročne zúčastňuje na medzilaboratórnych porovnávacích skúškach v oblasti rádiochemických rozborov vôd (MPS-RR) organizovaných Výskumným ústavom vodného hospodárstva v Bratislave. Keďže laboratórium doteraz nedostalo objednaný nový prístroj na stanovovanie celkovej objemovej aktivity alfa, celkovej objemovej aktivity beta a objemovej aktivity rádia – ^{226}Ra nebolo možné participovať na porovnávacjej skúške MPS-RR-10/2019 v daných ukazovateľoch. Porovnávacieho merania na stanovenie celkovej objemovej aktivity radónu – ^{222}Rn sa laboratórium zúčastnilo, výsledky budú známe až koncom marca 2020.

V mesiaci marec sa traja zamestnanci – členovia odberovej skupiny pre pitnú vodu – II. – zúčastnili medzilaboratórnej porovnávacjej skúšky MPS-OPiV-3/2019 „Odber vzoriek pitnej vody“ organizované Národným referenčným laboratóriom pre oblasť vôd na Slovensku na Výskumnom ústave vodného hospodárstva v Bratislave. Odberová skupina preukázala požadovanú úroveň spôsobilosti na odber vzoriek pitnej vody v rozsahu úplnej analýzy pre ukazovatele kvality pitnej vody na: základný fyzikálno-chemický, rádiochemický, mikrobiologický a biologický rozbor, stopovú organickú analýzu a dosiahla požadovanú úroveň kvality práce pri analýzach vzoriek pre stanovenie ukazovateľov: pH, teplota, voľný chlór.

V októbri 2019 sa laboratórium zúčastnilo porovnávacieho merania objemovej aktivity radónu – ^{222}Rn v pôdnom vzduchu na referenčných plochách – Cetyně, Bohostovice a Buk, ktoré organizovalo Oddělení užití geofyziky na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Prahe. Porovnávacie merania sa robili prístrojom LUK 3RD, jednorazový odber vzoriek pôdneho vzduchu sa vykonával Janettou – 150 ml. Laboratórium v týchto porovnávacích meraniach nebolo úspešné.

Novozavedené laboratórne metodiky

V roku 2019 neboli zavedené nové laboratórne metodiky.

Činnosť v rámci radiačnej monitorovacej siete

Odbor ochrany zdravia pred žiarením na RÚVZ Košice sa podieľa ako stála zložka na činnosti radiačnej monitorovacej siete. Vykonáva monitorovanie radiačnej situácie v životnom prostredí v územnom obvode Košického a Prešovského kraja. Monitoruje rádioaktivitu ovzdušia kontinuálnym, integrálnym a jednorazovým meraním príkonu dávkového ekvivalentu. Monitoruje výskyt umelého rádionuklidu cézium – ^{137}Cs v atmosférickom spade, pôde, porastoch, povrchových vodách, sedimentoch riek a v potravinovom reťazci (celodenná strava, kravské a ovčie mlieko, mäso, ovocie, zelenina, obilniny a krmoviny). Monitoruje rádioaktívnu kontamináciu pitných a povrchových vôd a to stanovovaním celkovej objemovej aktivity alfa, celkovej objemovej aktivity beta, objemovej aktivity radónu – ^{222}Rn a objemovej aktivity rádia – ^{226}Ra .

Získané výsledky poskytuje ústrediu radiačnej monitorovacej siete a slúžia na hodnotenie ožiarenia a hodnotenie vplyvu žiarenia na zdravie obyvateľov.

Analýza rádioaktivity jednotlivých zložiek životného prostredia

Rádioaktivita stavebných materiálov

Na obsah prírodných rádionuklidov v stavebnom materiáli sa vyšetrila 1 vzorka, v ktorej sa stanovovala hmotnostná aktivita nasledujúcich rádionuklidov: rádium - ^{226}Ra , tórium - ^{232}Th , draslík - ^{40}K a index hmotnostnej aktivity – I.

Prírodná rádioaktivita vo vodách a vodných sedimentoch

Vzorky vôd boli odoberané z verejných vodovodov a z povrchových tokov.

Rádioaktivita pitných vôd

Z 11 odberových miest bolo odobratých 14 vzoriek pitných vôd a vykonalo sa v nich 31 vyšetrení.

Z dôvodu vyradenia nefunkčného meracieho zariadenia celková objemová aktivita alfa a celková objemová aktivita beta bola stanovovaná v laboratóriu na *Oddelení ochrany zdravia pred žiarením na RÚVZ* v Banskej Bystrici.

V odobratých vzorkách indikačná hodnota $0,1 \text{ Bq.l}^{-1}$ v ukazovateli celková objemová aktivita alfa nebola prekročená. Maximálna hodnota bola stanovená vo vzorke vody odobratej 19. 03. 2019 z vodovodu Reedukačného centra pre deti a mládež, Košice - Bankov – $a_{v,\alpha} = 0,035 \text{ Bq.l}^{-1} \pm 49\%$.

V ukazovateli celková objemová aktivita beta namerané hodnoty neprekročili indikačnú hodnotu $0,50 \text{ Bq.l}^{-1}$. Maximálna hodnota bola stanovená vo vzorke vody odobratej 19. 03. 2019 z vodovodu na Čerpacej stanici, Košice - Mier – $a_{v,\beta} = 0,061 \text{ Bq.l}^{-1} \pm 10\%$.

V ukazovateli objemová aktivita radón - ^{222}Rn v odobratých vzorkách nebola indikačná hodnota 100 Bq.l^{-1} prekročená. Maximálna hodnota $a_{v,^{222}\text{Rn}} = 44,6 \text{ Bq.l}^{-1} \pm 13\%$ bola stanovená vo vzorke pitnej podzemnej vody, ktorá bola odobratá 31. 07. 2019 zo studne rodinného domu v Poproči.

Rádioaktivita povrchových vôd a ich sedimentov

Vzorky povrchových vôd z rieky Hornád v lokalite Krásna nad Hornádom (Košice) sa z dôvodu chýbajúceho prístroja neodoberali v mesačných intervaloch, ale len kvartálne. V roku 2019 boli odobraté 4 vzorky povrchových vôd z tejto lokality a uskutočnilo sa v nich 12 stanovení rádiologických ukazovateľov. V meraných vzorkách neboli zaznamenané zvýšené hodnoty rádioaktivity. Maximálna hodnota v ukazovateli celková objemová aktivita alfa bola zistená vo vzorke vody odobratej dňa 19. 03. 2019 – $a_{v,\alpha} = 0,044 \text{ Bq.l}^{-1} \pm 57\%$ a maximálna hodnota v ukazovateli celková objemová aktivita beta bola stanovená v tej istej vzorke vody odobratej dňa 19. 03. 2019 – $a_{v,\beta} = 0,111 \text{ Bq.l}^{-1} \pm 10\%$. Hodnoty objemovej aktivity cézia - ^{137}Cs , stanovované gamaspektrometricky, boli pod detekčným limitom.

Spolu so vzorkami povrchových vôd sa z odberového miesta rieky Hornád v Krásnej nad Hornádom (Košice) odoberali aj vzorky riečnych sedimentov. Vo vzorkách sa stanovili hmotnostné aktivity prírodných rádionuklidov rádium - ^{226}Ra , tórium - ^{232}Th , draslík - ^{40}K a umelého rádionuklidu cézium - ^{137}Cs . Maximálna hodnota hmotnostnej aktivity cézia - ^{137}Cs - $a_{137\text{Cs}} = 3,14 \pm 0,38 \text{ Bq.kg}^{-1}$ bola stanovená vo vzorke sedimentu odobratej 30. 09. 2019.

Meranie vzoriek pôd a porastov

V súvislosti so vstupom do Európskej únie za účelom sledovania migrácie ^{137}Cs v hĺbkovom profile vrstvenom na 0 – 5 cm (I. vrstva), 5 – 15 cm (II. vrstva) a 15 – 30 cm (III. vrstva) sa v lokalite Krásna nad Hornádom (Košice), v povodí rieky raz kvartálne odoberali vzorky pôd. Spolu so vzorkami pôd sa v uvedených lokalitách odoberali aj vzorky porastov. Vzorky pôd a porastov sa raz ročne odoberali aj z 2 lokalít, kde sú rozmiestnené

termoluminiscenčné dozimetre a z 3 náhodne vybraných miest okresov Košice – mesto a Košice - okolie.

V roku 2019 bolo odobratých 21 vzoriek pôd a 5 vzoriek porastov. Najvyššia hodnota hmotnostnej aktivity cézia - ^{137}Cs bola stanovená vo vzorke pôdy z I. vrstvy z lokality Jasov (09. 07. 2019) a dosiahla hodnotu $a_{137\text{Cs}} = 6,60 \pm 0,55 \text{ Bq.kg}^{-1}$. Minimálna hodnota hmotnostnej aktivity cézia - ^{137}Cs bola stanovená vo vzorke pôdy z II. vrstvy z lokality Krásna nad Hornádom odobratej 19. 03. 2019 a dosiahla hodnotu $a_{137\text{Cs}} = 0,75 \pm 0,17 \text{ Bq.kg}^{-1}$. Hodnoty hmotnostnej aktivity cézia - ^{137}Cs v porastoch, stanovované gamaspektrometricky, boli pod detekčným limitom.

Kontinuálne, integrálne a jednorazové meranie príkonu dávkového ekvivalentu – PDE

Kontinuálne meranie príkonu dávkového ekvivalentu (PDE)

Meranie príkonu dávkového ekvivalentu sa uskutočňuje sondou EcoGamma-g umiestnenou na streche budovy RÚVZ, Ipeľská č. 1, Košice. Priemerný denný PDE sa stanovuje integráciou PDE z kontinuálneho merania pre interval od 00:00 do 24:00 hod. Priemerný mesačný PDE sa stanovuje z priemerných denných PDE. Zistené hodnoty sa zasielajú na ÚVZ SR v Bratislave.

V roku 2019 bolo vykonaných 345 celodenných meraní, v období od 13. 03. 2019 do 01. 04. 2019 bolo meranie prerušené z dôvodu overovania sondy. Významné zvýšenie hodnôt PDE nad dlhodobý priemer nebolo zaznamenané. Priemerný denný PDE bol $129,60 \pm 7,27 \text{ nSv.h}^{-1}$. Maximálna hodnota PDE – $145,00 \pm 2,15 \text{ nSv.h}^{-1}$ bola nameraná 13. 02. 2019 a minimálna hodnota PDE - $117,00 \pm 1,14 \text{ nSv.h}^{-1}$ bola nameraná 17. 04. 2019. Dlhodobý priemer PDE pre dané odberové miesto je $107,06 \text{ nSv.h}^{-1}$.

Plošné integrálne a jednorazové meranie príkonu dávkového ekvivalentu

Na 4 pevných stanovištiach okresov Košice – mesto a Košice – okolie sú od roku 1989 rozmiestnené termoluminiscenčné dozimetre (TLD), ktorých pravidelná výmena sa uskutočňuje v kvartálnych intervaloch. V roku 2019 sa výmeny TLD uskutočnili v dňoch 15. – 22. januára, druhá výmena v dňoch 2. – 8. apríla, tretia výmena v dňoch 1. júla – 9. júla a štvrtá výmena v dňoch 2. októbra – 7. októbra. Pretože RÚVZ Košice nevlastní prístroj na vyhodnocovanie dozimetrov, pracovníci RÚVZ Košice vykonávali meranie na zariadení v laboratóriu ÚVZ SR v Bratislave. Získané výsledky meraní boli spracované, vyhodnotené a následne zaslané do centra Slovenského ústredia radiačnej monitorovacej siete na ÚVZ SR v Bratislave. V roku 2019 nebolo zaznamenané významné zvýšenie rádioaktivity a hodnoty integrálnych meraní PDE v sledovaných lokalitách sa pohybovali na úrovniach dlhodobých priemerov charakteristických pre danú lokalitu (minimum: $61 \pm 5 \text{ nSv.h}^{-1}$ - Košice, strecha RÚVZ v IV. kvartáli; maximum: $120 \pm 6 \text{ nSv.h}^{-1}$ – Košice, laboratórium RÚVZ v I. kvartáli).

Pri odberoch vzoriek v teréne sa meria aj aktuálny príkon dávkového ekvivalentu v danom odberovom mieste. V roku 2019 bol PDE opakovane meraný v 9 odberových miestach. Hodnoty PDE sa pohybovali na úrovniach charakteristických pre dané lokality v intervale od $93 \pm 5 \text{ nSv.h}^{-1}$ – Milhosť, 15. 01. 2019 do $139 \pm 5 \text{ nSv.h}^{-1}$ – Košické Olšany, 02. 10. 2019.

Rádioaktivita prašného spad

Odberové miesto pre vzorky spad sa nachádza na streche budovy RÚVZ, Ipeľská č. 1, Košice. Gamaspektrometricky bolo vyhodnotených 12 vzoriek. Obsah cézia - ^{137}Cs bol pod detekčným limitom prístroja a najvyššia hodnota berýlia - ^7Be bola nameraná vo vzorke spad odobratého v mesiaci júl – $a_{7\text{Be}} = 130,93 \pm 5,60 \text{ Bq.m}^{-2}$. Celková objemová aktivita alfa

a celková objemová aktivita beta sa z dôvodu vyradenia nefunkčného nízkopozad'ového alfa-beta merača nestanovovala.

Meranie vzoriek potravinového reťazca

Pri monitorovaní článkov potravinového reťazca sa zvýšená pozornosť venuje tým druhom potravín, ktoré predstavujú rozhodujúci zdroj príjmu rádionuklidov obyvateľstvom. Merania sa vykonávali na RÚVZ Košice gamaspektrometrickou analýzou.

V rámci monitorovania rádioaktivity v životnom prostredí boli v sledovanom období odobraté 4 vzorky kravského mlieka. Kravské mlieko sa odoberalo v mesiacoch: január, apríl, júl a október (100 ml/deň) na poľnohospodárskom družstve v Turnianskej Novej Vsi. Maximálna hodnota objemovej aktivity cézia - ^{137}Cs nameraná vo vzorke kravského mlieka odobratého v mesiaci apríl bola $a_{137\text{Cs}} = 0,08 \pm 0,02 \text{ Bq.l}^{-1}$.

V súvislosti s požiadavkou Európskej únie sa od roku 2005 odberajú vzorky celodennej stravy bez diétnych obmedzení na pracovisku Univerzitnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach. Z odobratých vzoriek sa vytvára zmesná vzorka, ktorá sa po spracovaní gamaspektrometricky vyhodnocuje. Maximálna hodnota hmotnostnej aktivity cézia - ^{137}Cs - $a_{137\text{Cs}} = 0,11 \pm 0,01 \text{ Bq.kg}^{-1}$ - bola nameraná vo vzorke odobratej 18. 06. 2019.

Gamaspektrometricky bolo vyhodnotených aj 8 vzoriek bylín. Vo vzorkách boli namerané hodnoty cézia pod detekčným limitom.

Hmotnostná aktivita cézia - ^{137}Cs sa stanovovala aj v 3 vzorkách mäsa z diviaka lesného (Zádiel) a 1 vzorke srnca lesného (Rozhanovce). Najvyššia hodnota $a_{137\text{Cs}} = 1,70 \pm 0,07 \text{ Bq.kg}^{-1}$ bola nameraná vo vzorke svaloviny z diviaka odobratej v decembri 2019 z lokality Zádiel.

V rámci monitorovania rádioaktivity boli sezónne odobraté vzorky článkov potravinového reťazca (5 vzoriek húb, 1 vzorka ovocia, 2 vzorky zeleniny, 4 vzorky obilia a 1 vzorka sóje). Hodnoty hmotnostnej aktivity cézia - ^{137}Cs sa u väčšiny vzoriek pohybovali pod úrovňou detekčného limitu. Najvyššia hodnota hmotnostnej aktivity cézia - ^{137}Cs vo vzorkách potravín bola nameraná vo vzorke húb nazbieraných v lese pri Košiciach - $a_{137\text{Cs}} = 2,08 \pm 0,96 \text{ Bq.kg}^{-1}$.

Zhodnotenie veľkosti ožiarenia a individuálnych dávok obyvateľov Slovenskej republiky z prírodných zdrojov žiarenia.

Namerané hodnoty príkonu dávkového ekvivalentu v roku 2019 v sledovaných lokalitách sa pohybovali na úrovniach dlhodobých priemerov charakteristických pre danú lokalitu.

V stanovovaných vzorkách vôd neboli prekročené medzné hodnoty rádiologických ukazovateľov.

Obsah umelého rádionuklidu - ^{137}Cs vo vzorkách prašného spadú je pod hranicou detegovateľnosti.

Rádiocéziu stanovované v potravinovom reťazci je na hranici detegovateľnosti a jeho príspevok k radiačnej záťaži obyvateľstva v dôsledku ingescie je nevýznamný.

Porovnaním výsledkov monitorovania v odobratých vzorkách vôd, pôdy, prašného spadú a potravín nebol zistený významný rozdiel v nameraných hodnotách oproti predchádzajúcim rokom. Zo stanovených výsledkov monitorovania v roku 2019 vyplýva, že radiačná záťaž obyvateľov okresov Košice – mesto a Košice – okolie je v súlade s platnou legislatívou.

11. Vyhodnotenie programov a projektov verejného zdravotníctva v oblasti radiačnej ochrany

Realizáciu tejto úlohy zabezpečuje skupina pracovníkov zložená zo zástupcov pracovísk radiačnej ochrany na jednotlivých úradoch verejného zdravotníctva. V roku 2019 bola úloha zameraná na stanovenie individuálnych dávok pacientov a kolektívnych dávok pacientov z najfrekvencovanejších vyšetrení pomocou počítačovej tomografie a najfrekvencovanejších vyšetrení v nukleárnej medicíne. V júni 2019 sa uskutočnila pracovná porada členov pracovnej skupiny, ktorá zabezpečuje realizáciu úlohy. Na porade boli schválené metodiky pre hodnotenie dávok pacientov pri predmetných vyšetreniach a schválený bol postup pri zabezpečení zberu a spracovaní údajov, ktoré sú potrebné pre stanovenie dávok pacientov.

Keďže hodnotenie dávok pacientov pri jednotlivých vyšetreniach sa uskutočňuje na všetkých pracoviskách nukleárnej medicíny a všetkých pracoviskách, kde sú vykonávané CT vyšetrenia v rámci Slovenskej republiky, v prvej etape riešenej úlohy bol pripravený prehľad všetkých predmetných pracovísk v SR. V rámci Košického kraja je 12 pracovísk, kde sa vykonávajú CT vyšetrenia a 11 pracovísk v rámci Prešovského kraja. Vyšetrenia metódami nukleárnej medicíny sa vykonávajú v Košiciach a v Michalovciach – Košický kraj a v Prešove a v Poprade – Prešovský kraj.

Na odbore ochrany zdravia pred žiarením na UVZ SR boli vypracované štandardné formuláre pre zber údajov z CT pracovísk a pracovísk nukleárnej medicíny a pokyny pre ich správne vyplňanie. V mesiacoch september a október boli uvedené materiály rozposlané na pracoviská v rámci Košického a Prešovského kraja. Dotknuté pracoviská zabezpečia zber údajov za obdobie 3 mesiacov v roku 2019. V prípade, že na pracovisku je zavedený elektronický systém zaznamenávania údajov doručené budú dáta za celý rok 2019. V rámci CT pracovísk sa sumarizovali údaje o počtoch vyšetrení, o typoch jednotlivých CT vyšetrení a o údajoch, ktoré sú potrebné pre stanovenie veľkosti efektívnych dávok vyšetřovaných pacientov pri počítačovej tomografii. Rovnako bolo potrebné zabezpečiť zber údajov týkajúcich sa vyšetření na pracoviskách nukleárnej medicíny (identifikácia vyšetřovaného pacienta, špecifikácia vykonaného vyšetřenia, údaje o aplikovanom rádiofarmaku a údaje o expozícii pacienta pri vyšetření kombinovanom s CT).

13. Prednášková činnosť, publikačná činnosť, odborná konzultačná a poradenská činnosť, vydávanie odborných stanovísk a vyjadrení a poskytovanie informácií verejnosti

Na seminári pracovníkov rádiochemických laboratórií, ktorý organizoval Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava, bola odprezentovaná prednáška na tému: Stanovenie Rn-222 vo vodách scintilačným detektorom v studňovom usporiadaní podľa ČSN 75 76 24.

15. Účasť na zahraničných pracovných cestách, stáž na zahraničných pracoviskách, účasť na odborných podujatiach a konferenciách v Slovenskej republike a v zahraničí a účasť na odborných vzdelávacích aktivitách (názov akcie a počet zúčastnených pracovníkov, počet účastníkov na stáži v SR a v zahraničí a pod.)

- 05. 03. 2019 - Kurz vzorkovania pitnej vody, Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava, Národné referenčné laboratórium pre oblasť vôd na Slovensku - 3 pracovníci Oddelenia dozimetrie a monitorovania rádioaktivity životného prostredia

- 20. 06. 2019 - Seminár pracovníkov rádiochemických laboratórií, Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava - 3 pracovníci Oddelenia dozimetrie a monitorovania rádioaktivity životného prostredia
- 21. – 24. 10. 2019 - XXVII. Konzultačné dni pracovníkov vodohospodárskych rádiologických laboratórií, Hotel Antoň, Telč, Česká republika - 3 pracovníci Oddelenia dozimetrie a monitorovania rádioaktivity životného prostredia
- 25. – 29. 11. 2019 - Kurz – príprava na výkon práce v zdravotníctve, Lekárska fakulta Slovenskej zdravotníckej univerzity, Bratislava - 1 pracovník Oddelenia dozimetrie a monitorovania rádioaktivity životného prostredia
- 02. 12. – 05. 12. 2019 - Workshop k Bezpečnostnému plánu objektu, Hotel Apollo, Dulovo námestie 1, 821 08 Bratislava - 2 pracovníci Oddelenia röntgenov, otvorených a uzavretých žiaričov.

PRÍLOHY:

Tabuľka č. 1: Prehľad výkonov štátneho dozoru v radiačnej ochrane na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia

PREHLAD VÝKONOV OOZPŽ	Jadrové zariadenia	Zdravotníctvo	Priemysel	Pôdohospodárstvo	Školstvo, veda a výskum	Iné pracoviská	SPOLU
Počet previerok v rámci ŠD v radiačnej ochrane	-	51	6	-		6	63
Počet preverených pracovísk		32	12	2		6	52
Počet záznamov z previerok		77	30	4		18	129
Počet návrhov na správne konanie ¹⁾							
Počet uložených sankcií (pokuty) ²⁾							
Počet meraní röntgenového žiarenia v rámci ŠD		204	21	8		16	249
Počet meraní gama žiarenia v rámci ŠD			11			350	361
Počet meraní povrchovej kontaminácie v rámci ŠD							
Prešetrenie chorôb z povolania							
Prešetrenie nadexpozícií		9					9
Prešetrenie mimoriadnych udalostí, nehôd a havárií						4	4
Záchyt rádioaktívneho materiálu neznámeho pôvodu							
Počet riešených podnetov a sťažností ³⁾							
Počet konzultácií a odborných jednaní		183	29	4	-	43	259
Počet spracovaných odborných vyjadrení a usmernení		5	2		1		8
Počet vypracovaných správ, hlásení a analýz						64	64
Prednášková činnosť (hodín)							
Počet školených pracovníkov							
Počet publikácií							
Skúšky odbornej spôsobilosti							
Spracované podklady pre vydanie rozhodnutí podľa zákona č. 87/2018 Z.z. ⁴⁾		46	15	2		6	69

- Počet vydaných rozhodnutí o registrácii podľa § 25 ⁵⁾		19	3	2			24
- Počet vydaných rozhodnutí na vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu podľa § 28 ⁶⁾		26	11				37
- Počet vydaných rozhodnutí na poskytovanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany podľa § 29 ⁷⁾							
- Počet rozhodnutí podľa § 33							
- Počet rozhodnutí o zastavení alebo prerušení konania ⁸⁾		1	1				2
Počet vydaných potvrdení o zaevidovaní oznamovanej činnosti podľa § 23 ⁹⁾						6	6
Počet vydaných záväzných stanovísk podľa § 32 ¹⁰⁾							
Počet uložených pokynov na odstránenie zistených nedostatkov a nariadených opatrení na zabezpečenie radiačnej ochrany podľa § 6 a § 7 ¹¹⁾							

Poznámky:

- 1) Začaté správne konania na uloženie pokuty podľa § 159 a § 160 zákona č. 87/2018 Z. z.
- 2) Počet uložených pokút podľa § 159 a § 160 zákona č. 87/2018 Z. z.
- 3) Celkový počet riešených podnetov od obyvateľov a z pracovísk so zdrojmi žiarenia a sťažností
- 4) Celkový počet spracovaných podkladov pre vydanie rozhodnutí orgánom radiačnej ochrany podľa zákona č. 87/2018 Z. z.
- 5) Celkový počet vydaných rozhodnutí o registrácii činností vedúcich k ožiareniu a poskytovania služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany podľa § 25 zákona č. 87/2018 Z. z. a celkový počet rozhodnutí o zmene v registrácii vydaných podľa § 27 zákona č. 87/2018 Z. z.
- 6) Celkový počet vydaných povolení (rozhodnutí) podľa § 28 zákona č. 87/2018 Z. z. a celkový počet rozhodnutí o zmene povolení vydaných podľa § 31 zákona č. 87/2018 Z. z.
- 7) Celkový počet vydaných povolení (rozhodnutí) na poskytovanie služieb podľa § 29 zákona č. 87/2018 Z. z. a celkový počet rozhodnutí o zmene povolení vydaných podľa § 31 zákona č. 87/2018 Z. z.
- 8) Celkový počet rozhodnutí o prerušení konania alebo zastavení konania podľa § 29 alebo § 30 zákona o správnom konaní
- 9) Celkový počet vydaných potvrdení o zaevidovaní oznamovanej činnosti podľa § 23 zákona č. 87/2018 Z. z.
- 10) Celkový počet vydaných záväzných stanovísk podľa § 32 zákona č. 87/2018 Z. z.
- 11) Celkový počet uložených pokynov na odstránenie zistených nedostatkov a nariadených opatrení na zabezpečenie radiačnej ochrany podľa § 6 a § 7 zákona č. 87/2018 Z. z.

Prehľad o počte používaných zdrojov žiarenia

Tabuľka č. 2: Prehľad počtu röntgenových prístrojov

OKRES	Zdravotnícke RTG prístroje												Technické RTG prístroje							SPOLU
	Zubné RTG prístroje			Skiagrafia	Skiaskopia	Mamografia	Pojazdné RTG	CT *	Angiografia, DSA a intervenčné výkony	Röntgenové kostné denzitometre	Terapeutické RTG	Iný nešpecifikovaný RTG prístroj	Veterinárne RTG	Technický RTG prístroj stacionárny **	Technický RTG prístroj prenosný **	Mikroštruktúrálne RTG prístroje	RTG prístroj pre kontrolu batožín	Röntgenfluorescenčný analyzátor	Iný nešpecifikovaný RTG prístroj	
	Intraorálne	Panoramatické	CB CT																	
Košice – mesto	129	35	2	30	14	8	28	8	8	4	1	10	13	8	2	2	4	20	5	331
Košice – okolie	15	2	-	1	1	1	-	-	-	-	-	1	2	-	-	3	-	6	-	32
SPOLU	144	37	2	31	15	9	28	8	8	4	1	11	15	8	2	5	4	26	5	363

Poznámky:

*) CT prístroje používané v diagnostike na plánovanie v radiačnej onkológii (neuvádzať CT, ktoré sú súčasťou SPCT/CT alebo PET/CT v nukleárnej medicíne),

**) RTG prístroje pre defektoskopiu

Tabuľka č. 3: Prehľad počtu rádiologických zariadení používaných v radiačnej onkológii a nukleárnej medicíne

OKRES	Radičná onkológia						Nukleárna medicína					SPOLU
	Terapeutické urýchľovače	Kobaltové ožarovače	Césiové ožarovače	Zariadenia pre brachyterapiu afterloading	CT simulátory pre plánovanie terapie	Röntgenové simulátory pre plánovanie terapie	Planárne gama kamery	SPECT zariadenia	PET zariadenie	SPECT/CT zariadenia	PET/CT zariadenia	
Košice – mesto	3	-	-	1	-	2	-	-	-	2	1	9
Košice – okolie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SPOLU	3	-	-	1	-	2	-	-	-	2	1	9

Tabuľka č. 4: Prehľad počtu uzavretých rádioaktívnych žiaričov a zariadení, ktoré obsahujú uzavreté rádioaktívne žiariče, podľa účelu používania

OKRES	Zdravotníctvo			Priemysel, školstvo, veda, výskum, veteriná a iné							SPOLU
	Externá gama terapia	Brachyterapia	Iné používanie *	Defektoskopia	Priemyselné a technické ožarovacie zariadenia	Priemyselné indikačné zariadenia **	Meradlá vlhkosti a hustoty ***	Karotážne práce ****	Kalibračné žiariče, etalóny a pod.	Iné zariadenia	
Košice – mesto	-	1	-	4	58	33	8	1	-	2	107
Košice – okolie	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2
SPOLU	-	1	-	4	58	33	10	1	-	2	109

Poznámky:

- * Napr. kalibračné žiariče, kontrolné žiariče a pod.
- ** Počet uzavretých rádioaktívnych žiaričov používaných ako súčasť priemyselných indikačných zariadení – hladinomery, hustomery, hrúbkomery
- * ** Počet uzavretých rádioaktívnych žiaričov používaných ako súčasť zariadení na meranie hustoty a vlhkosti (napr. betónových zmien, zeminy a pod.) – radiačné hutnomery (napr. typu TROXLER a pod.)
- **** Počet uzavretých rádioaktívnych žiaričov používaných ako súčasť zariadení a súprav pri karotážnych prácach vo vrtoch

Tabuľka č. 5: Prehľad aktivity otvorených rádioaktívnych žiaričov odobratých a spracovaných u jednotlivých prevádzkovateľov v roku 2019

Názov prevádzkovateľa	Celkové množstvo aktivity odobraté a spracované za kalendárny rok (MBq)														
	Rádionuklid *														
	¹⁸ F	⁶⁸ Ga	^{81m} Kr	⁸⁹ Sr	⁹⁰ Y	^{99m} Tc	¹¹¹ In	¹²³ I	¹²⁵ I	¹³¹ I	²⁰¹ Tl	²²³ Ra	¹⁸⁶ Re	...	...
INaMM Košice	1 085 000	1 850 000	5 439	-	-	450 650	-	27 269	222	546 130	-	271	-		
RIA laboratórium Košice	-	-	-	-	-	-	-	-	1 488,59	-	-	-	-		
SPOLU	1 085 000	1 850 000	5 439	-	-	450 650	-	27 269	1 710,59	546 130	-	271	-		

Poznámka:

* V prípade potreby doplňte tabuľku o ďalšie odoberané a spracovávané rádionuklidy

Prehľad o počte prevádzkovateľov zdrojov žiarenia

Tabuľka č. 6: Prehľad počtu fyzických a právnických osôb, ktoré používajú röntgenové prístroje

OKRES	Zdravotníctvo	Priemysel	Pôdohospodárstvo a veterinárna	Školstvo, veda a výskum	Finančné riaditeľstvo	Iné	SPOLU
Košice-mesto	119	4	5	1	1	-	101
Košice-okolie	13	1	2	-	-	-	16
SPOLU	132	5	7	1	1	-	146

Tabuľka č. 7: Prehľad počtu fyzických a právnických osôb, ktoré používajú uzavreté rádioaktívne žiariče, alebo zariadenia s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi

OKRES	Zdravotníctvo	Priemysel	Pôdohospodárstvo a veterinárna	Školstvo, veda a výskum	Finančné riaditeľstvo	Iné	SPOLU
Košice-mesto	-	5	-	1	-	1	7
Košice-okolie	-	2	-	-	-	-	2
SPOLU	-	7	-	1	-	1	9

Tabuľka č. 8: Prehľad počtu fyzických a právnických osôb, ktoré používajú otvorené rádioaktívne žiariče

OKRES	Zdravotníctvo	Priemysel	Pôdohospodárstvo a veterinárna	Školstvo, veda a výskum	Finančné riaditeľstvo	Iné	SPOLU
Košice-mesto	2	-	-	2	-	-	4
Košice-okolie	-	-	-	-	-	-	-
SPOLU	2	-	-	2	-	-	4

Tabuľka č. 9: Prehľad počtu fyzických a právnických osôb, ktoré používajú urýchľovače častíc a iné generátory ionizujúceho žiarenia (okrem RTG zariadení)

OKRES	Zdravotníctvo	Priemysel	Pôdohospodárstvo a veterinárna	Školstvo, veda a výskum	Finančné riaditeľstvo	Iné	SPOLU
Košice-mesto	1	-	-	-	1	-	2
Košice-okolie	-	-	-	-	-	-	-
SPOLU	1	-	-	-	1	-	2

POZNÁMKA:

Ak napr. jeden prevádzkovateľ používa urýchľovače častíc, röntgenové prístroje aj uzavreté rádioaktívne žiariče, je potrebné ho uviesť vo všetkých troch príslušných tabuľkách.

Prehľad o celkovom počte prevádzkovateľov zdrojov žiarenia

Tabuľka č. 10: Celkový počet fyzických a právnických osôb, ktoré používajú zdroje ionizujúceho žiarenia

OKRES	Zdravotníctvo	Priemysel	Pôdohospodárstvo a veterinárna	Školstvo, veda a výskum	Finančné riaditeľstvo	Iné	SPOLU
Košice-mesto	121	5	5	3	1	1	136
Košice-okolie	13	3	2	-	-	-	18
SPOLU	134	8	7	3	1	1	154

POZNÁMKA:

Ak jedna firma má viacero prevádzok v rôznych okresoch, je potrebné ju započítať do počtu pracovísk do každého okresu (napr. jeden prevádzkovateľ prevádzkuje 4 nemocnice a 5 polikliník celkovo v 6 okresoch, je potrebné započítať ho do každého okresu)

Prehľad o celkovom počte používaných zdrojov žiarenia

Tabuľka č. 11: Celkový počet používaných zdrojov ionizujúceho žiarenia

OKRES	Zdravotníctvo				Priemysel				Pôdohospodárstvo a veterinárna medicína				Školstvo, veda a výskum				Finančné riaditeľstvo a Colná správa				Iné				SPOLU			
	RTG *	URŽ **	ORŽ ***	GEN ****	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN	RTG	URŽ	ORŽ	GEN
Košice-mesto	277	1	2	3	41	104	-	-	5				8	1	2		3			1								
Košice-okolie	21	-	-	-	9				2																			
SPOLU																												

POZNÁMKA:

- * Röntgenové prístroje
- ** Uzavreté žiariče
- *** Počet pracovísk, ktoré používajú otvorené žiariče
- **** Urýchľovače a generátory ionizujúceho žiarenia (okrem RTG prístrojov)

Prehľad o gamaspektrometrických, rádiometrických a rádiochemických laboratórnych analýzach

Tabuľka č. 12: Súhrnný prehľad o odobratých vzorkách ŽP a vykonaných stanoveniach

Typ vzorky	Počet odobratých vzoriek	Počet chemických a rádiochemických stanovení										Spolu stanovení
		Celková objemová aktivita alfa	Celková objemová aktivita beta	zvýšková beta aktivita	⁹⁰ Sr	¹³⁷ Cs	¹³¹ I	²²² Rn	^{234,238} U	²²⁶ Ra	³ H	
Atmosférický spad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Atmosférické zrážky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aerosóly v ŽP (filtre)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vody - pitné, povrchové a odpadové	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Vodné rastliny a vodné sedimenty	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mlieko a mliečne výrobky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krmoviny (lucerna, kukuričné listy, repné listy) a trávy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Obilie (jačmeň, pšenica)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zelenina a ovocie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Celodenná strava - mix	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mäso	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Huby	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lesné plody	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mach	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iné potraviny	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pôdy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stavebný materiál	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Medzilaboratórne porovnávacie skúšky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Spolu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabuľka č. 13: Prehľad meraní vo vzorkách odobratých v roku 2019

Typ vzorky	Počet odobratých vzoriek	Počet meraní										Spolu meraní	
		celková objemová aktivita alfa	celková objemová aktivita beta	⁹⁰ Sr	¹³⁷ Cs	¹³¹ I	²²⁶ Ra	²²² Rn	^{234,238} U	³ H	gamaspektrometrická analýza		
Atmosférický spad	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	12
Atmosférické zrážky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vody - pitné, povrchové, odpadové	18	17	17	-	-	-	-	5	-	-	-	4	43
Vodné rastliny a sedimenty	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Mlieko a mliečne výrobky	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
Krmoviny (lucerna, kukuričné listy, repné listy) a trávy	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5
Obilie (jačmeň, pšenica)	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
Zelenina a ovocie	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
Celodenná strava - mix	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
Mäso	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
Huby	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6
Lesné plody	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mach	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Iné potraviny	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	8
Pôdy	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	21
Ovzdušie na pracovisku	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stavebný materiál	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Aerosóly v ŽP (filtre)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalibrácie (pozadie, etalóny)	44	3	5	-	-	-	2	32	-	-	-	13	55
Gamaspektrometria. in situ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Medzilaboratórne porovnávacie skúšky	8	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	3	8
Spolu	144	20	22	-	-	-	2	42	-	-	-	94	180

Tabuľka č. 14: Prehľad meraní externého fotónového žiarenia v životnom prostredí

Druh merania	Počet meracích bodov *)	Počet meraní **)
Dlhodobé meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia pomocou termoluminiscenčných dozimetrov (TLD)	4	16
Kontinuálne meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia ***)	1	--- ***)
Meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia prenosným dozimetrickým prístrojov *****)	9	30

Poznámky:

- *) Počet meracích bodov, v ktorých sa vykonáva opakované alebo kontinuálne meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu alebo ekvivalentnej dávky fotónového žiarenia v životnom prostredí
- **) Celkový počet vykonaných meraní v kalendárnom roku (napr. 20 meracích bodov TLD, vyhodnotenie 4x ročne, celkový počet meraní 80)
- ***) Kontinuálne meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia uskutočňované meracím zariadením s nepretržitou prevádzkou 24 hodín 365 dní v roku s automatickým zaznamenávaním nameraných údajov
- *****) Vzhľadom na nepretržité, kontinuálne meranie sa počet meraní neuvádza
- *****) Meranie príkonu smerového dávkového ekvivalentu fotónového žiarenia prenosným dozimetrickým prístrojov vykonávané pravidelne na vopred definovaných meracích bodoch

Tabuľka č. 15: Účasť v medzilaboratórnych porovnávacích meraniach na zabezpečenie kvality v laboratóriách

Organizátor medzilaboratórnych porovnávacích meraní	Počet porovnávaných ukazovateľov spolu	Úspešnosť v medzilaboratórnych porovnávacích meraniach	
		Vyhovel	Nevyhovel
ASLAB Středisko pro posuzování způsobilosti laboratoří VÚV T.G.M., v.v.i., Podbabská 2582/30 160 00 Praha 6	15	13	2
VÚVH, Nábr. Arm. gen. L. Svobodu 5, 812 49 Bratislava	1 (nie je ešte výsledok)	---	---
Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Albertov 6, 128 43 Praha 2	1	---	1
European Commission, JRC, Retieseweg 111, 2440 Geel, Belgium	1	---	1

KONTROLA, DOZOR A SŽAŽNOSTI

1. Prehľad

Petície

V roku 2019 na Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach nebola podaná žiadna petícia.

Sťažnosti

Na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach bola v roku 2019 zaevídovaná 1 sťažnosť, v ktorej pisateľ namieta voči postupu zamestnancov RÚVZ Košice pri preverovaní spoločnosti GRANGE COMPANY, s.r.o., Myslavská 18, Košice – Myslava, ktorá bola riadne prešetrená a uzatvorená v zmysle zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov ako neopodstatnená.

2. Zamerania opodstatnených sťažností: žiadne

3. Prijaté opatrenia:

Pri prešetrovaní sťažnosti neboli zistené nedostatky, opatrenia neboli prijaté.

4. Podania

V roku 2019 Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach eviduje 240 podnetov poukazujúce na porušovanie povinnosti prevádzkovateľov zariadení spoločného stravovania, v stánku s rýchlym občerstvením a iných zariadeniach s ambulatným predajom pokrmov a nápojov na hromadných podujatiach, porušovanie ohlasovacej povinnosti prevádzkovateľov, predaj kozmetických výrobkov po dátume spotreby, internetový predaj výživových doplnkov, porušovanie hygienických predpisov v školských zariadeniach, prekročenie prípustnej hladiny hluku činnosťou výrobných prevádzok, otrasy a hluk z verejnej komunikácie, neodborné zaobchádzanie pri demontáži a likvidácii starej strešnej krytiny eternitu z rodinného domu, porušovanie hygienických predpisov v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo, rušenie pohody bývania neprispôsobivým susedom, nevyhovujúce hygienické podmienky v zariadeniach sociálnych služieb, rušenie nočného klúdu reprodukovanou hudbou, vypúšťanie septiku v blízkosti zdroja pitnej vody, zápach z kanalizácie v bytovom dome.

V prípade opodstatnených podnetov Regionálny úrad verejného zdravotníctva riešil v rámci správneho konania ukladaním sankcií a pokynov na odstránenie zistených nedostatkov, náhradou nákladov spojených s výkonom štátneho zdravotného dozoru, alebo úradnej kontroly potravín, opatreniami na odstránenie zistených nedostatkov podľa § 55 ods. 1) zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

5. Protispoločenská činnosť

Vnútorňý systém vybavovania podnetov súvisiacich s oznamovaním kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti v zmysle zákona č. 307/2014 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti, ktorý upravuje podmienky poskytovania ochrany osobám pred neoprávneným postihom v pracovnoprávnom vzťahu v súvislosti s oznamovaním kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti má úrad sprístupnený na svojom webovom sídle v doméne

„pod kľúčikom“. Zodpovednou osobou za prijímanie, preverovanie a vybavovanie podnetov na úrade je kontrolór úradu, na ktorého je možné sa obrátiť s podnetmi osobne, písomne, faxom, e-mailom i prostredníctvom formulára podnetu, ktorý je súčasťou zverejnenej informácie. Podanie po vyplnení formulára bude priamo zaslané kontrolórovi úradu. Podávanie podnetov je možné nepretržite 24 hodín denne.

V roku 2019 neevidoval úrad v súvislosti s oznámením protispoločenskej činnosti podanie podnetu.

6. Oznámenia z podozrenia zo spáchania trestného činu prijímania úplatku, podplácania, nepriamej korupcie

V roku 2019 neboli v súvislosti s možným korupčným konaním zamestnancov úradu prijaté oznámenia na podozrenie zo spáchania trestného činu prijímania úplatku, podplácania, príp. nepriamej korupcie.

7. Prehľad riešených podaní (petície, sťažnosti, podnety, protispoločenská činnosť) v tabuľke

Počet petícií	Počet sťažností	Počet podnetov v za rok 2019 celkom	Z toho z roku 2018	Počet vybavených podnetov za rok 2019	Počet nevybavených podnetov k 31. 12. 2019	Protispoločenská činnosť
0	1	240	20	232	28	0

8. Kontrolná činnosť

V súlade s prijatým plánom úloh vnútornej kontrolnej činnosti úradu na rok 2019 bolo vykonaných spolu 9 vnútorných kontrol. Mimoriadna kontrola v hodnotenom období nebola vykonaná.

Kontrolné aktivity uskutočňované v priebehu roka 2019 boli zamerané hlavne na dodržiavanie ustanovení zákonov - č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov, č. 152/1994 Z. z. o sociálnom fonde, č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a č. 9/2000 Z. z. o sťažnostiach.

Kontrolná činnosť v rámci plánovaných kontrol bola zameraná na kontrolu:

- plnenia príjmov a čerpania výdavkov rozpočtu úradu
- spracúvania osobných údajov s dôrazom na uplatňovanie GDPR v podmienkach úradu
- tvorby a čerpania finančných prostriedkov zo sociálneho fondu
- podaných žiadostí na RÚVZ so sídlom v Košiciach voči spotrebe E-kolkov
- dodržiavania lehôt pri vydávaní správnych aktov orgánu verejného zdravotníctva
- dodržiavania lehôt a postupov pri vybavovaní sťažností a podnetov
- dodržiavanie ustanovení zákona o slobodnom prístupe k informáciám
- plnenia plánov vnútornej kontrolnej činnosti na jednotlivých odborných útvaroch prijatých na rok 2019

Z predmetných kontrolných aktivít boli vypracované záznamy z kontrol, nakoľko pri výkone vnútorných kontrolných aktivít neboli zistené závažné porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov a ani interných predpisov prijatých na ich aplikáciu, ktoré by odôvodňovali

vypracovanie protokolu z kontroly. Ojedinele zistené formálne nedostatky boli v priebehu kontroly operatívne odstránené.

9. Auditorská činnosť

Na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach, na odbore chemických analýz bolo podľa plánu vykonaných 12 interných auditov, ktoré vykonali poverení interní auditori. Audity boli vykonané v zmysle STN EN ISO/IEC 17025:2018 „Všeobecné požiadavky na kompetentnosť skúšobných a kalibračných laboratórií“, za účelom zabezpečenia požiadaviek na systém manažerstva laboratória, kompetentnosť laboratória a kvality laboratórnych skúšok a meraní.

Na odbore mikrobiológie životného prostredia tunajšieho úradu plánovaný externý audit na rok 2019 nebol. Na odbore sa vykonávajú pravidelne v súlade s vopred stanoveným plánom interné audity svojich činností. Audity vykonáva vyškolená interná auditorka MVDr. Emília Smejkalová a sú zamerané na overenie svojich činností a súladu týchto činností s požiadavkami systému manažerstva, uvedenými v Príručke kvality skúšobného laboratória a normou STN EN ISO/IEC 17025:2018. V roku 2019 bolo vykonaných 8 interných auditov, ktoré preverili všetky prvky systému manažerstva. Z auditov vyplynulo 77 zhodných zistení a 1 formálny nedostatok, ktorý bol odstránený ešte počas trvania auditu. Za plánovanie a organizovanie interných auditov je zodpovedný manažér kvality skúšobného laboratória.

Na odbore lekárskej mikrobiológie v dňoch 01. 10. 2019 – 02. 10. 2019 sa uskutočnil externý audit vykonaný Slovenskou národnou akreditačnou službou, Karloveská 63, Bratislava, za účelom udelenia akreditácie podľa normy ISO 15189:2012. Akreditácia bola udelená 11. 11. 2019 s platnosťou do 11. 11. 2024. Na odbore lekárskej mikrobiológie sa na overenie činností s požiadavkami normy vykonávajú pravidelne interné audity v súlade s vopred stanoveným plánom. Za plánovanie a organizovanie auditov zodpovedá manažér kvality. Plán interných auditov vypracováva na jeden kalendárny rok. Audit vykonáva vyškolený a kvalifikovaný auditor. V roku 2019 bolo vykonaných 8 interných auditov.

**FYZIKÁLNE FAKTORY V ŽIVOTNOM
A PRACOVNOM PROSTREDÍ**

1. Personálne obsadenie pracovísk FF v SR a stav akreditácie v roku 2019

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci					Akreditácia				
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok / počet ukazovateľov		počet odberov / počet ukazovateľov		platnosť do
						A	N	A	N	
RÚVZ Košice	3	0	0	3	S	2	11			20.08.2023
	+ 1 MD			+ 1 MD	U	8	60			

vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ)
strední zdravotnícki pracovníci (SZP)
pomocný personál (NZP)
MD – materská dovolenka

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
N - neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

Prehľad meraní veličín fyzikálnych faktorov v životnom a pracovnom prostredí v SR v roku 2019

Názov úradu	HLUK			VIBRÁCIE			OPTICKÉ ŽIARENIE (osvetlenie, lasery, UV, IR)			TEPELNO-VLHKOSTNÁ MIKROKLÍMA			ELEKTROMAGN. POLE		
	POČET			POČET			POČET			POČET			POČET		
	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz
RÚVZ Košice	60	139	3332	4	8	28	192 ¹⁾	192 ¹⁾	384 ¹⁾	255	855	1719	517	8272	11891

Poznámky k tabuľke:

počet vzoriek = počet meraných miest, napr. vysielateľ, miestnosť, pracovné miesto, stroj, stanovište apod. (označených kódovým číslom centrálného príjmu)

počet ukazovateľov = počet fyz. veličín (faktorov) zmeraných na meraných miestach

počet analýz = počet meraní

¹⁾ z toho (vzorky/ukazovatele/analýzy) osvetlenie 0/0/0, UV 192/192/384

2. Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaníach pracovísk (FF) v SR v roku 2019

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					Spolu
			Hluk	Vibrácie	Umelé osvetlenie	Elektromagn etické pole	TVM	
RÚVZ Košice	testov	prihlásené	1					
		ukončené	1					
	ukazovateľov	prihlásené	2					
		ukončené	2					

3. Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov pracoviskami (FF) v SR v roku 2019

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
RÚVZ Košice	-	-	-	-

Typ testu:

PT – skúška spôsobilosti, porovnávacie meranie

BP – bilaterálne porovnanie

EP – experimenty presnosti, validácia metód

4. Nové analytické metódy a postupy meraní (a odberov) zavedené v pracoviskách (FF) v SR v roku 2019

Názov úradu	Typ vzorky (komodita)	Ukazovateľ	Druh metódy	Pôvod metódy (STN, ISO, EN, vlastná metóda)
RÚVZ Košice	-	-	-	-

5. Odborná činnosť pracovísk (FF) v SR v roku 2019

a) programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 1.7	NÁZOV ÚLOHY: Zhodnotenie dodržiavania hygienických požiadaviek v prevádzkach solárií	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	64	64

b) Plnenie ďalších úloh a projektov v rámci SR

Názov úradu	Organizátor úlohy, projektu	Názov úlohy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
RÚVZ Košice	-	-	-	-	-

c) Iná odborná činnosť

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
RÚVZ Košice	Oddelenie fyzikálnych analýz	<ul style="list-style-type: none"> - odborné stanoviská, konzultácie a poradenstvo v oblasti fyzikálnych faktorov pre iné oddelenia RÚVZ Košice, RÚVZ Košického kraja ako aj iné právnické a fyzické osoby - odborný výklad o činnosti oddelenia v rámci objektivizácie fyzikálnych faktorov v pracovnom a životnom prostredí študentom Strednej odbornej školy DSA Trebišov počas ich odbornej praxe a lekárom v rámci špecializačného štúdia

6. Medzinárodná činnosť pracovísk (FF) v SR v roku 2019

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
RÚVZ Košice	Oddelenie fyzikálnych analýz	-

ODDELENIE GENETICKEJ TOXIKOLÓGIE

1. Personálne obsadenie pracovísk BŽP v SR a stav akreditácie v roku 2019

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci					Akreditácia				platnosť do	
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok/počet ukazovateľov		počet odberov/počet ukazovateľov			
						A	N	A	N		
ÚVZ SR NRC pre hydrobiológiu					S						
					U						
	NRC pre ekotoxikológiu					S					
						U					
	NRC pre genetickú toxikológiu					S					
						U					
RÚVZ Banská Bystrica					S						
					U						
RÚVZ hl. mesto SR Bratislava					S						
					U						
RÚVZ Košice	2	2	-	4	S	1	6	0	0	20.08.2023	
					U	1	6	0	0		
RÚVZ Nitra					S						
					U						
RÚVZ Poprad					S						
					U						
RÚVZ Prešov					S						
					U						
RÚVZ Prievidza NRC pre termotolerantné améby					S						
					U						
RÚVZ Trenčín					S						
					U						
RÚVZ Trnava					S						
					U						
RÚVZ Žilina					S						
					U						
SPOLU					S						
					U						

VŠ – vysokoškolsky vzdelaní pracovníci
 SZP – strední zdravotnícki pracovníci
 NZP – pomocný personál
 MD – materská dovolenka

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
 N - neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
 S – skúšky
 U – ukazovatele

2. Analytická činnosť pracovísk BŽP v roku 2019

a) podľa typu komodít

Názov úradu		Vody pitné a úžitkové	Vody minerálne, pramenité, bal. pitné	Vody bazénové	Vody z prírodných kúpalísk	Vodné kvety	Makrofyty	Stery	Piesok	Ovzdušie a bytový prach	Pele	Biol. materiál	Zabezpečenie kvality	Iné	SPOLU
ÚVZ SR Bratislava	vzorky														
	ukazovatele														
	analýzy														
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky														
	ukazovatele														
	analýzy														
RÚVZ hl. m. SR Bratislava	vzorky														
	ukazovatele														
	analýzy														
RÚVZ Košice	vzorky											122	6		128
	ukazovatele											122	6		128
	analýzy											15500	1200		16700
RÚVZ Nitra	vzorky														
	ukazovatele														
	analýzy														
RÚVZ Poprad	vzorky														
	ukazovatele														
	analýzy														
RÚVZ Prešov	vzorky														
	ukazovatele														
	analýzy														
RÚVZ Prievidza	vzorky														
	ukazovatele														
	analýzy														
RÚVZ Trenčín	vzorky														
	ukazovatele														
	analýzy														
RÚVZ Trnava	vzorky														
	ukazovatele														
	analýzy														
RÚVZ Žilina	vzorky														
	ukazovatele														
	analýzy														

b) prehľad výkonov analytických skúšok BŽP

Názov úradu		Abiosesón a biosesón pitných vôd	Biosesón prírodných kúpalísk	Vodné kvety - kvalita kvantita	Biosesón umelých kúpalísk	Améby	Chlorofyl a	Makrofyty	Testy ekotoxicity	Vajíčka helmintov	Cytogenetika	Pele	Biologický materiál	Roztoče	Iné
ÚVZ SR Bratislava	vzorky														
	ukazovatele														
	analýzy														
RÚVZ Banská Bystrica	vzorky														
	ukazovatele														
	analýzy														
RÚVZ hl. m. SR Bratislava	vzorky														
	ukazovatele														
	analýzy														
RÚVZ Košice	vzorky										128				
	ukazovatele										128				
	analýzy										16700				
RÚVZ Nitra	vzorky														
	ukazovatele														
	analýzy														
RÚVZ Poprad	vzorky														
	ukazovatele														
	analýzy														
RÚVZ Prešov	vzorky														
	ukazovatele														
	analýzy														
RÚVZ Prievidza	vzorky														
	ukazovatele														
	analýzy														
RÚVZ Trenčín	vzorky														
	ukazovatele														
	analýzy														
RÚVZ Trnava	vzorky														
	ukazovatele														
	analýzy														
RÚVZ Žilina	vzorky														
	ukazovatele														
	analýzy														

3. Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaníach pracovísk BŽP v SR v roku 2019

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					Spolu
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
ÚVZ SR	testov	prihlásené						
		ukončené						
	ukazovateľov	prihlásené						
		ukončené						
RÚVZ Bratislava hl.m. SR	testov	prihlásené						
		ukončené						
	ukazovateľov	prihlásené						
		ukončené						
RÚVZ Banská Bystrica	testov	prihlásené						
		ukončené						
	ukazovateľov	prihlásené						
		ukončené						
RÚVZ Košice	testov	prihlásené				0		
		ukončené				0		
	ukazovateľov	prihlásené				0		
		ukončené				0		
RÚVZ Nitra	testov	prihlásené						
		ukončené						
	ukazovateľov	prihlásené						
		ukončené						
RÚVZ Poprad	testov	prihlásené						
		ukončené						
	ukazovateľov	prihlásené						
		ukončené						
RÚVZ Prešov	testov	prihlásené						
		ukončené						
	ukazovateľov	prihlásené						
		ukončené						
RÚVZ Prievidza	počet testov	prihlásené						
		ukončené						
	ukazovateľov	prihlásené						
		ukončené						
RÚVZ Trenčín	testov	prihlásené						
		ukončené						
	ukazovateľov	prihlásené						
		ukončené						
RÚVZ Trnava	testov	prihlásené						
		ukončené						
	ukazovateľov	prihlásené						
		ukončené						
RÚVZ Žilina	testov	prihlásené						
		ukončené						
	ukazovateľov	prihlásené						
		ukončené						

Číslo úlohy: 7.2	NÁZOV ÚLOHY: Kvalita vody a prostredia umelých kúpalísk a zdravotníckych zariadení	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov

Číslo úlohy: 7.8	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring výskytu enterovírusov vo vodách určených na kúpanie	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov

Číslo úlohy: 7.9	NÁZOV ÚLOHY: Vedľajšie produkty dezinfekcie a kvalita pitnej vody	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov

Číslo úlohy: 7.10	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring biologických alergénov v ovzduší (peľová informačná služba – PIS) a alergénov roztočov vo vnútornom prostredí	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov

Číslo úlohy: 7.14	NÁZOV ÚLOHY: Epidemiologická prevencia rizika karcinogenity v populácií	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ so sídlom v Košiciach	58	58

b) Plnenie ďalších úloh a projektov v rámci SR

Názov úradu	Organizátor úlohy, projektu	Názov úlohy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
RÚVZ so sídlom v Košiciach					

c) **Iná odborná činnosť**

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
		<ul style="list-style-type: none"> - technické komisie - redaktorské rady - výbory odborných organizácií - skúšobné komisie - členstvo v odborných a expertných skupinách - výuka - iné
RÚVZ so sídlom v Košiciach	Oddelenie genetickej toxikológie	odborný výklad o činnosti oddelenia študentom Strednej odbornej školy DSA Trebišov počas ich odbornej praxe a lekárom v rámci špecializačného štúdia
RÚVZ so sídlom v Košiciach	Poradňa genetickej toxikológie pre prevenciu rakoviny	186 klientov – poradenská činnosť

7. Medzinárodná činnosť pracovísk BŽP v SR v roku 2019

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
		<ul style="list-style-type: none"> - medzinárodné siete NRL - kontaktný bod ECDC,EFSA - pracovné skupiny EK - medzinárodný monitoring - účasť v medzinárodných projektoch - medzinárodná spolupráca s odbornými pracoviskami - iné

MIKROBIOLÓGIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1. Personálne obsadenie odboru MŽP a stav akreditácie v roku 2019 – RÚVZ Košice

Odbor/NRC	Pracovníci			Spolu	Akreditácia		
	VŠ	SZP	NZP		počet		platnosť
					skúšok/ukazovateľov		
				A	N	do	
MŽP	2,5	10,5	2	15	16/18	32/37	20.08.2023
NRC pre koagulázopozitívne stafylokoky a ich toxíny	0,25	0,25	0	0,5	2/2	0/0	20.08.2023
NRC pre listeriózu	0,25	0,25	0	0,5	1/1	1/1	20.08.2023
SPOLU	3	11	2	16	19/21	33/38	

VŠ – vysokoškolsky vzdelaní pracovníci
 SZP – strední zdravotnícki pracovníci
 NZP – pomocný personál
 NRC – národné referenčné centrum

A - akreditované skúšky
 N - neakreditované skúšky

2. Analytická činnosť odboru MŽP v roku 2019 RÚVZ Košice
a) podľa typu komodít

Počet	Druh analyzovaného materiálu									
	voda	ovzdušie	potraviny	PBP/ kozmetika	piesky	Skúšky sterility/ sterilizačných procesov	dekontaminácia prostredia, skúšky sterility	vzorky zabezpečenia kvality meraní	iné	spolu
vzoriek	1997	12	1428	0/0	131	278/398	3470	5676	460	13850
ukazovateľov	10242	24	7221	0/0	393	675/398	3470	5676	716	28815
analýz	15484	36	26341	0/0	1703	1390/1670	19305	18796	2300	87025

b) prehľad o počte a druhu vzoriek vyšetrených na odbore MŽP v roku 2019 RÚVZ Košice

Komodita	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
voda	1997	10242	15484
ovzdušie	12	24	36
potraviny	1428	7221	26341
kozmetika a predmety bežného používania	0	0	0
piesky	131	393	1703
dekontaminácia prostredia (stery z prostredia)	3470	3470	19305
skúšky sterility	278	675	1390
skúšky sterilizačných procesov	398	398	1670
vzorky zabezpečenia kvality meraní	5676	5676	18796
iné	460	716	2300
SPOLU	13850	28815	87025

Prehľad o druhoch a počte vyšetrených vôd na odbore MŽP v roku 2019 – RÚVZ Košice

Počet	Druh analyzovaného materiálu										
	vodo- vody	studne	pra- mene	vrty	technol.	nádrže	štrko- viská	bazény		iné	spolu
								term.	neterm.		
vzoriek	1074	144	4	1	0	57	18	99	596	4	1997
ukazovateľov	5701	808	20	5	0	114	36	509	3029	20	10242
analýz	9011	1179	30	7	0	320	91	730	4088	28	15484

**Prehľad o druhoch a počte vyšetrených vzoriek potravín, kozmetiky
a predmetov bežného používania na odbore MŽP v roku 2019 RÚVZ Košice**

č.	Druh potraviny	Počet		
		počet vzoriek	počet ukazovateľov	počet analýz
1	Syry a bryndza	0	0	0
2	Ostatné mliečne výrobky	0	0	0
3	Vajcia a výr. z vajec	8	40	163
4	Mäso a výr. z mäsa	0	0	0
5	Ryby a morské živoč.	0	0	0
6	Tuky a oleje	0	0	0
7	Polievky, bujóny, omáčky	0	0	0
8	Cereálie a pekár. výrobky	3	15	33
9	Ovocie a zelenina	0	0	0
10	Byliny a koreniny	0	0	0
11	Nealkoholické nápoje	0	0	0
12	Víno a alkohol. nápoje	0	0	0
13	Zmrzlina a mraz. dezerty	278	1390	5364
14	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem bylinných)	0	0	0
15	Ovocné a bylinné čaje	3	15	65
16	Pokrm pre spoločné stravovanie	717	3585	12861
17	Polotovary	0	0	0
18	Detská a dojčenská výživa	90	450	1800
19	Výživové doplnky	38	190	771
20	Prídavné látky (aditíva)	0	0	0
21	Lahôdkarske výrobky	116	580	2114
22	Cukrárske výrobky	136	680	2642
23	Cukrovinky	0	0	0
24	Minerálne, pramenité a balené vody	27	216	408
25	Materské mlieko	0	0	0
SPOLU		1416	7161	26221
26	PBP	0	0	0
27	Kozmetika	0	0	0
28	Ostatné	12	60	120
SPOLU		1428	7221	26341

**Prehľad o vyšetreniach účinnosti sterilizácie a dezinfekcie pomôcok a prostredia na odbore MŽP v roku 2019
RÚVZ Košice**

Počet	Sanitárne mikrobiolog. testy	Kontrola sterilizač. prístrojov	Zisťovanie účinnosti dezinf.roztokov	Kontrola sterility predmetov	Ovzdušie	Iný materiál	Spolu
vzoriek	3470	398	28	278	12	368	4554
ukazovateľov	3470	398	112	675	24	368	5047
analýz	19305	1670	224	1390	36	1840	24465

Prehľad významných bakteriálnych kmeňov izolovaných z nemocničného prostredia na odbore MŽP v roku 2019 - RÚVZ Košice

Názov	Počet
Acinetobacter spp.	20
Aeromonas hydrophila	0
Aeromonas spp.	4
Alcaligenes faecalis	0
Bacillus cereus	0
Bacillus subtilis	0
Bacillus sp.	0
Citrobacter spp.	4
Clostridium perfringes	0
Enterobacter aerogenes	0
Enterobacter agglomerans	5
Enterobacter spp.	25
Enterococcus faecalis	8
Escherichia coli	8
Hafnia spp.	0
Klebsiella spp.	0
Klebsiella oxytoca	0
Legionella pneumophila	0
Pantoea spp.	0
Proteus spp.	1
Pseudomonas aeruginosa	10
Pseudomonas spp.	11
Salmonella sp.	0
Staphylococcus haemolyticus	152
Aeróbne sporulanty	608
Staphylococcus aureus	13
Staphylococcus sp.	788
Micrococcus	

Prehľad izolácií Cronobacter spp. v sušenej mliečnej detskej výžive na odbore MŽP v roku 2019 RÚVZ Košice

Ukazovateľ	počet vzoriek detskej mliečnej výživy počiatočnej			počet vzoriek detskej mliečnej výživy následnej		
	vyšetrených		pozitívnych	vyšetrených		pozitívnych
	pätica	kus		pätica	kus	
<i>Cronobacter spp.</i>	14	6	0	0	14	0

Nadstavbová diagnostika NRC pre koagulázapozitívne stafylokoky v roku 2019 – RÚVZ Košice

Druh vzorky	Počet potvrdených KPS	Počet KPS produkujúcich toxín	Typy toxínov								Exfoliatívny toxín
			A	B	C	D	TSST	C+TSST	A+TSST	C+D	A
Potraviny	40	14	2	0	3	8	0	1	0	0	0
Materské mlieko	28	10	0	5	2	2	0	1	0	0	0
Stery	164	53	3	4	20	20	2	2	1	1	0
Výtery	78	23	0	0	2	15	3	2	0	0	1
Bazény	54	17	0	4	4	3	4	1	1	0	0
Ovzdušie	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	368	117	5	13	31	48	9	7	2	1	1

Nadstavbová diagnostika NRC pre listeriózu v roku 2019 – RÚVZ Košice

Druh vzorky	POČET LMO		Listeria sp.	Spolu
	SÉROTYP O1	SÉROTYP O4		
Potraviny	0	0	7	7
Klinický materiál	1	3	0	4
Spolu	1	3	7	11

3. Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch odboru MŽP v roku 2019 – RÚVZ Košice

Názov úradu	Počet		Typ vzorky						
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Bakteriálny kmeň	iné	Spolu
RÚVZ Košice	testov	prihlásené	1				3	2	6
		ukončené	1				3	2	6

4. Odborná činnosť odboru MŽP v roku 2019 – RÚVZ Košice a) programy, projekty a ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 6.4	NÁZOV ÚLOHY: Nozokomiálne nákazy	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	3943	4421
Číslo úlohy: 7.1	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring vybraných prírodných vodných plôch a biokúpalísk	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	75	150
Číslo úlohy: 7.2	NÁZOV ÚLOHY: Kvalita vody a prostredia umelých kúpalísk a zdravotníckych zariadení	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	695	3538

BIOLÓGIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1. Personálne obsadenie oddelenia BŽP a stav akreditácie v roku 2019

RÚVZ Košice	Pracovníci					Akreditácia				
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok/počet ukazovateľov		počet odberov/počet ukazovateľov		platnosť do
						A	N	A	N	
Oddelenie BŽP	1	2	0	3	S	3	9	0	1	20.08.2023
					U	11	16	0	3	

VŠ – vysokoškolsky vzdelaní pracovníci
 SZP – strední zdravotnícki pracovníci
 NZP – pomocný personál
 MD – materská dovolenka

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
 N - neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
 S – skúšky
 U – ukazovatele

2. Analytická činnosť oddelenia BŽP v roku 2019

a) podľa typu komodít

Názov úradu		Vody pitné a užitkové	Vody minerálne	Vody bazénové	Vody z prírodných kúpalísk	Vodné kvety	Makrofyty	Stery	Piesok	Ovzdušie a bytový prach	Pele	Biol. materiál	Zabezpečenie kvality	Iné	SPOLU
RÚVZ Košice	vzorky	1057	11	688	210	0	1	0	131	0	245	0	188	0	2531
	ukazovatele	6342	44	1376	571	0	1	0	131	0	735	0	1120	0	10320
	analýzy	7399	65	2064	2520	0	11	0	1834	0	2870	0	1326	0	18089

b) prehľad výkonov analytických skúšok BŽP

Názov úradu		Abiosetón a biosetón pitných vôd	Biosetón prírodných kúpalísk	Vodné kvety - kvalita kvantita	Biosetón umelých kúpalísk	Améby	Chlorofyl a	Makrofyty	Testy ekotoxicity	Vajíčka helmintov	Cytogenetika	Pele	Biologický materiál	Roztoče	Iné
RÚVZ Košice	vzorky	1057	210	0	688	0	210	1	0	131	0	245	0	0	0
	ukazovatele	6342	210	0	1376	0	361	1	0	131	0	735	0	0	0
	analýzy	7399	1260	0	2064	0	1260	11	0	1834	0	2870	0	0	0

3. Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaníach oddelenia BŽP v roku 2019 – RÚVZ Košice

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					Spolu
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
RÚVZ Košice	testov	prihlásené	1					1
		ukončené	1					1
	ukazovateľov	prihlásené	1					1
		ukončené	1					1

6. Odborná činnosť oddelenia BŽP v roku 2019 – RÚVZ Košice

a) programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 7.1	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring vybraných prírodných vodných plôch a bio kúpalísk	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	210	571

Číslo úlohy: 7.2	NÁZOV ÚLOHY: Kvalita vody a prostredia umelých kúpalísk a zdravotníckych zariadení	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	688	1376

Číslo úlohy: 7.10	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring biologických alergénov v ovzduší (peľová informačná služba – PIS) a alergénov roztočov vo vnútornom prostredí	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	245	735

Tab. 1. Špecializované úlohy úradov verejného zdravotníctva (§§ 10,11 zák. č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.)

úsek činnosti	úlohy vyplývajúce z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR	Odborné stanoviská, expertízy	koncepčná činnosť	počet riešených úloh, programov a projektov	počet vyšetrených detí v rámci úloh a programov	Odborná a metodická činnosť			účasť na odborných podujatiach	činnosť krajských odborníkov	publikačná činnosť	spolupráca s masovo-komunikačnými prostriedkami	výchova ku zdraviu	iné
						5	6	7						
	1	2	3	04.1	04.2	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Spolu	12	526	1	7	1503	1752	0	15	9	1	0	2	13	1590

Legenda k tab. č. 1:

1. počet úloh vyplývajúcich z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR
2. počet odborných stanovísk, expertíz
3. počet konceptných materiálov
4. počet riešených úloh, programov a projektov
5. odborná a metodická činnosť – počet konzultácií
6. odborná a metodická činnosť – počet odborných usmernení
7. odborná a metodická činnosť – počet porád
8. počet účastí na odborných podujatiach
9. počet výkonov v nadväznosti na požiadavky HO HHSR
10. počet publikovaných materiálov
11. počet výkonov vykonaných v rámci spolupráce s masovokomunikačnými prostriedkami
12. počet výkonov v rámci výchovy k zdraviu
13. iné

Tab. 2 Štátny zdravotný dozor – kontrolná činnosť

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení		Celkový počet výkonov				
		1	2	3	4	5	6	7
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	28	27	66	0	0	0	0
2.	Materské školy	175	30	386	0	0	0	0
3.	Základné školy	109	16	300	0	0	0	485
4.	Gymnázia	19	10	44	0	0	0	231
5.	SOŠ ^{b)}	36	11	58	0	0	0	275
6.	Jazykové školy	7	1	5	0	0	44	0
7.	Miesta výkonu praktického vyučovania	310	203	7	0	0	0	0
8.	Špeciálne školy ^{c)}	21	5	26	0	0	0	0
9.	Fakulty vysokých škôl	17	2	5	0	0	0	0
10.	Zar. a prev. mimoškol. vych. a vzdel. + ZUŠ	162	44	100	0	0	0	0
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	33	4	27	0	0	0	0
12.	ZSS + zar. soc. kurately	33	21	6	0	0	0	0
13.	Špeciálne vých. zariadenia	15	6	13	0	0	0	0
14.	Zot. poduj. + ŠvP	8	7	42	0	0	0	0
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	257	29	405	0	0	35	6
16.	Zar. rýchleho občerstv.	50	43	30	0	0	0	0
17.	Telocvične pri školách	240	14	82	0	0	0	0
18.	Ostatné	477	436	105	0	0	184	0
SPOLU		1997	909	1707	0	0	263	997

Legenda k tabuľke č. 2:

1. celkový počet zariadení, z toho:
  2. počet neštátnych zariadení
  3. počet kontrol
  4. počet hodnotených výsledkov analýz biologického materiálu, vrátane výkonov, ktoré nevykonali pracovníci odb. HDM (museli ich však vyhodnotiť)
  5. počet hodnotených výsledkov analýz objektívizácie prostredia, vrátane výkonov, ktoré nevykonali pracovníci odb. HDM (museli ich však vyhodnotiť)
  6. počet odobratých vzoriek (voda, strava, atď.)
  7. počet iných výkonov
-
- a) zaraďujeme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
  - b) zaraďujeme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
  - c) zaraďujeme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
  - d) zaraďujeme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
  - e) zaraďujeme sem vývarovne a vŕdajne stravy

Tab.3. Prehľad o základných stavebných podmienkach a o úrovni prevádzky zariadení pre deti a mládež

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení		Hodnotenie zariadení							
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	28	27	28	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2.	Materské školy	175	27	174	99,43	1	0,57	0	0,00	0	0,00
3.	Základné školy	109	12	108	99,08	1	0,92	0	0,00	0	0,00
4.	Gymnázia	19	7	19	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	SOŠ ^{b)}	36	10	36	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
6.	Jazykové školy	7	0	7	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
7.	Miesta výkonu praktického vyučovania	310	204	310	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
8.	Špeciálne školy ^{c)}	21	4	21	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
9.	Fakulty vysokých škôl	17	17	17	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. a ZUŠ	162	34	162	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	33	0	30	90,91	3	9,09	0	0,00	0	0,00
12.	ZSS + zar. soc. kurately	33	18	33	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
13.	Špeciálne vých. zariadenia	15	6	14	93,33	1	6,67	0	0,00	0	0,00
14.	Zot. poduj. + ŠvP	8	8	8	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	257	23	253	98,44	4	1,56	0	0,00	0	0,00
16.	Zar. rýchleho občerstv.	50	46	50	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
17.	Telocvične pri školách	240	7	226	94,17	14	5,83	0	0,00	0	0,00
18.	Ostatné	477	435	477	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
SPOLU		1997	885	1973	98,80	24	1,20	0	0,00	0	0,00

Legenda k tab. č.3:

1. celkový počet zariadení
  2. počet súkromných zariadení (z celkového počtu)
  3. počet zariadení zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám
  4. počet zariadení zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám v %
  5. počet zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže
  6. počet zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže v %
  7. počet zariadení s nedostatkami, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí a mládeže
  8. počet zariadení s nedostatkami, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí a mládeže v %
  9. počet zariadení so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a mládeže
  10. počet zariadení so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a mládeže v %
-
- a) zaraďujeme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
  - b) zaraďujeme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
  - c) zaraďujeme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
  - d) zaraďujeme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
  - e) zaraďujeme sem vývarovne a výdajne stravy

VS 2019-HDM-KE

Tab. 4. Vybrané ubytovacie zariadenia pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia		Celkový počet ubytovacích zariadení	Celková kapacita ubytovacích zariadení	Počet ubytovaných	Percento vyt'áže- nosti	Počet ubytovacích zariadení s prekročenou kapacitou	
			1	2	3	4	5	6
1.	Ubytovacie zariadenia	gymnázia	2	68	68	100,00	0	0
2.		SOS	13	2918	2775	95,10	0	0
3.		konzervatóriá	1	36	36	100,00	0	0
4.		VŠ	14	7174	6448	89,88	0	0
5.	Ubytovacie zariadenia pri špeciálnych školách	MŠ	0	0	0	0,00	0	0
6.		ZŠ	0	0	0	0,00	0	0
7.		SŠ	1	10	8	80,00	0	0
8.		praktické OU	0	0	0	0,00	0	0
9.	Ubytovacie zariadenia pri ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež		2	140	114	81,43	0	0
SPOLU			33	10346	9449	91,33	0	0

Legenda k tab. č. 4:

1. celkový počet ubytovacích zariadení
2. uviesť celkovú kapacitu ubytovacích zariadení
3. uviesť počet ubytovaných detí a mládeže (bez iných ubytovaných)
4. uviesť percento, ktoré tvorí počet ubytovaných detí a mládeže (bez iných ubytovaných) vo vzťahu k celkovej kapacite ubytovacích zariadení
5. uviesť počet ubytovacích zariadení, ktoré majú prekročenú kapacitu z dôvodu vysokého záujmu o ubytovanie zo strany detí a mládeže
6. uviesť počet ubytovacích zariadení, ktoré majú prekročenú kapacitu z dôvodu vysokého záujmu o ubytovanie zo strany iných záujemcov

Tab. 5. Prehľad o zmennosti na základných školách

Okres	Počet základných škôl		Počet žiakov v základných		Počet žiakov v ZŠ			Percento zmennosti
	1	2	3	4	5	6	7	
Košice	120	9	30712	4071	1519	590	0	1,9
Spolu šk.r. 2018/2019	120	9	30712	4071	1519	590	0	1,9
Spolu šk.r. 2017/2018	123	5	33853	4119	985	494	0	1,46

VS 2019-HDM-KE

Legenda k tab. č. 5:

1. celkový počet ZŠ
2. počet ZŠ s dvojzmenným vyučovaním z celkového počtu
3. celkový počet žiakov v ZŠ
4. celkový počet žiakov v prvých ročníkoch v ZŠ
5. počet žiakov v ZŠ, kde je dvojzmenné vyučovanie
6. počet žiakov ZŠ, ktorí sa dvojzmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú
7. počet žiakov prvých ročníkov ZŠ, ktorí sa dvojzmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú
8. percento zmennosti žiakov (vrátane žiakov prvých ročníkov), ktorí sa dvojzmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú

Tab.6. Prehľad o zásobovaní vodou v zariadeniach pre deti a mládež

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení				Kvalita vody				Množstvo vody	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	28	28	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2.	Materské školy	175	166	94,86	9	0	0,00	0	0,00	0	0,00
3.	Základné školy	109	106	97,25	3	0	0,00	1	33,33	0	0,00
4.	Gymnázia	19	19	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	SOŠ ^{b)}	36	36	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
6.	Jazykové školy	7	7	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
7.	Miesta výkonu praktického vyučovania	310	310	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
8.	Špeciálne školy ^{c)}	21	20	95,24	1	0	0,00	0	0,00	0	0,00
9.	Fakulty vysokých škôl	17	17	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. + ZUŠ	162	159	98,15	3	0	0,00	0	0,00	0	0,00
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	33	33	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
12.	ZSS + zar. soc. kurately	33	33	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
13.	Špeciálne vých. zariadenia	15	15	100,00	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00
14.	Zot. poduj. + ŠvP	8	4	50,00	4	0	0,00	0	0,00	0	0,00
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	257	251	97,67	6	0	0,00	0	0,00	0	0,00
16.	Zar. rýchleho občerstv.	50	49	98,00	1	0	0,00	0	0,00	0	0,00
17.	Telocvične pri školách	240	236	98,33	4	0	0,00	0	0,00	0	0,00
18.	Ostatné	477	469	98,32	8	0	0,00	0	0,00	0	0,00
SPOLU		1997	1958	98,05	39	0	0,00	1	2,56	0	0,00

Legenda k tab. č. 6:

1. celkový počet zariadení
  2. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na verejný vodovod
  3. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na verejný vodovod v percentách
  4. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na individuálny vodný zdroj (rozvod vody)
  5. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nevyhovujúcou kvalitou vody
  6. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nevyhovujúcou kvalitou vody v percentách
  7. počet zariadení napojených na individuálny vodný zdroj s nevyhovujúcou kvalitou vody
  8. počet zariadení napojených na individuálny vodný zdroj s nevyhovujúcou kvalitou vody v percentách
  9. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nedostatočným množstvom vody
  10. počet zariadení napojených na individ. vodný zdroj s nedostatočným množstvom vody
-
- a) zaradujeme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
  - b) zaradujeme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
  - c) zaradujeme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
  - d) zaradujeme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
  - e) zaradujeme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab.7. Prehľad o výskyte ochorení na dusičnanovú methemoglobinémiu

Kraj	Okres	Obec – miesto ochorenia:	Počet ochorení				Úmrtia
			1	2	3	4	5
Bratislava			0	0	0	0	0
B.Bystrica			0	0	0	0	0
Nitra			0	0	0	0	0
Trnava			0	0	0	0	0
Trenčín			0	0	0	0	0
Žilina			0	0	0	0	0
Košice	Košice	0	0	0	0	0	0
Prešov			0	0	0	0	0
S p o l u kraj:			0	0	0	0	0

Legenda k tab. č. 7:

1. celkový počet ochorení
2. počet ochorení (z celkového počtu) z pitnej vody
3. počet ochorení (z celkového počtu) zo stravy
4. počet ochorení (z celkového počtu) nezisteného pôvodu
5. počet úmrtí
6. Pozn.: V prípade, že bol zvýšený obsah dusičnanov zistený aj vo vode aj v strave, označte údaj hviezdikou.

VS 2019-HDM-KE

Tab.8 Kategorizácia školských jedální pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zariadení		Stravovacie zariadenia - vývarovne, zaradené do kategórií v zmysle Národného programu ÚKP									
		Celkom	Z toho vývarovní	Kategória I (< ako 100bodov)		Kategória II (101 - 250 bodov)		Kategória III (251 - 350 bodov)		Kategória IV (351 - 450 bodov)		Kategória V (> ako 451 bodov)	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	28	2	0	0,00	2	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2.	Materské školy	175	109	0	0,00	109	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
3.	Základné školy	109	63	0	0,00	63	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
4.	Gymnázia	19	8	0	0,00	8	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	SOŠ ^{b)}	43	11	0	0,00	11	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
6.	Špeciálne školy ^{c)}	21	4	0	0,00	4	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
7.	Fakulty vysokých škôl	17	1	0	0,00	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	33	7	0	0,00	7	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
9.	Špeciálne vých. zariadenia	15	2	0	0,00	2	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
10.	Zot. poduj. + ŠvP	8	8	0	0,00	8	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
11.	Ostatné	477	13	2	15,38	11	84,62	0	0,00	0	0,00	0	0,00
SPOLU		945	228	2	0,88	226	99,12	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Legenda:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež

Tab. 8a. Spôsob zabezpečenia stravovania detí a mládeže

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zar.	Spôsob zabezpečenia stravovania									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	28	2	7,14	23	82,14	3	10,71	0	0,00	0	0,00
2.	Materské školy	175	109	62,29	58	33,14	11	6,29	0	0,00	0	0,00
3.	Základné školy	109	63	57,80	6	5,50	41	37,61	0	0,00	11	10,09
4.	Gymnáziá	19	8	42,11	1	5,26	10	52,63	0	0,00	0	0,00
5.	SOŠ ^{b)}	43	11	25,58	2	4,65	17	39,53	0	0,00	13	30,23
6.	Špeciálne školy ^{c)}	21	4	19,05	4	19,05	8	38,10	0	0,00	5	23,81
7.	Fakulty vysokých škôl	17	1	5,88	8	47,06	7	41,18	0	0,00	1	5,88
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	33	7	21,21	1	3,03	25	75,76	0	0,00	0	0,00
9.	Špeciálne vých. zariadenia	15	2	13,33	0	0,00	0	0,00	0	0,00	13	86,67
10.	Zot. poduj. + ŠvP	8	8	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
11.	Ostatné	477	13	2,73	2	0,42	0	0,00	0	0,00	462	96,86
SPOLU		945	228	24,13	105	11,11	122	12,91	0	0,00	505	53,44

Legenda k tab. č. 8/a:

1.	celkový počet zariadení	a)	všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
2.	celkový počet vlastných stravovacích zariadení	b)	SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
3.	počet vlastných stravovacích zariadení v percentách	c)	špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
4.	počet zariadení s dovozom stravy	d)	všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež
5.	počet zariadení s dovozom stravy v percentách		
6.	počet zar., ktoré majú zabezpečené strav. v inom účelovom zariadení		
7.	počet zar., ktoré majú zabezpečené strav. v inom účelovom zar. v %		
8.	počet zar., ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom neúčelovom zariadení		
9.	počet zar., ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom neúčelovom zariadení v %		
10.	počet zariadení, ktoré nemajú zabezpečené stravovanie		
11.	počet zariadení, ktoré nemajú zabezpečené stravovanie v %		

Tab.8c 1 Kategorizácia výdajných školských jedální pre detia mládež

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zariadení		Stravovacie zariadenia - výdajne stravy, zaradené do kategórií v zmysle Národného programu ÚKP									
		Celkom	Z toho výdajní	Kategória I (< ako 100bodov)		Kategória II (101 - 250 bodov)		Kategória III (251 - 350 bodov)		Kategória IV (351 - 450 bodov)		Kategória V (> ako 451 bodov)	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	28	23	23	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
2.	Materské školy	175	58	55	94,83	3	5,17	0	0,00	0	0,00	0	0,00
3.	Základné školy	109	6	6	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
4.	Gymnáziá	19	1	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
5.	SOS ^{b)}	43	2	2	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
6.	Špeciálne školy ^{c)}	21	4	4	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
7.	Fakulty vysokých škôl	17	8	8	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	33	1	0	0,00	1	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
9.	Špeciálne vých. zariadenia	15	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
10.	Zot. poduj. + ŠvP	8	0	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
11.	Ostatné	477	2	2	100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
SPOLU		945	105	101	96,19	4	3,81	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Legenda:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOS, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež

Tab. 8d. Vyťaženosť zariadení spoločného stravovania pre deti a mládež
a percentuálne zastúpenie stravujúcich sa detí a mládeže

Por. č.	Druh zariadenia	Počet detí a mládeže v zariadeniach	Počet stravujúcich sa detí a mládeže	Percento stravujúcich sa detí a mládeže
		1	2	3
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	528	528	100,00
2.	Materské školy	10528	10528	100,00
3.	Základné školy	29637	27722	93,54
4.	Gymnázia	6042	4413	73,04
5.	SOŠ ^{b)}	12710	4799	37,76
6.	Špeciálne školy ^{c)}	1417	824	58,15
7.	Fakulty vysokých škôl	16538	0	0,00
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	9369	7905	84,37
9.	Špeciálne vých. zariadenia	6200	300	4,84
10.	Zot. poduj. + ŠvP	1815	1815	100,00
11.	Ostatné	1797	1147	63,83
SPOLU		96581	59981	62,10

Legenda:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež

Tab. 9a Prehľad o letných zotavovacích podujatiach pre deti a mládež

Por. číslo	Druh zotavovacieho podujatia	počet			
		1	2	3	4
1	zotavovacie podujatie	8	8	0	1275
2	školy v prírode	13	13	0	363
3	Iné	0	0	0	0
S p o l u:		21	21	0	1638

Legenda k tab. č. 9/a:

1. celkový počet letných podujatí (nie turnusov)
2. počet letných podujatí schválených orgánom verejného zdravotníctva (§ 13 ods. 4 písm. d/ zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
3. počet letných podujatí neschválených orgánom verejného zdravotníctva
4. počet rekreovaných detí

Tab. 9b Prehľad o zimných zotavovacích podujatiach pre deti a mládež

Por. číslo	Druh zotavovacieho podujatia	počet			
		1	2	3	4
1	zotavovacie podujatie	6	5	1	177
2	školy v prírode	0	0	0	0
3	Iné	0	0	0	0
S p o l u:		6	5	1	177

Legenda k tab. č. 9/b:

1. celkový počet zimných podujatí (nie turnusov)
2. počet zimných podujatí schválených orgánom verejného zdravotníctva (§ 13 ods. 4 písm. d/ zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
3. počet zimných podujatí neschválených orgánom verejného zdravotníctva
4. počet rekreovaných detí

Personálne obsadenie pracovísk a stav akreditácie v roku 2019 k 31.12.2019

- pracovníci NRC sú zahrnutí v celkovom počte pracovníkov jednotlivých RÚVZ

Názov úradu, Názov NRC	Pracovníci				Akreditácia					
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok / ukazovateľov		počet		platnosť do
						A	N	A	N	
RÚVZ Košice	7	12	2	21	S	34	85	4	22	
					U	84	158	18	38	
					S					
					U					
					S					
					U					

- vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ)

- strední zdravotnícki pracovníci (SZP)

- pomocný personál (NZP)

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

N – neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

S – skúška

U – ukazovateľ

2. Analytická činnosť pracovník OCHA v roku 2019

a) podľa typu komodít

Názov úradu	Druh výkonu	Typ vzorky										Spolu
		Pitná voda	Voda na kúpanie	Minerálne vody	Potraviny	Materské mlieko	PBP	Kozmetika	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
RÚVZ Košice	vzorky	1615	689	1	317	0	0	0	352	40	2	3016
	ukazovatele	15372	1823	18	1008	0	0	0	1391	104	27	19743
	analýzy	27643	3071	26	1823	0	0	0	2942	326	102	35933

b) zabezpečenie kvality skúšok

Názov úradu	Druh výkonu	Typ vzorky								Spolu
		Vody	Potraviny	Materské mlieko	PBP	Kozmetika	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
RÚVZ Košice	ukazovatele	1375	191	0	0	0	71	62	0	1699
	analýzy	2697	657	0	0	0	225	135	0	3714

c) meranie mikroklimatických faktorov pri odbere ovzdušia

Názov úradu	Počet ukazovateľov	Počet analýz
RÚVZ Košice	908	1023

3. Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaníach pracovísk v roku 2019

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					Spolu
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
RÚVZ Košice	testov	prihlásené	4	2	0	2	0	8
		ukončené	4	2	0	1	0	7
	ukazovateľov	prihlásené	16	9	0	3	0	28
		ukončené	16	9	0	1	0	26

4. Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov v roku 2019

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov
RÚVZ Košice	0	0	0	0

Typ testu:

PT – skúška spôsobilosti, porovnávacie meranie

BP – bilaterálne porovnanie

EP – experimenty presnosti, validácia metód

Prednášková činnosť

Prednášková činnosť pracovísk RÚVZ so sídlom v Košiciach v roku 2019

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára	Miesto konania	Dátum
Viera Lešníková	Problematika obedov zdarma.	Školenie pracovníkov školského stravovania	Technická univerzita Košice	04.02.19
Viera Lešníková	Správna výrobná prax.	Školenie pracovníkov školského stravovania	SOŠ Ostrovského 1, Košice	19.02.19
Katarína Strmenská	Vyhláška MZ SR č. 533/2007 Z. z.	Školenie pracovníkov školského stravovania	SOŠ Ostrovského 1, Košice	16.06.19
Viera Lešníková	Aktuálna legislatíva v oblasti hygieny výživy a bezpečnosti potravín.	Školenie pracovníkov školského stravovania, kuchárky	CVČ Domino Košice	26.08.19
Viera Lešníková	Aktuálna legislatíva v oblasti hygieny výživy a bezpečnosti potravín.	Školenie pracovníkov školského stravovania, prevádzkoví pracovníci	CVČ Domino Košice	27.08.19
Katarína Strmenská	Vyhláška MZ SR č. 533/2007 Z. z., zdravotná bezpečnosť potravín.	Školenie pracovníkov školského stravovania	OÚ Košice	27.08.19
Katarína Strmenská	Vyhodnotenie kvality stravy z hľadiska jednotlivých živín.	Školenie pracovníkov školského stravovania	SOŠ automobilová, Košice	17.10.19
Viera Lešníková	HACCP v školskom stravovaní.	Školenie pracovníkov školského stravovania	CVČ Domino Košice	25.10.19
Katarína Strmenská	Odporúčaný pomer živín vo výžive detí a mládeže.	Školenie pracovníkov školského stravovania	OÚ Košice	10.12.19
Michaela Vajdová Viera Puškášová Michaela Piňková	Organizačné a technické zabezpečenie poskytovania tzv. obedov zdarma v školských	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	10.12.19

Alžbeta Vidricková Mária Lietavová	Monitoring zaočkovanosti detí v materských školách a v ostatných zariadeniach pre deti.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	10.12.19
Viera Lešníková	Pilotný projekt - hlásenie úrazov u hospitalizovaných detí.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	12.12.19
Eva Tkáčová Slávka Tóthová	Staphylococcus aureus a jeho toxíny.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	21.05.19
Emília Smejkalová Janka Čverčková	Výsledky mikrobiologických a biologických analýz vôd na kúpanie.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	05.09.19
Viliam Bizub	Staphylococcus aureus a jeho toxíny.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	05.09.19
Iveta Jászayová Monika Hudáková Gabriela Lendelová	Výsledky mikrobiologických a biologických analýz vôd na kúpanie.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	19.11.19
Eva Gajancová	Kontrola hovädzieho mäsa z Poľska, pravdepodobne nevhodné na ľudskú spotrebu, v ZSS patriacich do pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Košiciach.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	01.10.19
Monika Putnokyová Emília Ujjobbágyová	Význam výživy u fajčiarov a pri odvykaní fajčenia.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	01.10.19
Katarína Valouchová Leona Keller	Kontrola pripravenosti ZSS na MS v ľadovom hokeji v roku 2019.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	01.10.19
Vlasta Prokopovičová Ol'ga Czöveková	Bio rozložiteľné obalové materiály na potraviny.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	01.10.19
Eva Gajancová	Kontrola hovädzieho mäsa z Poľska, pravdepodobne nevhodné na ľudskú spotrebu, v ZSS patriacich do pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Košiciach.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	12.12.19

Monika Putnoková Emília Ujjobbágyová	Význam výživy u fajčiarov a pri odvykaní fajčenia.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	12.12.19
Katarína Valouchová Leona Keller	Kontrola pripravenosti ZSS na MS v ľadovom hokeji v roku 2019.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	12.12.19
Vlasta Prokopovičová Ol'ga Czöveková	Bio rozložiteľné obalové materiály na potraviny.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	12.12.19
Mária Holovková Monika Fabianová Soňa Gregová	Linka pomoci na odvykanie od fajčenia - súhrnná informácia.	XII. Regionálny odborný deň medicínsko-technických pracovníkov v Košiciach	GES Club Košice	27.02.19
Iveta Šmídeková Agnesa Zajacová	Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity - informácia o plnení.	XII. Regionálny odborný deň medicínsko-technických pracovníkov v Košiciach	GES Club Košice	27.02.19
Jana Kollárová	Detstvo bez násilia - realizácia projektu v rámci Košíc a výmena skúseností z realizácie s inými RÚVZ v SR.	Celoslovenská porada vedúcich odborov podpory zdravia/výchovy k zdraviu	RÚVZ so sídlom v Prešove	14.03.-15.03.19
Jana Kollárová	Podpora zdravia z pohľadu WHO, jej pôsobenie na Slovensku a nové trendy vo svete.	Odborná konferencia - Preventívna medicína VIII.	MZ SR Bratislava	27.03.19
Eva Schnitzerová	Zdravotno-výchovná akcia "Poskytovanie poradenských služieb pre zamestnancov OÚ Košice a verejnosť z radov klientov úradu". Spolupráca RÚVZ Košice a OÚ Košice.	Zasadnutie Krajskej komisie pre prevenciu kriminality a inej protispoločenskej činnosti OÚ Košice	OÚ Košice	03.04.19
Jana Kollárová	Kybešikana - charakteristika a možný vplyv na zdravie.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	25.06.19
Mária Holovková Monika Fabianová Soňa Gregová	Linka pomoci na odvykanie od fajčenia - súhrnná informácia.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	25.06.19

Iveta Šmídeková Agnesa Zajacová	Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity - informácia o plnení.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	25.06.19
Eva Schnitzerová Iveta Šmídeková	Podpora zdravia pohybom vo vybraných DC seniorov v Košiciach.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	25.06.19
Jana Kollárová	Kybešikana - charakteristika a možný vplyv na zdravie.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	27.06.19
Mária Holovková Monika Fabianová Soňa Gregová	Linka pomoci na odvykanie od fajčenia - súhrnná informácia.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	27.06.19
Iveta Šmídeková Agnesa Zajacová	Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity - informácia o plnení.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	27.06.19
Eva Schnitzerová Iveta Šmídeková	Podpora zdravia pohybom vo vybraných DC seniorov v Košiciach.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	27.06.19
Jana Kollárová	Možnosti využitia potenciálu podpory zdravia.	Konferencia/verejná odborná diskusia "Ako vyliečiť Slovenské zdravotníctvo".	Hotel Color, Pri Starom mýte 1, Bratislava	03.10.19
Jana Kollárová	Public health/health promotion counselling in Slovakia	Odborná konferencia "8th International Colloquium on Advances in Nursing Science".	Hotel Rome Pisana, Rím, Taliansko	10.10. - 12.10.19
Andrej Gajdoš Dagmar Gajdošová Eva Roszková Renáta Marcinčinová	Monitoring mutagénnej aktivity ovzdušia v pracovnom a životnom prostredí.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	09.04.19
Dagmar Gajdošová Andrej Gajdoš Daniela Tarabčáková Jozef Majoroš	Odraz zdravotného rizika mutagénnych zložiek z ovzdušia v koksárenských prevádzkach.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	11.04.19
Veronika Jalčoviková Gabriela Leitnerová	Stanovenie kovov metódou AAS na prístoji ContrAA800D	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	11.04.19

Marek Bobko Martin Prevužňák Gabriela Swiatlowska	Meranie a hodnotenie elektromagnetického poľa v okolí základňových staníc mobilných operátorov.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	11.04.19
Dagmar Gajdošová Andrej Gajdoš Daniela Tarabčáková Jozef Majoroš Tatiana Kimáková	Mutagénne faktory z pracovného prostredia a životosprávy vo vzťahu k riziku nádorových ochorení.	Medzinárodná konferencia - Ochrana ovzdušia AIR PROTECTION	Vysoké Tatry	11.11. - 13.11.19
Veronika Jalčoviková Lýdia Hladišová Adela Tóthová	Stanovenie kovov metódou AAS na prístroji ContraA800D	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	10.12.19
Marek Bobko Martin Prevužňák Gabriela Swiatlowska	Meranie a hodnotenie elektromagnetického poľa v okolí základňových staníc mobilných operátorov.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	10.12.19
Veronika Tarkovská	Pravidelné povinné očkovanie detí.	Edukačná aktivita pre rodičov s deťmi	Centrum pre rodičov s deťmi Terasáčik, Košice	26.04.19
Veronika Tarkovská	Postupy pri zistení osoby podozrivej z ochorenia na VNN v ambulancii všeobecného lekára.	Vzdelávacie podujatie Regionálnej lekárskej komory a Košického samosprávneho kraja	MÚ MČ Juh Košice	16.05.19
Anna Magdová	Hygiena rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz.	Deň ošetrovateľstva a rehabilitácie.	MÚ MČ Juh Košice	17.05.19
Veronika Tarkovská	Postupy pri zistení osoby podozrivej z ochorenia na VNN.	Školenie primárov CPO Košického kraja a pracovníkov KOS ZZS Košice	UNLP Košice	22.05.19
Tomáš Molčányi	Aktuálna epidemiologická situácia vo výskyte osýpok.	Školenie primárov CPO Košického kraja a pracovníkov KOS ZZS Košice	UNLP Košice	22.05.19
Anna Magdová	Hygiena rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz.	Školenie primárov CPO Košického kraja a pracovníkov KOS ZZS Košice	UNLP Košice	22.05.19

Veronika Tarkovská	Zvýšenie povedomia budúcich rodičov o ochoreniach preventabilných očkovaním.	Seminár pre študentov	SZŠ Košice	31.05.19
Jana Seligová	Riziká pandémie v SR, protiepidemické a protipandemické opatrenia v Košickom kraji.	Metodická pracovná porada vedúcich zamestnancov OÚ Košického kraja	Školiace zariadenie Predná Huta, Spišská Nová Ves	05. - 06.06.19
Anna Magdová	Hygiena rúk v prevencii nozokomiálnych nákaz, praktický nácvik.	Seminár pre študentov LF UPJŠ Košice, 2. roč. Bc. odboru VZ	RÚVZ Košice	12.06.19
Tomáš Molčányi	Kliešťová encefalitída s alimentárnym mechanizmom prenosom.	XIX. ročník odbornej konferencie - Problémy súvisiace s chovom zvierat	Hotel Toliar, Štrbské Pleso	19.06. - 21.06.19
Iveta Najmíková	Epidemiologická situácia v Košickom kraji v roku 2018.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	22.10.19
Jana Lacková	Toxokaróza - prehľad výskytu v SR za obdobie rokov 2009 - 2018.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	22.10.19
Mária Fecsuová	Epidémia osýpok vDFN Košice v roku 2019.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	22.10.19
Jana Seligová	Epidemiologická situácia v Košickom kraji v roku 2018.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	07.11.19
Veronika Tarkovská	Toxokaróza - prehľad výskytu v SR za obdobie rokov 2009 - 2018.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	07.11.19
Tomáš Molčányi	Ekológia ohnísk kliešťovej encefalitídy na Slovensku.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	07.11.19
Anna Magdová	Epidémia osýpok vDFN Košice v roku 2019.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	07.11.19
Mária Pusztaiová Viera Lengyelová Anna Belyová Daniela Slimáková	Prehľad izolácií vírusov chrípky v rokoch 2016-2018 vo Východoslovenskom regióne.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	21.05.19

Beáta Nadzonová Eva Andrásyová	30 rokov diagnostiky HIV/AIDS na RÚVZ Košice.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	21.05.19
Mária Pusztaiová Viera Lengyelová Anna Belyová Daniela Slimáková	Prehľad izolácií vírusov chrípky v rokoch 2016-2018 vo Východoslovenskom regióne.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	05.09.19
Beáta Nadzonová Eva Andrásyová	30 rokov diagnostiky HIV/AIDS na RÚVZ Košice.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	05.09.19
Zuzana Bratská Anna Katonová	Minerálny prameň Anička v Košiciach.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	05.09.19
Henrieta Humeníková Marcela Ferencová	Výskyt molusca a cercáriovej dematitídy vo vodách na kúpanie.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	05.09.19
Ivana Petergáčová Zuzana Bratská	Hygienické kritériá na vodné zdroje využívané na výrobu vbalenej pitnej vody.	Konferencia Danhyga 2019	Piešťany	10.10.19
Zuzana Bratská Anna Katonová	Minerálny prameň Anička v Košiciach.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	19.11.19
Henrieta Humeníková Marcela Ferencová	Výskyt molusca a cercáriovej dematitídy vo vodách na kúpanie.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	19.11.19
Daniela Kastelová	Analýza dávkovej záťaže pacientov pri vybraných CT vyšetreniach.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	11.04.19
Daniela Kastelová	Analýza dávkovej záťaže pacientov pri vybraných CT vyšetreniach.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	21.05.19
Michal Bečka	Stanovenie Rn-222 vo vodách scintilačným detektorom v studňovom usporiadaní podľa ČSN 75 76 24.	Seminár pracovníkov rádiochemických laboratórií	Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava	20.06.19
Ľubomíra Šimurdová Magdaléna Poľašková	Monitoring rádioaktivity zložiek životného prostredia za posledných 5 rokov.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	19.11.19

Eva Brdárska Alena Vojtková Eva Chovancová	Ekologické farbenie kože pre potreby automobilového priemyslu.	XII. Regionálny odborný deň medicínsko-technických pracovníkov v Košiciach	GES Club Košice	27.02.19
Mária Ludrovská	Smernica EPaR (EÚ) 2017/2398 a smernica EPaR (EÚ) 2019/130 a ich implementácia do NV SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pre rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	09.04.19
Adriana Plevová	Expozícia izokyanátom v pracovnom prostredí.	Odborný seminár MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	09.04.19
Mária Ludrovská	Smernica EPaR (EÚ) 2017/2398 a smernica EPaR (EÚ) 2019/130 a ich implementácia do NV SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pre rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	23.05.19
Adriana Plevová	Expozícia izokyanátom v pracovnom prostredí.	Odborný seminár VŠ pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji	RÚVZ Košice	23.05.19

Prehľad publikačnej činnosti RÚVZ so sídlom v Košiciach za rok 2019

Kód	Názov kategórie
BAB	TKÁČOVÁ, E., BIZUB, V. ako členovia autorského kolektívu: Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike za rok 2018. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Bratislava, 125 strán, ISBN 978-80-972963-4-6.
BDF	KOLLÁROVÁ, J.: Zdravie a podpora zdravia. In: <i>Medikum: časopis Slovenskej lekárskej komory</i> . ISSN 1338-340X. Roč. 8, č. 4 (2018), s. 6-7
AFD	SCHNITZEROVÁ, E: Zdravý životný štýl - s dôrazom na dostupnosť potravín a niektoré životné návyky - u obyvateľov Košického kraja ohrozených chudobou. In: OCHABA, Róbert (ed.). <i>Nové trendy v oblasti podpory zdravého životného štýlu. Zborník príspevkov z vedeckej konferencie 40. dni zdravotnej výchovy MUDr. Ivana Stodolu, konanej 6. - 7. júna 2018 v Trnave</i> . Bratislava: Úrad verejného zdravotníctva SR, 2018, s. 126-132. ISBN 978-80-7159-237-2.
AFD	GAJDOŠOVÁ, D., GAJDOŠ, A., TARABČÁKOVÁ, D., MAJOROŠ, J., KIMÁKOVÁ, T.: Mutagénne faktory z pracovného prostredia a životosprávy vo vzťahu k riziku nádorových ochorení. In: <i>Zborník abstraktov: Medzinárodná odborná konferencia 2019 v SR</i> . Vysoké Tatry, 2019, s. 100-104, ISBN 978-80-89565-41-2.
GHG	GAJDOŠ, A., GAJDOŠOVÁ, D.: Osteoporóza - ochorenie z nedostatku pohybu. In: http://www.zdravie.sk
GHG	GAJDOŠ, A., GAJDOŠOVÁ, D.: Porfýria. In: http://www.zdravie.sk
GHG	GAJDOŠ, A., GAJDOŠOVÁ, D.: Tinitus. In: http://www.zdravie.sk
GHG	GAJDOŠ, A., GAJDOŠOVÁ, D.: Skryté príčiny rakoviny. In: http://www.zdravie.sk
AFC	MOLČÁNYI, T., TARKOVSKÁ, V.: Alimentary TBE outbreaks in Slovakia from 2006 - 2018. In: <i>21st. International scientific working group on TBE: Viedeň, Rakúsko, 16. - 17. máj 2019</i>
AFH	TARKOVSKÁ, V., MOLČÁNYI, T., KERLIK, J.: Kliešťová encefalitída s alimentárnym mechanizmom prenosu. In: <i>Zborník abstraktov: Odborná konferencia s medzinárodnou účasťou. Problémy súvisiace s chovom zvierat vo svetle všeobecne záväzných predpisov</i> . Štrbské Pleso, 19. - 21. jún 2019. Košice: ELSEWA. spol. s r.o., 2019, s. 118, ISBN 978-80-89385-47-8
AFD	BRATSKÁ, Z., PETERGÁČOVÁ, I.: Hygienické kritériá na vodné zdroje využívané na výrobu balenej pitnej vody v zmysle novelizovaných legislatívnych úprav. In: <i>Zborník prednášok z 24. medzinárodnej vedecko-technickej konferencie SANHYGA 2019</i> . Piešťany, 2019, s. 39-43. ISBN 978-80-89878-49-9

RÚVZ so sídlom v Košiciach

Výročná správa z výkonu štátneho zdravotného dozoru (ŠZD)

a dohľadu na ochranu spotrebiteľa (dohľad) nad kozmetickými výrobkami (KV) v roku 2019

ukazovateľ	Eur	počet
výdavky na výkon ŠZD a dohľad nad KV	odhadom - 5000	x
výdavky na laboratórne testovanie KV (vyplní len RÚVZ BA, PP a ZA)	0	x
počet zamestnancov vykonávajúcich ŠZD a dohľad	x	2
počet laboratórnych pracovníkov, ktorí vykonávajú testovanie vzoriek	x	0
počet zamestnancov, ktorí vykonávajú ŠZD a dohľad nad KV v prepočte na FTE	x	0,4
počet zamestnancov, ktorí vykonávajú laboratórne analýzy KV v prepočte na FTE	x	0

Vysvetlenie

bod 6 a 7

výdavky predstavujú mzdy zamestnancov, ktorí vykonávajú SZD a dohľad nad KV vrátane laboratórnych.

RÚVZ, ktoré nesleduje náklady na KV samostatne, urobí odhad

bod 7

Do výdavkov laboratórií sa zarátavajú náklady na chemikálie a iné náklady spojené s prevádzkou laboratória.

bod 10 a 11

Počet zamestnancov, ktorí vykonávajú ŠZD a dohľad nad KV / analýzy KV v prepočte na FTE sa vypočítava

podľa nasledujúceho vzorca: $FTE = \frac{\text{počet odpracovaných hodín pri výkone ŠZD a dohľade nad KV alebo laboratórnom testovaní KV}}{\text{počet pracovných hodín na 1 zamestnanca za rok}}$

v rámci ŠZD za rok / počet pracovných hodín na 1 zamestnanca za rok. (Rok 2019 má pri 7,5 hodinovom pracovnom čase

250 pracovných dní, t.j. 1875 pracovných hodín. S platenými sviatkami má rok 2019 spolu 261 pracovných dní,

t.j. 1957 pracovných hodín.)

	Výkon ŠZD	Výroba	Dovoz	Distribúcia	Sektor služieb	spolu
1	Subjekty					
	počet hospodárskych subjektov (HS), ktoré podliehajú ŠZD ^{1*} a dohľadu	4	5	1583	980	2572
	počet HS, u ktorých bol vykonaný ŠZD podľa zákona 355/2007 Z.z.,	4	1	18	77	100
	počet HS u ktorých bol vykonaný dohľad podľa zákona 102/2014 Z.z.	0	0	0	0	0
	počet HS u ktorých bol vykonaný dohľad podľa zákonov 250/2007 Z.z. a 147/2001 Z.z.	0	0	0	0	0
	Počet HS, u ktorých bol vykonaný ŠZD a dohľad spolu (spočítať riadok 4+5+6)	4	1	18	77	100
2	Inšpekcie^{2*}					
	počet inšpekcií na základe hlásenia z RAPEXu	0	0	300	135	435
	počet inšpekcií ostatné	4	1	27	0	32
	počet inšpekcií podľa zákona 355/2007 Z. z. spolu (spočítať riadok 9+10)	4	1	327	135	467
	počet inšpekcií podľa zákona 102/2014 Z. z.	0	0	0	0	0
	počet inšpekcií podľa zákona 250/2007 Z. z., 147/2007 Z. z.	0	0	0	0	0
	počet inšpekcií u HS spolu (spočítať riadok 11+12+13)	4	1	327	135	467
3	Kontroly					
	počet kontrol Správnej výrobnjej praxe	1	x	x	x	1
	počet kontrol Informačnej zložky o výrobku	4	2	x	x	6
	počet kontrol povinného označenia výrobkov ^{3*}	4	2	4	0	10
	počet kontrol na pravdivosť tvrdení ^{4*}	0	0	2	0	2
	počet kontrol iných povinností, uved'	0	0		0	0
	počet kontrol plnenia opatrení	0	0	0	0	0
	počet kontrol na základe podnetu	0	0	4	0	4
	počet kontrol na Internetový predaj	3	1	2	0	6
	počet kontrol podľa zákona 355/2007 Z.z. a nariadenia ES 1223/2009 spolu (spočítať riadky16+17+18+19+20+21)	9	4	6	0	19
	počet kontrol podľa zákona 102/2014 Z.z. spolu	0	0	0	0	0
	z toho počet kontrol na základe podnetu	0	0	0	0	0
	počet kontrol podľa zákona 250/2007 Z.z. a 147/2001 Z.z. spolu	0	0	0	0	0
	z toho počet kontrol na základe podnetu	0	0	0	0	0
	počet kontrol spolu (spočítať riadky 24+25+27)	9	4	6	0	19

Vysvetlenie

1* **Počet skontrolovaných hospodárskych subjektov** v prípade zariadení starostlivosti o ľudské telo - uvedie sa iba vtedy, ak sa v zariadení vykonáva kontrola podľa nariadenia ES 223/2009 alebo nariadenia EÚ 655/2013. Každý hospodársky subjekt môže byť zarátaný len raz aj napriek tomu, že počas roka bolo v ňom vykonaných viacero inšpekcií.

2* **Inšpekcie** sú pravidelné a náhodné kontroly hospodárskych subjektov v sídle alebo v prevádzke, na internete, alebo osobne alebo inou formou kontaktu (e-mailom, faxom, telefonicky), ktoré sú zamerané na overenie bezpečnosti KV a dodržiavanie ustanovení právnych predpisov. Ak sa počas jednej a tej istej inšpekcie kontroluje viacero ustanovení predpisu, teda vykonáva viacero kontrol (kontrola označovania KV, SVP, informačnej zložky ...), toto sa považuje za jednu inšpekciu s viacerými kontrolami. Inšpekcia trvajúca nepretržite niekoľko dní sa zarátava ako jedna inšpekcia. Odber vzoriek KV + kontrolu označenia odobratých vzoriek KV je možné zarátavať ako inšpekciu. Z každej inšpekcie musí byť vypracovaný záznam. **Samotný odber vzoriek KV a odstúpenie podnetu na riešenie inému RÚVZ sa za inšpekciu nepovažuje. POZOR – počet inšpekcií nemusí byť totožný so sumou jednotlivých kontrol. Počet inšpekcií musí byť rovný alebo menší ako počet kontrol. Pri reakcii na RAPEX počet inšpekcií = počet kontrol. Pri riešení podnetov počet podnetov = počtu inšpekcií ≤ počtu kontrol.**

3* **Povinné označenie** – uvedie sa počet kontrol, v rámci ktorých boli KV kontrolované na označenie podľa čl. 19 nariadenia ES 1223/2009 (KV analyzované v laboratóriách + KV, ktoré boli kontrolované iba na označovanie a z kontroly bol vystavený protokol z hodnotenia označenia KV).

4* **Pravdivosť tvrdení** – uvedie sa počet kontrol, ktoré boli vykonané podľa čl. 20 nariadenia ES 1223/2009 a nariadenia EÚ 655/2003.

Výroba: sú všetky výrobné zariadenia, v ktorých sa vyrábajú KV. Patria sem i baliarne, ktoré sa zaoberajú len touto činnosťou a nie výrobou KV ako takých.

Dovoz – zahŕňa všetkých dovozcov, ktorí dovážajú KV priamo z tretích krajín (všetky krajiny okrem krajín EÚ) na územie Slovenska.

Distribúcia: zahŕňa sklady, predaj profesionálom a konečnému spotrebiteľovi vrátane predajných automatov, trhových stánkov, lekární, internetového a katalógového predaja a pod.

Sektor služieb: zariadenia starostlivosti o ľudské telo napr. kozmetické salóny, kaderníctva, pedikúry, manikúry a nechťový dizajn. Pod ŠZD nad kozmetickými výrobkami sa rozumie kontrola v zmysle nariadenia vlády 658/2005 Z .z., preto kontroly v zmysle vyhlášky o starostlivosti o ľudské telo sa do výkonu nezarátavajú.

Počet hospodárskych subjektov podliehajúcich ŠZD: zahŕňa všetky miestne zariadenia, ktoré v zmysle svojej činnosti podliehajú ŠZD a dohľadu nad KV, ktoré ohlásili svoju činnosť, ale aj tie, ktoré ju neohlásili a vieme o nich, že existujú.

1 Výrobky						
počet skontrolovaných KV spolu (počet sa musí zhodovať s počtom KV uvedených v hárku zoznamy KV- tabuľka 1)	5	2	40	0	47	
počet skontrolovaných KV na povinné označovanie 1*	0	2	32	0	34	
počet skontrolovaných KV na pravdivosť tvrdení 2*	0	0	2	0	2	
počet KV skontrolovaných na fyzikálnu a chemickú analýzu	0	0	12	0	12	
počet KV skontrolovaných na mikrobiologickú čistotu	0	0	7	0	7	
počet skontrolovaných KV na úroveň konzervácie	0	0	2	0	2	
počet výrobkov, ktorých výsledky analýz ešte nie sú známe, ešte sa analyzujú	0	0	5	0	5	
počet skontrolovaných KV pri kontrole informačnej zložky	5	2	0	0	7	
počet skontrolovaných KV pri kontrole dovozu z tretích krajín v spolupráci s CS SR	x	0	x	x	0	
počet skontrolovaných KV na iný znak, uveď.....	0	0	0	0	0	
počet skontrolovaných KV na základe podnetov	0	0	8	0	8	
počet skontrolovaných KV predávaných cez Internet	0	3	2	0	5	
2 Nevyhovujúce KV						
počet nevyhovujúcich KV spolu (počet druhov a kusov KV sa musí zhodovať s počtom KV uvedených v hárku zoznamy KV - tabuľka 2)					0	
zistené nedostatky	x	x	x	x	x	
počet nevyhovujúcich KV na povinné označenie	0	0	0	0	0	
počet nevyhovujúcich KV na povinné označenie v slovenskom jazyku	0	0	0	0	0	
počet nevyhovujúcich KV v tvrdeniach	0	0	0	0	0	
počet nevyhovujúcich KV v fyzikálnom a chemickom zložení	0	0	0	0	0	
počet nevyhovujúcich KV v mikrobiologickej čistote	0	0	0	0	0	
počet nevyhovujúcich KV v úrovni konzervácie	0	0	0	0	0	
počet nevyhovujúcich KV s nedostatkami v informačnej zložke	0	0	x	x	0	
počet nevyhovujúcich KV hlásených na základe podnetov	0	0	0	0	0	
počet nevyhovujúcich KV predávaných cez Internet	0	0	0	0	0	
3 Nevyhovujúce výrobky s vážnym rizikom						
počet druhov (nie kusov) KV s vážnym rizikom, zistené v rámci výkonu ŠZD (počet druhov a kusov sa musí zhodovať s počtom KV uvedených v hárku zoznamy KV - tabuľka 3)	0	0	0	0	0	
počet kusov KV s vážnym rizikom, zistených v rámci výkonu ŠZD	0	0	0	0	0	
počet druhov KV s vážnym rizikom nájdené v SR na základe hlásenia zo systému RAPEX (počet druhov a kusov sa musí zhodovať s počtom KV uvedených v hárku zoznamy KV - tabuľka 4)	0	0	0	0	0	

počet kusov KV s vážnym rizikom nájdené v SR na základe hlásenia zo systému RAPEX	0	0	0	0	0
---	---	---	---	---	---

V bode

1* **Povinné označenie** – uvedie sa počet KV, ktoré boli kontrolované na označenie podľa čl. 19 nariadenia ES 1223/2009 (KV analyzované v laboratóriách + KV, ktoré boli kontrolované iba na označovanie a z kontroly bol vystavený protokol z hodnotenia označenia KV.

2* **Pravdivosť tvrdení** – uvedie sa počet výrobkov, ktoré boli kontrolované na dosržanie ustanovení čl. 20 nariadenia ES 1223/2009 a nariadenia EÚ 655/2003.

FYZIKÁLNE a CHEMICKÉ ANALÝZY	KV analyzované v laboratóriu/posúdené v mieste kontroly				uviest' nedostatky
	počet výrobkov				
	plán	zaslaných na analýzu	výsledky analýz nie sú známe	s nedostatkami	
Zakázané látky *					
ťažké kovy	2	2	0	0	
ftaláty	0	0	0	0	
hormóny, glykokortikoidy, hydrochinón	2	2	2		
konzervačné látky - parabény	2	2	0	0	
UV filtre - PABA	0	0	0	0	
farby na vlasy/mihalnice – o-, m-fenylédiamín, o-aminofenol	0	0	0	0	
akrylamidy	0	0	0	0	
formaldehyd	0	0	0	0	
DEG	3	4	0		
spolu	9	10	2	0	
REGULOVANÉ LÁTKY *					
konzervačné látky	2	2		0	
vonné látky	3	3	3		
UV filtre	0	0	0	0	
fluór, H ₂ O ₂	3	4		0	0
farby na vlasy/mihalnice	0	0	0	0	
farbivá na pokožku - príloha IV	1	0	0	0	0
spolu	9	9	3	0	
vitamíny	2	2	0	0	

* v tabuľke cielených sledovaní zakázané a regulované látky je potrebné uviesť počet plánovaných vzoriek - to znamená, počet vzoriek, ktoré mal RÚVZ obohrať podľa plánu. V stĺpci zaslaných na analýzu sa uvedie počet vzoriek, ktoré boli na uvedené látky v skutočnosti odobraté a zaslané na analýzu, napríklad na konzervačné látky bolo potrebné odobrať 5 vzoriek. V skutočnosti sa odobrili len 4 vzorky a z nich boli 2 vzorky analyzované na zakázané konzervanty a 3 vzorky na regulované konzervaty.

Kontrolovaný znak	KV						
	analyzované v laboratóriu	nevyhovujúce	zistené nedostatky				
			CPM	Staphylococcus aureus	Candida albicans	Pseudomonas aeruginosa	Escherichia coli
	počet	počet	počet	počet	počet	počet	počet
mikrobiologická čistota	9+	0	0	0	0	0	0
úroveň konzervácie	2	0	0	0	0	0	0

TVRDENIA	KV		zistené nedostatky
	analyzované v laboratóriu/ posúdené v mieste kontroly	nevyhovujúce	
	počet	počet	uviesť konkrétne nedostatky
KV deklarujúce tvrdenia o koenzýme Q10			
výrobky deklarujúce tvrdenia o neprítomnosti konzervačných látok			
KV deklarujúce tvrdenia o parabénoch			
KV deklarujúce tvrdenia o pH			
KV deklarujúce tvrdenia o ftalátoch			
KV deklarujúce tvrdenia o alergénoch			
KV kontrolované v médiách			
KV kontrolované na internete	2	0	0

OZNAČOVANIE	KV		porušenia						
	posúdené	nevyhovujúce	chýba adresa ZO v EÚ	chýba krajina pôvodu	DMT (chýba text „najlepšie spotrebovať do“)	Zložky	Príslušné upozornenia – chýbajú bezpečnostné vety, návod na použitie, ak je potrebný)	Obsah (ak je vyjadrený počtom „kusov“)	Funkcia (ak nie je zrejmá z prezentácie KV)
	počet	počet	počet	počet	počet	počet	počet	počet	počet
povinné údaje podľa čl. 19 nariadenia 1223/2009	40	0	0	0	0	0	0	0	0
povinné údaje v slovenskom jazyku ^{2*}		2*	x	x		x			

2* Každý kozmetický výrobok kontrolovaný podľa čl.19 nariadenia ES 1223/2009 je kontrolovaný aj na povinné údaje v slovenskom jazyku. Počet výrobkov posúdených podľa čl. 19 nariadenia ES 1223/2009 musí byť zhodný s počtom výrobkov uvedených v hárku inšpekcie a kontroly, počet nevyhovujúcich KV v znaku povinné údaje v slovenskom jazyku musí byť zhodný s počtom nevyhovujúcich KV uvedených v časti II Výkon ŠZD a dohľadu nad ochranou spotrebiteľa bod 5.1.2.

*chýbal návod v slov. jazyku - dobrovoľne stiahnuté z distribúcie na podnet prešetrované

1. Zoznam kontrolovaných KV

P.č.	názov KV	krajina pôvodu
1	Guirca fiestas- cream make-up	Čína
2	Paint Glow Junge FACE PAINT STICK	UK
3	Aquafresh little teeth -zubná pasta s fluorom pre deti	Slovensko
4	Signal strawberry flavour detská zubná pasta	Francúzsko
5	Oral B junior 6+ years zubná pasta	Nemecko
6	ALPA Aviril krém na ruky bylinný s vitamínami	ČR
7	Dóliva pharma theiss cosmetics + vitamín A,E -Olivový intenzívny krém	Nemecko
8	LA RIVE Cuté woman -dámska parfumovaná voda	Poľsko
9	LA RIVE CABANA for men -pánska toaletná voda	Poľsko
10	LANCOME La vie est belle-parfumovaná voda	Francúzsko
11	Depigma Derm - krém na pigmentové škvrny	ČR
12	Balea Vital zosvetľujúci krém na pig. Škvrny pre zrelú pleť	Švajčiarsko
13	Colgate Maximum Cavity Protection Fresh Mint plus sugar acit neutrali	SR
14	Nubian vodeodolný olej na opalovanie s betakaroténom SPF6	Slovensko
15	Neutrogena - čistiaci gel	Francúzsko
16	Dr. Sante keratin -vlasový spraye lámavé a masné vlasy	Slovensko
17	Prvý minerálny dezodorant od Garnier	Francúzsko
18	Sensual upokojujúci gel po depilácii s argán. olejom	Poľsko
19	Fa Yoghurt aloe vera - krémové mydlo	Nemecko
20	Gillette Fusion 5 gél na holenie	Nemecko
21	DOVE NOORISHING secrets - sprchovací gél	UK
22	Balea telový krém s bambuckým maslom a argán. olejom	Rakúsko
23	Herbal Essence bio - balzam na vlasy	Nemecko
24	Dulcia natural - jkrém proti vráskam Q 10 kyselina hyalurová	Slovensko
25	Revolution make-up sophx	UK
26	MIXA sensitive skin expert - cream intensive hydration	Francúzsko
27	Garnier skin naturalis BB cream - svetlý odtieň	Francúzsko
28	PALMOLIVE magic softness - penový tekutý prípravok na umývanie rúk	Poľsko
29	Neutrogena intenzívne regeneračné telové mlieko	Francúzsko
30	DERMACOL sensitive micelar lotion čistiaca odličovacia voda panthenol	ČR
31	DERMACOL intenzívny liftingový krém	ČR
32	DERMACOL zvláčňujúci sprchový gél s olejom z hroznových jadier	ČR
33	DERMACOL dlhotrvajúca farba na pery 1,2	ČR
34	Gabolexin gél revitalizačný a osviežujúci gél	Slovensko
35	Parfum - Nom	Slovensko
36	Parfum - Dame d'Or	Slovensko
37	Parfum - Bellanelle	Slovensko
38	Slamienkový očný krém	Slovensko
39	Nesti Dante mydlo Capri	Taliano
40	Nesti Dante mydlo Romantica	Taliano
41	Nesti Dante sprchový gél romantica	Taliano
42	Nesti Dante tekuté mydlo thermal water	Taliano
43	BIODERMA bioderm bronz spray suchý olej SPF 50+	Francúzsko
44	BIODERMA sensibo rich - skľudňujúci a výživný krém	Francúzsko
45	AVON - vyživujúci pleťový krém s kakaovým maslom	Poľsko
46	TWIN LOTUS fresh Cool - zubná pasta	Thajsko
47	TWIN LOTUS Herbal zubná pasta pre citlivé zuby	Thajsko

2. Zoznam nevyhovujúcich KV zistených na území SR na základe výkonu ŠZD

P.č.	názov KV	uviest' zistený nedostatok	uviest' konkrétne opatrenia	
			prijaté dobrovoľne HS	uložené RUVZ
neboli				
2				
3				

3. Zoznam nevyhovujúcich KV s vážnym rizikom zistených na území SR na základe výkonu ŠZD

P.č.	názov KV	počet ks KV stiahnuté z trhu
neboli		
2		

4. Zoznam KV nájdených na území SR na základe hlásenia zo systému RAPEX

P.č.	názov KV	počet kusov KV	uviest' konkrétne opatrenia	
			prijaté dobrovoľne HS	uložené RUVZ
nebolo				
2				
3				

Zoznam kontrolovaných výrobcov

poradové číslo	výrobca	uviesť zistené nedostatky
1	<i>Boos trade s.r.o., tr. SNP 5, Košice</i>	<i>neboli zistené</i>
2		

meno kontrolovaného HS a jeho adresa	názov KV, ktorého informačná zložka bola kontrolovaná	vybrať relevantnú činnosť		označiť relevantný nedostatok		Testy na zvieratách - označiť relevantný údaj				
		výroba	dovoz	bez dokumentácie	neúplná dokumentácia	zložky KV neboli testované na zvieratách na účely iného právneho predpisu	KV nebol testovaný na zvieratách na účely nariadenia (ES) 1223/2009	KV bol testovaný na zvieratách na účely predpisu platného v krajine výrobcu	Nie je uvedená žiadna informácia o tom, že KV bol testovaný na zvieratách	Nie je uvedená žiadna informácia o tom, že zložky boli testované na zvieratách
1907 s.r.o., Komenského 47, Košice	Parfum -Nom	áno	0	0	0	0	áno	0	0	0
1907 s.r. o., Komenského 47, Košice	Parfum Damed'Or	áno	0	0	0	0	áno	0	0	0
1907 s.r.o., Komenského 47, Košice	Parfum -Bellanelle	áno	0	0	0	0	áno	0	0	0
LALIX s.r.o., Kechnec 213	Slamienkový očný krém	áno	0	0	0	0	áno	0	0	0
GABOLEXIN EUROPE s.r.o., Popradská 66, Košice	GABOLEXIN revitalizačný a osviežujúci gél	áno	0	0	0	0	áno	0	0	0
J&I TRADING s.r.o., Ukrajinská 32, Košice-Krásna	TWIN LOTUS Herbal sensitive-zubná pasta pre citlivé	nie	0	0	0	0	áno	0	0	0
J&I TRADING s.r.o., Ukrajinská 32, Košice-Krásna	TWIN LOTUS Herbaliste- bylenná zubná pasta	nie	0	0	0	0	áno	0	0	0

1	Opatrenia dobrovoľne prijaté HS	Výroba	Dovoz	Distribúcia	Sektor služieb	spolu
	počet druhov KV dobrovoľne stiahnutých z trhu	0	0	2	0	2
	počet ks KV dobrovoľne stiahnutých z trhu	0	0	8	0	8
	počet druhov KV dobrovoľne stiahnutých od spotrebiteľov	0	0	0	0	0
	počet kusov KV dobrovoľne stiahnutých od spotrebiteľov	0	0	0	0	0
	počet iných dobrovoľných opatrení, uveď konkrétne opatrenia.....	0	0	0	0	0
2	Opatrenia uložené kontrolným orgánom					
	počet opatrení uložených podľa zákona 355/2007 Z. z.	0	0	0	0	0
	počet HS, ktorým uložil RÚVZ opatrenia	0	0	0	0	0
	počet opatrení uložených podľa zákona 102/2014 Z. z.	0	0	0	0	0
	počet HS, ktorým uložil RÚVZ opatrenia	0	0	0	0	0
	počet opatrení uložených podľa zákonov 147/2001 Z. z. a 250/2007 Z. z.	0	0	0	0	0
	počet HS, ktorým uložil RÚVZ opatrenia		0	0	0	0
3	Pokuty					
	podľa zákona 355/2007 Z. z.	x	x	x	x	x
	počet uložených pokút	0	0	0	0	0
	hodnota uložených pokút	0	0	0	0	0
	podľa zákona 102/2014 Z. z.	x	x	x	x	x
	počet uložených pokút	0	0	0	0	0
	hodnota uložených pokút	0	0	0	0	0
	podľa zákona 147/2001 Z. z. a 250/2007 Z. z.	x	x	x	x	x
	počet uložených pokút	0	0	0	0	0
	hodnota uložených pokút	0	0	0	0	0